

د تجارت اصولنامه

(له تعدیلونو سره)

قانون تجارت

(با تعديلات)

Download from: aghalibrary

د خپريدو نېټه: د ۱۳۳۶ هـ. ش کال د تلې میاشت

باب اول - احکام عمومی

۱ مقدمه	فصل اول
۲ تجارت و اهلیت تجارتي	فصل دوم
۵ معاملات تجارتي	فصل سوم
۹ ثبت تجارت	فصل چهارم
۱۷ عنوان تجارتي	فصل پنجم
۲۴ رقابت غير قانونی	فصل ششم
۲۷ دفاتر تجارتي	فصل هفتم
۳۵ نمایندگان تجار	فصل هشتم
۳۹ نمایندگان سیار تجارتي	فصل نهم
۴۰ مامورین فروش	فصل دهم
۴۱ دلایلی	فصل یازدهم

باب دوم - شرکت های تجارتي

۴۷ احکام عمومی	فصل اول
۵۴ شرکت های تضامنی	فصل دوم
۵۴ احکام عمومی	حصه اول
۵۸ مناسبات بین شرکاء	حصه دوم
۶۵ مناسبات شرکاء با اشخاص ثالث	حصه سوم
۶۹ راجع به انحلال، تجزیه، اخراج شرکاء و الحاق	حصه چهارم
۸۲ تصفیه شرکت های تضامنی	حصه پنجم
۹۵ شرکت تضامنی مختلط	فصل سوم

۹۵ ماهیت و طرز تشکیل شرکت تضامنی مختلط	حصه اول
۹۷ مناسبات شرکاء با يك ديگر	حصه دوم
۱۰۰ مناسبات شرکاء با اشخاص ثالث	حصه سوم
۱۰۳ شرکت سهامی (انونیم)	فصل چهارم
۱۰۳ ماهیت و صورت تشکیل شرکت های سهامی (انونیم)	حصه اول
۱۱۸ هیئت مدیره	حصه دوم
۱۳۲ هیئت نظار	حصه سوم
۱۳۸ مجمع عمومی	حصه چهارم
۱۵۴ اسناد سهم	حصه پنجم
۱۶۰ اسناد قرض	حصه ششم
۱۶۵ ضیاع اسناد سهم و اسناد قرض	حصه هفتم
۱۶۸ انحلال و تصفیه شرکت های سهامی (انونیم)	حصه هشتم
۱۷۵ حساب نفع و ضرر	حصه نهم
۱۷۷ شرکت های تضامنی مختلط سهامی	فصل پنجم
۱۸۱ شرکت های محدودالمسئولیت	فصل ششم

باب سوم - اسناد تجاری

۱۸۵ برات	فصل اول
۱۸۵ تحریر و شکل برات	حصه اول
۱۸۹ ظهر نویسی	حصه دوم
۱۹۳ قبولی	حصه سوم
۱۹۷ ضمانت	حصه چهارم
۱۹۹ موعد	حصه پنجم
۲۰۱ تادیه	حصه ششم
۲۰۴ حق رجوع در حال عدم قبول و عدم تادیه	حصه هفتم

۲۱۴ توسط	حصة هشتم
۲۱۸ تعداد نسخه های برات	حصة نهم
۲۲۰ جعل کاری- تحریفات	حصة دهم
۲۲۱ مرور زمان	حصة یازدهم
۲۲۲ احکام عمومی	حصة دوازدهم
۲۲۳ حجت	فصل دوم
۲۲۷	فصل سوم
۲۲۷ چك	حصة اول
۲۳۰ ظهر نویسی	حصة دوم
۲۳۱ ضمانت	حصة سوم
۲۳۲ ارائه و تادیه	حصة چهارم
۲۳۴ چك های مخطط (کراس) و چك های	حصة پنجم
۲۳۶ مراجعه بنا بر عدم تادیه	حصة ششم
۲۴۰ تعدد نسخه های چك	حصة هفتم
۲۴۰ ساخته کاری و تحریفات	حصة هشتم
۲۴۱ مرور زمان	حصة نهم
۲۴۱ ضیاع اسناد تجارتي	فصل چهارم
باب چهارم- تعهدات تجارتي		
۲۴۴ احکام عمومی	فصل اول
۲۵۳ عقود تجارتي	فصل دوم
۲۵۳ صورت انعقاد	حصة اول
۲۵۸ تفسیر عقود تجارتي	حصة دوم
۲۵۹ وسایل ثبوت عقود تجارتي	حصة سوم
۲۶۱ بیع تجارتي	فصل سوم
۲۶۱ احکام عمومی	حصة اول

۲۷۸ بعضی از انواع خصوصی بیع تجارتي فروش سيف	حصه دوم
۲۹۰ قرض تجارتي	فصل چهارم
۲۹۲ رهن تجارتي	فصل پنجم
۲۹۸ حواله طلبات	فصل ششم
۳۰۲ حساب جاري	فصل هفتم
۳۰۷ توديعات به گدام های عمومي	فصل هشتم
۳۱۴ وكالت تجارتي	فصل نهم
۳۲۳ كميشن كاري	فصل دهم
۳۳۴ كميشن كاري نقليات	فصل يازدهم
۳۳۷ نقليات	فصل دوازدهم
۳۳۷ احكام عمومي	حصه اول
۳۳۸ نقل اموال	حصه دوم
۳۵۶ ترانسپورت اشخاص	حصه سوم
۳۶۲ بيمه	فصل سيزدهم
۳۶۲ احكام عمومي بيمه	حصه اول
۳۶۲ بيمه اموال	حصه دوم
۳۸۰ بيمه حريق	حصه سوم
۳۸۴ بيمه ترانسپورت	حصه چهارم
۳۸۶ بيمه حيات	حصه پنجم
۳۹۱ بيمه حوادث	حصه ششم
۳۹۴ بيمه زراعتي	حصه هفتم
۳۹۵ بيمه سرقت	حصه هشتم
۳۹۵ مرور زمان	حصه نهم
۳۹۷	تعديلات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قانون تجارت

باب اول احكام عمومى

فصل اول

مقدمه:

ماده ۱:

احكام قوانين تجارتي درباره تمام معاملات تجارتيه جاريست.

ماده ۲:

مسائل تجارتي ذريعه مقاوله نامه هاي معتبره قانوني، و در صورتيكه چنين مقاوله موجود نباشد، به موجب صراحت و يا دلالت قوانين تجارتي حل و فصل ميگردد اگر به اين ترتيب حل و فصل شده نتواند، عرف و عادات تجارتي تطبيق ميگردد. عرف و عادات محلي و خصوصي بر عرف و عادات عمومي ترجيح داده ميشود در صورت نبودن عرف و عادات، احكام قوانين ديگري كه به آن

د تجارت اصولنامه

لومړی باب عمومي احكام

لومړی فصل

مقدمه:

۱ ماده:

د تجارتي اصولنامه احكام د ټولو تجاري معاملاتو په خصوص كيني جاري دي.

۲ ماده:

تجارتي مسئلي د اصولي معتبرو مقاوله نامو په ذريعه، او په دي صورت چه داسي مقاوله موجوده نه وي، نو د تجارتي اصولنامه د صراحت او يا دلالت په موجب حل او فصل كيږي. او كه په دي ترتيب سره ئي حل او فصل ونشي كيدلي، نو د تجارتي عرف او عاداتو له مخي كيږي. محلي او خصوصي عرف او عاداتو ته په عمومي عرف او عاداتو باندي ترجيح وركول كيږي. د عرف او عاداتو د نشتوالي په صورت كيني د نورو هغو اصولنامو احكام چه په هغو

استناد کيڙي تطبيقيڙي.

استناد ميشود تطبيق ميگردد.

تبصره:

په عمومي عرف او عاداتو باندې خصوصي او محلي عرف او عاداتو ته ترجيح ورکول عبارت له دې څخه دي چه د هر محل تجارتي عرف او عادات د خپلې محلي حوزي د تعاملاتو تابع وي نه د بلي منطقي د تعاملاتو. که هغه عرف او عادات چه د تجارتي معاملاتو په حل او فصل کښې مؤثر واقع کيدای شي په يوه محلي حوزه کښې موجود نه وي، نو د يوه نږدې محل په عرف او عاداتو باندې استناد کيدای شي.

تبصره:

ترجیح عرف و عادات خصوصی و محلی بر عرف و عادات عمومی عبارت است ازینکه عرف و عادات تجارتي هر محل تابع تعاملات حوزه محلی خودش میباشد، نه تابع تعاملات مناطق دیگر هرگاه عرف و عاداتیکه در حل و فصل معاملات تجارتي مؤثر واقع شده بتواند در یک حوزه محلی موجود نباشد به عرف و عادات نزدیک ترین محل استناد شده میتواند.

ماده ۳:

که په دې اصولنامه کښې بل صراحت موجود نه وي نو د (۲) مادې د مندرجاتو د ترتيب رعایت مجبوري ده.

ماده ۳:

اگر در این قانون صراحت دیگری موجود نباشد، رعایت ترتیب مندرجات ماده (۲) مجبور است.

دوهم فصل

تجارت او تجارتي اهلیت

ماده ۴:

هر یو تن چه اتلس کلن او د شخصیت او تجارت د ډول له حیثه دده د حقوقي تصرفاتو دپاره کوم موانع موجود نه وي نو کولای شي چه تجارت وکړي.

ماده ۴:

هر فرد که سن هجده را تکمیل و برای تصرفات حقوقی اش از حیث شخصیت و نوع تجارت موانع قانونی موجود نباشد میتواند تجارت نماید.

فصل دوم

تجارت و اهلیت تجارتي

۵ ماده:

که تجارت خانه یوه صغیر ته پاتي شي پدې صورت چه تجارتي مربوطه محکمه دده د وصي يا ولي لخواه تجارت ته په ادامه ورکولو کښې گټه وويني نوکولای شي چه ولي يا وصي ته دهغه په اوږدولو اجازه ورکړي. که ولي يا وصي د تجارت د اجراء د پاره قانوني اهليت ونلري او يا د تجارت له اجراء څخه منع شوي وي، هغه ته اجازه نه ورکوله کيږي تر څو چه د تجارت دپاره يو بل صالح ولي يا وصی وټاکل شي.

ماده ۵:

اگر تجارت خانه به یک صغیر انتقال یابد، در صورتیکه محکمه مربوطه تجارتي در ادامه تجارت از طرف ولی و یا وصی او فایده تصور کند، میتواند ولی و یا وصی را به ادامه آن اجازه بدهد. اگر ولی و یا وصی دارای اهلیت قانونی برای اجرای تجارت نباشد و یا از اجرای تجارت منع شده باشد، به او اجازه داده نمیشود تا اینکه وصی یا ولی دیگری که برای تجارت صالح باشد تعیین شود.

۶ ماده:

د (۵) مادې حکم د نورو هغو خلکو په باره کښې چه حقوقي اهليت نه لری هم د اجراء وړ دی.

ماده ۶:

حکم ماده (۵) درباره دیگر فاقدین اهلیت حقوقی هم مرعی است.

۷ ماده:

ټول هغه کسان چه د مامورينو د ترفيع او تقاعد د اصولنامي له مخې د دولت وظيفه لرونکي مامور بلل کيږي، له مستقيم تجارت څخه منع دی.

ماده ۷:

تمام اشخاصیکه بموجب اصولنامه ترفيع و تقاعد مامورین، مامور مؤظف دولت شمرده ميشوند از تجارت مستقیم ممنوع میباشند.

۸ ماده:

هر څوک که افراد وی که شرکتونه چه تجارتي اهليت ولری، په خپل نامه په یوه یا خو تجارتي معاملو بخت شي او دا کسب

ماده ۸:

هر شخص اعم از افراد و شرکت ها که حایز اهلیت تجارتي بوده بنام خود به یک و یا چند معامله تجارتي اشتغال ورزیده و این شغل را پیشه معتاد

خانته غوره كړی، تاجر بلل كېږي.

قرار بدهد، تاجر شمرده ميشود.

ماده ۹:

هغه څوك چه په تجارتي معاملو باندي د بختيدو دپاره يو ټاكلي ځای پرانيزی او د متحد المال او اخبار او نورو په ذريعه خلكو ته خبر ورکړی، نو كه تجارت خپل ځانته عادي كسب هم ونه گرځوی، تاجر بلل كېږي.

ماده ۹:

شخصيکه برای اشتغال به معاملات تجارتي محلی را انتخاب و اقتناع نموده ذریعۀ متحد المال و جراید و امثال آن به اهالی اعلان نماید، اگر تجارت را برای خود پیشه معتاد هم اتخاذ نکند، تاجر شمرده میشود.

ماده ۱۰:

که کوم شخص تصادفاً يوه تجارتي معامله اجراء كړی، د تاجر صفت نشي موندلای ليکن هغه معامله چه اجراء شوی ده د تجارتي قانون د احكامو تابع ده.

ماده ۱۰:

شخصيکه تصادفاً یک معامله تجارتي را اجراء نماید، دارای صفت تاجر شده نمیتواند. لیکن معامله ايکه اجراء شده تابع احكام قانون تجارت است.

ماده ۱۱:

دولت او بناروالی کولای شي چه تجارت وکړي مگر د تاجر صفت نشي موندلای خود د دوي تجارتي معاملي ددی اصولنامی د احكامو تابع دی.

ماده ۱۱:

دولت و بلديه ها ميتوانند تجارت کنند. لیکن دارای صفت تاجر شده نمیتوانند مگر معاملات تجارتي ایشان تابع احكام این قانون است.

ماده ۱۲:

هغه کسان چه د دوی تجارت نظر نقدي پانگې ته د دوی په بدني کوبښونو ډير مستند دي او يا د دوی د کار او کسب حاصل دومره لږ وي چه يواځې د دوی د ژوندانه وسایل برابر کړی، نو که سیار يا په يوه دکان او يا

ماده ۱۲:

اشخاصيکه تجارت ایشان از سرمایه نقدي زيادتر مستند به مساعی بدنیه بوده و يا حاصل کار و کسب شان آنقدر جزئی باشد که تنها مکفی معیشت گردد، چه سیار و چه در یک دکان و يا در یک محل

معیین بازار ثابت باشند، تاجر کوچک
شمرده می شوند.

ماده ۱۳:

تاجرهای کوچک به اتخاذ
عنوان و داشتن دفاتر تجارتي
و موضوعاتي که نظر به قانون
تجارت ثبت آن لازم است مجبور
نبوده و همچنان تحت قاعده
افلاس نمی آیند.

تبصره:

تجار کوچک کسانی شناخته میشوند
که در طبقات اصنافی شامل بوده و
جوازنامه صنفی را داشته باشند.

فصل سوم
معاملات تجارتي

ماده ۱۴:

اشخاص تاجر یا غیر تاجر که
اموال منقول را بمقصد فروش و یا
اجاره دادن به دیگری خریداری
مینمایند و آن اموال منقول را بحالت
اصلي آن و یا بشکل دیگری تبدیل
نموده بفروشند و یا اجاره بدهند، این
فروش و اجاره از معاملات تجارتي
محسوب میشود.

ماده ۱۵:

اشخاص تاجر و غیر تاجر که

د بازار په یوه ټاکلي ځای کښې ناست
وی، کوچني تاجر بلل کیږي.

۱۳ ماده:

هغه کوچني تاجران چه د عنوان په
اخيستلو او د تجارتي دفترونو په لرلو
او په هغو موضوعاتو چه نظر د تجارتي
قانون ته د هغو ثبت لازم دي مجبور
ندي او همدا ډول د افلاس تر اصولو
لاندې هم نه راځي.

تبصره:

کوچني تاجر هغه کسان بلل کیږي چه
په اصنافي طبقو کښې شامل وي او
صنفي جوازنامه ولری.

درېیم فصل
تجارتي معاملي

۱۴ ماده:

تاجر یا غیر تاجر کسان چه منقول
مالونه د پلورلو یا بل چاته د
په اجاره ورکولو په غرض پيري او
هغه منقول مالونه په اصلي
حالت یا په بل شکل واړوی او وئى
پلوري او يائي په اجاره ورکړی، دا
پلورل او په اجاره ورکول له
تجارتي معاملو څخه گڼل کیږي.

۱۵ ماده:

تاجر یا غیر تاجر کسان چه منقول

اموال منقوله را به نيت اجاره دادن از کسی اجاره بگیرند، اجاره دادن چنین اموال منقوله از معاملات تجارتي محسوب ميشود.

ماده ۱۶:

اشخاص تاجر و يا غير تاجريکه برای اجاره دادن به شخص ديگری مستخدم ميگیرند، اجاره دادن عمل و کار مستخدمیکه به اين نيت گرفته شده باشد، از معاملات تجارتي محسوب ميشود.

ماده ۱۷:

اگر صاحب زمين و يا دهقان محصولات ارضيه خود را و يا مالدار محصولات حيوانيه خود را بفروشد، از معاملات عادي است و همچنين اگر یک دهقان بر طبق صنعت زراعيه خود شکل محصولات ارضيه خود را بوسيله یک دستگاه تبديل کند و با یک صنعتکار خودش و يا توسط استخدام عمله و يا استعمال ماشين آثار صنعتی خود را توليد نموده و بفروشد و يا یک مؤلف اثر تالیف شده خود را نشر نماید و بفروشد، همه اینها از امور عادي محسوب ميشوند. لیکن اگر کسی بمقصد فروش و يا تبديل شکل محصولات زراعيه و حيوانيه

مالونه يا د په اجاره ورکولو په نيت له چانه په اجاره واخلي، ددې ډول منقول مالو په اجاره ورکول له تجارتي معاملو څخه گڼل کيږي.

ماده ۱۶:

تاجر يا غير تاجر کسان چه بل ته د اجارې ورکولو دپاره مستخدم نيسي، د مستخدمې دغه عمل او کار په اجاره ورکول چه پدې نيت نيولي شوي وي له تجارتي معاملو څخه گڼل کيږي.

ماده ۱۷:

که د مخکې خاوند يا بزگر د خپلې مخکې محصولات او يا مالدار د خپلو حيواناتو محصولات وپلوري، دا له عادي معاملاتو څخه دي او همدا ډول که يو بزگر د خپلې بزگرۍ له صنعت سره سم دخپلو مخکنيو محصولاتو شکل ديوې دستگاه بوسيله تبديل کړي او يا دکار يو صنعت دي پخپله يا د مزدورانو د استخدام يا د ماشين د استعمال په ذريعه خپل صنعتي آثار وباسي او وئې پلوري او يا يو مؤلف خپل تالیف شوي اثر خپور کړي او وئې پلوري، دا ټول له عادي کارو څخه بلل کيږي. مگر که څوک د خپلو زراعتي او حيواني محصولاتو دپلورلو يائي د شکل د تبدیلولو په نيت يوه داسي

خود مؤسسه ای را بطور دایم باز کند که دارای اوصاف یک مؤسسه صنعتی تجارتی باشد، معاملات این مؤسسه از معاملات تجارتی محسوب می شود.

ماده ۱۸:

معاملات ذیل از معاملات تجارتی است:

۱- تعهد تهیه هر نوع اموال منقوله و به ذمه گرفتن و قبول هر نوع اعمال و انشاءات.

۲- تأسیس فابریکه، تدویر دستگاه مطبعه، عکاسی، نشریات و فروش کتب.

۳- افتتاح تیاتر، سینما، تماشاگاه ها و کشودن مقامات عمومیه مانند هوتل و سرای ها و طعام خانه ها و امثال آنها و دفاتر تهیه کارگران و لیلام خانه ها.

۴- نقلیات مسافرین و حیوانات و اشیاء در خشکه، انهار و هوا.

۵- توزیع آب، گیس، برق و تأسیس مخابرات تیلفونی.

مؤسسه په دایم ډول سره پرانیزي چه د یوي تجارتي صنعتي مؤسسي صفتونه ولري، نو ددې مؤسسي معاملي له تجارتي معاملو څخه گڼلي کیږي.

ماده ۱۸:

دالاندني معاملي تجارتي دي:

۱- د هر ډول منقولو مالو د تهیه کولو تعهد او د هر ډول اعمالو او انشاءاتو په ذمه اخیستل او قبولول.

۲- د فابریکی تأسیس، د مطبعی د دستگاه دائرول، عکاسی، نشرات او د کتابو پلورل.

۳- د تیاتر، سینما، د نندارتونونو افتتاح او د عمومیه مقاماتو پرانستل لکه هوتل، سرايونه، د خوړو خونې او ددې په شان نور او د کارکونکو د تهیه کولو دپاره دفترونه او د لیلام ځایونه.

۴- په وچه، سیندونو او هوا کښې د مسافرینو حیواناتو او شیانو وړل.

۵- د اوبو، گیس او بریښنا ویشل او د تیلفوني مخابراتو تأسیس.

- ۱۹ ماده: ماده ۱۹:
- دالاندني معاملي بي د دواړو طرفو د نيت له رعايته څخه تجارتي معاملي گڼلي كيږي:
- ۱- په كميشن كار كول.
- ۱- كميشن كارى.
- ۲- دلالي.
- ۲- دلالي.
- ۳- د برات او حجت معاملي (چه په نوم محرر او محرر په حامل) او چك.
- ۳- معاملات برات و حجت (اعم از محرر بنام و محرر بحامل) و چك.
- ۴- د صرافي معاملي.
- ۴- معاملات صرافي.
- ۵- د خصوصي او د عمومي بانكونو معاملي.
- ۵- معاملات بانكهاى خصوصى و عمومى.
- ۶- د جاري حساب معاملي او په هغو پورې مربوطى مقاولى.
- ۶- معاملات حساب جارى و مقاولات مربوط به آن.
- ۷- د گروهى سندونو او رسيدونو په باره كښې چه د موضوعه مالو په مقابل د تجارتي په عمومي گدامو كښې موجود شوي وي.
- ۷- معاملات راجع به سندات گروهى و رسيدات كه در مقابل امواع موضوعه در گدامهاى عموميه تجارتي موجود شده باشد.
- ۸- د تجارتي شركتونو تشكيل او د سهمونو پيږودل او پلورل.
- ۸- تشكيل شركت هاى تجارتي و خريد و فروش اسهام.
- ۹- د مخاطراتو په مقابل كښې د هر ډول بيمى ترنه، كه په اجرت سره وتړل شي او كه په متقابله شرطونو سره.
- ۹- عقد هر نوع بيمه در مقابل، مخاطرات خواه به اجرت عقد شود و خواه با شرايط متقابله.

۲۰ ماده:

تمام معاملات یک تاجر تجارتي محسوب ميشود مگر اينکه ثابت شود که معامله عادي است.

ديوه تاجر تولي معاملي تجارتي گنيلي کيرې مگر دا چه ثابت شي چه دا معامله عادي ده.

۲۱ ماده:

اگر عقيدي تنها براي يکي از طرفين تجارتي باشد و در قانون تجارتي بر خلاف آن صراحتي موجود نباشد، در باره تکاليفي که از عقد مذکور براي تمام عاقدين توليد شده باشد احکام قانون تجارتي تطبيق ميگردد.

۲۱ ماده:

که يو عقد يواخي له يوي خوا تجارتي وي او په تجارتي قانون دهغه په خلاف کوم صراحت موجود نه وي نو د هغو تکاليفو په باره کبسي چه له دې عقد څخه تولو عاقدينو ته پېښ شوي وي، د تجارتي د اصولنامي احکام تطبيقېږي.

۲۲ ماده:

تکاليف اشخاص تاجر و غير تاجر يکه از معاملات ديگر متولد و يا معاملات متذکره اين فصل ماهيتاً قابل قياس باشد، تابع احکام قانون تجارتي است.

۲۲ ماده:

د تاجرو او غير تاجرو کسانو تکاليف چه له نورو معاملاتو څخه پيدا کيرې او يا ددې فصل ذکر شوي معاملات ماهيتاً د قياس وړ وي، د تجارتي د اصولنامي د احکامو تابع دي.

۲۳ ماده:

تمام معاملات يکه مرتبط به معاملات مذکورۀ اين فصل باشد، از معاملات تجارتي محسوب است.

۲۳ ماده:

تول هغه معاملات چه ددې فصل په ذکر شويو معاملاتو پورې اړه لري، له تجارتي معاملاتو څخه گنيل کيرې.

فصل چهارم
ثبت تجارتي

څلورم فصل
د تجارتي ثبت

۲۴ ماده:

يک دايره بنام ثبت تجارتي تحت

۲۴ ماده:

يوه دائره د تجارتي د ثبت په نامه دهغو

نظارت محاکمی که مکلف بر حل و فصل دعاوی تجارتي میباشند، موجود است.

ماده ۲۵:

دایره ثبت تجارتي تحت نظارت رئیس محکمه مربوطه به یک مامور مسئول و مکلف محول میشود.

ماده ۲۶:

در صورت تعدد محاکم تجارتي در یک موضوع، دایره ثبت تجارتي به امر مقام ذیصلاحیت به یکی از محاکم مذکور مربوط میگردد.

ماده ۲۷:

موضوعات و معاملاتیکه نظر به قانون تجارت و سایر قوانین لازم است به ثبت برسد، راساً یا به اثر ابلاغ مقامات مربوطه و یا خواهش و مراجعت علاقمندان دیگر ثبت و قید میگردد. هرگونه تغییراتی که در مسایل مذکور واقع شود، مطابق اصول، ثبت و قید میشود.

ماده ۲۸:

مطالبی که تجار و شرکت های تجارتي به ثبت آن مکلف اند،

محکمو تر نظارت لاندې چه د تجارتي دعوو په حل او فصل باندې مکلفي وي، موجوده ۵۵.

ماده ۲۵:

د تجارتي ثبت دائره د مربوطه محکمي د رئیس تر کتنې لاندې يوه مسئول او مکلف مامور ته سپارله کېږي.

ماده ۲۶:

که په يوه ځای کېنې تجارتي محکمي زیاتي وي نو د تجارتي ثبت دائره دواک لرونکي مقام په امر له نوموړو محکمو څخه په يوه محکمه پورې تړل کېږي.

ماده ۲۷:

هغه موضوعات او معاملات چه د تجارت د اصولنامې او د نورو اصولنامو له مخې باید هر و مرو په ثبت و رسیږی نو راساً یا د مربوطه مقاماتو د ابلاغ په اثر یا د نورو علاقه لرونکو په غوښتنه او مراجعت ثبت او قیدېږی. هر ډول تغییرات چه په دې مسایلو کېنې پېښ شي، د اصول له مخې ثبتېږی.

ماده ۲۸:

هغه مطالب چه تجار او تجارتي شرکتونو د هغو ثبت باندې مکلف

- دې، په لاندې ډول دې: قرار ذیل است:
- الف- د (شخص یا د شرکت) نوم. الف- اسم (شخص یا شرکت).
- ب- د پلار نوم. ب- ولدیت.
- ج- د هغه د زیږیدني ځای او نېټه. ج- محل تولد و تاریخ آن.
- د- د شخص یا شرکت تابعیت. د- تابعیت شخص یا شرکت.
- ه- د تجارت عنوان. ه- عنوان تجارت.
- و- د تجارت موضوع. و- موضوع تجارت.
- ز- د شرکت ډول او د هغه د تاسیس نېټه او همدا ډول د شرکت اصلي مرکز. ز- نوع شرکت و تاریخ تاسیس آن و همچنین مرکز اصلی شرکت.
- ح- د شرکت پانگه (انفرادي تجار له دې فقری څخه مستثنی دی). ح- سرمایه شرکت (تجار انفرادی ازین فقره مستثنی است).
- ط- هغه کسان چه د تجارت خانۍ یا شرکت په چارو کښې دلاس لیک واک لري. ط- اشخاصیکه در امور تجارت خانۍ یا شرکت دارای صلاحیت امضاء اند.
- ی- نور هغه خصوصیات چه د هغو ثبت (اصولاً) اجباري کړی شوی وی. ی- سایر خصوصیاتیکه ثبت آن (اصولاً) اجباری قرار داده شده باشد.
- ماده ۲۹:** **ماده ۲۹:**
- لکه څنگه چه علاقه لرونکی کسان د قید او ثبت غوښتنه کوي، نو د دوی د ورثي او قانوني قایم مقام په غوښتنه هم ثبت کیږي. طوریکه اشخاص علاقمند خواهش ثبت و قید را میکنند، به خواهش ورثه یا قایم مقام قانونی ایشان نیز ثبت بعمل میآید.

در صورتیکه صلاحیت خواهش قید و ثبت به اشخاص متعدد تعلق داشته باشد، اگر مطابق خواهش یکی از آنها معامله ثبت و قید اجراء شود، چنان محسوب میشود که از طرف همه خواهش شده است.

ماده ۳۰:

طوریکه معاملات قید و ثبت به اثر مراجعه شخصی علاقمندان و یا به اثر مراجعه وکیل قانونی شان اجراء میشود، به همان صورت به اثر ارسال اوراق و اسناد رسمیه که رسماً ترتیب شده و حاوی مطالبه ثبت باشد هم اجراً میگردد.

ماده ۳۱:

خواهش قید و ثبت باید در مدتیکه قانون مقرر نموده است، بعمل آید. اگر در قانون یک مدت برای آن تصریح نشده باشد، در ظرف یکماه بعد از تکمیل وثایق، اجراء آن لازم است. نسبت کسانیکه مکلف به ثبت بوده و خارج از محل ثبت اقامت دارند نظر به بعد مسافه برای هر ۱۲ میل یک روز علاوه میشود.

به دې صورت کښې چه د قید او ثبت غوښتنه په متعددو کسانو پورې اړه ولري نو که له دوي څخه دیوه له غوښتنې سره سم د قید او ثبت معامله اجراء شي، نو داسي گڼل کیږي لکه چه د ټولو له خوا غوښتنه شویده.

ماده ۳۰:

لکه چه پخپله د علاقه لرونکو او یا د دوی د قانوني وکیلانو د مراجعي په اثر د قید او ثبت معاملي اجراء کیږي، په همدی ډول د هغو پانو او د سهم د اسنادو د لیږلو په اثر چه رسماً ترتیب شوي او د ثبت غوښتنه پکښې شوی وي هم اجراً کیږي.

ماده ۳۱:

د قید او ثبت غوښتنه باید په هغه موده کښې وی چه قانون مقررہ کړی ده. که په قانون کښې د هغي د پاره یوه موده تصریح شوی نه وی نو وروسته د وثیقو د تکمیل څخه په یوه میاشتي کښې دننه د هغو اجراء لازمہ ده. د هغو کسانو په خصوص کښې چه په ثبت مکلف دی او د ثبت له خای څخه دباندې اوسیری، نظر د لازي اوږدوالي ته د هرو ۱۲ میلو د پاره یو ورځ زیاتیری.

۳۲ ماده:

هغه ثبت چه د اعلان وړ وی نو تر هغه وخته پورې چه د قانوني اعلاناتو دپاره کومه مخصوصه جریده تأسیس شي، په رسمي یا خصوصي جریدو کښې چه په هغه محل کښې موجودی وی نشریری او که په هغه محل کښې رسمي یا غیر رسمي جریده موجوده نه وي، نو په هغې جریدي کښې چه دغه ځای ته نزدې خپریری اعلانیری. پرته له هغو خصوصیاتو چه اصولاً د هغو اعلانول په لنډ ډول سره مجازوي، د ثبت مراتب کلمه په کلمه درج او نشریری.

ماده ۳۲:

ثبتيکه قابل اعلان میباشد تا زمانیکه کدام جریده مخصوصه برای اعلانات قانونیه تأسیس گردد، در جراید رسمي یا خصوصي که در آن محل موجود باشد نشر میگردد و اگر در آن محل جریده رسمي یا غیر رسمي موجود نباشد، در جریده که در نزدیک ترین محل نشر میشود اعلان میگردد. به استثنای خصوصیاتیکه اعلان آنها قانوناً بطور مختصر مجاز است، مراتب ثبت کلمه به کلمه درج و نشر میشود.

که د اعلاناتو ټول مندرجات په یوه ورځ پوره نشي، نو د نشر وروستي نېټه د اعلان د پوره کیدو نېټه بلله کیږي.

اگر تمام مندرجات اعلانات در یک روز اکمال نگرده، آخرین تاریخ نشر تاریخ تکمیل اعلان شمرده میشود.

په ټولو غوښتنپانو او بیان نامو باندې چه د ثبت وثیقه جوړوی او هغو جریدو باندې چه اعلان پکښې نشر یری، د ثبت د دفتر لمبر او نېټه لیکله کیږي او ساتلي کیږي.

بر تمام درخواست ها و بیان نامه ها که وثیقه ثبت را تشکیل میدهند و جرایدیکه اعلان در آنها نشر گردیده، نمره و تاریخ دفتر ثبت تحریر و حفظ میشود.

۳۳ ماده:

هغه موضوعات چه حل ئی په یوه محکمه پورې اړه ولری او یا د ثبت مامورین د هغو د قطعې ثبت په

ماده ۳۳:

موضوعاتیکه حل آن به حکم یک محکمه مربوط باشد یا مامورین ثبت راجع به ثبت

قطعی آن متردد باشند، قرار خواهش علاقمندان، بصورت مؤقتی به دفتر ثبت قید میگردد. چنین موضوعات که بصورت مؤقتی ثبت میشود، اگر در ظرف شش ماه قطعیت آن به اثر مراجعه علاقمندان به اثبات رسیده نتواند، قید مؤقتی از دفتر حذف میشود. اگر قطعیت آن اثبات شود، قرار اصل اصول ثبت بصورت قطعی قید میشود.

ماده ۳۴:

اگر موضوعاتی که در دفتر ثبت قید شده باشد، تماماً یا قسمتاً از بین برود و رفع شود، مطالب قید شده در اثر مراجعه تحریری علاقمندان آن که مستند به وثایق لازم باشد نظر به ایجاب تماماً و یا قسمتاً از دفتر حذف میگردد. مطالبی که ثبت و قید آن قابل اعلان است حذف و ابطال آن نیز اعلان میشود.

ماده ۳۵:

راجع به اجرای ثبت و قید و تعدیل یا حذف ثبت از طرف علاقه مندان به محکمه مربوطه دایره ثبت بر علیه اجرائی که مامورین ثبت

خصوص کنبی متردد وی، نود علاقه لرونکو د غوبنتنی له مخی په مؤقتی ډول د ثبت په دفتر کنبی قیدیری دا ډول موضوعات چه په مؤقتی ډول ثبتیری نوکه په شپږو میاشتنو کنبی د علاقه لرونکو د مراجعی په اثر د هغو قطعیت په اثبات ونه شی رستیدلای نو د مؤقتی قید له دفتر څخه ایسته کیږی او که قطعیت ئی اثبات شی نو د ثبت د اصول له قراره په قطعی صورت قید یری.

ماده ۳۴:

که هغه موضوعات چه د ثبت په دفتر کنبی قید شوی وی ټول یا یوه برخه ئی له منځه لاړی او ورک شی، نو قید شوی مطالب د علاقه لرونکو د تحریری مراجعی په اثر چه په لازمو وثیقو مستند وی نظر د ایجاب ته ټول یا یوه برخه ئی له دفتر څخه ایسته کیږی. هغه مطالب چه ثبت او قید ئی د اعلان وړ وی، ایسته کیږی او باطلول ئی هم اعلانیری.

ماده ۳۵:

د علاقه لرونکو له خوا د ثبت او قید او تعدیل او یا د ثبت د ایسته کیدو په خصوص کنبی د ثبت د دائری په مربوطه محکمه پر هغو اجرائیو چه د ثبت مامورین ئی کوی، اعتراض

مينمايند، اعتراض شده ميتواند. اين اعتراض از طرف محكمه مورد غور واقع و فيصله دربارۀ آن داده ميشود. و اگر اجراءات مامور ثبت بر حقوق شخص ثالث مؤثر باشد، محكمه اعتراض را بحضور معترض و شخص ثالث بشکل يک دعوی اصولی تدقيق و در آن باره حکم صادر ميكند.

ماده ۳۶:

هر شخص ميتواند مندرجات ثبت تجارت و تمام اوراق محفوظ متعلق به ثبت و قيد را مطالعه و تدقيق و صورت مصدق آنها را طلب و اخذ کند.

تبصره:

حق التصديق در همچو موارد قرار ذيل اخذ ميگردد:

الف- برای هر دفعه مطالعه (یک افغانی).

ب- برای گرفتن سواد غير مصدق (پنج افغانی).

ج- برای گرفتن سواد با تصديق (بيست افغانی).

کيدای شي دا اعتراض د محکمي له خوا تر غور لاندې نيول کيږي او د هغو په باره کښې فيصله ورکوله کيږي. او که د ثبت د مامورينو اجراءات د دريم سړي پر حقوقو موثر وي، نو محکمه هغه اعتراض د اعتراض کوونکي او دريم سړي په حضور د يوي اصولي دعوي په څير تر ژوري کتنې لاندې نيسي او په هغه باره کښې حکم صادروي.

۳۶ ماده:

هر سړی کولای شي چه د تجارت د ثبت مندرجات او ټول هغه محفوظ اوراق چه په ثبت او قيد پورې اړه لري ولولې او ژوره کتنه پکښې وکړې او د هغو مصدق صورت وغواړی او وائی خلی.

تبصره:

په دې ډول مواردو کښې د تصديق حق په لاندې صورت اخیستل کيږي:

الف- د هر ځلې کتنی د پاره (یوه افغانی).

ب- د غیر مصدق سواد اخیستل (پنځه افغانی).

ج- د تصديق لرونکي سواد اخیستل (شل افغانی).

۳۷ ماده:

هغه کسان چه د يوي موضوع په ثبت باندې مکلف دي او په خپله ټاکلي موده کښې خپل مکلفيت اجراء نکړي نو د هغي خساري او ضرر ضامن دي چه له دي لاري څخه بل شخص ته اووښتي وي. برسیره پردې، د ثبت د مامور د پيشنهاده او د هغي محکمي د حکم په اثر چه د ثبت دائره په هغي پورې اړه لري هم په نقدي جزا مجازات کيږي. دا ډول کسان کولای شي چه د محکمي له فيصلې څخه مرافعي او تمیز ته مراجعه وکړي او د مرافعي او تمیز د غوښتنې د قبليدو دپاره دا شرط دي چه محکوم به مبلغ يا د محکمي صندوق ته وسپاري او يا په دي خصوص کښې ضمانت ورکړي.

ماده ۳۷:

کسانیکه مکلف به ثبت يک موضوع باشند و مکلفيت خود را در ظرف مدت معينه آن ايفاء نکنند، ضامن جبران خساره و ضرری میباشند که ازین رهگذر به شخص ديگری وارد شود. علاوهً به اثر پيشنهاده مامور ثبت و حکم محکمه که دایره ثبت به آن ربط دارد، به جزای نقدي نیز مجازات میشوند. چنین اشخاص ميتوانند از فيصله محکمه به مرافعه و تمیز مراجعه نمایند و برای قبول مرافعه و تمیز خواهی شرط است که مبلغ محکوم به را يا در صندوق محکمه توديع کند و يا په آن باره ضمانت بدهد.

۳۸ ماده:

هغه موضوعات چه د تجارت د ثبت په دائره کښې ثبت او قيد شوی دي، د دريمو کسانو په مقابل کښې مؤثر دي. مگر هغه موضوعات چه ثبت ئی د اصولو له مخي ضروري دی نوکه ثبت شوي نه وي، که څه هم په خصوصي صورت اعلان شوي وي، د دريمو کسانو په مقابل کښې مؤثر ندي. مگر دومره ده چه د هغو موضوعاتو په خصوص کښې چه ثبت شوي نه وي، مکلف کولای شي د نورو کسانو په

ماده ۳۸:

موضوعاتیکه در دایره ثبت تجارت ثبت و قيد گردیده باشند، در مقابل اشخاص ثالث مؤثر است. لیکن موضوعاتیکه ثبت آن قانوناً مقتضی است، اگر ثبت نشده باشد ولو بصورت خصوصي اعلان هم گردیده باشد، در مقابل اشخاص ثالث مؤثر نمیباشد. مگر اینقدر است که راجع به موضوعاتیکه ثبت نگردیده باشد، مکلف ميتواند در

مقابل اشخاص ديگر در موضوع های قابل ثبت مطلع بودن آنها را ادعا و به ثبوت برساند.

ماده ۳۹:

اشخاصیکه موضوعات را با سوء نیت خلاف حقیقت ثبت بنمایند، به جزای نقدی و یا جزای حبس محکوم میگردند و یا هر دو جزا درباره ایشان یکجا تطبیق میشود و برای مدتی از حق انتخاب بعضویت اطاقهای تجارتي و صنعتی و معاملات در بورسها محروم میگردند. حق طلب جبران خساره و ضرر اشخاصیکه به نسبت جرم مذکور متضرر گردیده اند محفوظ می باشد و عندالمراجعه متضرر محکمه میتواند رسیدگی بنماید.

فصل پنجم
عنوان تجارتي

ماده ۴۰:

هر تاجر مجبور است تا اوراق و معاملات متعلقه تجارت خود را تحت یک اسم معین که عنوان تجارت تعبیر میشود، اجراء و امضاء نماید.

ماده ۴۱:

هر تاجر چه منفرداً و چه با شریک

مقابل کنبی د ثبت و موضوعاتو کنبی د هغوي خبرتيا و غواړي او ثبوت ته ئي ورسوي.

ماده ۳۹:

هغه کسان چه موضوعات د بد نیت له مخې د حقیقت په خلاف ثبتوي، په نقدي جزا یا د حبس په جزاء محکومېږي او یا دواړه جزاوي یوځای ورباندې تطبیقېږي، او تر یوي مودې پورې د صنعتي او تجارتي اطاقونو په غړیتوب د ټاکلوله حق او په بورسو کنبی له معاملاتو څخه محرومېږي او د هغو کسانو د خساري او زیان جبران چه ددې جرم په نسبت ورته پېښ شوی دي محفوظ دي او د ضرر لیدونکو د مراجعي په موقع کنبی محکمه رسیده گي کولای شي

فصل پنجم
تجارتي عنوان

ماده ۴۰:

هر تاجر مجبور دي چه تر څو د خپل تجارت مربوطی پانې او معاملي تر یو ټاکلي نوم لاندې چه د تجارت عنوان بلل کیږي، اجراء او لاس لیک کړي.

ماده ۴۱:

هر تاجر که یواځې او که له خصوصي

خصوصی کہ اجرای تجارت مینماید و همچنان تمام شرکت‌های تجاری مجبورند که عنوان تجارت خود را در محلی که اجرای تجارت مینمایند و یا مرکز آنها واقع است، به دایره ثبت تجارت، ثبت و اعلان نماید.

ماده ۴۲:

عنوان تجارت بایست از اسم شخص تاجر و اسم فامیلی او مرکب بوده و شرط است از عناوینی که قبلاً ثبت گردیده است، واضحاً متمایز باشد. یک تاجر میتواند بعنوان تجارت خود تزییداتی را که خواسته باشد بنماید، ولی نمیتواند چنان تزییداتی بکند که راجع به هویت شخص او یا در مورد وسعت، اهمیت و یا وضعیت مالی تجارت تاجر مذکور و یا درباره موجودیت یک شریک نزد اشخاص ثالث یک فکر غلط و مغایر حقیقت را تولید نماید.

ماده ۴۳:

عنوان شرکت (تضامنی) عبارت است از اسمای تمام شرکاء و یا اقل از اسم یکی از شرکاء با کلمه تضامنی. عنوان شرکت‌های تضامنی مختلف (کوماندیت) خواه عادی و خواه سرمایه آن منقسم با

شریک سره وی چه تجارت کوی او همدا ډول، ټول تجارتي شرکتونه مجبور دي چه د خپل تجارت عنوان په هغه محل کښې چه تجارت په کښې کوي او يا د هغو مرکز هلته وي د تجارت د ثبت په دائره کښې ثبت او اعلان کړي.

ماده ۴۲:

د تجارت عنوان باید پخپله د تاجر او دده د کورنۍ نوم ولري او شرط دي چه له هغو عنوانونو څخه چه پخوا ثبت شويدي په واضح ډول متمایز وي. یو تاجر کولای شي چه د خپل تجارت په عنوان کښې داسي تزییدات وکړي چه وئی غواړي مگر هومره تزییدات نشي کولای چه پخپله دده د هویت یا ددغه تاجر د مالي وضعیت او د اهمیت او پراختیا په خصوص کښې او یا د یوه شریک د موجودیت په باره کښې د نورو کسانو په زړونو کښې یو غلط او له حقیقت څخه چپ فکر پیدا کړي.

ماده ۴۳:

(تضامنی) شرکت عنوان عبارت دي د ټولو شریکانو له نومونو یا لږ تر لږه د یوه شریک نوم څخه د تضامنی کلمې لری. د کوماندیت (گډو تضامنی شرکتو) عنوان که عادي وي او که پانگه ئی په برخو

سہام باشد، به ترتیبی که در مادہ (۴۲) ذکر گردیده، اقلأ از اسم یکی از شرکائی که مسئولیت او غیر محدود باشد با کلمهٔ تضامنی مختلط تشکیل مییابد.

عنوان شرکت های سهامی عبارت است از موضوع شرکت به اضافه کلمه سهامی. در شرکت های سهامی اسمای شرکاء و یا اشخاص دیگر بعنوان شرکت داخل شده نمیتواند.

مادہ ۴۴:

در صورتیکه یک تاجر عنوان تجارت خود را اصولأ در یک محل ثبت کرده باشد، تاجر دیگر ولو دارای اسمی باشد که همین عنوان را تشکیل میدهد، تا وقتیکه تزئیداتی به منظور تغییر این اسم از عنوان ثبت شده ما قبل نکند، در همان محل نمیتواند که همان اسم را بحیث عنوان تجارت اتخاذ و یا جهت اجرای یک مقصد تجارتي استعمال نماید. همچنان اگر یک تاجر و یا شرکت تجارتي بخواهد غیر از محلیکه عنوان تجارت خود را در آن ثبت کرده در کدام محل دیگر یک شعبه افتتاح نماید، در صورتیکه کدام تاجر و یا شرکت تجارتي تحت

ویشلی شوي وي په هغه ترتیب چه په (۴۲) ماده کښې ذکر شويدي لږ تر لږه د يوه داسي شريك له نامه څخه چه د پير مسئوليت لري د تضامني له کلمي سره گډه جوړېږي.

د سهامی شرکتونو عنوان عبارت د شرکت له موضوع د سهامی کلمی له زیاتوالی سره دي. په سهامی شرکتونو کښې د شریکانو یا نورو کسانو نومونه د شرکت په عنوان نشي داخلیدای.

۴۴ ماده:

که یوه تاجر د خپل تجارت عنوان د اصولو له مخې په یوه محل کښې ثبت کړي وي او بل تاجر که څه هم داسي نوم ولري چه همدغه عنوان جوړ کړي، تر هغه وخته پورې چه د هغه پخواني ثبت شوي عنوان له نامه څخه د تغییر په نیت زیاتوالي ونکړي، په هغه محل کښې نشي کولای چه په همدې نامه د تجارت عنوان جوړ کړي او یائي دیوه تجارتي مقصد د اجراء لپاره استعمال کړي. همدا ډول که یو تاجر یا تجارتي شرکت وغواړي چه پرته له هغه محل څخه چه خپل تجارتي عنوان ئي پکښې ثبت کړيدي په بل کوم محل کښې یوه څانگه پرانیزي نو که په هغه محل کښې تر هغه عنوان لاندې کوم تاجر یا

همان عنوان در همان محل ثبت شده باشد، مؤسس شعبه جديد مجبور است در عنوان تجارت شعبه خود چنان تزئيد بنمايد که از عنوان ثبت شده ماقبل همان محل واضحاً تفریق شود.

ماده ۴۵:

طوريکه تملیک عنوان تجارت با تفکیک آن از تجارت خانه جايز نيست، همچنان در تملیک یک تجارت خانه اگر عنوان تجارت صراحتاً و يا ضمناً داخل نشود، عنوان تجارت تملیک نمیگردد.

ماده ۴۶:

شخصيکه عنوان را با یک تجارت خانه یکجا تملیک میکند، طوريکه از تعهدات شخص تملیک دهنده که در تحت همان عنوان اجراء کرده مسئول است.

همچنان بر تمام حقوقیکه از تجارت آن وارد ميشود مالک میگردد. مقاولاتی که خلاف این اساس میباشد بشرط اینکه به دایره ثبت تجارت ثبت گردد و يا رسماً به علاقه مندان اطلاع داده شود، معتبر است.

تجارتی شرکت ثبت شوي وي، د نوي خانگی مؤسس مجبور دي چه د خپلې خانگی د تجارت په عنوان کښې داسي زياتوالي وکړې چه د هغه محل له پخواني ثبت شوي عنوان څخه په واضح ډول توپير وکړي.

ماده ۴۵:

لکه چه د تجارتي عنوان تملیک د هغه تفکیک له تجارت خانې څخه جائز نه وي، په همدې ډول ديوي تجارت خانې په تملیک کښې د تجارت عنوان په ښکاره ډول يا ضمناً داخل نشي د تجارت عنوان نه تملیک کيږي.

ماده ۴۶:

هغه څوک چه عنوان له تجارت خانې سره يوځای تملیک کړي، لکه څرنگه چه پخپله تملیک کوونکي له تعهداتو څخه چه تر هغه عنوان لا ندي ئي اجراء کړي مسئول دي.

په همدې ډول پر ټولو هغه حقوقو چه د هغه له تجارت څخه پېښيږي مالک کيږي. هغه مقاولی چه ددې اساسنامي په خلاف وي پدی شرط چه د تجارت د ثبت په دائره کښې ثبت شي او يا رسماً علاقه لرونکو ته اطلاع ورکړه شي، د اعتبار وړ دي.

مسئولیت متذکره این ماده بعد از پنج سال سر از تاریخ تملیک ساقط میشود.

ماده ۴۷:

شخصیکه یک تجارت خانه را بدون عنوان تجارت تملیک میکند اگر در حین تملیک به اساس عقد مقاوله مسئولیت تعهدات تملیک کننده را به ذمه نگرفته و آنرا به ثبت نرسانیده باشد، از تعهدات شخص تملیک دهنده مسئول نیست.

ماده ۴۸:

شخصیکه یک عنوان تجارت را بر طبق ماده (۴۶) تملک میکند، مجبور است به آن عنوان عباره را که مشعر بر صفت خلفیت باشد ضم کند. اگر بر خلاف این حکم رفتار شود، شخص تملیک دهنده که به استعمال عنوان تجارت از طرف شخص تملک کننده موافقت نموده باشد، از تعهداتی که تملک کننده در تحت همان عنوان اجراء میکند مسئول است، مشروط به اینکه به اساس مراجعه دائنین به نسبت تعهدات شخص تملک کننده از طرف دایره (اجرائیه محکمه) تحصیل طلبات بعمل نیامده باشد.

په دي ماده کنبی ذکر شوي مسئولیت وروسته له پنخو کالو خخه د تملیک د نیتی له سره ساقطیری.

ماده ۴۷:

هغه څوک چه یوه تجارتخانه پرته د تجارت له عنوان خخه تملیک کوي نو که د تملیک په وخت کي ئي د مقاولی د عقد په اساس د تملیک کوونکي د تعهداتو مسئولیت په غاړه نه وي اخیستي او هغه یي نه وي ثبت کړي، د تملیک کوونکي د تعهداتو خخه مسئول نه دي.

ماده ۴۸:

هغه څوک چه د تجارت یو عنوان له (۴۶) مادي سره سم تملیک کوي، مجبور دي چه له هغه عنوان سره داسي عبارت چه د خلفیت معني ورکړي یوځای کړی او که ددی حکم په خلاف رفتار وشي نو تملیک ورکوونکي شخص چه د تملک کوونکي شخص له خوا د تجارت د عنوان په استعمال یي موافقت کړی وي له هغو تعهداتو خخه چه تملیک کوونکي یي تر هغه عنوان لاندی اجراء کوي مسئول دي، پدی شرط چه د تملک کوونکي شخص د تعهداتو په نسبت د پوروړو د مراجعي په اساس د (محکمي د اجرائی) دائري له خوا طلبات نه وي تحصیل شوی.

۴۹ ماده:

د يوه شريک د مړيني په صورت چه نوم ئی د شرکت په عنوان کښې داخل وي که وارثان يا د دوی قايم مقام شرکت ته ادامه ورکول قبول کړي نو د عنوان تغيير لازم نه دي.

۴۹ ماده:

در صورت وفات یک شریک که اسم او در عنوان شرکت داخل باشد اگر وارثین قايم مقام ادامه شرکت را قبول کنند، تغيير عنوان شرکت لازم نمیشود.

۵۰ ماده:

په دي صورت چه د تجارت عنوان تبديل شي، د (۴۱) مادي احكام تطبيقيږي.

۵۰ ماده:

در صورتیکه عنوان تجارت تبديل شود، احكام ماده (۴۱) تطبيق ميشود.

۵۱ ماده:

هغه کسان چه پر تجارتي مالونو، شيانو، دوسيو، پاکتو، ليکونو، رسالو او تجاري پانډو تجارتي سیتو او بارونو باندي غير حق بل تجارتي عنوان کښېږدي يا هغه مال چه په هغه باندي دبل چا د تجارت عنوان ايښي شوي وي پوهيږي او پلوري ئي او يا د پلورني دپاره يي وړاندي کوي په دي

۵۱ ماده:

کسانیکه قصداً بر امتعه، اشیاء، دوسیه ها، پاکت ها، مکاتیب، رسایل اوراق تجاریه، بسته های تجارتي و بار های تجارتي بغیر حق عنوان تجارتي ديگري را وضع و يا امتعه را که عنوان تجارت غير بر آن وضع شده باشد، دانسته میفروشند و يا برای فروش عرضه میکنند

بشرطیکه در حکم ماده (۵۴) خللی وارد نشود، به جزای نقدی یا به حبس و یا به هردو مجازات میگردند.

تعقیب جرایم متذکره این ماده به دعوی شخصی مربوط میباشد. بعد از اقامه دعوا، مدعی میتواند از دعوا ابراء نماید. ابراء از دعوی شخصی، دعوی حقوق عمومی را هم ساقط میکند.

ماده ۵۲:

از متخلفین مواد (۴۰-۴۱-۴۲) و فقره اخیر ماده (۴۳) و احکام ماده (۴۵) جزای نقدی گرفته میشود.

ماده ۵۳:

تمام محاکم، مامورین اطاقهای تجارت و صنایع و مامورین دائره ثبت و مقامات ذیعلاقه دیگر اگر در اثنای وظیفه آگاه شوند که یک عنوان تجارت ثبت نه شده و استعمال آن مخالف مواد (۴۰-۴۱-۴۲ و ۴۳) واقع شده است، مجبورند کیفیت را به مقامات مربوطه اخبار نمایند.

ماده ۵۴:

به هر صورتیکه یک عنوان تجارت

شرط چه د (۵۴) مادې په حکم کښې خلل پېښ نشي نو په نقدي جزا يا په حبس او يا په دواړو مجازات مومي.

ددې مادې د ذکر شويو جرایمو تعقیب د شخص په دعوي پورې اړه لري. وروسته د دعوي له دائريدونه، مدعي کولای شي چه له دعوي څخه ابراء وکړي. د شخص له دعوي څخه ابراء د عمومي حقوقو دعوی هم ساقطوي.

ماده ۵۲:

د (۴۰-۴۱ او ۴۲ مادو او د (۴۳) مادې د وروستي فقري او د (۴۵) مادې د احکامو له متخلفينو څخه نقدي جزاء اخيستل کېږي.

ماده ۵۳:

ټولي محکمي، د تجارت د اطاقو او صنایعو مامورین او د ثبت او نورو علاقو لرونکي مقاماتو مامورین که د وظیفې په منځ کښې وپوهیږي چه د تجارت یو عنوان نه دي ثبت شوي او استعمال ئي له (۴۰-۴۱-۴۲) او (۴۳) مادې څخه مخالف واقع شوی دي، مجبور دي چه مربوطه مقاماتو ته خبر ورکړي.

ماده ۵۴:

په هر صورت چه یو د تجارت عنوان

برخلاف احكام مندرجه اين فصل استعمال شده باشد، علاقه مندان ميتوانند منع استعمال و در صورتيكه ثبت شده باشد، ابطال آنرا تقاضا كنند. علاوه بر اين از استعمال مذكور، خواه عمدی و خواه در اثر سهو باشد، اشخاص متضرر ميتوانند جبران خساره خود را دعوی كنند. محكمه ميتواند عند الاقتضاء بعد از استشاره از اهل خبره احوال و كيفيات حادثه را تصديق نموده درباره وجود و مقدار خساره نظر به قناعت خود حكمی صادر كند علاوه بر اين، در صورتيكه شخص متضرر خواهش كند و متحمل مصارف آن نيز شود، به نشر حكم نيز قرار داده ميتواند.

فصل ششم رقابت غير قانونی

ماده ۵۵:

اگر در علايم و اسمائيكه يك تاجر استعمال كند با علايم و اسمائيكه تاجر ديگر بطور مستحق استعمال مينمايد اشتباه واقع شود، استعمال چنين اسم و علامت برای تاجر اول الذکر ممنوع است. شخصيكه مخالف اين حكم

ددي فصل د داخلو احكامو خخه چپ استعمال شوی وي نو علاقه لرونكي كولای شي چه استعمال يي منع كړي او كه ثبت شوي وي نو د ابطال تقاضايي وكړي. برسیره پردي، له دي استعمال خخه، كه په قصد سره وي او كه په سهو سره، ضرر ليدونكي كسان كولای شي چه د خپلې خساري تاوان وغواړي او محكمه كولای شي چي په لزمه موقع كښي وروسته له هغه چه له پوهانو خخه مشوره وغواړي د پيښي احوال او كيفيت تر ژوري كتنې لاندې ونيسي او د خساري د وجود او اندازي په خصوص كښي له خپل قناعت سره سم حكم صادر كړي. برسیره پردي، كه ضرر ليدونكي شخص وغواړي او لگښت يي هم په غاړه واخلي نو حكم هم نشرولاي شي.

شپږم فصل غير قانوني رقابت

ماده ۵۵:

كه په هغه نومونو او علاقو كښي چه يو تجارتي استعمال كړي له داسي نومونو او علامو سره چه بل تاجر ئی په استحقاقي ډول استعمالوي اشتباه پېښه شي، نو ددي ډول نوم او علامو استعمالول هغه تاجر ته چه لمړی ذكر شو منع دي، هغه خوك چه له دي حكم

عمل می‌کند، ولو هیچگونه قصور نداشتنه باشد، بازهم محکمه میتواند بر حسب درخواست شخص علاقمند امر رفع التباس را صادر کند.

ماده ۵۶:

هرگونه حيله و دسيسه در امور تجارتي ممنوع میباشد.

ماده ۵۷:

یک تاجر به قصد اجرای رقابت نمیتواند به چنان نشریات مخالف حقیقت پردازد که به منفعت یا تجارت دیگری ضرر وارد کند.

ماده ۵۸:

یک تاجر از اشاعات مغایر حقیقت راجع به منشأ و یا اوصاف امتعه و یا اهمیت تجارت خود به مقصود جلب مشتریان تاجر دیگری که امتعه هم جنس را می فروشد و همچنان از اعلان تصدیق نامه و مکفاتی که حایز آن نبوده باشد و از استعمال حیل و دسایس به مقصد مذکور ممنوع است.

ماده ۵۹:

هیچ تاجری نمیتواند مامورین و

خخه مخالف کار کوی که شه هم په هیخ ډول قصور ونلري، خو بياهم محکمه کولای شي چه د علاقې لرونکي له غوښتنې سره سم د التباس د رفع کیدو امر صادر کړی.

ماده ۵۶:

په تجارتي چارو کېنې هر ډول حيله او دسيسه منع دي.

ماده ۵۷:

يو تاجر د رقابت له مخې نشي کولای چه په داسي له حقيقت لري خپرونو لاس پورې کړی چه د بل گټې يا تجارت ته زیان پېښ کړی.

ماده ۵۸:

يو تاجر د مال د منشأ او صفتونو په خصوص کېنې او د بل تاجر د پيرودونکو د جلبولو په غرض چه يو جنس مال ورسره پلوري د خپل تجارت د اهمیت په باره کېنې له حقيقته چپي خپروني نشي کولای او همدا ډول په همدغه مقصد د حيلو او دسيسو جوړولو او د هغي تصديق نامي او مکافاتو له اعلانولو خخه چه اخیستي يي نه وي، منع دي.

ماده ۵۹:

هیخ یو تاجر نشي کولای چه د بل تاجر

مستخدمين تاجر و يا فابريڪه ديگري را به مقصد اطلاع از مشتريان و جلب آنها بخود تطميع نمايد.

ماده ۶۰:

تاجر نيشي کولاي چه د بل تاجر د اغفال په غرض يو شخص ته، په هر صورت چه وي، له حقيقت نه خلاف شهادتنامه يا دبنه خدمت تصديق ورکړي.

ماده ۶۱:

تاجر يکه مخالف احکام مواد فوق رفتار کند، به جبران خساره اشخاص متضرر مجبور است.

ماده ۶۲:

يو تجارتي اطلاعاتي نماينده که قصداً يا د درانده غفلت له مخې د يوه تاجر د اخلاقو او يا مالي اقتدار په خصوص کبني له حقيقته څخه چپ معلومات ورکړي، نو د مادي او معنوي خساري هغه تاوان به ورکوي چه له دي لاري هغه تاجر ته ورسپړي. د هغو معلوماتو په تصحيح کبني د هغه نماينده اظهارات د هغه د برائت موجب نشي کيداي. محکمه کولاي شي چه په عين زمان کبني له هغې فيصلې سره چه د خساري د جبران په خصوص کبني يي کوي امر ورکړي چه دا مسئله پخپله د

يا فابريکي مامورينو يا مستخدمينو ته خپل ځان ته د خبرولو او جلبولو په مقصد طمع ورکړي.

ماده ۶۰:

تاجر نيشي کولاي چه د بل تاجر د اغفال په غرض يو شخص ته، په هر صورت چه وي، له حقيقت نه خلاف شهادتنامه يا دبنه خدمت تصديق ورکړي.

ماده ۶۱:

هغه تاجر چه د پورتنی موادو له احکامو څخه چپ تگ وکړي نو د خساري موندونکو کسانو تاوان به ضامن ورکوي.

ماده ۶۲:

يو تجارتي اطلاعاتي نماينده که قصداً يا د درانده غفلت له مخې د يوه تاجر د اخلاقو او يا مالي اقتدار په خصوص کبني له حقيقته څخه چپ معلومات ورکړي، نو د مادي او معنوي خساري هغه تاوان به ورکوي چه له دي لاري هغه تاجر ته ورسپړي. د هغو معلوماتو په تصحيح کبني د هغه نماينده اظهارات د هغه د برائت موجب نشي کيداي. محکمه کولاي شي چه په عين زمان کبني له هغې فيصلې سره چه د خساري د جبران په خصوص کبني يي کوي امر ورکړي چه دا مسئله پخپله د

نماينده په لگښت په يوه جريده يا څو جريدو كښې نشر هم شي.

۶۳ ماده:

هغه تاجر چه د دې فصل د ذكر شويو افعالو مرتكب كيږي كه له بدنيتي څخه يي كړي وي، برسیره پردي چه د خساري د تاوان په وركولو باندي محكوميږي، په نقدي جزاً او حبس هم مجازات كيږي.

۶۴ ماده:

هغه څوك چه په جزاء يا د خساري په تاوان محكوميږي نوكه هغه فعل يي چه د جزاء يا د خساري او تاوان موجب شويدي بيا له لاسه وخت، نو جزائي يوپه دوه كيږي. د جزاء دعوي يواځې د هغه ځای د تجارت د اطاق او يا د علاقه لرونكي شخص د شكايه په وسيله اقامه كيږي. دعوي څخه د شخصي مدعي ابراء د عمومي حقوق ساقطوي.

نماينده در يك جريده يا جرايد متعدد نشر هم شـود.

ماده ۶۳:

تاجريكه مرتكب افعال مندرجه اين فصل ميشود، اگر با سوء نيت حرکت کرده باشد، علاوه براینکه به جبران خساره محكوم میگردد، به جزای نقدی و حبس نیز مجازات میشود.

ماده ۶۴:

شخصيکه به جزاء يا جبران خساره محكوم ميشود، اگر فعلی را که موجب جزاء يا جبران خساره شسده است مکرراً مرتكب شود، جزای او دو چند شده ميتواند. دعوای جزاء تنها بوسيله شكايه شخص ذيعلاقه با اطاق تجارت محل اقامه ميشود. ابراء مدعی شخصی از دعوی، حقوق عموميہ را ساقط ميسازد.

اووم فصل
تجارتی دفترونه

۶۵ ماده:

هر تاجر مجبور دي چه درې دفترونه يعني د شتو دفتر، كل دفتر او ورځني دفتر ولري. برسیره پردي، مجبور دي

فصل هفتم
دفاتر تجارتي

ماده ۶۵:

هر تاجر مجبور است سه دفتر يعني دفتر دارائی، دفتر كل و دفتر يوميہ داشته باشد. علاوه برين

مجبور است مینوت تمام مکاتیب و تلگرامات صادره و اصل تمام تلگرامات و مکاتیب وارده را با اوراق تادیات بصورت منظم حفظ نماید.

ماده ۶۶:

هر تاجر بر حسب لزوم و احتیاج معاملات تجاریه خود میتواند علاوه بر دفاتر متذکره فوق، دفاتر دیگری هم ترتیب کند. لیکن این دفاتر تابع شرایطی که در مواد آتیۀ مذکور است، نمی باشد.

ماده ۶۷:

تاجر مکلف نیست خودش دفاتر تجاریه خود را ترتیب کند، او میتواند برای اینکار اشخاص دیگری را استخدام نماید. لیکن قیود مطالبی که از طرف مستخدم مذکور درین دفاتر درج و تحریر میشود، در حکم قیود و مطالبی است که خود تاجر شخصاً آنرا درج و تحریر نموده باشد.

ماده ۶۸:

دفاتریکه بر طبق ماده (۶۵) ترتیب آن لازمی است، باید قبل از استعمال بصورت مجلد از طرف مالکین آن شخصاً و یا بالواسطه

چه د پولو صادر شویو لیکونو او تلگرامونو مینوتونه او د راغلیو تلگرامونو او لیکونو پول اصلونه د ورکړو له پانوسره یوځای په منظم ډول وساتي.

ماده ۶۶:

هر تاجر د خپلو تجاري معاملاتو د احتیاج او لزوم له مخې کولای شي چه برسېره پردي دفترونو، نور دفترونه هم ترتیب کړی. مگر دا دفترونه د هغو شرایطو په راتلونکو موادو کښې ذکر شويدي، تابع نه دي.

ماده ۶۷:

تاجر مکلف نه دي چه خپل تجارتي دفترونه په خپله ترتیب کړی، هغه کولای شي چه ددې کار دپاره نور اشخاص استخدام کړی. مگر د هغو مطالبو قیدونه چه په دي دفترونو کښې د مستخدم له خوا درج او لیکل کيږي، د هغو قیودو او مطالبو په حکم کښې دي چه پخپله تاجر شخصاً هغه درج او لیکلي وي.

ماده ۶۸:

هغه دفترونه چه ترتیب ئی له (۶۵) مادي سره سم لازم وي نو ښائي چه پخوا له استعمال څخه په مجلد ډول پخپله د مالک له خوا یا د چا په واسطه

به دایره ثبت که در محل همان تجارت خانه واقع است برای مهر و نشان تقدیم گردد. دایره ثبت در هر صفحه دفاتر به رنگ ثابت نمره مسلسل را وضع و به مهر رسمی مهور و در اول و آخر کتاب تعداد اوراق را قید نموده، بعد از نوشتن تاریخ در پهلوی مهرهای صفحه اول و آخر تصدیقاً امضاء نیز میکند.

ماده ۶۹:

در دفتر دارائی امور ذیل درج میشود:

۱- نقودیکه تاجر در روز آغاز با قیمت های تخیمنی هر نوع اموال منقول و غیر منقول که به تجارت خود تخصیص میدهد و قیمت های اسهام و اسناد قرضه که نشر میدارد به اعتبار قیمت جاریه آنها که در تاریخ مذکور خرید و فروش میشود و تمام طلباتیکه قابل تحویل شمرده میشود، خواه از روی اسناد باشد و یا غیر آن.

۲- تمام دیونیکه از تعهدات و ذرایع دیگر بدست می آید.

۳- پس از تعیین دارائی خالص

د ثبت هغی دائری ته چه د هغی تجارت خانی په محل کبښې واقع ده د مهر او نشان دپاره وړاندي شي. د ثبت دائره د دفترونو په هر مخ په تازه رنگ پرله پسي لمبر وهي او په رسمي مهري مهروي او د کتاب په اول او آخر کبښې د پاپو شمير قيدوي او وروسته دنېټې له ليکلو د لمړي او وروستي پانې د مهرونو په خوا کبښې تصديقاً لاس ليکونه هم کوي.

ماده ۶۹:

د شتو په دفتر کبښې دا لاندې چاري داخليږي:

۱- هغه نقد مال چه تاجر يې د شروع په ورځ د هر ډول منقولو او غير منقولو مالونو له اټکلي قيمتو سره خپل تجارت دپاره تخصیص کړی او د پور د اسنادو او د سهمونو قيمتونه چه دي يې نشروي د هغو د جاريه قيمت په اعتبار په هغی نېټې کبښې پيړودل او پلورل کيږي او ټول هغه طلبات چه د تحصيل وړ بلل کيږي که د اسنادو له مخې وي او که پرته له هغو څخه.

۲- ټول هغه پورونه چه له تعهداتو او نورو ذريعو څخه په لاس راځي.

۳- وروسته د خالصو شتوله ټاکلو چه

وروسته دپورونو له وضع کېدو څخه ديوې اندازي شتو څخه عبارت دي، تاجر مجبور دی چه د هر حسابي کال په پای يو داسي بيلانس چه دده د تجارت يوه اندازه مخصوص شته او پورونه پکښې وي ترتيب او پدې دفتر کښې يې داخل کړي. بيلانس بايد لږ ترلږه په کال کښې يو ځل ترتيب شي.

۷۰ ماده:

د تجارت په شروع کښې وروسته له هغه چه د تاجر اصله پانگه چه د (۶۹) مادې له مخې ټاکلي کيږي په ورځني دفتر کښې قيد شوه، د ورکړې راکړې ټول کلي او جزئی معاملات که په تجاربه چارو پورې اړه لري او که په عادي کارو پورې، جلا جلا، ورځ په ورځ د معاملي د نېټې په ترتيب او همدارنگه د هغو شخصيه مصارف قيد او داخليږي.

۷۱ ماده:

ټولي تجارتي صادري شوي مراسلي به اصل او مینوت لري او ټول صادر شوي او وارد شوي ليکونه او تلگرامونه به د انديکاتر په اصولو په اجمالي ډول ثبت او قيد شي.

۷۲ ماده:

د شرکتونو تصويبونه د هغه تصويبونو

که عبارت از مقدار دارائی بعد از وضع ديون میباشند، تاجر مجبور است در آخر هر سال حسابی یک بیلانس را که حاوی مقدار ديون و دارائی مخصوص تجارت او باشد ترتيب و درین دفتر درج نماید. بيلانس اقلأ در سال یکبار بايد ترتيب شود.

ماده ۷۰:

در آغاز تجارت بعد ازینکه سرمایه اصلیه تاجر که بموجب ماده (۶۹) تعیین مییابد، در دفتر یومیه قيد گردید، تمام معاملات کلی و جزئی دایر به داد و ستد، چه متعلق به معاملات تجاریه باشد و چه به معاملات عادیه، جدا جدا روزمره به ترتيب تاریخ معامله و همچنان مصارف شخصیه او قيد و درج میشود.

ماده ۷۱:

تمام مراسلات صادره تجاریه دارای اصل و مینوت خواهد بود و همه مکاتیب و تلگرامهای صادره و وارده به اصول اندیکاتر اجمالاً قيد و ثبت خواهد شد.

ماده ۷۲:

تصویبات شرکتها در کتاب

تصویباتیکه از طرف مجمع عمومی و هیئت مدیره در اثر مذاکره اتخاذ میشود، با اسمای اعضائیکه در مذاکره حاضر بوده اند و تاریخ اجتماع و معلومات دیگریکه موجب اطلاع کامل از جریان مذاکره و اخذ آراء شده بتواند قید و درج گردیده و در ذیل این تصویبات اشخاصیکه بنام شرکت مأذون به امضاء میباشند، امضاء میکنند.

ماده ۷۳:

تجار یا اخلاف ایشان که معاملات تجاریه ایشان را ادامه میدهند مجبور اند دفاتری را که به داشتن آن مکلف قرار داده شده اند (سر از تاریخ آخرین قید که در دفاتر مذکور میشود) و تلگرامات و مکاتیب را از تاریخ خود آنها تا مدت پانزده سال محافظه نمایند.

ماده ۷۴:

دفاتر و مکاتیب تجاریه در مسایل مربوطه به وراثت - شرکت یا افلاس در حال تسلیم چه از جانب محکمه و چه از جانب علاقه مندان تمام جهات و اقسام آن تدقیق شده میتواند.

به کتاب کنبی چه د عمومی مجمع او د مدیره هیئت له خوا د خبرو اترو په اثر کیرې سره د هغو د اعضاو له نومونو چه په خبرو اترو کنبی حاضر وو او د ټولني د نېټې او نورو معلوماتو چه د خبرواترو د جریان او د آراوو د اخیستلو د پوره اطلاع موجب وگرزیدای شي، قید او درجېری او ددې تصویبونو په پای کنبی هغه کسان چه د شرکت په نامه د لاس لیک اجازه ورته شوي وي، لاس لیک کوي.

ماده ۷۳:

تجار یا د دوی اخلاف چه د دوی تجاري چارو ته ادامه ورکوي مجبور دي چه هغه دفترونه چه د هغو په لرلو مکلف گرځولی شویدی (د وروستي قید د نېټې له سره چه پدې دفترونو کنبی کیرې) او تلگرامونه او لیکونه د هغو له خپلو نېټو څخه تر پنځلسو کا لو پورې وساتي.

ماده ۷۴:

د وراثت - شرکت او یا د افلاس په مسئلو پورې مربوط تجارتي دفترونه او لیکونه د تسلیم په حال کنبی څه د محکمي له خوا او څه د علاقه لرونکو له خوا د هغوي گرد طرفونه او ډولونه تدقیق کیدای شي.

۷۵ ماده:

په جگړه ناکو مواردو کېنې ددعو د جريان په منځ کېنې محکمه کولای شي چه دخپل تشخیص یا د یو طرف د غوښتنې له قراره د تجاري پانواو دفترونو په ښکاره کولو امر وکړي.

ماده ۷۵:

در اثنای جریان دعاوی در موارد متنازع فیها، محکمه میتواند بر حسب تشخیص خود یا برحسب خواهش یکی از طرفین به ارائه دفاتر و اوراق تجاریه امر بدهد.

۷۶ ماده:

که د هغو تجاریه لیکونو او دفترونو نقل او ښکاره کول چه د ښکاره کولو حکم یې ورکړی شوی وي په دی علت په هغه پانې او دفترونه پرته له دي محکمي چه دعوي پکېنې دائره ده د بلي حوزی په محکمه کېنې وی کم مشکلات ولري، نو محکمه کولای شي چه دلزامو برخو مصدقه سواد رسماً له مربوطی محکمی څخه راوغواړی.

ماده ۷۶:

اگر در نقل و ارائه دفاتر و مکاتیب تجاریه که حکم ارائه آن داده شده باشد بعلت بودن آن در حوزه قضاء محکمه دیگر غیر از محکمه که دعوی در آن دائر است مشکلاتی باشد، محکمه اول الذکر رسماً سواد مصدقه قسمت های لازم را از محکمه مربوطه خواسته میتواند.

۷۷ ماده:

هغه مسئولیتونه چه د تجارتي ضروري دفترونو له نه لرلو او د هغو د قانون له مخې له نه ترتیبولو څخه پېښېږی په خپله د تجارتخاني په خاوند پورې اړه لری او تاجر نشي کولای چه خپل قصور د بل په غاړه واچوي او خپل ځان له مسئولیته و باسي.

ماده ۷۷:

مسئولیتی که از عدم دارائی دفاتر ضروریه تجاریه و عدم ترتیب قانونی آن تولید میشود، رسماً به خود صاحب تجارت خانه عائد است و تاجر نمیتواند این قصور را بدوش دیگری افکنده، خود را از مسئولیت بری سازد.

۷۸ ماده:

که تجارتي ضروري دفترونه دداسي پېښو په اثر لکه اور لگیدل او نور

ماده ۷۸:

اگر دفاتر ضروریه تجاریه در اثر واقعاتی مانند حریق و آفات

ديگري در ظرف مدتيکه محافظت آن مجبوري است ضايع شود، لآزم است کيفيت ضياع در ظرف يکماه از طرف تاجر و يا وکيل او به محکمه مربوطه اخبار گردد. اگر محکمه دربارهٔ صحت ضياع بعد از تحقيق قناعت حاصل کند، به شخص مراجعت کننده تصديق لآزمه را اعطاء خواهد نمود.

مادهٔ ٧٩:

در اختلافاتيکه بين تجار راجع به معامله تجارتي پيدا ميشود، دفاتر قانوني تجارتي را ميتوان در دايرهٔ شرايطيکه در مواد (٨٠ و ٨٤) تعيين شده است، بحيث وسايل ثبوت قبول نمود.

مادهٔ ٨٠:

مندرجات دفاتر قانوني تجارتي، خواه به احکام قانون مطابق باشد خواه نباشد، عليه صاحب آن و يا خلف آن و يا خلف اخير الذکر دليل شده ميتواند. مندرجاتيکه به له تاجر باشد، در صورتيکه دفاتر تجارتيه مطابق قانون ترتيب شده باشد، معتبر ميباشد.

آفتونه په هغي مودې کښې چه د هغو ساتنه ضروري ده ضايع شي، نولآزمه ده چه د ضايع کيدو د کيفيت جزئي د يوي مياشتي په موده کښې د تاجر يا دده د وکيل له خوا مربوطې محکمي ته خبر ورکړشي. که وروسته له تحقيق څخه د هغو په ضياع باندي يقين راغي، نو مراجعت کوونکي شخص ته به لآزم تصديق ورکوي.

مادهٔ ٧٩:

په هغو اختلافاتو کښې چه د تجارتي معاملو په خصوص کښې د تجارو په منځ کښې پيدا کيږي، کولای شي چه تجارتي قانوني دفترونه د هغو شرايطو په دائره کښې چه په (٨٠-٨٤) مادو کښې ټاکل شويدي، د ثبوت د وسايلو په حيث قبول کړي.

مادهٔ ٨٠:

د تجارتي قانوني دفترونو مندرجات که د قانون له احکامو سره مطابق وي او که نه وي د هغه په خاوند يا يې په خلف يا يې په وروستني خلف دليل کيدای شي. هغه مندرجات چه د تاجر په گټه وي، پدي صورت چه تجارتي دفترونه له قانون سره سم ترتيب شوي وي، معتبر دي.

۸۱ ماده:

که دیو تاجر دفتر مندرجات له اصول سره سم وي او د بل تاجر د دفتر د مندرجاتو او سندونو څخه مخالف وي او د هغو د هر یوه حقیقي توب په معتبرو وثیقو او دلایلو په اثبات ورسپړی نو د دفتر اثباتیه قوه او اسناد ساقطیږی.

ماده ۸۱:

اگر مندرجات دفتر تجاری مطابق اصول بوده مخالف مندرجات دفتر یا اسناد تاجر دیگری باشد و غیر حقیقی بودن هر یکی از آن به وثایق و دلایل معتبره به اثبات برسد، قوه اثباتیه دفتر و اسناد ساقط میگردد.

۸۲ ماده:

که د یوه طرف دفتر د قانون له مخې منظم وي او د مقابل طرف دفتر په اصول برابر نه وي او یا هیڅ دفتر ونلري او یا ونه غواړی چه خپل دفتر ښکاره کړی، نو د لومړني تاجر د دفتر مندرجات په مقابل جانب باندي دلیل کیدای شي. مگر که مقابل طرف د هغو مندرجاتو ضد چه پر ده باندي ئي استناد شوي وي په معتبرو وثیقاو ثبات کړای شي نو مستند شوي مندرجات خپله اثباتیه قوه له لاسه ورکوي.

ماده ۸۲:

اگر دفتر یکی از طرفین قانوناً منظم بوده و دفتر طرف مقابل به اصول موافق نباشد و یا هیچ دفتر نداشته باشد و یا نخواهد دفتر خود را ارائه دهد، مندرجات دفتر تاجر اول الذکر علیه طرف مقابل دلیل شده میتواند. لیکن اگر طرف مقابل ضد مندرجاتی را که بر علیه او استناد شده با وثایق معتبره اثبات نموده بتواند، مندرجات مستندة قوه اثباتیه خود را می بازد.

۸۳ ماده:

که له طرفینو څخه یو تن د محکمي د وړاندي د خپل مدعي د تجارتي دفتر مندرجات ومني، نو په دي صورت کښې چه دده مقابل د خپل تجارتي دفتر دښکاره کولو څخه انکار وکړي، محکمه کولي شي چه دهغه چا په خوا

ماده ۸۳:

اگر یکی از طرفین مندرجات دفاتر تجاریه خصم را در حضور محکمه قبول کند در صورتیکه خصم از ارائه دفتر تجاریه خود امتناع ورزد، محکمه میتواند در حق

طرفیکه طالب ارائه است به
قناعت خود فیصله بدهد.

ماده ۸۴:

زمانیکه محکمه مندرجات دفتر
تجاریه را موافق اصول دیده
بر له صاحب آن دلیل بگیرد،
میتواند به جهت اكمال قناعت
وجدانی راجع به صحت مندرجات
مذکوره و واجب الاداء بودن حق
مدعی بر ذمه مدعی علیه یک
تحقیقات ضمنی مزید را اجراء و
بعد از حصول قناعت فیصله
لایزمه را بدهد. تحقیقات ضمنی
محکمه به هیچ وجه نباید بیش از ۱۵
روز طول بکشد.

فصل هشتم
نمایندگان تجار

ماده ۸۵:

کسیکه در محل اجرای تجارت یک
تاجر و یا در یک محل دیگر مربوط به
امور تجاری او از طرف تاجر به کار
تجارت مکلف باشد، نماینده تاجر
گفته میشود.

ماده ۸۶:

تاجر تنها در حدود دایره اجازه که به
نماینده خود داده باشد، از معاملات

چه دفتر دینکاره کولو غوینتنه کوی
د خپل قناعت سره سمه فیصله وکړي.

۸۴ ماده:

که یو طرف د مدعي د تجارتي
دفترنو مندرجات له اصول سره سم
وويني د هغه د خاوند په طرف دليل
ونيسي، کولای شي چه د هغو
مندرجاتو د صحت په خصوص کښي د
وجداني قناعت د اكمال او د مدعي
عليه پر ذمه باندې د مدعي د حق د
اثبات دپاره يوڅه زيات ضمني
تحقیقات اجرا کړي او وروسته د
قناعت له حصول څخه لایزمه فیصله
ورکړي. د محکمي ضمني تحقیقات
باید له (۱۵) ورځو څخه زیات نه شي.

اتم فصل
د تجارو نمایندگان

۸۵ ماده:

هغه څوک چه د یو تاجر د تجارت کولو
په ځای کښي او یا په بل ځای کښي د
هغه تاجر له خوا د هغه د تجارت په
مربوطو چارو بوخت وي، د تاجر
نماینده بلل کيږي.

۸۶ ماده:

تاجر یواځې د خپلې اجازی په حدودو
کښي چه خپل نماینده ته یي کړي ده د

و عقد مقاولات نماينده خويش مسئول ميباشد و اگر نماينده مذکور را تجار متعدد استخدام نموده باشند، هر يك به نوبه خود مسئول ميباشند و اگر نماينده از جانب شركت تجار به گماشته شده باشد، مسئوليت شركاء نظر به نوعيت شركت تعيين ميشود.

ماده ۸۷:

حق نمايندگي ايکه به يك نماينده داده ميشود يا صريح ميباشد و يا ضمنی. ورقه که متضمن نمايندگي صريح باشد، در دايره ثبت محلی که در آنجا نماينده اجراي تجارت مينماید، ثبت و اعلان ميشود و در صورت عدم اجراي اين مراسم، احکام ماده (۸۸) تطبيق ميگردد.

ماده ۸۸:

حق نمايندگي که به يك نماينده ضمناً داده شده باشد در مقابل اشخاص ثالث غير محدود دانسته ميشود و به نسبت هر نوع تجارتي که داده شده باشد، تمام معاملات را که در ضمن آن تجارت اجرا ميشود دربر ميگيرد. اگر نماينده با اشخاص ثالث اجراي معاملات نموده باشد و تاجر اثبات نموده نتواند که اشخاص ثالث از

خيلي نماينده له معاملات او د مقاولو مسئول دي. او که نوموري نماينده خو تنو تجارو استخدام کړي وي نو هر يو خاتنه په خپل وار مسئول دي او که کوم نماينده د تجارتي شرکت له خوا په کار اچولي شوي وي نو د شريکانو مسئوليت نظر د شرکت نوعيت ته ټاکل کيږي.

ماده ۸۷:

د نمايندگي حق چه يوه نماينده ته ورکول کيږي يا صريح وي او يا ضمنی. هغه پاڼه چه صريح نمايندگي پکښې وي د هغه ځای د ثبت په دائره کښې چه په هغه ځای کښې نماينده تجارت کوي ثبت او اعلانيږي او د دې مراسمو دنه اجرا په صورت کښې د (۸۸) مادي احکام تطبيقيږي.

ماده ۸۸:

د نمايندگي حق چه يوه نماينده ته ضمناً ورکړي شوي وي د دريم کسانو په مقابل کښې غير محدود بلل کيږي او د هر ډول تجارت په نسبت چه ورکړي شوي وي په ټولو هغو معاملاتو چه د هغه تجارت په ضمن کښې اجراء کيږي مشتمل وي. که نماينده له نورو کسانوسره معاملي اجراء کړي وي او تاجر ثابته نشي کړای چه دريم کسان دده د نمايندگي د حق له محدوديت

محدوديت حق نمايندگي او در زمان اجرائى معامله اطلاع داشتند، ادعاى تاجر در باب محدوديت نمايندگي نماينده مذکور به مقابل اشخاص ثالث معتبر نيست.

ماده ۸۹:

اگر نماينده دايماً بنام آمر خود يعنى صاحب تجارتخانه اجرائى معامله ميکند بايد در اثنائى امضاء نمودن در پهلوى اسم و شهرت خود اسم تاجر و شهرت او يا عنوان شرکت را بنويسد و کلمه (وکالتاً) و يا معادل آن، کلمه ديگرى را علاوه کند. در حالیکه احکام اين فقره را ايفاء نکند، نماينده از معاملاتى که اجراء نموده شخصاً مسئول ميشود وليکن اگر اشخاص ديگر راجع به تجارتي که به او سپرده شده است معامله بکنند، ميتوانند عندالموقع بر عليه آمر نيز دعوى نمايند.

ماده ۹۰:

شخصي که بدون داشتن حق نمايندگي بصفت نماينده يک تاجر اجرائى معامله کند و تاجر معامله او را تصديق نمايد، مجبور به جبران خساره ميباشد که از اين رهگذر به شخص ثالث

خخه د معاملي د اجراء په وخت کښې خبروو، د تاجر ادعا د دريم کسانو په مقابل کښې د هغه نماينده د نمايندگي د محدوديت په باب کي د اعتبار وړ نده.

ماده ۸۹:

که نماينده تل د خپل آمر يعنى د تجارتخاني د خاوند په نامه معامله اجراء کوي، بايد دلاس ليک کولو په وخت کښې د خپل نوم او شهرت په څنگ کې د تاجر نوم او شهرت او يا د شرکت عنوان وليکي او د (وکالتاً) کلمه يا د هغي معادله بله کلمه ورسره زياته کړي. په داسي حال کښې چه ددې فقري احکام په ځاى نکړي، نماينده د هغو معاملاتو چه اجراء کړي ئي دي، پخپله مسئول کيږي. مگر که نور کسان د هغه په خصوص کښې چه ده ته ورسپارلي شويدې معامله وکړي نو کولای شي چه په موقع کښې په آمر باندي هم دعوي وکړي.

ماده ۹۰:

هغه څوک چه بى د نمايندگي د حق له لرلو نه د يو تاجر د نماينده په نامه يوه معامله اجراً کړي او تاجر د هغه معامله تصديق نه کړي، د هغه تاوان په ورکولو باندي مجبوردي چه له دي لاري خخه دريم

بي غرضه سړي ته ورسېږي.

صاحب حسن نيت وارد شود.

۹۱ ماده:

نماينده بي خپل امر له صريح موافقي څخه نشي کولای چه په خپل يا د بل په حساب شخصاً يا په اشتراک کومه تجاري معامله اجراء کړي. هغه نماينده چه له دي حکم څخه چپ تگ کوي که دده له معاملي څخه ضرر پيدا شي، دي به تاوان ورکولو ته مجبور وي او د گټې په صورت تاجر کولای شي چه دده د معاملاتو گټې خپل کړي.

ماده ۹۱:

نماينده بدون موافقه صريح امر خود نيمتواند به حساب خود يا ديگر شخصاً و يا بالاشتراک هيچ يک معامله تجاربه را اجراء کند. نماينده که مخالف اين حکم رفتار ميکند اگر ضرری از معاملات او توليد شود، مجبور به جبران خساره ميباشد و در صورت منفعت تاجر ميتواند منافع معاملات او را تملک کند.

۹۲ ماده:

د صريح نمايندگي د حق سلب او يا تحديد د ثبت او اعلان تابع دي.

ماده ۹۲:

سلب و يا تجديد حق نمايندگي صريح تابع ثبت و اعلان است.

۹۳ ماده:

نماينده د هغو تجارتي معاملاتو په خصوص کي چه ده ته سپارلي شويدي، لکه پورونه او نور، کولای شي چه د خپل امر په نامه په محکمه کښې دعوي دايړکړي او په همدې شان په نماينده باندې د دعوي دائرول هم جائز دي.

ماده ۹۳:

نماينده راجع به معاملات تجاريه که به او مفوض ميباشد، مانند قروض و غيره، ميتواند بنام امر خود در محکمه اقامه دعوي کند و همچنان اقامه دعوي بر عليه نماينده نيز جائز است.

۹۴ ماده:

ددې فصل احکام د باندنيو شرکتونو او تجارتي خانو پر هغو نمايندگانو باندې چه په افغانستان کښې د هغو

ماده ۹۴:

احکام اين فصل بر نمايندگان تجارتي خانه ها و شرکتهای خارجي که در داخل مملکت افغانستان بنام و

حساب آنها اجراى معامله كنند نيز قابل تطبيق است.

په نامه او حساب معامله اجراء كړى هم د تطبيق وړ دى.

فصل نهم نمایندهگان سیار تجارتي

نهم فصل (تجارتی گرځند نمایندگان)

ماده ۹۵:

مستخدومي كه برای اجرای معاملات تجارتي يك تاجر به توسط مکتوب یا اعلان یا متحد المال یا وثایق دیگری مثل آن از طرف تاجر مجاز گردیده به محل دیگر اعزام میگردند، نمایندگان سیار تجارتي گفته میشوند و آمرین شان از نتایجی که در دایره مآذونیت ایشان از معاملات تجاریه متولد میشود، مسئول میباشند.

ماده ۹۶:

احکام ماده (۸۹) بر نمایندگان سیار تجارتي نیز تطبيق میشود، لیکن زمانیکه این نمایندگان معاملاتی را که اجرا کرده اند بخواهند امضاء کنند، نمی توانند کلمه وکالتاً یا معادل آنرا استعمال نمایند بلکه مجبور اند فقط اسمای آمرین خود را درج کنند.

ماده ۹۷:

نمایندگان سیار تجارتي طوریکه

ماده ۹۵:

هغه مستخدم ته چه یوه تاجر د تجارتي معاملاتو د اجراء د پاره د لیک یا اعلان یا متحد المال یا ددی په شان د نورو وثیقو په ذریعه اجازه ورکړې شي او بل ځای ته لیږل کیږي، گرځند نمایندگان بلل کیږي او د دوی آمرین د هغو نتایجو چه د دوی د مآذونیت په دائره کې له تجارتي معاملاتو څخه پیدا کیږي، مسئول دي.

ماده ۹۶:

د (۸۹) مادې احکام پر تجارتي گرځنده نمایندگانو هم تطبيقیږي مگر څه وخت چه دا نمایندگان هغه معاملات چه اجراء كړي يې دي وغواړي لاس لیک كړي، دا نشي کولای چه (وکالتاً) یا د هغې په شان بله کلمه استعمال كړي بلکه مجبور دي چه فقط د خپلو آمرینو نومونه درج كړي.

ماده ۹۷:

تجارتی گرځند نمایندگان لکه څرنګه

اجازه ندارند بدل اموالی را که شخصاً تسلیم نه نموده اند قبض کنند، همچنان نمی توانند قیمت را تأجیل و یا مبلغ آنرا تنزیل بدهند ولی می‌تواند پیشنهاداتی را که بنام آمرین شان واقع شده باشد، بنام ایشان قبول و تدابیری را که برای حفظ منافع آمرین شان باشد اتخاذ کنند.

فصل دهم مامورین فروش

ماده ۹۸:

اشخاصیکه در تجارتخانه ها مجاز به فروش اموال عمده و پرچون باشند، مامورین فروش نامیده میشوند. مامورین فروش حق دارند قیمت اموالی را که در داخل شعبه فروش می‌فروشند مطالبه و اخذ نمایند در صورتیکه صلاحیت اخذ قیمت به (کسه) داده نشده باشد مامورین فروش تا تصدیقنامه و اجازه رسمی به امضای آمرین و صاحبان تجارتخانه نداشته باشند نمیتوانند در خارج تجارتخانه مطالبه و یا اخذ قیمت اموال را بنمایند.

چه اجازه نه لری چه د هغو مالونو چه پخپله یی نه دي تسلیم کری بدل واخلي، نو په همدې شان نشي کولای چه قیمت ځنډ او یا د هغو مبلغ ته تنزیل ورکړی. مگر د اکولای شي هغه پیشنهادات چه د دوی د آمرینو په نامه شوي وي، د هغو په نامه قبول کری او داسي تدبیرونه چه د دوی د آمرینو د گټې دساتني دپاره وي ونیسي.

لسم فصل پلورلو مامورین

ماده ۹۸:

هغه کسان چه د عمده او پرچون مالونو دپلورولو اجازه ورته ورکړي شوي وي دپلورلو مامورین بلل کیږي. دپلورلو مامورین حق لري چه د هغو مالونو قیمت چه د ننه په څانگه کښې ئې پلوري وغواړي او وائي خلي او په دې صورت چه (کیسی) ته د قیمت اخیستلو واک نه وي ورکړی شوي د پلورولو مامورین ترڅو چه رسمي تصدیقنامه د آمرینو او د تجارتخانی د خاوندانو په لاس لیک ونه لری، نشي کولای چه له تجارتخانی څخه دباندي د مالونو قیمت واخلي او یا یی وغواړی.

يولسم فصل
دلالي

فصل يازدهم
دلالي

۹۹ ماده:

هغه کسان چه د مقاولی له مخې د هېڅ يوه له طرفينو څخه خاص اجير نه وي خو د تجارتي مقاولانو په غوټه کولو کېنې يواځې د اجرت په مقابل کېنې د عاقدينو په منځ کېنې منځگړيتوب کوي او پدې صورت د تجارتي معاملاتو په عقد کېنې آسانتيا راوستل ځانته کسب وگرځوي، دلال بلل کېږي او دلالان په دې فصل کې د ليکل شويو حقوقو خاوندان او په تکليفاتو يې مکلف دي.

۹۹ ماده:

اشخاصيکه بالمقاوله اجير خاص هېڅ يک از طرفين نبوده و در عقد مقاولات مروجہ تجارتی فقط بالمقابل اجرت بين عاقدين وساطت و به اين صورت، تسهيل عقد معاملات تجارتيه را برای خود پيشه اتخاذ نمايند، دلال ناميده ميشود. دلالها دارای حقوق مندرجۀ اين فصل و تکاليف آن ميباشند.

۱۰۰ ماده:

بي له دي صورته چه له ستي سندنه ترتيبولو څخه عاقدين تيرشي او يا نظر د مال جنس ته د محلي عرف له مخې د هغي ترتيب ته څه ضرورت و نه ليدل شي دلال مجبور دي چه د معاملي له اجراء څخه وروسته بي له ټال ورکولو داسي ستي (سندونه) چه عاقدينو نومونه او کامل شهرت د مقاولی موضوع او شرطونه د قيد ډول او اندازه د مال د تسليم نېټه او د مقاولی موضوع پکښې وي په خپل لاس ليک طرفينوته ورکړي.

۱۰۰ ماده:

بجز در صورتی که عاقدین از ترتیب سته صرف نظر کنند و یا نظر به جنس امتعه بنا بر عرف محلی لزوم ترتیب آن محسوس نشود، دلال مجبور است که بعد از اجرای معامله بدون معطلی سته های سند را که حاوی اسامی و شهرت کامله عاقدین، موضوع و شرایط مقاوله، نوع و مقدار قیمت و زمان تسلیم امتعه موضوع مقاوله باشد را به امضاء خود به طرفین اعطا کند.

۱۰۱ ماده:

د هغو معاملاتو په خصوص کښې چه اجراء يې سمدستي ضرورت نلري، بايد سند د طرفينو عاقدينو په لاس ليک ورسپړي او له طرفينو څخه ديوي خوا لاس ليک شوي سند بل جانب ته ورکړه شي او که يوله طرفينو څخه د (ستي) سند له قبلولو يا لاس ليک څخه منع راوړي نو دلال په سمدستي پيښه مقابل طرف ته ابلاغ کړي.

ماده ۱۰۱:

درباره معاملاتیکه اجرای آن فوراً مشروط نباشد، باید سته به امضاء طرفین عاقدین رسانیده شده و سته امضاء شده یکی از طرفین به طرف مقابل اعطاء شود. در حالیکه یکی از طرفین از قبول و یا امضای سته استنکاف ورزد، دلال فوراً به طرف مقابل واقعه را ابلاغ خواهد نمود.

۱۰۲ ماده:

دلال د طرفينو د لاس ليکونو د صحت په خصوص کښې چه دده په ذريعه د معاملي په پانو شويدي او همدا ډول د وروستني ظهر نويس د لاس ليک له صحت څخه چه په هر ډول سندونو کښې دليکونکي په امر وي، مسئول دي.

ماده ۱۰۲:

دلال در باره صحت امضای طرفین که در اوراق معامله که توسط او واقع شده و همچنان از صحت امضای ظهر نویس اخیر که در هر نوع سندات محرر به امر باشد، مسئول است.

۱۰۳ ماده:

هغه دلال چه معامله دده په ذريعه اجراء کيږي که سند دا ډول ترتيب کړي چه د يو طرف معرفي مقابل طرف ته په راتلونکي وخت پورې موقوفه پاتي شوي وي او پدي صورت که مقابل طرف سند قبول کړي وي نو په واقعي عقد پابند کيږي. هغه موده چه د نامعلوم طرف د

ماده ۱۰۳:

دلالي که معامله بواسطه او اجراء ميشود اگر سته را طوري ترتيب کند که معرفي يکطرف به طرف مقابل به آتیه موقوف گذاشته شده باشد، درین صورت اگر طرف مقابل سته را قبول کند و بعداً طرف معلوم گردید و اعتراضات جدید هم واقع نشده، باشد طرفی که سته را قبول نموده است به عقد واقعی پابند میگردد. مدتیکه

برای معلوم شدن طرف مجهول لازم است از روی عرف محلی، و اگر چنین عرف وجود نداشته باشد، مطابق ایجاب حال تعیین می‌گردد.

اگر طرف مجهول در مدت معیینه معلوم نشود و یا معلوم شود بر علیه او اعتراضات جدید بعمل آید طرفی که سته را قبول نموده است حق دارد اجرای معامله را از شخص دلال طلب و بر علیه او دعوی کند. معهذا اگر در اثر مراجعه دلال فوراً از حق مذکور در اجرای معامله استفاده نمی‌کند، بعد از آن دعوی او مسموع نیست. در صورتیکه دلال آن معامله را بالذات خودش ایفاء نموده باشد، حقوقیکه از رهگذر عقد معامله عاید بطرف دیگر است، بخودش منتقل میشود.

ماده ۱۰۴:

دلال مجبور است نمونه هر یک از امتعه را که مطابق نمونه ذریعه او فروخته میشود تا وقتی نزد خود محافظه نماید که معامله ختم گردد.

اگر طرفین از محافظت نمونه صراحتاً صرف نظر کنند و یا

معلومیدو دپاره لازمه ده، د محلي عرف له مخې او که دا ډول عرف وجود ونه لري نو له حال سره سم ټاکل کيږي.

که نامعلوم طرف په ټاکلي موده کښي معلوم نشي يا معلوم شي خو په هغه باندي اعتراضات وشي نو هغه طرف چه سند يې قبول کړيدي حق لري چه معامله له شخص دلال څخه وغواړي او په هغه باندي دعوي وکړي. سره له دي که د دلال د مراجعي په اثر د معاملي په اجراء کښي سمدستي له دي حق څخه گټه وانخلي نو وروسته له هغه دده دعوي نه اوريدل کيږي. او که دلال هغه معامله په خپله بالذات په ځای کړي وي نو هغه حقوق چه د معاملي د عقد له لاري بلي خوا ته ورپه برخه شويدي، په خپله هغه ته ور منتقل کيږي.

ماده ۱۰۴:

دلال مجبور دی چه د هر هغه مال نمونه چه د نموني له مخې دده په ذریعه پلورل کيږي تر هغه وخته پورې له ځان سره وساتي چه ترڅو معامله پای ته ورسيږي.

که دواړه طرفه د نموني له ساتني څخه صراحتاً صرف نظر وکړي او یا نظر د

نظر به جنس امتعه بنابر عرف محلی لزوم حس نشود، دلال ميتواند از محافظه نمونه مودوعه صرف نظر کند.

دلال برای اینکه بالاخره اتمام حجت نموده بتواند، بايد نمونه مورد معامله را نشانی نماید.

ماده ۱۰۵:

دلال برای قبول قيمت و يا جنسيکه در مقاوله تصريح شده است صلاحيت ندارد.

ماده ۱۰۶:

دلال مکلف است مانند یک تاجر مدبر و راستکار حرکت نماید نسبت به خساراتیکه از غفلت او نشأت کند، نزد هر یکی از طرفین مسئول میباشد.

ماده ۱۰۷:

طرفداری دلال از یک جانب به اندازه که مخل بیطرفی شود و يا انتفاع از جانب دیگر با سوء نیت حق مطالبه اجرت و مصارف دلالی را ساقط میسازد.

ماده ۱۰۸:

دلال متعاقب انعقاد معامله و يا اگر عقد مقید بر کدام شرط بوده و

مال جنس ته د محلي عرف له مخې لزوم ونلري نو دلال کولای شي چه د سپارلي شوي نموني له ساتني څخه صرف نظر وکړي.

دلال لپاره ددې چه په پای کښې دليل ونيوي شي بايد هغه نمونه چه معامله ورباندې شوي وي، نخبه کړي.

ماده ۱۰۵:

دلال د جنس يا د قيمت د قبلولو د پاره چه په مقاوله کښې ذکر شوي دي، صلاحيت نه لري.

ماده ۱۰۶:

دلال مکلف دي لکه تاجر غوندي د تدبير خاوند وي او په صداقت کار وکړي نو ځکه د هغو زیانونو په نسبت چه د ده له غفلت څخه پیدا شي، هر یوه له طرفینو ته مسئول دي.

ماده ۱۰۷:

که دلال د یوي خوا داسي طرفداری وکړي چه د بیطرفی مخله شي او يا د بد نیت له مخې نظر یوه جانب ته گټه تمام شي نو د دلالی اجرت او د مصارفو حق یې ساقطیږي.

ماده ۱۰۸:

دلال د معاملي له انعقاد څخه وروسته او يا که عقد په کوم شرط پورې مقیده

متعاقب تحقق شرط سته آن معامله را تسليم نموده باشد، حق طلب اجرت خود را دارد. اين حق او از روز عقد معامله تا يكسال اعتبار دارد. اگر معامله منعقد نشود و يا شرط معلقه تحقق نمايد، دلائل نميتواند از تشبثاتي که در آن باره نموده است اجرت طلب کند.

ماده ۱۰۹:

اندازه اجرت دلالی از روی مقاولات و مقررات و در صورت عدم آن نظر به عرف محلی تعیین میگردد.

ماده ۱۱۰:

اگر تادیقه مصارف معقول از طرف دلال مشروط به نتیجه معامله نباشد دلال حق مطالبه آنرا دارد.

ماده ۱۱۱:

اگر طرفین راجع به اجرت مقاوله ننموده باشند و بر طرفین مقررات هم معین نباشد که اجرت را کدام یک متحمل شود، از روی عرف محلی فیصله میشود. در صورت فقدان چنین عرف لازم است طرفین بطور منصفه بپردازند.

وي او د شرط د تحقق نه وروسته يي سند اخیستی وي نو د خپل اجرت د د غوښتنې حق لري او دده دا حق د معاملي د عقد له ورځې څخه تر يو کال پورې اعتبار لري. او که معامله منعقد نه شي او يا معلقه شرط په ځای نه کړی، دلال نشي کولای چه له هغو تشبثاتو په مقابل کېنې چه په دي باره کي يي کړيدي اجرت وغواړي.

ماده ۱۰۹:

د دلالی د اجرت اندازه د مقرراتو او مقاولی له مخې او که هغه نه وي نو نظر محلی عرف ته ټاکل کېږي.

ماده ۱۱۰:

که د معقولو مصارفو ورکړه د دلالی له خوا د معاملي په نتیجه پورې مشروط نه وي دلال د هغو د غوښتنې حق لري.

ماده ۱۱۱:

که د اجرت په خصوص کېنې دواړو خواوو څه خبري نه وي کړی او د مقرراتو له مخې هم ټاکلي شوي نه وي چه اجرت کوم یو په غاړه واخلي نو د محلي عرف له مخې فیصله کېږي او که دا ډول عرف نه وو نو لارمه ده چه نیمي یوه خوا او نیمي یې بله خوا اداء کړي.

۱۱۲ ماده:

دلال مجبور دي چه هغه معاملي چه دده په منځگړيتوب اجراء كيږي هره ورځ د نېټې په ترتيب او د (۱۰) مادې په بنسونه په روزنامچه كښې داخلي كړي. هره معامله چه داخليږي، هره ورځ د دلال له خوا لاس ليك كيږي.

ماده ۱۱۲:

دلال مجبور است معاملاتى را كه بوساطت او اجراء ميشود هر روزه به ترتيب تاريخ و هدايت ماده (۱۰۰) درج روزنامهچه كند. هر معامله كه درج ميگردد، هر روزه از طرف دلال امضاء مى شود.

د هغو موادو احكام چه په تجاري روزنامچي كښې دداخولو او د هغي دساتلو په خصوص كښې دي، د دلال د روزنامچي په باره كښې هم جاري دي.

احكام مواديكه راجع به طرز درج كردن و محافظه روزنامهچه تجاريله است، درباره روزنامهچه دلال نيز جارى است.

۱۱۳ ماده:

محكمه د دعوي د خصوصياتو د اثبات د پاره كولاى شي چه د ستي او نورو مثبتو پاڼو او د دلال د روزنامچي اصل يا نقل راوغواړي.

ماده ۱۱۳:

محكمه برآى اثبات خصوصيات دعوى ميتواند نقل يا اصل سته و اوراق مثبتة ديگر و روزنامهچه دلال را مطالبه كند.

۱۱۴ ماده:

هغه دلال چه د درج او د خپلې روزنامچي د ساتني په خصوص كښې

ماده ۱۱۴:

دلاییکه راجع به طرز درج و محافظه روزنامهچه خود مخالف

احكام قانون حركت كند، به جزای نقدی محكوم ميشود.

ماده ۱۱۵:

درباره اشخاصيکه بين تجار كوچك دلالي ميكنند احكام عايد بستره و روزنامهچه كه درين فصل مذكور است تطبيق نميشود.

باب دوم - شرکتهای تجاری

فصل اول
احكام عمومي

ماده ۱۱۶:

شرکت های تجاری عبارت از اشتراك اشخاص است كه به مقصد اجرای معاملات تجاریه در موضوع واحد یا متعدد به وجود می آید.

ماده ۱۱۷:

شرکت های تجاری به انواع ذیل است:

الف- شرکت تضامنی (کولکتیف).

ب- شرکت تضامنی مختلط (کومانديت).

ج- شرکت محدود المسئولیت (لميتد).

د قانون له احكامو خخه مخالف تگ وكړی، په نقدي جزأ محكومیږی.

ماده ۱۱۵:

د هغو كسانو په باره كښې چه د كوچنيو تجارو په منځ كښې دلالي كوي د سند روزنامهچي په خصوص كښې چه په دي فصل كښې ذكر دي، نه تطبيقيږی.

دوه یم باب - تجارتي شرکتونه

لومړی فصل
عمومي احكام

ماده ۱۱۶:

تجارتی شرکتونه عبارت د څو كسانو له اشتراك خخه دي چه په يوه یا متعددو موضوع كښې د تجارتي معاملاتو د اجراء په مقصد پيدا كيږي.

ماده ۱۱۷:

تجارتی شرکتونه په لاندې ډول دي:

الف- تضامني (کولکتیف) شرکت.

ب- مختلّف تضامني (کومانديت) شرکت.

ج- محدود المسئولیت (لميتد) شرکت.

د- سهامی (انونیم) شرکت.

د- شرکت سهامی (انونیم).

ه- تعاونی (کوپراتیف) شرکت.

ه- شرکت تعاونی (کوپراتیف).

۱۱۸ ماده:

ماده ۱۱۸:

تجارتی شرکتونه حقوقیه شخصیت لری نوڅکه کولای شي چه تر خپلو عنوانولادې مقاولی عقد او معاملي اجرا کړی، او د دائن او مدیون صفت ومومي او په دي صفت دا هم کولای شي چه په محاکمو کښې خپل وجود ثابت کړی او منقول او غیر منقول مالونه تصرف کړی.

شرکتهاي تجارتي داراي شخصيت حقوقيه ميباشند. بنا برين ميتوانند در تحت عناوين خود به عقد مقاولات و اجراي معاملات پرداخته صفت داين و مدیون را اکتساب نمایند و نیز ميتوانند به اين صفت در محاکم اثبات وجود کنند و اموال منقول و غیر منقول را تصرف نمایند.

۱۱۹ ماده:

ماده ۱۱۹:

هغه مواد چه په تجارتي شرکتو کښې پانگه بلل کيږي، په لاسدي ډول دي:

موادیکه در شرکتهاي تجارتي سرمایه شناخته ميشود، قرار ذیل است:

الف- مادې منقول مالونه، لکه نقدي، شيان او حيوانات.

الف- اموال منقول مادی مانند نقود، اشیاء و حیوانات.

ب- غیر مادې منقول مالونه، لکه امتیاز، د اختراع حق (تجارتی- صنعتی)، د مارکو اجازه نامي.

ب- اموال منقول غیر مادی از قبیل امتیاز، حق اختراع، اجازه نامه های مارک (تجارتی- صنعتی).

ج- هر ډول غیر منقول مالونه.

ج- هرگونه اموال غیر منقول.

د- د منقول او غیر منقول مالونو گټې او د استعمال حق.

د- منافع و حق استعمال اموال غیر منقول و منقول.

ه- سعی او عمل.

ه- سعی و عمل.

د- تجارتي اعتبار.

و- اعتبار تجارتي.

ز- تجارت خانه.

ز- تجارتخانه.

۱۲۰ ماده:

ماده ۱۲۰:

د باري د حق تأسيسات، نوم او عنوان، د اختراع حق، تجارتي مارک او نور لکه رسم او هغه موډلونه چه د تجارتي صنعت د اجراء د پاره خدمت کوي، د تجارتخاني له عناصرو څخه گنل کيږي.

تأسيسات حق کرايه، اسم و عنوان حق اختراع، مارک تجارتي وغيره از قبيل رسم و موډل هائيکه برای اجرای صنعت تجارتي خدمت می کند، از عناصر تجارت خانه محسوب است.

۱۲۱ ماده:

ماده ۱۲۱:

هر شريک د هغه تعهد له مخې چه شرکت سره يې د پانگې ورکولو په خصوص کښې کړيدي، د شرکت په مقابل کښې مديون او مسئول دي.

هر شريک بموجب تعهدیکه راجع به تاديئه سرمايه به شرکت نموده در مقابل شرکت مديون و مسئول است.

۱۲۲ ماده:

ماده ۱۲۲:

ځکه هر هغه شريک چه خپله په غاړه اخيستي پانگه په ټاکلي موده کښې شرکت ته ورنکړي نو د هغه زيان او تاوان د جبران مسئول دي چي لدې لاري شرکت ته اوږي.

لذا شريکی که سرمایه متعهده خود را به شرکت در موعده معينه نپردازد، مسئول جبران ضرر و جبران خساره ايست که ازین رهگذر به شرکت عايد ميگردد.

۱۲۲ ماده:

ماده ۱۲۲:

هغه پانگه چه په ورکولو کښې يې ځنډ پيښ شوي وي که د نقدي پانگې له ډوله وي نو برسیره د هغي پښې شوي خساري له جبران څخه چه په (۱۲۱) ماده کښې ذکر شويدي، د هغه د ورکړي د لزوم له ورځې څخه تاجر په

سرمایه که در ادای آن تاخير واقع شده اگر از قبيل سرمایه نقدي باشد بر علاوه جبران خساره عايده که در ماده (۱۲۱) ذکر شده، از روز لارم التاديئه بودن آن تاجر به

تاديه تکت پولی قانونی
مجبور است.

ماده ۱۲۳:

اگر شريکي عوض سرمايه
که به شرکت تعهد کرده است
طلباتی را که بالایی اشخاص دارد
به شرکت حواله نماید، تا
تحصيل طلبات از طرف شرکت
بری الذمه شده نمیتواند. اگر
طلبات مذکور مؤجل باشد، در
حاليکه بر خلاف آن مقاوله موجود
نباشد پس از بسر رسيدن موعده و
اگر معجل باشد، از تاريخ
تأسيس شرکت الی مدت یکماه
باید تحصيل شود. اگر در ظرف
یکماه تحصيل نمیگردد، هر قدر
روزيکه اضافه از آن بگذرد، مجبور
به تاديه تکت پولی است.

اگر یک قسمت طلبات تحصيل شده
باشد، راجع به قسمت متباقی همین
حکم مدار اعتبار است.

ماده ۱۲۴:

قيمت اشیائیکه به صورت سرمايه
آورده میشود، در مقاوله باید تعیین
شود. اگر تعیین نشده باشد،
قيمتیکه در روز دادن اشیاء در بازار
یا بورس جاریست، معتبر خواهد

قانوني تکت پولی ورکولو باندي
هم مجبور دي.

ماده ۱۲۳:

که کوم شريک د هغي پانگي په عوض
چه شرکت ته يې په غاړه اخيستي ده
داسي پورونه چه په خلکوي يې لري،
شرکت ته ورحواله کړي، تر څو چه
دپورونو تحصيل شرکت لخوا ونشي،
هغه بري الذمه نه کيږي، که دا پورونه
په وعده وي، په داسي حال کښې چه د
هغو په خلاف مقاوله موجوده نه وي نو
وروسته د وعدي له پوره کيدو او که
سمدستي وي د شرکت د تأسيس له
نېټې څخه تر يوي مياشتي پورې بايد
تحصيل شي او که په يوه مياشت کښې
نه تحصيليږي، هر څومره ورځې چه
زياتي ورڅخه تيريږي، د تکت پولی په
ورکړه مجبور دي.

او که يوه برخه پورونه تحصيل شوي
وي، د پاتي برخي په خصوص کښې
همدغه حکم د اعتبار وړ دی.

ماده ۱۲۴:

د هغو شيانو قيمت چه دپانگي په
صورت راوړل کيږي، بايد په مقاوله
کښې وټاکلي شي. او که ټاکلي شوي
نه وي نو هغه قيمت به چه د شيانو د
ورکړي په ورځ په بازار يا (بورس)

بود و در صورتیکه اشیاء در بورس و بازار قیمت جاریه نداشته باشد، قیمتیکه از طرف اهل خبره تعیین میگردد، نزد جانبین معتبر شمرده میشود.

ماده ۱۲۵:

ملکیت اموالیکه به صورت سرمایه آورده میشود اگر خلاف آن در مقاوله حکمی موجود نباشد، عاید به شرکت است.

ماده ۱۲۶:

راجع به ادعای جبران ضرر و خساره تکت پولی که در مواد (۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳) بیان شده اطلاع قبلی بجانب مقابل ضروری نیست. این مدعیات مانع حق فسخ شرکاء که در ماده (۱۷۵) مقرر شده نمی باشد.

ماده ۱۲۷:

هر شریک مؤظف است که در اثنای رسیدگی به امور شرکت مثل امور شخصی خود با نهایت حسن نیت و دقت و بصیرت رفتار نماید.

ماده ۱۲۸:

هیچ یکی از شرکاء به نسبت کار خود

کنبی جاری وی، د اعتبار وپ وی. او که شیان په بورس یا بازار کنبی جاری قیمت ونلری نو هغه قیمت چه د پوهو کسانو له خوا ټاکل کیږی، د دواړو خواوو په نزد د اعتبار وپ گڼل کیږی.

ماده ۱۲۵:

د هغو ما لونو ملکیت چه د پانگې په صورت راوړل کیږی که د هغو په خلاف په مقاوله کنبی کوم حکم موجود نه وی، په شرکت پورې اړه لري.

ماده ۱۲۶:

د ټکټ پولی د ضرر او زیان د جبران په خصوص کنبی چه په (۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳) (۱۲۳) مادو کې بیان شویدي مقابل جانب ته وړاندي خبر ورکول ضرور نه دي. دا مدعیات د شریکانو د فسخ د هغه حق چه په (۱۷۵) ماده کنبی مقرر شویدي، نشي مانع کیدلي.

ماده ۱۲۷:

هر شریک مؤظف دي چه د شرکت د چارو د اجراء کولو په ترڅ کنبی داسي په ښه نیت او اخلاص او بیداري سره رفتار وکړی لکه چه د خپلو شخصي چارو په اجراء کنبی یې کوي.

ماده ۱۲۸:

هیڅ یو شریک د خپل کار په نسبت له

از شرکت حق طلب اجرت را ندارد. ولی اگر در مقاله اخذ اجرت مقرر شده باشد مانعی نخواهد داشت که اجرت بگیرد.

ماده ۱۲۹:

هر شریک مسئول و ضامن ضرریست که به حيله، خدعه و تجاوز از صلاحیت و یا اهمال و وظیفه خویش به شرکت وارد نموده باشد و این ضرر را نمیتوان با منافعیکه شریک مذکور در امور دیگر به شرکت تأمین نموده باشد مجرا نمود.

ماده ۱۳۰:

اجرتیکه به مامورین و مستخدمین شرکت در مقابل خدمت ایشان پرداخته میشود اگر تادیقه آن قسماً و یا تماماً بصورت اشتراک در نفع مقرر شده باشد، این وضعیت به ایشان صفت شریک را نمی بخشد.

ماده ۱۳۱:

اگر صورت تقسیم نفع و ضرر در مقاله شرکت تصریح نگردیده باشد، نفع و ضرر هر شریک به تناسب حصه سرمایه تقسیم میشود.

شرکت خخه د اجرت غوینتلو حق نلري. مگر که په مقاله کبني د اجرت اخیستل مقرر شوي وي نو مانع به ونه لری چه اجرت و اخلي.

ماده ۱۲۹:

هر شریک د هغه زیان مسئول او ضامن دي چه په حيله، چل، له اختیاراتو خخه د تجاوز او یا په وظیفه کبني د بي پروائي له ليارو خخه يي شرکت ته پيښ کړي وي او نشي کولای چه دا زیان په هغو گټو کبني چه دي شریک په نورو چارو کبني شرکت ته اړولی وي مجرا کړی.

ماده ۱۳۰:

هغه اجرت چه د شرکت مامورینو او مستخدمینو ته د دوی د خدمت په مقابل کبني ورکاوه کیږي که ددغه اجرت یوه برخه یا ټول په گټه کبني د اشتراک په صورت مقرر شوي وي نو دا وضعیت دوي ته د شریک صفت نه ورکوی.

ماده ۱۳۱:

که د شرکت په مقاله کبني د گټي او زیان صورت نه وي څرگنده شوي نو د هر شریک گټه او زیان د پانگي د برخي په تناسب سره ویشل کیږي.

۱۳۲ ماده:

که په مقاوله کښې یواځې د گټې د ویشلو صورت ټاکلي شوي وي او د زیان د ویشلو په ډول کوم بحث نه وي شوي نو زیان هم لکه گټه غوندي ویشل کېږي.

ماده ۱۳۲:

اگر در مقاوله تنها صورت تقسیم نفع تعیین و از طرز تقسیم ضرر بحث نشده باشد، ضرر هم مانند نفع تقسیم میشود.

او که د ضرر په ویشلو باندې څېړنه شوي وي او د گټې ویشلو صورت تر څېړنې لاندې نه وي راغلي، په دې صورت گټه هم لکه زیان غوندي ویشله کېږي.

اگر از تقسیم ضرر بحث شده، صورت تقسیم نفع مسکوت عنه گذاشته شده باشد، نفع هم مانند ضرر تقسیم میشود.

۱۳۳ ماده:

که د شرکت په مقاوله کښې د شرکت گټه په یوه یا خوشریکانو پورې حصره وي او یا د شرکت په ضرر کښې د یوه یا خوشریکانو نه شریکیدل درج وي، دا شرط اعتبار نه لري. په دې حال کښې ویشنه مجهوله بلله کېږي گټه او زیان د (۱۳۱) مادې په حکم د شریکانو په منځ کښې ویشله کېږي.

ماده ۱۳۳:

اگر در مقاوله شرکت نفع شرکت تنها به یکی و یا چندی از شرکاء حصر و یا عدم اشتراک یکی و یا بعضی از شرکاء در ضرر شرکت درج باشد، شرط مذکور کان لم یکن است. درین حال، صورت تقسیم مجهول شمرده شده نفع و ضرر بموجب ماده (۱۳۱) در بین شرکاء تقسیم میگردد.

یواځې د هغه شریک په خصوص کښې چه خپل زیار او مساعی یې د پانگې په حیث شرکت ته راوړي وي او د شرکت په ضرر کښې د ده نه گډول په مقاوله کښې مشروط وي نو دا شرط معتبر دي.

تنها راجع به شریکی که مساعی خود را بحیث سرمایه به شرکت آورده و عدم اشتراک آن بضرر شرکت در مقاوله شرکت مشروط باشد، این شرط معتبر است.

ماده: ۱۳۴

که کوم شرکت د خپلې ټاکلې مودې له پای ته رسيدلو څخه زيات دوام وکړي، داسې اعتبار ورکاوه کيږي چه د هغه دوام تريوي ټاکلې مودې پورې اوږد شوي وي.

ماده: ۱۳۴

اگر یک شرکت از اختتام موعده معيینه خود زيادتر دوام کند، چنان اعتبار داده ميشود که دوام آن برای یک مدت غير معيین تمديد شده است.

دوهم فصل

تضامني شرکتونه

فصل دوم

شرکت های تضامنی

لومړۍ برخه - عمومي احکام

حصة اول - احکام عموميه

ماده: ۱۳۵

تضامني شرکت هغه شرکت دي چه تر ټاکلې عنوان لاندې د تجارو د پاره د دوو يا څو تنو په منځ کښې په تضامني مسؤليت سره جوړيږي. که د شرکت ټول شته د ټولو پورونو د پاره کافي نه وي نو د شرکت د ټولو پورونو ورکولو مسؤل هر يو شريک دي.

ماده: ۱۳۵

شرکت تضامنی شرکتی است که در تحت عنوان معيین برای امور تجارتي بين دو يا چند نفر با مسؤليت تضامنی تشکیل ميشود. اگر دارائی شرکت برای تاديه تمام قروض کافي نباشد، هر یک از شرکاء مسؤل پرداخت تمام قروض شرکت است.

ماده: ۱۳۶

تضامني شرکتونه بايد تحريري قرارداد ولري.

ماده: ۱۳۶

شرکت های تضامنی باید دارای قرارداد تحریری باشند.

ماده: ۱۳۷

د تضامني شرکتونو په قرارداد کښې د لاندې فقري درج کيږي:

ماده: ۱۳۷

در قرارداد شرکت های تضامنی فقرات ذيل درج می شود:

۱- د قرارداد نېټه.

۱- تاريخ قرارداد.

- ۲- د شريكانو نوم، شهرت، د استوگنې ځای او د پيژندگلوي، صفتونه او که پدې شرکت کښې بل شرکت داخل شوی وي نو د هغه شرکت پخواني عنوان.
- ۳- د شرکت د تجارت مرکز.
- ۴- د شرکت تضامني والي.
- ۵- د شرکت عنوان.
- ۶- د هغو شريكانو نومونه چه د شرکت په نامه د لاسليک واک لري، په دي ډول چه دا خبره پکښې ښکاره شوي وي چه دوي په منفرد او يا په مشترک ډول د لاس ليک صلاحيت لري.
- ۷- د شرکت موضوع.
- ۸- د پانگې برخه چه هر شريک په غاړه اخیستي ده او د غير نقدي پانگې اټکلې قيمت د هغي د قيمت د ټاکلو د صورت سره.
- ۹- د هر شريک د اشتراک برخه په گټه او زيان کښې.
- ۱۰- د شرکت د تاسيس او ختم نېټه برسیره پدې شريکان کولای شي چه نوري داسي فقري چه گټوري يې وېولي هم په قرارداد کښې درج کړی.
- ۲- اسم، شهرت، اقامتگاه و ديگر اوصاف ممیزه شرکاء و اگر شرکت ديگری به شرکت داخل شده باشد، عنوان شرکت مذکور.
- ۳- مرکز تجارت شرکت.
- ۴- تضامنی بودن شرکت.
- ۵- عنوان شرکت.
- ۶- اسامی شرکائیکه بنام شرکت حایز صلاحیت امضاء می باشند با تصریح این که منفرداً و یا مشترکاً صلاحیت امضاء را دارند.
- ۷- موضوع شرکت.
- ۸- حصه سرمایه را که هر شریک تعهد کرده و قیمت های تخمینی قسمت سرمایه غیر نقدی با صورت تعیین قیمت آن.
- ۹- حصه اشتراک هر شریک در نفع و ضرر.
- ۱۰- تاریخ تاسیس و ختم شرکت، علاوه ازین شرکاء میتوانند فقرات دیگری را که مفید بدانند هم در قرارداد درج کنند.

ماده ۱۳۸:

هغه کسان چه تضامني شرکت جوړوي مجبور دي چه د شرکت د قرارداد يو نقل د شرکت د تشکیل له ورځې څخه تريوي مياشتي پورې په داسي ځای کښې چه د شرکت مرکز گزیدلي دي د تجارت د ثبت په دائره کښې ثبت او اعلان کړي.

ماده ۱۳۸:

اشخاصيکه شرکت تضامنی را تشکیل میدهند مجبور اند که یک نقل قرارداد شرکت را از روز تشکیل شرکت تا یکماه در محلیکه مرکز شرکت واقع است به دایره ثبت تجارت، ثبت و اعلان کنند.

ماده ۱۳۹:

که تضامني شرکت د خپل تجارت د ثبت د محکمي له حوزي څخه دباندې کومه څانگه تاسيس کړي نو بنايې چه د خپل قرارداد خصوصيات ددغي څانگې د تاسيس د ځای د ثبت په دائره کښې هم په ثبت ورسوي.

ماده ۱۳۹:

شرکت تضامنی اگر خارج از حوزه محکمه ثبت تجارت خود شعبه تاسيس کند، بايد خصوصيات قرارداد خود را در دایره ثبت محل تاسيس شعبه نیز به ثبت برساند.

ماده ۱۴۰:

که په يوه تضامني شرکت کښې وروسته له ثبت او اعلان څخه په عنوان او د استوگنې په ځای کښې او يا په موضوع کښې کوم تبدلات پيښ شي او يا هغه شريکان چه د لاس ليک واک لري بدل شي يا له شرکت څخه ووزي يا ځينې نور شريکان داخل شي يا د شرکت پانگه زياته يا لږه شي او يا پخوا د ټاکلي مودې له تيريدو څخه د شرکت قرارداد منحل شي او يا د مودې له تيريدو څخه وروسته اوږد شي يا په بل شرکت پورې وتړلي شي،

ماده ۱۴۰:

اگر در یک شرکت تضامنی بعد از ثبت و اعلان، تبدلاتی در عنوان و اقامتگاه و یا موضوع تولید شود و یا شرکائیکه صلاحیت امضاء دارند تغییر نمایند و یا بعضی از شرکاء از شرکت خارج یا بعض شرکای دیگری داخل شوند و یا سرمایه شرکت تزئید و یا تنقیص شود و یا قبل از انقضای مدت معیننه، قرارداد شرکت منحل و یا بعد از انقضای مدت، تمدید گردد و یا با

شرکت ديگري ملحق شود، راجع به اين خصوصيات از طرف شرکت یک بيان نامه که به امضای تمام شرکاء رسیده باشد ترتيب و با اسناد يکه مثبت اين تعديلات است بعد از تصديق محکمه مربوطه، ثبت و اعلان ميشود.

ماده ۱۴۱:

خصوصياتيکه به موجب مواد (۱۳۸)، ۱۳۹ و ۱۴۰ ثبت و اعلان آنها مقتضى است اگر از طرف شرکاء ثبت و اعلان نشده باشد، اين خصوصيات را نمیتوان بر عليه اشخاص ثالث استعمال نمود. قبل از ثبت و اعلان اگر بنام شرکت به معاملات مبادرت ورزيده شده باشد، شرکت بمقابل اشخاص ثالث مسئول است. در صورتیکه مراتب ثبت و اعلان شرکت از طرف شرکاء اجراء نگردیده باشد و شرکاء از وجود شرکت انکار ورزند، اشخاص ثالث ميتوانند که با هر نوع بينه و قرائن وجود شرکت را اثبات کنند.

ماده ۱۴۲:

اگر ثبت و اعلان یک شرکت تضامنی در ظرف مدتیکه در ماده ۱۳۸ ذکر شده اجراء نگردیده و بعداً هم ثبت نشده

ددي خصوصياتو په باره کښې د شرکت له خوا يوه بيان نامه چه د ټولو شريکانو په لاس ليک رسيدلي وي ترتيبې او له هغو اسنادو سره چه ددې تعديلاتو اثبات کوي وروسته د مربوطې محکمي له تصديق څخه ثبت او اعلانولي شي.

ماده ۱۴۱:

هغه خصوصيات چه د (۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰) مادې په حکم د هغو ثبت او اعلانول غواړي نوکه د شريکانو له خوا ثبت او اعلان شوي نه وي، نو ددې دا خصوصيات په ثالثو کسانو نشي استعمالولي او که له ثبت او اعلان څخه پخوا د شرکت په نامه په معاملاتو باندي پيل کړي شوي وي نو شرکت د ثالثو کسانو په مقابل کښې مسئول دي او که د شرکت د ثبت او اعلان مراتب د شريکانو له خوانه وي اجراء شوي او شريکان د شرکت له وجود څخه انکار وکړي نو ثالث کسان کولای شي چه په هر ډول شاهدانو او نښو باندي د شرکت وجود اثبات کړي.

ماده ۱۴۲:

که د يوه تضامني شرکت ثبت او اعلان په هغي مودې کښې چه په ۱۳۸ ماده کښې ذکر شويدې اجراء شوي نه وي او پس له هغه هم نه وي ثبت شوي نو هر

باشد، هر يکي از شرکاء حق دارند انحلال شرکت را از محکمه مربوطه مطالبه کنند. شریک طالب انحلال بایست اولاً توسط شعبه ثبت، کیفیت را به شرکاء اخبار نماید. در حالیکه محکمه به انحلال شرکت قرار دهد، حکم انحلال درباره شریک طالب انحلال از تاریخ اعلان جریان می یابد.

اگر شرکت بدین سبب منحل می گردد، تا ختم ثبت و اعلان انحلال معاملاتیکه بنام شرکت اجراء می گردد، به حقوق اشخاص ثالث خلل وارد نمی سازد

حصه دوم

مناسبات بین شرکاء

ماده ۱۴۳:

در مناسبات بین شرکاء شرکت تضامنی مقررات مقاوله معتبر است.

و در خصوصیاتیکه صراحتاً و یا ضمناً در قرارداد مندرج نباشد، احکام این فصل تطبیق می گردد.

ماده ۱۴۴:

اداره شرکت را به موجب قرارداد

یو شریک حق لری چه له مربوطی محکمی خخه د شرکت انحلال و غواری. انحلال غوښتونکي شریک باید لومړی د ثبت د خانگې په ذریعه کیفیت شریکانو ته اخبار کړی. په دي حال کښې چه محکمه د شرکت په انحلال باندي فیصله وکړی، د انحلال حکم د انحلال و غوښتونکي شریک په باره کښې د اعلان له نېټې خخه جریان مومي.

که شرکت په دي سبب منحل کيږي، د انحلال د ثبت او اعلان تر پای ته رسيدو پورې هغه معاملي چه د شرکت په نامه اجراء کيږي، د ثالثو کسانو حقوقو ته خلل نه پېښوی.

دوهمه برخه

د شریکانو ترمنځ مناسبات

ماده ۱۴۳:

د تضامنی شرکت د شریکانو ترمنځ مناسباتو کښې د مقاولي مقررات معتبر دي.

او په هغو خصوصیاتو کښې چه صراحتاً یا ضمناً په قرارداد کي مندرج نه وي، ددی فصل احکام تطبیق کيږي.

ماده ۱۴۴:

د شرکت اداره کيدای شي چه د

و اگر در قرارداد صراحتی موجود نباشد بموجب اکثریت آرای شرکاء میتواند به یکی و یا چندین و یا تمام شرکاء و یا خارج شرکت به شخصی و یا اشخاص متعدد تفویض نمود.

اگر حق اداره مطابق مقررات فوق به کسی داده نشده باشد، برای اداره شرکت، هر یکی از شرکاء صلاحیت دار شمرده میشود.

ماده ۱۴۵:

وقتی که صلاحیت اداره مدیر به موجب قرارداد شرکت تعیین شود، شرکاء نمیتوانند آنرا محدود و یا مدیر را عزل کنند.

اگر اسباب محققه موجود شود، در اثر خواهش یکی از شرکاء با قرار محکمه صلاحیت اداره تعیین و یا مدیر عزل شده میتواند. مقصد از اسباب محققه اهمال و غفلت بزرگ مدیر در ایفاء وظیفه و یا عدم اقتدار در امور اداره است.

ماده ۱۴۶:

مدیریکه بموجب تصویب بعد از تحریر قرارداد تعیین شده باشد، با اکثریت آراء شرکاء عزل شده

قرارداد به موجب او که به قرارداد کبني کوم صراحت موجود نه وي نو د شريکانو د آراوو په زیاتوالي یوه تن یا خو تنو ته او یا ټولو شريکانو ته او یا له شرکت څخه دباندي يوه تن یا خو کسانو ته وسپارلي شي.

که له پاس مقرراتو سره سم د اداري حق چاته نه وي ورکړی شوي نو د شرکت د اداري دپاره هر يو شريك د صلاحيت خاوند گڼلي شي.

ماده ۱۴۵:

هر وخت چه د مدير د اداري واک د شرکت د قرارداد په موجب وټاکلي شي نو شريکان نشي کولای چه هغه محدود او يا مدير موقوف کړی.

که محققه اسباب موجود شي نو د يوه تن شريك په غوښتنې سره د محکمي په فيصله د اداري واک تحديد او يا مدير موقوفيدلای شي. مقصد له محققه اسباب څخه په وظيفه کبني د مدير بي پروايي او لوي غفلت او يا د اداري په چارو کبني بي اقتداري ده.

ماده ۱۴۶:

هغه مدير چه وروسته د قرارداد له ليکلو څخه د تصویب په حکم ټاکلي شويدي، د شريکانو د آراوو په اکثریت

میتونند و اگر برای عزل آن اکثریت آراء شرکاء حاصل نشود، هر شریک حق دارد به محکمه مراجعه و با اسباب محققه عزل آنرا مطالبه کند.

ماده ۱۴۷:

اگر اداره امور شرکت به تمام و یا چندی از شرکاء تفویض شده باشد، هر یکی از ایشان منفرداً به اداره امور شرکت مجاز است.

اگر بعضی از شرکائیکه مکلف به اداره شرکت میباشد راجع به اجرای کدام معامله مخالفت کنند، شرکاء دیگریکه حق اداره شرکت را حایز میباشدند، میتوانند با اکثریت آراء معامله مذکور را اجراء کنند.

اگر در مقاوله شرکت مصرح باشد که قرار شرکائیکه به اداره شرکت مکلف هستند باید بالاتفاق باشد، به استثنای احوالیکه در تأخیر آن خطر ملحوظ است، در هر امر اتفاق آراء لازم است. در حالیکه بین مدیران اتفاق آراء حاصل نشود، کیفیت به هیئت عمومی شرکاء تقدیم و تصویبیکه هیئت عمومی

سره موقوفبدلای شی، او که د هغه د موقوفی دپاره د شریکانو د آراوو اکثریت حاصل نشی، هر شریک حق لری چه محکمی ته ورشی او په محققه اسبابو د هغه موقوفی وغواری.

ماده ۱۴۷:

که د شرکت د چارو اداره ټولو یا خو تنو شریکانو ته سپارلی شوي وي، دوي هر یوه ته بیل بیل د شرکت د چارو اداره جواز لری.

که ځینې هغه شریکان چه د شرکت په اداره باندي مکلف دي د کومي معاملي د اجراء په خصوص کښې مخالفت وکړی، نور هغه شریکان چه د شرکت د اداري حق لري کولای شي چه د آراوو په اکثریت هغه معامله اجراء کړی.

که د شرکت په مقاوله کښې څرگنده وي چه د هغو شریکانو قرار چه د شرکت په اداره باندي مکلف دي باید بالاتفاق وي، نو پرته له هغو احوالو چه په پای کښې یې خطر ملحوظ وي، نو په هره چارو کښې یې اتفاق لازم دي. په دي حال کښې چه د مدیرانو په منځ کښې د آراوو اتفاق را نشي نو کیفیت به د شریکانو عمومي هیئت ته وړاندي کيږي او هغه تصویب چه عمومي

هيئت يې کوي د اعتبار وړ دی.

میدهد، معتبر میباشد.

ماده: ۱۴۸

هغه چاري چه د شرکت په اداره پوري اړه لری عبارت له هغو عادي چارو او معاملاتو څخه دي چه د شرکت مقصد او موضوع د هغو د اجرا مقتضي وي. مدير ته پدې صورت کښې چه د شرکت د پاره گټه وليدله شی، د مصالحې او حکمیت اجازه هم شته.

ماده: ۱۴۸

اموریکه به اداره شرکت مربوط است عبارت از امور و معاملات عادی میباشد که اجرای آن برای مقصد و موضوع شرکت مقتضی است. مدیر در صورتیکه برای شرکت فایده ملاحظه کند، در مصالحه و حکمیت هم مجاز میباشد.

مگر مهم معاملات لکه اعانه، بیع، د غیر منقولو مالونو انتقال او ضمانت چه له عادي معاملاتو څخه دباندي دي، د شریکانو په اتفاق اجراء کيږي.

مگر معاملات مهم امثال اعانه، بیع و انتقال اموال غیر منقول و ضمانت که خارج از معاملات عادی است، به اتفاق شرکاء اجراء میگردد.

ماده: ۱۴۹

که یوه شریک له شرکت څخه پور اخیستي وي او یایې یو مبلغ د شرکت په نامه تحصیل کړی وي (په دي صورت چه د هغه په خلاف قرارداد موجود نه وی) او په مناسب وخت کښې یې اداء او تسلیم نکړی، برسیره په اصلو پیسو ورکولو د معطلی د ورځو د ټکټ پولی په ورکولو هم مجبور دی.

ماده: ۱۴۹

اگر یک شریک از شرکت استتراض نموده و یا مبلغی را بنام شرکت تحصیل کرده باشد (در صورتیکه بر خلاف آن قرارداد موجود نباشد) و در زمان مناسب تسادیه و تسلیم ننماید، علاوه از تادیقه اصل پول، مجبور به اعطای تکت پولی ایام معطلی نیز میباشد.

ماده: ۱۵۰

هیڅ شریک نشي کولای چه بي د نورو شریکانو له موافقي څخه د خپل حصي یوه برخه یا ټوله، له شرکت څخه

ماده: ۱۵۰

هیچ یکی از شرکاء نمیتواند بدون موافقه شرکاء دیگر حصه خود را به شخص خارج

شرکت قسماً و يا کلاً منتقل سازد. در صورت انتقال، در مقابل شرکاء و اشخاص ثالث تأثيری ندارد و مسئوليت ناشيه از اين عمل تنها به نقل دهنده راجع است.

ماده ۱۵۱:

شريکي که در اداره شرکت مامور باشد، بدون رضا و موافقت شرکای ديگر نمیتواند شخص ديگری را به صفت شريك در شرکت داخل و يا عوض خود در اداره منصوب نمايد.

ماده ۱۵۲:

اگر در قرارداد تشكيل شرکت برای سرمايه تاديه شده شرط تاديه تکت پولی موجود باشد، اين شرط معتبر است.

ماده ۱۵۳:

مدت شرکت تا حیات شرکاء معتبر شمرده میشود، مگر اینکه در قرارداد طور ديگری تعيين گردیده باشد. معهذا، شرکتي که مدت آن غير معيين است، اگر نظر به ماهيت کاریکه موضوع اشتغال آنرا تشكيل میدهد مدت دوام آن قابل تحديد باشد، شرکت مذکور تا انجام آن کار

دباندې بل شخص ته منتقله کړي. د انتقال په صورت کېنې د شريکانو او ثالثو کسانو په مقابل کېنې کوم تاثير نلري او هغه مسئوليت چه له دي لاري څخه پيدا کيږي يواځې نقل کوونکي ته راجع دی.

ماده ۱۵۱:

هغه شريك چه د شرکت په اداره کېنې مامور وي، بي د نورو شريکانو له رضا او موافقي نشي کولای چه بل شخص په شرکت کېنې د شريك په صفت داخل کړي او يا خپل عوض په اداره کېنې ودروی.

ماده ۱۵۲:

که د شرکت د تشكيل په قرارداد کېنې د ورکړي شوي پانگې دپاره د تکت پولی د ورکړي شرط موجود وي، دا شرط معتبر دی.

ماده ۱۵۳:

د شرکت موده د شريکانو تر ژوندانه پورې معتبره ده مگر داچه په قرارداد کېنې بل ډول ټاکلی شوي وي. سره له دي، هغه شرکت چه موده يې ټاکلي شوی نه وي نظر د هغه کار ماهيت ته چه د مصروفيت موضوع يې تشکيلوي د هغه د دوام موده د تحديد وړ وی نو دا شرکت د هغه کار تر پايه پورې د

اعتبار وړ بلل کيږي.

معتبر شمرده ميشود.

ماده: ۱۵۴

يو شريک که مدير هم نه وي حق لري چه د شرکت د چارو له جريان او د هغه له مالي وضعيت څخه معلومات لاس ته راوړي او داسي قرارداد چه دا حق ساقط کړي، معتبر نه دی.

ماده: ۱۵۴

یک شريک اگر مدير هم نباشد، حق دارد که از جريان امور شرکت و وضعيت مالي آن معلومات بگيرد. قرارداد يکله اين حق را ساقط نمايد، معتبر نيست.

ماده: ۱۵۵

د قرارداد د تبديل او تعديل په باره کښي تصويبونه د شريکانو د آراوو په اتفاق او د نورو چارو په تصويب کښي د شريکانو د آراوو زياتوالي معتبر دي، مگر داچه په قرارداد کښي بل ډول مقرر شوی وي.

ماده: ۱۵۵

تصويبات راجع به تبديل و تعديل قرارداد به اتفاق آراء شرکاء و در تصويب باقی امور اکثريت آراء شرکاء معتبر است، مگر اينکه در قرارداد طور ديگر مقرر شده باشد.

ماده: ۱۵۶

مدير د شرکت د حسابي کال په پای کښي د بيلانس په اساس د گټي او ضرر حسابونه ترتيبوي او له هغه سره سم د هر شريک برخه ټاکي.

ماده: ۱۵۶

مدیر در انتهای سنه حسابيه شرکت به اساس بيلانس، حسابات نفع و ضرر را ترتيب و مطابق آن حصه هر شريک را تعيين مينمايد.

ماده: ۱۵۷

يو شريک بی د شريکانو له اتفاق څخه د هغي برخي په پوره کولو چه د پانگي له تناقص څخه پدې پورې اړه لري نشي مجبورولي. مگر که په قرارداد کښي بل ډول مقرر شوی نه وي نو د شريکانو د پانگي د تناقص اندازه د راتلونکو

ماده: ۱۵۷

یک شريک را نمی توان بدون اتفاق شرکاء به اكمال حصه که از تناقص سرمايه به او تعلق ميگيرد مجبور نمود. ولی اگر در قرارداد طور ديگری مقرر نشده باشد، مقدار تناقص سرمايه شرکاء از مفاد سال های آتیه

کالو له گټې څخه پوره کېدای شي. تکمیل شده میتواند.

۱۵۸ ماده:

شریک نشي کولای چه د هغه شرکت له تجارتي معاملو څخه کومه ځانگړی معامله چه دي يې غړی دي (بي د شریکانو له موافقي څخه) په خپل یا د بل په حساب اجرا کړی.

ماده ۱۵۸:

شریک نمیتواند معامله جداگانه را از نوع معامله تجاریه شرکتی که عضو آنست (بدون موافقه شرکاء) به حساب خود و یا دیگری اجراء کند.

په همدې صورت، په یوه بل داسي شرکت کېنې چه کت مټ په هم هغه تجارتي معامله باندي بوخت وي د مسئول غړی په صفت هم نشي داخلیدای.

بهمین صورت، در شرکت دیگریکه به عین همان معامله تجارتي مشغول باشد، به صفت عضو مسئول نیز داخل شده نمیتواند.

که د یوه نوي تاسیس شوي شرکت شریکان خبر شي چه یوشریک په شرکت کېنې د مسئول غړی په حیث د داخلیدو په وخت کېنې په یو بل شرکت کېنې شامل دي، په دي حال کېنې که شریکان صراحتاً له بل شرکت څخه دده د غړیتوب د رابطي د قطع کېدو په خصوص کېنې کوم تصویب ونکړی، داسي بلل کېږي چه په بل شرکت کېنې دده اشتراک قبول شوي دی.

اگر شرکای یک شرکت جدید التأسيس مطلع شوند که یکی از شرکاء در حین داخل شدن به شرکت بحیث عضو مسئول در یک شرکت دیگر شامل است، درین حال، اگر شرکاء صراحتاً راجع به قطع رابطه عضویت او از شرکت دیگر تصویبی نکنند، چنان محسوب میشود که اشتراک او در شرکت دیگر مورد قبول واقع شده است.

۱۵۹ ماده:

که یو شریک د (۱۵۸) مادې له حکم څخه چپ حرکت وکړی، شرکت کولای شي چه له دغه شریک څخه خساره

ماده ۱۵۹:

اگر یک شریک مخالف حکم ماده (۱۵۸) حرکت کند، شرکت میتواند که از شریک مذکور طلب خسارت کند

و يا در عوض خسارات، معاملاتى را كه شريك مذكور بنام خود و يا اشخاص ثالث اجراء کرده است، بنام شركت حساب كند. ترجيح يكي از بين دو مطالب موقوف بر فيصله شركاء است.

اگر شركاء بعد از حصول اطلاع از شركت شريك به شركت ديگرى و يا انجام معاملات او بعد از مرور ششماه اعتراض ننمايند، حق اعتراض شان ساقط ميشود.

استفاده از حق فوق مانع حق مطالبه نسبت به انحلال شركت نميشود.

حصه سوم
مناسبات شركاء با اشخاص
ثالث

ماده ۱۶۰:

شركت تضامنى در مقابل اشخاص ثالث از تاريخ ثبت و اعلان، موجود شمرده ميشود.

ماده ۱۶۱:

حق تمثيل شركت به مقابل شركاء و اشخاص ثالث متعلق به اشخاصى است كه واجد صلاحيت اداره ميباشند، مگر اينكه

و غواړې او يا دخسارو په عوض هغه معاملي چه ددې شريك په خپل نامه يا د ثالثو كسانو په نامه اجرا كړې دي د شركت په نامه حساب كړي. له دي دوو مطلبو څخه د يوه ترجيح د شريكانو په فيصله پورې اړه لري.

كه شريكان په بل شركت كښې د شريك له شراكت څخه له خبرېدو نه او يا دده د معاملاتو له انجامولونه شپږ مياشتي وروسته اعتراض ونكړي، د دوى د اعتراض حق ساقطېږي.

له پاس حق څخه استفاده د شركت د انحلال په نسبت د مطالبې د حق نه مانع كيږي.

درېيمه برخه
له ثالثو كسانو سره د شريكانو
مناسبات

ماده ۱۶۰:

تضامني شركت د دريمو كسانو په مقابل كښې د ثبت او اعلان له نېټې څخه موجود بلل كيږي.

ماده ۱۶۱:

د شريكانو او د دريمو كسانو په مقابل كښې د شركت د تمثيل حق په هغو كسانو پورې اړه لري چه د اداري واك لري، مگر دا چه په هغه قرارداد

در قراردادیکه ثبت و اعلان گردیده بر خلاف آن ذکر شده باشد.

ماده ۱۶۲:

شخصیکه صلاحیت تمثیل شرکت را داشته باشد، میتواند بنام شرکت هرگونه معاملات حقوقیه را اجراء و بنام شرکت امضاء نماید. هر شرطیکه این حق را تحدید نماید، درباره اشخاص ثالث (صاحب حسن نیت) معتبر نیست. لیکن اگر در قرارداد شرکت که ثبت و اعلان گردیده است اعتبار امضای شرکای متعدد بنام شرکت شرط گذاشته شده باشد، این شرط معتبر است.

ماده ۱۶۳:

در معاملاتیکه از طرف مدیران بنام شرکت به عمل آمده باشد، شرکت صفت دائن و مدیون را اکتساب مینماید. این معاملات بنام شرکت، چه صراحتاً واقع شده باشد و چه ضمناً، فرق ندارد.

ماده ۱۶۴:

شرکاء از دیون و تعهدات شرکت جمعاً و با تمام دارائی خود مسئول اند. و هر شرطیکه مخالف این اساس باشد، (به مقابل اشخاص ثالث) معتبر نیست.

چه ثبت و اعلان شویدی د دې قرار داد په خلاف دی.

ماده ۱۶۲:

هغه شوک چه د شرکت د تمثیل واک ولري کولای شي چه د شرکت په نامه هر ډول حقوقي معاملي اجراء کړي او د شرکت په نامه لاس لیک وکړي. هر شرط چه دا حق تحدید کړي، د دریمو کسانو (دبسه نیت خاوندانو) په باره کښې معتبر نه دي. مگر که د شرکت په قرارداد کښې چه ثبت و اعلان شویدی د شرکت په نامه د متعددو شریکانو د لاس لیک اعتبار شرط ایښی شوي وي، دا شرط معتبر دي.

ماده ۱۶۳:

په هغو معاملاتو کښې چه د مدیران له خوا د شرکت په نامه شوي وي شرکت د پور وړی او پوروال صفت مومي. دا معاملي د شرکت په نامه که صراحتاً واقع شوي وي او که ضمناً کوم توپیر نلري.

ماده ۱۶۴:

شریکان د شرکت د پورونو او تعهداتو په گډه او له خپلو ټولو شتو سره مسئول دي. هغه شرط چه له دې اساس څخه مخالف وي، (د دریمو کسانو په مقابل کښې) معتبر نه دي.

ماده ۱۶۵:

د شرکت د پورونو او تعهداتو په نسبت دعوي اقامه کول لومړی په خپله په شرکت باندې کیږي او که شرکت منحل شوي وي او یا له قانونیه تعقیباتو څخه چه په شرکت باندې اجراء شوي وي کومه گټه وانه خيستله شي نو په شریکانو باندې هم دعوي کیږي. په عین حال کښې پوروال کولای شي چه د محکمي په ذریعه د شریکانو د شخصي مالونو د تر مراقبت لاندې نیولو ادعا وکړی.

ماده ۱۶۵:

به نسبت دین و تعهدات شرکت اقامه دعوی اولاً بر علیه خود شرکت میشود، اگر شرکت منحل گردیده و یا از تعقیبات قانونی ایکه بر علیه شرکت اجراء شده باشند کدام ثمره حاصل نشود، بر علیه شرکاء هم اقامه دعوی میشود. در عین حال دائن میتواند ذریعه محکمه ادعای تحت مراقبت گرفتن اموال شخص شرکاء را بنماید.

ماده ۱۶۶:

کومه فیصله چه له خاصی محکمي څخه پر شرکت باندې صادره شي، د شریکانو په باره کښې به تطبیق نشي.

ماده ۱۶۶:

فیصله که از محکمه خاص بر علیه شرکت صادر شود، درباره شرکاء تطبیق نخواهد شد.

ماده ۱۶۷:

د تضامني شرکت د تصفيي یا افلاس په صورت د شرکت پوروالاد خپلو حقوقو په اخیستلو کښې د شریکانو له شخصي پوروالوو څخه وړاندې دي.

ماده ۱۶۷:

در صورت تصفیه و یا افلاس شرکت تضامنی دائنین شرکت در اخذ حقوق خود از دائنین شخصی شرکاء مقدم میباشند.

ماده ۱۶۸:

د شرکت افلاس د شریکانو د افلاس موجب نه کیږي مگر په هغه صورت چه د مفلس شرکت شته د شرکت د پوروالوو طلبات پوره نکړی، پور والا کولای شي چه خپل پاتي طلبات له

ماده ۱۶۸:

افلاس شرکت موجب افلاس شرکاء محسوب نمیشود لیکن در صورتیکه دارائی شرکت مفلس طلبات دائنین شرکت را کفایت نکند، دائنین میتوانند باقی طلبات خود را از

شرکاء مطالبه کنند، و اگر دارائی شرکاء نیز طلبات دائنین را کفایت نکند، محکمه میتواند حکم بر افلاس شرکاء صادر نماید.

در بین دائنین شخصی کسانیکه قانوناً حق ترجیحی دارند، در استفاده از دارائی شرکاء هم مقدم میباشند.

ماده ۱۶۹:

شرکاء از بابت سرمایه خود نمیتوانند از دارائی شرکت مفلس استفاده کنند، ولی میتوانند طلبات دیگر خود را مثل دائنین شرکت مطالبه نمایند.

ماده ۱۷۰:

شخص مدیون شرکت نمیتواند دین خود را با طلبی که بالای یکی از شرکاء دارد، مجرا کند. همچنین، یکی از شرکاء هم نمیتواند که دین خود را که در نزد شرکت دارد با طلبی که در نزد مدیون شرکت داراست، مجرا نماید.

لیکن دائن شرکت اگر بموجب مواد (۱۶۵-۱۶۸) از شرکت به استحصال طلب موفق نگردد و به شرکاء مراجعت کند، شریکی که طرف مطالبه دائن

شریکانو خخه و غواری، او که د شریکانو شته هم د پوروالاوو طلبات پوره نکړی، محکمه کولای شي چه د شریکانو په افلاس حکم صادر کړی.

د شخصي پوروالاوو په منځ کښې هغه کسان چه قانوناً د ترجیح حق لري، د شریکانو له شتو خخه په گټه اخیستلو کښې هم وړاندې دي.

ماده ۱۶۹:

شریکان د خپلې پانگې له بابتته نشي کولای چه د مفلس شرکت له شتو خخه گټه واخلي مگر کولای شي چه خپل نور طلبات لکه د شرکت د پوروالادغه ټول له شرکت خخه وغواری.

ماده ۱۷۰:

د شرکت پور وړی شخص نشي کولای چه خپل پور په هغه پور کښې چه په یوه شریک باندي یې لري مجرا کړی. همدا ډول یو شریک داهم نشي کولای چه هغه پور چه په شرکت یې لري، د شرکت په پور وړی مجرا کړی.

مگر د شرکت پوروالا که د (۱۶۵-۱۶۸) مادو په حکم له شرکت خخه پور وانه خیستلای شي او شریکانو ته مراجعت وکړی نو هغه شریک چه دده

واقع ميشود اگر از دائن مذکور طلبی داشته باشد، ممکن است دين او در مقابل شرکت به مديونينش در برابر شریک محسوب و مجرا شود.

حصه چهارم

راجع به انحلال، تجزیه، اخراج شرکاء و الحاق به شرکت دیگر

ماده ۱۷۱:

شرکت تضامنی بصورت های ذیل منحل ميشود:

۱- با ختم مدت شرکت.

۲- باتفاق شرکاء (در صورتیکه در قرارداد به اکثریت آراء تصریح نشده باشد).

۳- در صورت اعلان افلاس از طرف محکمه و یا توافق دائنين و شرکاء در افلاس.

۴- بموجب قرار محکمه مبنی بر اسباب محققه و مهمه که از طرف یک و یا چند نفر شرکاء ادعاء شده باشد.

۵- با انجام یافتن

پور به هغه باندي اوړی نو که په همدغه پور والیې پور درلود، نو ممکن دي چه دده پور د شرکت په مقابل کښې په شریک مجرا کړي شي.

څلورمه برخه

د انحلال، تجزیې، د شریکانو ایستلو او په بل شرکت پورې تړلو په باره کښې

۱۷۱ ماده:

تضامنی شرکت په لاندې صورت منحل کیږي:

۱- د شرکت د مودې له پای ته رسیدلو سره.

۲- د شریکانو په اتفاق (پدې صورت چه په قرارداد کښې د آراو په زیاتوالي تصریح نه وي شوي).

۳- د محکمي له خوا د افلاس د اعلان په صورت او یا په افلاس کښې د پوروالو او شریکانو په توافق.

۴- د هغو محققو او مهمو اسبابو له مخې چه د یوه یا څو تنو له خوايي ادعا شوي وي د محکمي د حکم په موجب.

۵- د شرکت د موضوع پای ته

په رسيدلو.

موضوع شرکت.

۶- د يوه شريک له خوا د شرکت د انحلال په اعلام چه هغه ټاکلي واک ولري او په مقاوله کښې داخل وي.

۶- با اعلام انحلال شرکت از طرف یکی از شرکاء مستند بصلاحيت معين که در مقاوله شرکت مندرج باشد.

۷- په هغو شرکتو کښې چه موده يې نه وي ټاکلي شوي د يوه شريک له خوا د شرکت د انحلال په اعلام.

۷- در شرکتهايی که مدت آن غير معين است با اعلام انحلال شرکت از طرف یکی از شرکاء.

۸- د شرکت د پانگې د دوو ثلثو د ضياع په صورت (په دي حال کښې چه شريکان د پانگې په پوره کولو او يا په هغه پاتې پانگه باندي جوړښت سره ونکړي).

۸- در صورت ضياع دو ثلث سرمايه شرکت (در حالیکه از طرف شرکاء به اكمال سرمايه و يا اکتفاء به سرمايه متبقيه تصميم اتخاذ نشود).

۹- په بل شرکت ورگډول.

۹- الحاق به شرکت ديگر.

۱۷۲ ماده:

وروسته د شرکت له انحلال څخه مديران نشي کولای چه د منحل شوي شرکت په نامه معامله او حساب اجراء کړي او که يې اجراء کړي، کوم مسؤليت چه ورڅخه پيدا کيږي، په غير محدود ډول د شرکت مديرانو ته راجع کيږي.

ماده ۱۷۲:
بعد از انحلال شرکت مديران نمیتوانند بنام و حساب شرکت منحل شده اجرای معامله کنند اگر اجرا کنند، مسؤليت متولده از آن بطور غير محدود به مديران شرکت راجع ميشود.

ترهغه وخته پورې چه د انحلال کيفيت اصولاً ثبت او اعلان نشي، د ټولو شريکانو مسؤليت د دريمو کسانو په

تا زمانیکه کيفيت انحلال اصولاً ثبت و اعلان نشود، مسؤليت کافه شرکاء در مقابل اشخاص

مقابل کنبی پاتي دي.

ثالث باقی است.

۱۷۳ ماده:

که د شرکت په قرارداد کي داسي شرط وي چه يو يا خود انحلال موجبہ علتونه بي اثره وبولي، معتبر دي مگر که بي له تعين څخه يي په مطلق ډول د انحلال علتونه او اسباب بي اثره بللي وي، اعتبار نلري.

ماده ۱۷۳:

اگر در قرارداد شرکت شرطی باشد که یک یا چند علل موجب انحلال را بی اثر بداند، معتبر است ولی اگر بدون تعیین بطور مطلق علل و اسباب انحلال را بی اثر دانسته باشد، اعتبار ندارد.

۱۷۴ ماده:

په هغو شرکتو کنبی چه د غیر ټاکلي مودې له مخې تاسیس شوي وي هر شریک کولای شي چه د معاملي د کال له پای ته رسیدلو څخه لږ تر لږه (۶) میاشتي پخوا شریکانو ته د اطلاع په ذریعه چه د ثبت د خانگې په لار صادرېږي خبر ورکړي او شرکت منحل کړي.

ماده ۱۷۴:

در شرکت هاییکه برای مدت غیر معیینه تاسیس شده باشند، هر شریک میتواند که اقلأ ششماه قبل از ختم سال معاملہ، شرکاء را به ذریعه اطلاعیه که توسط شعبه ثبت صادر میشود اطلاع داده و شرکت را منحل کند.

۱۷۵ ماده:

په هغو شرکتو کنبی چه موده يي ټاکلي يا غير ټاکلي وي محکمه کولای شي چه دیوه شریک په غوښتنه د محققه اسباب په واسطه سره د شرکت په انحلال باندي حکم و کړي.

ماده ۱۷۵:

در شرکتهائیکه مدت آنها معین یا غیر معین باشد، مطابق خواهش یک شریک بواسطه اسباب محققه، محکمه میتواند به انحلال شرکت قرار دهد.

محققه اسباب چه د شرکت د انحلال موجب کیږي په لاندې ډول دی:

اسباب محققه که موجب انحلال شرکت میگردد، قرار ذیل است:

۱- د ځینو علتو د پېښیدو په واسطه

۱- عدم امکان وصول به مقصد

- د شرکت د مقصد نه حاصلېدل.
- شرکت بنا بر پيش آمدن بعضی علل.
- ۲- د يوه شرکت خیانت که په اداري چارو کېښي وي او که د حسابونو په تنظيم کېښي.
- ۲- خیانت یک شریک چه در امور اداره و چه در تنظيم حسابات.
- ۳- د هغو اصلي وظيفو عدم اجراء چه يوه شرکت ته سپارلي شوي وي.
- ۳- عدم ایفای وظایف اصلی که به یک شریک تفویض شده است.
- ۴- د شخصي گټې دپاره د يوه شریک له خوا د شرکت د عنوان یا مالونو بد استعمالول.
- ۴- سؤ استعمال عنوان و یا اموال شرکت از طرف یک شریک برای منافع شخصی.
- ۵- په هغه صورت چه د ناروغۍ یا بل علت په اثر يو شریک د شرکت د چارو په اجراء کېښي قابلیت او اهلیت ونه لري.
- ۵- عدم قابلیت و اهلیت یک شریک در اثر مرض دائمی و یا علل دیگرې در اجرای امور شرکت.

۱۷۶ ماده:

لپاره ددې چه د پانگې ورکولو د تعهد د نه په ځای کېدو په نسبت د انحلال تقاضا اووړیدله شي، لږمه ده هغه شریک ته چه دا وظیفه يې نه ده په ځای کړې پخوا اخطار ورلېږلي شوي وي.

ماده ۱۷۶:

برای اینکه تقاضای انحلال به نسبت عدم ایفای تعهد تادیه سرمایه مسموع شده بتواند، لازم است به شریکی که این وظیفه را ایفا نکرده قبلاً اخطار فرستاده شده باشد.

۱۷۷ ماده:

هغه شرکت چه موده يي ټاکلي او یا د يوه شریک تر ژوند پورې محدود وي، وروسته د شریک له مرگه یا د ټاکلي مودې له تیریدونه، پدې صورت چه معاملي ادامه ولري، د يوي غیر ټاکلي

ماده ۱۷۷:

شرکتی که مدت آن معین و یا با حیات یک شریک محدود باشد، بعد از فوت شریک و یا انقضاء مدت معین، در صورتیکه معاملات ادامه یافته باشد، برای مدت غیر معینی

مودې د پاره متشکل گڼل کيږي.

متشکل محسوب ميشود.

۱۷۸ ماده:

که په مقاوله کښې دا شرط داخل وي چه د يوه شريک د مرگ يا افلاس او يا محجوريت په صورت شرکت منحل گڼل کيږي، د مړي وارث يا قانوني قايم مقام دي د مفلس شته او د محجور قانوني وکیل دي بي له ځنډه واقعه شريکانو ته تبليغ کړي.

ماده ۱۷۸:

اگر در مقاوله مندرج باشد که در صورت وفات يا افلاس و يا محجوريت يکي از شرکاء شرکت منحل شمرده ميشود، وارث متوفی و يا قايم مقام قانونی دارائی مفلس و يا وکیل قانونی محجور بلا تأخير بايد واقعه را به شرکاء تبليغ کند.

که دکارو په ځنډولو کښې خطر موجود وي نو د شرکت د چارو قانوني واک لرونکي دي ترهغه وخته پورې چه شريکان په اتفاق سره تصويب وکوي د شرکت د چارو اداري ته ادامه ورکړي.

اگر در تأخير کارها خطری موجود باشد، متصديان قانونی امور شرکت تا وقتیکه شرکاء متفقاً تصويب اتخاذ می نمایند با اداره امور شرکت ادامه دهند.

په همدې صورت هر شريک مجبور دي هغه چاري چه دوي ته سپارلي شويدي موقتاً اجراء کړي. پدې صورت ترهغي مودې پورې چه مؤقتي اداره دوام وکړي، شرکت موجود بلل کيږي.

به همین صورت، هر یک از شرکاء مجبور اند اموری را که به آنها سپرده شده موقتاً اجراء نمایند. درین صورت تا مدتیکه اداره مؤقتی دوام کند، شرکت موجود شمرده ميشود.

۱۷۹ ماده:

که د يوه شريک د مړيني په صورت کښې د شرکت د دوام په خصوص کښې د مړه له ورثي سره په قرارداد کښې صراحت نه وي نو شريکان کولای شي چه د مړه د ورثي په اتفاق د شرکت د کار ادامه تصويب کړي. که ورثه د

ماده ۱۷۹:

در صورت وفات يک شريک اگر راجع به دوام شرکت با ورثه متوفی در قرارداد صراحت نباشد، شرکاء ميتوانند به اتفاق ورثه متوفی ادامه کار شرکت را تصويب کنند. اگر ورثه از اشتراک آن صرف

نظر نمايند، ديگر شرڪاء ميتوانند سرمايه و حقوق آنها را پرداخته به ادامه شركت بپردازند.

ماده ۱۸۰:

در صورت وفات يك شريك اگر دوام شركت بين وارثين متوفى و ساير شرڪاء در قرارداد تصريح شده باشد، ورثه به دوام و عدم دوام خود به صفت شريك تضامنى در شركت مختار اند و اگر اشتراك خود را به شركت قبول كنند، شرڪاء ديگر به قبول آن مجبورند.

ليكن اگر ورثه متوفى بودن خود را بصفه شريك تضامنى در شركت موافقه نمايند، ميتوانند خواهش نمايند تا به اندازه سرمايه و حقوق مورث خود بصفه شريك محدود المسئوليت قبول شوند. در قبول و رد اين خواهش شرڪاء ديگر آزاد هستند.

ماده ۱۸۱:

ورثه متوفى مجبورند در ظرف يكماه از تاريخ وفات شمول و عدم شمول خود را به صفت شريك تضامنى در شركت اظهار نمايند. در ظرف مدت مذکور ورثه به صفت

هغه له اشتراك څخه تير شي، نور شريكان كولای شي چه د هغو پانگه او حقوق اداء او شركت ته ادامه ورکړي.

ماده ۱۸۰:

که د يوه شريك د مړينې په صورت کښې د مړه د وارثانو او نورو شريكانو په منځ کښې په قرارداد کښې د شركت دوام تصريح شوى وي نو ورثه په شركت کښې د تضامني شريك په صفت په خپل دوام او نه دوام کښې مختار دي او که خپل اشتراك په شركت کښې قبول کړي، نور شريكان د هغه په قبلولو مجبور دي.

مگر که د مړه ورثه په شركت کښې د تضامني شريك په صفت په خپلو داخليدو موافقت ونکړي، دا غوښتنه کولې شي چه د خپل مورث د پانگې او حقوقو په اندازه د محدود المسئوليت شريك په صفت قبول شي. ددې د غوښتنې په منلو او نه منلو کښې نور شريكان آزاد دي.

ماده ۱۸۱:

دمړه ورثه مجبور دي چه د وفات له نېټې څخه تر يوې مياشتې پورې په شركت کښې د تضامني شريك په صفت خپل شمول او نه شمول څرگند کړي. پدې موده کښې ورثه په شركت

شريک محدود المسئوليت در
شرکت شناخته ميشود.

اگر بعد از ختم اين مدت ورثه
بصفت شريك محدود المسئوليت
شامل نشده باشند، به صفت شريك
شناخته ميشوند.

نسبت به ورثه صغار متوفی چه در
قرارداد مقرر شده باشد يا نباشد،
بصفت شريك تضامنی شناخته
نميشود. اما در صورت مطالبه ولی و
يا وصی صغیر، اگر شرکاء ديگر قبول
کنند، بصفت شريك محدود
المسئوليت شامل ميشوند.

ماده ۱۸۲:

در حال محجوريت یکی از شرکاء
هم احکام مواد (۱۷۹ الی ۱۸۱)
تطبيق ميشود.

ماده ۱۸۳:

در حال افلاس یکی از شرکاء (در
صورتیکه در قرارداد شرکت
طور ديگری مقرر نشده باشد)
شريك مفلس از شرکت اخراج
ميگردد و درین صورت راجع به
حقوق مفلس يا وکیل قانونی او
تسويه ميشود.

کبنی د محدود المسئوليت شريك په
صفت پيژندل کيږی.

که ددې مودې له پای ته رسيدو نه
وروسته ورثه د محدود المسئوليت
شريك په صفت شامل شوي نه وي نو د
تضامني شريك په صفت پيژندل کيږی.

د مړه د صغيرانو په نسبت، که په
قرارداد کبنی مقرر شوي وي که نه، د
تضامني شريك په صفت نه پيژندل
کيږی مگر د صغیر د ولي يا وصي په
غوښتنه که نور شريکان يي قبوله
کړي، د محدود المسئوليت شريك په
صفت شامل کيږی.

ماده ۱۸۲:

د يوه شريك د محجوريت په حال کبنی
هم له (۱۷۹ تر ۱۸۱) مادو پورې
احکام تطبيق کيږی.

ماده ۱۸۳:

د يوه شريك د افلاس په حال کبنی
(پدې صورت چه د شرکت په قرارداد
کبنی په بل صورت نه وي مقرر شوي)
مفلس شريك له شرکت څخه ايستل
کيږی او په دي ډول د مفلس يا دده د
قانوني وکیل د حقوقو په خصوص
کبنی فيصله کيږی.

ماده ۱۸۴:

که د هغو علتو په نسبت چه په يوه خانگړي شريک پورې اړه لري د شرکت د انحلال تقاضا شوي وي، د نورو شريکانو د غوښتنې په اثر محکمه کولای شي چه وروسته له تدقيق نه ددې شريک په ايستلو او د شرکت په دوام حکم صادر کړی.

ماده ۱۸۴:

اگر به نسبت عللی که متعلق به شخص یک شریک باشد انحلال شرکت تقاضا شده باشد، در اثر خواهش شرکاء دیگر محکمه میتواند پس از تدقیق به اخراج شریک مذکور و دوام شرکت قرار خود را صادر نماید.

ماده ۱۸۵:

که يو شريک دداسي شرکت چه موده يي ټاکلي شوي نه وي د انحلال تقاضا وکړی، نور شريکان کولای شي چه انحلال قبول نکړی او هغه شريک وباسي او شرکت ته په خپل منح کښې دوام ورکړی.

ماده ۱۸۵:

اگر یکی از شرکاء انحلال شرکتی را که مدت آن غیر معین است تقاضا نماید شرکای دیگر میتوانند انحلال را قبول نکرده، آن شریک را اخراج و شرکت را بین خود ادامه بدهند.

ماده ۱۸۶:

په هغو شرکتو کښې چه موده يي ټاکلي وي که شريک د هغو حقوقو په استناد چه د (۱۷۵) مادې په حکم يي لري د شرکت انحلال د ثبت د دائري په ذريعه شريکانو ته اعلان کړی، د (۱۷۹) مادې احکام هم په دي خصوص کښې تطبيق کيږي.

ماده ۱۸۶:

در شرکت هائیکه مدت آن معین است اگر یک شریک باستناد حقوقیکه بموجب ماده (۱۷۵) دارد، انحلال شرکت را توسط دایره ثبت به شرکاء اعلام کند، احکام ماده (۱۷۹) درین مورد نیز تطبیق میشود.

ماده ۱۸۷:

که شرکت له دوو تنوڅخه جوړوی او یوتن وایستل شي محکمه کولای شي چه د پاتي شريک په غوښتنه د موجه

ماده ۱۸۷:

اگر شرکت متشکل از دو نفر باشد و یکنفر اخراج گردد، محکمه میتواند بموجب خواهش شریک باقیمانده

مستند به اسباب موجب بدون حکم انحلال و يا تصفيه تمام دارائی و ديون، شرکت را به شريك باقيمانده تخصيص بدهد. درين صورت درباره شريکي که خارج شده احکام ماده (۱۹۰) تطبيق ميگردد.

ماده ۱۸۸:

اگر در يك شرکتي که مرکب از دو نفر باشد دائن شخصي يکي از شرکاء حق انحلال را که بموجب ماده (۱۹۵) حايز است استعمال کند و يا يکي از شرکاء افلاس نمايد شريك ديگر ميتواند در حدود اجازة ماده (۱۸۷) امور و معاملات شرکت را به حساب خود ادامه بدهد.

ماده ۱۸۹:

اگر انحلال شرکت بنا بر سببي غير از افلاس باشد، تمام شرکاء مکلف اند که بموجب ماده (۱۷۴) کيفيت انحلال شرکت را ثبت و اعلان کنند. اين حکم در صورت خارج شدن يک شريك از شرکت هم معتبر است.

اگر انحلال شرکت و يا خروج شريك ناشی از وفات باشد، مراسم مذکور از طرف تمام شرکاء با اشتراک ورثه

اسبابو له مخ ئي د انحلال له حکم او يا د تولي دارائي او پورونو له تصفيي شرکت پاتي شريك ته تخصيص کړي په دي صورت د هغه شريك په باره کښې چه ايستل شوي دي د (۱۹۰) مادي احکام تطبيقیږي.

ماده ۱۸۸:

که په يوه شرکت کښې چه له دوو تنو څخه جوړ وي د يوه شريك شخصي پوروال دداسي انحلال حق چه د (۱۹۵) مادي له مخې يې لري استعمال کړي او يا يو شريك افلاس وکړي، بل شريك کولای شي چه د (۱۸۷) مادي د اجازي په حدود کښې د شرکت چارو او معاملاتو ته په خپل حساب دوام ورکړي.

ماده ۱۸۹:

که د شرکت د انحلال سبب پرته له افلاس څخه په بل سبب وي نو ټول شريکان مکلف دي چه د (۱۷۴) مادي په حکم د شرکت د انحلال ټول کيفيت ثبت او اعلان کړي. دا حکم له شرکت څخه د يوه شريك دو تلو په صورت کښې هم د اعتبار وړ دي.

که د شرکت انحلال يا د شريك وتل له وفات څخه پېښ شوي وي نو دا مراسم د ټولو شريکانو له خوا د مړه د ورثي

په گډون اجراء کيږي.

متوفی اجراء ميشود.

۱۹۰ ماده:

د هغه شريک برخه چه له شرکت څخه ايستل کيږي يا دي په خپله وزي، که په خلاف د هغه په مقاوله کښې کوم صراحت موجود نه وي نو له هغي نېټې څخه چه دايستلو تقاضا وشي، د شرکت له شتو څخه ټاکله کيږي.

۱۹۰ ماده:

حصه شريکي که از شرکت اخراج ميگردد و يا خود خارج ميشود، اگر بر خلاف آن در مقاوله صراحتی موجود نباشد، از تاريخيکه تقاضای اخراج بعمل می آيد، از دارائی شرکت تعيين ميشود.

۱۹۱ ماده:

په هغه صورت چه د (۱۹۰) مادې په حکم د يوه شريک برخه وټاکله شي نو وجه نقده ورکوله کيږي.

۱۹۱ ماده:

در صورتیکه بموجب ماده (۱۹۰) حصه شريکي معين شود، وجه نقد تاديه ميگردد.

۱۹۲ ماده:

د هغه شريک برخه چه ايستل کيږي او يا پخپله د وتلو غوښتنه کوي که په قرارداد کښې برابر والي ټاکلي وي، په همغه وخت کښې او که ټاکلي نه وي نو د هغه لمړی بيلانس د ترتيب په وخت کښې چه د شريک له وتلو څخه وروسته جوړيږي، تصفيه کيږي.

۱۹۲ ماده:

حصه شريکي که اخراج ميگردد و يا خود طلب خروج ميکند اگر وقت تسويه در قرارداد معين باشد، در همان وقت و اگر معين نباشد در وقت ترتيب اولين بيلانس که بعد از خروج شريک بعمل می آيد، تصفيه ميگردد.

۱۹۳ ماده:

هغه شريک چه ايستل کيږي او يا په خپله وزي، په هغو حقوقو او تکاليفو کښې چه دده له وتلو څخه پخوا معاملاتو نه منځ ته راوړي گډون کوي مگر نشي کولای د هغو

۱۹۳ ماده:

شريکي که اخراج ميگردد و يا خود خارج ميشود، به حقوق و تکاليفی که از معاملات قبل از خروج بوجود می آيد اشتراک ميکند ولی نمیتواند اجرای

معاملاتی را که قبلاً بان
تشبیت شده و شرکاء به اکمال آن
تصویب کرده اند، مانع شود.

اگر تصفیه امور فوراً ممکن
نباشد، در اخیر سنه حسابیه
میتواند حسابات امور را که در
ظرف سال ختم شده، طلب کند.
همچنین میتواند درباره
وضعیت معاملات جاریه در ختم
سنه حسابیه از شرکاء کسب
معلومات نماید.

ماده ۱۹۴:

اخراج و یا خروج یک شریک از
شرکت در مقابل اشخاص ثالث از
تاریخ ثبت و اعلان معتبر است و
قبل از تاریخ ثبت و اعلان
مسئولیت آن در مقابل اشخاص
ثالث باقی است.

ماده ۱۹۵:

دائن شخصی یک شریک در
صورتیکه از اموال شخصی
مدیون استحصال حق نتواند،
میتواند عندالتصفیه، حصه شریک
مدیون را ذریعه محکمه تحت
مراقبت گرفته و انحلال شرکت را
(مشروط بر اینکه ششماه قبل اخبار
نموده باشد) در اخیر سنه حسابیه

معاملاتو چه پخوا تشبیت شوي او
شریکانو د هغو په اکمال تصویب
کړيدي، د اجراء مانع شي.

که تصفیه ژر تر ژره ممکنه نه وي، د
حسابي کال په پای کښې کولای شي د
هغو چارو حسابونه چه د کال په منځ
کښې پای ته رسیدلي دي، وغواړی.
همدارنگه کولای شي چه د جاري
معاملاتو د وضعیت په باره کښې د
حسابي کال په پای کښې له شریکانو
څخه معلومات واخلي.

ماده ۱۹۴:

له شرکت څخه د یوه شریک ایستل او
یا وتل د دریمو کسانو په مقابل کښې
د ثبت او اعلان له نېټې څخه د اعتبار
وړ دي او د ثبت او اعلان له نېټې څخه
پخوا د هغو مسئولیت د دریمو کسانو
په مقابل کښې پاتي دي.

ماده ۱۹۵:

د یوه شریک شخصي پوروال په دي
صورت چه دده له شخصي مالونو څخه
خپل پور پوره نشي کړای، کولای شي
چه د تصفیه په وخت کښې د خپل
پوروړي شریک برخه د محکمي په
ذریعه تر مراقبت لاندې ونیسي او د
شرکت انحلال (په دي شرط چه (۶)
میاشتي پخوا یې خبر ورکړی وي) د

حسابي کال په پای کښې وغواړي.

تقاضا نمايد.

پخوا له هغه چه د انحلال په خصوص کښې حکم صادر شي، شرکت يا نور شريکان کولي شي چه د پوروال حق ورکړي او د انحلال حکم ساقط کړي.

قبل از آنکه درباره انحلال حکم صادر شود، شرکت و يا سائر شرکاء ميتوانند حق دائن را اداء کرده حکم انحلال را ساقط نمايند.

۱۹۶ ماده:

که د يوه شريک شخصي پوروال له (۱۹۵) مادې سره سم د انحلال حق استعمال کړي، نور شريکان کولای شي چه د شرکت د دوام په خصوص کښې د پورورې شريک په ايستلو تصميم ونيسي او پوروال ته خبر ورکړي.

ماده ۱۹۶:

اگر دائن شخصی پوروال را مطابق ماده (۱۹۵) حق انحلال را استعمال بکند، شرکاء ديگر ميتوانند به اخراج شريک مديون راجع به دوام شرکت تصميم گرفته به دائن ابلاغ نمايند.

پدې صورت کښې پورورې شريک د حسابي کال په پای کښې ايستل کيږي.

درين صورت، شريک مديون در اخير سال حسابيه از شرکت اخراج ميشود.

۱۹۷ ماده:

دوه شرکتونه يا خو تضامني شرکتونه کولي شي چه يو له بله سره گډ شي او يو نوي تضامني شرکت جوړ کړي او يا په موجود يوه تضامني شرکت ورگډ شي.

ماده ۱۹۷:

دو شرکت و يا شرکتهای متعدد تضامنی ميتوانند با یک ديگر ملحق و یک شرکت جديد تضامنی تشکیل کنند و يا به یک شرکت تضامنی موجود ملحق گردند.

۱۹۸ ماده:

د تضامني شرکتونو د پيوستون دپاره بايد د مربوطو شرکتونو له خوا ځانگړې تصويبونه وشي او ثبت او اعلان شي.

ماده ۱۹۸:

برای الحاق شرکتهای تضامنی بايد تصاویب جداگانه از طرف شرکتهای مربوطه بعمل آمده وثبت و اعلان گردد.

ماده ۱۹۹:

هر يوله گډه شويو شرکتو څخه مجبور دي چه خپل بيلانس په يو شکل ترتيب او اعلان کړي او په عين حال کښې هغه ترتيب چه د پورونو ورکولو د پاره يي نيسي، تصويب او له بيلانس سره يي ضميمه کړي.

ماده ۱۹۹:

هر يکي از شرکتهای ملحقه مجبور اند بيلانس خود را بصورت متحدالشکل ترتيب و اعلان کنند و درعين حال ترتيبی را که برای تاديه ديون اتخاذ مينمايند، تصويب و با بيلانس ضميمه نمايند.

ماده ۲۰۰:

هغه تصويب چه د گډون په خصوص کښې کيږي، د اعلان له نېټې څخه تر دريو مياشتو وروسته د اعتبار وړ کيږي.

ماده ۲۰۰:

تصويبي که راجع به الحاق به عمل ميآيد، از تاريخ اعلان تا سه ماه بعد نافذ ميگردد.

ماده ۲۰۱:

که گډ شوي شرکتو نه خپل پورونه ورکړي او يا هغه مبلغ چه د دوی له پورونو سره برا بروي يوه معتبر بانک ته وسپاري او يا د پورو خاوندان د شرکتونو په گډون راضي شي نو لږمه نده چه درې مياشتي انتظار وايستل شي.

ماده ۲۰۱:

اگر شرکت های ملحقه ديون خود را تاديه يا مبلغی را که معادل ديون شان باشد به يک بانک معتبری توديع کنند و يا دائنين به الحاق شرکتهای راضي شوند، لږم نېست که مدت سه ماه انتظار کشيده شود.

ماده ۲۰۲:

هغه رسيد چه د پورونو د معادل مبلغ په مقابل کښې له بانک څخه اخيستل کيږي هم بايد ثبت او اعلان شي. د گډو شرکتونو هر يو پوروال د دريو مياشتو په موده کښې د الحاق په خصوص کښې په مربوطی محکمي کښې اعتراض کولای شي او ترهغه وخته پورې چه د اعتراض له حق څخه

ماده ۲۰۲:

رسيدیکه در مقابل مبالغ معادل ديون از بانک اخذ ميشود نیز بايد ثبت و اعلان گردد. هر يکي از دائنين شرکت های ملحقه در ظرف سه ماه در خصوص الحاق به محکمه مربوطه اعتراض کرده ميتواند و تا زمانیکه از حق اعتراض صرف نظر نکنند و يا

قرار محکمہ دربارہ دائن معترض کسب قطعیت ننماید، الحاق صورت نخواهد گرفت.

مادہ ۲۰۱:

اگر در ظرف مدتیکه در ماده (۲۰۰) تعیین شده است اعتراض واقع نشود، معامله الحاق کسب قطعیت مینماید. شرکتی که باقی میماند و یا جدید تشکیل میشود، قایم مقام شرکت سابق بوده، کافه حقوق و دیون به آن انتقال می یابد.

اگر از الحاق شرکتهای شرکت جدیدی بوجود آمده باشد، ثبت و اعلان آن ضروری است.

حصه پنجم
تصفیه شرکتهای تضامنی

مادہ ۲۰۲:

اگر در قرارداد شرکت راجع به تصفیه صراحتی موجود نباشد، تصفیه مطابق احکام این قسمت بعمل می آید.

مادہ ۲۰۳:

تصفیه یک شرکت تضامنی عاید به مامورین تصفیه است که صورت انتخابات آنها در مواد آتیه نشان داده شده است.

تیر نشی او یا د معترض پوروال په خصوص کبني د محکمي قطعي حکم صادر نشي، الحاق به عملي نشي.

مادہ ۲۰۱:

که په هغي مودي کبني چه په (۲۰۰) ماده کبني ټاکلي شوي ده اعتراض واقع نشي، د الحاق معامله قطعیت مومي. هغه شرکت چه باقي پاتي کيږي او يا نوي تشکيلیږي، د پخواني شرکت قایم مقام دي ټول حقوق او پورونه به هغه ته نقلیږي.

که د شرکتو له گډون څخه نوي شرکت جوړ شوي وي، د هغه ثبت او اعلان ضروري دی.

پنځمه برخه
د تضامني شرکتو تصفیه

مادہ ۲۰۲:

که د تصفیه په خصوص کبني د شرکت په قرارداد کبني کوم صراحت موجود نه وي، ددې برخي له احکامو سره سم تصفیه کيږي.

مادہ ۲۰۳:

د یوه تضامني شرکت تصفیه د تصفیه په هغو مامورینو پورې اړه لري چه د هغو انتخابات په لاندنیو موادو کبني بنوولي شوي دي.

۲۰۴ ماده:

د تصفيي مامورين ممکن دي چه له خوا څخه د شريکانو له خوا انتخاب او د شرکت په قرارداد کښې درج شي يا وروسته په تصويب سره انتخاب شي. په همدې شان وروسته له انحلال څخه هم د شريکانو د اتفاق له مخې کولای شي چه وټاکلي شي، او غير له دي نه ټول شريکان او يا د دوی قانوني وکیلان په تصفيه مامور بلل کيږي. د انحلال په صورت کښې د هر شريک په مراجعه ممکنه ده چه د تصفيي مامورين د مربوطې محکمي له خوا وټاکلي شي.

۲۰۴ ماده:

مامورين تصفيه ممکن است قبلاً از طرف شرکاء انتخاب و در قرارداد شرکت درج شود و يا بعداً با تصويب انتخاب شوند. همينطور بعد از انحلال هم به اتفاق نظر شرکاء ميتوانند تعيين شوند، در غير آن تمام شرکاء و يا وکیل قانونی ایشان مامور به تصفيه شمرده ميشوند. در صورت انحلال با مراجعه هر يکي از شرکاء ممکن است مامورين تصفيه از طرف محکمه مربوطه تعيين شوند.

۲۰۵ ماده:

د تصفيي مامورين که د شريکانو له خوا وي او که د محکمي له خوا ممکن دي چه د شريکانو له خوا او يا له باندي وټاکلي شي.

۲۰۵ ماده:

مامورين تصفيه، چه از طرف شرکاء باشند و چه از طرف محکمه، ممکن است از بين شرکاء و يا از خارج انتخاب شوند.

۲۰۶ ماده:

په تصفيه کښې د مامورينو تعدد جائز دي. که د شرکت د مقاولي يا د هغه تصويب له مخې چه وروسته شويدي په تصفيه کښې په منفرد ډول مجاز نه وي نو لارم دي چه په اتفاق سره اقدام وکړي او که په انفرادي اقدام مجاز وي لارم دي چه کيفيت ثبت او اعلان شي.

۲۰۶ ماده:

تعدد مامورين تصفيه مجاز است. اگر حسب مقاوله شرکت يا با تصويبي که بعداً بعمل آمده در تصفيه منفرداً مجاز نباشند، لارم است که متفقاً اقدام کنند. اگر به اقدام انفرادی مجاز باشند، لارم است کيفيت ثبت و اعلان شود.

۲۰۷ ماده:

د تصفيي يو مامور خپله وظيفه د تصفيي بل مامور ته او يا دريم شخص ته نشي سپارلي. مگر د ځينو ټاڪليو چارو د معاملاتو د په ځای كولو دپاره كولای شي چه يوه يا څو تنو او يا يوه دريم سړي ته واك وركړي.

۲۰۷ ماده:

يك مامور تصفيه وظيفه خود را به مامور تصفيه ديگر و يا به شخص ثالث سپرده نemitواند ولي برای ايفای بعضی امور معاملات معينه ميتوانند از بين خود يکی يا چندی را و يا يک شخص ثالث را صلاحيت بدهند.

۲۰۸ ماده:

که په يوه شرکت کښې چه معاملات يې د تصفيي په حال کښې وي د تصفيي د مامورينو يوه مامور ته دريمو کسانو له خوا ابلاغ او مراجعات کافي دي. په هغو ځايو کښې چه د شرکت د گټو دپاره د کوم خطر پيښيدل متصور نه وي نو هغه چاري او معاملي چه د تصفيي کوم مامور يي اجراء کړی، معتبر دي.

۲۰۸ ماده:

در شرکتی که معاملات آن در حالت تصفيه ميباشد ابلاغ و مراجعات از طرف اشخاص ثالث به يکی از مامورين تصفيه کافي است. در مواردیکه برای منافع شرکت وقوع خطری متصور نباشد، امور و معاملاتى را که يکی از مامورين تصفيه اجراء کند، معتبر است.

۲۰۹ ماده:

تضامني شرکتونه وروسته له انحلال څخه هم د تصفيي د معاملاتو تر پای ته رسيدلو پورې د تصفيي د چارو دپاره موجود گڼل کيږي.

۲۰۹ ماده:

شرکت های تضامنی بعد از انحلال هم الی ختم معاملات تصفيه برای امور تصفيه موجود شناخته ميشوند.

۲۱۰ ماده:

يو تضامني شرکت چه د تصفيي په حال کښې وي بايد په ټولو هغو پاهو او اسنادو کښې چه د شرکت

۲۱۰ ماده:

یک شرکت تضامنی که در حال تصفيه ميباشد بايد در تمام اوراق و اسنادیکه بنام شرکت

تنظیم می‌گردد جمله (تصفیه شرکت تضامنی....) علاوه شده و در ذیل آن مامور و یا مامورین صلاحیت دار تصفیه امضاء نمایند. در غیر آن مسئولیت به شرکت متوجه نخواهد شد.

ماده ۲۱۱:

حق رجحان دائنین شرکت تضامنی به اموال شرکت بالمقابل دائنین شخصی شرکاء بعد از انحلال شرکت هم محفوظ است.

ماده ۲۱۲:

اگر دارائی شرکت در حالت تصفیه کافی برای تسویه دیون آن نباشد و موجبات افلاس موجود گردد، محکمه میتواند در چنین حالت حکم به افلاس صادر نماید.

ماده ۲۱۳:

اگر مامورین تصفیه به موجب قرارداد شرکت و یا تصویب شرکاء قبل از انحلال از بین خود شرکاء انتخاب شده باشند، به اتفاق آراء تمام شرکاء عزل شده میتوانند. در صورت عدم حصول اتفاق آراء به اثر مراجعه و خواهش هر یکی از شرکاء از طرف

به نامه تنظیمی (د تضامنی شرکت تصفیه....) جمله زیاده شی او په پای کښې یې د تصفیه واک لرونکي مامور یا مامورین لاسلیک کړی. غیر له دي به شرکت ته کوم مسئولیت متوجه نشي.

ماده ۲۱۱:

د شرکت له انحلال نه وروسته د شرکت د مالونو په نسبت د شریکانو د شخصي پوروالو په مقابل کښې د شرکت د پوروالو د ترجیح حق محفوظ دي.

ماده ۲۱۲:

که د شرکت شته د تصفیه په حالت کښې د پورونو د تسويي دپاره کافي نه وي او د افلاس موجبات موجود شي، محکمه کولای شي چه په داسي حالت کښې په افلاس حکم صادر کړی.

ماده ۲۱۳:

که د تصفیه مامورین پخوا له انحلال څخه د شرکت د قرارداد او یا د شریکانو د تصویب په موجب په خپله د شریکانو له منځه ټاکلي شوي وي، د ټولو شریکانو د آراوو په اتفاق موقوف کیدای شي او که د آراوو اتفاق حاصل نشي نو د هر یو شریک د غوښتنې او مراجعي په اثر د منلو

محکمه بنا بر علل قابل قبول
عزل شده میتوانند.

ماده ۲۱۴:

مامورین تصفیه که بعد از
انحلال از بین شرکاء انتخاب
گردیده باشند، به اتفاق شرکای
دیگر معزول شده میتوانند. در
صورت عدم حصول اتفاق آراء، به اثر
مراجعه و خواهش هر یکی از شرکاء
به استناد اسباب قابل قبول از طرف
محکمه عزل خواهند شد.

ماده ۲۱۵:

مامورین تصفیه که از شرکاء
نبوده مطابق قرارداد شرکت و یا بر
حسب تصویب شرکاء انتخاب شده
باشند، به هر صورت به اتفاق
شرکاء عزل شده میتوانند. در
صورتیکه اتفاق شرکاء حاصل
نشود، به اثر مراجعه و خواهش
هر یکی از شرکاء از طرف
محکمه عزل شده میتواند.

ماده ۲۱۶:

مامور تصفیه که از طرف محکمه
تعیین شده باشد، عزل آن منحصرأ
مربوط به محکمه است.

و بر علتونو په واسطه د محکمي له خوا
موقوف کيدای شي.

ماده ۲۱۴:

د تصفيي مامورين چه وروسته له
انحلال څخه د شريکانو له منځه تاكلي
شوي وي د نورو شريکانو په اتفاق
موقوف کيدای شي او که د آراو اتفاق
حاصل نشي نو د هر يوه شريك د
غوښتنې او مراجعي په اثر د منلو وړ
علتونو په واسطه د محکمي له خوا
موقوف کيدای شي.

ماده ۲۱۵:

د تصفيي مامورين چه له شريکانو
څخه نه وي او د شرکت له قرارداد او يا
د شريکانو له تصويب سره سم تاكلي
شوي وي، په هر صورت د شريکانو په
اتفاق سره موقوف کيدای شي. په
دي صورت چه د شريکانو اتفاق
حاصل نشي نو د هر يو شريك د
غوښتنې او مراجعي په اثر د محکمي
له خوا موقوفيدي شي.

ماده ۲۱۶:

د تصفيي هغه مامور چه د محکمي له
خوا تاكلي شوي وي، د هغه موقوفي
يوآخي په محکمه پورې اړه لري.

۲۱۷ ماده:

که د تصفيي مامورين له پخوا څخه ټاکلي شوي وي نو د شرکت د انحلال په وخت کېنې او که وروسته د شريکانو يا د محکمي له خوا ټاکلي شوي وي، د انحلال په وخت کېنې به د شرکت مديران راغواړي او د هغو په گډون، او که د مديرانو غوښتنې ته ضرورت نه وو نو دوي پخپله يو داسي دفتر چه د شرکت شته پکښې وي له يو بيلانسه سره جوړوي. او که د تصفيي مامورين لارم و بولي کولای شي چه د شرکت د مالونو د قيمت د ټاکلو دپاره پوهانو ته مراجعه وکړي. بيلانس او د شتو دفتر چه تنظيم کيږي، د تصفيي د مامورينو په مخکښې به د شرکت د مديرانو له خوا لاس ليک کيږي.

ماده ۲۱۷:

اگر مامورين تصفيه قبلأ انتخاب گرده باشند، در وقت انحلال شرکت و اگر بعدأ از طرف شرکاء و يا محکمه تعيين گرده باشند، حين انحلال مديران شرکت را دعوت و به اشتراک آنها و در صورت عدم اجابت مديران، خود ايشان يک دفتر يکه حاوی دارائی شرکت باشد با يک بيلانس تنظيم ميکنند. اگر مامورين تصفيه لارم بدانند ميتوانند برای تعيين قيمت اموال شرکت به اهل خبره مراجعه کنند. بيلانس و دفتر دارائی که تنظيم ميشود با حضور مامورين تصفيه از طرف مديران شرکت امضاء ميشود.

د تصفيي مامورين وروسته د دفتر له لاس ليک څخه ټول هغه مالونه چه د شتو په همغه دفتر کېنې قيد دي د منحل شوي شرکت له پايو او دفترونو سره تر خپل تصرف لاندې راولي.

۲۱۸ ماده:

د تصفيي مامورين مکلف دي چه د منحل شوي شرکت د ټولو مالو او حقوقو د ساتني دپاره لارم تدبيرونه ونيسي.

ماده ۲۱۸:

مامورين تصفيه مکلف اند که برای محافظه تمام اموال و حقوق شرکت منحل شده تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

۲۱۹ ماده:

د تصفيي مامورين هغه معاملي چه د شرکت د دوام په وخت کښې شروع شوي وي او تر اوسه پای ته نه وي رسيدلي، پای ته رسوي او د شرکت پورونه او نور تعهدات نقداً او که پوروال موافقت وکړي جنساً يې ورکوي. هغه چاري او معاملي چه د شرکت د دارايي او د حصول او د شريکانو په منځ کښې د ويشلو د پاره لارمي وي اجراء کوي.

ماده ۲۱۹:

مامورين تصفيه معاملاتى را که در زمان دوام شرکت آغاز گردیده ولى هنوز ختم نشده باشد، انجام ميدهند و ديون و سرمايه تعهدات شرکت را نقداً و اگر دائنين موافقت کنند جنساً تاديه منيمايند و طلبات شرکت را تحصيل و دارائى جنسى آنرا به نقد تبديل ميکنند. والحاصل تمام امور و دارائى شرکت و تقسيم بين شرکاء لارم است، اجرا ميکنند.

۲۲۰ ماده:

د هغه شرکت د تمثيل حق چه د تصفيي په حال کښې وي، په محکمو يا نورو مقاماتو د تصفيي په مامورينو پورې اړه لري.

ماده ۲۲۰:

حق تمثيل شرکتى که در حال تصفيه ميباشد، در محاکم يا ديگر مقامات به مامورين تصفيه عايد است.

۲۲۱ ماده:

د تصفيي مامورين نشي کولای يوه نوي معامله چه په تصفيه پورې اړه نلري اجراء کړي.

ماده ۲۲۱:

مامورين تصفيه نemitوانند يک معامله جديدى را که از ايجابات تصفيه نباشد اجراء کنند.

او که ئي اجرا کړي نو هغه مسؤليت چه له هغي معاملي څخه پيدا کيږي ټول د تصفيي په ماموينو پورې اړه لري.

اگر اجراء نمايند، مسؤليتى که از معامله مذکور نشئت کند، کليتاً به مامورين تصفيه مربوط است.

۲۲۲ ماده:

که د تصفيي مامورين د منحل شوي شرکت گټه په يوه مورد کښې وويني نو په مصالحه او د حکم په تعيين مجاز دي.

ماده ۲۲۲:

مامورين تصفيه اگر فايده شرکت منحل شده را در موردی ملاحظه کنند، به مصالحه و تعيين حکم مجاز اند.

۲۲۳ ماده:

د تصفيي مامورين کولای شي چه د منحل شوي شرکت منقول مالونه چه د شرکت گټه پکښې وويني په مزايده سره يا بي له مزايدي وپلوري. مگر د شرکت غير منقول مالونه که د شريکانو عمومي موافقه په بل صورت نه وي يواځې په مزايده يي پلورلي شي. د شريکانو په منع کښې د صغير يا محجور وجود د منقول او غير منقول مالونو د پلورلو مانع نشي کېدای.

ماده ۲۲۳:

مامورين تصفيه ميتوانند اموال منقوله شرکت منحل شده را نظر به ايجاب منفعت شرکت بطور مزايده و يا بدون مزايده بفروشند. اما اموال غير منقوله شرکت را اگر موافقت عمومي شرکاء بديگر صورت نباشد، منتها به مزايده فروخته ميتوانند. وجود صغير و يا محجور در بين شرکاء مانع فروش اموال منقوله و غير منقوله شده نميتواند.

۲۲۴ ماده:

د تصفيي مامورين کولای شي هغه معاملي چه د شرکت موضوع ورڅخه جوړېږي که تصفيه د شريکانو له خوا ټاکلي شوي وي، د شريکانو له فيصلې سره سم، او که د محکمي له خوا مقرر شوي وي، نو د شريکانو د فيصلې او د محکمي د حکم په اتفاق په مؤقت ډول سره اجراء کړي.

ماده ۲۲۴:

مامورين تصفيه ميتوانند معاملاتى را که موضوع شرکت را تشكيل ميدهد، اگر تصفيه از طرف شرکاء تعيين شده باشد، مطابق فيصله شرکاء و اگر از طرف محکمه مقرر شده باشد، به اتفاق نظر شرکاء و تصويب محکمه، آن معاملات را موقتاً اجراء کنند.

۲۲۵ ماده:

د تصفيي مامورين مجبور دي چه د

ماده ۲۲۵:

مامورين تصفيه مجبور اند که

ديون مؤجله شرکت تضامنی در حال تصفيه را به صورت تنزیل (دسکاوت) معجلاً تاديه کنند و دائنين نیز مجبور به قبول اين طرز تاديه ميباشند.

ماده ۲۲۶:

اگر دارائی شرکت تضامنی به تسويه تمام ديون کافی نباشد، مامورين تصفيه ميتوانند برای تکميل ديون شرکت به شرکاء مراجعه کنند.

ماده ۲۲۷:

اگر شرکاء متفقاً تصويب نکنند، مامورين تصفيه نمی توانند اموال شرکت را بطور مجموعی به فروش برسانند.

ماده ۲۲۸:

صلاحیت های قانونی مامورين تصفيه ممکن است به اتفاق شرکاء و یا قرار محکم (هر مقامیکه آنرا تعیین کرده باشد) توسيع و یا تحديد شود درين صورت، کیفیت ثبت و اعلان میشود. اگر مسئله تحديد صلاحیت ثبت و اعلان نگردیده باشد، درباره اشخاص ثالث صاحب حسن نیت بی تاثیر است.

تضامني شرکت په وعده پورونه د تصفيي په حال کي د تنزیل (دسکاوت) په صورت ژر تر ژره اداء کړی او پوروال هم مجبور دي چه دا ډول ورکړه ومني.

ماده ۲۲۶:

که د تضامني شرکت شته ټولو پورونو ته په يو برابر کفایت ونکړی، د تصفيي مامورين کولای شي چه د شرکت د پورونو د پوره کولو د پاره شريکانو ته مراجعه وکړی.

ماده ۲۲۷:

که شريکان په اتفاق سره تصويب ونکړی، د تصفيي مامورين کولای نشي چه د شرکت مالونه ټول وپلوري.

ماده ۲۲۸:

د تصفيي د مامورينو قانوني صلاحیتونه ممکن دي چه د شريکانو په اتفاق يا د محکمي په حکم (هر مقام چه هغه تاکلي وي) زیات یا لږشي، په دي صورت کیفیت ثبت او اعلانیږی. که د صلاحیت د تحديد مسئله اعلان شوي نه وي نو د دريمو کسانو په خصوص کښې د ښه نیت خاوند بي تاثیر دی.

۲۲۹ مادہ:

د تصفيي مامورين د تصفيي په مهال کي په هغه تصويب مقيد دي چه د تصفيي په خصوص کښي يي شريکان په اتفاق سره کوي. د کوم شريک د افلاس مړيني يا محجوريت په صورت کښي د (۲۳۰) مادې احکام تطبيق کيږي.

۲۲۹ مادہ:

مامورين تصفيه در اثنای تصفيه مقيد به تصويبي ميباشند که شرکاء متفقاً راجع به تصفيه بعمل می آورند. در صورت افلاس يا وفات و يا محجوريت یکی از شرکاء احکام ماده (۲۳۰) تطبيق ميشود.

۲۳۰ مادہ:

په هغو تصويبونو کښي چه مامورينو ته د تعليماتنامو ورکول او يا د هغو د ټاکلو يا موقوفولو په خصوص کښي کيږي، د شريک د افلاس او مړيني او محجوريت په صورت کښي د گډون حق د دوی په قانوني وکیل او ولي پورې اړه مومي. ورته په اتفاق سره وکیل ټاکي او که اتفاق حاصل نه شي نو وکیل په محکمه پورې اړه لري.

۲۳۰ مادہ:

حق اشتراک در تصويب هاييکه راجع به تعيين و يا عزل و يا اعطای تعليمات به مامورين تصفيه بعمل می آيد، در صورت افلاس و وفات، محجوريت شريک به وکیل قانونی و ولی آنها عايد است. ورته به اتفاق وکیل تعيين ميکند و در صورتیکه اتفاق حاصل نشود، تعيين وکیل مربوط به محکمه است.

۲۳۱ مادہ:

د تصفيي مامورين کولای شي چه د شرکت له نقدو شتو څخه دومره اندازه شته چه د مثبتو او متنازع فيه او معجلو او په وعدو پورونو کفايت وکړي وساتي او نور يي د شريکانو په منځ کښي وويشي.

۲۳۱ مادہ:

مامورين تصفيه ميتوانند از دارائی نقدی شرکت مقداری را که برای ديون معجله و مؤجله مثبت و متنازع فيه کفايت نمايد نگهداشته، بقيه آنرا در بين شرکاء تقسيم کنند.

۲۳۲ مادہ:

د تصفيي مامورين د تصفيي د

۲۳۲ مادہ:

مامورين تصفيه برای تأمين صحت

معاملات تصفيه به ترتيب دفاتر لآزمه بصورت منظم مکلف اند.

ماده ۲۳۳:

مامورين تصفيه مجبور اند در اثر مراجعه شرکاء راجع به وضعيت موجوده امور تصفيه شفاهاً و يا کتباً معلومات بدهند.

ماده ۲۳۴:

مامورين تصفيه در صورت خواهش شرکاء مجبور اند تمام اوراق و دفاتر راجع به شرکت و تصفيه را با آنها ارائه نمايند.

مامورين تصفيه نمی توانند شرکاء، را از اخذ نقل دفاتر و اوراق مذکور منع کنند.

ماده ۲۳۵:

مامورين تصفيه مجبور اند مبالغ زايد از يکهزار افغانی را که در اثنای تصفيه حصول ميشود، به یک بانک معتبری توديع نمايند.

ماده ۲۳۶:

در ختم تصفيه، مامورين تصفيه مجبور اند راجع به معاملات تصفيه به شرکاء

معاملات و صحت دپاره په منظم ډول د لآزمو دفترونو په جوړولو مکلف دي.

ماده ۲۳۳:

د تصفیه مامورین مجبور دي چه د تصفیه د چارو د موجوده وضعیت په خصوص کښې د شریکانو د مراجعې په اثر په خوله یا په لیکنه سره معلومات ورکړی.

ماده ۲۳۴:

د تصفیه مامورین د شریکانو د غوښتنې په صورت مجبور دي چه د شرکت او تصفیه په خصوص کښې ټولې پانې او دفترونه هغو ته وربنکاره کړی.

د تصفیه مامورین نشي کولای چه شریکان ددې دفترونو او پانو له نقل اخیستلو څخه منع کړی.

ماده ۲۳۵:

د تصفیه مامورین مجبور دي چه له یو زر افغانیو څخه اوښتې پیسې چه د تصفیه په ترڅ کښې ئې لاس ته راځي، یوه معتبر بانک ته وسپاري.

ماده ۲۳۶:

د تصفیه په پای کښې د تصفیه مامورین مجبور دي چه د تصفیه د چارو په باره کښې شریکانو ته

حساب ورکری.

حساب بدهند.

۲۳۷ ماده:

ماده ۲۳۷:

د شرکت د قرارداد ټول هغه احکام چه د تصفيي په مامورينو پورې اړه لري، سره له هغو مقرراتو چه د شريکانو او محکمي له خوا د تصفيي د مامورينو د ټاکلو، تبديلولو او موقوفولو په خصوص کښې وضع کيږي، ثبت او اعلانېږي.

تمام احکام قرارداد شرکت چه عايد به مامورين تصفيه باشد، با مقرراتيکه از طرف شرکاء و محکمه راجع به تعين، تبديل و عزل مامورين تصفيه وضع ميگردد، ثبت و اعلان ميشود.

۲۳۸ ماده:

ماده ۲۳۸:

د تصفيي په پای کښې د تصفيي مامورين د قرارداد يا د قانوني احکامو له مخې يو داسي بيلانس چه د پانگې په باره کښې د شريکانو برخي او گټه او ضرر او نوره دارائى پکښې داخله وي جوړوي او شريکانو ته يي وړاندي کوي. که شريکان په دوي په يوه مياشت کښې دننه اعتراض ونکړي نو دغه بيلانس قطعي بلل کيږي.

در ختم تصفيه، مامورين تصفيه نظر به قرارداد و يا احکام قانوني يك بيلانس حاوی حصص شرکاء در خصوص سرمايه نفع و ضرر و ساير اقلام دارائى و بدهى تنظيم کرده، به شرکاء تقديم ميکنند. اگر شرکاء در ظرف يك ماه توسط محکمه اعتراض نمايند، بيلانس کسب قطعيت مينمايد.

وروسته له دي مودې تيريدو نه په دي صورت چه شريکان له خپلې مقرري برخي اخيستلو څخه منع راوړي نو د تصفيي مامورين د هر يوه برخه ځانگړې ځانگړې د هر شريک په نامه په يوه معتبر بانک کښې ږدي.

بعد از انقضاء اين مدت در صورتيکه شرکاء از اخذ حصه مقررہ خود امتناع ورزند، مامورين تصفيه حصه هر یک را عليحده عليحده بنام هر شريک به یک بانک معتبر توديع می نمايند.

ماده ۲۳۹:

د شرکت خالصه دارايي له قرارداد سره یا له هغه تصویب سره سم چه وروسته له هغه شويدي، د تصفيي د مامورينو له خوا ويشله کيږي او که له دي نه چپ په قرارداد کښې کوم صراحت او یاد شريکانو له خوا کوم تصویب نه وي، نو دا ویش په نقدي صورت کيږي.

ماده ۲۳۹:

دارائی خالص شرکت مطابق قرارداد و یا مطابق تصویبی که بعداً بعمل آمده، از طرف مامورین تصفیه تقسیم میشود. در صورتیکه بر خلاف آن در قرارداد صراحت و یا تصویبی از طرف شرکاء نباشد، باید این تقسیم بصورت نقدی بعمل آید.

ماده ۲۴۰:

لکه چه د تصفيي مامورين په هغو اجراآتو کښې چه ددې اصولنامي له احکامو څخه چپ وي د شريکانو او دريمو کسانو په مقابل کښې په گډه سره مسؤل دي، همداډول د هغو کسانو په معاملاتو کښې چه دوي يې ټاکي او استخدا موي نو که د اصولنامي له ټاکليو احکامو څخه چپ وي نو شريکانو او دريمو کسانو ته مسؤل دي.

ماده ۲۴۰:

طوري که مامورين تصفیه در اجراآتیکه مغاير احکام این قانون باشد در مقابل شرکاء و اشخاص ثالث جمعاً مسؤل اند، همچنان در معاملات اشخاصیکه تعیین و استخدام ميکنند، در صورتیکه مغاير احکام معينه قانون باشد، نزد شرکاء و اشخاص ثالث جمعاً مسؤل ميباشند.

ماده ۲۴۱:

د تصفيي مامورين چه د شريکانو له منځه ټاکلي کيږي که په قرارداد او يا هغه تصویب کښې چه وروسته نيول کيږي شرط شوي نه وي، نشي کولای چه معاش يا اجرت واخلي. مگر که د تصفيي مامورين له دباندي څخه ټاکلي شوي وي، که څه هم له اجرت او معاش نه کوم ذکر هم نه وي شوي،

ماده ۲۴۱:

مامورين تصفیه که از بين شرکاء تعيين و انتخاب ميشوند، اگر در قرارداد و یا تصویبی که بعداً اتخاذ ميشود شرط نشده باشد، نمیتوانند معاش و اجرت بگيرند. ولی مامورين تصفیه اگر از خارج تعيين شده باشند ولو از اجرت و معاش ذکرى هم نشده باشد،

دوي د اجرت او معاش مستحق دي.

مستحق اخذ معاش و اجرت ميباشند.

ماده: ۲۴۲

د تصفيي په پای کښې پانې او دفترونه يو ځای هغه معتمد ځای ته چه د شريکانو له خوا ټاکلي شوي وي، سپارل کيږي او تر پنځلسو کالو پورې ساتل کيږي. که په دي خصوص کښې د نظر توافق را نشي نو د معتمد ځای محکمه ټاکي.

ماده: ۲۴۲

در ختم تصفيه، اوراق و دفاتر به یک جای معتمديکه از طرف شرکاء تعيين شده باشد، توديع ميگردد و تا ۱۵ سال حفظ ميشود. اگر درين خصوص اتفاق نظر حاصل نشود، محل معتمد را محکمه تعيين ميکند.

درېيم فصل

مختلط تضامني شرکت

لومړی برخه

د مختلط تضامني شرکت ماهيت او د جوړيدو ډول

ماده: ۲۴۳

هغه شرکت چه تر ټاکلي عنوان لاندې د تجارت د اجراء په مقصد جوړيږي او د شرکت د پوروالو په مقابل کښې د هغه د يوه يا څو تنو شريکانو مسئوليت غير محدود او د يوه يا نورو شريکانو مسئوليت يي په يوه ټاکلي پانگه کښې محدود وي، دا شرکت کومانديت (مختلط تضامني) شرکت بلل کيږي.

ماده: ۲۴۳

شرکتی که در تحت عنوان معين به مقصد اجرای تجارت تشکیل ميشود و مسئوليت يک يا چند نفر از شرکاء آن در مقابل دائنين شرکت غير محدود و مسئوليت شريک يا شرکاء ديگر آن به يک سرمايه معين محدود باشد، شرکت مذکور تضامني مختلط (کومانديت) ناميده ميشود.

د هغو شريکانو پانگه چه د محدود

مسئوليت تابع وي، ممکن دي چه په برخو وويشله شي.

سرمايه شرکائی را که تابع

مسئوليت محدودده باشند، ممکن است به سهام تقسيم کرد.

ماده ۲۴۴:

که د هغه په خلاف په دي فصل کښې مقرر شوي نه وي نو په مختلطو تضامني شرکتو کښې د تضامني شرکت مخصوص احکام هم معتبر دي. که ئی دا معلوم نشي کړاي چه تضامني شرکت مختلط دي که تضامني، نو پدې صورت تضامني شرکت بلل کيږي.

ماده ۲۴۴:

اگر بر خلاف آن درین فصل مقرر نشده باشد، احکام راجع به شرکت تضامنی در شرکت های تضامنی مختلط هم معتبر است. اگر تعیین شده نتواند که شرکت تضامنی مختلط میباشد یا تضامنی، درین صورت شرکت تضامنی دانسته میشود.

ماده ۲۴۵:

د مختلط تضامني شرکت په قرارداد کښې برسیره په هغو خصوصیاتو چه په (۱۳۷) ماده کښې داخل دي، د محدود المسئولیت شریکانو نومونه سره د هغي پانگې له اندازي چه دوي هر یوه ورکړی او یا یي په غاړه اخیستي دي هم د اخلیږی، ثبت او اعلانیږی.

ماده ۲۴۵:

در قرارداد شرکت تضامنی مختلط علاوه بر خصوصیات مندرجۀ ماده (۱۳۷)، اسامی شرکای محدود المسئولیت با مقدار سرمایه که هر کدام آنها داده اند و یا تعهد نموده اند نیز درج گردیده، ثبت و اعلان میشود.

ماده ۲۴۶:

یو محدود المسئولیت شریک (بی له خپلې علمي او فني اختراع څخه) نشي کولای چه خپل کار او عمل او اعتبار او یا صنعت د پانگې په حیث وړاندي کړی.

ماده ۲۴۶:

یک شریک محدود المسئولیت (غیر از اختراع علمی و فنی خود) نمی تواند کار و عمل و اعتبار و یا صنعت خویش را بحیث سرمایه تقدیم کند.

دوهمه برخه

د شريكانو يو د بل سره مناسبات

۲۴۷ ماده:

د مختلط تضامني شرکت د شريكانو ترمنځ مناسباتو کښې (که د هغو په خلاف په قرارداد کښې کوم صراحت نه وي) ددې برخې احکام تطبيق کيږي.

۲۴۸ ماده:

محدود المسئوليت شريکان د شرکت د چارو د ادارې واک نلري او نشي کولای چه د ادارې واک لرونکي شريکان د وظيفي له اجرا څخه منع کړي. مگر د اداره کوونکو کسانو له واک څخه په وتليو معاملاتو کښې راي ورکولای شي.

۲۴۹ ماده:

هر محدود المسئوليت شريک کولای شي چه د کال په پای که د شرکت د شتو دفتر او بيلانس او پانې پخپله يا د پوهو کسانو په ذريعه تدقيق او کنترول کړي. که د محدود المسئوليت شريک د مراجعي په اثر په پوهانو باندي اعتراض راشي، په دې صورت کښې پوهان د محکمي له خوا ټاکل کيږي.

حصه دوم

مناسبات شرکاء با يکديگر

۲۴۷ ماده:

در مناسبات بين شرکای شرکت تضامنی مختلط (اگر صراحتی در قرارداد بر خلاف آن نباشد) احکام این قسمت تطبيق ميشود.

۲۴۸ ماده:

شرکای محدود المسئوليت به اداره امور شرکت صلاحيت ندارند و نمیتوانند شرکای را که صلاحيت اداره را دارند، از اجرای وظيفه منع کنند. ولی درباره معاملات خارج از صلاحيت اشخاص اداره کننده ميتوانند رای بدهند.

۲۴۹ ماده:

هر شريک محدود المسئوليت مأذون است در اخير سال دفتر دارائی و بيلانس و اوراق شرکت را بالذات يا به معرفت اهل خبره تدقيق و کنترول نمايد. در صورت اعتراض بر عليه اهل خبره به اثر مراجعت شريک محدود المسئوليت، اهل خبره از طرف محکمه تعيين ميشود.

ماده ۲۵۰:

د هغو معاملاتو په اجراء كېنې چه د شركت موضوع جوړوي، د تضامني شركت د شريكانو په منځ كېنې د (۱۵۸) مادې احكام د محدود المسئوليت شريكانو په خصوص كېنې نه جاري كيږي. مگر كه محدود المسئوليت شريكان يوه داسي مؤسسه چه معاملات يې د شركت موضوع جوړوي، تاسيس كړي او يا له يوه بل داسي شخص سره چه د اړول مؤسسه ئې پرانستي وي شركت وكړي او يا يو بل موجود شركت كېنې چه همداړول معامله كړې داخل شي، نو د شركت د پاڼو او دفتر د تدقيق حق به ونه لري.

ماده ۲۵۰:

احكام ماده (۱۵۸) د منع شركاي شركت تضامني از اجرائي معاملاتيكه موضوع شركت را تشكيل ميدهد، د مورد شركاي محدود المسئوليت جريان نمي يابد. ولي اگر شركاي محدود المسئوليت يك مؤسسه را كه معاملات آن موضوع شركت را تشكيل ميدهد، تاسيس نمايند و يا با يك شخص ديگر كه چنين مؤسسه باز كرده باشد، شركت كنند و يا به يك شركت موجود كه همين نوع معامله را مينمايد داخل شوند، در اوراق و دفاتر شركت حق تدقيق را نخواهند داشت.

ماده ۲۵۱:

د يوه محدود المسئوليت شريك مسئوليت د هغي پانگې په اندازه دي چه يي وركړي او يا يي په غاړه اخيستي وي.

ماده ۲۵۱:

مسئوليت يك شريك محدود المسئوليت به اندازه سرمايه ايست كه تاديه و يا تعهد كرده است.

ماده ۲۵۲:

محدود المسئوليت شريك د حسابي كال په پای كېنې كولای شي چه د گتې خپله برخه او كه په قرارداد كېنې تصريح وي، خپله ټكټ پولې هم اخيستلای شي. ليكن كه شركت زيان كړي وي نو تر هغه وخته چه هغه زيان پوره شوي نه وي، ټكټ پولې نه

ماده ۲۵۲:

شريك محدود المسئوليت در اخير سنه حسابيه ميتواند حصه مفاد را و اگر در قرارداد تصريح شده باشد، تكت پولی خود را نیز بگيرد. ليكن اگر شركت نقص كرده باشد، تا زمانيكه تلافی شود، تكت پولی

داده نمیشود اما در سنه آتیه بعد از اكمال نقص سرمايه از متباقي مفاد، تکت پولی سالهای گذشته پرداخته میشود.

ماده ۲۵۳:

شرکای محدود المسئولیت مجبور نیستند که تکت پولی و مفادی را که قبلاً اخذ کرده اند برای جبران ضرر هایی که بعداً واقع میشود، اعاده نمایند.

ماده ۲۵۴:

شریک محدود المسئولیت که نظر به بیلائس مرتب و منظم مفاد و یا تکت پولی اخذ کرده باشد، مجبور به اعاده آنها نمیشود.

ماده ۲۵۵:

در صورت وفات یک شرکت محدود المسئولیت، ورثه قایم مقام متوفی شمرده میشود.

ماده ۲۵۶:

اگر شریک محدود المسئولیت حق خود را در شرکت بدون اجازه سایر شرکاء کلاً و یا بعضاً به شخص دیگری واگذار نماید مشتری حق دخالت در اداره و تدقیق در امور شرکت را نخواهد داشت.

ورکولی کیري. مگر په راتلونکي کال کښې د پانگې د زیان له پوره کولو څخه وروسته د تیرو کالو له پاتي گټې څخه ټکت پولي ورکولي کیري.

ماده ۲۵۳:

محدود المسئولیت شریکان مجبور ندي چه هغه ټکت پولي او گټه چه پخوانی اخیستي دي، دداسي زیانونو د پوره کولو دپاره چه پس له دي پیښې، بیرته ورکړي.

ماده ۲۵۴:

محدود المسئولیت شریک چه د مرتب او منظم بیلائس له مخې گټه یا ټکت پولي اخیستي وي، په بیرته ورکولو نه مجبور یري.

ماده ۲۵۵:

دیوه محدود المسئولیت شریک د فوت په صورت کښې دده ورثه دده قایم مقام بلل کیري.

ماده ۲۵۶:

که محدود المسئولیت شریک په شرکت کښې خپل حق بي د نورو شریکانو له اجازي څخه ټول یا یو څه اندازه بل چاته پریردي نو پیروونکي به د شرکت د چارو په ادارو او تدقیق کښې د دخالت حق ونلري.

درېيمه برخه

د شريکانو مناسبات له درېيمو
کسانوسره

حصه سوم

مناسبات شرکاء باشخاص
ثالث

۲۵۷ ماده:

د هغه محدود المسئوليت شريک چه نوم يي د شرکت په عنوان کښي داخل وي، د درېمو کسانو په مقابل کښي د غير محدود مسئول په صورت بلل کيږي.

ماده ۲۵۷:

شريک محدود المسئوليتي که اسم آن در عنوان شرکت داخل باشد، بمقابل اشخاص ثالث بصورت غير محدود مسئول شمرده ميشود.

۲۵۸ ماده:

د مختلط تضامني شرکتونو د اداري او نمايندگي مسئوليت په هغو شريکانو پوري چه مسئوليت يي غير محدود وي، اړه لري. ددې صلاحيت حدود دهغو احکامو تابع دي چه د تضامني شرکتو په خصوص کښي مقرر شوي دي. که د شرکت په قرارداد کښي کوم مانع نه وي امکان لري چه محدود المسئوليت شريک د مدير يا د شرکت د مديرانو له خوا د ټاکليو مسايلو دپاره وکيل ودراره شي. پدې صورت، هغه مسئوليت چه دده د معاملاتو له پرځای کولو څخه پيدا کيږي، په شرکت پوري اړه لري. محدود المسئوليت شريک چه د خپل وکالت له حدود څخه تيري او يا بي له وکالت څخه اجراءات وکړي نو هغه مسئوليت چه دده له معاملي څخه پيدا

ماده ۲۵۸:

مسئوليت اداره و نمايندگي شرکت های تضامنی مختلط به شرکائیکه مسئوليت ايشان غير محدود باشد، عائد است. حدود اين صلاحيت تابع احکاميست که راجع به شرکتهای تضامنی مقرر شده است. اگر در قرارداد شرکت منع نباشد، شريک محدود المسئوليت ممکن است از طرف مدير و يا مديران شرکت برای مسایل معينی وکيل انتخاب شود. درين صورت مسئوليتی که از ايفای معاملات وی نشئت کند، عايد به شرکت است. شريک محدود المسئوليت که از حدود وکالت خود تجاوز ميکند و يا بدون وکالت اجراءات نماید، مسئوليتی که از معامله وی نشئت ميکند، عايد به

کيري، پخپله په ده پورې اړه لري.

شخص خودش ميباشد.

ماده: ۲۵۹

د محدود المسئوليت شريکانو له خواد شرکت په چارو کښې د مشوري ورکول، د پلټنې او مراقبت د حق استعمال، او په داسي احوالو کښې چه قانوناً ټاکلي شوي وي، د مامورينو په ټاکلو او عزل کښې اشتراک او د شرکت په فرعي چارو کښې استخدام د محدود المسئوليت شريکانو د غير محدود مسئوليت موجب نه گرځي.

ماده: ۲۵۹

اعطای مشورت از طرف شرکاء محدود المسئوليت، استعمال حق تفتيش و مراقبت در امور شرکت و اشتراک در تعيين و عزل مامورين در احوالیکه قانوناً معين شده است و استخدام در داخل شرکت به امور فرعی موجب مسئوليت غير محدود شرکاء محدود المسئوليت نميگردد.

ماده: ۲۶۰

محدود المسئوليت شريکان په ځان منلو پيسو څخه په هغي اندازي چه د دوی په غاړه پاتي وي د شرکت د پوروالو په مقابل کي مسئول دي مگر پوروالان ترهغه وخته پورې چه شرکت منحل او يا په هغه باندي اصولي تعقيبات بي نتيجي شوي نه وي، محدود المسئوليت شريکانو ته مراجعه نشي کولای. د شرکت د افلاس په حال کښې پوروالان د هغي د ټولي دارايي د غوښتلو حق لري.

ماده: ۲۶۰

شرکای محدود المسئوليت از مبالغ متعهده به اندازه که در ذمت آنها باقی باشد در مقابل دائنين شرکت مسئول اند، لیکن دائنين تا وقتیکه شرکت منحل و يا تعقيبات اصولی بر علیه آن عقيم نمانده باشد به شرکای محدود المسئوليت مراجعه نمیتوانند. در صورت افلاس شرکت دائنين به مجموع دارائی آن حق مطالبه دارند.

ماده: ۲۶۱

د مختلط تضامني شرکت د افلاس په صورت د شرکت دپوروالو د پور اداء کولو حق نظر د شريکانو شخصي

ماده: ۲۶۱

در صورت افلاس شرکت تضامنی مختلط طلبات دائنين شرکت از طلبات دائنين شخصی

پوروالو ته رومبي دي.

شركاء مقدم ميباشد.

۲۶۲ ماده:

که د شرکت دارايي د پوروالو پورونه پوره نشي کړاي نو پوروالان کولای شي چه د خپلو پاتي پورونو دپاره د غير محدود المسئوليت د هر يوه شريک شخصي مالونو ته مراجعه وکړي او پدې حال کښې د شرکت پوروالان د شريکانو له شخصي پوروالو سره مساوي حق لري.

ماده ۲۶۲:

اگر دارائی شرکت طلبات دائنين را کفایت نکند، دائنين ميتوانند برای طلبات متبقيه خود به اموال شخصيه هر شريک غير محدود المسئوليت مراجعه نمايند و درين حال دائنين شرکت با دائنين شخصی شرکاء حقوق مساوی دارند.

۲۶۳ ماده:

نسبت د محدود المسئوليت شريک دارايي ته چه افلاس يي کړي وي مختلط تضامني شرکت او شخصي پوروالان مساوي حق لري.

ماده ۲۶۳:

نسبت به دارايی شريک محدود المسئوليت که افلاس کرده باشد، شرکت تضامنی مختلط و دائنين شخصی او حقوق مساوی دارند.

۲۶۴ ماده:

د تضامني شرکتو د تصفيي او انحلال په خصوص کښې د احکامو مواد په مختلطو تضامني شرکتو کښې هم تطبيقيږي.

ماده ۲۶۴:

احکام مواد راجع به انحلال و تصفيه شرکت های تضامنی در شرکتهای تضامنی مختلط نیز تطبيق ميشود.

۲۶۵ ماده:

هغه شوک چه په شرکت باندې پور ولري او له بلي خوا د يوه داسي محدود المسئوليت شريک پوروي وي چه تر اوسه يي د خپلې پانگې برخه نه وي ادا کړې نو ممکنه ده چه دا پور د

ماده ۲۶۵:

شخصيکه بالاي شرکت طلب داشته و از طرف ديگر مديون يک شريک محدود المسئوليت باشد که هنوز حصه سرمايه خود را تاديه نکرده ممکن است اين

قرض را با دين شريك محدود
المسئوليت محسوب نمايد.

فصل چهارم

شرکت سهامی (انونيم)

حصه اول - ماهيت و صورت تشكيل
شرکتهای سهامی (انونيم)

ماده ۲۶۶:

شرکت سهامی شرکتی است که تحت
یک عنوان معين برای معاملات
تجارتی تشکیل شده، سرمایه آن
معين و منقسم با اسهام بوده و
اندازه مسئوليت هر شريك به اندازه
سهم آن محدود باشد.

ماده ۲۶۷:

شرکتهای سهامی یا بصورت آنی و یا
تدریجی تشکیل میشود.

اگر مؤسسين تمام اسهام شرکت را
تعهد و یا اخذ کنند، شرکت سهامی
بصورت آنی تشکیل مییابد. اگر
مؤسسين تمام اسهام را به عهده خود
نمیگیرند شرکت سهامی بصورت
تدریجی تشکیل یافته و درین صورت
برای تعهد متباقی اسهام با اهالی
اعلان و مراجعه میگردد.

محدود المسئوليت شريك د پور په
عوض کښې ور حساب کړي.

څلورم فصل

د انونيم (سهامي شرکت)

لومړۍ برخه - د انونيم د (سهامي
شرکتو ماهيت او د جوړښت صورت)

ماده ۲۶۶:

سهامي شرکت دهغه شرکت نوم دي چه
تر يوه ټاکلي عنوان لاندې دتجارتی
معاملو دپاره تشکیل شوي او پانگه
يې ټاکلي او په برخو ويشلي شوي او
د هر شريك د مسئوليت اندازه د هغه د
برخي په اندازي پورې محدود وي.

ماده ۲۶۷:

سهامي شرکتونه يا په آنی يا په
تدریجی صورت تشکیلېږي.

که د شرکت مؤسسان د ټولو برخو تعهد
وکړي او يا يې رانیسي، سهامي
شرکت په آنی صورت، او که مؤسسين
ټول اسهام په خپله عهده وانخلي نو
سهامي شرکت په تدریجی صورت
تشکیلېږي او پدې صورت د پاتي
اسهامو د تعهد دپاره وگړو ته اعلان او
مراجعه کېږي.

ماده ۲۶۸:

د يوه سهامی شرکت د جوړولو دپاره لږ تر لږه د برخي د خاوندانونه د پنځو تنو مؤسسانو وجود شرط دی.

ماده ۲۶۸:

برای تشکیل یک شرکت سهامی اقلأ وجود پنج نفر مؤسس صاحب سهم شرط است.

ماده ۲۶۹:

په سهامی شرکت کښې هغه برخي لرونکي چه د شرکت اساسنامه جوړوی او لاس لیک کوي ئي او د پانگې په نامه يوه اندازه پیسې په نقدي یا غیر نقدي صورت ورکوی مؤسس بلل کیږي.

ماده ۲۶۹:

در شرکتهاى سهامى سهم دارانیکه اساسنامه شرکت را تنظیم و امضاء میکنند و بنام سرمایه مبلغی بطور نقدی و یا غیر نقدی تادیه میکنند، مؤسس شمرده میشوند.

ماده ۲۷۰:

مؤسسین باید اساسنامه جوړه او لاس لیک کړي، اساسنامه باید دا لاندې مواد ولري:

ماده ۲۷۰:

مؤسسین باید اساسنامه را تنظیم و امضاء کنند، اساسنامه بایستی دارای مواد ذیل باشد:

۱- د شرکت عنوان او مرکز.

۱- عنوان شرکت و مرکز آن.

۲- د شرکت موضوع او د معاملاتو ډول او ماهیت.

۲- نوع و ماهیت معاملات و موضوع شرکت.

۳- د پانگې د اندازي ټاکل او د برخو ډول، د هري برخي قیمت او د برخو ورکولو شرطونه.

۳- تعیین مقدار سرمایه و نوع اسهام، قیمت هر سهم و شرایط تادیه سهام.

۴- هغه خصوصي گټې چه له مفاد څخه مؤسسینو او د مدیره هیئت غړيو او یا نورو کسانو ته ورکولي کیږي.

۴- منافع مخصوصه که از مفاد برای مؤسسین و اعضاء هیئت مدیره و یا اشخاص دیگر تادیه میشود.

۵- د مدیره هیئت او د نظار هیئت د

۵- طرز انتخاب هیئت مدیره و هیئت

نظار و وظائف و صلاحيت اداره و امضای ايشان.

ٲاڪلو طرز او د دوى وظيفي او د اداري صلاحيت او د هغه لاس ليڪ.

٤- شڪل انعقاد به مجمع عمومى و ترتيب دعوت سهامداران، وقت اجتماع، شروط اجراى مذاڪرات تصويب و اتخاذ راى.

٤- د عمومى جرگه د غونڊي شڪل او د سهم لرونڪو د غونڊتني ترتيب، د ٽولني وخت، د خبرو اترو د اجراء شرطونه، تصويب او د راى اڃيستل.

٧- قيد مدت دوام شركت اگري شركت محدود به يك مدت باشد.

٧- د شركت د دوام د مودى قيد كه شركت په يوه موده پوري محدود وي.

ماده ٢٧١:

٢٧١ ماده:

نقل اساسنامه كه به موجب ماده (٢٧٠) ترتيب ميگردد، به وزارت اقتصاد ملي تقديم و براى تشكيل شركت اجازه حاصل ميشود.

د اساسنامي نقل چه د (٢٧٠) مادى په حكم ترتيبپري او د ملي اقتصاد وزارت ته وړاندى كيږي او د شركت د تشكيل د پاره اجازه حاصلپري.

ماده ٢٧٢:

٢٧٢ ماده:

بعد از اجازه اگري شركت تدريجاً تشكيل ميشود، مؤسسين اعلانى محتوى مطالب ذيل نشر ميدارند:

له اجازى وروسته كه شركت په ورو ورو تشكيلپري نومؤسسين به يو داسي اعلان كوي چه لاندنى مطلبونه پكښي وي:

١- موضوع و مدت شركت.

١- د شركت موضوع او موده.

٢- تعيين قيمت هر سهم و مقدار سرمايه و منافع خصوصى كه براى مؤسسين و يا اشخاص ديگر بموجب اساسنامه تاديه ميشود.

٢- د هري برخي د قيمت ٲاڪل او د پانگي اندازه او خصوصي گټي چه د اساسنامي له مخي مؤسسينو او يا نورو كسانو ته وركولي كيږي.

٣- دارائى جنسى كه عوض سرمايه

٣- جنسي شته چه دپانگي په عوض

- ورکول کيڙي. داده ميشود.
- ۴- که د يوي مؤسسې پيږودل تجويز شوي وي، د هغي قيمت.
- ۴- اگر خريد مؤسسه تجويز شده باشد، قيمت آن.
- ۵- د تأسيس د عمومي مجمع د غونډې ځای او صورت.
- ۵- محل و صورت انعقاد مجمع عمومي تأسيس.
- ۲۷۳ ماده:**
- د شرکت په پانگه کښې د اشتراک تقاضا په لاندې دوو نسخو کښې تنظيم کيږي:
- ۱- د (۲۷۲) مادې د محتوياتو لنډيز.
- ۲- د هغو کسانو نوم او شهرت، د استوگنې ځای چه اشتراک په غاړه اخلي.
- ۳- په تورو د هغي برخي اندازه چه د هغي د اخیستلو تعهد يي کړی دي او تعهد د نېټې سره ليکل.
- ۴- د اساسنامې د مندرجاتو قبلول که په ټاکلي موده کښې شرکت تشکیل نشي نو د اشتراک کوونکي تعهد بي اثره دي.
- ۱- خلاصه محتويات ماده (۲۷۲).
- ۲- اسم و شهرت و اقامتگاه اشخاصيکه اشتراک را تعهد ميکنند.
- ۳- مقدار سهميکه اخذ آنرا تعهد نموده اند به حروف و تاريخ تعهد.
- ۴- قبول مندرجات اساسنامه، اگر در ظرف مدت معين شرکت تشکیل نشود، تعهد اشتراک کننده بي اثر است.
- د اشتراک تقاضا د هغو مکتوبونو په ليږلو چه د اشتراک کوونکي په لاسليک يي تصديق شوي وي هم د اشتراک د تقاضا په حيث قبلیدای شي.
- تقاضای اشتراک با فرستادن مکاتیبی که امضای اشتراک کننده تصدیق شده باشد هم بحیث تقاضای اشتراک قبول شده میتواند.

ماده ۲۷۴:

مجموع اسهاميکه در مقابل سرمايه شرکت صادر ميگردد بايد حقيقتاً و تماماً تعهد و اقلأ ربع قيمت هر سهم نقداً تاديه شود.

تول هغه سهمونه چه د شرکت د پانگي په مقابل کښې صادريږي بايد حقيقتاً او تول تعهد او لږ ترلږه د هر سهم د قيمت څلورمه برخه نقده ورکړه شي.

ماده ۲۷۵:

صدر اسناد سهم کمتر از قيمت مقررۀ آن جايز نيست.

د سهم د اسنادو صدور چه له ټاکلي قيمت څخه لږ وي جائز نه دی.

ماده ۲۷۶:

در صورتیکه پرداخت ربع قيمت اسهام که تاديه آن قانوناً مقتضى است در حين تعهد شرط نشده باشد، مؤسسين ميتوانند بعد از تکميل و اختتام تعهدات به اشخاصيکه اشتراک را تعهد کرده اند با ارسال مکتوب راجستري و نيز ذريعه جرايد اعلان کرده و تاديه ربع اسهام متعهدهٔ شان را در ظرف مدت معين تقاضا کنند.

پدې صورت چه د اسهامو د قيمت د څلورمي برخي ورکول چه ورکړه يي قانوناً ضروري وي د تعهد په وخت کښې شرط شوي نه وي، مؤسسين کولای شي چه د تعهداتو له تکميل او اختتام څخه وروسته له هغو کسانو سره چه د اشتراک تعهد يي کړيدي د راجستري ليکونو په ليږلو او هم د جرائدو په ذريعه اعلان کړي او له دوي څخه د تعهد کړيو اسهامو د څلورمي برخي د ورکړې په ټاکلي موده تقاضا وکړي.

کسانیکه اشتراک را تعهد کرده اند اگر در ظرف مدت مذکور ربع قيمت را تاديه نکنند، مؤسسين مختار اند که علاقهٔ آن اشخاص را از شرکت قطع و يا ايشان را به ايفای تعهد مجبور سازند.

هغه کسان چه اشتراک يي په غاړه اخیستي دي که په ټاکلي موده کښې يي د قيمت څلورمه برخه ورنکړي، مؤسسين واک لری چه ددې کسانو علاقه له شرکت څخه وشلوي او يا هغوي د تعهد په ځای کولو باندي

در صورتیکه علائق متعهدین با شرکت قطع گردد، کسانی که بعوض آنها متعهد میشوند مؤظفند که ربع قیمت سهام را تادیه کنند و تا وقتی که ربع قیمت سهام تادیه نشود، شرکت تشکیل شده نمیتواند.

ماده ۲۷۷:

ربع قیمت سهامیکه از طرف تعهد کنندگان تادیه میشود، به یک بانک معتبر تودیع میگردد. در صورت تشکیل شرکت بموجب ارائه سندی از طرف هیئت مدیره که حاوی ثبت و اعلان شرکت و اجازه مقام مربوطه باشد، پول جمع آمده به شرکت تادیه میشود.

ولی در حال عدم تشکیل شرکت، پول مذکور به اشخاصیکه آنرا تودیع نموده اند، بموجب ارائه سند اعاده میگردد. ربع قیمت سهامیکه به بانک تودیع شده است، به هیچ صورت به مؤسسين داده نمیشود.

ماده ۲۷۸:

بعد از تعهد تمام سرمایه شرکت و تادیه قیمت معین

مجبور کری. په هغه صورت کښې چه د متعهدینو علاقې له شرکت څخه وشلیږي نو هغه کسان چه د دوی په عوض تعهد کوي، مؤظف دي چه د اسهامو د قیمت څلورمه برخه ورکړي. ترڅو چه د برخو څلورمه برخه تحویل شوي نه وي، شرکت نشي جوړیدلای.

ماده ۲۷۷:

د اسهامو د قیمت څلورمه برخه چه د تعهد کوونکو له خوا ورکوله کیږي، یوه معتبر بانک ته سپار له کیږي. د شرکت د جوړښت په صورت د مدیره هیئت له خوا د یو داسې سند د ښکاره کولو په موجب چه د شرکت ثبت او اعلان او د مربوطه مقام اجازه پکښې وي، ټولي شوي پیسې شرکت ته ورکولي کیږي.

مگر د شرکت د نه جوړیدو په حال کښې دا پیسې هغو کسانو ته چه هغه یې سپارلي دي د سند له مخې بیرته ورکولي کیږي. د هغو اسهامو د قیمت څلورمه چه بانک ته سپارلي شويدي په هیچ صورت مؤسسینو ته نه ورکولي کیږي.

ماده ۲۷۸:

د شرکت د ټولي پانگې له تعهد او د اسهامو له ټاکلي قیمت ورکولو څخه

اسهام، مؤسسین باید در ظرف ده روز به ارسال مکتوبهای راجستری به آدرس معینه هر سهم دار و اعلان به جراید، مجمع عمومی تأسیس را به اجتماع دعوت نمایند.

ارسال این مکاتیب و نشر اعلان باید اقلأ پانزده روز قبل از وقت اجتماع بعمل آید و مطالب ذیل در آن مندرج باشد:

۱- تصدیق تعهد اشتراک تمام اسهام و تادیه ربع قیمت.

۲- انتخاب اهل خبره برای تعیین قیمت اجناسیکه عوض سرماییه داده شده و اشتراک کددام مؤسسه که به قرار اساسنامه مجاز باشد.

۳- پیشنهاد راجع به منافع مخصوصه که برای مؤسسین شرط شده باشد.

۴- اگر اعضای هیئت مدیره در اساسنامه پیش بینی نشده باشد، تعیین اعضای هیئت مدیره.

۵- تعیین هیئت نظار.

وروسته مؤسسین باید په لسو ورخو کي د هر سهم خاوند د هغه په ټاکلي آدرس د راجستري لیکونو د لیړلو او په جريدو کښې د اعلان په ذریعه د تأسیس عمومي مجمع ټولني ته راوغواړي.

ددې لیکونو لیړل او د اعلان خپريدل باید د ټولني له وخت څخه لږ تر لږه پنځلس ورځې پخوا وشي او دا لاندني مطلبونه پکښې داخل وي:

۱- د ټولو سهمونو د اشتراک د تعهد تصدیق او د قیمت د څلورمي ورکړه.

۲- د هغو اجناسو چه د پانگي د قیمت په عوض ورکړي شويدي او یا د کومي مؤسسي د پيرودلو دپاره چه د اساسنامي له مخې مجاز وي د قیمت د ټاکلو له پاره د پوهو کسانو انتخابول.

۳- د هغو مخصوصو گټو په باره کښې چه د مؤسسینو د پاره شرط شوي وي پیشنهاد کول.

۴- که په اساسنامه کښې د مدیره هیئت غړي پیش بینی شوي نه وي د مدیره هیئت غړي ټاکل.

۵- د نظارت هیئت ټاکل.

۲۷۹ ماده:

د تأسیس عمومی مجمع به په ټاکلي ورځو کښې غونډه کوي او په (۲۷۸) مادې کښې د ذکر شویو مسایلو په شاوخوا کښې به خبري اتری او تصویب کوی.

ماده ۲۷۹:

مجمع عمومی تأسیس در روز معیین اجتماع نموده، در اطراف مسایل متذکره ماده (۲۷۸) مذاکره و تصویب میکنند.

د مجمع تصویبونه به پدې صورت د اعتبار وړ دی چه لږ ترلږه هغه کسان چه د شرکت نیمايي پانگه يي ورکړی وي، حاضر وي.

تصاویب مجمع در صورتی معتبر خواهد بود که اقلأ اشخاصیکه نصف سرمایه شرکت را تمثیل نمایند، حاضر باشند.

د هر سهم، سهم لرونکي ته به د یوي رایي حق ورکوي او تصویبونه د موجوده رایوپه ډیروالي د اعتبار وړ وي.

هر سهم برای سهم دار حق یک رای را میدهد و تصویبات به اکثریت آرای موجوده معتبر میباشد.

۲۸۰ ماده:

هغه مؤسسین او یا نور سهم لرونکي چه د پانگې په ځای جنس ورکوی او یا هغه مؤسسین چه مخصوصي گټې يي د ځانونو دپاره پیش بینی کړيدي په هغو خبرو اترو کښې چه د اجناسو د قیمت ټاکلو او یا د مخصوصو گټو د تثبیت په خصوص کښې کیري، د رأی حق نلري.

ماده ۲۸۰:

مؤسسین با سایر سهم دارانیکه جنسی را عوض سرمایه میدهند و یا مؤسسینی که منافع مخصوصه را برای خود پیش بینی نموده اند، در مذاکراتیکه راجع به تعیین قیمت اجناس و یا تثبیت منافع مخصوصه بعمل می آید، حق رأی ندارند.

۲۸۱ ماده:

که د شرکت د مدیره هیئت لمړی غړی د اساسنامي له مخې ټاکلي

ماده ۲۸۱:

اگر اولین اعضای هیئت مدیره شرکت به موجب اساسنامه تعیین

نگرديده باشند، از طرف مجمع عمومي مؤسسین از بين سهامداران انتخاب ميشوند.

انتخاب اولين هيئت نظار مخصوصاً مربوط به مجمع عمومي تأسيس بوده، تعيين آن ذريعه اساسنامه جايز نيست.

امور نظارت به دو نفر يا بيشتتر از سهامداران يا خارج آن تفويض ميشود.

ماده ۲۸۲:

در مجمع عمومي تأسيس كه به موجب ماده (۲۷۹) منعقد ميگردد، در تعيين اهل خبره جهت قيمت سرمايه هاي جنسي و مؤسسه هاييكه خريده ميشود، حضور اقلأ دو ثلث سهامداران سرمايه نقدي شركت شرط است.

تصويبات به اكثريت آراء اتخاذ ميشود.

در صورتيكه تكميل نصاب مذاكره ممكن نباشد، اهل خبره نظر به خواهش مؤسسین از طرف محكمه مربوطه تعيين ميشود.

شوي نه وي نو د مؤسسینو د عمومي مجمع له خوا له سهم لرونكو خخه ټاكل كيږي.

د نظار هيئت لمړني انتخاب په منحصر ډول د تأسيس په عمومي مجموع پورې اړه لري، د هغو ټاكل د اساسنامي له مخې جائز نه دي.

د نظارت چاري دوو تنو يا له دوو تنو خخه زياتو سهم لرونكو ته يا له هغو نه د باندې خلكو ته سپارلي كيږي.

ماده ۲۸۲:

د تأسيس په عمومي مجمع كښې چه د (۲۷۹) مادې له مخې غونډه شوي د جنسي پانگو او د هغو مؤسسو چه پلورلي كيږي، د قيمت دپاره د پوهو كسانو په ټاكلو كښې لږ ترلږه د شركت د نقدي پانگې د سهم لرونكو د دوو ثلثو حضور شرط دي.

تصويبونه د آراوو په اكثريت نيول كيږي.

پدې صورت چه د خبرو اترو نصاب ممكن نه وي نو پوه كسان د مؤسسینو د غوښتنې له مخې د مربوطي محكمي له خوا ټاكل كيږي.

۲۸۳ ماده:

وروسته له هغه چه د پوهو کسانو له خوا رپوټ جوړ شو، د تاسیس د عمومي مجمع مؤسسین په هغه ترتیب او موعده چه په (۲۷۸) ماده کښې ذکر دي بیا غونډې ته غواړی او له غوښتنپاڼې سره د پوهو کسانو د رپوټ د صورت یوه یوه پاڼه ضمیمه کوي. د تاسیس د عمومي مجمع د خبرو اترو او تصویب کولو واک د اکثریت د هغه نصاب تابع دي چه په (۲۷۹) ماده کښې څرگند شوي دي.

۲۸۳ ماده:

بعده از تنظیم راپور از طرف اهل خبره، مؤسسین مجمع عمومی تاسیس را به ترتیب و موعده که در ماده (۲۷۸) ذکر است مجدداً به اجتماع دعوت مینمایند و به دعوت نامه یک یک قطع صورت راپور های اهل خبره را ضمیمه میکنند. صلاحیت مجمع عمومی تاسیس به مذاکره و اتخاذ تصویب تابع نصاب اکثریت است که در ماده (۲۷۹) توضیح شده است.

۲۸۴ ماده:

د تاسیس عمومي مجمع د پوهو کسانو دا رپوټ گوری او د هغو کسانو چه جنسي پانگې ورکړيدي او د هغو مالکينو چه خپلې مؤسسې پلوري، توضیحات اوري. هغه قیمت چه د پوهو کسانو په رپوټ کښې ذکر شوي دي، يا يي قبلوي يا يي ردوي او يا يي د مالکينو په موافقت تعدیلوي.

۲۸۴ ماده:

مجمع عمومی تاسیس راپور های اهل خبره را مطالعه و توضیحات اشخاصیکه سرمایه جنسی داده اند و مالکینی که مؤسسات خود را میفروشدند، استماع مینماید. قیمتی را که در راپور اهل خبره ذکر شده قبول و یا رد کرده و یا موافقت مالکین آنرا تعدیل مینماید.

۲۸۵ ماده:

که د تاسیس په عمومي مجمع کښې چه د پوهو کسانو د رپوټ د تدقیق دپاره غوښتی شوي ده نصاب بشپړ نشي نو مؤسسین (یوه پاڼه د مجلس رویداد) جوړوی او د راجستري لیکونو په ذریعه يي سهم

۲۸۵ ماده:

در مجمع عمومی تاسیس که برای تدقیق راپور اهل خبره دعوت شده اگر نصاب تکمیل نشود، مؤسسین یک (ورقه) رویداد مجلس را تنظیم و ذریعه مکاتیب راجستری به

سهمداران ارسال و در جرايد اعلان ميدارند. درين حال، مجلس آينده بعد از يكماه دعوت به اجتماع خواهد شد.

ماده ۲۸۶:

اگر در مجمع عمومي تأسيس اتفاق آراء حاصل نشود، مخالفين ميتوانند علل اختلاف عقیده خود را تحرير نمايند.

ماده ۲۸۷:

مؤسسین نمیتوانند در اساسنامه مقرراتی درج نمایند که به موجب آن اسهام بلاعوض (مجانى) و يا پول نقد که باعث تنقيص سرمايه شرکت گردد، به خود تخصيص دهند.

ماده ۲۸۸:

پس از اجراى مقررات ماده (۲۷۹) و (۲۸۴) مؤسسین در ظرف ۱۵ روز بيان نامه متضمن اجراى شرايط مقتضيه تشكيل شرکتهای سهامی، اساسنامه شرکت، آویز بانک راجع به تاديه ربع قيمت سهام، رویداد مجمع عمومي تأسيس، راپور اهل خبره راجع به تعيين قيمت سرمايه جنسى يا کدام مؤسسه و

لرونکو ته ورليپرى او په جريدو کبني يي اعلانوني. پدې حال کبني به راتلونکي مجلس يوه مياشت وروسته د غونډې دپاره راوغوښتل شي.

ماده ۲۸۶:

که د تأسيس په عمومي مجمع کبني د آراوو اتفاق حاصل نشي، مخالفين کولای شي چه د خپلو عقيدو د اختلاف علتونه وليکي.

ماده ۲۸۷:

مؤسسین نشي کولای چه په اساسنامه کبني هغه مقررات درج کړي چه د هغو په موجب بي عوضه (مجانى) اسهام يا نقدي روپي چه د شرکت د پانگې د لږوالي باعث شي، خپلو خانوته تخصيص کړي.

ماده ۲۸۸:

وروسته د (۲۷۹) او (۲۸۴) مادو د مقرراتو له اجراء څخه مؤسسین په پنځلسو ورځو کبني هغه بيان نامه چه د سهامی شرکتونو د تشكيل د مقتضيه شرطونو اجراء، د شرکت اساسنامه، د اسهامو د قيمت د ربع ورکولو په خصوص کبني د بانک آویز، د تأسيس د عمومي مجمع رویداد، د جنسي پانگې يا کومي مؤسسى د قيمت ټاکلو په خصوص کبني د پوهو

اگر معاملہ مربوط به امتیازی باشد، امتیاز نامه و یا نقل مصدق آنرا به محکمہ تجارتی مربوطه تقدیم مینمایند.

محکمہ اسناد مربوطه را تدقیق و اگر لازم شود، از مؤسسون تحقیق و اگر نواقص دیده شود تکمیل و تا یکماه پس از تاریخ تقدیم اوراق تشکیل شرکت را تصدیق میکند.

ماده ۲۸۹:

تشکیل شرکتی که بموجب ماده (۲۸۸) تصدیق شده باشد، به دایره مربوطه تجارتی ثبت میگردد.

ماده ۲۹۰:

شرکتی که بموجب ماده (۲۸۹) ثبت و اعلان نشود، قانوناً متشکل شمرده نمیشود و قبل از ثبت و اعلان به اجرای معاملات شروع نمی تواند.

ماده ۲۹۱:

کسانیکه متعهد اشتراک به سرمایه شرکت شده باشند اگر قبل از تشکیل قانونی شرکت سهام خود شان را به دیگری انتقال بدهند، معتبر نیست.

کسانو ریوت او که معاملہ په امتیاز پورې مربوط وي، امتیاز نامه او یا د هغې مصدق نقل مربوطی تجارتی محکمي ته وړاندي کوی.

محکمہ مربوطه اسناد په خیر گوری او که لازم شي له مؤسسینو څخه تحقیق کوي، او که نواقص ولیدل شي، پوره کوي يې او وړاندي کولو له نېټې څخه وروسته تر یوي میاشتي پورې د شرکت د تشکیل پانې تصدیقوي.

ماده ۲۸۹:

د هغه شرکت تشکیل چه د (۲۸۸) مادي له مخې تصدیق شوي وي، په تجارتی مربوطه دائره کبني ثبتیږی.

ماده ۲۹۰:

هغه شرکت چه د (۲۸۹) مادي په موجب ثبت او اعلان نشي، د قانون له مخې متشکل نه بلل کیږي او د شرکت ثبت او اعلان څخه پخوا د معاملاتو په اجراء باندي شروع نشي کولای.

ماده ۲۹۱:

هغه کسان چه د شرکت په پانگې د اشتراک متعهد شوي وي نوکه د شرکت له قانوني تشکیل څخه پخوا دوي خپل سهمونه بل ته نقل کړی، د اعتبار وړ نه دي.

۲۹۲ مادہ:

په هغو شرکتونو کښې چه سمدستي تشکيليري، شريکان به يوه داسي اساسنامه جوړوي چه د ټولو اسهامو د تعهد په باره کښې (۲۷۴) ماده او د (۲۷۸) مادې ۴-۵ فقري او د (۲۷۰) مادې مقررات پکښې وي که د پانگې په يوه برخه کښې جنس وي او يا کومه مؤسسه پيرودلي شوي وي نو د قيمت د ټاکلو دپاره بيا پوه کسان د تجارتي محکمي له خوا ټاکل کيږي.

۲۹۲ مادہ:

در شرکت هاييکه بصورت آنی تشکیل میشود، شرکاء یک اساسنامه که حاوی ماده (۲۷۴) راجع به تعهد تمام سهام و فقرات ۴ و ۵ ماده (۲۷۸) و مقررات ماده (۲۷۰) باشد، تنظيم مينمايند. اگر در جزء سرمايه جنس يا کدام مؤسسه خريداري شده باشد، اهل خبره برای تعيين قيمت از طرف محکمه تجارتي تعيين ميشود.

۲۹۳ مادہ:

که د هغو سهامی شرکتو سهم لرونکي چه په آنی صورت تشکيليري وغواړی چه خپل سهمونه د پلورلو دپاره عامو خلکو ته وړاندي کړی نو د (۲۷۲) او (۲۷۳) مادې د احکامو په رعايت مجبور دي.

۲۹۳ مادہ:

اگر سهامداران شرکت های سهامی که بطور آنی تشکیل میشوند بخواهند اسهام خود را برای فروش به عامه عرضه دارند مجبور به رعایت احکام مواد (۲۷۲) و (۲۷۳) میباشند.

۲۹۴ مادہ:

د هغي خساري او ضرر چه د اظهار نامي او د (۲۸۸) مادې د ذکر شويو پاڼو نورو اسنادو له نه صحت څخه پيدا شي، مؤسسین او هغه کسان چه ددې پاڼو او په ليکلو کښې اشتراک کوي په گډه سره مسئول دي.

۲۹۴ مادہ:

از ضرر و خساره که در نتیجه عدم صحت اظهارنامه یا اوراق متذکره ماده (۲۸۸) و دیگر اسناد تولید شود، مؤسسین و آنهاييکه در تحرير اين اوراق اشتراک ميکنند، جمعاً مسئول اند.

۲۹۵ مادہ:

که د يوه شرکت ټول سهمونه تعهد

۲۹۵ مادہ:

اگر تمام سهام یک شرکت

تعهد نگرديده و قيمت آن تاديه نشده باشد ولى خلاف حقيقت تعهد و تاديه شده وانمود شود، مؤسسین و اشخاصيکه درین فعل با ایشان اشتراک نموده باشند مجبورند که چنين اسناد را به حساب خود گرفته و قيمت آنرا تاديه نمایند.

ماده ۲۹۶:

اگر مؤسسین و يا کسان ديگر در تعيين قيمت سرمايه جنسی و يا خريد مؤسسه به شرکت حيله نمایند، مکلف اند ضرر و خساره که به شرکت ازین راه وارد ميشود، مجتمعاً جبران کنند.

ماده ۲۹۷:

اعضاء هیئت نظار و هیئت مدیره دوره اول مکلفند تدقیق کنند که در تشکیل شرکت کدام خلاف رفتاری واقع نشده باشد. اگر درین خصوص مسامحه نمایند و ضرری وارد شود، در صورتیکه از مؤسسین جبران نشده باشد، اعضای هیئت و نظار جمعاً مسئول شمرده میشوند.

ماده ۲۹۸:

مسئولیت مؤسسین، اعضای

شوي نه وي او قيمت يي ورکړی شوي نه وي مگر د حقيقت په خلاف تعهد شوي او ورکړ شوي بنودل شوي وي نو مؤسسین او هغه کسان چه پدې فعل کښې يي له دوي سره گډون کړی وي مجبور دي چه دا ډول اسناد په خپل حساب کښې ونيسي او قيمت يي ورکړی.

ماده ۲۹۶:

که مؤسسین یا نور کسان شرکت ته د جنسي پانگې د قيمت په ټاکلو او يا د کومي مؤسسې په پيروډلو کښې حيله وکړی، مکلف دي هغه ضرر او خساره چه له دې لاري څخه شرکت ته ور اوښتې ده په گډه سره وگالي.

ماده ۲۹۷:

د لمړی دورې د نظار هیئت او د مدیره هیئت غړی مکلف دي چه ژوره کتنه وکړی چه د شرکت په تشکیل کښې کومه خلاف رفتاري نه وي پيښه شوي او که په دي باره کښې مسامحه وکړی او زیان پیش شي نو په دي صورت چه له مؤسسینو څخه پوره نشي نو د مدیره هیئت او نظار هیئت غړي په گډه سره مسئول بلل کيږي.

ماده ۲۹۸:

د مؤسسینو، د نظار او مدیره هیئتونو

هيئت مديره و نظار بعد از انقضای پنج سال از تاريخ ثبت طبق تصويب مجمع عمومي شرکاء قابل صلح و ابراء دانسته ميشود مشروط بر اينکه ابراء مذکور به تصويب ده يك آراء که از سرمايه نمايندگي کند، بعمل آمده باشد.

ماده ۲۹۹:

حق مطالبه جبران خسارات را که شرکت در مقابل مؤسسين و يا اعضاي هيئت مديره و نظار دارا ميباشد، بعد از انقضای مدت پنج سال ساقط ميشود.

ماده ۳۰۰:

مؤسسين از باعث تعهدات و ساير معاملاتیکه برای تأسيس شرکت اجراء کرده اند، در مقابل اشخاص ثالث مسئول اند.

اگر شرکت تشکيل شوي باشد، مؤسسين ميتوانند برای جبران اين مصارف به شرکت رجوع کنند.

دریافت مصارف فوق از شرکت مربوطه به تصديق مجمع عمومي تأسيس است. اگر تأسيس شرکت بنابر کدام علتی صورت

د غريو مسئوليت د ثبت د نپتهې نه وروسته د پنځو کالو له تيريدو څخه د شريکانو د عمومي مجمع له تصويب سره سم د صلح او ابراء وړ بلل کيږي. پدې شرط چه دا ابراء د رايو د لسمي برخي د پانگې له رايو څخه په تصويب کښې نمايندگي کړی شوي وي.

ماده ۲۹۹:

د هغو خسارو د جبران د غوښتنې حق چه شرکت يي د مؤسسينو او يا د مديره هيئت او نظار هيئت د غريو په مقابل کښې لري وروسته د پنځو کالو له تيريدو څخه ساقطیږي.

ماده ۳۰۰:

مؤسسين د تعهداتو او نورو هغو معاملاتو له باعثه چه د شرکت د تأسيس دپاره يي اجراء کړيدي، ددريمو اشخاصو په مقابل کښې مسئول دي.

که شرکت تشکيل شوي وي، مؤسسين کولای شي چه ددې مصارفو د جبران دپاره شرکت ته رجوع وکړي.

له شرکت څخه د پورته مصارفو په لاس راوړل د تأسيس د عمومي مجمع په تصديق پورې اړه لري، که د شرکت تأسيس د کوم علت په نسبت

نگرځته باشد، مصارف مذکور عايد بمؤسسین بوده، حق رجوع به سهم داران ندارد.

جوړشوي نه وي، دا مصارف په مؤسسینو پورې اړه لري، سهم لرونکو ته د رجوع حق نه لري.

حصه دوم
هيئت مديره

دوه يمه برخه
مديره هيئت

ماده ۳۰۱:

شرکتهای سهامی دارای هیئت مدیره ایست که اقلأ از سه نفر مرکب میباشند. اعضای هیئت مدیره از میان سهامداران از طرف مجمع عمومی انتخاب میشود. تعیین اولین اعضای هیئت مدیره ذریعه اساسنامه شرکت هم ممکن است.

۳۰۱ ماده:

سهامی شرکتونه داډول مدیره هیئت لري چه لږ ترلږه له دري تنو څخه جوړوي. د مدیره هیئت غړی د سهم لرونکو له منځه د عمومي مجمع له خوا ټاکل کیږي. د مدیره هیئت د غړيو لمړنی ټاکل د شرکت د اساسنامي په ذریعه هم ممکن دي.

ماده ۳۰۲:

هر یک از اعضای هیئت مدیره مجبور است یک مقدار اسهام خود را که قیمت آن معادل یک فیصد سرمایه اصلی باشد، به شرکت تودیع نماید. اگر یک فیصد سرمایه شرکت متجاوز از (دو صد) هزار افغانی باشد، تودیع زیادتز ازین مبلغ مجبوری نیست.

۳۰۲ ماده:

د مدیره هیئت هر یو غړی مجبور دي چه یوه اندازه خپل اسهام چه قیمت یې د اصلي پانگې په سلوکښې له یوي برخي سره برابر وي شرکت ته وسپاري. که د شرکت د پانگې په سلوکښې یوه برخه (دوه سوه) زرو افغانیو څخه زیاته وي، له دینه د زیات مبلغ سپارلو ته مجبورت نشته.

تا زمانیکه اعضای هیئت مدیره از مسئولیت های زمان تصدی خود از مجمع عمومی برأت حاصل نکنند، سندات سهام

ترهغه وخته پورې چه د مدیره هیئت غړي د خپلي واکمنۍ دوخت له مسئولیتونو څخه له عمومي مجمع څخه برأت حاصل نکړي، د دوی

مودوعه ايشان نه به ديگري انتقال و نه از شركت اخذ شده ميتواند. براي اين مقصد اسناد مذكور بحيث ضمانت مهر گرديده، در خزانه شركت حفظ ميشود.

ماده ۳۰۳:

اعضای هیئت مدیره حد اکثر برای سه سال انتخاب میشوند.

اگر در اساسنامه شركت تجديد انتخاب اعضا منع نشده باشد، انتخاب مجدد آنها جايز است.

ماده ۳۰۴:

اعضای هیئت مدیره در هر سال از میان خود رئیس و در صورت لزوم، معاون رئیس را انتخاب میکنند.

ماده ۳۰۵:

اگر یکی از اعضای هیئت مدیره بنا بر علل قانونی برطرف شود، هیئت مدیره بطور موقتی شخص دیگری را که دارای شرایط قانونیه باشد، انتخاب مینمایند و باید در اولین اجتماع مجمع عمومی این موضوع را برای تصویب پیشنهاد کنند.

ماده ۳۰۶:

اگر اعضای هیئت مدیره ذریعه اساسنامه شركت هم تعیین شده

دسپارلیو شویو سهمونو سندونه نه بل ته انتقال او نه له شركت خخه اخیستل کېدای شي. د همدې مقصد دپاره دا اسناد د ضمانت په حیث مهر کېږي او د شركت په خزانه کېنې ساتل کېږي.

ماده ۳۰۳:

د مدیره هیئت غړي زیات حد ددري کالو دپاره ټاکل کېږي.

که د شركت په اساسنامه کېنې د غړيو بیا انتخاب منع شوي نه وي، د دوی بیا انتخاب جائز دي.

ماده ۳۰۴:

د مدیره هیئت غړی په هر کال کېنې له خپله منځه رئیس او د لزوم په صورت، د رئیس معاون انتخابوي.

ماده ۳۰۵:

که د مدیره هیئت یو غړی د یوه قانوني علت له مخې برطرف شي نو مدیره هیئت په موقتي ډول بل سړي چه قانوني شرطونه ولري انتخابوي او باید د عمومي مجمع په لمړنۍ ټولنه کېنې دا موضوع د تصویب دپاره پیشنهاد کړي.

ماده ۳۰۶:

که د مدیره هیئت غړی د اساسنامي په ذریعه هم ټاکلي شوي وي، د ضرورت

باشند، عندالايجاب با تصويب مجمع
عمومي عزل شده ميتوانند.

درينصورت از امتيازات و منافعيكه
به حيث عضو هيئت مديره داشتند
بهره مند شده نميتوانند.

ماده ۳۰۷:

اداره شركت سهامی و نمايندگی
آن در خارج شركت مربوط به
هيئت مديره است.

ماده ۳۰۸:

هيئت مديره حق دارد هر نوع
معاملات حقوقيه را كه در داخل مرام
شركت باشد، بنام آن اجراء و امضا
كنند. هيئت مديره در صورت ملاحظه
منفعت شركت به مصالحه و ارجاع به
حكمت مجاز است.

ماده ۳۰۹:

برای اعتبار اوراق و اسناديكه
به نام شركت سهامی تنظيم
ميشود در صورتيكه در اساسنامه
صلاحيت امضاء تخصيص داده نشده
باشد، امضاء تمام اعضای هيئت
مديره لازم است.

ماده ۳۱۰:

كسانيكه بنام شركت صلاحيت
امضاء دارند، مجبور اند كه بعد

له مخه د عمومي مجمع په تصويب
عزل كيدای شي.

پدې صورت له هغو امتيازاتو او گټو
خڅه چه د مديره هيئت د غړيو په حيث
يې درلودل، برخه نشي وړاي.

ماده ۳۰۷:

د سهامی شركت اداره او په خارج
كښې د هغه نمايندگي په مديره هيئت
پورې اړه لری.

ماده ۳۰۸:

مديره هيئت حق لري هر ډول حقوقي
معامله چه د شركت په مرام كښې
داخله وي، د هغه په نامه اجراء او
لاسليك كړی. مديره هيئت چه د شركت
گټه وويني، مصالحې او حكمت ته د
ارجاع واک لری.

ماده ۳۰۹:

د هغو پاڼو او اسنادو د اعتبار دپاره
چه د سهامی شركت په نامه تنظيميری
پدې صورت چه په اساسنامه كښې د
لاس ليك صلاحيت تخصيص شوي نه
وي، د مديره هيئت د ټولو غړيو لاس
ليك لازم دي.

ماده ۳۱۰:

هغه كسان چه د شركت په نامه د لاس
ليك واک لري، مجبور دي چه وروسته

از قید عنوان شرکت ذیل آن
امضاء نمایند.

ماده ۳۱۱:

اعضای هیئت مدیره در مذاکراتیکه
به منفعت شخصی شان تعلق داشته
باشد اشتراک نمیتوانند.

درین حال اینطور اعضا
مجبور اند علاقه را که به موضوع
دارند به مجلس اظهار دارند و
در جریان مجلس ثبت نمایند.
اعضای هیئت مدیره که مخالف
این احکام حرکت کنند، مجبور
به تضمین ضرری میباشند که به
شرکت وارد میشود.

اگر اکثر اعضای هیئت مدیره
بموضوع مذاکره از جنبه شخص ذینفع
باشند، مسئله در اولین مجمع
عمومی تقدیم میشود.

ماده ۳۱۲:

اعضای هیئت مدیره بدون
اذن مجمع عمومی بنام و حساب
خود و یا بنام و حساب شخص
دیگری بالذات یا بالواسطه یک
معامله تجارتي را با شرکت
نمی توانند.

د شرکت د عنوان له قید خخه د هغه
پای لاس لیک کری.

ماده ۳۱۱:

د مدیره هیئت غری په هغو خبرو اترو
کښې چه د دوی په شخصي گټه پورې
اړه لري گډون نشي کولای.

پدې حال کښې دا ډول غری مجبور دی
هغه علاقه چه دوي يې په موضوع
پورې لري مجلس ته څرگنده او د
مجلس په جریان کښې يې ثبت کری، د
مدیره هیئت غری چه له دي احکامو
خخه چپ حرکت وکړی د هغه
ضرر په تضمین مجبور دي چه
شرکت ته رسېدلي وي.

که د مدیره هیئت زیاتره غری د خبرو
اترو په موضوع کښې د شخصي گټې
خاوندان وي نو مسئله لمړی عمومي
مجمع ته وړاندې کیږي.

ماده ۳۱۲:

د مدیره هیئت غری بي د عمومي
مجمع له اجازه نه په خپل نامه او
حساب او یا د بل شخص په نامه او
حساب په خپله یا په واسطه
سره یوه تجارتي معامله له
شرکت سره نشي کولای.

۳۱۳ ماده:

د مدیره هیئت هیڅ یو غړی نشي کولای چه بي د عمومي مجمع له اجازي نه په تجارتي معامله کښې لکه دخپل مربوطه شرکت تجارتي معامله اشتغال وکړی او همدا ډول نشي کولای چه په خپله شخصاً د مسئول غړی په صفت په یوه بل شرکت کښې چه په همدې ډول معامله مصروف وي، داخل شي.

ماده ۳۱۳:

هیڅ یو یو از اعضای هیئت مدیره نمیتواند بدون اجازه مجمع عمومی در معامله تجارتي از نوع معامله تجارتي شرکت مربوطه خود اشتغال کند و همچنین نمیتواند شخصاً به صفت عضو مسئول در یک شرکت دیگری که به همین نوع معامله مصروف میباشد، داخل شود.

شرکت کولای شي چه د مدیره هیئت له هر غړی نه چه له دي حکم څخه بي چپ حرکت کړی وي خساره وغواړی او یایي هغه معامله چه په خپل نامه بي عقد کړی وي د خساري په بدل د شرکت په نامه حساب او دا تقاضا وکړی هغه گټې چه لدی معاملاتو څخه حاصلې شوي وي شرکت ته ورکړی شي.

شرکت میتواند از هر عضو هیئت مدیره که مخالف این حکم حرکت نموده باشد، مطالبه خساره کند و یا معامله را که بنام خود عقد نموده باشد، در بدل خساره بنام شرکت محسوب دارد و تقاضا کند منافعیکه از معاملات مذکور حاصل شده باشد، به شرکت عاید گردد.

په هغه تصویب کښې چه د پورتنیو مطالبو شا او خوا کښې کیږی، د مدیره هیئت هغه غړی چه مسئول دي گډون نشي کولای. د شرکت لپاره د نوموړو حقوقو څخه گټه اخیستل د معاملي د پېښد لونه تر یوه کاله پوري محفوظ دي.

در اتخاذ تصویب راجع به مطالب فوق اعضای هیئت مدیره که مسئول اند، شرکت نمیتوانند. استفاده از حقوق مذکور برای شرکت تا مدت یکسال از تاریخ وقوع معامله محفوظ است.

۳۱۴ ماده:

که د شرکت پانگه نیمایي ته رابنکته شي نو پدې صورت کښې به مدیره هیئت د پانگې اصلي اندازي ته د هغي دپوره کولو یا په پاتي اندازه د اکتفا کولو په خصوص کښې او یا د شرکت د انحلال دپاره تصویب نیولو ته عمومي مجمع په فوري صورت راغواړی او که یواځې دریمه برخه پانگه پاتي وي او عمومي مجمع د پانگې د پوره کولو او یا د هغي په ثلث اکتفا کولو په باره کښې تصمیم ونه نیسي نو شرکت منحل بلل کیږي.

۳۱۴ ماده:

اگر سرمایه شرکت به نصف تنزل کند، هیئت مدیره برای اتخاذ تصویب راجع به تکمیل سرمایه به مقدار اصلی و یا اکتفاء به مقدار متباقی و یا انحلال شرکت مجمع عمومی را بصورت فوری دعوت میکند. اگر تنها یک ثلث سرمایه باقیمانده باشد و مجمع عمومی راجع به تکمیل سرمایه و یا اکتفاء به ثلث آن تصمیم نگیرد، شرکت منحل شمرده میشود.

که د شرکت پورونه د هغه له شتو څخه زیات وي، مدیره هیئت مجبور دي چه محکمي ته رجوع او دافلاس اعلان وغواړی.

اگر دیون شرکت از دارایی آن زیادتر باشد هیئت مدیره مجبور است از محکمه رسیدگی و اعلان افلاس را تقاضا کند.

۳۱۵ ماده:

مدیره هیئت مکلف دي چه لږم دفترونه ترتیب کړی او په ټاکلي وخت د تیرکال بیلانس په واضح او منظم ډول جوړ کړی او د سهم لرونکو د تدقیق دپاره یي د عمومي مجمع له غونډې څخه ۱۵ ورځې پخوا حاضرې کړی.

۳۱۵ ماده:

هیئت مدیره مکلف است دفاتر لږمه را ترتیب کرده و در موعد معیین بیلانس سنه گذشته را بطور واضح و منظم تهیه دیده و اقلأ ۱۵ روز قبل از اجتماع مجمع عمومی برای تدقیق سهامداران حاضر دارد.

۳۱۶ ماده:

ټول هغه مصارف چه د شرکت د

۳۱۶ ماده:

تمام مصارفيکه به نسبت

تأسيس اداره شرکت بعمل آمدہ باشد، در حساب مربوطه مصرف سنويه قيد ميگردد.

ليکن مصارفيکه براي تأسيسات ابتدائي و يا احداث یک شعبه جديد و يا توسيع معاملات قرار اساسنامه و يا تصويب مجمع عمومي بعمل آمده باشد، حد اکثر تا پنج سال در حساب مصرف ادامه مييابد.

به اينصورت در بيلانس هر سنه بايد مقدار مصارف همان سنه درج شود. قيمتهای اموال منقول و بناها و ماشين های شرکت که هر سال نشان دادن آن در بيلانس لازم است عبارت است از قيمت خريد بعد از وضع استهلاك.

اگر اين اموال بيمه شده باشد، مصارف بيمه در بيلانس نشان داده ميشود.

ماده ۳۱۷:

هيئت مديره مجبور است در ختم هر سنه حسابيه علاوه بر بيلانس راپوری درباره وضعیت تجارتي، مالی و اقتصادی شرکت و خلاصه معاملات

اداري د تأسيس په نسبت شوي وي، د کالني لگښت په مربوط حساب کښې قيد پري.

مگر هغه مصارف چه د ابتدائي تأسيساتو او يا د يوي نوي څانگې جوړولو او يا د معاملاتو د ارتولو دپاره د اساسنامي له مخې او يا د عمومي مجمع په تصويب شوي وي، زيات حد تر پنځو کالو پورې د لگښت په حساب کښې ادامه مومي.

پدې صورت، بايد د هر کال په بيلانس کښې د هغه کال لگښت داخل شي. د شرکت د ماشينونو، ودانيو او منقولو مالونه قيمتونه چه هر کال په بيلانس کښې د هغو ښکاره کول لازم دي، د استهلاك د وضعي نه وروسته له اصلي قيمت عبارت دي.

که دامالونه بيمه شوي وي، د بيعي لگښت په بيلانس کښې ښکاره کاوه شي.

۳۱۷ ماده:

مديره هيئت مجبور دي چه د هر حسابي کال په پای کښې سربيره په بيلانس د شرکت د مالي، اقتصادي او تجارتي وضعیت په پاره کښې راپور او د کال د عمده معاملاتو

عمده سال ترتیب دهد و همچنین پیشنهادی راجع به فیصدی توزیع منافع و تشکیل ذخیره تقدیم نماید.

ماده ۳۱۸:

اگر در اساسنامه شرکت طور دیگری مقرر نشده باشد، مجالس هیئت مدیره اقلأ با حضور بیش از نصف اعضاء رسمی تلقی شده و تصاویب با اکثریت آراء اعضاء موجوده معتبر است.

رأی دادن اعضاء به وکالت یکدیگر جایز نیست. در صورت تساوی آراء، موضوع به جلسه آینده موکول میشود. اگر در جلسه آینده نیز آراء مساوی باشد، موضوع رد شده محسوب میگردد. مذاکرات جلسه هیئت مدیره توسط یک منشی که از بین اعضاء و یا از خارج انتخاب میشود، بطور منظم به دفتر ثبت میگردد.

لازم است تصویبها از طرف اعضاء موجوده امضاء شود و اعضائیکه مخالف تصویب میباشند سبب مخالفت خود را در تصویب درج مینمایند.

لنډيز ترتیب کړی او همدا راز، د گټو د ویشلو د فیصدي او د ذخیري د تشکیل په خصوص کښې یو پیشنهاد وړاندی کړی.

ماده ۳۱۸:

که د شرکت په اساسنامه کښې بل ډول مقرر شوي نه وي نو د مدیره هیئت غونډې لږ تر لږه د رسمي غړيو له نیمایي څخه د زیاتو په حضور سره کیږي او تصویبونه د غړيو د رایو په زیاتوالي سره د اعتبار وړ دي.

د غړيو راي ورکول يو د بل په وکالت سره جائز نه دي. د رایو د برابري په صورت موضوع راتلونکي غونډې ته پاتي کیږي. که په راتلونکي غونډه کښې هم رايي برابري وي، موضوع رده شوي بلله کیږي. د مدیره هیئت د غونډې خبري اتري د یوه منشي په ذریعه چه د غړيو له منځه او یا له دباندې ټاکل کیږي په منظم ډول په دفتر کښې ثبتیږي.

لازم دي چه تصویبونه د موجوده غړيو له خوا لاس لیک شي او هغه غړي چه د تصویب مخالف وي، د خپل مخالفت سبب په تصویب کښې داخلوی.

۳۱۹ ماده:

که په اساسنامه کښې بل ډول مقرر شوي نه وي، د هری ورځې ټولني دپاره د مدیره هیئت هغو غړو ته چه د عامل هیئت په جمله کښې شامل نه وي، د حضور حق الزحمه ورکوله کیږي. که د حق الزحمي اندازه په اساسنامه کښې ټاکلي شوي نه وي د عمومي مجمع له خوا ټاکله کیږي.

۳۱۹ ماده:

اگر در اساسنامه طور دیگری مقرر نشده باشد، برای هر روز اجتماع به اعضاء هیئت مدیره که در جمله هیئت عامل شامل نباشند، حق الزحمه حضور داده میشود. اگر مقدار حق الزحمه در اساسنامه تعیین نگردیده باشد، از طرف مجمع عمومی تعیین میشود.

۳۲۰ ماده:

د مدیره هیئت غړی له هغو معاملاتو چه د شرکت په نامه یې اجراء کړی وي شخصاً مسئول نه بلل کیږي مگر په لاندینو موادو کي به شریکانو او ثالثو اشخاصو ته مسئول وي:

۳۲۰ ماده:

اعضای هیئت مدیره از معاملاتى که بنام شرکت انجام داده باشند، شخصاً مسئول شمرده نمیشوند مگر در مواد آتی در نزد شرکاء و اشخاص ثالث مسئول خواهند بود:

۱- د سهمونو د سندونو په بدل کښې د شریکانو د ورکړی د تصدیق غلط والي.

۱- عدم صحت تصدیق تأدیات شرکاء در بدل سند سهام.

۲- د هغو گټو عدم حقیقت چه ویشلي او ورکولي کیږي.

۲- عدم حقیقت مفادیکه توزیع و تادیه میگردد.

۳- د هغو دفترونو نشتوالي چه قانوناً د هغو وجود لازمي دي او یا د هغو بي نظمي.

۳- عدم وجود دفاتریکه قانوناً وجود آن لازمیست و یا عدم نظم آن.

۴- د هغي فیصلي نه اجراء چه د عمومي مجمع له خوا کیږي.

۴- عدم اجرای فیصله که از طرف مجمع عمومی بعمل می آید.

۵- عدم ايفای تمام وظایفی که از روی قانون و یا بر حسب اساسنامه شرکت بدوش ایشان گذاشته شده باشد.

در صورتیکه شرکت، یکی از وظایف فقرات پنجگانه را به یکی از اعضای هیئت مدیره تفویض نموده باشد، مسئولیت تنها بخود همان عضو متوجه بوده و به سایر اعضا ربطی نخواهد داشت.

ماده ۳۲۱:

اعضای هیئت مدیره که جدیداً تعیین میشوند، مجبورند معاملات غیر اصولی اعضای سابق را که از آن آگاه شوند به هیئت نظار اطلاع دهند و الادر مسئولیت ایشان شریک شمرده خواهند شد.

ماده ۳۲۲:

اعضائیکه بموجب ماده (۳۲۱) در معاملات غیر اصولی هیئت مدیره سابق اظهار مخالفت کرده، سبب مخالفت خود را در رویداد مجلس درج و به هیئت نظار نیز تحریراً خبر دهند و اگر بنا بر معذرتی در اثناى مذاکره همان معامله حاضر نباشند، از مسئولیت بری میباشند.

۵- د هغو ټولو وظیفو نه په خای کول چه د قانون له مخې او یا د شرکت له اساسنامي سره سمه د دوی په غاړه ایښي شوي وي.

په هغه صورت چه شرکت د پنځه گونو فقرو له وظیفه څخه یوه وظیفه د مدیره هیئت یو غړی ته ورسپارلي وي نو مسئولیت یواځې هماغه غړی ته متوجه دي او په نورو غړیو به اړه ونلري.

ماده ۳۲۱:

د مدیره هیئت غړی چه نوي ټاکلي کيږي مجبور دي چه د پخوانیو غړیو له غیر اصولي معاملاتو څخه چه خبر شي نظار هیئت ته اطلاع ورکړی- او که نه، د دوي په مسئولیت کښې به ورسره شریک وبلل شي.

ماده ۳۲۲:

هغه غړی چه د (۳۲۱) مادې په موجب د پخواني مدیره هیئت په غیر اصولي معاملاتو کښې مخالف څرگندوني وکړی، د مخالفت سبب د غونډې په رویداد کښې داخل او نظار هیئت ته یې هم په لیکنه سره خبر ورکړی او یا د کوم عذر له کبله د همغې معاملې د خبرو اترو په وخت کښې حاضر نه وي، له مسئولیت څخه وتلي دي.

۳۲۳ ماده:

که د مديره هيئت يو غړي په يو صورت له صورتونو څخه د شرکت د حاضر وضعیت په باره کښې په دسيسه يا له حقيقت نه په چپه بياناتو سره دريم کسان وغلوي، نو دا شخص د هغه زيان مسئول دي چه له دي لاري څخه پېښېږي.

۳۲۳ ماده:

اگر يکي از اعضای هيئت مديره بصورتی از صور با دسيسه يا بيانات مغاير حقيقت درباره وضعیت حاضره شرکت اشخاص ثالث را اغفال کند، شخصاً مسئول ضرری میباشد که ازین رهگذر وارد میشود.

۳۲۴ ماده:

د هغه دعوى مسئوليت چه د (۳۲۰) او (۳۲۱) مادو له مخې د مديره هيئت غړيوته متوجه کيږي د معاملي د وقوع له نېټې څخه پنځه کاله وروسته ساقطېږي.

۳۲۴ ماده:

مسئوليت دعاوی ايکه بموجب مواد (۳۲۰) و (۳۲۱) بر عليه اعضاء هيئت مديره متوجه ميشود، از تاريخ وقوع معامله پس از پنج سال ساقط ميشود.

۳۲۵ ماده:

پدې صورت چه عمومي مجمع د مديره هيئت پر غړيو باندې د دعوي د اقامي کوم تصويب کړی وي نو له هغه تصويب سره سم اجراء کيږي.

۳۲۵ ماده:

در صورتیکه مجمع عمومی به اقامه دعوی بر علیه اعضاء هيئت مديره تصویبی بعمل آورده باشد، مطابق آن اجراء ميشود.

که عمومي مجمع د دعوي عدم اقامه تصويب کړی مگر هغه سهم لرونکي چه په شرکت کښې په سلو کښې لس پانگه لري ددې تصويب سره مخالفت وکړي نو شرکت د تصويب او د مخالفينو د غوښتنې له نېټې څخه مجبور دي چه تر يوي مياشتي پورې دعوا ورباندې جوړه کړي.

اگر مجمع عمومی عدم اقامه دعوی را تصویب ولسی سهمدارانیکه ده درصد سرمایه شرکت را مالک باشند برین تصویب مخالفت کنند، شرکت از تاریخ تصویب و خواهش مخالفین مجبور است تا مدت یکماه دعوی را اقامه

نماید. اقامه دعوی در مورد فوق بنام شرکت به هیئت نظار تعلق دارد.

اگر اقامه دعوی به آراء سهم دارانیکه ده فیصد سرمایه را نمایندگی میکنند صورت بگیرد، سهمداران مذکور ممکن است از خارج وکیل تعیین کنند.

سهمدارانیکه به اقامه دعوی رأی میدهند مجبورند سهام خود را بنام تأمین خساره شرکت تا ختم دعوی به یک بانک معتبری بطور امانت بگذارند.

در حال رد دعوی سهم داران مذکور به جبران خساره شرکت مکلف میباشند.

ماده ۳۲۶:

اجراآت امور شرکت اگر بموجب اساسنامه و یا تصویب مجمع عمومی به مدیریکه از اعضای هیئت مدیره نباشد سپرده شود، درین حال مدیر مذکور مثل عضو هیئت مدیره از عدم ایفای وظایفی که در ماده (۳۲۰) بیان شده در

به پاس خصوص کنبی شرکت به نامه ددعوی اقامه به نظار هیئت پورې اړه لري.

که ددعوی اقامه د هغو سهم لرونکو په آراو باندي چه د شرکت په سلوکی لس پانگه ولري وشي نو سهم لرونکی ممکن دي چه له خارج څخه وکیل وټاکي.

هغه سهم لرونکی چه ددعوی په اقامه رای ورکوي، مجبور دي چه خپل سهمونه د شرکت د خساري د تأمین په نامه ددعوی تر پای ته رسیدلو پورې په یوه معتبر بانک کنبی د امانت په طور واچوی.

ددعوی د رد په حال کنبی دا سهم لرونکی د شرکت د خساري په پوره کولو مکلف دی.

ماده ۳۲۶:

که د اساسنامي له مخې او یا د عمومي مجمع د تصویب په اثر د شرکت د چارو اجراء کول هغه مدیرته چه دمديره هیئت له غړيو څخه نه وي، و سپارل شي، پدې صورت کنبی دا مدیر لکه دمديره هیئت غړی د هغو وظیفو د نه اجراء په نسبت چه په (۳۲۰) ماده کنبی بیان

مقابل شرڪاء و اشخاص ثالث
مسئول ميباشند.

قيد شرط ديگري مغير اين حكم در
اساسنامه و يا ادعاى اينكه مدير
مذكور زير اثر هيئت مديره ميباشد،
مسئوليت او را از بين نمى برد.

مادة ۳۲۷:

اعضای هيئت مديره از قصوريكه از
طرف مدير صادر شود مسئول
نميباشند ولى اگر اعضاى هيئت
مديره اشخاصى را كه اهليت نداشته
باشند به كار مقرر نمايند و يا راجع
به امور و معاملات سوء آنها مسامحه
كنند و يا در اموريكه صلاحيت
نداشته باشند، اجازه كار بدهند،
البته نزد شرڪاء مجتمعاً مسئول
خواهند بود. مع ذلك، اعضاى هيئت
مديره كه بموجب ماده (۳۲۲) درين
نوع تقصيرات عدم اشتراك شان را
ثابت نمايند، از مسئوليت برى
خواهند بود.

مادة ۳۲۸:

اگر در اساسنامه بصورت ديگري مقرر
نشده باشد، هيئت مديره ميتواند
مديران را عزل و نصب نمايد صورت
عزل و نصب اعلان ميشود.

شويدي د شريكانو او دريمو كسانو په
مقابل كښې مسئول دي.

په اساسنامه كښې له دي حكم نه چپ د
بل شرط قيد او يا دا ادعاء چه دا مدير
دمديره هيئت تر اثر لاندې دي، دده
مسئوليت له منځه نشي وړلي.

ماده ۳۲۷:

د مديره هيئت غړي له هغه قصور څخه
چه د مدير له خوا پيښ شي مسئول نه
دي مگر كه د مديره هيئت غړى داسي
كسان چه اهليت نلري په كار مقرر كړي
او يا د دوى د بدو چارو او معاملاتو
په خصوص كښې له دوي سره مراعات
وكړي او يا په هغو چارو كښې چه
صلاحيت يي نلري د كار اجازه
وركړي، البته شريكانو ته به په گډه
سره مسئول وي. سره لدې، د مديره
هيئت هغه غړى چه د (۳۲۲) مادې له
مخې پدې ډول تقصيراتو كښې خپل نه
اشتراك ثابت كړي، له مسئوليت څخه
به خلاص وي.

ماده ۳۲۸:

كه په اساسنامه كښې په بل ډول مقرر
شوي نه وي، مديره هيئت كولاي شي
چه مديران عزل او نصب كړي، د عزل
او نصب صورت يي اعلانېږي.

۳۲۹ مادہ:

مدیران کولای شي ځینې هغه معاملي چه دوي ته يې اجازه ورکړي شوي وي د اجراء دپاره بل ته وسپاري مگر دخپل مدیریت وظیفه بل چاته نشي سپارلي.

۳۲۹ مادہ:

مدیرها اجرای بعضی معاملات را که بدان مجاز باشند، میتوانند بدیگری تفویض کنند ولی وظیفه مدیریت خود را نمیتوانند بدیگری بسپارند.

۳۳۰ مادہ:

مدیران د دومره مودې دپاره چه د مدیره هیئت د غړيو د وظیفې له مودې څخه زیاته وي ټاکل کېدای نشي او لکه د مدیره هیئت غړی د دوی عزل په هر وقت کېنې کېدای شي. هغه مدیر چه د سهم لرونکو له منځه ټاکلي او عزل شوي وي نشي کولای چه خساره وغواړی.

۳۳۰ مادہ:

مدیرها برای مدتی که بیشتر از مدت وظیفه اعضای هیئت مدیره باشد، تعیین شده نمیتوانند و مثل اعضای هیئت مدیره عزل شان در هر وقت ممکن است. مدیریکه از بین سهامداران انتخاب و عزل گردیده باشد، نمی تواند ادعای خساره کند.

۳۳۱ مادہ:

د سهامی شرکت مدیره هیئت برسیره په تجارتي دفترنو چه په ترتیب يې مجبور دي، مؤظف دي چه دا لاندې دفترونه هم ترتیب کړی:

۳۳۱ مادہ:

هیئت مدیره شرکت سهامی علاوه بر دفاتر تجارتي که به ترتیب آن مجبورند، مؤظف اند دفاتر ذیل را هم ترتیب دهند:

۱- د سهم لرونکو مخصوص دفتر چه په هغه کېنې د سهم لرونکو نوم، دپلار نوم، شهرت عنوان او د استوگنې ځای قیدوي.

۱- دفتر مخصوص سهامداران که در آن اسم، ولدییت، شهرت، عنوان و مسکن سهامداران قید باشد.

۲- د پانگې په مقابل کېنې ورکړی چه د شرکت د تشکیل له ډول نه ورکړی شوي او یا وروسته زیاتي شوي وي.

۲- تادیات در مقابل سرمایه که در اول تشکیل شرکت داده شده و یا بعداً تزئید یافته باشد.

۳- د عمومي غونډو د رویداد کتاب.

۳- کتاب رویداد مجامع عمومی.

۴- د مدیره هیئت د تصویبونو کتاب.

۴- کتاب تصویبات هیئت مدیره.

۳۳۲ ماده:

ماده ۳۳۲:

که په اساس نامه کښې د مامورینو د مقررې په باره کښې بل ډول مقرر شوي نه وي، د دوی ټاکل او مقررول د مدیره هیئت له وظیفو څخه دي.

اگر در اساسنامه راجع مقررې مامورین طور دیگری مقرر نباشد، انتخاب و مقررې آنها از وظایف هیئت مدیره است.

۳۳۳ ماده:

ماده ۳۳۳:

که د شرکت د مدیره یا نظار هیئت یو غړی افلاس وکړی یا د دوی قانونیه اهلیت سلب شي یا په جنحه او جنایت محکوم شي، د شرکت له چارو څخه د دوی د وارسې واک پای ته رسي او د دوی په ځای بل شخص ټاکل کېږي.

اگر یکی از اعضای هیئت مدیره یا نظار شرکت را افلاس کند و یا اهلیت قانونیه آنها سلب شود و یا به جنحه و جنایت محکوم گردند، صلاحیت شان در وارسې از امور شرکت ختم و عوض شان شخص دیگری انتخاب میشود.

۳۳۴ ماده:

ماده ۳۳۴:

مدیره هیئت کولای شي هغه واک او اقتدار چه لری یې د آراو په اکثریت یوه یا څو تنو ته ور وسپاری.

هیئت مدیره میتواند صلاحیت و اقتداری را که دارند با اکثریت آراء به یک یا چند نفر خود تفویض نمایند.

در پیمه برخه
نظار هیئت

حصه سوم
هیئت نظار

۳۳۵ ماده:

ماده ۳۳۵:

که د شرکت په اساسنامه کښې بل ډول نه وي مقرر شوي نو د سهامې شرکتونو نظار هیئت له دوو تنو څخه

اگر در اساسنامه شرکت طور دیگری مقرر نشده باشد، هیئت نظار شرکتهاى سهامى مرکب از دو نفر

میباشند. هیئت نظار از شرکاء و یا غیر شرکاء دفعه اول برای مدت یکسال از طرف مجمع عمومی تأسیس شرکت و بعداً برای حد اکثر سه سال از طرف مجمع عمومی انتخاب میشوند. هیئت نظاریکه مدت انتخاب شان به اتمام میرسد، مجدداً انتخاب شده میتوانند. هیئت نظار به عضویت هیئت مدیره انتخاب شده نمیتوانند همچنان بصفت مامور معاملات شرکت را اداره کرده نمی توانند. اعضای هیئت مدیره که وظایف ایشان خاتمه می یابد، تا وقتیکه از مجمع عمومی برائت حاصل نمایند، عضو هیئت نظار انتخاب شده نمی توانند.

ماده ۳۳۶:

مجمع عمومی برای تدقیق بعضی موضوعات معیننه میتواند هیئت نظار جداگانه انتخاب کند.

ماده ۳۳۷:

کسانیکه با اعضای هیئت مدیره خویشی و قرابت نسبی داشته باشند، مثل پدر، پسر، کاکا، ماما، خسر، داماد، عضو هیئت نظار انتخاب شده نمی توانند و اگر انتخاب شده باشند، مجبور به استعفاء میباشند.

جوړپړی. نظار هیئت له شریکانو یا له غیر شریکانو څخه لمړی وار د شرکت د تاسیس د عمومی مجمع له خوا د یو کال دپاره او یا د اکثر حد دپاره دري کاله د عمومی مجمع له خوا ټاکل کیږي. هغه نظار هیئت چه د انتخاب موده یې پای ته رسیږی بیا نوي ټاکل کېدای شي. نظار هیئت د مدیره هیئت په غړیتوب ټاکل کېدای نشي. همدا راز د مامور په صفت د شرکت معاملات اداره کولای نشي. د مدیره هیئت غړی چه وظیفی یې پایته رسیږی ترهغه وخته پورې چه له عمومی مجمع څخه برائت حاصل نکړی، د نظار هیئت غړی ټاکل کېدای نشي.

ماده ۳۳۶:

عمومي مجمع د ځینو موضوعاتو دپاره کولای شي چه ځانگړی نظار هیئت وټاکي.

ماده ۳۳۷:

هغه کسان چه د مدیره هیئت له غړیو سره خینبني او قرابت لري، لکه پلار زوي، کاکا، ماما، خسر او زوم، د نظار هیئت غړی کېدای نشي او که ټاکل شوي وي نو استعفا ته مجبور دي.

ماده ۳۳۸:

د نظار هیئت غړي په هر وخت کبني د عمومي مجمع له خوا موقوف او په خای يي نور مقرریداي شي او که کوم غړي له سهم لرونکو څخه ټاکلي شوي وي، د خپل عزل په نسبت د خساري دعوي شي کولای.

ماده ۳۳۸:

اعضای هیئت نظار در هر زمان از طرف مجمع عمومی عزل و عوض ایشان دیگری نصب شده میتواند و اگر عضوی از بین سهامداران انتخاب گردیده باشد، نسبت به عزل خود دعوی خساره نمی تواند.

ماده ۳۳۹:

د نظار هیئت تعیین او تبدیل د مدیره هیئت له خوا د تجارت د ثبت په دائره کبني ثبت او اعلانېری.

ماده ۳۳۹:

تعیین و تبدیل هیئت نظار از طرف هیئت مدیره به دایره ثبت تجارت ثبت گردیده، اعلان میشود.

ماده ۳۴۰:

که د نظار هیئت کوم غړي په کوم علت له علتو سره د وظیفې له اجراء څخه بیرته پاتي شي نو د نظار هیئت نور غړي دده د وظیفې د په خای کولو د پاره د عمومي مجمع د لومړي ټولني تر وخته پورې یو بل غړي انتخابوي. په دی صورت چه د نظار هیئت غړي دوه تنه وي نو کمبود غړي يي محکمه ټاکي او د عمومي مجمع تر لومړي غونډې پورې وظیفه اجراء کوی.

ماده ۳۴۰:

اگر یکی از اعضای هیئت نظار به علتی از علل از اجرای وظیفه بازماند، اعضای دیگر نظار برای رسیدگی به وظیفه او، تا موقع اولین اجتماع مجمع عمومی، یک عضو دیگر را انتخاب میکنند و در صورتیکه اعضای هیئت نظار مرکب از دو نفر باشند، عضو کمبود را محکمه تعیین و تا انعقاد اولین مجمع عمومی اجرای وظیفه میکند.

ماده ۳۴۱:

نظار هیئت په لاندنیو وظیفو مؤظف دی:

ماده ۳۴۱:

هیئت نظار به وظائف ذیل مؤظف میباشد:

۱- د مدیره هیئت په اتفاق د

۱- به اتفاق اعضای هیئت مدیره

- بیلابنس شکلي تنظيم او داسهامو د وضع د څرنگوالي ټاکل.
- تنظيم شکل بیلابنس و تعیین چگونگی وضع سهام.
- ۲- د شرکت د دفرونو د چارو د جریان تدقیق لږ ترلږه په شپږ میاشتو کښې یوځلي.
- ۲- تدقیق جریان امور دفاتر شرکت اقلأ شش ماه یک مرتبه.
- ۳- د شرکت د خزاني پلټنه لږ ترلږه په دري میاشتو کښې یوځلي په ناڅاپي او غیر منتظره ډول.
- ۳- تفتیش خزانه شرکت اقلأ سه ماه یک مرتبه بصورت ناگهانی و غیر منتظره.
- ۴- د هر ډول قیمت لرونکو پانوی موجودي چه د گروي یا تضمیناتو په صورت او یا د امانت په توگه د شرکت په خزانه کښې ایښودل شوي وي او د هغو تطبیق له مربوطو دفرونو سره لږ ترلږه په میاشت کښې یو ځلي.
- ۴- موجودی هر نوع اوراق قیمت دار که بصورت رهن یا تضمینات و یا بطور امانت در خزانه شرکت گذاشته شده باشند و تطبیق آن به دفاتر مربوطه اقلأ ماه یک مرتبه.
- ۵- د عمومي مجمع د ټولني د غوښتنې په خصوص کې د اساسنامي د مقرراتو د رعایت تدقیق.
- ۵- تدقیق رعایت مقررات اساسنامه راجع به دعوت و اجتماع مجمع عمومی.
- ۶- د کالني بیلابنس تدقیق.
- ۶- تدقیق بیلابنس سنوی.
- ۷- د شرکت د اساسنامي د مقرراتو او د قانون د احکامو په رڼا کښې د مدیره هیئت د غړیو د چارو کتنه.
- ۷- نظارت اعمال اعضای هیئت مدیره در پرتو احکام قانون و مقررات اساسنامه شرکت.
- ۸- د مدیره هیئت د اهمال په صورت کښې دعادي یا فوق العاده عمومي مجمع غوښتنه.
- ۸- دعوت مجمع عمومی عادی و یا فوق العاده در صورت اهمال هیئت مدیره.

۹- په عمومي غونډو کښې حضور.

۹- حضور در مجالس عمومی.

۱۰- د تصفيي د معاملو کتنه.

۱۰- نظارت معاملات تصفيه.

۳۴۲ ماده:

ماده ۳۴۲:

نظار هیئت مکلف دي چه د هر مالي کال په پای کښې د هغه راپور او نورو پاڼو په خصوص کښې چه مدیره هیئت یې د شرکت د وضعیت او بیلانس او نورو ځایو او د گټې د ویشلو په باره کښې ترتیبوی، خپلې کتنې عمومي مجمع ته وسپاري.

هیئت نظار مکلف است تا در اخیر هر سال مالی دوباره راپور و سایر اوراقیکه هیئت مدیره راجع به وضعیت شرکت و بیلانس و حسابات دیگر و توزیع مفاد ترتیب میکند، مطالعات خود را به مجمع عمومی بسپارد.

۳۴۳ ماده:

ماده ۳۴۳:

د نظارت هیئت واک چه په (۳۳۵) او (۳۴۲) مادو کښې داخل دي، د شرکت د اساسنامې په ذریعه تجدیدای نشي.

صلاحیت هیئت نظار که در مواد (۳۳۵ و ۳۴۲) درج است، به ذریعه اساسنامه شرکت تجدید شده نمیتواند.

۳۴۴ ماده:

ماده ۳۴۴:

نظار هیئت مجبور دي چه د مهمو او فوري عواملو څرگندیدو په صورت عمومي مجمع فوق العاده غونډې ته راوغواړي.

هیئت نظار مجبورند در صورت ظهور عوامل مهم و فوری، مجمع عمومی را به اجتماع فوق العاده دعوت کنند.

۳۴۵ ماده:

ماده ۳۴۵:

نظار هیئت مکلف دي چه خپلې وظیفې په ښه صورت اجراء کړي او که نه عمومي مجمع ته مسئول دي. د نظار هیئت دمسئولیت په خصوص کښې ددعوي حق د مسئولیت د

هیئت نظار مکلف اند که وظایف خود را به حسن صورت اجراء نمایند و الاً نزد مجمع عمومی مسئول میباشند، حق دعوی راجع به مسئولیت هیئت نظار از تاریخ ظهور

څرگندېدو له نېټې څخه وروسته له پنځو کالو د تيريدونه ساقطېږي.

مسئوليت بعد از مرور پنج سال ساقط ميشود.

۳۴۶ ماده:

هر سهم لرونکي د شرکت د چارو په باره کښې کولای شي چه د مدیره هیئت او د شرکت د مدیرانو له لاسه نظار هیئت ته مراجعه وکړي. نظار هیئت مجبور دي د هغې موضوع په نسبت چه دوي ته يي مراجعه شوي دي، تحقیقات وکړي.

ماده ۳۴۶:

هر سهم دار راجع به امور شرکت بر علیه هیئت مدیره و مدیران شرکت میتواند به هیئت نظار مراجعه کند. هیئت نظارت مجبور است نسبت بموضوعی که به ایشان مراجعه شده، تحقیقات کنند.

که تحقیقاتو په نتیجه کښې ادعا صحت ومومي نو کیفیت د عمومي مجمع دپاره پخپل کالني رپوټ کښې درجوي.

اگر در نتیجه تحقیقات ادعاء صحت پیدا کند، کیفیت را در راپور سالانه خود به مجمع عمومی درج میکنند.

پدې صورت چه مراجعین د شرکت په پانگه کښې په سلو کښې له لسو څخه نمایندگي وکړي نو نظار هیئت خپلې کتنې او نظریات د واقعي په نسبت، عام له دي نه چه صحت لري یایې نه لري، په راپور کښې داخلوي او پدې صورت چه لارم وي کولای شي چه عمومي مجمع فوق العاده غونډې ته راوغواړي. هغه مراجعین چه نظار هیئت ته مراجعه کوي نولارم دي چه دهغو اسهامو اندازه چه د شرکت دپانگې په سلو کښې له لسو سره برابره وي چه یو معتبر بانک کښې د تضمن

در صورتیکه مراجعین از ده فیصد سرمایه شرکت نمایندگی کنند، هیئت نظار مطالعات و نظریات خود را به نسبت واقعه، اعم از اینکه صحت دارد یا ندارد، در راپور درج مینماید و در صورتیکه لارم باشد، میتوانند مجمع عمومی را به اجتماع فوق العاده دعوت کنند. مراجعینی که به هیئت نظار مراجعت میکنند، لارم است مقدار اسهامی را که معادل ده فیصد سرمایه شرکت باشد، به یک بانک

معتبر بطور تضمين بگذارند
اين اسهام تا ختم اولين
اجتماع مجمع عمومي در بانك
حفظ ميشود.

ماده ۳۴۷:

اعضای هیئت نظار میتوانند در
مذاکرات هیئت مدیره حاضر
شده پیشنهاداتی را که مناسب
بدانند به هیئت مدیره و یا
مجامع عادی و فوق العاده تقدیم
دارند. ولی اعضای نظار در
مجالس هیئت مدیره و
مجامع عمومی حق رأی ندارند.

حصه چهارم
مجمع عمومی

ماده ۳۴۸:

اجتماع مجمع عمومی
شرکتهای سهامی یا بطور عادی
و یا بصورت فوق العاده
میباشد. اجتماع عادی بعد از ختم هر
دوره حسابیه در ظرف
چهار ماه و اقلأ در سال یکبار
انعقاد مییابد.

درین اجتماع بموجب ماده
(۳۵۸) در اطراف موضوعاتی که
درج آنها در آجندا لازم است،

به دول واچوي، دا اسهام به دعمومي
مجمع د لومړي غونډې تړپای ته
رسيدلو پورې په بانك كښې
ساتل كيږي.

ماده ۳۴۷:

د نظار هیئت غړی کولای شي چه د
مدیره هیئت په خبرو اترو کښې حاضر
شي او داسي پیشنهادونه چه مناسب
يي وبولي، مدیره هیئت او یا عادي
ټولنو او فوق العاده ټولنو ته وړاندي
کړي. مگر د نظار هیئت غړی د مدیره
هیئت په غونډو او په عمومي ټولنو
کښې د رأی حق نلری.

څلورمه برخه
عمومي مجمع

ماده ۳۴۸:

د سهامی شرکتونو د عمومي مجمع
غونډه یا په عادي ډول او یا په
فوق العاده صورت وي. عادي
غونډه وروسته له هري حسابي
دوری نه وروسته په موده د څلورو
میاشتو کښې او لږ تر لږه په کال
کښې یو ځلي كيږي.

پدې غونډه کښې د (۳۵۸) مادې له
مخې دهغو موضوعاتو په شاوخوا
کښې چه د هغو داخيلدل په آجنده

بحث و مذاکره ميشود و در صورت لزوم، مجمع عمومي به اجتماع فوق العاده دعوت ميشود.

ماده ۳۴۹:

دعوت مجمع عمومي براي اجتماع عادي و اجتماع فوق العاده به هيئت مديره مربوط است. هيئت نظار هم ميتواند بموجب ماده (۳۴۴) مجمع فوق العاده را دعوت به انعقاد کند.

ماده ۳۵۰:

اگر در اساسنامه طور ديگر قيد نشده باشد، مجمع عمومي در محليکه مرکز شرکت است به اجتماع دعوت ميشود.

ماده ۳۵۱:

اگر در اساسنامه طور ديگري قيد نشده باشد، ارباب سهام در مجامع عمومي به تناسب سهم خود حق رای دارند. سهامدارانيکه مالک سهم معينه نباشند، ميتوانند بطور مشترک اسهام خود را به حد نصاب رسانيده از بين خویش شخصي را کتباً نماينده معرفي و در مذاکرات مجمع عمومي اشتراک کنند.

کبنسي لازم دي خيړنه او خبري اتري کيړي او د ضرورت په وخت کبنسي عمومي مجمع فوق العاده غونډې ته رابلله کيړي.

ماده ۳۴۹:

د عادي غونډې او فوق العاده غونډې دپاره د عمومي مجمع رابلل په مديره هيئت پورې اړه لري. نظار هيئت هم کولای شي چه د (۳۴۴) مادې له مخې عمومي مجمع د فوق العاده ټولني دپاره وغواړي.

ماده ۳۵۰:

که په اساسنامه کبنسي بل ډول قيدشوي نه وي، عمومي مجمع په هغه ځای چه د شرکت مرکز وي ټولني ته غوښتله کيړي.

ماده ۳۵۱:

که په اساسنامه کبنسي بل ډول قيدشوي نه وي، د برخو خاوندان په عمومي غونډو کبنسي د خپلې برخي په تناسب د رای حق لري. هغه سهم لرونکي چه د ټاکلي سهم خاوندان نه وي، کولای شي چه په مشترک ډول خپل سهمونه د نصاب حد ته ورسوي او له خپله منځه يوتن په ليکنه سره نماينده معرفي او د عمومي مجمع په خبرو اترو کبنسي گډون وکړي.

ماده ۳۵۲:

د عمومي مجامعو د تشکیل دپاره (پرتله له هغو موضوعاتو چه په دي قانون کښې مقرر شويدي) هغه نصاب چه اساسنامه يي وټاکي، د اعتبار وړ دي مگر په دي شرط چه نصاب د پانگې له ۱ پر ۴ برخي څخه لږ نه وي. که په لومړۍ غونډه کښې نصاب حاصل نشي نو په موده د پنځلسو ورځو کښې مجمع بيا غونډې ته بلله کيږي. هغه سهم لرونکي چه په دوهمه غونډه کښې حاضرېږي، په خبرواترو او راي ورکولو کښې حق لري. تصويونه د رايو په اکثريت (اصالتاً وي او که وکالتاً) د اعتبار وړ دي.

ماده ۳۵۲:

برای تشکیل مجامع عمومی (به استثنای موضوعاتی که درین قانون مقرر شده) نصابی که اساسنامه آنرا تعیین میکند، معتبر است ولی مشروط بر این که این نصاب از ۱ بر ۴ حصه سرمایه کمتر نباشد. اگر نصاب در اجتماع اول حاصل شده نتواند، به فاصله ۱۵ روز مجمع دوباره به اجتماع دعوت میشود. سهامدارانی که در اجتماع دوم حضور بهم میرسانند، در مذاکرات اعطاء رای صلاحیت دارند. تصاویب به اکثریت آراء (چه اصالتاً باشد و چه وکالتاً) معتبر است.

ماده ۳۵۳:

له سهم لرونکو څخه هېڅوک چه په کومه موضوع کې د علاقې خاوند وي، د راي حق نلري.

ماده ۳۵۳:

هیچ یکی از سهامداران به موضوعی که شخصاً ذی‌علاقه باشد، حق رای ندارد.

ماده ۳۵۴:

هغه سهم لرونکي چه لږ ترلږه د شرکت د سهمونو په سلو کښې شل سهمونه ولري، کولای شي چه د عمومي مجمع په تړلو کښې کتبي او مستنده تقاضا ورکړي - مدیره هیئت مکلف دي چه ددې تقاضا په موجب عمومي مجمع فوق العاده غونډې ته راوبولي. پدې صورت هغه مواد چه د خبرواترو تقاضا

ماده ۳۵۴:

سهامدارانی که اقلأ دارای بیست فیصد سهام شرکت باشند، میتوانند تقاضای کتبی و مستند در انعقاد مجمع عمومی بدهند. هیئت مدیره مکلف است که بموجب این تقاضا مجمع عمومی را به اجتماع فوق العاده دعوت کند. درینصورت

موادیکه مذاکره آن تقاضا شده است، به آجندای مجلس داخل میشود. ممکن است در اساسنامه مقرر شود که سهامدارانیکه ده فیصد از سرمایه شرکت را نمایندگی کنند هم بتوانند این حق را در احضار مجمع عمومی استعمال نمایند.

ماده ۳۵۵:

در صورتیکه به تقاضای کتبی سهامداران طبق ماده (۳۵۴) از طرف هیئت مدیره و یا بموجب ماده (۳۴۶) از طرف هیئت نظار ترتیب اثر داده نشود، محکمه تجارتی محل شرکت میتواند به اثر مراجعه سهامداران مذکور مجمع عمومی را دعوت و موضوعاتی را که خواهش نموده اند، جزو آجندا قرار دهد درینصورت، در اعلان اجتماع باید اجازه محکمه هم تصریح گردد. در حال مراجعه به محکمه هم حکم فقره اخیر ماده (۳۴۶) تطبیق میشود.

ماده ۳۵۶:

دعوت مجمع عمومی برای اجتماع به ترتیب و شکلیکه در اساسنامه ذکر شده اجراء میشود و اقلأ یکماه قبل از زمان اجتماع به سهامداران اطلاع

یې شویده، د مجلس په اجندا کښې داخلېږي ممکن دي چه په اساسنامه کښې دا هم مقرر شي هغه سهم لرونکي چه د شرکت په پانگه کي په سلو کي لس برخي ولري هم وکولای شي چه د عمومي مجمع په حاضرولو کښې دا حق استعمال کړي.

ماده ۳۵۵:

پدې صورت چه دسهم لرونکو په کتبی تقاضا له (۳۵۴) مادې سره سم د مدیره هیئت له خوا او د (۳۴۶) مادې په موجب د نظار هیئت له خوا کومه اعتنا ونشي نو دشرکت محلي تجارتي محکمه ددې سهم لرونکو د مراجعي په اثر عمومي مجمع راوغواړي او هغه موضوعات چه غوښتنې یې شويدي د اجندي جزء گرځوی او پدې صورت کښې د اجتماع په اعلان کښې باید د محکمي اجازه هم تصریح شي. محکمي ته د مراجعي په حال کښې هم د (۳۴۶) مادې د وروستۍ فقری حکم تطبیق کيږي.

ماده ۳۵۶:

د غونډې دپاره دعومي مجمع غوښتنه په هغه ترتیب او شکل چه په اساسنامه کښې ذکر شوي وي اجراء کيږي او د غونډې له وخته لږ ترلږه يوه میاشت پخوا سهم لرونکو ته اطلاع

ورکول کيږي.

داده ميشود.

ماده ۳۵۷:

لپاره ددې چه دبي نامه سهمونو خاوندان وکولای شي په عمومي مجمع کښې راي ورکړي، لږم دي چه خپل سهمونه او سندونه د غونډې له ورځې څخه لس ورځې پخوا شرکت ته وسپاري.

ماده ۳۵۷:

برای اینک مالکین سهام بی اسم بتوانند در مجمع عمومی رای بدهند، لږم است که سهام و اسناد خود را ده روز قبل از روز اجتماع به شرکت بسپارند.

ماده ۳۵۸:

د عمومي مجمع د غونډې غوښتنپانې او اعلانونه باید چه دا لاندې اجندا ولری:

ماده ۳۵۸:

اعلانات و دعوت نامه های انعقاد مجمع عمومی لږم است که حاوی آجندای ذیل باشد:

۱- د هغو راپورونو لوستل چه د مدیره هیئت او د نظار هیئت له خوا ترتیبېږي.

۱- قرائت راپورهاییکه از طرف هیئت مدیره و هیئت نظار ترتیب داده میشود.

۲- د گټې د ویشلو پیشنهاد او دگټې او ضرر حساب او د بیلانس تصدیق یا تعدیل یا رد.

۲- تصدیق یا تعدیل یا رد بیلانس و حساب نفع و ضرر و پیشنهاد توزیع مفاد.

۳- که په بل ډول ټاکلي شوي نه وي، د حق الزحمي ټاکل او دمدیره هیئت او د نظار هیئت د غړيو گټې ټاکل.

۳- اگر طور دیگری تعیین نشده باشد، تعیین حق الزحمه و منافع اعضای هیئت مدیره و هیئت نظار.

۴- د مدیره هیئت او نظار هیئت دهغو غړيو بیا نوي انتخاب او یا تبدیل چه د دوی دخدمت موده پای ته رسیدلي وي. هغه موضوعات چه په اجندا کښې

۴- انتخاب مجدد و یا تبدیل اعضای هیئت مدیره و نظاریکه مدت خدمت شان ختم شده باشد. موضوعاتیکه در اجندا

قید شوي نه وي، خبري اتری نه ورباندي کيږي.

قید نشده باشد، مورد مذاکره قرار داده نمیشود.

تبصره:

د لزوم په صورت نور مواد هم په اجندا کښې د اخلیدای شي.

تبصره:

د لزوم، مواد ديگري هم درج آجندا شده ميتواند.

ماده ۳۵۹:

هر سهم لرونکی چه د رأي حق ولری کولای شي چه د مجمع د غونډې له ورځې څخه لس ورځې پخوا دشتو دفتر د گټې او زیان حساب او بیلانس او د نظار هیئت او د مدیره هیئت راپور د شرکت په مرکز کښې تدقیق کړی او د راپور او بیلانس نقل واخلې.

ماده ۳۵۹:

هر سهامداریکه حق رأي داشته باشد ميتواند قبل از ده روز اجتماع مجمع، دفتر دارایی و حساب نفع و ضرر و بیلانس و راپور های هیئت نظار و هیئت مدیره را در مرکز شرکت تدقیق کرده و نقل راپور و بیلانس را اخذ کند.

تبصره:

ممکن دي چه د مدیره او نظار هیئت راپورت سره له بیلانس او دگټې او زیان حساب لاپخوا چاپ او د مجمع د غونډی په وخت کښې سهم لرونکو ته وویشلې شي.

تبصره:

ممکن است راپورت هیئت مدیره و نظار با بیلانس و حساب نفع و ضرر قبلاً چاپ و حین انعقاد مجمع به سهامداران توزیع گردد.

ماده ۳۶۰:

دعمومي مجمع په ټولنه کښې یوداسي جدول ترتیبېږي چه د هغو سهم لرونکو یا د دوی دوکیانو چه حاضر شوي وي، نومونه او داستوگنې ځای او داسهامو اندازه وښی. دا جدول د رئیس او منشي له خوا لاس لیک کيږي

ماده ۳۶۰:

در اجتماع مجمع عمومی جدولی ترتیب میشود که اسامی و محل اقامت و مقدار سهام سهامداران و یا وکلای شانرا که حاضر شده اند، نشان بدهد. این جدول از طرف رئیس و منشی امضاء شده و در

جزء دیگر اوراق مجمع به دوسيه مخصوصی حفظ میگردد.

ماده ۳۶۱:

رئیس مجمع از طرف خود مجمع عمومی انتخاب میشود.

ماده ۳۶۲:

در اثر درخواست اکثریت سهامداران و یا اقلیتی که دهم حصه سرمایه شرکت را نمایندگی کند، مذاکره راجع به بیلانس برای (۱۵) روز به تعویق انداخته شده میتواند.

ماده ۳۶۳:

یک نقل تصویبات مجمع عمومی عادی و فوق العاده با جدول اسامی سهامدارانیکه قرار ماده (۳۶۰) به اجتماع حاضر شده اند و اسناد مثبتته دعوت که مجمع به قرار قانون منعقد شده ترتیب گردیده و با رویداد مجلس برای ثبت در دایره ثبت تجارتی ارسال میگردد.

ماده ۳۶۴:

اگر سهامدارانیکه دارای ده یک سرمایه شرکت باشند، ادعا کنند که در تأسیسات شرکت و یا معاملات آن سوء استعمالات

او د مجمع له نورو پانوسره په مخصوصه دوسيه کبني ساتلي کيږي.

ماده ۳۶۱:

د مجمع رئیس پخپله د عمومي مجمع له خوا څخه ټاکل کيږي.

ماده ۳۶۲:

د زیاتو سهم لرونکو یا د لږو چه د شرکت په پانگه کبني لسمه برخه ولری، د غوښتنې په اثر د بیلانس په خصوص کبني خبري اتری تر پنځلسو ورځو پوري ټالهدای شي.

ماده ۳۶۳:

د عادي او فوق العاده عمومي مجمع د تصویبونو یو نقل سره د هغو سهم لرونکو د نومونو له جدول له چه د (۳۶۰) مادې له قراره غونډې ته حاضر شوي دي او د غوښتنې د هغو مثبتو اسنادو سره چه مجمع د قانون له مخې منعقد شوي ده باید ترتیب او د مجلس د رویداد سره د تجارتی ثبت دایري ته د ثبت دپاره ولیږل شي.

ماده ۳۶۴:

که هغه سهم لرونکي چه د شرکت په پانگه کبني لسمه برخه لری ادعا وکړی چه د شرکت په تأسیساتو او یا د هغه په معاملاتو کبني بد استعمالات

وجود دارد يا احكام قانون و مقررات اساسنامه شركت اخلاص ميشود، ميتوانند براي تحقيق آن از مجمع عمومي تقاضا كنند كه هيئت نظار خصوصي تعيين شود.

در صورت رد اين تقاضا از مجمع عمومي، ميتوانند به محكمه رجوع كنند ولي درين صورت لازم است كه مصارف لازم را قبلاً تاديه و سهامى را كه مالك اند، به يك بانك معتبر توديع نمايند. در صورتيكه اين درخواست از طرف محكمه رد گردد و يا با در نظر گرفتن نتايج تحقيقات بى مورد ديده شود، سهامدارانيكه سؤنيت ايشان در اين امر به ثبوت برسد، براي ضرريكه شركت از اين حيث متحمل گرديده باشد، جمعاً مسئول اند.

ماده ۳۶۵:

تصديق بيلاص از مجمع عمومي متضمن برائت اعضاى هيئت مديره و هيئت نظار است. با اينهم، اگر در مندرجات بيلاص غموض و پيچيدگى وجود داشته باشد، اعضاى هيئت مديره و نظار ميتوانند با تصديق آن از طرف مجمع برائت حاصل كنند.

شته يا د قانون په احكامو او د شركت د اساسنامي په مقرراتو كښې گوتې وهلي كيږي، كولای شي چه د هغو د پلټنې دپاره له عمومي مجمع څخه تقاضا وكړي چه يو خصوصي نظار هيئت وټاكي.

له عمومي مجمع څخه ددې تقاضا د رد په صورت محكمي ته رجوع كولای شي مگر پدې صورت كښې لازم دي چه لزمه مصارف لاپخوا وپكړي او هغه اسهام چه لری يي، يو معتبر بانك ته وسپاري. پدې صورت كښې چه دا غوښتنه د محكمي له خوا رد شي او يا سره له په نظر كښې نيولو او د تحقيقاتو نتايج بي مورده وليدل شي نو هغه سهم لرونكي چه د دوى بد نيت پدې كار كښې په ثبوت ورسې، د هغه ضرر چه شركت له دي حيثه موندلي وي، دوي په گډه سره مسئول دي.

ماده ۳۶۵:

له عمومي مجمع څخه د بيلاص تصديق د مديره هيئت او نظار هيئت د غړيو د برائت متضمن دي خو سره له دي هم كه د بيلاص په مندرجاتو كښې كړي كيچنسى او پيچيدگى وي د مديره او نظار هيئتونو غړي د مجمع له خوا د هغي په تصديق برائت نشي موندلاى.

ماده ۳۶۶:

هغه تصویبونه چه د عمومي مجمع له خوا کيږي د هغو شريکانو په باره کښې چه په ټولنه کښې حاضر نه وي او يا مخالفه رایه ورکړي هم معتبر دي.

ماده ۳۶۶:

تصویباتيکه از طرف مجمع عمومي بعمل می آید، راجع به شرکایيکه در اجتماع حاضر نباشند و یا رای مخالف بدهند نیز معتبر است.

ماده ۳۶۷:

د عمومي مجمع په تصویبونو باندې چه د قانون له صريحو احکامو او يا د شرکت له اساسنامي څخه چپ وي، د صدور له نېټې څخه تر درې میاشتو پورې کولای شي هغي محکمي ته چه د شرکت په محل کښې وي او د تجاريه معاملاتو په فيصله باندې مکلف وي مراجعه او اعتراض وکړي او د اعتراض حق وهغو کسانو ته عائد دی:

ماده ۳۶۷:

بر عليه تصویبات مجمع عمومي (که مغایر احکام صريحه قانون و یا اساسنامه شرکت باشد) از تاریخ صدور الی سه ماه میتوان به محکمه که در محل شرکت بوده و به فیصله معاملات تجاريه مکلف باشد، مراجعه و اعتراض کرد. حق اعتراض عاید است به:

۱- هغو سهم لرونکو ته چه په غونډه کښې حاضر نه وي مگر له تصویب سره مخالف او خپل مخالفت يي د رویداد په پانه کښې داخل کړی وي، او يا په غير قانوني صورت له رای ورکولونه محروم شوي وي او يا ټولنی ته په قانوني صورت نه وي را بلل شوي.

۱- سهامدارانيکه در اجتماع حاضر بوده لیکن با تصویب مخالف و مخالفت خود را به ورقه رویداد درج کرده اند یا بصورت غير قانونی از دادن رای محروم شده باشند و یا دعوت به اجتماع بصورت قانونی بعمل نیامده باشند.

۲- مدیره هیئت.

۲- هیئت مدیره.

۳- هر یوه د مدیره هیئت او نظار هیئت له غړيو څخه پدې صورت چه تصویب د دوی دپاره د مسئولیت

۳- هر یکی از اعضای هیئت مدیره و هیئت نظار در صورتیکه تصویب برایشان موجب

توليد مسؤوليت گردد، اگر اعتراضات از تصويب عمومي متعدد باشد، محاکمه آنها واحد است و بنا برين تا ختم مدت اعتراض رسيدگي به شکايات معطل ميشود. محکمه به اثر درخواست علاقهمندان ميتواند از اعتراض کنندگان ضمانتاتي را در مقابل ضرر احتمالي شرکت تقاضا کند.

تعيين مقدار ضمانات مربوط به محکمه است، اگر اعتراض از جانب هيئت مديره باشد، از طرف شرکت هيئت نظار نمايندگي ميکند.

ماده ۳۶۸:

در صورت اعتراض بر عليه تصويب مجمع بر طبق ماده (۳۶۷)، محکمه ميتواند بعد از خواستن توضيح از اعضاي هيئت مديره و هيئت نظار اجرائي تصويب را که بر عليه آن اعتراض واقع شده باشد، تأخير کند.

ماده ۳۶۹:

حکم محکمه راجع به فسخ تصويبي که مورد اعتراض است، بعد از آنکه صورت قطعيه را بخود بگيرد، دربارۀ

ديداکيدو موجب شي، که د عمومي مجمع له تصويب خخه اعتراضونه ډير وي، محاکمه د دوی يوه وي نو بنا پردي، د اعتراض د مودې تر پای ته رسيدو پورې د شکاياتو اړويدل تاليرې. محکمه د علاقه مندانو د غوښتنې په اثر کولای شي چه له اعتراض کونکو خخه د شرکت د احتمالي زيان په مقابل کښې د ضمانت تقاضا وکړي.

د ضمانتونو د اندازي ټاکل په محکمه پورې اړه لري، که اعتراض د مديره هيئت له خوا وي، د شرکت له خوا نظار هيئت نمايندگي کوي.

ماده ۳۶۸:

د مجمع په تصويب باندي د اعتراض په صورت له (۳۶۷) مادي سره سم محکمه کولای شي چه د مديره هيئت او د نظار هيئت له غړيو خخه د توضيح غوښتلو خخه وروسته د هغه تصويب اجراء چه په هغه باندي اعتراض راغلي وي، تال کړي.

ماده ۳۶۹:

د هغه تصويب دفسخ په خصوص کښې د محکمي تصويب چه اعتراض ورباندي شوي دي، وروسته له هغه چه قطعي صورت ومومي، د ټولو سهم

تمام سهامداران معتبر شمرده ميشود. هيئت مديره مجبور است تا يک نقل حکم مذکور را فوراً ثبت و اعلان کند.

ماده ۳۷۰:

اگر ثابت شود که اعتراض اشخاص بر عليه تصويب مجمع عمومي بنا بر سؤ نيت بوده است، از ضرر و خساره که از اين سبب به شرکت وارد ميشود، اشخاص مذکور جمعاً مسئول اند.

ماده ۳۷۱:

اگر در اساسنامه خلاف آن مقرر نشده باشد، مجمع عمومي ميتواند مقررات اساسنامه را تعديل کند ولی در تزئيد سرمايه شرکت و تبديل تابعيت اتفاق آراء سهامداران شرط است. در مذاکرات اجتماعاتیکه برای تعديل اساسنامه بعمل می آيد، شخصیکه مالک یک سهم هم باشد، حق اشتراک و رای دارد. اگر در اساسنامه قيدي بر خلاف اين امر باشد، معتبر نيست. اشخاصیکه دارای زيادتر از يک سهم باشند اگر در اساسنامه بر خلاف آن هم مقرر شده باشد، آراء به تناسب اسهام معتبر خواهد بود.

لرونکو دپاره داعتبار وړ بلل کيږي. مديره هيئت مجبور دي ترڅو ددې حکم يو نقل ژرتر ژره ثبت او اعلان کړي.

ماده ۳۷۰:

که ثابت شي چه د اشخاصو اعتراض د عمومي مجمع په تصويب باندي د بدنيت له مخې دي نو هغه ضرر او خساره چه لدې سببه شرکت ته پېښيږي، دا کسان يې په گډه سره مسئول دي.

ماده ۳۷۱:

که په اساسنامه کښې د هغه په خلاف مقرر شوي نه وي، عمومي مجمع کولای شي چه د اساسنامي مقررات تعديل کړي مگر د شرکت د پانگو په زياتولو او د تابعيت په تبديل کښې د سهم لرونکو د آراوو اتفاق شرط دي. د هغو ټولنو په خبرو اترو کښې چه د اساسنامي د تعديل دپاره کيږي هغه څوک چه د يوه سهم خاوند وي هم د اشتراک او رای حق لري. که په اساسنامه کښې ددې امر په خلاف کوم قيدي وي، د اعتبار وړ ندي. هغه کسان چه له يوه سهم څخه زيات سهمونه ولري، که په اساسنامه کښې د هغه په خلاف هم مقرر شوي وي نو دهغه رايي به د اسهامو په تناسب د اعتبار وړ وي.

۳۷۲ ماده:

د عمومي مجمع په ټولنو کښې چه د معاملي د موضوع په تبديلي او يا د شرکت په ډول پورې اړه لری د هغو سهم لرونکو حضور چه لږ ترلږه د شرکت د پانگې له درې ربع څخه نمایندگي وکړي شرط دی.

د هغو تصويونو د اعتبار په خصوص کښې چه په دي ټولنو کښې نيول کيږي د آراوو دوه ثلثو اتفاق چه اصالتاً يا وکالتاً ورکولي کيږي، ضروري دي.

که په لومړۍ غونډه کښې د پانگې د درې ربع نمایندگي حضور ممکن نشي نو مديره هيئت کولای شي چه عمومي مجمع بيا راوبولي د مجمع دا بلنه د پنځلسو ورځو په فاصله په جريدو کښې اعلانېږي او په دي وار د هغو سهم لرونکو د شمير حضور چه له نيمايې پانگې څخه نمایندگي وکړي، کافي دي.

په اعلاناتو او هغو غوښتنپاڼو کښې چه غونډې ته د اسهامو د خاوندانو راغوښتلو دپاره سره له نومه ليکلي کيږي، د خبرو اترو اوريدو او د ټولني دغونډې نېټه او د پخوانيو خبرواترو نتيجه هم داخلېږي.

۳۷۲ ماده:

د اجتماعات مجمع عمومي که مربوط به تبديل موضوع معامله و يا نوع شرکت باشد، حضور سهم دارانیکه اقلأ از سه ربع سرمايه شرکت نمایندگي کنند، شرط است.

برای اعتبار تصویباتیکه در این اجتماعات اتخاذ میشود، اتفاق دو ثلث آرائیکه اصالتاً و یا وکالتاً داده شود، ضروریست.

اگر در اجتماع اول حضور نمایندگي سه ربع سرمايه ممکن نشود، هیئت مدیره میتواند بار دوم مجمع عمومی را دعوت کند. این دعوت مجمع در ظرف پانزده روز در جراید اعلان میشود و درین مرتبه حضور تعداد ارباب سهامیکه نصف سرمايه را نمایندگي کنند، کافیسټ.

در اعلانات و دعوتنامه هائیکه برای دعوت به اجتماع به مالکین سهام با اسم تحریر میگردد، رویداد مذاکرات و تاریخ انعقاد و نتیجه مذاکرات سابقه هم درج میشود.

اگر نصاب مذاکره در اجتماع دوم هم کافی نگردد، اجتماع سوم در داخل مدت اجتماع دوم به انعقاد دعوت میشود.

برای این اجتماع حضور و نمایندگی از ثلث سرمایه شرکت کافست، ولی برای اعتبار تصویبات شرط است که دو ثلث آرائیکه اصالتاً یا وکالتاً حاضر شده اند، رای داده باشند.

ماده ۳۷۳:

تصویبی که از طرف مجمع عمومی راجع به تعدیل مواد اساسنامه شرکت بعمل می آید، قبل از ثبت و اعلان به محکمه تجارتي محلی که مرکز شرکت باشد، معتبر نیست.

ماده ۳۷۴:

در صورتیکه مجمع عمومی برای تعدیل مواد اساسنامه دعوت به اجتماع میشود، باید متن تعدیل هم به موجب ماده (۳۵۶) به علاقه مندان اعلان شود.

ماده ۳۷۵:

تاوقتی که سرمایه ابتدائی شرکت تادیه نشده، مجمع

که د خبرو اترو نصاب په دوهمه غونډه کېنې پوره نشي نو د دوهمي غونډې په موده کېنې درېمه غونډه مجلس ته رابلله کېږي.

ددې ټولني دپاره د شرکت له پانگې څخه د ثلث حضور او نمایندگي کافي دي. مگر د تصویبونو د اعتبار دپاره شرط دي چه د هغو رایو چه اصالتاً یا وکالتاً حاضر شوي او رايي يي ورکړي وي، دوه ثلثه وي.

ماده ۳۷۳:

هغه تصویب چه د شرکت د اساسنامي د موادو د تعدیل په خصوص کېنې د عمومي مجمع له خوا کېږي، پخوا له ثبت او اعلان څخه د هغه محل په تجارتي محکمه کېنې چه د شرکت مرکز دي، د اعتبار وړ نه دي.

ماده ۳۷۴:

پدې صورت چه عمومي مجمع د اساسنامي د مواد د تعدیل دپاره ټولني غوښتله کېږي، باید د تعدیل متن هم د (۳۵۶) مادې له مخې علاقه لرونکي ته اعلان شي.

ماده ۳۷۵:

تر هغه وخته چه د شرکت ابتدائي پانگه ورکړې شوي نه وي، عمومي

عمومي نيمتواند به صدور
سهام جديد و تزئيد سرمايه
تصميم بگيرد.

ماده ۳۷۶:

در صورتیکه مجمع عمومي
در باره تزئيد سرمايه شرکت با
صدور سهام جديد تصميم بگيرد،
اسناد مربوطه پس از تکميل
مراسم قانونيه با یک بيان نامه
مشترک هيئت مديره و هيئت
نظار به وزارت اقتصاد ملي
سپرده شده، پس از تصديق مقام
وزارت مراتب به محکمه تجارتي
ثبت و اعلان ميشود.

ماده ۳۷۷:

در صورتیکه بدل سهام جديد
جنس باشد، بموجب مقرراتیکه
درين باره در ابتدای تأسيس
شرکت پيش بينی شده
اجراء ميشود.

ماده ۳۷۸:

اگر تزئيد سرمايه مطابق احکام قانون
بعمل نيامده باشد، بی اثر بوده و
هيئت مديره و نظار در مقابل شرکت
و اشخاص ثالث از اين حيث جمعاً
مسئول شمرده ميشوند.

مجمع نشي کولای چه د نويو
اسهامود صدور او د پانگي د
زياتولو دپاره تصميم ونيسي.

ماده ۳۷۶:

پدي صورت چه عمومي مجمع شرکت
د پانگي زياتولو په باره کنبې د نويو
سهمونو د صدور دپاره تصميم ونيسي
نو مربوط اسناد وروسته د قانونيه
مراسمو له تکميل څخه د مديره هيئت
او نظار هيئت له گډې بيان نامي سره
يو ځای د ملي اقتصاد وزارت ته
سپارلي کيږي او د وزارت د مقام له
تصديق څخه وروسته مراتب په تجارتي
محکمه کنبې ثبت او اعلانيږي.

ماده ۳۷۷:

پدي صورت کنبې چه د نويو سهمونو
بدل جنس وي نو دهغو مقرراتو په
موجب چه پدي خصوص کنبې د
شرکت په لومړی تأسيس کنبې د هغي
پيش بينی شوي ده، اجراء کيږي.

ماده ۳۷۸:

که پانگي زياتول د قانون د احکامو له
مخې نه وي شوي، بي اثره دي او د
مديره او نظار هيئتونه د شرکت او
دريمو کسانو په مقابل کنبې له دي
حيثه په گډه سره مسئول بلل کيږي.

ماده ۳۷۹:

که د عمومي مجمع په تصویب کښې د پانگې د زیاتولو په خصوص کښې کوم ممانعت موجود نه وي نو هر یو سهم لرونکي کولای شي چه له نویو سهمونو څخه د هغه سهم په تناسب چه د شرکت په پانگه کښې یې لري، سهمونه واخلي. مدیره هیئت صادره سهمونه چه سهم لرونکو ته ورکول کیږي، اعلانوي او د سهم لرونکو د رد یا قبول په خصوص کښې یوه دومره موده چه له څلورو هفتو څخه لږ نه وي، ټاکله کیږي.

ماده ۳۷۹:

اگر در تصویب مجمع عمومی راجع به تزئید سرمایه ممانعتی موجود نباشد، هر یکی از سهامداران میتوانند از سهام جدید به تناسب سهمی که در سرمایه شرکت دارند، به اخذ سهام بپردازند. هیئت مدیره سهام صادره را که به سهامداران داده میشود، اعلان میکند و در اعلان راجع به قبول و یا رد سهامداران یک مدتی که کم از چهار هفته نباشد، تعیین میشود.

ماده ۳۸۰:

هغه تصویب چه د عمومي مجمع له خوا د پانگې د تنقیص په باره کښې کیږي باید د تنقیص د اجراء ترتیب او طرز هم پکښې وي.

ماده ۳۸۰:

تصویبی که از طرف مجمع عمومی راجع به تنقیص سرمایه به عمل می آید، باید ترتیب و طرز اجرای تنقیص را هم دربر داشته باشد.

ماده ۳۸۱:

د پانگې د تنقیص په خصوص کښې د عمومي مجمع د تصویب له اعلان او ثبت څخه وروسته پوروالان په جرائدو کښې د درې وارو اعلان په ذریعه راغوبنتل کیږي. برسیره پدې هغو پور والانو ته چه شرکت ته معلوم دي، ځانگړي او مخصوص غوښتنپانې هم لېږلی کیږي.

ماده ۳۸۱:

بعد از اعلان و ثبت تصویب مجمع عمومی راجع به تنقیص سرمایه، داینین ذریعه سه مرتبه اعلان در جراید دعوت میشوند. علاوه، به داینینی که نزد شرکت معلوم اند، دعوت نامه های علیحده هم فرستاده میشود.

قبل از ختم تاریخ اعلان اخیر، دائنینی که طلبات ایشان ثابت شود، در صورت درخواست، قروض ایشان پرداخته میشود. برای تصفیه معاملات به داینین از تاریخ اعلان تنقیص تا مرور دو سال به سهامداران تادیه بعمل نمی آید.

ماده ۳۸۲:

در تنقیص سرمایه اگر تنزیل سهام بطور مبادله یا تاپه نمودن و یا صورت دیگری مناسب دیده شده باشد، این ترتیب اعلان میشود: سهامی را که با وجود اطلاع آورده نشده باشد، ممکن است ابطال نمود. ولی در اعلانی که در مورد اعاده سهام به شرکت بعمل می آید، باید صریحاً راجع به ابطال اخطار داده شود.

ماده ۳۸۳:

بعد از آنکه معاملات راجع به تنقیص سرمایه انجام یافت، کیفیت از طرف هیئت مدیره به دایره ثبت تجارت ثبت و اعلان میگردد.

د وروستی اعلان د نبتی له ختم خخه پخوا هغه پوروالان چه طلبات یی ثابت شی د غوښتنې په صورت، د دوی پورونه ورکول کیږي. د پوروالانو د معاملاتو د تصفیې دپاره د تنقیص د اعلان له نبتی خخه تر دوو کالو پورې سهم لرونکو ته خه نه ورکول کیږي.

ماده ۳۸۲:

د پانگې په تنقیص کښې که د اسهامو تنزیل د مبادلي یا تاپه کولو په ډول او یا په بل صورت مناسب لیدلي شوي وي دا ترتیب اعلانیږي. هغه اسهام چه سره د اطلاع را نه وړل شي، ممکن دي چه باطل شي. مگر په هغو اعلانو کښې چه شرکت ته د اسهامو د اعادي په خصوص کښې کیږي، باید صریحاً ابطال په خصوص کښې اخطار ورکړ شي.

ماده ۳۸۳:

وروسته له هغه چه د پانگې د تنقیص په خصوص کښې معاملات پای ته ورسیدل، کیفیت د مدیره هیئت له خوا د تجارت د ثبت په دائره کښې ثبت او اعلانیږي.

پنځمه برخه
د سهم سندونه

حصه پنجم
اسناد سهم

ماده ۳۸۴:

د سهم سندونه یا په نوم یا بی نومه وي.

ماده ۳۸۴:

سندات سهم با اسم و یا بی اسم میباشند.

ماده ۳۸۵:

د شرکت له ثبت څخه پخوا نه بنایې چه د سهم سندونه یا مؤقتي سندونه چه د سهم د اسنادو په عوض وي صادر شي.

ماده ۳۸۵:

قبل از ثبت شرکت سندات سهم و یا اسناد مؤقتیکه عوض اسناد سهام میباشند، نباید صادر شود.

ماده ۳۸۶:

پدې صورت چه د هغه په خلاف د شرکت په اساسنامه کښې مقرر شوي نه وي لږم دي چه د سهم سندونه له نوم سره وي.

ماده ۳۸۶:

در صورتیکه خلاف آن در اساسنامه شرکت مقرر نشده باشد، لږم است که سندات سهم با اسم باشد.

ماده ۳۸۷:

د شرکت په اساسنامه کښې که په بی نومه سهمونو باندې د نوم لرونکو سهامو د تبدیل نه راوستلو په خصوص کښې یاددي په عکس کوم شرط داخل شوي وي، د اعتبار وړ دي.

ماده ۳۸۷:

اگر در اساسنامه شرکت شرطی راجع به تبدیل نیافتن سهام با اسم به سهام بی اسم و یا بالعکس درج گردیده باشد، معتبر است.

ماده ۳۸۸:

په بی نومه سهامو باندې د نوم لرونکو سهامو د تبدیل دپاره شرط دي چه ټول قیمت يي ورکړی شوي وي، که د نوم لرونکو سهامو قیمت د اخیستل شوي قیمت څخه زیات وي،

ماده ۳۸۸:

برای تبدیل سهام با اسم به سهام بی اسم شرط است که تمام قیمت آن پرداخته شده باشد و اگر قیمت سهام یا اسم از قیمت محرز آن زیاد باشد، مبلغ زاید

زايد مبلغ بايد واخيستل شي.

بايد اخذ شود.

ماده: ۳۸۹

د سهم هغه سندونه چه ټول قيمت يي ورکړي شوي نه وي او هغه مؤقتي اسناد چه د سهم له سندونو څخه پخوا سهم لرونکو ته د دوي د اشتراک د حق د معلومولو دپاره ورکړي کيږي، بايد نوم لرونکي وي.

ماده: ۳۸۹

سندات سهميکه قيمت آن تماماً پرداخته نشده باشد و اسناد مؤقتيکه قبل ازسندات سهم به سهم داران برای معلوم ساختن حق اشتراک ايشان داده ميشود، بايد که با اسم باشد.

ماده: ۳۹۰

دسهم هر سند د شرکت په مقابل کښي د ويشلو وړ ندي. که د سهم د سند ملکيت په څو تنو پوري اړه ولري، هغوي کولای شي چه د شرکت په مقابل کښي خپل حقوق يواځي د وکيل د ټاکلو په واسطه تثبیت کړي.

ماده: ۳۹۰

هر سند سهم در مقابل شرکت غير قابل تقسيم است. اگر ملکيت سند سهم متعلق به چند نفر باشد، ميتوانند حقوق خود شانرا در مقابل شرکت تنها بواسطه تعيين وکيل تثبیت کنند.

ماده: ۳۹۱

د سهم سندونه بايد د هغه شخص لاس ليک ولری چه د شرکت په نامه دلاس ليک واک ولری. د سهم په سند کښي دی د شرکت عنوان، نېټه د تأسيس اعلان او د سهم د سندونو شمير د شرکت د پانگې اندازه او د اسهامو قيمت قيد شي. لاس ليک د ټاپي يا مهر په شکل هم جواز لری.

ماده: ۳۹۱

سندات سهم بايد دارای امضای شخصی باشد که به نام شرکت صلاحیت امضاء را دارد. در سند سهم عنوان شرکت، تاریخ اعلان تأسيس و تعداد سندات سهم با مقدار سرمايه شرکت و قيمت های سهام قيد شود، امضاء بشکل تاپه يا مهر هم مجاز است.

ماده: ۳۹۲

د سهم هر سند بايد لږ تر لږه (سل)

ماده: ۳۹۲

هر سند سهم بايد اقلأ (صد)

افغانی قیمت ولری. د صدور سند دسهم سند دي له سلو افغانیو څخه لږ نه وي - مگر په دي شرط چه په اساسنامه کښې بل ډول ټاکل شوي وی.

افغانی قیمت ولری. د صدور سند دسهم سند دي له سلو افغانیو څخه لږ نه وي - مگر په دي شرط چه په اساسنامه کښې بل ډول ټاکل شوي وی.

ماده ۳۹۳:

د سندات سهم با نام باید اسم، پیشه و مسکن مالک نوشته شده و از طرف شرکت در دفتر مخصوص قید شود.

۳۹۳ ماده:

د سهم په نوم لرونکو سندو کښې باید د مالک نوم، کسب او د استوگنې ځای ولیکل شي او د شرکت له خوا په مخصوص دفتر کښې قید شي.

ماده ۳۹۴:

اگر بر خلاف آن در اساسنامه شرکت پیش بینی نشده باشد، سندات سهم با نام را میتوان بدون موافقت شرکت بدیگری انتقال داد.

۳۹۴ ماده:

که د هغه په خلاف د شرکت په اساسنامه کښې پیش بینی نه وي شوي نوکولای شي چه د سهم نوم لرونکي سندونه بي د شرکت له موافقي څخه بل ته انتقال کړي.

ماده ۳۹۵:

سند سهم با نام را میتوان با ظهر نویسی و یا با سند تحریری جداگانه بدیگری انتقال داد و برای اعتبار این انتقال به مقابل شرکت و اشخاص ثالث لازم است که از طرف شرکت به دفتر مخصوص قید شود و قید در اثر نشان دادن سند سهم و یا سند انتقال از طرف گیرنده سهم عملی میشود.

۳۹۵ ماده:

کولای شی چه نوم لرونکي د سهم سند د ظهر نویسی په ذریعه یا په ځانگړی لیکنه بل ته انتقال کړی او د شرکت او دریمو کسانو په مقابل کښې ددې انتقال د اعتبار دپاره لازم دي چه د شرکت له خوا په مخصوص دفتر کښې قید شي او دغه قید د سهم د سند او یا د سهم د اخیستونکي له خوا د انتقال د سند د بنکاره کولو په اثر عملی کیري.

ماده ۳۹۶:

تصاحب و انتقال سندات سهم بی نام در مقابل شرکت و اشخاص ثالث تنها به تصرف معتبر شناخته میشود.

دسهم دبی نومه سندونو تصاحب او انتقال د شرکت او دریمو کسانو په مقابل کښې یواځې په تصرف د اعتبار وړ بلل کېږي.

ماده ۳۹۷:

سهمداریکه قیمت یک سند سهم را تادیه نمیکنند، از روزیکه لازم الاداء مییابد، به پرداخت تکت پولی قانونی آن خساره که ازین حیث به شرکت وارد شده باشد مجبور است. مقررره ایکه راجع به تادیه یک مبلغ معین بنام جبران خساره از رهگذر معطلی پرداخت قیمت سندات سهم در اساسنامه شرکت مندرج باشد، معتبر است.

هغه سهم لرونکي چه د سهم د یوه سند قیمت نه ورکوي له هغې ورځې څخه چه ورکړه یې لارمه ده د هغې د خساري د قانوني تکت پولی په ورکړه چه له دي لاري شرکت ته پښه شوي وي مجبور دي. هغه مقررات چه د خساري د جبران په نامه چه د سهم د سندونو د قیمت د ورکړی د معطلی له لاري پښې شوي وي که د یو ټاکلي مبلغ د ورکړی په خصوص کښې د شرکت په اساسنامه کښې مندرج وي، د اعتبار وړ ده.

ماده ۳۹۸:

در صورتیکه یک سهمدار قیمت سهم خود را تماماً و یا قسماً در وقت معین آن نپرداخته باشد، اگر در اساسنامه شرکت مقرراتی وجود نداشته باشد، هیئت مدیره میتواند به قرار آتی اقدام نماید:

پدې صورت کښې چه یوه سهم لرونکي دخپل سهم قیمت ټول یایې لږ په خپل ټاکلي وخت نه وي ورکړی که د شرکت په اساسنامه کښې ورته مقررات نه وي نو مدیره هیئت کولای شي چه په لاندې ډول اقدام وکړي:

سهمدارانیکه در پرداخت قیمت اسناد سهم تأخیر کنند، برای ایشان در روزنامه ها دو اخطار در ظرف یکماه

هغه سهم لرونکي چه د سهم د اسنادو د قیمت ورکړی وځنډوي، دوي ته په روزنامو کښې په یوه میاشت کي دوه

داده میشود. هر اخطار به فاصله ۱۵ روز که در هر مرتبه سه روز متوالیاً نشر شود بعمل می آید.

اگر از تاریخ اعلان اخیر در ظرف یکماه قیمت پرداخته نشود، به سهامدار مذکور دو اخطار دیگر به فاصله های ده روز ابلاغ میشود که در صورت عدم پرداخت، تمام حقوق اشتراک خود را از دست خواهد داد.

سهمدارانیکه در وقت معیننه پول را نپردازند اگر در اساسنامه بر خلاف آن مقرر نشده باشد، حق اشتراک را ضایع میکنند. این کیفیت هم بصورت جداگانه اعلان میشود.

بعد از اجرای این ترتیب شرکت اسهام مربوطه را به قیمت بورس و یا بطور مزایده به فروش رساننده، اسناد سابق را باطل و عوض آن اسناد جدید اعطا مینماید. در این اسناد مبالغ تادیه شده و اقساط باقیمانده درج میگردد اگر مبلغ تحصیل شده از درک فروش اسناد سهمیکه بموجب این ماده فروخته میشود از مبلغ معین سند مذکور کم باشد، فرق آن از مالک اول سند گرفته میشود.

خله اخطاره ورکول کیرپی. هر اخطار د ۱۵- ورخو نه پس هر کرت درې ورخي پرله پسې نشریږی.

که د وروستي اعلان له نېټې څخه په یوه میاشت کی دننه قیمت ورنکړی شي نو دي سهم لرونکو ته دوه نورو اخطارونه د لسو ورخو په فاصله کښې ورکول کیرپی چه د نه ورکړی په صورت به د خپل اشتراک ټول حقوق له لاسه ورکړی.

هغه سهم لرونکي چه په ټاکلي وخت روپي ورنکړی که په اساسنامه کښې د هغه په خلاف څه نوي مقرر شوي د اشتراک حق ضایع کوي داکیفیت هم په ځانگړی صورت نشریږی.

ددې ترتیب له اجرائه وروسته په شرکت مربوطه اسهام یا د بورس په قیمت یا د مزائدي په ډول پلوري، پخواني سندونه، باطلوي او د هغو په ځای نوي اسناد ورکوي. په دي اسنادو کښې ورکړی شوي پیسي او پاتي قسطونه د اخلیرې، که د سهم د هغو سندونو د پلورلو له درکه چه ددې مادې په موجب پلورل کیرپی تحصیل شوي مبلغ ددې سند له ټاکلي مبلغ څخه لږ وي نو د هغو فرق د سند له لومړی مالک څخه اخیستل کیرپی.

ماده ۳۹۹:

د يوه نوم لرونکي سهم د سند دپلورلو په حال کېنې چه قيمت ئي ټول نه وي ورکړې شوي لمړی مالک او وروسته هغه کسان چه دغه سندئى پيړودلي دي ددې سند له پاتي پيسو څخه د شرکت په مقابل کېنې په گډه سره مسئول دي. د انتقال ورکونکو مسئوليت د شرکت په دفتر کېنې د انتقال د درج له نېټې څخه وروسته له درې کالونه ساقطېږي. د سهم د سند د پاتي پيسو له ورکړې نه پخوا انتقال ورکونکي حق لري چه وروسته له دغه يوه انتقال ورکونکي څخه او يا د سند وروستني خاوند ته د هغو پيسو د پاره چه ورکړې يې دي رجوع وکړي.

ماده ۳۹۹:

در حال فروش یک سند سهم با نامیکه قيمت آن تماماً پرداخته نشده باشد، مالک اول و کسانیکه بعداً سند را خريده اند از مبلغ باقی سند مذکور در مقابل شرکت جمعاً مسئول ميشوند. مسئوليت انتقال دهندگان از تاريخ درج انتقال در دفتر شرکت بعد از سه سال ساقط ميشود. قبل از پرداخت بقيه مبلغ سند سهم، انتقال دهنده حق دارد به یکی از انتقال دهندگان بعد از خود و يا آخرين دارنده سند برای مبلغی که تاديه نموده است، رجوع کند.

ماده ۴۰۰:

د سهامی شرکت له قطعي تشکیل څخه پخوا بل ته د سهم د سندونو انتقال جائز نه دي.

ماده ۴۰۰:

قبل از تشکیل قطعی شرکت سهامی انتقال سندات سهم بدیگری جائز نیست.

ماده ۴۰۱:

د هغه سهم د سندونو انتقال چه د جنس په مقابل کېنې ورکړې شوي وي د شرکت له تشکیل څخه د دوه کالوله تيريدونه وروسته ممکن دي.

ماده ۴۰۱:

انتقال سندات سهمی که مقابل جنس داده شده باشد، بعد از مرور دو سال از تشکیل شرکت ممکن است.

ماده ۴۰۲:

که د سهم يو سند يا مؤقتي سند داسي

ماده ۴۰۲:

اگر یک سند سهم و سند مؤقتی

طوری پوسیده و خراب شده باشد که استعمال آن غیر ممکن ولی مندرجات اصلی و علامه فارقہ آن بلا تردد قابل فهم باشد، صاحب آن حق دارد با پرداخت مصارف از شرکت سند سهم و سند مؤقت جدید طلب نماید.

حصه ششم
اسناد قرض

ماده ۴۰۳:

شرکت های سهامی میتوانند استقراض کنند. استقراض بموجب اسنادیکه دارای قیمت مساوی و عبارت واحد باشد بعمل می آید.

ماده ۴۰۴:

تا زمانیکه قیمت اسناد قرض صادره تماماً استیفاء نشده، هیچگونه اسناد قرض دیگر صادر شده نمیتواند.

ماده ۴۰۵:

اسناد قرضیکه شرکتهای سهامی صادر میکنند، نباید از مقدار تادیه شده سرمایه و دارایی شرکت که بموجب آخرین بیلان تصدیق شده معلوم شده تجاوز کند.

وروست او خراب شوي وي چه استعمال يې غيرممكن وي مگر اصلي مندرجات او فارقہ علامي يې په ځای او د لوستو وړ وي، خاوند يې کولای شي چه د مصارفوله ورکولو نه وروسته له شرکت څخه د سهم نوي سند او مؤقت سند وغواړی.

شپږمه برخه
د پور اسناد

ماده ۴۰۳:

سهامي شرکتونه کولای شي چه پور وکړی. پورکول د هغو اسنادو له مخې چه مساوي قیمت او یو عبارت ولري کیږي.

ماده ۴۰۴:

تر هغه وخته پوري چه د صادره قرض د اسنادو قیمت ټول پوره شوي نه وي په هیڅ شان دپور نور اسناد نشي صادرېدای.

ماده ۴۰۵:

د هغه پور اسناد چه سهامی شرکتونه یی صادروي نه بنایی چه د شرکت د ورکړ شویو شتو او پانگې له هغی اندازي څخه چه د وروستني بیلان په موجب تصدیق شوي او معلوم شوي وي، تیري وکړی.

مادہ ۴۰۶:

کہ خہ ہم د سہامي شرکت په اساسنامه کښې د پور د اسنادو د صدور دپاره اجازه ورکړې شوي وي، خو سره له هغه د عمومي مجمع تصویب هم لازم دي. ددې تصویب د اعتبار دپاره (۳۷۲) مادې د لومړۍ برخي د مندرجه اکثریت او خبرو اترو نصاب شرط دي.

مادہ ۴۰۶:

اگرچه در اساسنامه شرکت سہامي برای صدور اسناد قرض اجازه داده شده باشد، مع ذالک تصویب مجمع عمومی نیز لازم است. برای اعتبار این تصویب نصاب مذاکره و اکثریت مندرجہ قسمت اول مادہ (۳۷۲) شرط است.

دا تصویب باید د تجارت د ثبت په دفتر کښې ثبت او اعلان شي.

این تصویب باید به دفتر ثبت تجارت ثبت و اعلان شود.

مادہ ۴۰۷:

مدیره هیئت چه د پور داسنادو د خپولو دپاره اقدام کوي، باید بیان نامه په لاندې ډول نشر کړی:

مادہ ۴۰۷:

هیئت مدیره که برای نشر اسناد قرض اقدام میکند، باید بیان نامه به شرح ذیل نشر نماید:

۱- نوم، موضوع، مرکز او د شرکت د دوام موده.

۱- اسم، موضوع، مرکز و مدت دوام شرکت.

۲- د شرکت د پانگې اندازه.

۲- اندازه سرمایه شرکت.

۳- د شرکت د اساسنامي نېټه او که په هغې کښې کوم تعدیلات پېښ شوي وي، د هغو نېټه سره له هغو نیتو چه اعلان شوي دي.

۳- تاریخ اساسنامه شرکت و اگر در آن تعدیلات بعمل آمده باشد، تاریخ های آن با تاریخ هایی که اعلان شده.

۴- دمصدقہ بیلانس له مخې د شرکت مالي وضعیت.

۴- وضعیت مالی شرکت نظر به بیلانس مصدقه.

۵- مجموع قيمت اسناد قرض و صورت تاديه به شركت با قيمت هر سند، مقدار تكت پولی، نوعيت سند از لحاظ با نام و يا بی نام بودن، صورت و زمان ادای قرض از طرف شركت.

۶- تاريخ ثبت و اعلان تصويبيکه راجع به صدور اسناد قرض از طرف مجمع عمومي شده باشد.

۷- اگر اموال منقوله و غير منقوله شركت بسبب اسناد قرض كه قبلاً صادر گردیده باشد و يا بسبب ديگری تحت رهن و يا تضمين نشان داده شده باشد، اين بيان نامه بايد اقلاً پانزده روز قبل از صدور اسناد قرض، نشر و اعلان گردد.

ماده ۴۰۸:

در ورقة تعهد خريداري اسناد قرض شرايط بيان نامه ماده (۴۰۷) درج میگردد.

ماده ۴۰۹:

در اسناد قرض علاوه از مندرجات بيان نامه، قيمت و شرايط تاديه تكت پولی هم درج ميشود. سند قرض بايد اقلاً از طرف دو عضو

۵- د پور د اسناد و پول قيمت او شركت ته د ورکړی صورت، د هر سند قيمت، د تکت پولی اندازه، د نوم لرونکي او بي نومه په لحاظ د سند ډول، د شركت له خوا د پور د ورکړی وخت او صورت.

۶- د هغه تصويب د ثبت او اعلان نېټه چه د پور د اسنادو د صدور په خصوص کښې د عمومي مجمع له خوا شوي وي.

۷- که د شركت منقوله او غير منقوله مالونه د پور د هغو اسنادو په سبب چه پخوا صادر شوي وي او يا په بل سبب تر گروي يا تضمين لاندې راغلي وي، دا بيان نامه بايد لږ تر لږه پنځه لس ورځې پخوا د پور د اسنادو له صدور څخه نشر او اعلان شي.

ماده ۴۰۸:

د پور د اسنادو د پيړودلو د تعهد په پاڼه کښې د (۴۰۷) مادې د بيان نامي شرطونه داخليږي.

ماده ۴۰۹:

د پور په اسنادو کښې برسېره د بيان نامي په مندرجاتو د تکت پولی قيمت او د ورکړی شرطونه هم داخليږي. د پور سند بايد لږ تر لږه د مديره هيئت د

دوه تنو غريو له خوا لاس ليک شي.

هيئت مديره امضاء شوه.

۴۱۰ ماده:

د مديره هيئت غړي چه د پور له مربوطو احكامو څخه خلاف رفتاري وکړي، د علاقو لرونکو کسانو په مقابل کښي په گډه سره مسئول دي.

ماده ۴۱۰:

اعضای هيئت مديره که مخالف احكام مربوطه به قرض رفتار کنند، در مقابل اشخاص ذيعلاقه جمعاً مسئول اند.

۴۱۱ ماده:

د پور د اسنادو د مالکينو د عمومي مجمع له غونډي نه پخوا مديره هيئت بايد د اسنادو د مالکينو د تدقيق دپاره د متداوله پور د اسنادو يو جدول جوړ کړي.

ماده ۴۱۱:

قبل از اجتماع مجمع عمومي مالکين اسناد قرض هيئت مديره بايد يک جدول اسناد قرض متداوله را برای تدقيق مالکين اسناد تهيه کنند.

۴۱۲ ماده:

په سهامي شرکت کښي د پور د نوم لرونکي سند د قيد دپاره د ثبت يو دفتر جوړول کيږي.

ماده ۴۱۲:

در شرکت سهامی برای قيد سند قرض با نام يک دفتر ثبت ترتيب داده ميشود.

۴۱۳ ماده:

مديره هيئت او نظارت هيئت د ضرورت په وخت کښي کولای شي چه د عمومي مجمع په شان د پور د اسنادو خاوندان ټولني ته راوغواړي. دپور د اسنادو خاوندان چه لږ ترلږه د متداوله پور د اسنادو د قيمت د پنځمی خاوندان وی کولای شی چه د پور د اسنادو د خاوندانو د عمومي مجمع د ټولني تقاضا وکړي. مديره هيئت او

ماده ۴۱۳:

هيئت مديره و هيئت نظار عندالايجاب ميتوانند مالکين اسناد قرض را مثل مجمع عمومي دعوت به اجتماع نمايند. مالکين اسناد قرض که مالک پنج يک قيمت اسناد قرض متداول باشند، ميتوانند انعقاد مجمع عمومي مالکين اسناد قرض را تقاضا کنند. هيئت مديره و نظار

مكلف اند که به تقاضای آنها ترتیب اثر بدهند، دعوت مالکین اسناد قرض تابع به احکام مخصوص دعوت به اجتماع عمومی سهامداران است.

ماده ۴۱۴:

مجمع عمومی مالکین اسناد قرض صلاحیت دارند که در موارد ذیل ابراز رای و تصویب نمایند:

۱- تنقیص یا رفع و یا الغای تضمینات مخصوصه سند قرض.

۲- تمدید میعاد تکت پولی، تنزیل مقدار و یا تعدیل شرایط تادیه تکت پولی.

۳- تمدید مدت و تعدیل شرایط استهلاك قرض.

۴- اخذ و قبول اسناد سهامی بعوض اسناد قرض.

۵- تعیین یک و یا چند نفر وکیل برای رسیدگی در موارد فوق.

ماده ۴۱۵:

برای اینکه مقررات حصه ۱-۲-۳-۴- ماده (۴۱۴) در حق مالکین اسناد قرض معتبر باشد،

نظار هیئت مکلف دي چه د دوی تقاضا پر خای کړی، د پور د اسنادو د خاوندانو را غوښتل د ټولو سهم لرونکو ټولني ته د غوښتنې د مخصوصو احکام تابع دي.

ماده ۴۱۴:

د پور د اسنادو د مالکینو عمومي مجمع واک لری چه په لاندې موادو کښې رای او تصویب ورکړی:

۱- د پور د سند د مخصوصو تضمیناتو تنقیص، یا رفع یا لغو کول.

۲- د تکت پولی د میعاد اوږدول، او د تکت پولی د ورکړی د اندازي تنزیل او یا د شرایطو تعدیل.

۳- د پور د استهلاك د شرطونو تعدیل او د مودې اوږدول.

۴- د پور د اسنادو په عوض د اسهامو د سندونو اخیستل او قبلول.

۵- په پورته موادو کښې د رسیدگی دپاره د یوه یا څو تنو وکیلانو ټاکل.

ماده ۴۱۵:

لپاره ددې چه د (۴۱۴) مادې ۱-۲-۳-۴ برخو مقرراتو د پور اسنادو د مالکینو په حق کښې معتبر وي نو

بايد دو ثلث ارياب اسناد
تصويب نمايند، در فقره پنجم
ماده مذکور رای مالکین که
نصف اسناد قرض را تمثيل
کنند، کافيست.

حصه هفتم

ضیاع اسناد سهم و اسناد قرض

ماده ۴۱۶:

شرکت هاييکه سهام بي نام و اسناد
قرض بي نام صادر کرده باشند
قيمت و منافع را تنها بحامل اعطا
کرده می توانند.

ماده ۴۱۷:

اگر سند سهم و يا سند قرض
بی نام به علتی از علل از نزد
حامل مفقود شود و به شرکت
صادر کننده ذريعه شعبه ثبت
محکمه تجارت عدم اجرای تاديه
کتباً تقاضا و هر نوع مسئوليت
تأخير تاديه قبول شود، شرکت از
تاديه خودداری خواهد نمود.

اگر از تاريخ اطلاع الی بيست
روز تصويبي راجع بر منع تاديه
از طرف محکمه تجارتي به
شرکت تبليغ نميگردد، تقاضای

بايد د اسناد و د خوانداند و دوه
ثلثه يي تصويب کړي. د نوموړی
مادي په پنځمه فقره کښي د هغو
مالکينو راي چه د پور نيمايي اسناد
تمثيل کړي، کافي دي.

اوومه برخه

دسهم د اسنادو او د پور د اسنادو ضیاع

ماده ۴۱۶:

هغه شرکتونه چه بي نومه سهمونه او
دپور بي نومه سندونه يي صادر کړي
وي، قيمت او گټي يي يواځي حامل ته
ورکولای شي.

ماده ۴۱۷:

که د پور يا د سهم بي نومه سند دکوم
علت له مخي له حامل څخه ورک شي
او صادر کوونکي شرکت څخه د
تجارت د محکمي د ثبت د څانگي په
ذريعه د ورکړي دنه اجراء له امله
تحريري تقاضا وشي او د ورکړي د
تأخير هر ډول مسئوليت قبول شي،
شرکت به د ورکړي نه ځان ژغوري.

که د اطلاع له نېټي تر شلو ورځو
پورې د ورکړي د منع په خصوص
کښي د تجارتي محکمي له خوا
شرکت ته تبليغ ونشي نو دا

تقاضا بي اثره ده.

مذکور بي اثر است.

ماده ۴۱۸:

ماده ۴۱۸:

په تحريري تقاضا کښې بايد دا لاندې تفصيلات درج وي:

تقاضای تحریری باید محتوی تفصیلات ذیل باشد:

۱- د پور د اسنادو او د سهم د اسنادو د قیمت عدد او لمبرونه.

۱- عدد قیمت و نمبر های اسناد سهم و اسناد قرض.

۲- که د پور او سهم د اسنادو نشر متعدد وي، د هغو تذکر.

۲- اگر نشر اسناد قرض و سهم متعدد باشد، تذکر آن.

۳- د ورکې کیفیت او که ممکن وي د ټکټ پولی او د گټې د اخیستو زمانه او ځای.

۳- کیفیت مفقودی و اگر ممکن باشد، زمان و مکان اخذ تکت پولی و یا مفاد.

ماده ۴۱۹:

ماده ۴۱۹:

هغه څوک چه د (۴۱۸) مادې په موجب د هغه د سهم د سند او یا د پور د سند ذوالیدي زائلیږی، پدې صورت چه د شرکت محل تجارتي محکمي ته مراجعه وکړی، محکمه دده ادعا د صحت د دلائلو استیضاح کوي.

شخصیکه بموجب ماده (۴۱۸) ذوالیدی او از سند سهم و یا سند قرض زایل میشود، در صورتیکه به محکمه تجارتي محل شرکت مراجعه کند، محکمه دلایل صحت ادعای او را استیضاح میکند.

که موجوده قریني په دې باب کښې کافي وي نو شرکت له ورکړو څخه منع کوي او خپل قرار په جريدو کښې اعلانوي. که د اعلان له نېټې څخه د دوو کالو په موده کښې یو شخص پیداشي او تجارتي محکمي ته مراجعه وکړی، محکمه په هغې رسیدگی کوي

اگر قرائن موجوده درین باب کافی باشد، شرکت را از تادیات منع و قرار خود را در جراید اعلان میکند. اگر در ظرف دو سال از تاریخ اعلان شخصی پیدا و به محکمه تجاریه مراجعه کند، محکمه بآن رسیدگی کرده،

فيصله لازم صادر ميکند. اگر در ظرف مدت مذکور شخصی دعوی نکند، محکمه به اثر مراجعه کسیکه ادعای زوال ذوالییدی سند سهم و سند قرض را نموده امر به اعطای تکت پولی یا مفاد مینماید و نامبرده بحیث مالک شناخته میشود. این تصویب بعد از اعلان لازم الاجراء است.

ماده ۴۲۰:

دعوی استحقاق به سبب سلب ذوالییدی اسناد سهم و اسناد قرض بی نام صرف علیه شخصی اقامه میشود که سندات مذکور را یافته و یا دزدی کرده و یا دانسته از شخصیکه حامل حقیقی آن نیست، گرفته باشد.

ماده ۴۲۱:

شخصیکه اسناد سهم و اسناد قرض با نام خود را از دست داده باشد و با مراجعه به شرکت مربوطه خواهان مثنی شود، در صورتیکه از روی ثبت شخص صاحب حقیقی سند سهم و یا سند قرض ثابت شود، بموجب تصویب هیئت مدیره مثنی داده میشود.

او لازمه فیصله صادر وی. که پدی موده کبسی کوم سړي دعوی ونکړي نو محکمه د هغه شخص د مراجعي په اثر چه د پور د سند او د سهم د سند د ذوالییدی د زوال ادعایی کړیده، د تکت پولی یا مفاد په ورکړه امر کوي او دا سړي د مالک په حیث پیژندل کيږي. دا تصویب وروسته له اعلان څخه لازم الاجراء دي.

ماده ۴۲۰:

د پور او د سهم د بی نومه اسنادو ذوالییدی د سلب په سبب د استحقاق دعوي يواځې په هغه چاباندې اقامه کيږي چه دا سندونه يي موندلي او يايي غلا کړي او يايي له هغه چاخه چه ورباندې پوه وي چه حقيقي حامل يي نه دي، اخیستی وي.

ماده ۴۲۱:

هر هغه چا چه خپل د سهم او پور نوم لرونکي اسناد له لاسه ورکړي وي او شرکت ته مراجعه وکړي او مثنی يې وغواړي، پدی صورت چه د ثبت له مخې د پور د سند او د سهم د سند شخص حقيقي خاوند ثابت شي، د مدیره هیئت د تصویب په موجب مثنی ورکوله کيږي.

۴۲۲ ماده:

ټول هغه مصارف چه د سهم د سند يا د پور د سند دپاره چه ذواليدي يي زائله شوي وي لږميرې. سره له هغو مصارفو چه د (مثنی) د ورکړې په نسبت د شرکت له خوا غوښتل کيږي، د سندونو په مالک پورې اړه لري.

۴۲۲ ماده:

تمام مصارفيکه برای سند سهم و یا سند قرض که ذوالیدی آن زایل شده لږم میشود. با مصارفيکه نسبت اعطای (مثنی) از طرف شرکت مطالبه میشود، عاید به مالک سند است.

اتمہ برخه

د انونيم (سهامي شرکتونه) رنګول او تصفيه

حصه هشتم

انحلال و تصفيه شرکت های سهامی (انونيم)

۴۲۳ ماده:

سهامي شرکتونه د لاند پښو علتو څخه ديوه په پيښدلو سره رنګيږي:

۴۲۳ ماده:

شرکتهاي سهامی در صورت وقوع یکی از علل ذیل منحل میشود:

۱- د ټاکلي مودې پای ته رسيدل.

۱- ختم مدت معينه.

۲- د شرکت د مقصد حصول او يا د هغه د امکان سلبيدل.

۲- حصول مقصد شرکت و يا سلب امکان آن.

۳- د (۳۱۴) مادې له مخې د شرکت د پانګې د دوو ثلثو ضايع کېدل.

۳- بموجب ماده (۳۱۴) ضيايع دو ثلث سرمايه شرکت.

۴- په دي صورت چه ټول سهم لرونکي له پنځو تنو څخه لږشي.

۴- در صورتیکه مجموع سهامداران از پنج نفر کم شود.

۵- د داسي کوم سبب څرګنديدل چه په اساسنامه کېنې درنګيدو موجب وبلل شی.

۵- ظهور سببیکه در اساسنامه موجب انحلال شمرده شده باشد.

۶- د يوه شرکت له بل شرکت

۶- اتحاد شرکت با

سرہ يوالي.

شرکت ديگري.

۷- د شرکت افلاس.

۷- افلاس شرکت.

۸- د (۳۷۲) مادي د لومړي برخي سره سم د شرکت دعمومي مجمع له خوا د شرکت د ښکېدو تصويب.

۸- تصويب انحلال شرکت از طرف مجمع عمومي به موجب حصه اول ماده (۳۷۲).

۴۲۴ ماده:

که د شرکت له قطعي تشکيل نه وروسته د سهم لرونکو شمېر له پنځو تنو څخه لږ شي او د شرکت ښکېدل اعلان نشي نو هر علاقه لرونکي شخص محکمي ته د مراجعي سره کولای شي چه د شرکت ښکېدل وغواړي.

ماده ۴۲۴:

اگر بعد از تشکيل قطعي شرکت تعداد سهامداران از پنج نفر کم شود و انحلال شرکت اعلان نگردد، هر شخص ذيعلاقه با مراجعه به محکمه ميتواند انحلال شرکت را مطالبه کند.

۴۲۵ ماده:

د شرکت پوروالان محکمي ته په مراجعه سره کولای شي چه د هغه شرکت انحلال چه دوه ثلثه خپله پانگه يي ضايع کړي وي وغواړي - که شرکت دپوروالانو د طلباتو په مقابل کښي محکمي ته مقتضيه تأمينات ورکړي، محکمه د شرکت په انحلال حکم نشي صادرولاي.

ماده ۴۲۵:

داينين شرکت با مراجعه به محکمه ميتوانند انحلال شرکتی را که دو ثلث سرمایه خود را ضايع کرده باشد تقاضا نمایند. اگر شرکت در مقابل طلبات داينين به محکمه تأمينات مقتضيه را بدهد، محکمه نميتواند به انحلال شرکت حکم صادر کند.

۴۲۶ ماده:

که د شرکت انحلال (غير له افلاسه) په بل علت مستند وي نو موضوع د مديره هيئت له خوا دري کرته په هفته

ماده ۴۲۶:

اگر انحلال شرکت (غير از افلاس) مستند بعلت ديگري باشد، موضوع از طرف هيئت مديره سه

مرتبہ ہفتہ یکبار اعلان میگردد کہ
داینین تا مدت یکسال حقوق خود را
از شرکت اخذ نمایند.

مبدأ این مدت از تاریخ نشر
اعلان سوم است.

ماده ۴۲۷:

اگر یک شرکت سهامی غیر از افلاس
بعلت دیگری منحل شده باشد،
متعاقباً تصفیه میشود.

ماده ۴۲۸:

اگر مامورین تصفیه در اساسنامه
شرکت پیش بینی نشده باشند، مجمع
عمومی حین انحلال شرکت هیئت
تصفیه را تعیین مینماید.

ماده ۴۲۹:

اگر مامورین تصفیه بموجب
اساسنامه و یا تصویب مجمع
عمومی تعیین نگردیده باشند،
وظایف تصفیه از طرف هیئت
مدیره اجراء میشود.

ماده ۴۳۰:

مامورین تصفیه که بموجب اساسنامه
و یا تصویب مجمع عمومی تعیین
میگردند و یا هیئت مدیره بموجب
ماده (۴۲۹) وظایف تصفیه را اجراء
میکنند، از طرف مجمع عمومی قابل

کنبی یوکرٹ اعلانیہی چه پوروالن
دی تر یو کال پوری خیل حقوق له
شرکت خخه واخلی.

ددې مودې شروع ددریم اعلان د
خپریدو له نېټې خخه کپری.

ماده ۴۲۷:

که یو سهامی شرکت غیر له افلاسه په
بل علت سره منحل شوی وی وروسته
له هغه تصفیه کپری.

ماده ۴۲۸:

که د تصفیه مامورین د شرکت په
اساسنامه کنبی پیش بینی شوی نه وی
نو عمومی مجمع د شرکت د انحلال په
وخت کنبی د تصفیه هیئت ټاکي.

ماده ۴۲۹:

که د تصفیه مامورین د اساسنامی
په موجب او یا د عمومی مجمع په
تصویب ټاکلی شوی نه وی، د
تصفیه وظیفی د مدیره هیئت له
خوا اجراء کپری.

ماده ۴۳۰:

د تصفیه مامورین چه د اساسنامی له
مخې او یا د عمومی مجمع په تصویب
ټاکل کپری او یا مدیره هیئت د
(۴۲۹) مادې له مخې د تصفیه
وظیفی اجراء کوی، د عمومی مجمع له

خوا د عزل او تبدیل وړ دي.

عزل و تبدیل اند.

په همدې ډول محکمه کولای شي چه د یوه یا خو علاقه لرونکو دمراجعي په اثر له کتنې وروسته د تصفيي مامورین موقوف او یا تبدیل کړي.

همچنان محکمه میتواند در اثر مراجعه یک یا چند نفر شخص ذیعلاقه پس از رسیدگی مامورین تصفیه را عزل و یا تبدیل نماید.

۴۳۱ ماده:

د منحل شوي شرکت شته د پورونو له اداء څخه وروسته د سهمونو په تناسب د سهم لرونکو په منع کښې وېشل کېږي. هغه کسان چه د دفترونو او نورو معتبرو وثيقو له مخې پوروال بلل کېږي، د خپلو حقوقو اخیستلو دپاره د راجستري لیکونو په ذریعه رابلل کېږي.

ماده ۴۳۱:

دارایی شرکت منحل شده بعد از تسویه دیون به تناسب سهام بین سهامداران تقسیم میشود. اشخاصیکه از روی دفاتر و دیگر وثایق معتبر دائن دانسته میشوند، ذریعه مکتوب راجستری برای اخذ حقوق شان دعوت میگرددند.

د هغو کسانو طلبات چه نه حاضرېږي او یا يي حقوق تراوسه پورې په اختلاف کښې وي، یو معتبر بانک ته سپارل کېږي.

طلبات اشخاصیکه حاضر نمیشوند و یا حق ایشان هنوز مختلف فیه میباشد، به یک بانک معتبر تودیع میگردد.

د تصفيي مامورین چه له پاسنی ښوونې څخه چپ حرکت وکړي او غیر حق پیسي ورکړي یواځې او په گډه سره مسئول دي.

مامورین تصفیه که مخالف هدایت فوق حرکت کنند و مبالغی را غیر حق بپردازند، شخصاً و جمعاً مسئول اند.

۴۳۲ ماده:

د منحل شوي سهامی شرکت پانې او دفترونه د تصفيي په پای کښې د تصفيي د مامورینو او یا د علاقه

ماده ۴۳۲:

اوراق و دفاتر شرکت سهامی منحل شده در اختتام تصفیه به اثر مراجعه مامورین تصفیه و یا

اشخاص ذيعلاقه از طرف محكمه مربوطه تجارتي در جاييكه لازم بدانند، براي پانزده سال حفظ ميشود.

ماده ۴۳۳:

احكام مواد (۲۰۵)، (۲۰۶)، (۲۰۷)، (۲۰۸)، (۲۰۹)، (۲۱۰)، (۲۱۱)، (۲۱۶)، (۲۱۷)، (۲۱۸)، (۲۱۹)، (۲۲۰)، (۲۲۱)، (۲۲۲)، (۲۲۳)، (۲۲۴)، (۲۲۵)، (۲۲۶)، (۲۲۷)، (۲۲۸)، (۲۲۹)، (۲۳۰)، (۲۳۲)، (۲۳۳)، (۲۳۹)، (۲۴۰)، (۲۴۱) در شرکتهای سهامی نیز تطبيق ميشود.

ماده ۴۳۴:

وظايفی که مطابق ماده (۲۱۷) به مديران سپرده شده است، در تصفيه شرکتهای سهامی از طرف هيئت مديره ايفاء ميشود.

ماده ۴۳۵:

شرکتهای سهامی بعد از انحلال نيز تا انجام معاملات تصفيه موجود شمرده ميشوند.

واگر هيئت تصفيه لازم ببيند ميتواند مجمع عمومي را براي تصويب امور مربوطه به اجتماع دعوت کند.

لرونکو کسانو د مراجعي په اثر د تجارتي مربوطی محکمي له خوا په داسي ځای کښې چه لازم يي وېولي، تر پنځلسو کالو پورې ساتل کېږي.

ماده ۴۳۳:

د (۲۰۵)، (۲۰۶)، (۲۰۷)، (۲۰۸)، (۲۰۹)، (۲۱۰)، (۲۱۱)، (۲۱۶)، (۲۱۷)، (۲۱۸)، (۲۱۹)، (۲۲۰)، (۲۲۱)، (۲۲۲)، (۲۲۳)، (۲۲۴)، (۲۲۵)، (۲۲۶)، (۲۲۷)، (۲۲۸)، (۲۲۹)، (۲۳۰)، (۲۳۲)، (۲۳۳)، (۲۳۹)، (۲۴۰)، (۲۴۱) مادو احكام په سهامی شرکتو کښې هم تطبيق کېږي.

ماده ۴۳۴:

هغه وظيفي چه له (۲۱۷) مادې سره سم مديرانو ته سپارلي شوي دي د سهامی شرکتونو په تصفيه کښې د مديره هيئت له خوا په ځای کېږي.

ماده ۴۳۵:

سهامی شرکتونه له انحلال څخه وروسته هم د تصفيي د معاملاتو تر پای ته رسيدلو پورې موجود بلل کېږي.

او که د تصفيي هيئت لازم وېولي، کولای شي چه د مربوطه چارو د تصويب دپاره عمومي مجمع غونډې ته را وغواړي.

ماده ۴۳۶:

د تصفيي مامورين د شرکت حاضر وضعیت گوري او د شتو دفتر او بیلانس يي جوړوي او عمومي مجمع ته يې وړاندي کوي.

ماده ۴۳۶:

مامورين تصفيه وضعیت حاضره شرکت را تدقيق و دفتر دارايی و بیلانس را ترتيب نموده برای تصویب به مجمع عمومی تقدیم میدارند.

ماده ۴۳۷:

د کار په پای کښې د تصفيي مامورين مؤظف دي چه يو نهايي او قطعي حساب جوړ کړي او عمومي مجمع ته ئي وسپاري.

ماده ۴۳۷:

در ختم کار مامورين تصفيه مؤظفند که یک حساب نهائی و قطعی ترتیب و به مجمع عمومی بسپارند.

ماده ۴۳۸:

د تصفيي مامورين مکلف دي چه خپلې وظيفي په يو کال کښې پای ته ورسوي او که د تصفيي د معاملاتو اکمال د يو کال په موده کښې ممکن نه وي، د تصفيي مامورين باید دکال په پای کښې د تصفيي نتيجي سره له هغو اسبابو چه د تصفيي د اکمال مانع شوي دي عمومي مجمع ته ابلاغ کړي او د تصفيي د کار د ادامي دپاره تصویب حاصل کړي.

ماده ۴۳۸:

مامورين تصفيه مکلفند که وظايف خود را در ظرف یک سال به انجام رسانند. اگر اکمال معاملات تصفيه در ظرف یک سال ممکن نباشد، مامورين تصفيه باید در اخير سال نتايج تصفيه را با اسبابیکه مانع اکمال تصفيه شده به مجمع عمومی ابلاغ و برای ادامه عمل تصفيه تصویب حاصل نمایند.

ماده ۴۳۹:

د تصفيي مامورين چه مالونه د عمده په ډول پلوري، د عمومي مجمع په تصویب اخیستو باندي مکلف دي.

ماده ۴۳۹:

مامورين تصفيه در فروش اموال بطور عمده فروشی مکلف به اخذ تصویب مجمع عمومی میباشند.

ماده ۴۴۰:

د شرکت خالصه دارايي چه د سهم لرونکو په منځ کښې د هغو روپو په تناسب ویشله کيږي. د ترجیحي او امتیازي سهمونو په خصوص کښې (که د امتیازي سهم قیمت ورکړی شوي نه وي) که په اساسنامه کښې پیش بینی شوي نه وي، د عمومي مجمع د تصویب له قراره رفتار کيږي.

ماده ۴۴۰:

دارایی خالص شرکت در بین سهامداران به تناسب مبالغیکه پرداخته اند تقسیم میشود. راجع به سهام ترجیحی و امتیازی (اگر قیمت سهم امتیازی تادیه نشده باشد) اگر در اساس نامه پیش بینی نشده باشد، به قرار تصویب مجمع عمومی رفتار میشود.

ماده ۴۴۱:

که د سهامی شرکت انحلال له یوه بل شرکت سره دیوالی په اثر شوي وي، لاندني احکام تطبیق کيږي:

ماده ۴۴۱:

اگر انحلال شرکت سهامی در اثر اتحاد با یک شرکت دیگر صورت گرفته باشد، احکام آتیه تطبیق میشود:

۱- د ادارې چاري په هغه شرکت پورې چه د یووالي په نتیجه کښې نوي تشکیل شويدي، اړه لري، مگر لږم دي چه منحل شوي شرکت شته د پورواوو د طلباتو د ورکړې تر وخته پورې ځانگړی اداره او تصفیه شي.

۱- امور اداره به شرکتی که جدیداً در نتیجه اتحاد تشکیل یافته مربوط است، اما لږم است که دارایی شرکت منحل شده تا وقتیکه تادیه طلبات داینین مستقلاً اداره و تصفیه شود.

۲- د هغی محکمی واک چه منحل شوي شرکت د یووالي تر وخته پورې د هغی تابع وي، تر هغی مودې چه ددې شرکت شته ځانگړی اداره کيږي هم دوام کوي.

۲- صلاحیت محکمه که شرکت منحل شده تا زمان اتحاد تابع آن بوده، الی مدتی که دارایی این شرکت جداگانه اداره میشود نیز دوام میکند.

۳- د نوي شرکت د مدیره هیئت

۳- اعضای هیئت مدیره

شرکت جديد تا اجرائی حکم فقره اول این ماده برای اداره امور شرکت شخصاً و جمعاً مسئول اند.

۴- موضوع انحلال شرکت به دایره ثبت تجارتی ثبت و اعلان میشود.

۵- اموال دو شرکت متحده تا مرور مدت معینہ ماده (۴۳۸) به یکدیگر ممزوج نمی شود.

غریب د شرکت د چارو د اداري دپاره ددې مادې د لومړي فقري د حکم تر اجراء پورې يواځې او په گډه سره مسئول دي.

۴- د شرکت د انحلال موضوع د تجارتي ثبت په دایره کښې ثبت او اعلانیږي.

۵- د دوو یو شویو شرکتو مالونه په (۴۳۸) ماده کښې د ټاکل شوي مودې تر تېرېدلو پورې یو له بل سره گډیدای نشي.

حصه نهم حساب نفع و ضرر

ماده ۴۴۲:

در توزیع منافع اقلأ پنج فیصد آن بنام سرمایه احتیاطی برای جبران ضررهای احتمالی شرکت نگهداشته میشود. سرمایه احتیاطی که باینصورت جمع میشود (اگر در اساسنامه راجع به زیادت آن صراحتی موجود نباشد) بعد از آنکه به ربع سرمایه شرکت برسد، دیگر مبلغی نگهداشته نمیشود. اگر قیمت سهام از قیمت های معینہ آنها زیادت باشد، زیادگی قیمت نیز ممکن است به

نهمه برخه د نفع او ضرر حساب

ماده ۴۴۲:

د گټو په ویشلو کښې لږ تر لږه له هغو څخه په سلو کښې پنځه د شرکت د احتمالي ضررونو د پوره کولو دپاره د احتیاطي پانگې په نامه ساتلي کيږي. احتیاطي پانگه چه پدې ډول ټولېږي (که په اساسنامه کښې د هغې د زیاتوالي په باره کښې کوم صراحت موجود نه وي) وروسته له هغه چه د شرکت د پانگې څلورمي ته ورسېږي، نوري پیسې نه ساتلي کيږي. که د سهمونو قیمت د هغو له ټاکلي قیمت څخه زیات وي، د قیمت زیاتوالي يي

سرمایه احتیاطی علاوه شود. بعد از آنکه سرمایه احتیاطی به مقداریکه در اساسنامه و یا قانون تعیین گردیده برسد، باز به هر سببی که باشد تناقض کند، مطابق ترتیب متذکره فقره اول تا وقت اكمال نقصان دوباره به نگهداشت منافع ادامه داده میشود.

ماده ۴۴۳:

تا زمانیکه ضررهای شرکت جبره نشود و مبلغ سرمایه احتیاطی بموجب ماده (۴۴۲) وضع نگردد، منافع توزیع نمیشود. منافعیکه مخالف این حکم توزیع گردد، غیر حقیقی محسوب شده و احکام ماده (۴۴۴) راجع به آن تطبیق میشود.

ماده ۴۴۴:

اگر مفاد از روی سوء نیت از قبیل عدم موجودیت بیلانس و یا نشان دادن مفاد غیر حقیقی در بیلانس) توزیع گردیده باشد، مسترد میشود. حق دعوی استرداد منافع غیر حقیقی بعد پنج سال از مدتیکه در اساسنامه برای توزیع منافع معین است، ساقط میگردد.

هم ممکن دي چه به احتیاطی پانگه ور زیات شی. وروسته له هغه چه احتیاطی پانگه هغي اندازي ته چه په اساسنامه یا قانون کښې ټاکلي شوي وي ورسپړی او بیا په هر سبب چه وي نقصان ومومي، د لمړنۍ فقري له ذکر شوي ترتیب سره سم د نقصان د پوره کېدو تر وخته پورې دگټو ساتني ته ادامه ورکول کېږي.

ماده ۴۴۳:

تر هغه وخته پورې چه د شرکت زیانونه پوره نشي او د (۴۴۲) مادې له مخې د احتیاطی پانگې روپي وضع نشي، گټې نه ویشلي کېږي. هغه گټې چه له دې حکم نه چپي وویشلي شي، غیر حقیقی بللی کېږي او د هغو په باره کښې د (۴۴۴) مادې حکم تطبیقېږي.

ماده ۴۴۴:

که مفاد د بد نیت له مخې (لکه د بیلانس نشتوالي او یا په بیلانس کښې غیر حقیقی گټې بنودل) ویشلي شوي وي، مستردېږي - د غیر حقیقی گټو د استرداد د دعوي حق وروسته له پنځو کالو له هغي مودې چه په اساسنامه کښې دگټو ویشلو دپاره ټاکلي دي ساقطېږي.

ماده ۴۴۵:

د سهم د سند دپاره د شرکت داساسنامي يا د عمومي مجمع په ذريعه ټکټ پولی نه منل کيږي او نه ټاکله کيږي - مگر د هغو شرکتو سهم لرونکو ته چه د هغو کار موضوع د لوي پانگې ټولول وي او دا ترتيب د مودې د تيريدو متضمن وي، د شرکت د متعده پانگې د ټولي شوي برخي دپاره منتهيا په سلو کښې پنځه ټکټ پولی ورکول کيدای شي په شرط ددې چه له پنځو کالو څخه زياتي ونکړي. هغه پيسې چه په دي صورت د ټکټ پولی له درکه ورکول کيږي د ابتدائي تأسيساتو د مصارفو په شان په بيلانس کښې معامله کيږي.

ماده ۴۴۵:

برای سند سهم ذريعه اساسنامه شرکت و يا تصويب مجمع عمومي تکت پولی قبول و تعيين نميشود، ليکن به سهامداران شرکت هاييکه موضوع فعاليت آنها جمع شدن سرمايه بزرگ بوده و اين ترتيب متضمن مرور مدت باشد، برای قسمت جمع شده سرمايه متعده شرکت منتهيا پنج فيصد تکت پولی داده شده ميتواند مشروط بر اينکه از پنج سال تجاوز نکند. مبالغیکه به اين صورت از درک تکت پولی تاديه ميشود، مانند مصارف تأسيسات ابتدائيه در بيلانس معامله ميشود.

ماده ۴۴۶:

که احتياطي پانگه د هغه کسر د پوره کولو دپاره چه له ضرر څخه پيدا شوي وي کفايت ونکړي، د ټول ضرر د پوره کولو تر وخته پورې گټې په سهم لرونکو نشي ويشل کيدای.

ماده ۴۴۶:

اگر سرمايه احتياطي برای تلافی کسر ناشی از ضرر کفايت نکند، تا زمان تلافی تمام ضرر منافع به سهامداران تقسيم شده ميتواند.

پنځم فصل

سهامي مختلط تضامني شرکتونه

ماده ۴۴۷:

سهامي مختلط تضامني شرکتونه عبارت له هغو شرکتو څخه دي چه په

ماده ۴۴۷:

شرکتهاي تضامنی مختلط سهامي عبارت از شرکتهايی

فصل پنجم

شرکتهاي تضامنی مختلط سهامي

است که در آن یک یا تعداد بیشتری از شرکاء در مقابل ديون شرکت مسئولیت تضامنی و غیر محدود دارند، در حالیکه عده دیگری از شرکاء فقط به اندازه سهامیکه به شرکت دارند مسئول میباشند.

ماده ۴۴۸:

مناسبات حقوقیه شرکای متضامن با یکدیگر و بصورت عمومی با سهامداران محدود المسئولیت و با اشخاص ثالث و بالخاصه صلاحیتهای راجع به اداره شرکت و نمایندگی آن در خارج و خروج از شرکت، تابع به احکام شرکتهای تضامنی مختلط میباشد. در خصوصیات دیگر اگر خلاف آن درین فصل تصریح نشده باشد، احکام شرکتهای سهامی تطبیق میشود.

ماده ۴۴۹:

در اساسنامه شرکت تضامنی مختلط سهامی غیر از فقره (۶) تمام فقرات دیگریکه در ماده (۲۷۰) ذکر شده درج میشود. حکم ماده (۲۷۱) راجع به شرکتهای تضامنی مختلط سهامی جاری نیست.

هغو کنبی یو یا زیات شمیر شریکان د شرکت د پورونوپه مقابل کنبی تضامنی او غیر محدود مسئولیت لري. پدې حال کنبی چه بل شمېر شریکان فقط د هغو سهاموپه اندازه چه په شرکت کنبی یې لري مسئول دي.

ماده ۴۴۸:

یو د بل سره متضامن شریکانو حقوقیه مناسبات او په عمومی صورت له محدود المسئولیت سهم لرونکو سره او له دریمو کسانو سره او په تیره بیا د شرکت د اداری او په خارج کنبی د هغه د نمایندگی په خصوص کنبی صلاحیتونه او له شرکت څخه وتل، د مختلطو تضامنی شرکتو د احکامو تابع دي. په نورو خصوصیاتو کنبی که پدې فصل کنبی دهغه په خلاف تصریح نه وي شوي، د سهامی شرکتو احکام تطبیق کیږي.

ماده ۴۴۹:

د سهامی مختلط تضامنی شرکت په اساسنامه کنبی پرته له (۶) فقري نورې ټولې فقري چه په (۲۷۰) ماده کنبی ذکر شوي وي داخلېږي. د سهامی مختلط تضامنی شرکتو په خصوص کنبی د (۲۷۱) مادې حکم نه جاری کیږي.

ماده ۴۵۰:

د سهامی مختلط تضامنی شرکت اساسنامه باید د ټولو متضامنو شریکانو له خوا لاس لیک شي او ټول هغه کسان چه د اساسنامې په جوړولو کېنې گډون کوي مؤسس بلل کېږي. مؤسسین له پنځو تنو څخه لږېدای شي او لږ ترلږه باید یو تن له مؤسسینو څخه متضامن شریک وي. محدود المسئولیت شریکان چه د مؤسس په حیث پیژندل کېږي باید د هغو سهمونو اندازه چه مالک یې دي په اساسنامه کېنې درج شي.

ماده ۴۵۰:

د اساسنامه شرکت تضامنی مختلط سهامی باید از طرف عموم شرکای متضامن امضاء شود و تمام اشخاصیکه در تنظیم اساسنامه اشتراک میکنند، مؤسس شمرده میشوند. مؤسسین از پنج نفر کمتر شده نمیتواند و اقلای یکی از مؤسسین باید از شرکای متضامن باشد. شرکای محدود المسئولیت که بحیث مؤسس شناخته شوند باید مقدار سهامی را که مالک میباشند در اساسنامه درج شود.

ماده ۴۵۱:

د سهامی مختلطو تضامنی شرکتونو د متضامنو شریکانو په باره کېنې د سهامی شرکتونو د مدیره هیئت د وظیفو او مسئولیت په خصوص کېنې احکام جاري دي.

ماده ۴۵۱:

احکام راجع به وظایف و مسئولیت هیئت مدیره شرکتهای سهامی درباره شرکاء متضامن شرکتهای تضامنی مختلط سهامی هم جاریست.

ماده ۴۵۲:

د سهامی مختلطو تضامنی شرکتو مدیران د هغو شرطونو او احوالو په دائره کېنې چه د تضامنی شرکتونو د مدیرانو د عزل دپاره ټاکل شوي دي، د عزل وړ دي.

ماده ۴۵۲:

مدیران شرکتهای تضامنی مختلط سهامی در دایره شرایط و احوالیکه برای عزل مدیران شرکتهای تضامنی تعیین شده قابل عزل اند.

ماده ۴۵۳:

لکه چه یو متضامن شریک نشي کولای

ماده ۴۵۳:

یک شریک متضامن طوریکه

نمیتواند بی اجازه شرکای متضامن دیگر شرکت به نوع تجارتی که موضوع شرکت است معامله کند، همچنان نمیتواند به یک شرکت تضامنی دیگری که به همان نوع تجارت مشغول باشد، به صفت شریک متضامن داخل شود. شریک متضامنی که بر خلاف این حکم رفتار کند، مقرر ماده (۱۵۹) درباره آن تطبیق میشود. اگر شرکای متضامن و یا هیأت نظار اشتراک شریک متضامنی را به شرکت دیگر و یا عمل تجارتی او را که برخلاف مقررات این ماده رفتار کرده باشد از تاریخ وقوع تا یک سال اعتراض نمایند، حق اعتراض ساقط میشود.

ماده ۴۵۴:

اجرای تصویبات مجمع عمومی (در حالیکه در اساسنامه شرکت مقررات دیگری بر خلاف آن موجود نباشد) مربوط به هیأت نظار است.

ماده ۴۵۵:

هیأت نظار در دعاوی ای که میان شرکای متضامن و مجمع عمومی شرکاء محدود المسئولیت واقع شود، شرکای محدود

بی شرکت و نورو متضامنو شریکانو له اجازي څخه په تجارتي ډول چه د شرکت موضوع ده معامله وکړي، په همدې شان نشي کولای چه په یو بل داسي تضامني شرکت کښې چه په همغه ډول تجارت بخت وي، د متضامن شریک په صفت داخل شي. هغه متضامن شریک چه ددې حکم په خلاف رفتار وکړي، د (۱۵۹) مادې مقررات د هغه په باره کښي تطبیقېږي. که متضامن شریکان او یا نظار هیئت په بل شرکت کښې د یوه متضامن شریک په اشتراک او یا د هغه په تجارتی عمل چه ددې مادې له مقرراتو څخه چپ یې رفتار کړي وي د وقوع له نېټې څخه تر یو کال پورې اعتراض ونکړي، د اعتراض حق یې ساقطېږي.

ماده ۴۵۴:

د عمومي مجمع د تصویبونو اجراء (په داسي حال کښې چه د شرکت په اساسنامه کښې د هغو په خلاف نور مقررات موجود نه وي) په نظار هیئت پورې اړه لري.

ماده ۴۵۵:

نظار هیئت په هغو دعوو کښې چه د متضامنو شریکانو او د محدود المسئولیت شریکانو د عمومي مجمع ترمنځ پښ شوي، د محدود

المسئوليتو شريكانو نمايندگي كولاي شي. مگر دا صلاحيت د محدود المسئوليتو شريكانو د عمومي مجمع په تصويب سره خصوصي وکيلانو ته هم سپارل کيدای شي.

المسئوليتو شريكانو د نظار هيئت په جمله کښې شامليدای نشي.

شرکای متضامن در جمله هيئت نظار شامل شده نمیتوانند.

متضامن شريکان د نظار هيئت په جمله کښې شامليدای نشي.

فصل ششم شرکتهای محدود المسئوليت

شپږم فصل محدود المسئوليت شرکتونه

ماده ۴۵۶:

شرکتهای تجارتي ايکه سرمایه آن غير منقسم با سهام بوده و مسئوليت هر شريك محدود باندازه سرمایه متعهده او در شرکت باشد، محدود (لميتد) ناميده ميشود.

ماده ۴۵۶:

هغه تجارتي شرکت چه پانگه يي په سهمونو نه وي ويشل شوي او د هر شريك مسئوليت په شرکت کښې دده د متعهده پانگې په اندازه وي، محدود (لميتد) بلل کيږي.

ماده ۴۵۷:

غير از امور بیمه برای هر نوع معاملات شرکت محدود تشکیل شده میتواند.

ماده ۴۵۷:

پرته د بیمې له چارو دهر ډول معاملاتو دپاره محدود شرکت تشکیليدای شي.

ماده ۴۵۸:

شرکت لميتد به اجازه وزارت اقتصاد ملی تشکیل می یابد. در درخواست اجازه لازم است که امضاء تمام شرکاء و یا وکیل های مصدق ایشان درج گردد. باید تمام سرمایه شرکت تعهد و اقلاً نصف

ماده ۴۵۸:

لميتد شرکت د ملي اقتصاد د وزارت په اجازه جوړيږي. د اجازي په درخواست کښې لازم دي چه د ټولو شريکانو او يا د دوی د مصدقو وکيلانو لاس ليکونه داخل شي. بايد د شرکت ټوله پانگه تعهد او لږ ترلږه

نيمايي پانگه ورکړي شوي وي.

آن تاديه شده باشد.

ماده ۴۵۹:

په محدودو شرکتو کېنې د شريکانو شمير لږ تر لږه دوه او زيات يې پنځوس تنه دي. په محدود شرکت کېنې بايد پانگه له سلو زرو افغانو څخه لږ نه وي.

ماده ۴۵۹:

د شرکتهاي محدود عدد شرکا اقلأ دو و اکثراً پنجاه نفر است در شرکت محدود سرمايه بايد کمتر از يكصد هزار افغانی باشد.

ماده ۴۶۰:

په محدودو شرکتو کېنې دي وروسته له عنوان څخه د (محدود) کلمه زياته شي.

ماده ۴۶۰:

د شرکتهاي محدود بعد از عنوان کلمه (محدود) علاوه شود.

ماده ۴۶۱:

همدا ډول په ټولو پاڼو او اسنادو کېنې دي د شرکت تر عنوان لاندې د پانگې اندازه داخله شي.

ماده ۴۶۱:

همچنين در تمام اوراق و اسناد در زیر عنوان شرکت مقدار سرمايه درج گردد.

ماده ۴۶۲:

هغه چا چه يوه اندازه تعهد کړي پانگه نه وي ورکړي او خپله برخه انتقال

ماده ۴۶۲:

شخصيکه یک مقدار از سرمايه متعهده را تاديه نکرده و حصه

خود را انتقال دهد، شرکت میتواند باقیمانده سرمایه را از شخص اول و یا انتقال گیرنده مطالبه نماید.

ولی بعد از مرور دو سال از تاریخ انتقال، تنها از انتقال گیرنده قابل مطالبه میباشد.

ماده ۴۶۳:

شرکت محدود از طرف یک و یا چند مدیریکه از طرف شرکاء و یا از خارج تعیین میشوند، اداره میگردد. مدیران یا در مقاوله شرکت یا در اثر تصویب بعدی شرکاء تعیین میشوند.

ماده ۴۶۴:

مدیران شرکت در اجراءات خلاف قانون یا اساسنامه شخصاً و جمعاً مسئول اند.

ماده ۴۶۵:

در شرکت هاییکه عدد شرکاء از بیست نفر متجاوز باشد، اجتماع مجمع عمومی تابع به مراسم و قیود بیست که در مورد شرکت های سهامی پیش بینی شده است. در شرکت هاییکه شرکاء کمتر از بیست نفر باشند، تصویبات برای شرکاء بعمل می آید.

کری، شرکت کولای شی چه پاتی پانگه له لمړی شخص او یا د انتقال اخیستونکي څخه وغواړي.

مگر د انتقال له نېټې څخه د دوکالو له تیریدونه وروسته یواځې له انتقال اخیستونکي څخه د غوښتنې وړ ده.

ماده ۴۶۳:

محدود شرکت د یوه یا څو تنو مدیرانو له خوا چه د شریکانو له خوا یا له د باندې څخه ټاکل کیږي، اداره کیږي. مدیران یا د شرکت په مقاوله کښې یا د شریکانو په ورستني تصویب سره ټاکل کیږي.

ماده ۴۶۴:

د شرکت مدیران د قانون یا اساسنامي په خلاف اجراءاتو کښې شخصاً یا په گډه سره مسئول دي.

ماده ۴۶۵:

په هغو شرکتو کښې چه د شریکانو شمېر یې له شلو تنو څخه زیات وي د عمومي مجمع ټولنه د هغو مراسمو او قیودو تابع ده چه د سهامی شرکتونو په خصوص کښې پیش بینی شوي دي. په هغو شرکتو کښې چه شریکان یې له شلو تنو څخه لږ وي، تصویبونه د شریکانو په رأی سره کیږي.

در هر صورت لازمست که شرکائیکه اقلأ نصف سرمايه را نمايندگی ميکنند، بر له موضوع که تحت مذاکره است رأی داده باشند.

ماده ۴۶۶:

حکم ماده (۱۵۱) در شرکتهای محدود هم جاری است.

ماده ۴۶۷:

در تصویبات هر شریک به تناسب حصه خود دارای رأی میباشد.

ماده ۴۶۸:

در شرکتهای محدود که عدد شرکاء از پنج نفر تجاوز نکند، تعديل مقاوله نامه با موافقت تمام شرکاء بعمل آمده میتواند. در شرکت هاییکه شرکاء آن از پنج نفر تجاوز میکنند، موافقت آراء شرکائیکه دو ثلث سرمايه را تمثيل ميکنند، کافيست.

ماده ۴۶۹:

به وفات و يا افلاس یکی از شرکاء شرکت فسخ نمیشود. اگر شرکت مرکب از دو نفر باشد و یک شریک وفات یا افلاس کند، شریک دیگر عوض شریک متوفا دیگری را معرفی میکند و الا شرکت منحل میشود.

به دواړو صورتونو لارمه ده هغه شريکان چه لږ تر لږه د نيمایي پانگي نمايندگي کوي، د هغي موضوع دپاره چه تر مذاکرې لاندې ده، رای ورکړي.

ماده ۴۶۶:

د (۱۵۱) مادې حکم په محدودو شرکتو کېنې هم جاري دي.

ماده ۴۶۷:

په تصویبونو کېنې هر شریک د خپلې برخې په تناسب رأی لري.

ماده ۴۶۸:

په محدودو شرکتونو کېنې چه د شریکانو شمېر له پنځو تنو څخه زیات نشي د ټولو شریکانو په موافقت مقاوله تعدیلیدای شي. په هغو شرکتو کې چه شریکان یې له پنځو تنو څخه زیات وي، د هغو شریکانو د رایو موافقت چه دوه ثلثه پانگه ولري، کافي دي.

ماده ۴۶۹:

د یوه شریک په وفات یا افلاس شرکت نه فسخ کېږي. که شرکت له دوو تنو څخه جوړ وي او یو شریک وفات یا افلاس وکړي نو بل شریک د مړه شریک په عوض بل معرفي کوي او که نه شرکت منحل کېږي.

۴۷۰ ماده:

په محدودو شرکتو کښې چه د شريکانو شمير يې له شلو تنو څخه زياتيږي، يوتن يا دوه تنه د نظار غړي موجود وي چه د سهامي شرکتو د نظار هيئت له مربوطو احکامو سره سم به اجراءات وکړي.

تبصره:

په سهامي او لميتد شرکتو کښې به يو تن د دولت نماينده د کميسر په نامه موجود وي تر څو د اصولنامي د موادو په تطبيق کښې مراقبت وکړي. د کميسر وظيفي د ځانگړي تعليماتنامي له مخې ټاکلي کيږي.

۴۷۰ ماده:

د شرکتهاي محدود که عدد شرکاء آن از بيست نفر تجاوز ميکند، يک و يا چند نفر عضو نظار موجود ميباشد که مطابق احکام مربوطه به هيئت نظار شرکتهاي سهامي اجراءات خواهند کرد.

تبصره:

د شرکتهاي سهامي و ليمتد يک نفر نماينده دولت بنام کميسر موجود خواهد بود تا در تطبيق مواد اصولنامه مراقبت بدارد. وظيف کميسر بموجب تعليمات نامه عليحده معين ميگردد.

درېيم باب - تجارتي اسناد

لومړی فصل
برات

لومړۍ برخه - د برات ليکنه او شکل

۴۷۱ ماده:

برات بايد دا لاندني شرطونه ولري:

۱- د برات کلمه د سند په متن کښې په هره ډبه چه برات ليکلي شوي وي.

۲- د ټاکلي مبلغ د ورکړي امر بي له قيد او شرط څخه.

باب سوم - اسناد تجارتي

فصل اول
برات

حصه اول - تحرير و شکل برات

۴۷۱ ماده:

برات بايد محتوی شرايط ذيل باشد:

۱- کلمه برات در متن سند بهر زبانيکه برات تحرير شده باشد.

۲- امر تاديه مبلغ معين بلا قيد و شرط.

- ۳- د (برات ورکونکي) مخاطب نوم. ۳- اسم مخاطب (تادیه کننده برات).
- ۴- د ورکړې موده. ۴- موعده تادیه.
- ۵- د ورکړې ځای. ۵- محل تادیه.
- ۶- د هغه چا نوم چه مبلغ ده ته او یا دده حواله ورکړي ته باید ورکړي شي. ۶- اسم شخصیکه مبلغ در وجه او و یا حواله کردش باید تادیه شود.
- ۷- د برات د لیکلو ځای او نېټه. ۷- محل و تاریخ تحریر برات.
- ۸- د برات د صادرونکي لاسلیک. ۸- امضای صادر کننده برات.

۴۷۲ ماده:

ماده ۴۷۲:

هغه سند چه د (۴۷۱) مادې له مندرجاتو څخه یو په کښې نوي، د برات ماهیت به ونلري پرته له هغو حالاتو چه په لاندنیو فقرو کښې ذکر شوي دي:

سندیکه یکی از مندرجات ماده (۴۷۱) را حاوی نباشد، ماهیت برات را نخواهد داشت به استثنای حالاتیکه در فقرات ذیل ذکر گردیده است:

- ۱- هغه برات چه د ورکړې موده پکښې ذکر شوي نه وي د ښکارولو په وخت کښې د ورکړې وړبلل کیږي. ۱- براتییکه موعده تادیه در آن ذکر نشده باشد، عند الرویت قابل تادیه دانسته میشود.
- ۲- په هغه برات کښې چه دور کړي ځای یې ذکر نه وي نو هغه ځای چه د مخاطب له نامه څخه وروسته لیکلي شوي وي، د ورکړې ځای بلل کیږي. ۲- در براتییکه محل تادیه ذکر نباشد، محلیکه بعد از اسم مخاطب تحریر شده باشد، محل تادیه شناخته میشود.
- ۳- هغه برات چه د صدور ځای پکښې ذکر شوي نه وي نو هغه ځای چه ددې صادرونکي له نامه څخه وروسته وي د ۳- براتییکه محل صدور در آن ذکر نشده باشد، محلیکه بعد از اسم صادر کننده مذکور باشد، محل

صدور ځای بلل کيږي.

صدور شناخته ميشود.

ماده ۴۷۳:

ماده ۴۷۳:

د ورکړي وړ برات کيدای شي چه د صادرونکي په امر يا د صادرونکي په وجه يا دريم شخص په حساب وليکل شي.

برات را ميتوان قابل تاديه به امر صادر کوننده يا در وجه صادر کوننده يا به حساب شخص ثالث تحرير کرد.

ماده ۴۷۴:

ماده ۴۷۴:

د برات ورکړه کيدای شي چه د دريم شخص د استوگنې په ځای کښې وي او که د مخاطب د استوگنې په ځای کښې وي او که په بل ځای کښې وي، مشروط کړي.

تادييه برات را ميتوان در اقامتگاه شخص ثالث، چه در محل سکونت مخاطب باشد و چه در محل ديگری، مشروط نمود.

ماده ۴۷۵:

ماده ۴۷۵:

هغه برات چه د بنودلو په وخت کښې او يا وروسته له بنودني په ټاکلي موده کښې د ورکړي وړ وي، صادرونکي کولای شي چه دا شرط کيږدی چه د ورکړي وړ مبلغ يې تکت پولي بللي وي.

براتی که عند الرويت و يا در مدت معينی بعد از ارائه قابل تاديه باشد، صادر کوننده ميتواند شرط گذارد که مبلغ تادييه، تکت پولى دانسته باشد.

په نورو براتو کښې د تکت پولى شرط معتبر ندي. د تکت پولى اندازه بايد ټاکلي وي، که تکت پولي ټاکلي نه وي، معتبر نه دي. که بله نېټه مقرره شوي نه وي نو تکت پولي به د برات د ليکلوله نېټې څخه حساب شي.

در براتهای ديگر شرط تکت پولى معتبر نيست. مقدار تکت پولى بايد تعيين شده باشد در صورت عدم تعين، تکت پولى معتبر نيست. اگر تاريخ ديگری مقرر نشده باشد، تکت پولى از تاريخ تحرير برات حساب خواهد شد.

۴۷۶ مادہ:

په هغه برات کښې چه مبلغ هم په حروفو او هم په ارقامو ليکلي شوي وي. که په دواړو کښې توپير پيدا شي نو هغه مبلغ چه په حروفو ليکل شوي دي د اعتبار وړ دي.

ماده ۴۷۶:

در براتيکه مبلغ هم بحروف و هم به ارقام تحرير شده باشد. اگر بين هر دو تفاوت موجود شود، مبلغیکه با حروف تحرير گرديده معتبر است.

۴۷۷ ماده:

په هغه برات کښې چه مبلغ يواځې په حروفو يا يواځې په ارقامو مکرر ليکلي شوي وي او په منځ کښې يې توپير پيدا شي، لږ مبلغ ته اعتبار ورکاوه کيږي.

ماده ۴۷۷:

در براتيکه مبلغ تنها با حروف و يا تنها با ارقام مکرر تحرير شده باشد و در بين آنها تفاوت موجود شود، به مبلغ اقل اعتبار داده ميشود.

۴۷۸ ماده:

هغه کسان چه برات د يوه داسي شخص په نامه او حساب باندي چه د هغه وکالت نلري لاس ليک کړي نو هر ډول مسئوليت چه د هغه برات په خصوص کښې پيښ شو، په دوي پورې اړه لري او دهغه وکيل په باره کښې چه د خپل واک له حدودو څخه تيري وکړي هم همدغه حکم معتبر دي.

ماده ۴۷۸:

کسانیکه برات را بنام و حساب شخصیکه وکالت او را ندارد امضاء کنند، هر نوع مسئولیت راجع به آن برات به ایشان عاید است. درباره وکیلی که از حدود صلاحیت خود تجاوز کند نیز عین همین حکم معتبر است.

۴۷۹ ماده:

د برات قبول او ورکړه د صادر وونکي تر ضمانت لاندې دي. صادر وونکي ممکن دي چه د قبول له ضمانت څخه ځان خلاص کړي مگر هغه شرط چه د ورکړي له ضمانت څخه د ابراء متضمن وي، د اعتبار وړ نه دي.

۴۷۹ ماده:

قبول و تاديئه برات تحت ضمانت صادر کننده است صادر کننده ممکن است خود را از ضمانت قبول وارهاند ولی شرطیکه متضمن ابراء از ضمانت تاديه باشد معتبر نیست.

دوه یمه برخه
په شالیکل

حصه دوم
ظهر نویسی

۴۸۰ ماده:

که د برات صادر کوونکي د انتقال وړ نه وي او جمله له یوي بلي داسي جملې چه کت مټ دغه معنی افاده کړي لیکلي وي نو دا برات نقل کیدای نشي او دغیر قابل انتقال طلباتو د احکامو تابع دي.

۴۸۰ ماده:

برات بموجب ظهر نویسی قابل انتقال میگردد. اگر صادر کننده برات جمله قابل انتقال نیست و یا یک جمله دیگریکه عین معنی را افاده کند نوشته باشد، برات مذکور به طریق ظهر نویسی نقل شده نتوانسته تابع احکام طلبات غیر قابل انتقال است.

۴۸۱ ماده:

د برات په شالیکنه لارمه ده چه له هر ډول قید او شرطو څخه عاري وي. په هر شرط پورې چه ظهر نویسی تعلق

۴۸۱ ماده:

ظهر نویسی لارم است از هر گونه قیود و شروط عاری باشد. هر شرطیکه ظهر نویسی به آن

متعلق باشد، بلا اثر میباشد و
ظهر نویسی یک قسمت از وجه
برات باطل است.

ماده ۴۸۲:

ظهر نویسی یا بر خود برات و یا
بر یک ورقه دیگر ملصق به
برات نوشتته میشود. ظهر
نویسی لازم است از طرف ظهر
نویس امضاء شود. اگر در ظهر
نویسی اسم حامل ذکر
نگردیده باشد و یا ظهر نویس در
ظهر برات یا ورقه ملصق برات
تنها به امضاء اکتفا نموده باشد،
این ظهر نویسی صحیح و معتبر
است. (ظهر نویسی سفید).

ماده ۴۸۳:

اگر ظهر نویسی از نوع ظهر نویسی
سفید باشد، حامل آن میتواند:

۱- ظهر نویسی را بنام خود یا بنام
شخص دیگری بنویسد.

۲- برات بطور ظهر نویسی سفید نقل
و یا به یک شخص دیگری تکراراً ظهر
نویسی کند.

۳- بدون پر کردن جای سفید آن و
یا بدون ظهر نویسی برات را
بشخص دیگری نقل دهد.

لری، هغه شرط باطل او بی اثر دی. او
د برات د پیسو څخه د یوې برخې ظهر
نویسی کول باطل دی.

ماده ۴۸۲:

د برات په شا لیکنه یا په خپله په برات
او یا په یوه بله پاڼه چه په برات پورې
نښتی وي، لیکله کیږي. د برات په شا
لیکنه لږمه ده چه د برات په شا باندې
د لیکوونکي له خوا لاس لیک شي. که
د برات په شالیکنه کښې د حامل نوم
نه وي ذکر شوي او لیکونکي د برات
په شا او یا په برات پورې نښتی پاڼه
باندې یواځې په لاس لیک اکتفا کړي
وي د برات په شا دا لیکنه صحیح او د
اعتبار وړ ده (سپینه ظهر نویسی)

ماده ۴۸۳:

که ظهر نویسی د سپینې ظهر نویسی
له ډوله وي نو حامل یې کولای شي:

۱- ظهر نویسی په خپل نامه یا د بل
شخص په نامه وکړي.

۲- برات د سپینې ظهر نویسی په ډول
نقل او یایي بل شخص ته په تکرار ډول
په شا ولیکي.

۳- بي دهغه د سپین ځای له ډکولو او
یا بي لدې چه د برات په شا ولیکي،
برات بل شخص ته نقل کړي.

ماده ۴۸۴:

که دهغه په خلاف کوم قيد نه وي نو د برات په شاليکونکي د برات د قبول او ورکړي متکفل دي. د برات ظهر نويس کولای شي چه د يوي نوي ظهر نويس اجراء منع کړي. پدې صورت کښې ظهر نويس د هغه شخص په مقابل کښې چه وروسته له هغه ده ته ظهر نويس شوي وي، هيخ ضمانت نلري.

ماده ۴۸۴:

اگر بر خلاف آن قيدي نباشد ظهر نويس متکفل قبول و تاديه برات است. ظهر نويس ميتواند اجرائی يک ظهر نويسی جديد را منع کند. درينصورت ظهر نويس هيچ ضمانتی را در مقابل شخصيکه بعد از آن برات به او ظهر نويسی شده باشد ندارد.

ماده ۴۸۵:

که سپينه ظهر نويسي (د ټاکلي شخص په نامه) پوره ظهر نويسي تعقيب کړي دبرات د وروستۍ ظهر نويس لاس ليک کوونکي داسي ښکاري چه د سپيني ظهر نويسي په ذريعه دبرات خاوند دي.

ماده ۴۸۵:

اگر ظهر نويسی سفيد را يک ظهر نويسی کامل (بنام شخص معين) تعقيب کند، امضاء کننده ظهر نويسی اخير برات چنان تلقی ميشود که به توسط ظهر نويسی سفيد مالک برات است.

ماده ۴۸۶:

که د برات حامل پر مسئولينو باندي دعوي وکړي، مدعي عليه نشي کولای چه دمعاملاتو په استناد له پخوانيو حاملينو او يا صادر کوونکو څخه د

ماده ۴۸۶:

اگر حامل برات عليه مسئولين دعوی کند، مدعی عليه نمیتواند به استناد معاملات یا حاملين سابق یا صادر کننده

مسئولیت دفع وکړي.

دفع مسئولیت کند.

ماده ۴۸۷:

که ظهر نويس يو له لاندنيو عباراتو څخه: (د تحصيل دپاره دي) (د قبض دپاره دي) ولري يا وکالتاً يا يوبل داسي عبارت چه پر وکالت دلالت وکړي، حامل سره له دي چه له برات څخه دپيدا شوو ټولو حقوقو موندونکي دي، د هغو ظهر نويسي فقط د وکیل په حيث اجراء کولای شي. په دي حال کښې مسئولین نشي کولای چه دا ډول برات پخوا له هغي ادعا نه چه د مؤکل ظهر نويس په برابر يي لري د حامل په مقابل کښې يې وړاندي کړي. هغه وکالت چه په ظهر نويسي کښې موجود دي، د مؤکل شخص په مرگ او يا د قانوني اهليت په ځانليدو نه ساقطیږي.

ماده ۴۸۷:

اگر ظهر نويسی حاوی یکی از عباره های ذیل باشد: (برای تحصيل است) (برای قبض است) و یا وکالتاً یا عبارۀ دیگری را که دلالت بر وکالت نماید، حامل با اینکه واجد کافه حقوق متولده از برات است، ظهر نويسی آن را فقط بحیث وکیل ميتواند اجراء نماید. درین حال مسئولین اینگونه برات نمیتوانند پیش از آن ادعائیکه در برابر ظهر نويس مؤکل دارند، در مقابل حامل پیش کنند. وکالتی که در ظهر نويسی موجود میباشد، با مرگ شخص مؤکل و یا بنابر زایل شدن اهليت قانونی ساقط نمیشود.

ماده ۴۸۸:

پدې حال کښې چه په ظهر نويسی کښې دا عبارتونه (د تضمین دپاره دي) او يا (د گرو دپاره دي) او يا داسي تعبیرونه چه د ضمانت يا گروى معني ورځني وفهمیږي موجود وي، حامل کولای شي چه له دي برات څخه د پيدا شوو ټولو حقوقو څخه استفاده وکړي.

ماده ۴۸۸:

درحالیکه در ظهر نويسی عبارت های (برای تضمین است) و یا (برای رهن است) و یا تعبیراتیکه معنی ضمانت و یا رهن از آن فهمیده شود موجود باشد، حامل ميتواند از تمام حقوق متولده ازین برات استفاده کند.

مگر دده له خوا د برات ظهر

اما ظهر نويسی برات از طرف

او تنها حکم ظهر نویسی از طرف وکیل را دارد.

ماده ۴۸۹:

ظهر نویسی ایکه بعد از انقضای مدت اجراء شود، در حکم ظهر نویسی است که قبلاً اجرا شده باشد.

اگر بر خلاف آن حکمی موجود نباشد، ظهر نویسی بی تاریخ چنان محسوب میشود که قبل از ختم میعاد اعتراض تحریر شده باشد.

حصه سوم
قبولی

ماده ۴۹۰:

برات را قبل از رسیدن موعد از طرف حامل و یا از طرف هر ذوالید دیگری به محل اقامتگاه مخاطب برای قبولی میتوان ارائه نمود.

ماده ۴۹۱:

صادر کننده میتواند در برات برای قبولی مخاطب شرط مرور مدتی را قید کند و یا بدون مدت، مکلفیت حامل را در اخذ قبولی تحریر نماید.

نویسی یواخی د وکیل له خوا د ظهر نویس حکم لری.

ماده ۴۸۹:

ظهر نویسی چه وروسته له مودی تیریدونه اجراء شی، د هغې ظهر نویسی په حکم کښې ده چه پخوا اجراء شوی وی.

که د هغه په خلاف کوم حکم موجود نه وی نو بی تاریخه ظهر نویسی داسی گڼلی شی چه د اعتراض د میعاد له پای ته رسیدلونه پخوا لیکلی شوی وی.

درېیمه برخه
قبولی

ماده ۴۹۰:

برات د موعد او نېټې د پوره کیدلونه پخوا د حامل له خوا او یا د هر یو بل ذوالید له خوا د مخاطب په استوگنځۍ کښې د قبولی دپاره ښکاره کولای شی.

ماده ۴۹۱:

صادر کوونکی کولای شی د مخاطب د قبولی دپاره په برات کښې د مودی د تېریدو شرط قید کړی او یا بی له مودی، د قبولی په اخیستو کښې د حامل مکلفیت ولیکی. هغه برات چه

برائیکہ تادیہ آن به اقامتگاہ و یا بعد از ارائه تادیہ آن به مرور مدتی مقید نشده باشد، صادر کننده میتواند آن را (غیر قابل قبول) بنویسد.

همچنان صادر کننده میتواند شرط بگذارد که ارائه برای قبول قبل از تاریخ معین بعمل آمده نمیتواند.

در صورتیکه از طرف صادر کننده قید (غیر قابل قبول) درج نشده باشد، هر ظهر نویس میتواند با تعیین یک مدت و یا بدون تعیین مدت برات را برای قبول مشروط نماید.

ماده ۴۹۲:

در برات هاییکه تادیہ آن به یک مدت معین بعد از ارائه مشروط باشد، لازم است از تاریخ برات الی ظرف شش ماه ارائه شود. صادر کننده میتواند این مدت را کم یا زیاده نماید.

از طرف ظهر نویس مدت تنها تقلیل شده می تواند.

ماده ۴۹۳:

براتی را که حامل برای قبولی

ورکره یی به استوگنخی کنیې او یا وروسته له بنکاره کولو نه د هغه ورکره د مودې په تیرېدو مقیده شوی نه وی نو صادر وونکی کولای شي چه هغه (غیر قابل قبول) ولیکی.

همدا ډول صادر وونکی کولای شي چه دا شرط کیږدی چه پخوا له ټاکلی نېټې څخه د قبول دپاره بنکاره کیدای نشي.

پدی صورت چه د صادر وونکی له خوا د (غیر قابل قبول) قید درج شوی نه وی، هر ظهر نویس کولای شي چه د یوی مودی په ټاکلو سره او یا بی د مودی له ټاکلو برات د قبول دپاره مشروط کړی.

ماده ۴۹۲:

په هغو براتونو کنیې چه د هغو ورکره وروسته له بنکاره کولونه په یوه ټاکلی موده پوری مشروط وی، لازم دی چه د برات له نېټې څخه تر شپږو میاشتو پوری بنکاره شي. صادر وونکی کولای شي چه دا موده لږه یا زیاته کړی.

د ظهر نویس له خوا موده یواځي لږیدای شي.

ماده ۴۹۳:

هغه برات چه حامل یی د قبولی دپاره

ارائه می‌کند، مجبور نیست به مخاطب تسلیم کند. مخاطب می‌تواند فردای روزیکه برات به او ارائه شده باشد، برای بار دوم طالب ارائه گردد.

اگر حامل اعتراض کند و در جواب به مطالبه بار دوم استناد نشود، علاقه مندان نمیتوانند قبول ننمودن مطالبه دوم را ادعا کنند.

ماده ۴۹۴:

قبول به عبارت (قبول گردیده است) و یا به عبارت دیگری مفید همین معنی باشد، افاده میشود و از طرف مخاطب امضاء میگردد. محض امضای مخاطب بر روی برات هم در حکم قبول است. در حالیکه تادیه برات بعد از ارائه در یک مدت معین و یا ارائه آن در ظرف یک مدت معین برای قبولی مشروط باشد، اگر حامل درج تاریخ روز ارائه را تقاضا نکند، هر روزی که قبولی در آن واقع شده باشد، تاریخ همان روز درج میشود.

اگر مخاطب در حین قبول، تاریخ درج نکرده باشد، لازم است

بنکاره کوی، مجبوره دی چه مخاطب ته یی تسلیم کری. مخاطب کولای شی د هغی ورخی په سبا چه برات ورته بنکاره کری شوی وی، بیا یی هم بنکاره کول وغواری.

که حامل اعتراض وکری او په خواب کنبی د دوهم حل په غوښتنه استناد ونشی نو علاقه لرونکی نشی کولای چه د دوهمی غوښتنی د نه قبلولو ادعا وکری.

ماده ۴۹۴:

قبول د (قبول شوی دی) په عبارت او یا په بل عبارت چه همدا معنی افاده کوی افاده کیږی او د مخاطب له خوا لاس لیک کیږی. د برات پر مخ د مخاطب تش لاس لیک هم د قبول په حکم کنبی دی. په دی حال کنبی چه د برات ورکړه په ټاکلی موده کنبی د بنکاره کولونه وروسته او یا د هغه بنکاره کول په یو ټاکلی موده کنبی د قبولی دپاره مشروط وی نو که حامل د بنکاره کولو د ورخی د نبتی درج و نه غواری نو هر هغه ورخ چه قبولی پکنبی پښه شوی وی د هغی ورخی نبتی درجیږی.

که مخاطب د قبول په وخت کنبی نبتی نه وی درج کری نو لازم دی چه

حامل برای محافظه حقوق خود در مقابل ظهر نویس ها و در مقابل صادر کننده با تنظیم یک ورقه اعتراض (پروتست) که در وقت و زمان معیین تحریر شده باشد، این غفلت را اثبات کند.

ماده ۴۹۵:

قبول باید بدون قید و شرط باشد ولی مخاطب میتواند جزئی از مبلغ محتویه برات را قبول نکند. تمام قیود دیگری که در قبول درج میشود، اگر مندرجات برات را تعدیل نماید، در حکم عدم قبول است.

معذالک قبول کننده بشرط در حدود شرطیکه نوشته مسئول است.

ماده ۴۹۶:

اگر برات طوری صادر شده باشد که در محل غیر اقامتگاه مخاطب قابل تادیه باشد و نام شخصیکه به او تادیه میشود در آن تصریح نشده باشد، چنان محسوب میشود که قبول کننده تعهد نموده که وجه برات را شخصاً در محل تادیه اداء نماید.

حامل د خپلو حقوقو د ساتنی دپاره د ظهر نویس په مقابل کښې او د صادر کوونکې په مقابل کښې د اعتراض (پروتست) د یوې پاڼې په جوړولو چه په ټاکلی وخت او زمان کښې لیکلی شوی وی، دا غفلت اثبات کړی.

ماده ۴۹۵:

قبول باید بی له قید او شرط څخه وی مگر مخاطب کولای شي چه د برات له منځه څخه یوه برخه روپیۍ قبول نکړی. نور ټول قیدونه چه په قبول کښې درج کیږي که دبرات مندرجات تعدیل کړی، د نه قبول په حکم کښې دی.

سره لدی په شرط قبلوونکی دهغه شرط په حدود کښې چه لیکلی یې دی، مسئول دی.

ماده ۴۹۶:

که برات دا ډول صادر شوی وی چه د مخاطب د استوگنې په غیر ځای کښې د ورکړې وړ وی او د هغه شخص نوم چه هغه ته ورکاوه کیږي په هغه کښې تصریح شوی نه وی، داسی گڼل کیږي چه قبلوونکی تعهد کړی دی چه د برات وجه شخصاً د ورکړې په محل کښې اداء کړی.

۴۹۷ ماده:

هغه څوک چه برات قبلوی، د هغه د ورکړې مسئول دی. له ورکړې نه د منع په صورت، که حامل د برات صادر وونکی هم وی، د (۵۱۸ - ۵۱۹) مادو له مخې د ټولو هغه حقوقو چه د غوښتنې وړ وی، دعوی کولای شي.

۴۹۷ ماده:

شخصيکه برات را قبول ميکند مسئول تادييه آنست. در صورت امتناع از تادييه اگر حامل صادر کننده برات هم باشد، بموجب مواد (۵۱۸-۵۱۹) همه حقوق قابل مطالبه را ميتواند دعوی کند.

۴۹۸ ماده:

که قبلوونکی قبولی د برات په مخ ليکلی وی او حامل ته د برات له تسليمی څخه يې پخوا بېرته کړېنه يې رابنکلی وی، داسی گڼل کيږي چه دغه برات يې نه دی منلی. مگر که مخاطب دا قبول حامل ته او يا د برات يولاسليک کوونکی ته په ليکنه سره اخبار کړی او وروسته له هغه يې په خپله قبولی باندې خط نیولی وی، دخپلی قبولی په دائره کښې مسئول دی.

۴۹۸ ماده:

اگر قبول کننده، قبولی را بر روی برات نوشته باشد و قبل از تسليمی برات به حامل آنرا خط بزنند، چنان محسوب ميشود که از قبول امتناع نموده است. ولی اگر مخاطب این قبول را به حامل و يا به یکی از اشخاص امضاء کننده برات تحریراً اخبار و بعد از آن قبولی خود را خط زده باشد، در دایره قبول خود مسئول است.

څلورمه برخه
ضمانت

حصه چهارم
ضمانت

۴۹۹ ماده:

د يو برات ورکړه که يوه برخه وی يا ټول وی د ضمانت په ذريعه تضمين کيدلای شي. تضمين ممکن دی چه ددريم شخص او يا د يوه لاس ليک

۴۹۹ ماده:

تادييه يك برات جزواً و يا كلاً توسط ضمانت تأمين شده ميتواند. تضمين ممكن است از طرف شخصي ثالث و يا یکی از امضاء

کونکی له خوا وی.

کنندگان بوده باشد.

ماده: ۵۰۰

ماده ۵۰۰:

ضمانت یا په برات کښې او یا په یوه ملحقه پاڼه کښې داخلېږي.

ضمانت یا در برات و یا در یک ورقه ملحقه درج میشود.

ضمانت (د ضمانت دپاره دی) په عبارت سره او یا په بل داسی عبارت سره چه دغسی معنی افاده کړی د ضامن له خوا لاس لیک کيږي. پرته له صادر وونکی او مخاطب څخه د برات پر مخ د نورو کسانو لاس لیک ضمانت افاده کوی.

ضمانت یا عبارت (برای ضمانت است) و یا عبارت شبیه آن افاده میشود و از طرف ضامن امضاء میگردد. امضای اشخاص دیگر غیر از صادر کننده و مخاطب بر روی برات افاده ضمانت را میکند.

په ضمانت کښې باید تصریح شي چه د کوم شخص په حساب ضمانت شوی دی او که تصریح شوی نه وی نو د صادر وونکی په حساب گڼل کيږي.

در ضمانت باید تصریح گردد که به حساب کدام شخص ضمانت شده است و اگر تصریح نگردیده باشد، به حساب صادر کننده شمرده میشود.

ماده: ۵۰۱

ماده ۵۰۱:

ضمانت کونکی دهغه شخص په اندازه چه دی یې ضامن شوی، مسئول دی. که برات په قانونی شکل نه وی جوړ شوی نو ضامن له خپل تعهد نه بری دی.

ضمانت کننده به اندازه شخصیکه ضامن او شده است، مسئول است. اگر برات بشکل قانونی ترتیب نشده باشد، ضامن از تعهد خود بری میباشد.

که ضامن د برات وجه ورکړی، حق لری چه ضمانت شوی او نورو هغو کسانو ته چه د ضمانت شوی شخص په نزد مسئولیت لری، رجوع وکړی.

اگر ضامن وجه برات را تادیه کند، حق دارد علیه شخص ضمانت شده و اشخاص دیگری که نزد شخص ضمانت شده مسئولیت دارند، رجوع کند.

پنځمه برخه

موده

۵۰۲ ماده:

کيدای شي چه برات په لاندې شرطونو سره صادر شي:

۱- له بنکاره کولو څخه وروسته په ټاکلی موده کښې.

۲- د برات له نېټې څخه وروسته په ټاکلې موده کښې.

۳- په ټاکلی نېټه.

تبصره:

له دې پاس مودو څخه وتلی براتونه يا هغه براتونه چه ورکړه يې په قسطونو مقيده وي، باطل دی.

۵۰۳ ماده:

هغه برات چه ورکړه يې په بنکاره کولو پوری مشروط وی لارم دی چه د بنکاره کولو په وخت کښې ورکړشي. او هغه براتونه چه ورکړه يې وروسته له بنکاره کولونه په يوه ټاکلی موده کښې لارم وی بايد خامخا په هغې مودې کښې چه د قبول له جهته د بنکاره کولو دپاره مشروط وی بنکاره شي.

حصه پنجم

موعد

ماده ۵۰۲:

برات را ميتوان به شرايط ذيل صادر نمود:

۱- در مدت معين بعد از ارائه.

۲- در مدت معين بعد از تاريخ برات.

۳- در تاريخ معين.

تبصره:

براته‌ای خارج از مواعد فوق يا براته‌ای که تاديه آن مقيد باقسط شده باشد باطل است.

ماده ۵۰۳:

براتي که تاديه آن به ارائه مشروط باشد، لارم است در موقع ارائه تاديه گردد و برات هاي که تاديه آن در یک مدت معين بعد از ارائه لارم باشد، حتماً بايد در ظرف مدتی که برای ارائه جهت قبول مشروط باشد، ارائه شود.

ماده ۵۰۴:

هغه براتونه چه د ورکړې وعده يې د قبول نېټه او يا د اعتراض نېټه ټاکي. په داسي حال کې چې اعتراض نه وي شوی، نسبت قلموونکي شخص ته هغه برات چه قبولی يې بي نېټې وي نو د هغې مودې وروستۍ ورځې ته چه د بنکاره کولو دپاره دقانون يا د قرارداد په ذريعه ټاکلی شوی ده، اعتبار ورکاوه کيږي.

ماده ۵۰۵:

هغه برات چه د صدور له نېټې څخه يوه يا څو مياشتې وروسته او يا له بنکاره کولونه وروسته يې ورکړه ضروری وي، د هغه د ورکړې موده د همغې مياشتې مقابله نېټه ده چه په هغې کېنې ورکړه کيږي او که مقابله نېټه موجوده نه وي نو د مياشتې وروستۍ ورځ د ورکړې موده شمېرله کيږي.

ماده ۵۰۴:

براتيکه وعده تادیه آن در یک مدت معین بعد از ارائه میباشد، وقت تادیه آنرا تاریخ قبول و یا تاریخ اعتراض تعیین میکند. در حالیکه اعتراض نشده باشد، نسبت به شخص قبول کننده برات که قبولی او بی تاریخ باشد، روز اخیر مدتی که ذریعه قانون یا قرارداد برای ارائه تعیین گردیده اعتبار داده میشود.

ماده ۵۰۵:

براتيکه به یک و یا چند ماه بعد از تاریخ صدور و یا بعد از ارائه واجب التادیه میباشد، میعاد تادیه آن تاریخ مقابل همان ماهیست که در آن تادیه صورت میگیرد. و اگر تاریخ مقابل موجود شده نتواند، روز اخیر ماه موعده تادیه شمرده میشود.

که برات د ورکړې دپاره په يوه يا څو نيمو مياشتو کېنې اصدار شوی وي، لمړی بايد ټولې مياشتې حساب کړي شي. که د برات موده د مياشتې سر او يايې پای ټاکل شوی وي، مقصد له دی تعبیراتو څخه لمړی پنځلسم او آخر د مياشتې دی.

اگر برات برای تادیه در یک یا چند ماه و نیم اصدار شده باشد، اول باید ماه های کامل را حساب نمود. اگر موعده برات ابتدای ماه و نهایت ماه تعیین شده باشد، مقصد ازین تعبیرات اول پانزدهم و روز اخیر ماه است.

ذکر هشت یا پانزده روزه و یک و یا دو هفته نبوده بلکه هشت و یا پانزده روز حقیقی است.

تعبیر نیم ماه به (۱۵) روز اطلاق میشود.

ماده ۵۰۶:

اگر از نظر میعاد تادیه تقویم محل صدور برات با تقویم محل تادیه اختلاف داشته باشد، تقویم محل تادیه معتبر است. اگر موعد پرداخت برات با تعطیل تصادف کند، باید روز بعد از تعطیل تادیه شود. همین قاعده در مورد سایر اوراق تجارتي نیز رعایت خواهد شد.

**حصه ششم
تادیه**

ماده ۵۰۷:

حامل مجبور است به روزیکه برات قابل تادیه میباشد و یا منتهی تا دو روز کار بعد از آن به مخاطب رجوع نماید.

ماده ۵۰۸:

درحالیکه مخاطب وجه برات را تادیه میکند، از حامل تقاضا مینماید که به برات رسید تحریر و

د اتو یا پنخلسو ورخنیو ذکر یوه یا دوه هفتی نه دی بلکه اته یا پنخلس ورخی حقیقی دی.

د نیمى میاشتي تعبیر په پنخلسو ورخو اطلاق کیږي.

ماده ۵۰۶:

که د ورکړې د مودی له نظره د برات د صدور د خای کلیز د ورکړې د خای کلیز اختلاف ولری، د ورکړې د خای کلیز د اعتبار وړ دی. که د برات د ورکړې موده له تعطیل سره تصادف وکړی، باید چه له تعطیل څخه په وروسته ورخ ورکړ شي. دا قاعده به د نورو تجارتي پانوپه باب کښې هم رعایت شي.

**شپږمه برخه
ورکړه**

ماده ۵۰۷:

حامل مجبور دی په هغه ورخ چه برات د ورکړې وړ وی او یا منتهی له دوو ورخو کار نه وروسته دې مخاطب ته رجوع وکړی.

ماده ۵۰۸:

پدی حال کښې چه مخاطب د برات وجه ورکوی، له حامل څخه تقاضا کوی چه په برات رسیدولیکې او هغه

آنرا تسلیم کړی. دیوی برخی د ورکړې په صورت برات نه ردیږي مگر مخاطب دا تقاضا کولای شي چه په برات کښې ده ته د ورکړې شوی برخی رسید ورکړ شي.

تسلیم کړی. دیوی برخی د ورکړې په صورت برات نه ردیږي مگر مخاطب دا تقاضا کولای شي چه په برات کښې ده ته د ورکړې شوی برخی رسید ورکړ شي.

ماده ۵۰۹:

د برات حامل پخوا د مودې له راتگ د برات د وجهی په اخیستلو نه مجبورېږي.

ماده ۵۰۹:

د برات حامل پخوا د مودې له راتگ د برات د وجهی په اخیستلو نه مجبورېږي.

مخاطبیکه قبل از حلول موعد برات را تادیه میکند، ضرر این تادیه به خودش متوجه خواهد شد. شخصیکه در حلول موعد برات را تادیه میکند، بری الذمه میشود مشروط بر اینکه حيله و یا غفلت فاحش در تادیه بعمل نیامده باشد.

هغه مخاطب چه د مودی له رسیدلو څخه پخوا برات ورکوی نو ضرر به یې په خپله ده ته متوجه شي. هغه څوک چه د مودی په رسیدلو کښې برات تادیه کوی، بری الذمه کیږي پدې شرط چه په ورکړه کښې حيله او یا زیات غفلت نه وی راغلی.

شخص تادیه کننده به تدقیق انتظام و توالی ظهر نویسی ها مجبور است لیکن به تدقیق صحت امضای ظهر نویسان مکلف نخواهد بود.

ورکونکی شخص د شالیکنو (ظهر نویسی) د انتظام او توالی په تدقیق مجبور دی مگر (د ظهر نویسی) لاس لیک د صحت په تدقیق به مکلف نه وی.

ماده ۵۱۰:

اگر برات پولی که در محل تادیه رایج نباشد، صادر گردد و صادر کننده پولی را که تادیه آن در برات ذکر گردیده شرط

ماده ۵۱۰:

که برات په هغو پولونو چه د ورکړې په محل کښې رواج نه وی صادر شي او صادر کوونکی د هغو پولونو چه ورکړه یې په برات کښې ذکر شوی ده شرط نه

نگذاشته باشد، مخاطب
میتواند که پول متداول محل تادیه
را قرار قیمت (روز تادیه) اجرا نماید.

اگر نوع وجه برات مقید
باشد و مدیون برات از
تادیه عاجز آید، حامل
میتواند تقاضا کند وجه برات
را به پول محل تادیه به
قرار روز نرخ موعده تادیه کند.

ماده ۵۱۱:

نرخهائیکه در محل تادیه
جاری میباشد، اساس قیمت پول
خارجی شمرده میشود. صادر
کننده و یا یکی از ظهر نویسان
میتواند مبلغی را که تادیه
خواهد شد مطابق قیمت معین
تسعیر و در برات درج کند.

اگر وجه برات به پولی تعیین
شود که در مملکت صادر کننده و
تادیه کننده اسم واحد و قیمت
متفاوت داشته باشد، درین صورت
مسکوک (پول رایج) محل تادیه
معتبر دانسته میشود.

ماده ۵۱۲:

در حالیکه برای وجه برات در
ظرف مدت معین ماده (۵۰۷)

وی اینی، مخاطب کولای شی چه د
ورکری د محل مروج پولونه (د ورکری
د ورخی) د قیمت له قراره اجراء کری.

که د برات د وجه ډول مقید وی او د
برات پوروی له ورکری څخه عاجز
راشی، حامل کولای شی دا تقاضا
وکری چه وجه د ورکری د محل په
پولونو د ورکری د مودی د ورخی په
نرخ سره ورکری.

ماده ۵۱۱:

هغه نرخونه چه د ورکری په محل کښې
جاری وی، د خارجی پولونو د قیمت
اساس بلل کیږي. صادرکونکی یا یو
له شالیکونکو (ظهر نویسو) څخه
کولای شی هغه مبلغ چه ورپه کړ شی
له ټاکلی قیمت سره تسعیر او په برات
کښې یې داخل کری.

که د برات وجه په هغو پولونو وټاکله
شی چه د صادر وونکی او تادیه
کونکی په مملکت کښې یو نوم او
متفاوت قیمت ولری، پدې صورت د
ورکری د محل مسکوک (مروج پولونه)
معتبر گڼل کیږي.

ماده ۵۱۲:

پدی حال کښې چه د برات د وجه دپاره
په هغې مودی کښې چه په (۵۰۷)

برای تادیبه رجوع نشود، هر یکی از مديونین برات میتوانند مبلغ برات را به مصرف و خساره حامل به مقام صلاحیت دار تودیع کنند.

حصه هفتم

حق رجوع در حال عدم قبول و عدم تأدیبه

ماده ۵۱۳:

حامل کولی شی چه په صادر کونکی ظاهر نویس و اشخاص مسؤل دیگدر در حالات ذیل میتواند رجوع کند:

۱- اگر در حلول مدت برات تادیبه بعمل نیامده باشد.

۲- اگر از قبول کلاً یا قسماً امتناع شده باشد.

۳- در صورت افلاس مخاطب، خواه برات قبول شده باشد و یا نشده باشد، یا در صورت معطلی تادیبه از جانب مخاطب، چه به حکم محکمه باشد یا نباشد و یا در صورتیکه حامل به محکمه مراجعه نموده و معادل وجه برات از اموال مخاطب تحت مراقبت گرفته شده و نتیجه نداده باشد.

مادی کنبی تا کلی شوی وی د ورکری دیاره رجوع ونشی نو د برات هر یو پوروری کولای شی چه د برات مبلغ د حامل په مصرف او خساره واک لرونکی مقام ته وسپاری.

اوومه برخه

دنه قبول او نه ورکری په حال کنبی د رجوع حق

۵۱۳ ماده:

حامل کولی شی چه په صادر کونکی او (ظهر نویس) او نورو مسؤلو اشخاصو باندي په لاندنیو حالاتو کنبی رجوع وکری:

۱- که د برات د مودی په راتگ کنبی ورکړه نه وی شوی.

۲- که له یوی برخی یا ټول قبول څخه امتناع شوی وی.

۳- د مخاطب افلاس که برات قبول شوی وی یا نه وی شوی یا د مخاطب له خوا د ورکری د تولیدو په صورت که څه هم د محکمی په حکم وی یا نه وی یا په دی صورت چه حامل محکمی ته مراجعه کړی وی او د برات د وجه په اندازه د مخاطب له مالونو څخه تر مراقبت لاندې نیولی شوی وی او نتیجه یې نه وی ورکړی.

۴- د برات د صادر وونکی د افلاس په صورت چه د قبول وړ نه وی.

۴- در صورت افلاس صادر کننده براتیکه غیر قابل قبول باشد.

۵۱۴ ماده:

له قبول څخه منع راوړل یا ورکړه لارم دی چه له یوې رسمی پانې سره چه د نه قبول او یا نه ورکړې اعتراض بلل کیږي، اثبات کړل شي. د نه ورکړې اعتراض باید په هغه ورځ چه د برات ورکړه لارمیري او یا پس له هغه د کار په دوو ورځو کښې وشي او د نه قبول اعتراض باید په هغې مودې کښې چه د قبول له جهته د برات ښکاره کولو دپاره ټاکلی شوی ده اجراء شي.

ماده ۵۱۴:

استنکاف از قبول یا تادیه، لارم است با یک ورقه رسمیه که اعتراض عدم قبول و یا عدم تادیه گفته میشود، اثبات کرده شود. باید اعتراض عدم تادیه در روزیکه تادیه برات لارم می آید و یا در ظرف دو روز کار متعاقبه بعمل آید و اعتراض عدم قبول باید در ظرف مدتیکه برای ارائه برات به جهت قبول تعیین شده، اجراء شود.

که د (۴۹۳) مادې د دوهمی فقری په موضوع کښې د برات چه لمړی ښکاره کول د مودې په وروستی ورځ کښې شوی وی نو اعتراض د هغې ورځې نه په راتلونکی ورځ کښې هم کولای شي.

در موضوع فقره دوم ماده (۴۹۳) اگر ارائه اول برات در روز اخير موعد بوقوع آمده باشد، اعتراض را ميتواند در روز آینده همان روز هم بعمل آورد.

د نه قبول اعتراض د نه ورکړې او نه ښکاره کولو اعتراض له منځه وړی د (۵۱۳) مادې د دریمې فقری په ذکر شویو حالاتو کښې حامل بی له دې چه برات مخاطب ته ورښکاره کړی او یا اعتراض وکړي، کولای شي چه د مسئولینو په مقابل کښې دخپلی رجوع له حق څخه استفاده وکړي ددې مادی دخلورمی فقری په خصوص

اعتراض عدم قبول، اعتراض عدم تادیه و ارائه را از بین میبرد. در حالات متذکره فقره سوم ماده (۵۱۳) حامل بدون اینکه برات را به مخاطب ارائه کند و یا اعتراض نماید، میتواند از حق رجوع خود در مقابل مسئولین استفاده کند. راجع به فقره چهارم ماده

مذکور حامل با داشتن دليل
افلاس صادر کننده ميتواند
رجوع کند.

ماده ۵۱۵:

حامل مجبور است در ظرف
چهار روز کار بعد از روز
اعتراض و يا اگر در برات
شرط اعاده بي مصرف موجود
باشد، در ظرف چهار روز کار
بعد از روز ارائه كيفيت عدم
قبول يا عدم تاديه را به ظهر
نويس و صادر کننده اخبار کند.
هر ظهر نويسی که به او اخبار
ميشود، مجبور است خبری را
که گرفته در ظرف دو روز کار
با علاوه کردن اسم و آدرس
کسانیکه به او اخبار کرده اند،
به ظهر نويس خود اطلاع
بدهد. تا زمانیکه به صادر
کننده ميرسد، بهمين منوال
معامله دوام ميکنند. مدت
های مذکوره از تاريخ اخذ
خبر آغاز مييابد.

اگر یک ظهر نويس آدرس خود را
تحریر ننموده باشد و يا بصورتی
تحریر نموده باشد که خوانده شده
نتواند، اخبار به ظهر نويس
مقدمتر از او کافی است شخصیکه

کنبی حامل کولای شي چه د
صادروونکی د افلاس دليل په لرلو
سره رجوع وکړی.

ماده ۵۱۵:

حامل مجبور دی چه د اعتراض له
ورځې نه وروسته د کار د څلورو ورځو
په موده کنبی او يا که په برات کنبی
د بي مصرفه اعادی شرط موجود
وی، د ښکارونی له ورځې نه وروسته د
کار په څلورو ورځو کنبی د نه
قبول يا د نه ورکړی كيفيت (ظهر
نويس) او صادروونکی ته اخبار کړی.
هر هغه (ظهر نويس) چه ده ته اخبار
کيږي مجبور دی هغه خبر چه
اخيستی يې دی د کار د دوو ورځو په
موده کنبی د هغو کسانو د نوم او
آدرس په زیاتولو چه ده ته يې اخبار
کړیدی خپل شاليکونکی (ظهر نويس)
ته اطلاع ورکړی، تر هغه وخته پوری
چه صادروونکی ته رسېږي په همدې
ډول معامله دوام کوی. دا ذکر شوی
مودی د خبر اخيستلو له نېټې
څخه دوام پيدا کوی.

که يوه ظهر نويس خپل آدرس نه وی
ليکلی او يايې داسی ليکلی وی چه
لوستل کېدای نشي نو اخبار له ده
نه مقدم شاليکونکی (ظهر
نويس) ته کافی دی. هغه څوک چه په

مجبور به اخبار است لازم است این خبر را به واسطه دایره مربوطه رسمی تبلیغ کند.

شخصیکه در داخل مدت مقرر اخبار نکند، حقوق او ساقط نمیشود و اگر بنا بر غفلت او ضرر و زیانی تولید شده باشد، به خود او مربوط است. مقدار این ضرر و زیان از وجه برات تجاوز نمیتواند.

ماده ۵۱۶:

اگر صادر کننده یا ظهر نویس یا ضامن در برات کلمات (اعاده بی مصرف) و یا (بی اعتراض) و یا کلماتیکه این منظور را افاده کنند نوشته باشد، حامل آن برات برای رجوع خود از اعتراض عدم قبول یا عدم تادیه معاف دانسته میشود اما حامل برات مکلف است که در ظرف مدت معینه به ظهر نویس ها و صادر کننده اخبار نماید.

اثبات عدم رعایت مدت ها به شخصی راجع است که در مقابل حامل مدعی میشود، شرطیکه صادر کننده وضع کرده در حق کافی آنانیکه ببرات امضا نموده اند مرعی است.

اخبار مجبور دی، لازم دی چه دا خبر د رسمی مربوطه دایری بواسطه تبلیغ کری.

هغه شوک چه په مقرر موده کنبی اخبار ونکری، دده حقوق نه ساقطیږی او که دده دغفلت له مخې زیان او ضرر پینښ شوی وی په خپله په ده پوری اړه لری. ددی زیان او ضرر اندازه د برات له وجه نه زیاتی نشي کولای.

ماده ۵۱۶:

که صادر وونکی یا (ظهر نویس) یا ضامن په برات کنبی (بی مصرفه اعاده) او یا (بی اعتراضه) او یا هغه کلمی چه دا منظور افاده کری په برات کنبی لیکلی وی نو د هغه برات حامل د نه قبول یا نه ورکری له اعتراض څخه د خپلی رجوع دپاره معاف گنل کیږی مگر د برات حامل مکلف دی چه په ټاکلی موده کنبی صادر وونکو او شالیگونکو (ظهر نویس) ته اخبار وکری.

د مودو د نه رعایت اثبات په هغه چا پوری اړه لری چه د حامل په مقابل کنبی هغه شرط چه صادر وونکی وضع کړیدی د هغو گردو په حق کنبی چه په برات کنبی یې لاس لیک کړیدی مرعی دی.

اگر چنین شرط از طرف یک ظهر نویس یا ضامن نوشته شده باشد، تنها راجع بظهر نویس یا ضامن مرعی میباشد.

اگر با وجود شرطیکه از طرف صادر کننده نوشته شده باشد حامل اعتراض نماید، مصارف مربوط به خود اوست.

ماده ۵۱۷:

اشخاصیکه برات را صادر و یا قبول و یا ظهر نویسی و یا ضمانت میکنند، در مقابل حامل بصورت منفرد و مجتمع مسئول اند. حامل برات بدون اینکه مراتب را در نظر بگیرد، حق دارد علیه تمام ایشان منفرداً یا مجتمعاً اقامه دعوی کند.

عین همین حق را هر صاحب امضائیکه وجه برات را تادیه میکنند دارا است. اقامه دعوی به مرتبه اول علیه یکی از اینها مانع اقامه دعوی علیه دیگران نمیشود، اگر به یکی از ظهر نویسان رجوع شود که تاریخ امضاء او از دیگران مؤخر باشد، مانع دعوی حامل به دیگران نمیشود.

که با پول شرط دیوه (ظهر نویس) یا ضامن له خوا لیکلی شوی وی نو یواخی د (ظهر نویس) یا ضامن په خصوص کنبې مرعی دی.

که سره له هغه شرطه چه د صادر وونکی له خوا لیکلی شوی وی حامل اعتراض وکړی مصارف په خپله په ده پوری اړه لری.

۵۱۷ ماده:

هغه کسان چه برات صادر وی یا قبول یا (ظهر نویسی) یا ضمانت کوی د حامل په مقابل کنبې یواخی او په گډه سره مسئول دی. د برات حامل بی له دی چه مراتب په نظر کنبې ونیسی حق لری چه په دوی ټولو باندي یواخی یا په گډه سره دعوی وکړی.

دا حق د لاس لیک هر هغه خاوند چه د برات وجه ورکوی، لری. په لومړی مرتبه کنبې په یوه له دی کسانو باندي دعوی دائرول په نورو باندي ددعوی دائرولو مانع نه کیږي. که په یوه (ظهر نویسانو) باندي رجوع وشي چه د لاس لیک نېټه یې له نورو نه وروستی وی په نورو باندي د حامل ددعوی مانع نه گرځي.

۵۱۸ ماده:

حامل کولای شي له هغه چا څخه چه رجوع يې ورباندې کړیده لاندنۍ غوښتنې وکړی:

ماده ۵۱۸:

حامل ميتواند از شخصيکه عليه او رجوع کرده مطالبات ذيل را بنمايد:

۱- د هغه برات وجه چه نه ده قبوله شوي او يا قبوله شوي وي خو ورکړې شوي نه وي او هم د هغه ټکټ پولې که مشروط وي.

۱- وجه براتۍ را که قبول نگرديده و يا قبول شده و يا تاديه نشده باشد و نیز تکت پولی آنرا اگر مشروط باشد.

۲- په سلو کښې شپږ د هغو ټکټ پولی د مودی د راتگ څخه.

۲- فی صد شش تکت پولی آنرا از تاریخ حلول موعده.

۳- د هغه اعتراض او اخبار مصارف چه د حامل له خوا (ظهر نویسانو) او صادر وونکو ته تبلیغ شوی وی سره له هغو نورو مصارفو چه له همدی حیثه يې گاللی وی.

۳- مصارف اعتراض و اخباريکه از طرف حامل به ظهر نویس ها و صادرکننده تبلیغ گردیده باشد با مصارف دیگریکه از همین حیث متحمل شده باشد.

که د رجوع حق د مودی له راتگ څخه پخوا استعمال شوی وی برات تنزیلیږی.

اگر حق رجوع قبل از حلول موعده استعمال شده باشد، برات تنزیل میشود.

دا تنزیل د رسمی نرخ (د بانک نرخ) د تنزیل او یا د آزاد بازار د نرخ د تنزیل له مخې چه د رجوع په زمانه کښې د حامل د استوگنې په ځای کښې جاری وی حسابیږی.

این تنزیل از روی نرخ رسمی تنزیل (نرخ بانک) و یا نرخ بازار آزاد که در زمان رجوع در اقامتگاه حامل جریان داشته باشد حساب میشود.

تبصره:

په سلو کښې شپږ ټکټ پولی چه په (۲)

تبصره:

تکت پولی فیصد شش که در

فقره (۲) تصريح شده در تمام مواردیکه موافقت موجود نباشد، معتبر است.

ماده ۵۱۹:

شخصیکه وجه برات را تاديه ميکند، از اشخاصیکه در مقابل او مسئول اند مطالبات ذيل را می تواند:

۱- تمام مبلغی را که تاديه کرده.

۲- تکت پولی مبلغ مذکور را از تاريخ تاديه.

۳- هر مصارفی را که متحمل شده باشد.

ماده ۵۲۰:

هر مسئولیکه حق رجوع علیه او استعمال شده باشد، می تواند در مقابل تاديه وجه برات تقاضا کند که در مقابل برات با ورقه اعتراض به او رسيد داده شود.

هر ظهر نویسیکه وجه برات را تاديه ميکند، میتواند ظهر نویسی خود و ظهر نویسی های مابعد را خط بکشد.

فقره کنبی بی تصريح شویده په ټولو هغو مواردو کنبی چه موافقت موجود نه وی، معتبر دی.

ماده ۵۱۹:

هغه څوک چه دبرات وجه ورکوی له هغو کسانو څخه چه دده په مقابل کنبی مسئول دی دا لاندې غوښتنې کولای شي:

۱- ټول هغه پولونه چه ورکړی یې دی.

۲- ددی مبلغ ټکت پولی د ورکړی له نېټې څخه.

۳- هر هغه مصارف چه په غاړه یې اخیستی وی.

ماده ۵۲۰:

هر هغه مسئول چه درجوع حق ورباندې استعمال شوی وی کولای شي دبرات د وجه د ورکړی په مقابل کنبی وغواړی چه د برات په مقابل کنبی د اعتراض له پانې سره ده ته رسيد ورکړشي.

هر هغه (ظهر نویس) چه د برات وجه ورکوی، کولای شي چه په خپله ظهر نویسی او له دنه وروسته ظهر نویسی باندې خط ونیسی.

ماده ۵۲۱:

له یوی برخی قبول خخه وروسته د رجوع د حق د استعمال په صورت هغه شوک چه د برات نه قبول شوی مبلغ ورکوی، دا تقاضا کولای شي چه دا ورکړه دی د برات پر مخ قید شي او رسید یې هم ده ته ورکړشي. د برات حامل باید د برات یو مصدق نقل هم له اعتراض سره ده ته ورکړي ترڅو چه د اعتراض د زیات حق استعمال امکان ولری.

ماده ۵۲۱:

در صورت استعمال حق رجوع پس از قبول قسمی، شخصیکه مبلغ قبول نشده برات را تادیه مینماید میتواند تقاضا کند که تادیه مذکور بر روی برات قید شده رسید آن هم به او داده شود. حامل برات باید یک نقل مصدق برات را نیز با اعتراض به او بدهد تا آنکه استعمال مزید حق اعتراض ممکن شده بتواند.

ماده ۵۲۲:

شخصیکه دارای حق رجوع است اگر در برات برخلاف آن مشروط نباشد میتواند به ذریعه یک برات جدیدیکه به برات اعاده (Rechange) موسوم میشود وجه برات را از یکی از اشخاصیکه نزد او مسئول اند دریافت کنند و لازم است (برات اعاده) از نوع قابل تادیه در اقامتگاه و عند الرویه باشد.

هغه شوک چه د رجوع حق لری که په برات کښې د هغه په خلاف مشروط نه وی کولای شي چه د یوه نوی برات په ذریعه چه په د برات اعاده (Rechange) په نامه بلل کیږي د برات وجه له یوه له هغو کسانو خخه چه ده ته مسئول دی، واخلی او لازم دی چه (د اعادی برات) په استوگنځی کښې او په ښکاره کولو سره د ورکړی وړ له ډوله وی.

برات اعاده غیر از مبالغی که در مواد (۵۱۸ - ۵۱۹) نشان داده شده حاوی بر مبلغ دلالی و مخارج صکوکی و مصارف انتقال پول نیز میباشد.

د اعادی برات غیر له هغو مبلغونو چه په (۵۱۸ - ۵۱۹) مادو کښې ښوولی شوی دی ددلالی مبلغ د صکوکو مخارج او د روپو د انتقال مصارف هم لری.

۵۲۳ ماده:

په صادرونکی - ظهر نویسانو او د برات په نورو مسئولینو باندې د حامل د رجوع (حق پرته په قبلونکی د رجوع له حقه) په لاندې مواردو کښې ساقطیږی:

ماده ۵۲۳:

حق رجوع حامل به صادر کښنده ظهرنویسانو و سایر مسئولین برات (به استثنی حق رجوع به قبول کښنده) در موارد ذیل ساقط میگردد:

۱- که د هغو براتونو قانونی ټاکلی شوی موده چه د ښکاره کولو په وخت کښې یا له ښکاره کولو نه یوه موده وروسته د ورکړې وړ گرځي، تیره شوی وی.

۱- هرگاه مدت معینه قانونی برات هاییکه عند الازائه یا بعد از یک مدت پس ارائه قابل تادیبه باشد، منقضی شده باشد.

۲- پدی صورت چه په نه قبول او نه ورکړه پوری مربوط اعتراضونه وروسته له قانونی ټاکلی مودی څخه شوی وی.

۲- در صورتیکه اعتراضات مربوط به عدم قبول یا عدم تادیبه بعد از مدت معینه قانونی بعمل آمده باشد.

۳- که (بی مصرف) شرط لرونکی برات وروسته له ټاکلی مودی څخه ښکاره کړ شوی وی او یا که د صادرونکی له خوا قید شوی وی چه د برات د قبول دپاره په ټاکلی موده کښې ښکاره کړل شي، په هغه باندې د نه مراعات په صورت او دا قید په دی صورت اعتبار لری چه له مضمون څخه یې معلوم شي چه د صادر وونکې مقصد د قبول له مسئولیت څخه ذمی ابراء ده.

۳- اگر براتی دارای شرط (بی مصرف) بعد از مدت معینه ارائه شده باشد و یا اگر از طرف صادر کننده قید باشد که در ظرف مدت معینه برای قبول برات ارائه گردد، در صورت عدم مراعات به آن و این قید در صورتی اعتبار دارد که از فحوای آن استنباط نشود که مقصد صادر کننده ابراء ذمه از مسئولیت قبول بوده است.

که یوه ظهر نویس په خپله ظهر نویسي کښې د ښکاره کولو دپاره یوه موده داخله کړې وی، له دی مودی څخه یواځې هغه ظهر نویس استفاده کولی شي.

۵۲۴ ماده:

که په هغو مودو کښې چه قانوناً ټاکلی شوی دی د یوه نه رفع کیدونکی مانع (فورس ماژور) په سبب دبرات ښکاره کول او اعتراض ممکن نشي نو دا مودی اوږدېږي.

د برات حامل مجبور دی چه ډیر ژر له مجبره علتونو څخه (فورس ماژور) خپل (ظهر نویس) ته اطلاع ورکړي او دا اطلاع باید په برات کښې او یا په یوه پاڼه ضمیمه چه ورسره مل وی او نېټه اولاس لیک ورباندې وی ولیکله شي.

وروسته د مجبره علتونو له رفع حامل باید بی د وخت له فوته د قبول یا ورکړې دپاره برات ښکاره کړي او دلزوم په صورت اعتراض نامه صادره کړي.

که مجبره علتونه د مودی له راتگ څخه وروسته له دیرشو ورځو څخه زیات دوام وکړي نو بی له دی چه د

اگر یک ظهر نویس در ظهر نویسی خود مدتی را برای ارائه درج نموده باشد، ازین مدت تنها همان ظهر نویس میتواند استفاده نماید.

ماده ۵۲۴:

اگر در ظرف مدت هاییکه قانوناً معین است ارائه برات و اعتراض به سبب یک مانع غیر قابل رفع (فورس ماژور) ممکن نشود، مدت های مذکور تمدید میشود.

حامل برات مجبور است بلا تأخیر علل مجبره (فورس ماژور) را به ظهر نویس خود اطلاع دهد و این اطلاع باید در برات و یا یک ورقه ضمیمه منضمه که در آن تاریخ نوشته و امضاء شده باشد، تحریر شود.

بعد از رفع علل مجبره حامل باید برات را بدون فوت وقت برای قبول و یا تادیه ارائه کند و در صورت لزوم اعتراض نامه صادر نماید.

اگر علل مجبره بیشتر از سی روز بعد از حلول موعود دوام کند، بدون اینکه به

ارائه برات و تحرير اعتراض
حاجت باشد، حق رجوع
استعمال شده ميتواند.

درباره برات هايي كه با
ارائه و يا در يك مدت معين
بعد از ارائه قابل تاديه
باشد، مدت سي روز از تاريخي
حساب ميشود كه حامل
علل مجبره را به ظهر نويس
خود خبر داده باشد ولو اين
تاريخ قبل از اختتام موعود
ارائه هم بوده باشد.

در احوالي كه اعتراض تنها به
شخص حامل و يا شخصي كه
مامور به ارائه برات است عايد
گردد، از علل مجبره (فورس ماژور)
شمرده نميشود.

حصه هشتم
توسط

ماده ۵۲۵:

صادرکننده يا ظهر نويس ميتواند
شخص ديگري را معرفي کند تا در
صورت نکول مخاطب براي قبول
يا تاديه به او مراجعه شود.
شخص ثالث و مخاطب و هر
شخصي كه بنا بر امضاء برات

برات بنكاه كولو او اعتراض ليكلو
ته حاجت وي، د رجوع حق
استعماليداي شي.

د هغو براتونو په خصوص كښي چه په
بنكاه كولو او يا له بنكاه كولو نه
وروسته په يو ټاكلې موده كښي د
وركړي وړ وي نو ديرش ورځې له هغې
نېټې څخه حسابيږي چه حامل له
مجبیره علتونو څخه خپل (ظهر نويس)
ته خبر وركړي وي كه څه هم دا نېټه
د بنكاه كولو دمودي له پاي ته
رسيدلونه پخوا وي.

په هغو احوالو كښي چه اعتراض
يواځې پخپله په حامل او يا په هغه
شخص پوري چه د برات په بنكاه كولو
مامور دي اړه ولري، له مجبره علتونو
(فورس ماژور) نه بلل كيږي.

اتمه برخه
توسط

ماده ۵۲۵:

صادررونيكي يا (ظهر نويسان) كولاى
شي چه يو بل سړى معرفي كړي ترڅو
د قبول يا وركړي دپاره دمخاطب
دنكول په صورت هغه ته مراجعه وشي.
دريم شخص او مخاطب او هر هغه
شخص چه په برات باندي دلاس ليك له

مسئولیت داشته باشد (غیر از شخصیکه برات را قبول میکند) میتوانند توسط کنند. شخصیکه برای یکی از امضاء کنندگان توسط میکند مجبور است به کسیکه برای او توسط نموده باشد از وساطت خود در ظرف دو روز کار اخبار کند.

قبول بالتوسط

ماده ۵۲۶:

در صورتیکه موعد برات حلول نموده و حامل صلاحیت رجوع را داشته باشد قبول بالتوسط بعمل آمده میتواند.

حامل در قبول وساطت مختار است و اما اگر حامل پیشنهاد بالتوسط را قبول مینماید، حق مراجعتی را که پیش از حلول موعد علیه مسئولین برات دارد، از دست میدهد.

ماده ۵۲۷:

کیفیت قبول بالتوسط در برات تحریر و از طرف توسط کننده امضاء میشود. قبول بالتوسط به حساب هر کسیکه بعمل آمده باشد، تصریح میگردد. در صورت عدم

مخفی مسئولیت ولری (پرتله هغو کسانو چه برات قبلوی) کولای شی منخگریتوب وکپی. هغه شوک چه دیوه لاس لیک کونکی دپاره منخگری توب کوی مجبور دی هغه چاته چه دده دپاره یی منخگری توب کپی وی په موده دوو ورخو کبئی دخپل منخگری توب خبر ورکپی.

په منخگری توب سره قبول

ماده ۵۲۶:

پدی صورت چه د برات موده ورسیپی او حامل د رجوع واک ولری، په منخگری توب سره قبول کیدای شی.

حامل د منخگری توب په قبول کبئی مختار دی مگر که حامل په منخگری توب سره پیشنهاد قبلوی نو د هغی مراجعی حق چه د مودی له راتگ خخه پخوا یی دبرات په مسئولینو باندي لری له لاسه ورکوی.

ماده ۵۲۷:

په منخگری توب سره د قبول کیفیت په برات کبئی لیکل کیپی او د منخگری له خوا لاس لیکولی شی. په منخگری توب سره قبول چه د هر چا په حساب شوی وی، تصریح کیپی او د نه

تصریح په صورت د صادر وونکی په حساب گڼل کیږي.

تصریح په صورت د صادر وونکی په حساب گڼل کیږي.

ماده ۵۲۸:

قبول کننده بالتوسط در مقابل حامل مسئول است و اگر این قبول بالتوسط به حساب مخاطب باشد، در مقابل ظهر نویسی هائیکه بعد از آن میآیند، مثل مخاطب مسئول است.

ماده ۵۲۸:

په منځگړې توب سره قبلونکی د حامل په مقابل کښې مسئول دی او که دا په منځگړې توب سره قبول د مخاطب په حساب وی نو د هغو (ظهر نویسیو) په مقابل کښې چه وروسته له هغه راځي، لکه مخاطب غوندی مسئول دی.

با وجود قبول بالتوسط شخصیکه برای او توسط واقع میشود و یا کفیل قانونی او میتواند طبق ماده (۵۱۸) وجه را تادیه کرده برات یا در صورت ایجاب، ورقه اعتراض را طلب کند.

په منځگړې توب سره په قبول برسیره هغه شخص چه ده ته منځگړې واقع شویدی او یایې قانونی وکیل و کولای شي چه له (۵۱۸) مادی سره سم وجه ورکړی او برات او دایجاب په صورت کښې د اعتراض پاڼه و غواړی.

تادیه بالتوسط

په منځگړې توب سره ورکړه

ماده ۵۲۹:

در تمام احوالیکه حامل دارای حق رجوع میباشد، چه در حلول موعد و چه قبل از آن تادیه بالتوسط ممکن است. تادیه بالتوسط باید شامل تمام مبلغ قابل تادیه باشد و باید منتهی فردای روز آخری که برای اعتراض عدم تادیه مقرر است، اجراء شود.

ماده ۵۲۹:

په ټولو احوالو کښې چه حامل د رجوع حق ولری، څه د مودی په راتگ کښې اوڅه له هغې نه پخوا، په منځگړې توب سره ورکړه امکان لری. په منځگړې توب سره ورکړه باید ټول د ورکړې وړ مبلغ ولری او باید منتهی د هغې آخرې ورځې په سبا چه د نه ورکړې د اعتراض دپاره مقرر شوی ده، اجراء شي.

ماده ۵۳۰:

که په منځگړې توب سره برات قبول شوی او ورکړه یې نه وی شوی، نو د هغې وروستی ورځې په سبا چه د اعتراض دپاره مقرر شویده، د نه ورکړې اعتراض لیکي. په دی حال کښې چه په دی موده کښې اعتراض ونه لیکل شي نو هغه شخص چه برات دده په حساب قبول شوی او همدا ډول وروستی (ظهر نویسان) له مسئولیت څخه خلاصیږي.

ماده ۵۳۰:

اگر برات بالتوسط قبول شده و تادیه بعمل نیامده باشد، حامل فردای روز آخری که برای اعتراض مقرر است اعتراض عدم تادیه را تحریر میکند. در حالیکه در ظرف مدت مذکوره اعتراض تحریر نگردد، شخصیکه برات به حساب او قبول شده و همچنان ظهر نویسان مابعد از مسئولیت بری میشوند.

ماده ۵۳۱:

هغه حامل چه په منځگړې توب سره ورکړه له (۵۱۸) مادی سره سم نه قبلوی، د هغو کسانو په مقابل کښې چه ورکړه د دوی د ذمی د برات باعث کیږي، د خپلی رجوع حق له لاسه ورکوی.

ماده ۵۳۱:

حاملیکه تادیه بالتوسط را مطابق ماده (۵۱۸) قبول نمیکنند، حق رجوع خود را در مقابل اشخاصیکه تادیه باعث برات ذمه ایشان میشود، از دست میدهد.

ماده ۵۳۲:

په منځگړې توب سره ورکړه د هر شخص د پاره چه اجراء کیږي د برات پرمخ په لیکنه او لاسلیک سره اثباتیږي.

ماده ۵۳۲:

تادیه بالتوسط برای هر شخصیکه اجراء میشود با تحریر و امضای روی برات اثبات میگردد.

که په برات کې بنوولی شوی نه وی چه ورکړه د کوم شخص د پاره شوی ده داسی گڼله کیږي چه د صادر ونکی برات دی. برات او دا اعتراض پانه په دی صورت چه اجراء شوی وی هغه

اگر در برات نشان داده نشده باشد که تادیه برای کدام شخص بعمل آمده، چنان فرض میشود که برات صادرکننده است. برات ورقه اعتراض در صورتیکه اجراء شده باشد، به

شخص ته چه د منځگړې توب په لازه برات ورکوی تسلیمېږي.

شخصیکه به طریق توسط برات را تادیه مینماید، تسلیم میشود.

ماده ۵۳۳:

په منځگړې توب سره ورکړه چه دهر چا دپاره وشي نو هغه حقوق چه حامل یې د هغه او د نورو اشخاصو په مقابل کېنې چه ده ته مسئول دی لری، ورکونکی شخص ته انتقالوی مگر هغه څوک نشي کولای چه د برات په شا مکرر ولیکی. په منځگړې توب سره ورکړه (د هر هغه چا دپاره چه منځگړې واقع شوی وی) د ورستیو (ظهر نویسانو) دذمی د برات مستلزم دی. پدی حال کېنې چه په منځگړې توب سره د ورکړې دپاره څو منځگړې موجود وی نو د دوی د هر یوه په منځگړې توب سره چه د زیاتو کسانو برات راځي، ترجیح ورکوله کیږي.

ماده ۵۳۳:

تادییه بالتوسط برای هر کسیکه بعمل آید حقوقی را که حامل در مقابل آن شخص و اشخاص دیگری که نزد او مسئولند دارد، به شخص تادیه کننده انتقال مینماید. ولی آن شخص برات را نمیتواند مکرراً ظهر نویسی کند. تادیه بالتوسط (برای هر کسیکه توسط واقع شده باشد) مستلزم برات ذمه ظهر نویسان ما بعد میباشد. در حالیکه برای تادیه بالتوسط متوسطین متعددی موجود باشد، توسط هر کدام آنها که برات اشخاص زیاده تر را در برداشته باشد، ترجیح داده میشود.

نهمه برخه

د برات د نسخو شمېر

ماده ۵۳۴:

برات د متعددو نسخو په صورت چه یو له بله تفاوت نه سره لری صادریدای شي.

ماده ۵۳۴:

برات بصورت نسخه متعددی که از هم دیگر تفاوت نداشته باشد، صادر شده میتواند.

د هغو براتونو په متن کېنې چه په

متعددو نسخو لیکل کیږي، باید پرله

د متن برات هاییکه به نسخه های

متعدد نوشته میشود باید نمبر

پسی لمبر ولیکل شی.

مسلسل نسخه ها تحریر شود.

د برات هره نسخه چه پر له
پسی لمبر، ونه لری، خانگری
برات گنیل کیبری.

هر نسخه برات که دارای نمبر
مسلسل نباشد، برات جداگانه
شناخته میشود.

که د برات په متن کنبی یواخی
یوه نسخه عبارت لیکل شوی نه
وی، حامل کولای شی چه د
مصارفو په غاړه اخیستلو سره
متعددی نسخی وغواری.

اگر در متن برات عبارت تنها
یک نسخه نوشته نباشد،
حامل میتواند با تحمل
مصارف نسخه های متعددی
مطالبه کند.

که برات یوه نسخه وی او په هغه
کنبی (ظهر نویسی) شوی وی او پس
له هغه حامل متعددی نسخی
واخلی نو بنایې خپل نژدی
شالیکونکی (ظهر نویس) ته مراجعه
وکړی او دا ظهر نویس مکلف دی چه
د حامل لپاره پخوانی ظهر نویس ته
رجوع وکړی او په همدی ترتیب
شالیکنه (ظهر نویس) جریان مومی.

اگر برات یک نسخه بوده و در
آن ظهر نویسی بعمل آمده
باشد و پس از آن حامل نسخه
های متعددی بگیرد، بایستی به
ظهر نویس قریب خود مراجعه
کند و این ظهر نویس مکلف است
بر له حامل به ظهر نویس ماقبل
رجوع کند و به همین ترتیب ظهر
نویسی جریان می یابد.

ظهر نویسان مجبور دی چه د
برات په نویو نسخو باندې خپلی ظهر
نویسی ولیکی.

ظهر نویسان مجبور اند که به نسخه
های جدید برات ظهر نویسی های
خود شانرا تحریر کنند.

ماده ۵۳۵:

ماده ۵۳۵:

که له هغو براتونو څخه چه په متعددو
نسخو لیکلی شوی دی د یوی نسخی
په مقابل کنبی ورکړه واقع شی نو
نوری نسخی یې بی اثره کیبری.

اگر تادیه بمقابل یک نسخه از
براتی که به نسخه های متعدد
تحریر گردیده واقع شود، نسخه
های دیگر بی اثر میگردد.

با وجود، این مخاطب به نسبت هر یکی از نسخه های قبول شده که مسترد نگردیده باشد مسئول است. ظهر نویسیکه نسخه های متعددی را به اشخاص متعدد تفویض میکند و همچنان ظهر نویسهای دیگریکه بعد از او می آیند، بمقابل نسخه هائیکه امضای شانرا محتوی بوده و مسترد نشده باشد، مسئول اند.

حصه دهم

جعل کاری - تحریفات

ماده ۵۳۶:

جعل یک امضاء در برات، چه امضای صادر کننده باشد و یا قبول کننده، به امضاهای دیگری که در برات موجود است خللی وارد نمیکند.

ماده ۵۳۷:

اگر در متن برات تحریف واقع شود، اشخاصیکه بعد از تحریف امضاء نموده اند، به مبلغ بعد از تحریف و آنانیکه قبل از آن امضا نموده اند، بر طبق متن اصل برات مسئول اند.

سره له دی مخاطب د هری یوی له قبولو شویو نسخو خخه چه مستردی شوی نه وی، مسئول دی هغه ظهر نویسان چه متعددی نسخی متعددو کسانو ته ورسپاری او همدا ډول نور هغه شالیگونکی (ظهر نویسان) چه وروسته له دوی خخه راځي، د هغو نسخو په مقابل چه ددوی لاس لیک ولری او مستردی شوی نه وی، مسئول دی.

لسمه برخه

جعل کاری - تحریفات

ماده ۵۳۶:

په برات کښې د یوه لاس لیک جعل که د صادروونکی وی او که د قبلوونکی نورو هغو لاس لیکونو ته چه په برات کښې موجود دی، خلل نه پېښوي.

ماده ۵۳۷:

که د برات په متن کښې تحریف واقع شي، نو هغه کسان چه وروسته له تحریفه خخه یې لاس لیک کړی دی له تحریف نه په وروسته مبلغ او هغه کسان چه پخوا له هغه یې لاس لیک کړی دی، د برات له اصل متن سره سم مسئول دی.

يوولسمه برخه
د وخت تېرېدل

حصه يازدهم
مرور زمان

ماده ۵۳۸:

د ټولې هغه دعوي چې په قبلوونکي باندې د برات له لاري پيدا کيږي د مودې د رسيدلو له نېټې څخه وروسته له درې کالو تېرېدو څخه ساقطېږي.

ماده ۵۳۸:

کافه دعاوي ايکه عليه قبول کننده از رهگذر برات نشئت نمايد، از تاريخ حلول موعده بعد از مرور مدت سه سال ساقط ميشود.

هغه دعوي گانې چې حامل ئې په (ظهر نويسانو) او صادروونکي باندې وکړي او دهغه اعتراض له نېټې څخه چې په خپل ټاکلي وخت ليکلي شوي وي (او که په سند کبني د بي لگښته اعادي شرط موجود وي د مودې تيريدلو له نېټې څخه) د يو کال په تيريدو ساقطېږي.

دعاوي ايکه حامل عليه ظهر نويسان و صادرکننده اقامه کند و از تاريخ اعتراضيه که در وقت معيين آن نوشته شده باشد (و اگر در سند شرط اعاده بدون مصرف موجود باشد از تاريخ انقضای موعده) به مرور یک سال ساقط ميشود.

هغه دعوي چې ظهر نويس يې يو پربل او يا په صادروونکي وکوي، د ظهر نويس له خوا د برات د ورکړې له نېټې څخه او يا له هغې نېټې څخه چې پخپله په دوي باندې دعوي شوي وي، د شپږو مياشتو په تيريدو باندې ساقطېږي.

دعوایيکه ظهر نويسان بر عليه همدیگر شان و يا عليه صادر کننده اقامه کنند از تاريخ تاديه برات از طرف ظهر نويسان و يا از تاريخيکه عليه خود آنها اقامه دعوي شده باشد، به مرور شش ماه ساقط ميشود.

ماده ۵۳۹:

هغه معامله چه د زمان د تيريدلو قطع لارموي، يواځې دهغو کسانو په حق کبني چې له هغه څخه

ماده ۵۳۹:

معامله ايکه مستلزم قطع مرور زمان است، تنها در حق کسیکه از آن استفاده میکنند

گته کوی معتبر دی.

معتبر است.

دولسمه برخه
عمومي احکام

حصه دوازدهم
احکام عموميه

ماده ۵۴۰:

که دیو برات موده دتعطیل له ورځو سره مصادفه وی د هغه ورکړه د کار په هغه ورځ چه وروسته له تعطیل څخه راځي او همدا ډول په برات پوری ټول متعلق معاملات په تیره بیا د قبول دپاره د برات بنکارونه او د اعتراض لیکنه د کار په ورځ اجراء کیږي.

ماده ۵۴۰:

اگر موعد یک برات با ایام تعطیل مصادف باشد، تادیه آن در روز اول کاری که یوم تعطیل را تعقیب میکند، طلب میگردد و همچنان جمله معاملات متعلق به برات بالخاصه موضوع ارائه برای قبول و تحریر اعتراض در روز کار اجراء میشود.

ماده ۵۴۱:

هغه موده چه داصولو له مخې په مقاوله سره ټاکلی وی، د هغو لمړی ورځې په دی مودو کښې نه شاملیږي.

ماده ۵۴۱:

مدتیکه قرار قانون با مقاوله معین باشد، روزهای اول آن به این مدتها شامل نمیشود.

ماده ۵۴۲:

د برات په تعهداتو کښې د اشخاصو

ماده ۵۴۲:

اهلیت اشخاص در تعهدات برات نظر

به قوانین دولت متبوع اشخاص تعهد کننده، تثبیت میگردد.

ماده ۵۴۳:

اجرای هرگونه تعهدات در معامله برات تابع قوانین مملکتی است که تعهد در آنجا بعمل آمده است.

ماده ۵۴۴:

اعتراض و بالعوم هر اقدامی که برای حفظ حقوق ناشییه از برات و استفاده از آن بعمل می آید، تابع قوانین مملکتی خواهد بود که آن اقدام در آنجا عملی میشود.

فصل دوم
حجت

ماده ۵۴۵:

حجت تجارتی باید دارای شرائط ذیل باشد:

۱- تحریر کلمه (حجت) بر روی سند به هر زبانی که حجت نوشته شده باشد.

۲- تادیه بلا شرط مبلغ معین.

۳- موعده تادیه.

اهلیت نظر د متبوع دولت اصولو ته تعهد کوونکی اشخاص تثبیت کیبری.

ماده ۵۴۳:

د برات په معاملاتو کښې د هر ډول تعهداتو اجراء د هغه مملکت د اصولو تابع دی چه تعهد په هغه ځای کښې شوی وی.

ماده ۵۴۴:

اعتراض او په عام ډول سره هر اقدام چه له برات څخه د پیدا شویو حقوقو د ساتنی او له هغو څخه د گټې دپاره کیبری دهغه مملکت د قوانینو تابع به وی چه دا اقدام په هغه ځای کښې عملی کیبری.

دوه یم فصل
حجت

ماده ۵۴۵:

تجارتی حجت باید دا لاندنی شرطونه ولری:

۱- د (حجت) د کلمی لیکنه د حجت پرمخ په هره ژبه چه هغه حجت لیکلی شوی وی.

۲- د تاکلی مبلغ بی له شرطه ورکړه.

۳- د ورکړی موده.

- ۴- د ورکړې ځای. ۴- محل تاديه.
- ۵- د هغه چا نوم چه د مبلغ ورکړه دده په وجه او يا دده په امر کيږي. ۵- اسم شخصيکه تاديه مبلغ در وجه و يا به امر او ميشود.
- ۶- د حجت د ليکنې ځای او نېټه. ۶- محل و تاريخ تحرير حجت.
- ۷- د حجت د صادر وونکي لاس ليک. ۷- امضای صادر کننده حجت.
- ماده ۵۴۶:

هغه سند چه د پاس ذکر شوی مادې له موادو څخه کم يو ونه لری (بی له لاندنيو موادو)، (حجت) نه گڼل کيږي. سندیکه یکی از مواد متذکره ماده فوق را حاوی نباشد (به استثنای موارد ذیل) (حجت) شناخته نمیشود.

هغه حجت چه د ورکړې موده يې نه وی ليکلی شوی، د غوښتنې په وخت کښې د ورکړې وړ دی. حجتی که موعده تاديه آن تحرير نگردیده باشد، عند المطالبه قابل تاديه است.

که په کوم يو حجت کښې دو رکړې ځای نه وی ليکلی شوی نو د صدور ځای يې د ورکړې ځای دی او په عين زمان کښې د صادر وونکي د استوگنې ځای بلل کيږي. اگر در یک حجت محل تاديه آن تحرير نشده باشد، محل صدور آن محل تاديه و در عين زمان محل اقامت صادر کننده دانسته میشود.

که د حجت په متن کښې د صدور ځای نه وی ليکلی شوی، د صدور ځای يې هغه محل بلل کيږي چه د لاس ليک کوونکي د نامه په خوا کښې ليکلی شوی وی. اگر در متن حجت محل صدور تحرير نگردیده باشد، محل صدور همان محلی دانسته میشود که په لوی اسم امضاء کننده تحرير گردیده باشد.

مادہ ۵۴۷:	۵۴۷ مادہ:
مقررات ذیل کہ بہ برات تعلق دارد راجع بہ حجت نیز قابل تطبیق است:	دلائل مقررات چہ بہ برات پوری اہ لری، د حجت پہ خصوص کنبی ہم د تطبیق وړ دی:
راجع بہ ظہر نویسی مواد (۴۸۰ - ۵۱۰).	د (۴۸۰ - ۵۱۰) موادو د ظہر نویسی پہ خصوص کنبی.
راجع بہ ضمانت مواد (۴۹۹ - ۵۰۱).	د (۴۹۹ - ۵۰۱) موادو د ضمانت پہ بارہ کنبی.
راجع بہ موعده مواد (۵۰۲ - ۵۰۶).	د (۵۰۲ - ۵۰۶) مادو د مودی پہ خصوص کنبی.
راجع بہ تادیہ مواد (۵۰۷ - ۵۱۲).	د (۵۰۷ - ۵۱۲) مادو د ورکړی پہ خصوص کنبی.
راجع بہ حق رجوع در صورت عدم تادیہ مواد (۵۱۳ - ۵۲۰ - ۵۲۲ - ۵۲۳).	د (۵۱۳ - ۵۲۰ - ۵۲۲ - ۵۲۳) مادو دنه ورکړی پہ صورت د رجوع د حق پہ خصوص کنبی.
راجع بہ توسط تادیہ بالواسطہ مواد (۵۲۵ - ۵۲۹ - ۵۳۳).	د (۵۲۵ - ۵۲۹ - ۵۳۳) مادو پہ واسطہ سره د ورکړی د توسط پہ خصوص کنبی.
راجع بہ جعل و تحریف (۵۳۶ - ۵۳۷).	د (۵۳۶ - ۵۳۷) مادو د جعل او تحریف پہ خصوص کنبی.
راجع بہ مرور زمان (۵۳۸ - ۵۳۹).	د (۵۳۸ - ۵۳۹) مادو د زمانی د تیریدو پہ بارہ کنبی.
راجع بہ صورت حساب ایام رسمیه	د رسمي ورځو د حساب د صورت پہ

خصوص کنبی (۵۴۰ - ۵۴۱).

(۵۴۰ - ۵۴۱).

همدا ډول د بل شخص په استوگنځي کنبی د ورکړې په خصوص کنبی (۴۷۴) او (۴۹۶) او د ټکټ پولی د مقالولی په دائر (۴۷۵) او د هغو مبلغونو په خصوص کنبی د مختلفو بیاناتو په باره کنبی ورکول کیږي (۴۷۶)، د هغه شخصي د لاس لیک د نتیجو په خصوص کنبی چه اهلیت یې موندلی دی (۴۷۷) او د هغه شخص د لاس لیک د نتیجو په پاره کنبی چه وکیل نه وی او یا د وکالت له حدودو څخه تیری وکړی د (۴۷۸) مادی حکم د حجت په خصوص کنبی هم معتبر دی.

همچنان راجع به تادیه در اقامتگاه شـخـص دیگر احکام مواد (۴۷۴ - ۴۹۶) و دائر به مقاوله تکت پولی (۴۷۵) و دربارهٔ بیانات مختلف راجع به مبالغیکه تادیه میشود (۴۷۶) راجع به نتایج امضای شخصی که واجد اهلیت میباشد (۴۷۷) و راجع به نتایج امضای کسیکه وکیل نباشد و یا از حدود وکالت تجاوز کند، حکم ماده (۴۷۸) در خصوص حجت هم معتبر است.

ماده ۵۴۸:

هغه څوک چه حجت لاس لیکوی، لکه د یو برات د قبلوونکی په شان مسئول دی څه وخت چه له بنکاره کولونه څه موده وروسته د هغه ورکړه قبلوله کیږي (په دی شرط چه د لاس لیک کوونکی له خوا ورباندې د (وکتل شو) عبارت لیکلی وی په (۴۹۲) مادو کنبی ټاکلی شوی موده کنبی دهغه بنکارونه لزمه ده که د لاس لیک خاوند د (کتلی شوي دی) له عبارت څخه سره د هغه د نبتی له قیده منع راورل د اعتراض د یوې پانې په ذریعه اثبات

ماده ۵۴۸:

شخصیکه حجت را امضاء میکند مثل شخصی قبول کنندهٔ یک برات مسئول است چینیکه بعد از مدتی از رویت تادیه آن قبول میشود (بشرطیکه از طرف امضاءکننده عباره (ملاحظه شده) بر آن تحریر شده باشد) در ظرف مدت های معیننه ماده (۴۹۲) لازم الزامه است اگر صاحب امضاء از تحریر عباره (ملاحظه شده است) با قید تاریخ آن امتناع کند باید قرار ماده (۴۹۴) امتناع توسط یک ورقه اعتراض

اثبات شود، تاريخ اين ورقيه اعتراض مبدأ موعده تأديه بعد از ارائه سند دانسته ميشود.

شي، ددي اعتراض پانې نېته د سند له بنسكاره كولونه وروسته د ورکړې د مودی شروع بلله کيږي.

فصل سوم
حصه اول

درېيم فصل
لومړۍ برخه

چک

چک

ماده ۵۴۹:

ماده ۵۴۹:

چک محتوی شرایط ذیل باشد:

چک باید داندې شرطونه ولری:

۱- در متن سند ذکر کلمه چک.

۱- د سند په متن کېنې د چک دکلمی ذکر.

۲- امر بلا قید و شرط تادیه مبلغ.

۲- د مبلغ د ورکړې بی قیده او بی شرطه امر.

۳- اسم شخصیکه تادیه میکند (مخاطب).

۳- دهغه شخص نوم چه ورکړه کوی (مخاطب).

۴- ذکر محل تادیه.

۴- د ورکړې دځای ذکر.

۵- قید محل و تاریخ صدور چک.

۵- دچک دصدور دمحل او نېتې قید.

۶- امضای شخصی که چک را صادر میکند (صادر کننده).

۶- دهغه شخص لاس لیک چه چک صادروي (صادروونکی).

ماده ۵۵۰:

ماده ۵۵۰:

سندیکه یکی از شرایط متذکره ماده (۵۴۹) حاوی نباشد چک شناخته نمیشود. مگر در

هغه سند چه د (۵۴۹) مادی له ذکر شویو شرطونو څخه یو په کېنې نه وی چک نه باله کيږي، مگر په

لاندې مواردو کښې:

دو مورد آتیه:

که په چک کښې د ورکړې محل ذکر شوی نه وی نو هغه محل چه د مخاطب دنوم په څنگ کښې لیکلی شوی وی د ورکړې محل او په عین زمان کښې د مخاطب د استوگنې ځای باله کېږي.

اگر محل تادیه در چک ذکر نشده باشد، محلیکه به پهلووی اسم مخاطب نوشته باشد محل تادیه و در عین زمان اقامتگاه مخاطب شناخته میشود.

که دچک د صدور محل ذکر شوی نه وی، هغه محل چه وروسته د صادر وونکی له نامه ذکر شوی وی د صدور محل بلل کېږي.

اگر محل صدور چک ذکر نشده باشد، محلیکه بعد از اسم صادر کننده ذکر شده باشد، محل صدور شناخته میشود.

۵۵۱ ماده:

چک په داسی حال کښې صادرېږي چه صادر وونکی له مخاطب څخه شته ولری او مخاطب د صریح یا ضمنی موافقی په اثر د هغه په ورکړه مکلف وی.

ماده ۵۵۱:
چک در حالی صادر میشود که صادر کننده در نزد مخاطب دارای داشته و مخاطب در اثر موافقه صریح یا ضمنی به تادیه آن مکلف باشد.

۵۵۲ ماده:

چک کیدای شي چه په لاندې صورتو یې د ورکړې وړ وبولی:

ماده ۵۵۲:
چک را میتوان (بصورت) ذیل قابل تادیه دانست:

۱- په یو تاکلی شخص یا د هغه په امر.

۱- به یک شخص معین یا به امر او.

۲- په حامل.

۲- به حامل.

یو چک چه د هغه مودی الیه شخص معلوم نه وی، په حامل

یک چکی که شخص مودی الیه آن معلوم نباشد، محرر به حامل

محرر پیژندل کیری.

شناخته میشود.

ماده ۵۵۳:

صادروونکی کولای شي چه چک په خپله وجه صادر کړي.

ماده ۵۵۳:

صادروونکده میتواند چک را در وجه خود صادر کند.

ماده ۵۵۴:

که چیري چک د ټکټ پولی له شرط سره صادر شوی وی، دا ډول شرط معتبر نه دی.

ماده ۵۵۴:

هرگاه چک با شرط تکت پولی صادر شده باشد، چنین شرط معتبر نیست.

ماده ۵۵۵:

په دی صورت چه د چک د مندرجه مبلغ د ارقامو او حروفو په منخ کښي اختلاف وی، حروف معتبر دی.

ماده ۵۵۵:

در صورتیکه بین ارقام و حروف مبلغ مندرجه چک اختلاف باشد، حروف معتبر است.

ماده ۵۵۶:

که چک برسیره دواک لرونکی شخص په لاس لیک دداسی کسانو لاس لیک ولری چه دچک د تعهد اهلیت ولری او یا جعلی لاس لیک او د هغو کسانو لاس لیک ولری چه غیر حقیقی وی نو د اهلیت لرونکو کسانو تعهد چه چک باندي یې لاس لیک کړی دی بیا هم د اعتبار وړ دی.

ماده ۵۵۶:

اگر چک علاوه از امضای شخص صلاحیت دار، دارای امضای اشخاص باشد که اهلیت تعهد چک را دارا نباشند و یا امضاء های جعلی و اشخاص غیر حقیقی باشد، تعهد اشخاص دارای اهلیت که در چک امضاء نموده اند باز هم معتبر است.

ماده ۵۵۷:

هغه څوک چه چک دداسی کس په نامه او حساب چه وکالت یې ولری صادر یا ورکړی، دهغه دنتیجو مسئول دي.

ماده ۵۵۷:

کسانیکه چک را بنام و حساب شخصیکه وکالت او را ندارند صادر یا تادیه کنند، مسئول نتایج آنند.

ماده ۵۵۸:

صادروونکی شخص دورکړې ضامن دی. هغه شرط چه د ورکړې د ضمانت په ابراء کښې وی، معتبر ندی او دچک د وجه له ورکړې څخه وروسته صادروونکی له ضمانت څخه بری دی.

ماده ۵۵۸:

شخص صادر کننده ضامن تادیه است و شرطی که متضمن ابراء ضمانت تادیه باشد، معتبر نیست و پس از تادیه وجه چک صادر کننده از ضمانت بری میشود.

دوه یمه برخه
شالیکنه

حصه دوم
ظهر نویسی

ماده ۵۵۹:

هر چک پرته له حامل ته لیکلی شوی چک نه د (ظهر نویسی) په لاره بل ته د انتقال وړ دی.

ماده ۵۵۹:

هر چک به استثنای چک محرر به حامل بطریق ظهر نویسی به دیگر قابل انتقال است.

که صادروونکی په چک باندې (دانتقال وړ نه دی) جمله او یا یوه بله جمله چه عین معنی ورکړې لیکلی وی نو دا چک د ظهر نویسی په طریقته نقل کیدای نشي. چک مخاطب او صادروونکی او نورو مسئولینو ته ظهر نویسی کیدای شي.

اگر صادر کننده بر چک جمله (قابل انتقال نیست) و یا یک جمله دیگری که عین معنی را افاده کند نوشته باشد، چک مذکور بطریق ظهر نویسی نقل شده نمیتواند. چک را میتوان به مخاطب و صادر کننده و مسئولین دیگر ظهر نویسی نمود.

دا کسان کولای شي چه چک له خپلی خوا تکرار نورو ته ظهر نویسی کړی. په ظهر نویسی سره ټول هغه حقوق چه له چک څخه پیدا شوی وی، انتقال مومی.

ایین اشخاص میتوانند از طرف خود چک را تکرار به دیگران ظهر نویسی کنند. با ظهر نویسی کافه حقوق متولد از چک انتقال می یابد.

ماده ۵۶۰:

ظهر نویسی باید بی له شرطه

ماده ۵۶۰:

ظهر نویسی باید بلا شرط

باشد. تعیین شرط در ظهر نویسی معتبر نیست. همچنین ظهر نویسی یک قسمت از مبلغ مندرجه چک صحیح نیست.

ظهر نویسی اگر از طرف مخاطب به عمل آید، باطل است. ظهر نویسی بنام مخاطب حکم رسید را دارد.

ماده ۵۶۱:

ظهر نویسی یا بر خود چک یا بر یک ورقه ملحقه دیگر چک نوشته میشود. ظهر نویسی لازم است از طرف ظهر نویس امضاء شود. اگر ظهر نویس بدون ذکر حامل تنها به امضاء اکتفا نموده باشد، ظهر نویسی صحیح است (ظهر نویسی سفید) راجع به ظهر نویسی چک مقررات مواد ۴۸۳ الی ۴۸۸ قابل تطبیق است.

حصه سوم
ضمانت

ماده ۵۶۲:

مقررات ماده (۴۹۹) الی (۵۰۱) حصه چهارم راجع به ضمانت برات در خصوص ضمانت چک

وی په (ظهر نویسی) کې د شرط ټاکل معتبر نه دی. په همدې شان د چک له مندرجه مبلغ څخه د یوې برخې (ظهر نویسی) صحیح نه ده.

که (ظهر نویسی) د مخاطب له خوا وشي، باطله ده. د مخاطب په نامه ظهر نویسی د رسید حکم لری.

ماده ۵۶۱:

(ظهر نویسی) یا پخپله پر چک باندې یا په یوه بله چک سره پیوسته پانې باندې کیږي. ظهر نویسی باید د (ظهر نویس) له خوا لاس لیک شي. که (ظهر نویس) یواځې بی د حامل له ذکره په لاس لیک کفایت کړی وی (ظهر نویسی) صحیح ده. سپینه (ظهر نویسی) د چک د ظهر نویسی په خصوص کېنې د (۴۸۳ تر ۴۸۸) مادو پورې مقررات د تطبیق وړ دی.

درېیمه برخه
ضمانت

ماده ۵۶۲:

د چک ضمانت په خصوص کېنې د برات د ضمانت په باره کېنې د څلورمې برخې د (۴۹۹) تر (۵۰۱)

مادو مقررات هم معتبر دي.

هم معتبر است.

خلورمه برخه بنکارونه او ورکړه

حصه چهارم ارائه و تاديه

ماده ۵۶۳:

چک د ضرورت له مخې د ورکړې وړ دي. هر هغه شرط چه په خلاف يې وي معتبر نه دي.

ماده ۵۶۳:

چک عند الرويت قابل تاديه است هر شرطیکه بر خلاف آن باشد، غير معتبر است.

ماده ۵۶۴:

که چک په هغه ځای کښې چه صادر شويدي د ورکړې وړ وي نو چک لرونکی مکلف دي چه د صدور له نېټې څخه په پنځلسو ورځو کښې دهغه وجه وغواړي او که د مملکت له يوی نقطی څخه بلی نقطی ته صادر شوی وي نو بنايې چه د چک د صدور له نېټې څخه په موده د دوو میاشتو کښې وغوښتل شي.

ماده ۵۶۴:

اگر چک در همان مکانیکه صادر شده قابل تاديه باشد، دارنده چک مکلف است که در ظرف پانزده روز از تاريخ صدور وجه آنرا مطالبه کند و اگر از یک نقطه به نقطه ديگر مملکت صادر شده باشد، بايد در ظرف دو ماه از تاريخ صدور چک مطالبه شود.

د هغو چکانو په خصوص کښې چه له خارجه صادر شوی او بايد په افغانستان کښې ورکړل شي، هغه مقررات به چه په افغانستان کښې د صادر شويو چکونو په خصوص کښې وي رعايت شي مگر هغه موده چه ددی ډول چکانو لرونکی په هغې مودې کښې کولای شي د هغو وجه وغواړي، د صدور له نېټې

در مورد چک هاييکه از خارج صادر شده و بايد در افغانستان پرداخته شود، مقررات راجعه به چک هاييکه در افغانستان صادر شده رعايت خواهد شد، ولی مدتيکه در ظرف آن دارنده اين چنين چک ها ميتواند وجه آنرا مطالبه کند، چهار ماه از تاريخ

خخه خلور میاشتی دی.

صدر است.

ماده ۵۶۵:

که د چک د صدور د محل او د ورکړی د محل تقویم مختلف وی نو د صدور د نېټې ورځ به هغه ورځ وگڼله شي چه د ورکړی د محل د تقویم له ورځې سره برابر وی.

ماده ۵۶۵:

اگر محل صدور و محل تادیه چک تقویم مختلف داشته باشد، تاریخ صدور همان روز دانسته خواهد شد که با روز تقویم محل تادیه مطابق باشد.

ماده ۵۶۶:

که د چک لرونکی په قانونی مودو کښې د چک د وجه ورکړه ونه غواړی نو دعوی به یې ظهر نویس باندې وانه وریدله شي او که د چک وجه یو داسی سبب چه په مخاطب پوری اړه لری له منځه لږه شي نو د چک لرونکی دعوی په صادر وونکی هم ممنوع نه ده مگر مخاطب وروسته د مودې له ختم خخه هم کولای شي چه چک ورکړی.

ماده ۵۶۶:

اگر دارنده چک در ظرف مواعد قانونی پرداخت وجه چک را مطالبه نکند، دعوی او علیه ظهر نویس مسموع نخواهد بود و اگر وجه چک به سببی که مربوط به مخاطب است از بین برود، دعوی دارنده چک علیه صادر کننده نیز مسموع نیست؛ ولی مخاطب بعد از اختتام موعد چک هم میتواند تادیه کند.

ماده ۵۶۷:

که د چک صادر وونکی وروسته د هغه له صادرولو فوت یا بی اهل ه او بی واکه شي، د چک په اعتبار کوم تأثیر نلری.

ماده ۵۶۷:

اگر صادرکننده چک بعد از اصدار آن فوت یا واجد عدم صلاحیت و اهلیت شود، در اعتبار چک تأثیر ندارد.

ماده ۵۶۸:

د هغه څوک چه د چک وجه په لاس راوړی، باید شایې رسید کړی. لرونکی کولای شي چه یوه برخه یې

ماده ۵۶۸:

کسیکه وجه چک را دریافت میکند باید ظهر آنرا رسید نماید. دارنده میتواند تادیه قسمی را قبول

نماید، در این صورت، به اندازه مبلغیکه دریافت داشته در ظهر چک رسید نماید.

ماده ۵۶۹:

اگر چکی به پولی قابل تادیه نوشتته شود که پول مملکت تادیه نباشد، مبلغ قابل تادیه را میتوان به پول مملکت مطابق به قیمت آن در روز تادیه (بخواهش حامل) بعمل آورد.

اگر در وقت ارائه پول تادیه نشده باشد دارنده چک می تواند بر حسب میل خود تقاضا کند که تادیه به پول آن مملکت از روی نرخ روز ارائه و یا نرخ روز تادیه به عمل آید. قیمت پول خارجی بر طبق رواج محل تعیین میشود.

معذالک صادر کننده میتواند شرط گذارد که مبلغ قابل تادیه بر طبق نرخي که در چک نوشته شده است، حساب شود.

حصه پنجم

چک های مخطط (کراس) و چک های قابل انتقال به حساب

ماده ۵۷۰:

صادر کننده و یا دارنده چک میتواند

قبوله کړي، په دی صورت کښې هر څومره مبلغ چه لاس ته راوړي، د چک په شا رسید کړي.

ماده ۵۶۹:

که کوم چک د ورکړي وړ داسی پولونو باندې ولیکل شي چه د ورکړي د مملکت پول نه وي، د ورکړي وړ پولونه د مملکت په پولونو د ورکړي په ورځ کښې دهغه قیمت سره (د حامل په غوښتنه) په عمل راوړي.

که دښکاره کولو په وخت کښې پول تادیه شوی نه وي، د چک خاوند کولای شي چه دخپل میل په اساس تقاضا وکړي چه زما پیسی دی د مملکت له پیسو څخه د ورځې دنرخ له مخه ارائه او یا تادیه شي. دخارجی پیسو قیمت دهغه ځای له دود سره سم ټاکل کیږي.

سره له دی صاروونکی کولای شي چه شرط کیږدی چه د ورکړي وړ مبلغ دی له هغه نرخ سره سم چه په چک کښې لیکل شوی دی، حساب شي.

پنځمه برخه

مخطط (کراس) او په حساب سره دانتقال وړ چکونه

ماده ۵۷۰:

صادر وونکی یا چک لرونکی کولای

چک را خط (کراس) بکشد. خط کشیدن عبارت است از کشیدن دو خط متوازی بر روی چک که یا عام است یا خاص.

شي چه په چک باندې خط (کراس) وکاپي. خط کښل عبارت دی دچک پر مخ له دوو متوازی کرښو څخه چه یا عام دی یا خاص.

اگر در بین دو خط چیزی ذکر نشده باشد و یا کلمه (بانکدار) و یا کدام کلمه دیگری معادل آن نوشته باشد، این خط کشیدن عام است و اگر اسم (بانکدار) در بین دو خط نوشته شده باشد، این خط کشیدن خاص است. خط عام را میتوان به خط خاص تحویل داد، مگر عکس آن و یا امحای خط و بانکدار و یا اسم بانکدار جایز نیست.

که ددوو خطونو په منځ کښې څه شي ذکر شوی نه وی او یا د (بانکدار) یا د هغې معادله کومه بله کلمه لیکل شوی وی، دا خط کښل عام دی او که د (بانک لرونکی) نوم د دوو خطونو ترمنځ لیکل شوی وی نو دا خط کښل خاص دی. عام خط په خاص خط باندې تحویلیدای شي مگر د هغه عکس یا د خط او د بانک لرونکی او یا د بانک لرونکی دنوم محو کول جائز نه دی.

ماده ۵۷۱:

یک چک که بطور عام خط کشیده شده باشد، مخاطب تنها به (بانکدار) و یا مشتری خود انتقال داده میتواند. چکی که بصورت خاص خط کشیده شده باشد، مخاطب فقط به بانک داریکه اسم او نوشته شده و یا اگر بانکدار مخاطب باشد فقط به مشتری خود انتقال داده میتواند. بانکداریکه اسم او ذکر شده است، می تواند چک را به بانکدار دیگری برای تحصیل تسلیم کند، بانکدار چک مخطط را به جز در حساب

۵۷۱ ماده:

یو چک چه په عام طور خط ورباندې کښل شوی وی نو مخاطب یواځې (بانک لرونکی) یا خپل مشتری ته انتقال ورکولای شي. هغه چک چه په خاص ډول خط کش شوی وی نو مخاطب یې فقط هغه بانک لرونکی ته چه نوم یې لیکلی شوی او که بانک لرونکی مخاطب وی فقط خپل مشتری ته انتقال ورکولای شي. هغه بانک لرونکی چه نوم یې ذکر شوی دی کولای شي چه چک یو بل بانک لرونکی ته دتحصیل دپاره ور وسپاری. بانک لرونکی مخطط چک بیرته دخپلو

مشتریان خود و یا بانکدار دیگر نمیتواند معامله کند. مخاطب یا بانک داریکه مقررات فوق را رعایت نکند، برای ضرریکه تولید میشود تا به اندازه مبلغ چک مسئول است.

ماده ۵۷۲:

صادر کننده یا دارنده چک میتواند تادیه نقدی چک را به اینصورت منع کند که بر روی چک عراضاً عباره (قابل معامله به حساب است) را بنویسد. محو عباره (قابل تادیه به حساب است) از چک جایز نیست.

حصه ششم

مراجعه بنا بر عدم تادیه

ماده ۵۷۳:

در صورت امتناع از تادیه، دارنده چک میتواند به ظهر نویسان صادر کننده چک و اشخاص مسئول دیگر مراجعه کند. دارنده میتواند با یکی از دلایل ذیل امتناع از تادیه به اثبات برساند:

۱- اعتراض توسط یک ورقه رسمی.

مشتریان یا بل بانک لرونکی په حساب کبسي معامله کولای نشي مخاطب یا بانک لرونکی چه دیورتنیو مقرراتو رعایت ونه کری، هر هغه ضرر چه پیدا کیري دچک مبلغ تراندازی پوری مسئول دی.

ماده ۵۷۲:

صادروونکی یا چک لرونکی کولای شي چه د چک نقدی ورکړه په دی صورت منع کری چه د چک پر مخ عراضاً (په حساب کی د معاملی وړ دی) عبارت ولیکی (په حساب کی د ورکړی وړ دی) عبارت محوکول له چک څخه جائز نه دی.

شپږمه برخه

دنه ورکړی له امله مراجعه

ماده ۵۷۳:

له ورکړی څخه دمنع راوړلو په صورت کبسي چک لرونکی کولای شي چه شالیکونکو صادروونکو او نورو مسئولو کسانو ته مراجعه وکړی. لرونکی کولای شي چه له لاندنیو دلایلو څخه په یو دلیل سره له د ورکړی څخه امتناع په اثبات ورسوی:

۱- دیوی رسمی پانهي په ذریعه اعتراض.

۲- تحریر در ظهر چک از طرف
مخاطب با قید تاریخ.

۳- تصدیق محکمه
تجارتی مبنی بر ارائه چک
به قید تاریخ.

ماده ۵۷۴:

اعتراض باید قبل از انقضای
مدتی که برای ارائه مقرر است،
عملی شود.

اگر چک در آخرین روز مقرر
ارائه شود، اعتراض را ممکن
است در روز کاری که بعد از آن
می آید، عملی ساخت.

ماده ۵۷۵:

در صورت امتناع از تادیه پس
از اعتراض دارنده چک میتواند
به ظهر نویس خود و یا
صادر کننده در داخل چهار
روز کاری که بعد از تحریر
اعتراض می آید اطلاع بدهد.
هر ظهر نویس باید در داخل
چهار روز کاری که بعد از
گرفتن اطلاع می آید، از عدم
تادیه به ظهر نویس
ماقبل خود خبر بدهد. و
درین اطلاع اسم و آدرس

۲- د مخاطب له خوا دچک په شالیکنه
سره دنېټې له قید سره.

۳- د تجارتی محکمی تصدیق
چه دنېټې په قید د چک په بنکاره
کولو مبنی وی.

ماده ۵۷۴:

اعتراض باید پخوا له هغې مودې
تیریدلو څخه چه دنېکاره کولو دپاره
مقرره ده، عملی شي.

که چک په وروستنی مقرره ورځ بنکاره
کړي شي نو اعتراض ممکن دی چه د
کار په هغه ورځ چه وروسته له هغه
راځي، عملی کړی شي.

ماده ۵۷۵:

له اعتراض څخه وروسته له ورکړې
څخه دامتناع په صورت کېنې چک
لرونکی کولای شي چه خپل
شالیکونکی یا صادرونکی ته د هغه
کار په څلورو ورځو کېنې چه د
اعتراض له لیکلونه وروسته راځي،
اطلاع ورکړي. هرشالیکونکی باید
دهغه کار په څلورو ورځو کېنې چه
وروسته له اطلاع اخیستلو څخه
راځي، له نه ورکړې څخه خپل پخوانی
شالیکونکی ته خبر ورکړي او په دی
اطلاع کېنې دی د هغو کسانو نوم او

اشخاصی را که اطلاع سابق را داده اند، ذکر نماید و به همین صورت، مسلسلاً تا به صادر کننده برسد.

اگر چک ضمانت شده باشد، باید در داخل همان مدت به ضامن هم خبر داده شود.

اطلاع ممکن است با اعاده چک و یا با مکتوب راجستری توسط پوسته اجراء شود.

تاریخ رسید پوسته در تعیین موعد اطلاع اعتبار داده میشود.

شخصیکه در داخل مدت معینه اطلاع ندهد، حقوق خود را از دست نمی دهد ولی اگر بنا بر غفلت او کدام ضرری عاید شده باشد، مسئول جبران آن میباشد.

معدالتک، اندازه مسئولیت او از مبلغ مندرجه چک اضافه تر شده نمیتواند.

ماده ۵۷۶:

حامل چک میتواند بر علیه تمام اشخاصیکه در چک مسئولیت دارند، مجتمعاً یا

ادرس ذکر کړي چه پخوانۍ اطلاع يې ورکړي ده. په همدې صورت دی په مسلسل ډول تر صادرونکي پورې ورسپړي.

که چک ضمانت شوی وی، باید په همغه موده کښې ضامن ته هم خبر ورکړ شي.

اطلاع ممکنه ده چه چک په اعاده او یا په راجستري ليک سره د پوستي په ذريعه اجراء شي.

د پوستي د رسيد نېټې ته د اطلاع د مودې په ټاکلو کښې اعتبار ورکاوه کيږي.

هغه شوک چه په ټاکلي موده کښې اطلاع ورنکړي، خپل حقوق له لاسه نه ورکوي، مگر که دده د غفلت له مخې کوم ضرر پېښ شوی وی، د هغه د جبران مسئول دی.

سره له هغه هم، دده د مسئولیت اندازه د چک له مندرجه مبلغ څخه زیاتیدای نشي.

ماده ۵۷۶:

د چک حامل کولای شي چه پر ټولو هغو کسانو باندي چه په چک کښې مسئولیت لري، په گډه سره

منفرداً اقامہ دعوا نماید و درین کار مکلف به رعایه ترتیب ظهر نویسی نمیباشد و همین حق را هر شخص تادیه کننده دیگر نیز دارا میباشد دعوی بر علیه یکی از اشخاص مسئول، مانع دعوی بر علیه اشخاص دیگر نیست.

ماده ۵۷۷:

حامل چک یا تادیه کننده میتواند از شخص مسئول مصارف ذیل را مطالبه کند:

۱- مبلغ تادیه ناشده چک.

۲- تکت پولی.

۳- مصارف اعتراض و غیره که متحمل شده باشد.

ماده ۵۷۸:

هر شخص مسئول که مورد مراجعه واقع شده باشد، میتواند در بدل تادیه چک را با اعتراض و رسید تقاضا نماید. ظهر نویسی که چک را گرفته و تادیه نموده باشد، میتواند ظهر نویسی خود و ظهر

یا په بواخې صورت دعوی اقامه وکړي او پدی کار کښې دشالیکونکی د ترتیب په رعایت مکلف نه دی او همدغه حق هر یو بل تادیه کوونکی شخص هم لری. له مسئولو اشخاصو څخه چه پر یوه شخص باندي دعوی کول پر نورو اشخاصو باندي ددعوی کولو مانع نه گرځي.

ماده ۵۷۷:

دچک حامل یا تادیه کوونکی کولای شي چه له مسئول شخص څخه لاندنی مصارف وغواړی:

۱- د چک نه ورکړی شوی مبلغ.

۲- تکت پولی.

۳- د اعتراض او نورو مصارف چه متحمل شوی وی.

ماده ۵۷۸:

هر مسئول شخص چه د مراجعی مورد واقع شوی وی، کولای شي چه د ورکړی په بدل کښې چک سره له اعتراضه او رسیده وغواړی. هغه شالیکونکی چه چک یې اخیستی او تادیه کړی وی، کولای شي چه

نویسی ظهر نویسان مابعد را
ابطال نماید.

خپله شالیکنه او د وروستیو
شالیکونکو شالیکنی باطله کړی.

حصه هفتم
تعدد نسخه های چک

اوومه برخه
د چک د نسخو تعدد

ماده ۵۷۹:

ماده ۵۷۹:

صدور چک به نسخه های متعدد
ممکن است.

په متعددو نسخو د چک صدور
ممکن دی.

دراينصورت باید هر نسخه دارای
نمره واحد بوده و در آن تصریح
شود که تعداد نسخه چند است و
به موجب نسخه اول وجه قابل
تادیه میباشد.

پدی صورت کښې باید هره نسخه
واحدہ نمره ولری او په هغه کښې
تصریح شي چه د نسخو شمیر خو
دی او د لومړۍ نسخی په موجب
وجه د ورکړې وړ ده.

ماده ۵۸۰:

ماده ۵۸۰:

چون تادیه بذریعه نسخه اول
صورت گرفته، نسخه های دیگر از
اعتبار ساقط است.

خرنگه چه د لومړۍ نسخی په ذریعه
ورکړه اجراء شي، نوری نسخی یې له
اعتباره وتلی دی.

حصه هشتم
ساخته کاری و تحریفات

اتمہ برخه
ساخته کاری او تحریفات

ماده ۵۸۱:

ماده ۵۸۱:

احکام مواد ۵۳۶ و ۵۳۷ که
مربوط ساخته کاری و تحریفات
میباشد در باره چک نیز
مرعی الاجراء است.

د ۵۳۶ او ۵۳۷ مادو احکام چه په
ساخته کاری او تحریفاتو پوری اړه
ولری د چک په باره کښې هم
مرعی الاجراء دی.

نهمه برخه
د زمانی تېریدل

حصه نهم
مرور زمان

ماده ۵۸۲:

هغه دعوی چه حامل یې په شالیگونکو او صادروونکو باندي کوی د بنکارونی د مودی له تیریدو څخه شپږ میاشتي وروسته ساقطیږی. همدا ډول د هریوه مسؤل دعوی د وجه د ورکړی له نپتي څخه شپږ میاشتي وروسته ساقطیږی. د ۵۳۹ مادی حکم د چک په باره کنيې هم معتبر دی.

ماده ۵۸۲:

دعاوی ایکه حامل علیه ظهر نویس ها و صادر کننده اقامه می کند، شش ماه بعد از انقضای مدت ارائه ساقط است. همچنین دعوی هر یک از مسئولین از تاریخ تادیه وجه بعد از انقضای شش ماه ساقط میشود. حکم ماده (۵۳۹) درباره چک نیز معتبر است.

ماده ۵۸۳:

د (۵۴۰ او ۵۴۱) مادو عمومی احکام چه د برات او حجت په خصوص کنيې دی، د چکونو په باره کنيې هم د تطبیق وړ دی.

ماده ۵۸۳:

احکام عمومی مواد (۵۴۰ و ۵۴۱) که راجع به برات و حجت میباشد، درباره چک ها نیز قابل تطبیق است.

څلورم فصل

د تجارتي اسنادو ضیاع

ماده ۵۸۴:

که د یوه تجارتي سند حامل خپل مالکیت د بلا انقطاع شالیکنو په ذریعه په اثبات ورسوی، مجبور نه دی چه هغه وجه چه اخیستی یې ده اعاده کړی؛ مگر دا چه ثابت شي چه هغه یې په غیر قانونی

ماده ۵۸۴:

اگر حامل یک سند تجارتي مالکیت خود را ذریعه ظهر نویسی های بلا انقطاع به اثبات برساند، مجبور نیست وجه آنرا که اخذ نموده اعاده بدارد؛ مگر اینکه ثابت شود که آنرا به ذریع غیر قانونی

فصل چهارم
ضیاع اسناد تجارتي

ذریعہ پوہ لاس راوری دی.

بدست آورده است.

مادہ: ۵۸۵

تجارتی سند چہ لہ حامل خخہ ورک شوی وی، کولای شی چہ دہغہ بطلان پوہ مربوطہ محکمہ کنبی چہ تجارتی دعوو پوہ اوریدو مکلفہ دی، وغواری.

مادہ ۵۸۵:

سند تجارتی ایکہ از نزد حامل مفقود شدہ باشد، میتواند بطلان آنرا در محکمہ مربوطہ کہ مکلف بہ استماع دعاوی تجارتی است، ادعاء نماید.

د تملک او ورکپی سند او کیفیت تہ دی تروسی پوری شرح ورکپی.

سند و کیفیت بہ تملک و فقدان را حتی الامکان شرح دہد.

پدی صورت چہ محکمہ د درخواست کوونکی دلائل کافی وبولی، کہ د برات ورک شوی سند قبول شوی وی نو ہغہ قبلونکی تہ، او کہ دچک یا برات سند قبول شوی نہ وی نو ہغہ صادرونکی او مخاطب تہ، او کہ سند د حامل پوہ وجہ کی وی نو مخاطب تہ د ہغہ د وجہ د نہ ورکپی امر پوہ تحریری ڈول ورکوی.

در صورتیکہ محکمہ دلائل درخواست کنندہ را کافی بداند، اگر سند مفقود برات قبول شدہ باشد، آنرا بہ قبول کنندہ و اگر سند چک یا برات قبول ناشدہ باشد، بہ صادر کنندہ و مخاطب اگر سند در وجہ حامل باشد، بہ مخاطب عدم تادیہ وجہ آنرا تحریراً امر میدہد.

د سند محتویات او دہغہ د ارائی لزوم پوہ دوو میاشتو کنبی د رسمی او غیر رسمی جریدو پوہ ذریعہ دري کرته اعلانوی.

محتویات سند و لزوم ارائہ آنرا در ظرف دو ماہ توسط جراید رسمی و غیر رسمی سہ مرتبہ اعلان می نماید.

ددی مودی پوہ پای کنبی بہ د سند پوہ ابطال کنبی لازم تصمیم ونیسی.

در ختم این مدت تصمیم لازم را در ابطال سند اتخاذ خواهد نمود.

دا مودہ د ہغہ سند پوہ بارہ کنبی چہ مودہ یی پورہ شوی وی پوہ رسمی

این مدت راجع بہ سندیکہ موعد آن بہ سر رسیدہ باشد، سر

از تاريخ اعلان منتشره در جريده رسمى و در باره سندی که موعده آن بعد از اعلان سوم بسر ميرسيد، سر از تاريخ به سر رسيدن موعده آن و راجع به سندیکه تادیه آن مشروط به ارائه بوده و در تاريخ اعلان سوم مدست ارائه آن هنوز نرسیده باشد، سر از روز اخير مدت ارائه معتبر است.

ماده ۵۸۶:

شخصیکه خواهش بطلان سند را مينمايد، ميتواند بيانیه مبنی بر محتویات اساسی سند ترتيب و در مدت و محلی که قانوناً تعیین شده باشد، به مخاطب ارسال نماید. همین ورقه راجع به تادیه و عدم تادیه و رؤیت به منزله اعتراض تلقی میشود.

ماده ۵۸۷:

اگر سند در خاتمه مدتی که تعیین شده ارائه نشود، محکمه ميتواند در اثر تقاضای مدعی، راجع به ابطال سند حکم صادر و به اشخاصیکه در ماده (۵۸۵) ذکر

جريدو کنبی د نشر شوی اعلان د نېټې له سره او د هغه سند په باره کنبی چه موده يې له دريم اعلان څخه وروسته پوره کيرې، د هغه د مودې د پوره کيدو له سره او د هغه سند په باره کنبی چه ورکړه يې په بنکارونه پوری مشروطه وی او د دريم اعلان په نېټه کنبی د هغه د بنکارونی موده لاهه وی رسيدلی، د بنکارونی د مودې د وروستۍ ورځې له سره معتبر دی.

ماده ۵۸۶:

هغه څوک چه د سند بطلان غواړی، کولای شي چه د سند د اساسی محتویاتو په خصوص کنبی یوه بیانیه ترتيب کړی او په هغه موده او محل کنبی چه قانوناً ټاکلی شوی وی، مخاطب ته وروليری همدغه پاڼه د ورکړی او نه ورکړی او بنکارونه په خصوص کنبی د اعتراض په منزله گڼل کيرې.

ماده ۵۸۷:

که سند د هغې مودې په پای کنبی چه ټاکلی شوی ده بنکاره نشي نو محکمه کولای شي چه د مدعی د غوښتنې په اثر د سند د ابطال په باره کنبی حکم صادر کړی او هغو کسانو ته يې چه په (۵۸۵) ماده کنبی

ذکر شوی دی ابلاغ کری.

شده ابلاغ نماید.

د حکم د ابطال په موجب مدعی د ضایع شوی اصل سند د خواند په توگه خپل حقوق د برات له قبلوونکی او که برات قبول شوی نه وی او یا حجت او چک وی نو له صادر وونکی څخه وغواړي.

بموجب حکم ابطال، مدعی مثل اینکه اصل سند ضایع شده را مالک باشد، حقوق خود را از قبول کننده برات و اگر برات قبول نشده باشد و یا حجت و چک باشد، از صادرکننده مطالبه نماید.

هغه څوک چه په ده باندې دعوی کيږي حق لري چه د حکم د صدور له نېټې څخه تر یوې میاشتي پوري محکمی ته رجوع وکړي او د محکوم له نه استحقاق په اثبات ورسوي.

شخصیکه علیه او دعوی میشود حق دارد که از تاریخ صدور حکم تا یک ماه به محکمه رجوع و عدم استحقاق محکوم له را به اثبات برساند.

ماده ۵۸۸:

که سند د اعلان د مودې تر پایه پوري ټاکلی محکمی ته بنکاره کړي شي نو محکمه د ابلاغ په خصوص کښې د (۵۸۵) مادې هدايت اجراء کوي او له اصول سره سم په دعوی رسیدگی کوي او حکم صادروي.

ماده ۵۸۸:

اگر سند الی ختم مدت اعلان به محکمه معیین ارائه شود، محکمه هدايت ماده (۵۸۵) راجع به ابلاغ را اجراء و مطابق اصول به دعوی رسیدگی نموده؛ حکم صادر می نماید.

څلورم باب تجارتی تعهدات

باب چهارم تعهدات تجارتي

لومړی فصل - عمومي احکام

فصل اول - احکام عمومي

ماده ۵۸۹:

که دوه تنه یا زیات کسان د یوې معاملې په ضمن کښې چه که یو تن ته

ماده ۵۸۹:

اگر دو شخص و یا اشخاص متعدد در ضمن یک معامله که خواه برای یک

نفر و يا همه ايشان ماهيت تجارتي را دارا باشد در مقابل شخص ثالثي مشتركاً داخل تعهد شوند، در صورتيكه خلاف آن در قرارداد تصريح نشده باشد، مجتمعاً مسئول شمرده ميشوند. عين همين حكم بر اشخاصيكه ضمانت ديون را مي نمايند نیز تطبيق ميشود.

ماده ۵۹۰:

پوليکه در نتيجه کدام عقد تجارتي واجب التاديه شود و در داخل مملكت رواج قانوني نداشته باشد، در انقضای وعده تبديل آن نظر به نرخ روز به پول افغاني جاز است.

ليكن اگر در حين عقد تاديه پول خارجي كه رواج قانوني نداشته باشد تصريح شود و يا به اين معنی کدام عبارت ديگري استعمال شده باشد شرط تاديه عين پول خارجي معتبر است.

ماده ۵۹۱:

شخصيكه تعهد تجارتي خود را در اثر حيله و تقصير ايفاء نكند و يا در ايفای آن تاخير نمايد، بعد از اينكه رسماً و يا به ارسال مکتوب راجستري به او

يا دوی تولو ته تجارتي ماهيت ولری د دريم کس په مقابل کښې په گډه سره تعهد وکړي، په دی صورت چه دهغه په خلاف په قرارداد کښې تصريح شوی نه وی نو په گډه سره مسئول بلل کيږي. عين همدغه حكم پرهغو کسانو باندې چه د پورونو ضمانت کوی هم تطبيقیږي.

ماده ۵۹۰:

هغه پيسې چه دکوم تجارتي عقد په نتيجه کښې يې ورکړه ضروري وگرځي او په دننه د مملکت کښې قانوني رواج ونه لری نو د هغو د وعدي په تيريدو کښې نظر د ورځي نرخ ته د هغو تبديل په افغاني سره جاز دی.

مگر د خارجي پيسو د ورکړي د عقد په وخت کښې چه قانوني رواج ونه لری تصريح شي او يا په دی معنی کوم بل عبارت استعمال شوی وی نو د عين خارجي پيسو د ورکړي شرط معتبر دی.

ماده ۵۹۱:

هغه څوک چه خپل تجارتي تعهد د حيلي او تقصير په اثر په ځای نکړي او يايې په ځای کولو کښې ځنډ وکړي نو وروسته له هغه چه رسماً يا د راجستري ليک په ليرلو هغه ته

اخطار ميشود مجبور است كه خساره را كه متعهدله دچار شده با مفاديكه از آن محروم گردیده جبران كند.

اسباب مجبره (فورس ماژور) ازین حكم مستثنی است.

ماده ۵۹۲:

اگر متعهد تعهد خود را نقض نماید یا تعهدی را كه بصورت مطلق در يك وقت معین و یا در ظرف يك مدت معین لازم الاجراء باشد ایفاء ننماید و یا موضوع تعهد عبارت از نكردن يك عمل باشد و آنرا اجراء نماید، بدون اخطار دعوی جبران خساره شده میتواند.

ماده ۵۹۳:

اگر مبلغی كه در تعهد بنام جبران خساره معین شده باشد از مقدار منفعتی كه متعهدله در صورت ایفاء تعهد حاصل مینمود اضافه هم شود، محكمه نمیتواند اندازه آنرا تنزیل دهد.

در صورتیکه برخلاف آن در قرارداد صراحت نباشد، متعهدله به اخذ مبلغیکه

اخطار كیري، مجبور دی چه هغه خساره چه متعهدله ته پینبه شوی ده سره له هغی گتیی چه ورخه محروم شوی دی، جبران كری.

مجبره اسباب (فورس ماژور) له دي حكم خخه وتلی دی.

ماده ۵۹۲:

كه متعهد خپل تعهد مات كړي او یا كوم تعهد چه په مطلق صورت په یوه ټاكلی وخت او یا په یوه ټاكلی موده كښي لازم الاجراء وی په ځای نكړي او یا د تعهد موضوع د یوه عمل له نه كولو خخه عبارت وی او هغه اجراء كړي، بی له اخطاره د خساری د جبران دعوی كیدلی شي.

ماده ۵۹۳:

كه هغه مبلغ چه په تعهد كښي د خساری د جبران په نامه ټاكلی شوی وی د هغی گتیی له اندازی خخه چه متعهد له د تعهد په ځای كولو په صورت كښي حاصلوله زیات هم شي، محكمه كولاى نشي چه اندازه یی ټیټه كړی.

پدې صورت چه په قرارداد كښي د هغه په خلاف كوم صراحت نه وی نو متعهدله د هغه مبلغ په اخیستلو چه د

بنام جبران خساره مقرر داشته است به عوض ایفای تعهد مجبور نمیشود.

اگر ضرری که متعهد له به آن دچار شود از مبلغی که بنام جبران خساره معین میشود زیادتر باشد، در صورتیکه در قرارداد صراحتی بر خلاف آن موجود نباشد، متعهد مجبور است مبلغ اضافی را هم تادیه کند.

ماده ۵۹۴:

اگر عدم ایفای تعهد در اثر علتی باشد که قبلاً قابل پیش بینی نبوده و یا از تقصیر دائن تولید شده و یا در اجرای تعهد قید احترازی از جانب متعهد له قبول شده باشد، متعهد به هیچ نوع به جبران خساره مکلف شده نمیتواند.

ماده ۵۹۵:

دادن بیعانه دلیل عقد شمرده میشود در حال ایفای تعهد طرفین بیعانه محاسبه میشود. اگر عقد در اثر رضای طرفین و یا نظر به سبب دیگری که موجب جبران خساره نباشد فسخ گردد، بیعانه

خساری د جبران به نامه یی مقرر کړیدی د تعهد د په ځای کولو په عوض نه مجبورېږي.

که هغه ضرر چه متعهد له په هغه باندې اخته شي، هغه مبلغ څخه چه د خساری د جبران په نامه ټاکل کيږي زیات وی نو په دی صورت که په قرارداد کښې د هغه په خلاف کوم صراحت موجود نه وی نو متعهد مجبور دی چه هغه اضافه مبلغ هم تادیه کړي.

ماده ۵۹۴:

که د تعهد نه په ځای کېدل دداسی علت په اثر وی چه له پخوا څخه د پیش بینی وړ نه وی او یا د پوروال له تقصیر څخه پیدا شوی وی او یا د تعهد په اجراء کښې د متعهد له له خوا د احتراز قید قبول شوی وی، متعهد په هیڅ ډول د خساری په جبران مکلف کیدای نشي.

ماده ۵۹۵:

د بیعانی ورکول د عقد دلیل بلل کيږي. د طرفینو د تعهد په ځای کولو په حال کښې بیعانه محاسبه کيږي. که عقد د طرفینو په رضا او یا نظر کوم بل سبب ته چه د خساری د جبران موجب نه وی فسخ شي نو بیعانه بیرته

خپل خاوند ته ورکوله کيږي.

به صاحب آن اعاده ميشود.

ماده ۵۹۶:

په دی صورت چه دهغه په خلاف په قرارداد کښې او یا په تجارتي عرف کښې مقرر نه وی نو هغه طرف چه د خپل تقصير په اثر تعهد نه په ځای کوی که يې بيعانه ورکړی وی د هغې د غوښتنې حق نه لری او که کوم شخص د خپل تقصير له مخې تعهد په ځای نکړی نو د بيعانی اخیستونکی برسېره په بيعانی بېرته ورکولو مجبور دی چه د هغې معادل هم مقابل جانب ته ورکړی.

ماده ۵۹۶:

در صورتیکه برخلاف آن در قرارداد و یا عرف تجارتي مقرر نباشد، طرفیکه در اثر تقصير خود به ایفای تعهد نمی پردازد، اگر بیعانه داده باشد، حق مطالبه آنرا ندارد و اگر شخصی تعهد را بنا بر تقصير خود ایفاء نکند، گیرنده بیعانه علاوه از اعاده بیعانه مجبور است که معادل آنرا هم بجانب مقابل بپردازد.

ماده ۵۹۷:

که یو له طرفینو څخه د ټاکلی مبلغ د ورکړی یا د ورکړی د وعدی په مقابل کې له عقد څخه د رجوع حق ځان ته شرط ایښی وی نو د مقابل طرف د تعهد په ځای کولو شروع او یا د تعهد په ځای کولو قبول د رجوع د حق د اجراء مانع گرځي.

ماده ۵۹۷:

اگر یکی از طرفین در مقابل تادیه و یا وعده تادیه مبلغ معین، حق رجوع از عقد را برای خود شرط گذاشته باشد، شروع ایفای تعهد و یا قبول ایفای تعهد طرف مقابل مانع اجرای حق رجوع میگردد.

مادہ ۵۹۸:

د تجارتی پور ٹکٹ پولی وروسته له ټاکلیو ورځو تیریدو څخه او دټاکلی مودی د تعیین په صورت کښې د اخطار له نېټې څخه حسابیږی.

مادہ ۵۹۸:

تکت پولی دین تجارتی بعد از انقضای ایام معین و در صورت تعیین موعد معین از تاریخ اخطار حساب میشود.

مادہ ۵۹۹:

هغه څوک چه تجارتی اوصاف ولری او یوه تن تاجر یا غیر تاجر ته داسی یو کار وکړی چه دده له تجارتی ایجاباتو څخه وی او یا یې په بل صورت گټه په لاس راوړی وی، حق لری چه د هغه کار عوض وغواړی او وایې خلی.

مادہ ۵۹۹:

شخصیکه واجد اوصاف تجارتی بوده برای یکنفر تاجر و یا غیر تاجر عملی را انجام دهد که از ایجابات تجارتی وی باشد و یا بصورت دیگری تحصیل منفعت نموده باشد، حق دارد عوض آن عمل را مطالبه و اخذ نماید.

مادہ ۶۰۰:

تکت پولی په تجارتی چارو کښې د دواړو خواوو په موافقه په آزاد ډول ټاکل کیدای شي.

مادہ ۶۰۰:

تکت پولی در امور تجارتی به اساس موافقه جانبین آزادانه تعیین شده میتواند.

مادہ ۶۰۱:

تجارتی تعهد په داسی محل کښې چه په قرارداد کښې ټاکلی شوی وی او که

مادہ ۶۰۱:

تعهد تجارتی در محلی که در قرارداد معین شده و اگر در

قرارداد معين نشده باشد، در محلی که نظر به ماهیت و مقصد تجارت ضمناً معين شده ميتواند، لازم الاجراء است. اگر محل اجراء در قرارداد تصريح نشده و ضمناً نيز معين شده نتواند، متعهد مجبور است تعهد خود را به محلی که تجارت خانه او میباشد و اگر تجارت خانه نداشته باشد، در محل اقامت خویش اجراء کند.

ماده ۶۰۲:

تعهد تسويه يك مبلغ اگر برخلاف آن بطور صريح يا ضمنی در قرارداد ذکر نشده باشد، در محل تجارت خانهٔ دائن و اگر تجارت خانه او موجود نباشد، در اقامتگاه شخصی او ایفاء ميشود و مديون حق مطالبه مصارف و خساره تسويه را ندارد.

ماده ۶۰۳:

خواهش ایفای يك تعهد که زمان اجرای آن در مقاوله تعیین نگردیده باشد، در هر زمان ممکن است وليکن تعهدیکه نظر به عرف و یا چگونگی معامله بعد از مرور يك مدت معين از

په قرارداد کنبی تاکل شوی نه وی نو په داسی محل کنبی چه نظر د تجارت ماهیت او مقصد ته ضمناً تاکل کیدای شي، لازم الاجراء دی. که د اجراء محل په قرارداد کنبی تصريح شوی نه وی او ضمناً هم ونشي تاکلیدای نو متعهد مجبور دی چه خپل تعهد په هغه محل کنبی چه دده تجارت خانه وی او که تجارت خانه ونه لری نو د خپلی استوگنی په خای کنبی اجراء کړی.

ماده ۶۰۲:

د يوه مبلغ د تسويی تعهد که د هغه په خلاف په صريح يا ضمنی ډول په قرارداد کنبی ذکر شوی نه وی د پوروال د تجارتخانی په محل کنبی او که تجارت خانه موجوده نه وی نو دده د استوگنی په شخصی خای کنبی په خای کیري او پوروی د تسويی د لگښت او خسارې د غوښتنې حق نه لری.

ماده ۶۰۳:

د يوه تعهد د په خای کولو غوښتنه چه د اجراء وخت يې په مقاوله کنبی تاکلی شوی نه وی، په هر وخت کنبی ممکن دی. مگر هغه تعهد چه نظر و عرف او د معاملی څرنگوالی ته له عقد څخه د يوې تاکلی مودې له تيريدو څخه

عقد قابل ايفاء باشد، نيمتوان متعهد را قبل از انقضای مدت مذکور به ايفاء مجبور ساخت.

ماده ۶۰۴:

اگر شرط شده باشد که تعهد در بين مدتیکه صراحتاً و يا ضمناً تعيين شده ايفاء گردد، لازم است قبل از ختم آن مدت اجراء شود.

اگر ختم مدت مصادف با روز تعطيل عمومي باشد، اقلأً يکروز قبل از روز ختم ايفاء گردد. اگر مديون قبل از ختم موعد اذن تاديه دين را داشته باشد، در صورتیکه عرف و عادتى بر خلاف آن وجود نداشته باشد، نيمتواند بدون رضای دائن دين را تنزيل کند.

ماده ۶۰۵:

اگر در مقاله راجع به نوع و وصف اشيايی که تسليم آن تعهد شده است تصريحی موجود نباشد، متعهد ميتواند از اشيايی که دارای وصف و نوعيت متوسط باشند بدهد؛ ولی همانطوریکه متعهد مجبور به دادن جنس اعلى نيست، به دادن

وروسته د اجراء وپوى نشي کولای چه متعهد ددی مودی له تبری دو خخه پخوا په اجراء باندي مجبور کری.

ماده ۶۰۴:

که شرط شوی وی چه تعهد د هغی مودی په منخ کنبی چه صراحتاً يا ضمناً ټاکلی شویده اجراء شي نولازم دی چه د هغی مودی له ختم نه پخوا اجراء شي.

او که د ختم موده د عمومی تعطیل له ورخي سره سمه وی نو د ختم له ورخي خخه دي لږ تر لږه يوه ورخ پخوا اجراء شي. که پوروی د مودی له ختم خخه پخوا د پور د ورکړې اجازه ولری په دی صورت چه د هغه په خلاف کوم عرف او عادت وجود ونلری، نشي کولای چه بی د پوروال له رضا خخه پور ټیټ کری.

ماده ۶۰۵:

که د هغو شيانو چه تسليم يي تعهد شوی دی د ډول او وصف په خصوص کنبی په مقاله کنبی کومه تصريح موجوده نه وی، متعهد کولای شي چه له هغو شيانو خخه چه وصف او نوعيت يي متوسط وی ورکړی؛ مگر په هغه شان چه متعهد د اعلى جنس په ورکولو باندي مجبور ندی، د ادنی

جنس ورکول هم ورته مجاز نه دی.

جنس ادنی هم مجاز نمي‌باشد.

ماده ۶۰۶:

هغه عقد چه پر دواړو طرفو باندې الزام ږدی ترڅو یو طرف خپل تعهد په ځای نکړي، بل طرف د تعهد په اجراء کولو باندې مجبور نه دی، مگر که یو طرف نظر د قرارداد صراحت او یا د معاملي ماهیت او یا نظر و جاري عرف ته یو طرف د تعهد په اجراء باندې تر بل طرف له پخوا څخه مکلف وی که څه هم بل طرف خپل تعهد نه وی اجراء کړي، د هغه تعهد په اجراء باندې مکلف دی.

ماده ۶۰۶:

عقدیکه طرفین را الزام مینماید تایک طرف تعهد خویش را ایفاء نکند، طرف دیگر به ایفاء تعهد مجبور نیست، لیکن اگر یکطرف نظر به صراحت قرارداد و یا ماهیت معامله و یا نظر به عرف جاریه مقدمتر از طرف دیگر به اجرای تعهد مکلف باشد ولو که طرف دیگر تعهد خود را ایفاء ننموده باشد، به اجرای تعهد مذکور مکلف است.

ماده ۶۰۷:

په دې صورت چه یو طرف خپل تعهد اجراء کړي او بل طرف یې اجراء نکړي نو اجراء کوونکی کولای شي چه یوه اطلاعیه ولیږي په دې شان چه که بل طرف په مناسبه موده کښې تعهد اجراء کولو ته اقدام ونکړي نو عقد به فسخ شي او پس له هغه محکمی ته مراجعه او د قرارداد فسخ غوښتلی شي. هغه طرف چه د فسخ دپاره محکمی ته مراجعه کوي، د تعهد د اجراء تقاضا نشي کولای د فسخ د دعوی له اقامی نه وروسته څرنگه چه محکمه نشي کولای مدعی علیه ته د تعهد د اجراء دپاره مهلت ورکړي، په همغه صورت

ماده ۶۰۷:

در صورتیکه یکی از طرفین تعهد خود را ایفاء نماید و طرف دیگر اجراء نکند، اجراء کننده میتواند یک اطلاعیه ارسال کند مبنی بر اینکه اگر طرف دیگر به ایفاء تعهد در ظرف مدت مناسب اقدام نکند، عقد فسخ خواهد شد و پس از آن به محکمه مراجعه و فسخ قرارداد را مطالبه میتواند. طرفیکه به محکمه برای فسخ مراجعه میکند ایفاءی تعهد را تقاضا نمیتواند. بعد از اقامه دعوی فسخ همان طوریکه محکمه نمیتواند به مدعی علیه برای ایفاءی تعهد مهلت بدهد، به

همان صورت نمیتواند پیش نهادی را که از جانب مدعی علیه به نسبت ایفای تعهد میشود، قبول کند. اگر فسخ عقد معلق به یک شرط باشد و یا برای اجرای آن صراحتاً و یا ضمناً مدتی معین شده باشد، بعد از تحقق شرط و یا مرور مدت طرف دیگر به قبول خواهشی که از جانب متعهد راجع به ایفای تعهد میشود مجبور نميگردد.

فصل دوم عقود تجارتي

حصه اول صورت انعقاد

ماده ۶۰۸:

برای عقود تجارتي رضاء و موافقت طرفین کافيست. تنظيم قرارداد و یا ایفای مراسم دیگر لزوم ندارد.

ماده ۶۰۹:

اگر قانوناً برای عقد رعایت شکل مخصوص تحریراً لازم باشد و یا طرفین عقد را به ایفای بعضی مراسم مانند تنظیم مقاوله موقوف گذاشته باشند، تا زمانیکه

نشی کولای هغه پیشنهاد چه دمدعی علیه له خوا د تعهد د اجراء په نسبت کيږي، قبول کړي. که د عقد فسخ په يوه شرط پوري معلقه وي او يا د هغه د اجراء دپاره صراحتاً يا ضمناً يوه موده ټاکلي شوی وي، د شرط له تحقق او يا د بل طرف د مودی له تیریدو څخه وروسته د هغې غوښتنې په قبلیدو چه د تعهد د اجراء په خصوص کښې د متعهد له خوا کيږي، نه مجبورېږي.

دوه یم فصل

تجارتی عقدونه

لومړۍ برخه

د انعقاد صورت

ماده ۶۰۸:

د تجارتي عقدونو د پاره د دواړو خواوو رضاء او موافقت کافي دی. د قرارداد تنظيم او د نورو مراسمو اجراء کول لزوم نلري.

ماده ۶۰۹:

که د قانون له مخې د عقد دپاره د يوه مخصوص شکل رعایت په تحریري ډول لازم وي او يا دواړه خواوې عقد د ځينو مراسمو د اجراء پوري لکه د مقاولی تنظيم موقوف پري ايښی وي نو ترهغه وخته پوري چه ددې شکل

شکل مذکور رعایت و یا مراسم معینه اجراء نشود، عقد صورت نمیگیرد. در صورتیکه طرفین به تنظیم قرارداد موافقت نموده باشند، چنان دانسته میشود که انعقاد عقد را به تنظیم قرارداد ملتوی گذاشته اند.

اگر قرارداد تنظیم هم نگردیده ولی ثابت شود که طرفین عقد را منعقد دانسته اند، عدم تنظیم قرارداد سبب عدم انعقاد عقد شمرده نمیشود.

ماده ۶۱۰:

اگر ایجاب بصورت تعیین یک مدت معین برای قبول بعمل آمده باشد، در صورتیکه طرفین حاضر هم باشند، ایجاب کننده نمیتواند قبل از انقضای مدت معینه از ایجاب منصرف شود. اگر ایجاب بدون تعیین مدت بعمل آمده باشد اعتبار آن باقی نماند؛ مشروط به اینکه در صورت حاضر بودن طرفین قبول فوراً واقع نشده باشد. عقدیکه ذریعه وسایل مخابراتی از قبیل تیلیفون وقوع مییابد، در حکم عقدیست که حضوراً به عمل آمده باشد.

رعایت ونشی او یا تاکلی مراسم اجراء نشی، عقد نه اجراء کیږي. په دی صورت چه دواړو خواوو د قرارداد په تنظیم باندې موافقت سره کړی وی داسی بلل کیږي چه د عقد تړل یې د قرارداد په تنظیم پوري موقوف پری ایښی دی.

که قرارداد تنظیم شوی هم نه وی مگر ثابت شي چه دواړو خواوو عقد تړلی بللی دی نو د قرارداد نه تنظیم د عقد د نه تړلو سبب نه گڼل کیږي.

ماده ۶۱۰:

که ایجاب د قبول دپاره د یوې تاکلی مودی د تعیین په صورت شوی وی نو په دی صورت چه دواړه خواوی حاضر هم وی ایجاب کوونکی نشی کولای چه د تاکلی مودی له تیرېدو څخه پخوا له ایجاب څخه تیر شي. که ایجاب بی د مودی له تاکلو نه شوی وی نو اعتبار یې نه پاتی کیږي په دی شرط چه د دواړو خواوو د حاضر والی په صورت کښې قبول فوراً نه وی واقع شوی. د هغه عقد چه د مخابراتی وسیلو په ذریعه لکه په تیلیفون سره وشي، د هغه عقد حکم لری چه په حضور سره شوی وی.

۶۱۱ ماده:

د هغه ایجاب دپاره چه دلیکنی په صورت واقع کیږي که موده نه وی تاکلی شوی نو ایجاب کوونکی نشي کولای پخوا له هغې مودې تېرېدو څخه چه د عرف له مخې قبول کوونکې ته د فکر کولو او د قبول د جواب ورکولو دپاره د هغې تېرېدل لازم دی له ایجاب څخه تیرشي.

۶۱۱ ماده:

برای ایجابیکه بصورت تحریر واقع میشود اگر مدت تعیین نشده باشد، ایجاب کننده نمیتواند قبلاً از انقضای مدتی که عرفاً برای تفکر و دادن جواب قبول از جانب قبول کننده مرور آن لازم است از ایجاب منصرف شود.

۶۱۲ ماده:

د قبول ځواب باید په یوه تاکلی موده کښې چه ایجاب کوونکی ته ورسیدای شي ولیږل شي.

۶۱۲ ماده:

جواب قبول باید در ظرف مدت معینی که به ایجاب کننده رسیده بتواند فرستاده شود.

۶۱۳ ماده:

د مقابل جانب محض سکوت قبول نه بلل کیږي، مگر په دی صورت چه دوه تاجران یوله بله سره دائمی تجارتی

۶۱۳ ماده:

سکوت محض جانب مقابل قبول گفته نمیشود، ولیکن در صورتیکه دو تاجر با هم دیگر مناسبات تجارتی

دائمی داشته باشند و یا یکی از این دو تاجر بدیگر خود مراجعه و او را بنام خود به اجرای بعضی معاملات به وکالت گماشته باشد، ایجابیکه از طرف یکی از ایشان بدیگری واقع میشود، باید طرف مقابل فوراً به ایجاب مذکور جواب بدهد و الا سکوت او قبول شمرده میشود. طرفیکه ایجاب را رد میکند، راجع به اموالیکه در اثنای تبلیغ ایجاب به او فرستاده شده است، مکلف است تدابیری را که در مواد (۷۶۲ - ۷۶۳) بیان شده است اتخاذ کند.

ماده ۶۱۴:

اگر جواب قبول موافق به ایجاب نباشد عقد منعقد نمیگردد. درین صورت قبول ایجاب جدید را اقتضاء میکند.

ماده ۶۱۵:

برای اینکه تلگراف مربوط به ایجاب یا قبول معتبر شده بتواند لازم است به اثبات برسد که دارای امضای شخص فرستنده است و یا تلگرام به اجازه او صادر شده است.

مناسبات ولری او یا یوله دی دوو تاجرانو خخه بل خپل ته مراجعه او هغه یی په خپل نامه د ځینو معاملاتو د اجراء دپاره وکیل گرځولی وی هغه ایجاب چه له دوی خخه د یوه له خوا بل ته واقع کیږي نو مقابل طرف باید ژر تر ژره هغه ایجاب ته ځواب ورکړی او که نه سکوت یی قبول بلل کیږي. هغه طرف چه ایجاب ردوی، د هغو مالونو په باره کښې چه د ایجاب د تبلیغ په وخت کښې هغه ته لیرل شوی دی مکلف دی هغه تدبیرونه چه په (۷۶۲ - ۷۶۳) مادو کښې بیان شوی دی ونیسی.

ماده ۶۱۴:

که د قبول ځواب له ایجاب سره موافق نه وی عقد نه تاپه کیږي. په دی صورت قبول د نوی ایجاب تقاضا کوی.

ماده ۶۱۵:

لپاره ددی چه په ایجاب یا قبول پوری مربوط تلگرام داعبارور و بلل شي نو لازم دی چه په اثبات ورسپړی چه د لیرونکی شخص لاس لیک ورباندې شته دی او یا تلگرام دهغه په اجازه صادر شوی دی.

۶۱۶ ماده:

هغه ایجاب چه په لیکنه سره کیږي ایجاب کوونکی ته د قبول د ځواب د رسیدو له نېټې څخه عقد تاره کیږي. مگر که ایجاب کوونکی د قبول د ځواب له رسیدو څخه پخوا او یا په عین زمان کښې د قبول کوونکی له اووننتو څخه خبر شي، ایجاب بی اثره کیږي.

۶۱۶ ماده:

ایجابیکه تحریراً بعمل می آید، از تاریخ وصول جواب قبول به ایجاب کننده عقد منعقد میشود. لیکن اگر ایجاب کننده قبل از رسیدن جواب قبول و یا در عین زمان از انصراف قبول کننده واقف شود، ایجاب بلا اثر میشود.

۶۱۷ ماده:

هغه عقد چه د مخاږي په ذریعه وشي، د قبول د ځواب د لیرلو له نېټې څخه ترل کیږي او د اعتبار وړ بلل کیږي. لکه چه په (۶۱۳) ماده کښې مقرره شویده، په هغه صورت چه قبول په صراحت سره لازم نه دي، عقد مخاطب ته د ایجاب د رسیدو له نېټې څخه د اعتبار وړ دي.

۶۱۷ ماده:

عقدیکه ذریعه مخاږه واقع شود از تاریخ ارسال جواب قبول منعقد و معتبر دانسته میشود. طوریکه در ماده (۶۱۳) مقرر شده، در صورتیکه قبول به صراحت لازم نباشد، عقد از تاریخ رسیدن ایجاب به مخاطب معتبر است.

۶۱۸ ماده:

د یوه تاجر فوت یا د اهلیت سلیدل دده د تجارتی معاملاتو په خصوص کښې په ایجاب او قبول کښې د بطلان مستلزم نه کیږي، مگر داچه د هغه په خلاف دوی تصریح کړي وی او یا د معاملی له ماهیت څخه استدلال وشي.

۶۱۸ ماده:

فوت و یا سلب اهلیت یک تاجر در ایجاب یا قبول او راجع به معاملات تجارتي اش مستلزم بطلان نمی گردد، مگر اینکه بر خلاف آن تصریح نموده باشند و یا از ماهیت معامله استدلال شود.

دوه یمه برخه
د تجارتی عقودو تفسیر

حصه دوم
تفسیر عقود تجارتی

ماده ۶۱۹:

که د عبارت معنی چه په یوه تجارتی معامله کښې لیکل کیږي واضح او منطقی وی، د هغه ظاهری معنی ته اعتبار ورکاوه کیږي او که د مقصد منافی عبارت څرگنده وی نو پدی صورت مقصد ته اعتبار ورکاوه کیږي.

ماده ۶۱۹:

اگر معنی عبارتیکه در یک معامله تجارتی تحریر میشود واضح و منطقی باشد، بمعنای ظاهری آن اعتبار داده میشود. اگر عبارتی منافی مقصد بدیهي باشد، در اینصورت به مقصد اعتبار داده میشود.

ماده ۶۲۰:

په دی صورت چه عبارت د متعددو تعبیرونو امکان ولری نو د طرفینو مشترک مقصد د بلی مقاولی له مندرجاتو یا له هغه عرف او عاداتو او احوالو څخه چه د مقاولی د تنظیم په وخت کښې موجود وی او یا نظر د پخوانیو تطبیقاتو سوابقو ته ټاکل کیږي.

ماده ۶۲۰:

در صورتیکه عبارت امکان تعبیرات متعددی را داشته باشد، مقصد مشترک طرفین از مندرجات دیگر مقاوله با عرف و عادات و تعاملات و احوالیکه در زمان تنظیم مقاوله موجود باشد و یا نظر به سوابق تطبیقات در گذشته، تعیین میشود.

ماده ۶۲۱:

په دې صورت چه عبارت متعدده او مشترکه معنی ولری، د هری معنی افاده کولو ته چه نزدې وی، تفسیر یې په همغی معنی سره کیږي.

ماده ۶۲۱:

در صورتیکه عبارت معنی متعدد و مشترک داشته باشد، به هر معنی که قرینه افاده نماید، به همان معنی تفسیر میشود.

ماده ۶۲۲:

په دې صورت چه د مقاولی عبارت په ډيرو معنی گانو سره تعبیر شي او له (۶۲۰) مادی سره سم حقیقی مقصد و نه ټاکل شي نو مقاوله د متعهد بر له او د متعهد له بر علیه تفسیر کيږي.

ماده ۶۲۲:

در صورتیکه عبارت مقاوله به معنی متعددی تعبیر شود و مطابق حکم ماده (۶۲۰) مقصد حقیقی طرفین تعیین شده نتواند، مقاوله به له متعهد و علیه متعهد له تفسیر میگردد.

ماده ۶۲۳:

د قانونی احکامو او تجارتي عرف اعتبار په تجارتي معاملاتو کښې مؤثر دی بېله هغه وخته څخه چه صراحتاً دواړو خواوو د هغه په خلاف موافقت کړې وی.

ماده ۶۲۳:

اعتبار عرف تجارتي و احکام قانونی در معاملات تجارتي مؤثر است مگر اینکه صراحتاً جانبین بر خلاف آن موافقت نموده باشند.

درېیمه برخه

د تجارتي عقودو د ثبوت وسیلی

حصه سوم

وسائل ثبوت عقود تجارتي

ماده ۶۲۴:

محکمه د تجارتي اسنادو او مقالاتو په استناد دعقد په ثبوت حکم صادر وی او په دې صورت چه په دی قانون کښې بل حکم موجود نه وی د شاهدانو له شاهی نښو او اماراتو څخه استفاده کولای شي. د مدعی (به) اندازه په دې قاعده کښې د محکمی په نزد فرق نه کوی.

ماده ۶۲۴:

محکمه با استناد به اسناد و مقالات تجارتي بر ثبوت عقد، حکم صادر می نماید و در صورتیکه حکم دیگری در این قانون موجود نباشد، از شهادت شهود، قرائن و امارات استفاده میتواند. اندازه مدعی به درین قاعده نزد محکمه فرقی نمیکنند.

ماده ۶۲۵:

پوروی ته د یوه سند اعاده په دی

ماده ۶۲۵:

اعاده یک سند به مدیون در صورتیکه

خلاف آن ثابت نشود، دلیل تادیه بدل سند محسوب میشود.

ماده ۶۲۶:

سند یا مقاوله یک معامله تجارتي ايكه اثبات آن لازم به سند نبوده ابهام داشته باشد، محكمه ميتواند از روی شهادت قرائن و امارات اصدار حكم نمايد.

ماده ۶۲۷:

اقرار قابل تجزيه نيست بنا برآن لازم است بيانيكه مدعى عليه ميكند يا تماماً رد يا قبول شود.

ماده ۶۲۸:

در صورتيكه مقاوله تحريرى وجود نداشته باشد، شخصيكه يك بيجك را صراحتاً يا ضمناً قبول ميكند، چنان شمرده ميشود كه مندرجات آنرا هم قبول نموده است. شخصيكه بيجك ميگيرد، اگر از تاريخ گرفتن آن در مدت بيست روز اعتراضى در محتويات آن نكند، چنان تلقى ميشود كه مندرجات آن را قبول نموده است.

صورت چه د هغه په خلاف ثابت نشي دسند د بدل دور كړى دليل بلل كيږي.

ماده ۶۲۶:

که د یوی تجارتي معاملی سند یا مقاوله چه اثبات ئی په سند پوری اړه ونه لری ابهام ولری محكمه كولای شي چه د شهادت دقرینو او اماراتوله مخې حكم صادر كړی.

ماده ۶۲۷:

اقرار د تجزیې وړ نه دی نوڅکه لازم دی هغه بیان چه مدعی علیه ئی کوی یادې ټول رد او یا دی ټول ومنلی شي.

ماده ۶۲۸:

په دی صورت چه تحريرى مقاوله موجوده نه وی نو هغه څوك چه صراحتاً يا ضمناً بيجك قبلوى، داسى گڼل كيږي چه د هغه مندرجات يې هم قبول كړى دى. هغه څوك چه بيجك اخلى نو كه د هغه د اخيستلو له نېټې څخه د شلو ورځو په موده كښې د هغه په محتوياتو اعتراض ونكړى، داسى معلومېږي چه د هغه محتويات يې قبول كړى دى.

درېيم فصل
تجارتی بيع

لومړۍ برخه
عمومي احكام

فصل سوم
بيع تجارتي

حصه اول
احكام عمومي

ماده ۶۲۹:

د مبيعي او قيمت په نسبت د طرفينو رضا د بيع انعقاد بلل كيږي. د جاري قيمت اطلاع او د كتلاك ليرل او يا د پلورني عرضه چه بي د شيانو د ماهيت او اندازي او قيمت له ټاكلو كيږي ايجاب نه بلل كيږي.

ماده ۶۲۹:

رضای طرفین به نسبت مبیعه و قیمت انعقاد، بیع دانسته میشود. اطلاع قیمت جاریه و ارسال کتلاک و یا عرضه فروش که بدون تعیین ماهیت و مقدار و قیمت اشیاء بعمل می آید، ايجاب شمرده نمیشود.

ماده ۶۳۰:

که بايع د بل چا مال پلورلی وی پيروونکی د هغه مالک کيدای نشي مگر بايع مکلف دی چه مال وپيري او پيروونکی ته يې ورتسليم کړي او يا که زيانونه زيات پېښ شوی وی، هغه دی ورکړی.

ماده ۶۳۰:

اگر بايع مال غير را فروخته باشد، مشتری مالک آن شده نمیتواند؛ ولی بايع مکلف است که یا مال را خریداری و به مشتری تسلیم نماید و یا اگر خساراتی بیشتري وارد شده باشد، آنرا جبران کند.

ماده ۶۳۱:

که يو تاجر د بل چا منقوله مال خرڅ او تسليم کړي؛ په دی صورت چه پيروونکی د هغه په حقيقت علم ونلري، د مبيعي مالک بلل كيږي.

ماده ۶۳۱:

اگر یک تاجر اموال منقوله شخص دیگری را فروش و تسلیم نماید؛ در صورتیکه مشتری بر حقیقت آن علم نداشته باشد، مالک مبیعه دانسته میشود.

که دا ثابت شي چه مبيعه ورک شوي يا غلا شوی مالونه دی، د

اگر ثابت شود که مبیعه اموال مفقوده و یا مسروقه بوده باشد، مالکیت

پيرو دونكي مالکيت سلبيري.

مشتري سلب ميگردهد.

ماده ۶۳۲:

د هغو تجارتي مالونو بيع چه د عقد په وخت کبني موجود نه وي او د تسليم په وخت کبني د تدارک وړ وي، معتبر دي.

ماده ۶۳۲:

بيع اموال تجارتي که در زمان عقد موجود نبوده و در وقت تسليم قابل تدارک باشد، معتبر است.

ماده ۶۳۳:

که د عقد په وخت کبني د دواړو خواوو نه د مال د اتلاف احتمال په نظر کبني نيولي شوي وي دهغه بيع جائزه ده د احتمال د تحقيق په صورت پيرو دونکي د قيمت د استرداد حق نه لري.

ماده ۶۳۳:

اگر در حين عقد احتمال اتلاف مال از طرف جانبين در نظر گرفته شده باشد، بيع آن جايز است در صورت تحقيق احتمال مشتري حق استرداد قيمت را ندارد.

ماده ۶۳۴:

ټول هغه مصارف چه د بيعي په تسليم پورې اړه لري لکه وزن او اندازه پلورونکي پورې مربوط دي او تسليم پورې مربوط مصارف لکه د تحويل او حمل او نقل، پيرو دونکي پورې اړه لري مگر داچه په مقاوله او يا تجارتي عرف او تعامل کبني د هغه په خلاف قبول او معمول وي.

ماده ۶۳۴:

تمام مصارف متعلق به تسليم مبيعه مثل وزن و اندازه به بايع مربوط و مصارف متعلق به تسليم از قبيل مصارف تحويل و حمل و نقل به مشتري عايد است مگر اينکه در مقاوله و يا عرف و تعامل تجارتي بر خلاف آن قبول و معمول باشد.

ماده ۶۳۵:

که پيرو دونکي ته له بل محل څخه د مبيعي ليبرل لارم وي او د ليبرلو د

ماده ۶۳۵:

اگر ارسال مبيعه از محل ديگري به مشتري لارم باشد و راجع به

صورت په باره کښې د پیروونکي له خوا کوم شرط نه وی ایښودل شوی، پلورونکي به په دې حال کښې د مالونو د حمل او نقل د وسیلو په ټاکلو او د هغو په ساتنه کښې لکه پیروونکي اقدام کوی.

۶۳۶ ماده:

د پیروونکي د استوگنې ځای ته او یا بل ځای ته د پلورونکي له خوا د مبیعی لیرېل چه په مقاوله کښې تصریح شوی دی، د تسلیم په حکم کښې دی مگر که پلورونکي مبیعه د بل چاپه لاس لیرېلی وي او هغه ته یې امر کړی وی چه که پیروونکي د هغه لږمه قیمت او یا تأمینات ورنکړی نو مبیعه دی نه ورتسلیموی، نو یواځې د مبیعی لیرېل تسلیم نه بلل کیږي.

۶۳۷ ماده:

د مبیعی د کنسانمینت (محموله) لیرېل او یا نظر د پلورونکي موافقی ته په مبیعه باندي د پیروونکي د مارک لگول په دی صورت چه مال د وچي، بحر، سیند او کول له لاری د حمل او نقل په حال کښې وی، د تسلیم په حکم کښې دی.

۶۳۸ ماده:

که پیروونکي مالونه چه د عمد

صورت ارسال از طرف مشتری شرطی گذاشته نشده باشد، بایع درین حال در انتخاب وسایل حمل و نقل اموال و حفظه آن مثل مشتری اقدام می نماید.

ماده ۶۳۶:

ارسال مبیعه از طرف بایع به اقامتگاه مشتری و یا ارسال آن در یک محل دیگر که در مقاوله تصریح شده است، در حکم تسلیم است ولی اگر بایع مبیعه را توسط شخص فرستاده و به او امر نموده باشد که اگر مشتری قیمت آنرا و یا تأمینات لږمه را ندهد مبیعه را تسلیم نکند، صرف فرستادن مبیعه تسلیم دانسته نمیشود.

ماده ۶۳۷:

ارسال محموله (کنسانمینت) مبیعه و یا نظر به موافقه بائع وضع مارک مشتری بالای مبیعه در صورتیکه امتعه از طریق خشکه، بحر، دریا و کول در حال حمل و نقل باشد، در حکم تسلیم است.

ماده ۶۳۸:

اگر مشتری اموالی را که از حیث

عمده فروشی مقدار آن معین باشد، خریده باشد، به تسلیم یک قسمت آن اجبار شده نمیتواند ولی اگر مشتری تسلیم تدریجی را قبول نموده باشد، بایع را به تسلیم قسم باقیمانده مجبور میتواند و یا بواسطه عدم تسلیم باقیمانده مال عقد را فسخ و خساره را که ازین حیث متحمل شده است، مطالبه نماید.

ماده ۶۳۹:

مشتری میتواند که انوایس مبیعه را و اگر قیمت تادیه شده باشد، درج آن را در انوایس تقاضا نماید.

ماده ۶۴۰:

بعد از تکمیل عقد خساره که به مبیعه واقع میشود، ولو اتفاقاً باشد، عائد به مشتری است. اگر خساره ناشی از تقصیر و یا حيله بایع و یا معایب مبیعه باشد، مربوط به بایع است.

ماده ۶۴۱:

در احوال ذیل بعد از تکمیل عقد خساره که به مبیعه برسد، به بایع مربوط است:

فروشی له حیثه د هغو اندازه تا کالی وی، پیرو دلی وی د هغو د یوی برخی په تسلیم نشي مجبور کیدلای مگر که پیرو دونکی تدریجی تسلیم قبول کړی وی نو پلورونکی د پاتی برخی په تسلیم مجبورولی شي او د پاتی مال د نه تسلیمیدو بواسطه عقد فسخ کړی او هغه خساره چه له دی لاری ورته اوونتی ده وغواړی.

ماده ۶۳۹:

پیرو دونکی کولای شي چه د مبیعی انوایس او که قیمت ورکړی شوی وی په انوایس کښي د هغه درج وغواړی.

ماده ۶۴۰:

د عقد له تکمیل څخه وروسته کومه خساره چه مبیعی ته پښېږی که څه هم اتفاقاً وی په پیرو دونکی پورې اړه لری او که خساره د پلورونکی له تقصیر او حیلې او یا د مبیعی له عیبونو څخه پیدا شوی وی نو په پلورونکی پورې اړه لری.

ماده ۶۴۱:

د عقد له تکمیل څخه وروسته په لاندینو احوالاتو کښي کومه خساره چه مبیعی ته ورسېږی په پلورونکی پوری اړه لری:

اول: اگر مبیعه مشخص و معین نبوده و برای اثبات ماهیت آن علائمی که از دیگر اشیای هم جنس تفریق و تمیز شود، وضع نشده باشد.

دوم: اگر مبیعه که برای تسلیم وزن، تعداد و اندازه نمودن آن لازم است قبل از وزن تعداد تغییر و یا تلف شده باشد (ولی اگر مشتری با وجود اخطار در وزن تعداد و اندازه نمودن حاضر نشده باشد و یا شخصی را از طرف خود نفرستاده باشد خساره عاید به مشتری است).

سوم: اگر تسلیم مبیعه به آینده شرط شده باشد.

چهارم: در حال آماده بودن مشتری برای تسلیم گرفتن مبیعه، اگر بایع با وجود اخطار مبیعه را تسلیم نداده باشد.

ماده ۶۴۲:

خساره که از رهگذر حمل و نقل مبیعه ذریعه کمیسه کار نقلیه یا حمل و نقل دهنده عاید میگردد، سراسر تاریخ تسلیم مبیعه از طرف بایع به آنها مربوط به مشتری است. اگر راجع به طرز

اول: که مبیعه مشخصه او تا کلی نه وی او دهغی د ماهیت دپاره کومی داسی علامی چه له نورو همجنس شیانو خخه تفریق او بیلی شی، وضع شوی نه وی.

دوهم: هغه مبیعه چه د تسلیم دپاره د هغی ټول شمیر او اندازه کول لازم دی پخوا له ټول شمیر خخه تغییر او یا تلف شوی وی (مگر که پیروونکی سره له اخطاره په تول شمیر او اندازه کولو کبني حاضر شوی نه وی او یایی کوم شخص له خپلی خوا لیرلی نه وی، خساره په پیروونکی پوری اړه لری).

دریم: که د مبیعی تسلیم په راتلونکی آینده پوری شرط شوی وی.

خلورم: د مبیعی د تسلیمولو دپاره د پیروونکی د آماده گی په حال کبني که پلورونکی سره له اخطاره مبیعه نه وی ور تسلیم کړی.

ماده ۶۴۲:

هغه خساره چه د نقلیه کمیسه کار یا د حمل او نقل ورکونکی په ذریعه د مبیعی د حمل او نقل له لازی پینسپری، هغو ته د پلورونکی له خوا د مبیعی د تسلیم نټې له سره په پیروونکی پوری اړه لری. که د مبیعی د حمل او

حمل و نقل مبیعه کدام شرط موجود باشد، بایع مکلف است این شرط را مراعات کند.

در صورت تخلف بدون عذر معقول و مستند از ضرریکه به مشتری میرسد، مسئول خواهد بود.

اگر محل ارسال امتعه نظر به مقصد طرفین؛ محل تسلیم شمرده شده باشد، در اینصورت خساره که در اثنای حمل و نقل وقوع می یابد، مربوط به بایع است.

اگر بایع محض مصارف حمل و نقل را به عهده میگیرد؛ محلیکه مبیعه به آنجا نقل داده میشود، محل تسلیم محسوب نمیشود.

ماده ۶۴۳:

معین بودن قیمت و یا صورت تعیین آن لازم است. در حالیکه قیمت به اینصورت تعیین نشده و مبیعه هم تسلیم نشده باشد، نرخ مروجه در محل و زمان عقد باحیث قیمت اساس قرار داده میشود. اگر نرخ مروجه در زمان و محل عقد متعدد باشد، مشتری مجبور است که اوسط نرخ را تادیه کند.

نقل د طرز په خصوص کښې کوم شرط موجود وی، پلورونکی مکلف دی چه ددې شرط مراعات وکړي.

بی د معقول او مستند عذر څخه د تخلف په صورت کښې د هغه ضرر چه پیروونکی ته رسیږي، مسئول دی.

که د مال د لیږلو محل نظر د طرفینو مقصد ته د تسلیم محل گڼل شوی وی، په دی صورت کوم زیان چه د حمل او نقل په وخت کښې پېښیږي، په پلورونکی پوری اړه لری.

که پلورونکی یواځې د حمل او نقل مصارف په غاړه اخلی نو هغه محل چه مبیعه هلته وړله کیږي، د تسلیم محل نه گڼل کیږي.

ماده ۶۴۴:

د قیمت معلوم والی یا د هغه د معلومولو صورت لازم دی په داسی حال کښې چه په دی صورت کښې بیعه نه وی ټاکلې شوی او مبیعه هم تسلیم شوی نه وی نو د عقد په محل او زمان کښې مروجه نرخ د قیمت په حیث اساس گرځول کیږي. که د عقد په محل او زمان کښې مروجه نرخ متعدد وی، پیروونکی مجبور دی چه اوسط نرخ تادیه کړي.

ماده ۶۴۴:

د مقاولی په ذریعه د قیمت د ټاکلو د حق سپارل دریم کس ته مجاز دی. او که دریم کس د کوم علت له مخې قیمت ونه ټاکه، پیروونکی مجبور دی چه دپلورلو د ورځې مروج نرخ او که د هغې ورځې نرخ متعدد وی، منځنۍ نرخ ورکړی. که مروج نرخ وجود ونه لری نو قیمت د محکمی له خوا ټاکل کیږي.

ماده ۶۴۴:

تفویض حق تعیین قیمت ذریعه مقاوله به شخص ثالث مجاز است. اگر شخص ثالث نظر به علتی قیمت را تعیین ننمود، مشتری مجبور است که نرخ رایج روز فروش را و اگر نرخ همان روز متعدد باشد اوسط آن را بپردازد. اگر نرخ رایجه وجود نداشته باشد، قیمت از طرف محکمه تعیین میشود.

ماده ۶۴۵:

پیروونکی چه قیمت نه وی ورکړی او د عقد د نېټې او د تسلیم په منځنۍ موده کېنې افلاس وکړی، سره له دې چه پلورونکی مال په وعده ورکړی وی (مگر معتبر تأمینات یې نه وی اخیستی) حق لری چه مبیعه تسلیم نکړی.

ماده ۶۴۵:

مشتری ایکه قیمت را تادیه ننموده و در ظرف مدت بین تاریخ عقد و تسلیم ورشکست شود، با آنکه بایع تادیه وجه را تأجیل کرده باشد (ولی تأمینات معتبر نگرفته باشد) حق دارد مبیعه را تسلیم ندهد.

ماده ۶۴۶:

که د قیمت ټاکل د مبیعی په تول پورې مشروط وی (په دی صورت چه د هغه په خلاف مقاوله یا عرف او عادات موجود نه وی)، د ظرف تول له هغه وضع کیږي.

ماده ۶۴۶:

اگر تعیین قیمت نظر به وزن مبیعه مشروط باشد (در صورتیکه برخلاف آن مقاوله و یا عرف و عادات موجود نباشد)، وزن ظرف از آن وضع میشود.

او دا چه د ظرف تول نسبت د مبیعی حقیقی تول ته او یا نظر یوی ټاکلی اندازی او مقیاس ته تثبیت شي او یا

اینکه وزن ظرف نسبت به وزن حقیقی مبیعه و یا نظر به یک مقیاس و مقدار معین تثبیت شود و یا یک مقدار از

له مبيعي څخه يوه اندازه تول د ظرف د تول په حيث وضع شي او يا هغه مال چه تسليميري د هغه خرابه او بيکاره برخه کمه شي، د قرارداد په اساس او که قرارداد نه وو نو د عرف له مخې چه د تسليم په محل کښې جاري دی ټاکل کيږي.

ماده ۶۴۷:

د مال د ټول قيمت له ورکړې نه پخوا پيږدونکی ته د مبيعي د ملکيت د نه انتقال په خصوص کښې د قيد شرط معتبر دی.

د مبيعي خساره چه له دې شرط لاندې ورتسليميري، د تسليم د نېټې له سره په پيږدونکی پوری اړه لری.

ماده ۶۴۸:

که د مبيعي قيمت نظر بورس يا د بازار نرخ ته مقيد شوی وی، په دی صورت چه د هغه په خلاف کوم قرارداد موجود نه وی، د تعهد د محل او زمان د بازار يا بورس منځنی متوسط نرخ اساس نيول کيږي او که ددی نرخ ټاکل ممکن نه وی، د ماثلو پلورنو منځنی متوسط نرخ چه د تعهد په محل او وخت کښې موجود وی، قبليري.

وزن مبيعه بحيث وزن ظرف وضع و يا قيمت همان قسمت خراب شده و بيکاره امتعه که تسليم ميشود تنقيص گردد، به اساس قرارداد و در صورت عدم قرارداد، از روی عرفيکه در محل تسليم جاري است، تعيين ميشود.

ماده ۶۴۷:

قبل از ادای تمام قيمت مال قيد شرط دائر بر عدم انتقال ملکيت مبيعه به مشتري معتبر است.

خساره مبيعه که تحت اين شرط تسليم داده ميشود، سر از تاريخ تسليم به مشتري عايد است.

ماده ۶۴۸:

اگر قيمت مبيعه نظر به نرخ بورس و يا بازار مقيد شده باشد، در صورتیکه خلاف آن قراردادی موجود نباشد، نرخ وسطی بورس و يا بازار محل و زمان اجرای تعهد اساس اتخاذ ميشود و اگر تعيين اين نرخ ممکن نباشد، نرخ وسطی فروشهای مماثل که در محل و زمان اجرای تعهد موجود است، قبول ميشود.

ماده ۶۴۹:

د مبیعی د تسلیم په صورت د زیان او ضرر په نامه د مبیعی د قیمت ټکټ پولی د تسلیم له نېټې او که له تسلیم اخیستلو څخه امتناع شوي وی د اطلاع له نېټې نه وروسته د غوښتنې وړده.

ماده ۶۴۹:

تکت پولی قیمت مبیعه بنام جبران ضرر و زیان در صورت تسلیم مبیعه از تاریخ تسلیم و اگر از تسلیم گرفتن امتناع شده باشد، از تاریخ اطلاع به بعد قابل مطالبه است.

ماده ۶۵۰:

نظر د قرارداد ماهیت یا د طرفینو مقصد او یا د مبیعی جنس ته که د تعهد اجراء په مختلفو ډولود ویش وړ وی که یوه طرف یوه برخه تعهد نه وی اجراء کړی، کولای شي چه عقد فسخ کړی.

ماده ۶۵۰:

نظر به ماهیت قرارداد و یا مقصد طرفین و یا جنس مبیعه اگر اجرای تعهد به اقسام مختلفه قابل تقسیم باشد، اگر یکی از طرفین یک قسمت تعهد را اجراء نکرده باشد، میتواند عقد را فسخ کند.

ماده ۶۵۱:

په هغو مبیعاتو کېنې چه د نمونی له مخې کیرې، له نمونی سره د مبیعی د مطابقت اثبات په پلورونکی پوری اړه لری مگر که نمونه په هغه وخت کېنې چه د پیروونکی په لاس کېنې وی خرابه یا تلف شي، په هغه وخت کېنې له نمونی سره د مبیعی د نه مطابقت اثبات په پیروونکی پوری اړه لری.

ماده ۶۵۱:

در مبیعاتیکه به اساس نمونه بعمل می آید، اثبات مطابقت مبیعه با نمونه متعلق بایع است. ولی اگر نمونه در اثنائیکه بدست مشتری بوده خراب و یا تلف شود، آنگاه اثبات عدم مطابقت مبیعه با نمونه تعلق به مشتری دارد.

ماده ۶۵۲:

که د پیروونکی پیروونه له کتنی او تجربی او خوبنولونه په وروسته پوری مقیده کړی وی، جائز دی.

ماده ۶۵۲:

اگر مشتری خرید را بعد از معاینه و تجربه و پسند مقید ساخته باشد، جائز است.

ماده ۶۵۳:

که مبیعه دکتنی او تجربی دپاره پیروونکی ته ورتسلیم شوی وی، پیروونکی مجبور دی چه نظر قرارداد ته او که قرارداد نه وو، په هغه موده کښې چه عرفاً ټاکلی شوی ده خپله قبولی یا نه قبولی د مبیعی په باره کښې بیان کړی.

ماده ۶۵۳:

اگر مبیعه برای معاینه و تجربه به مشتری تسلیم داده شده باشد، مشتری مجبور است نظر به قرارداد و در حال عدم قرارداد، در مدتی که عرفاً معین است، قبولی و یا عدم قبولی خود را راجع به مبیعه بیان کند.

او که په قرارداد او عرف کښې موده ټاکلی نه وی نو پلورونکی مناسب مهلت ټاکې او پیروونکی د مبیعی قبولو یا ردولو ته غواری.

و اگر در قرارداد و عرف مدت معین نباشد، بائع مهلت مناسبی را تعیین و مشتری را به قبول و یا رد مبیعه دعوت میکند.

که پیروونکی په دې موده کښې ځواب نه وی ورکړی، داسی گڼل کیږي چه مبیعه یې قبوله کړی ده.

اگر مشتری در مدت مذکور جواب نداده باشد، چنین محسوب میشود که مبیعه را قبول کرده است.

که پیروونکی د خپل خیار حق صراحتاً ساتلی نه وی یا ټول یا یوه برخه قیمت یې ورکړی وی او یا یې مبیعه غیر له هغه صورت څخه چه د تجربی دپاره لږمیرې په بل شکل تصرف کړی وی، بیه تکمیلېږی.

اگر مشتری حق خیار خویش را صراحتاً محافظه نموده باشد و تمام و یا یک قسمت قیمت را تادیه و یا مبیعه را غیر از صورتیکه برای تجربه لازم می آید بشکل دیگری تصرف کرده باشد، بیع تکمیل میشود.

ماده ۶۵۴:

په هغې بیه کښې چه له (۶۵۲) مادی سره سمه پېښېږی که پیروونکی د قرارداد یا عرف په ټاکلی موده کښې خپله قبولی یا نه قبولی

ماده ۶۵۴:

در بیعی که مطابق ماده (۶۵۲) واقع میشود، اگر مشتری در ظرف مدت معین قرارداد و یا عرف قبولی و یا عدم قبولی خود را

اظهار نکرده باشد، بیع غیر منعقد محسوب میشود.

اگر در قرارداد و یا عرف کدام مدتی معین نباشد، بایع مهلت مناسب تعیین کرده مشتری را به استعمال حق خیارش دعوت میکند. اگر مشتری در این مدت سکوت کرده باشد، بیع غیر منعقد محسوب میشود.

ماده ۶۵۵:

اگر بیع بشرائط متذکره قرارداد و قانون موافق باشد، مشتری مجبور است در ظرف مدتیکه به اساس قرارداد و یا عرف معین است، مبیعه را تسلیم بگیرد.

اگر مشتری این مکلفیت را ایفاء ننموده و قیمت را تادیه کرده باشد، بایع بعد از اخطار کیفیت به مشتری میتواند از محکمه تجارتي برای محافظه مبیعه شخص امین را مطالبه کند. در اثر این خواهش محکمه بدون جلب مشتری فوراً شخص امین را تعیین میکند.

و اگر نصب امین و یا تأخیر تسلیم، مصارف و خساره ایجاب نماید،

نه وی خرگنده کپی، بیه منعقد نه بلله کیری.

که په قرارداد یا عرف کبني کومه موده تا کلي نه وی، پلورونکی مناسب مهلت تا کلي او پیروونکی د خپل خیار د حق استعمال ته غواری. که پیروونکی په دی موده کبني سکوت کپی وی، بیه منعقد نه بلله کیری.

ماده ۶۵۵:

که بیه د ذکر شوی قرارداد له اصولو سره موافقه وی، پیروونکی مجبور دی په هغه موده کبني چه د قرارداد او یا عرف له مخي تا کلي شوی ده مبیعه را تسلیم کپی.

که پیروونکی دا مکلفیت په خای نکپی او قیمت یې ورکپی وی نو پیروونکی ته د کیفیت له اخطار نه وروسته پلورونکی کولای شي چه له تجارتي محکمی خخه د مبیعی د ساتني دپاره امین شخص و غواری. ددی غوښتنې په اثر محکمه بی د پیروونکی له جلبه سمدستی امین شخص تا کلي.

او که د امین له دریدو او د تسلیم له خنډیدو خخه مصارف او خساره پښه

جبران آن به ذمت مشتری است. هرگاه ماهیت مبیعه مساعد به تودیع نبوده و یا سریع الفساد باشد یا محافظه آن نظر به قیمت به مصارف گزاف و یا تادیه به اجرت ارضیه محتاج باشد، بایع بعد از اینکه موضوع را به مشتری در صورت امکان اطلاع نماید، میتواند به اساس اجازه که از محکمه حاصل میکنند، مبیعه را بدون دعوت مشتری بصورت مزایده علنی به فروش برساند.

در صورتیکه مبیعه در بورس یا بازار نرخ مروج داشته باشد، بایع حق دارد به اجازه محکمه بدون مزایده علنی به همان نرخ بفروشد.

مبیعه که به این صورت به فروش میرسد، قیمت آن بعد از وضع مصارف فروش از جانب بایع بنام مشتری به بانک و در صورت عدم وجود بانک، به اجازه محکمه در یک محل امین دیگری تودیع شود.

بعد از اینکه مبیعه به شخص امین و یا قیمت آن به یک محل امین تودیع گردید، فوراً قضیه از طرف بایع به اطلاع

شی، د هغی جبران د پیروونکی په غاړه دی. که د مبیعی ماهیت د سپارلو وړ نه وی یا ژر تر ژره خرابی پیدا کوی یا د هغی ساتنه نظر قیمت ته زیات مصرف غواړی یا د مخکې کرایې ورکولو ته اړتیا ولری نو پلورونکی وروسته له هغه چه پیروونکی ته د امکان په صورت د موضوع اطلاع ورکړی، کولای شي د هغی اجازې له مخې چه له محکمی څخه یې په لاس راوړی بی د پیروونکی له غوښتنې مبیعه په ښکاره مزایده سره وپلوری.

او که مبیعه په بورس یا بازار کښې مروج نرخ ولری، پلورونکی حق لری چه د محکمی په اجازه بی له ښکاره مزایدی (د پرونی) په همغه نرخ وپلوری.

مبیعه چه په دی صورت پلورله کیږي د پلورنی د مصارفو له وضع نه وروسته دې د پلورونکی له خوا د پیروونکی په نامه بانک ته او که بانک نه وو نو د محکمی په اجازه دې په یو بل امین محل کښې وسپارله شي.

وروسته له هغه چه مبیعه یوه امین شخص ته او یا د هغی قیمت یوه امین محل ته وسپارل شو نو ژر تر ژره دی قضیه د پلورونکی له خوا پیروونکی

ته د قضیې اطلاع ورکړی.

مشتری رسانیده شود.

ماده ۶۵۶:

په دې صورت چه پیروونکی قیمت د قرارداد یا د عرف په ټاکلی وخت کښې ورنکړی نو پلورونکی څرنگه چه د قیمت دعوی کولای شي، په هغه شان حق لری چه د اطلاعیې یا راجستری لیک په اساس مناسب مهلت وټاکې او پیروونکی د تعهد په ځای کولو دپاره وغواړی که پیروونکی ددې مهلت په موده کښې قیمت ورنکړی پلورونکی کولای شي چه له (۶۵۵) مادی سره سم مبیعه وپلوری او د هغې له بدل څخه قیمت استیفاء او د مبیعی د قیمت او د پلورنی د بدل ترمنځ تفاوت له پیروونکی څخه وغواړی.

ماده ۶۵۶:

در صورتیکه مشتری قیمت را در زمان معین قرارداد و یا عرف تادیه نکند، با یع طوریکه دعوی قیمت را میتواند؛ همچنان حق دارد به اساس اطلاعیه و یا مکتوب راجستری مهلت مناسب تعیین و مشتری را به ایفای تعهد دعوت نماید اگر مشتری در ظرف این مهلت قیمت را تادیه نکند، با یع میتواند مطابق به ماده (۶۵۵) مبیعه را فروخته و از بدل آن قیمت را استیفاء و تفاوت بین بدل فروش و قیمت مبیعه را از مشتری مطالبه نماید.

ماده ۶۵۷:

که پلورونکی مبیعه د قرارداد یا عرف په ټاکلی موده کښې تسلیم نکړی نو پیروونکی له اطلاعیې یا له

ماده ۶۵۷:

در صورتیکه با یع مبیعه را در زمان معینه قرارداد و یا عرف تسلیم نکند، مشتری با اطلاعیه و یا

مکتوب راجستری بایع را در ظرف یک مدت مناسب به تسلیم دادن مبیعه دعوت میکند.

اگر در انقضای این مهلت بایع مبیعه را تسلیم نکند، مشتری میتواند به محکمه مراجعه نموده فسخ قرارداد را با خساره وارده و فایده که از آن محروم مانده است، از بایع طلب کند. اگر مشتری بخواهد میتواند مستقیماً و یا توسط محکمه امتعه را از شخص ثالث بخرد و بدلی را که تادیه نموده است، اگر از قیمت مبیعه زیاده تر باشد، این زیادت را از بایع اول مطالبه کند.

در صورتیکه مبیعه در بورس و یا بازار نرخ مروجی داشته باشد، مشتری بدون اشتراء مبیعه از شخص ثالث نیز میتواند تفاوت بین نرخ مروج قیمت مبیعه را از بایع تقاضا کند.

هم درین صورت و هم در حال مبیعه از شخص ثالث، حق طلب خساره که مشتری آنرا متحمل شده است به اساس ماده (۵۹۱) محفوظ میباشد.

راجستری لیک سره پلورونکی په یوه مناسبه موده کښې د مبیعی د تسلیم ورکولو دپاره وغواړی.

که ددې مهلت په تیریدو کښې پلورونکی مبیعه تسلیم نکړی نو پیروونکی کولای شي چه محکمی ته مراجعه وکړی او د قرارداد فسخ سره له پېښې شوی خساری او هغې گټې چه له لاسه یې وتلی ده له پلورونکی څخه و غواړی. که پیروونکی وغواړی کولای شي چه مخامخ یا د محکمی په واسطه مال له دریم شخص څخه وپیری او هغه بدل چه ورکړی یې دی که د مبیعی له قیمت څخه زیات وی، دا زیاتوالی له لمړی پلورونکی څخه وغواړی.

که مبیعه په بورس یا په بازار کښې مروجی نرخ ولری نو پیروونکی له دریم شخص څخه بی د مبیعی له پیروولو هم کولای شي چه د مروج نرخ تفاوت د مبیعی قیمت له پلورونکی څخه وغواړی.

هم په دی صورت او هم د مبیعی په حال کښې له دریم شخص څخه د هغې خساری غوښتنې حق چه پیروونکی هغه په غاړه اخیستی ده د (۵۹۱) مادی په اساس ساتلی دی.

ماده ۶۵۸:

که به بیع کبني نظر د قرارداد صراحت ته او یا نظر د مبيعی جنس او ماهیت او د پیروندی مقصد ته پیروونکی او پلورونکی مجبور دی چه خامخا په ټاکلی موده کبني تعهد په ځای کړی، په دې صورت چه ددې مودی په پای کبني تعهد په ځای نکړی، نوبل طرف د تعهد دنه په ځای کیدو له وجی بی له اطلاع نه کولای شي چه د (۶۵۶) او (۶۵۷) مادو له مخې عقد فسخ کړی او د خسارې تاوان وغواړی. مگر هغه طرف چه د عقد د فسخ صلاحیت لری که وغواړی چه تعهد کت مټ په ځای شي مکلف دی چه د ټاکلی مودی په راتگ یا تیریدو کبني د تعهد په ځای کول وغواړی.

ماده ۶۵۸:

اگر در بیع نظر به صراحت قرارداد و یا نظر به جنس و ماهیت مبیعه و مقصد اشتراء، مشتری و بايع مجبور باشند که حتماً در ظرف ميعاد معینی ایفای تعهد کنند، در صورتیکه در ختم این مدت تعهد را ایفا نکرده باشند، طرف دیگر از باعث عدم ایفای تعهد بدون اطلاعیه می‌تواند مطابق احکام مواد (۶۵۶) و (۶۵۷) عقد را فسخ و جبران خساره طلب کند. ولی طرفیکه صلاحیت فسخ عقد را دارد، اگر بخواهد که تعهد عیناً ایفاء شود، مکلف است که در حین حلول یا انقضاء مدت معین ایفای تعهد را تقاضا کند.

ماده ۶۵۹:

په تجارتی مبیعاتو کبني که د تسلیم په وخت کبني د مبيعی کوم عيب یا نقص یا د هغو د قرارداد د شرطونو یا نمونی یا قانون سره عدم توافق څرگند شي پیروونکی مکلف دی چه د کیفیت څخه په څلورو ورځو کبني پلورونکی ته اطلاع ورکړی او که نه وروسته له هغه چه پیروونکی مبيعه تسلیم کړه، مکلف دی چه هغه په موده د دوو هفتو کبني پخپله دی یا دده نماینده معاینه کړی.

ماده ۶۵۹:

در مبیعات تجارتی اگر در حین تسلیم کدام عيب و نقص مبيعه و یا عدم توافق آن به شرایط قرارداد و یا نمونه یا قانون ظاهر شود، مشتری مکلف است کیفیت را در ظرف چهار روز به بايع اطلاع دهد و الا بعد از آنکه مشتری مبيعه را تسلیم شد، مکلف است آنرا در ظرف دو هفته خودش یا نماینده اش معاینه بنماید.

اگر در نتیجه این معاینه نقصی ظاهر شود و یا عدم موافقت مبیعه به شرایط قانون و یا قرارداد و یا نمونه آشکار گردد، مشتری برای حفظ حق رجوع خود مؤظف است کیفیت را در ظرف دو هفته و اگر عیب مخفی کشف شود، بصورت فوری به بایع اطلاع دهد و الا چنان استنباط میشود که مبیعه را بحال موجوده قبول کرده است.

ماده ۶۶۰:

مشتری حق دارد علیه بایع از رهگذر نقص در مبیعه و یا عدم توافق به قرارداد و یا شرایط معینه قانونی و یا نمونه دعوی کند. این حق از تاریخ تسلیم مبیعه تا شش ماه اعتبار دارد. تزئید یا تنقیص این مدت در قرارداد جائز است.

ماده ۶۶۱:

اگر عدم موافقت مبیعه به شرایط معینه قانون و یا قرارداد و یا نمونه در اثر حیل به بایع فهمیده شده بتواند، احکام مواد (۶۵۹) و (۶۶۰) درباره آن تطبیق نمیشود.

که ددی معاینی به نتیجه کنبی نقص بنکاره شی او یا د قانون او قرارداد په شرطونو یا نمونی سره د هغې نه موافقت څرگند شي نو پیروونکی د خپلی رجوع د حق د ساتنی دپاره مؤظف دی چه کیفیت په دوو هفتو کنبی او که پت عیب څرگند شي، ژرترژره پلورونکی ته اطلاع ورکړی. او که نه داسی بنکاری پی چه مبیعه یې په موجوده حال قبوله کړی ده.

ماده ۶۶۰:

پیروونکی حق لری چه پلورونکی باندي د مبیعی د نقص یا د قرارداد او یا قانون په ټاکلیو شرطونو او یا نمونی د نه توافق له کبله دعوی وکړی. دا حق د مبیعی د تسلیم له نېټې څخه تر شپږو میاشتو پوری اعتبار لری. ددی مودې لږول یا دیرول په قرارداد کنبی جائز دی.

ماده ۶۶۱:

که معلوم شي چه دقانون او یا قرارداد له ټاکلیو شرطونو یا له نمونی سره د مبیعی نه موافقت د پلورونکی د حیلې په اثر دی نو د (۶۵۹) او (۶۶۰) مادو احکام د هغو په باره کنبی نه تطبیقېږی.

ماده ۶۶۲:

که پیروونکی له (۶۵۹) مادې سره سم په مبیعه کښې عیب پیدا کړي او یا هغه د کوم علت په اثر د قرارداد یا د قانون د شرطونو یا له نمونې سره سم ونه مومی کولای شي چه لمړی پلورونکی ته مراجعه وکړي او یا هغه د معاینې دپاره وغواړي او که پلورونکی په مناسب وخت کښې حاضر نشي نو په دی وخت کښې تجارتی محلی محکمی ته مراجعه کوی او د پوهو کسانو په حضور معاینه کيږي. او محکمه د هغې له مخې لږم حکم صادر وی.

ماده ۶۶۲:

در صورتیکه مشتری مطابق ماده (۶۵۹) در مبیعه عیبی کشف کرده و یا آن را در اثر علتی مطابق شرایط معینه قرارداد یا قانون و یا نمونه دریافت نکند، میتواند اولاً به بایع رجوع و آن را برای معاینه دعوت نماید و اگر بایع به مدت مناسب حاضر نشود، درین حال به محکمه محلی تجارتی مراجعه و برای نصب اهل خبره تقاضا و معاینه میشود و محکمه به همان اساس قرار لږم را صادر مینماید.

ماده ۶۶۳:

په دی صورت چه مبیعه پیروونکی ته له بل محل خخه ورلیږلی شوی وی؛ که خه هم پیروونکی له (۶۵۹) مادې سره سم پلورونکی ته مراجعه کړی وی؛ پیروونکی مجبور دی چه مبیعه، د پلورونکی په مصرف وساتې او یایې له (۶۵۵) مادې سره سم امین شخص ته وسپاری.

ماده ۶۶۳:

در صورتیکه مبیعه برای مشتری از محل دیگری فرستاده شده باشد، ولو اینکه مشتری مطابق حکم ماده (۶۵۹) به بایع مراجعه هم کرده باشد، مشتری مجبور است مبیعه را به مصرف بایع محافظه و یا مطابق ماده (۶۵۵) به شخص امین بسپارد.

که مبیعه د ماهیت له مخې د سپارنې وړ نه وی او یا ژر خرابي لري وي او یا د هغې د ساتنې مصرف نظر د هغې قیمت ته زیات وی او یا د خای په باره پوری اړه لری نو پیروونکی

اگر مبیعه ماهیتاً قابل تودیع نبوده و یا سریع الفساد باشد و یا مصرف محافظه آن نظر به قیمت آن زیادتر و یا وابسته به تادیه اجرت ارضیه باشد، مشتری

میتواند مطابق ماده (۶۵۵) مبیعه را به فروش برساند.

ماده ۶۶۴:

در صورتیکه مبیعه شرایط معین قرارداد و یا قانون را دارا نباشد، مشتری مخیر است عقد را فسخ و یا حکم تادیه تفاوت قیمت و خساره را از محکمه مطالبه کند.

حصه دوم

بعضی از انواع خصوصی بیع تجارتي

فروش سیف

ماده ۶۶۵:

اگر یک بیع به اساس تعیین کشتی ایکه مبیعه به آن حمل خواهد شد بعمل آمده باشد، در این صورت عقد بیع بشرط مواصلت کشتی مذکور به محل مقصد موکول میباشد.

اگر با بیع مدت حرکت کشتی را که مبیعه در آن حمل میشود ذریعه مقاوله و یا نظر به عرف تجارتي تعیین نکرده باشد، مشتری میتواند تعیین مدت کشتی را تقاضا و یا فسخ عقد را با جبران خساره طلب کند.

اگر برای تعیین مدت کشتی در

کولای شی چه له (۶۵۵) مادی سره سم مبیعه وپلوری.

ماده ۶۶۴:

که مبیعه د قرارداد یا د قانون تا کلی شرطونه ونه لری، پیردونکی اختیار لری چه عقد فسخ کری او یا له محکمی خخه د قیمت د تفاوت او خساری ورکړه وغواری.

دوه یمه برخه

د تجارتي بیع ځینې خصوصی انواع

د سیف پلورنه

ماده ۶۶۵:

که یوه بیه د بیړی د تا کلو په اساس چه مبیعه په هغې کنبې بارپړی شوی وی، په دی صورت د بیع عقد د مقصود محل ته د هغې بیړی د رارسیدو په شرط پوری معطله ده.

که پلورونکی د بیړی د حرکت موده چه مبیعه پکنبې بارپړی د مقاولی په ذریعه او یا نظر تجارتي عرف ته تا کلی نه وی پیروونکی کولای شی چه د بیړی د مودی تا کل وغواری او یا د عقد فسخ سره د خساری له جبران وغواری.

که د بیړی د مودی د تا کلو دپاره په

مقاوله و يا عرف صراحت و سابقه وجود نداشته باشد، مشتري ميتواند به محكمه مراجعه و تعيين اين مدت را طلب و محكمه مستعجلاً اقدام نمايد. اگر براي مدت حرکت كشتي كه در حين محل عقد و يا بعداً تعيين ميشود و يا براي مواصلت آن به محل مقصود مدت معين شده و كشتي در وقت معينه حرکت ننموده و يا در ظرف مدت معين به محل مقصود اصل نشده باشد، مشتري ميتواند فسخ عقد را مطالبه و دعوى كند.

مشتري ميتواند مدت معينه مواصلت كشتي را يك و يا چند بار تمديد نمايد.

ماده ۶۶۶:

اگر مبيعه در اثنای سفر از باعث علل مجبره از كشتي ايکه بطور معين در آن حمل شده به كشتي ديگر نقل داده شده باشد، عقد فسخ نگردیده و كشتي دومی بجای اولی محسوب ميشود.

ماده ۶۶۷:

در صورتیكه عقد مشروط به مواصلت مال باشد و مبيعه در اثنای سفر

مقاوله يا عرف كنبی صراحت او سابقه موجوده نه وی، پیروونکی کولای شي چه محكمی ته مراجعه و كړی او ددی مودی ټاكل وغواړی او محكمه دی ژر تر ژره اقدام و كړی. كه د بیړی د حرکت د مودې دپاره چه د عقد د محل په وخت كنبی يا وروسته له هغه ټاكل كیړی او يا د مقصود محل ته د هغې د رسیدلو دپاره موده ټاكلی شوی وی خو بیړی په ټاكلی وخت حرکت نه وی كړی او يا په ټاكلی موده كنبی د مقصود محل ته نه وی رسیدلی، پیروونکی کولای شي چه د عقد فسخ وغواړی او دعوی و كړی.

پیروونکی کولای شي چه د بیړی د رسیدلو موده یو یا څو كرته اوږده كړی.

ماده ۶۶۶:

كه مبيعه د سفر په منځ كنبی د ضرورت او علت له كبله له هغې بیړی څخه چه په ټاكلی ډول په هغې كنبی بار شوی دی بلی بیړی ته نقل شوی وی، عقد نه فسخ کیړی او دوهمه بیړی د لومړی په ځای گنله کیړی.

ماده ۶۶۷:

په دی صورت چه عقد د مال په رسیدلو مشروط وی او مبيعه د سفر

طوری خساره مند گردد که منفعت منظور از بین رفته باشد، عقد فسخ میگردد. در غیر این صورت، مشتری مجبور است مبیعه را حین مواصلت به حال موجود قبول نماید و خساره که ازین درک متحمل میگردد، به تصدیق اهل خبره از قیمت جبران میشود.

ماده ۶۶۸:

فروشیکه به شرط تسلیم مال در کشتی بر علاوه اجرت بیمه و مصرف نقلیه بعمل می آید، فروش (سیف*) نامیده میشود. مصرف نقلیه عبارت از اجرت نقل مال الی تسلیم آن به جرثقیل بندر است.

خساره امتعه که به اساس (سیف) فروخته میشود، از تاریخ حمل آن به کشتی به مشتری عاید است.

په منخ کنبی داسی خساره ومومی چه په نظر کنبی نیولی گتیه له منخه تللی وی، عقد فسخ کیږي. له دې صورت نه پرته پیروونکی مجبور دی چه مبیعه درسیدلو په وخت کنبی په موجوده حال قبوله کړي. او هغه خساره چه له دې لاری ورته اوړی دپوهو کسانو په تصدیق له قیمت څخه پوره کیږي.

ماده ۶۶۸:

هغه پلورنه چه برسپره د بیمې په اجرت او د نقلیې په مصرف په بیړې، کنبی د مال د تسلیم په شرط کیږي، د (سیف*) پلورنه بلله کیږي. د نقلیه مصرف عبارت د بندر جرثقیل ته تر تسلیمېدو پورې د مال د نقل له اجرت څخه دی.

د هغه مال خساره چه د (سیف) له مخې پلورل کیږي، په بیړې، کنبی د بارولو له نېټې څخه په پیروونکي پورې اړه لري.

* تبصره:

سیف CIF مخفف (COST قیمت) و (INSURANCE بیمه) و (FREIGHT مصرف نقلیه) میباشد.

ماده ۶۶۹:

هغه مال چه د (سیف) په ډول پلورل کيږي، بايد د پلورونکي لخوا د شرايطو په اساس او که هغه نه وه نو نظر محلي عرف او عاداتو ته په پيږي کښي باريږي. په دې صورت چه پلورونکي ته دا اختيار وي چه خپل تعهد برخه برخه اجراء کړي، د مال هره برخه چه بار شي، داسي گڼله کيږي چه خان خان ته پلورلی شوي دي.

ماده ۶۶۹:

امتعته که بصورت (سیف) فروخته ميشود، بايد از طرف بايع به اساس شرايط مقاوله و در صورت عدم آن، نظر به عرف و عادات جاری محلی به کشتی حمل ميگردد. در صورتیکه بايع مجاز باشد تعهد خود را حصه حصه اجراء نمايد، هر حصه امتعه که حمل گردد، چنين محسوب ميشود که عليه حده فروخته شده است.

ماده ۶۷۰:

که پلورونکي هغه مال چه پلور لي يې دي (بي مجيره علتونو له استناد څخه) په ټاکلي وخت يا د محل له عرف سره سم يې نه وي بار کړي نو پيږودونکي کولای شي چه عقد فسخ کړي. په دې صورت پيږودونکي مکلف دي چه ژر تر ژره له خپل تصميم څخه پلورونکي ته اطلاع ورکړي.

ماده ۶۷۰:

اگر بايع امتعه را که فروخته است (بدون استناد علل مجيره) در زمان معين يا مطابق عرف محل حمل نکرده باشد، مشتري ميتواند عقد را فسخ نمايد. درينصورت مشتري مکلف است فوراً از تصميم خود به بايع اطلاع دهد.

ماده ۶۷۱:

پلورونکي د يوي بحري نقلیه بارنامي (کنسانمينت) له مخې چه د مال د هري برخي دپاره په دي عبارت (بار شوي دي) جوړيږي کولای شي چه د مال د هري برخي د نقل اثبات وکړي چه له ټاکليو شرطونو سره سم شوي دي.

ماده ۶۷۱:

بايع به اساس يک بارنامه نقلیه بحري (کنسانمينت) که برای هر حصه امتعه به اين عباره (حمل شده است) تنظيم می يابد ميتواند اثبات نقل هر حصه مال را بنمايد که مطابق شرايط معينه بعمل آمده.

که د نقلیه بارنامه (دبارېدو دپاره

اگر بارنامه نقلیه دارای عباره (برای

حمل تسلیم شوی دی، عبارت ولری نو پیرودونکی دا دعوی کولای شي چه د مال بارېدل د نقلیه بارنامی په نېټه نه دی شوی، مگر دا چه د بیړی کپتان په بیړی کښې د بارنامی په نېټه د مال بارېدل تصدیق کړی وی.

۶۷۲ ماده:

که هغه مال چه د (سیف) په صورت پلورل کیږي له یوه داخلی بنار څخه او یا له یوه بندر څخه له یوي بارنامی سره بار شوی وی نو هغه نېټه چه دا مال د نقلیه د لومړنیو وسایلو په ذریعه بار شوی وی د باریدو د نېټې په حیث قبلېږي.

ماده ۶۷۲:

اگر امتعه که بصورت (سیف) فروخته میشود از یک شهر داخلی و یا از یک بندر با بارنامه واحدی حمل شده باشد، تاریخی که امتعه مذکور ذریعه اولین وسایل نقلیه حمل گردیده است بحیث تاریخ حمل قبول میگردد.

۶۷۳ ماده:

د نقلیه مقاولو د معتادو شرایطو درج (کنسانمینت) په دی باره کښې چه بیړی کولای شي په ځینو بندرونو کښې ودریږي یا لاره تبدیل کړي او یا بار بلی بیړی ته نقل کړي، د پیرودونکی په مقابل کښې هم د اعتبار وړ دی.

ماده ۶۷۳:

درج شرایط معتاده مقاوله های نقلیه کنسانمینت درباره اینکه کشتی میتواند در بعضی بنادر توقف و یا تبدیل راه کند و یا محموله را به کشتی دیگری منتقل نماید، در مقابل مشتری نیز معتبر است.

نو بنا پردي، په دی صورت چه دا تبدلات د مال د حمل او نقل له ایجاباتو څخه وی، هغه خساره چه د هغو په اثر مال ته رسیدلی وی په پیرودونکی پوری اړه لری. مگر که خساره د پلورونکی له تقصیر څخه

بنا براین، در صورتیکه تبدیلات مذکور از ایجابات حمل و نقل مال باشد، خساره که در اثر آن به امتعه وارد میشود، مربوط به مشتری میباشد. ولی اگر خساره از تقصیر بایع ناشی شده

باشد، مشتری میتواند بيع را فسخ و ضرر و زیان وارده را مطالبه نماید.

هرگاه امتعه مطابق ماده (۶۷۲) ذریعه کنسانمینت ارسال گردیده باشد، باید کنسانمینت طوری تنظیم شود که شامل مراحل انتقالات باشد.

ماده ۶۷۴:

بایع (سیف) مکلف است امتعه معموله را (مطابق شرائط عادیه که درج آن در مقاولات بیمه معتاد است) در مقابل خطرات بحری بیمه نماید.

قیمت بیمه باید باندازه نرخ تمام شد محلی باشد که امتعه به آنجا فرستاده میشود اگر امتعه حصه حصه حمل شده باشد باید هر حصه علیحده بیمه شود بایع نمیتواند بالذات در مقابل مشتری وظیفه بیمه کننده را اجرا نماید.

ماده ۶۷۵:

اگر تصدیق نامه بیمه عادی محتوی شرایط مخصوصه بیمه نباشد و شرایط آن طبق یکی از نمونه های پالیسی بیمه تنظیم نگردد، نمیتواند قائم مقام پالیسی بیمه واقع شود.

پیننه شوی وی نو پیرو دونکی کولای شی چه بیع فسخ کری او پینن شوی زیان او ضرر و غواپی.

که مال له (۶۷۲) مادی سره سم د کنسانمینت په ذریعه لیپولی شوی وی، باید کنسانمینت داسی تنظیم شی چه د انتقالاتو مراحل پکبني شامل وی.

ماده ۶۷۴:

د (سیف) پلورونکی مکلف دی چه بار شوی مال (عادی شرطونو سره سم چه د هغو درج د بیمې په مقاولاتو کبني عادت دی) د بحری خطراتو په مقابل کبني بیمه کری.

دبیمې قیمت باید د هغې محلی تمام شد د نرخ په اندازو وی چه مال هلته لیپول کیږي. که مال برخه برخه بار شوی وی، باید هره برخه یې ځانگړی بیمه شی. پلورونکی نشي کولای چه پخپله د پیرو دونکی په مقابل کبني د بیمه کوونکی وظیفه اجرا کری.

ماده ۶۷۵:

که د عادی بیمې تصدیق نامه د بیمې مخصوص شرطونه ونه لری او د هغې شرطونه د بیمې له کومی پالیسی د نمونی سره سم تنظیم نشي، د بیمې د پالیسی قایم مقام کیدای نشي.

ماده ۶۷۶:

په دې صورت چه په مقاوله كښې دهغې په خلاف كوم صراحت موجود نه وي هغه خطرات چه د بيمې په ذريعه تايمين شي عادي خطرات دي اود جنگ خطرات له هغو نه جلادی دمعا فیت په شرايطو اود بيمې د بدل دور كړې په طرز كښې د باريدو د محل جاري عرف او عادات او د شيانو جنس او ماهيت په نظر كښې نيول كيږي.

ماده ۶۷۶:

در صورتیکه بر خلاف آن در مقاوله صراحتی موجود نباشد، خطراتیکه توسط بیمه تأمین شود، خطرات عادی بوده و خطر جنگ ماسوای آن است. در شرایط معا فیت و طرز تادیه بدل بیمه عرف و عادات جاریه محل حمل و جنس و ماهیت اشیاء در نظر گرفته میشود.

ماده ۶۷۷:

که د (سیف) پلورونکی مبیعه په یوه معروف او معتبر شرکت کښې بیمه کړې وي او وروسته له هغه د بيمې مؤسسه د بيمې د بدل په ورکړه قدرت ونه مومي د پيرونکی په مقابل کښې مسئولیت نه لري.

ماده ۶۷۷:

اگر بايع (سیف) مبیعه را در شرکت معروف و معتبری بیمه کرده باشد و بعداً مؤسسه بیمه قادر به تادیه بدل بیمه نگردد، در مقابل مشتری مسئولیتی ندارد.

ماده ۶۷۸:

که د سیف په بیه کښې دواړه خواوی قرارداد وکړي چه پیرونکی د مال وضعیت، تول او وصف چه بیړی کښې د باریدو په وخت کښې وگوري، د اعتبار وړ دی. دنقصان د موندلو په صورت کښې پیرونکی کولای شي چه محکمی ته مراجعه وکړي او د پوهو کسانو ټاکل او تصدیق وغواړي.

ماده ۶۷۸:

اگر در بیع سیف جانبین قرارداد نمایند که مشتری وضعیت وزن و وصف امتعه را در حین حمل به کشتی معاینه کند، معتبر است. در صورت کشف نقصان، مشتری میتواند به محکمه مراجعه و تعیین و تصدیق اهل خبره را مطالبه کند.

وروسته له هغه چه مال بار شو

بعد از اینکه امتعه حمل گردید،

بایع مکلف است که (کنسانمینت) را ظهر نویسی کرده با مقاوله بیمه و اصل بیجک و عند الإیجاب تصدیق نامه راجع به وصف و وزن امتعه ترتیب و به انضمام حواله (چک) به مشتری ارسال نماید.

اگر کشتی حامل امتعه واصل شود و اوراق مربوطه هنوز نرسیده یا بصورت ناقص رسیده باشد، در صورتیکه مشتری به بایع مراجعه نماید، بایع مجبور است اسناد صحیحی که مدار اعتبار تسلیم امتعه از طرف مشتری شده بتواند، تهیه و آنرا به مشتری ارسال نماید. مصارفیکه از تأخیر تسلیم اوراق مذکور بعمل می آید، متعلق به بایع است.

ماده ۶۷۹:

بایع مجبور است معلوماتی را که درباره تاریخ حمل امتعه، مارکها و کشتی حامل امتعه بدست می آرد، فوراً به مشتری اطلاع بدهد.

ماده ۶۸۰:

اوراقیکه به مشتری ارسال میشود باید مکمل و منظم باشد. در

پلورونکی مکلف دی چه (کنسانمینت) ظهر نویسی کری. د بیمی له مقاولی او اصل بیجک سره او د ایجاب په صورت د مال د وصف او تول په خصوص کښې تصدیقنامه ترتیب کری او د حوالی (چک) په مل یې پیرودونکی ته ولیږی.

که د مال بار شوی بیړی ورسپړی او مربوطه پانې نه وی رسېدلی او یا په ناقص صورت رسېدلی وی نو که پیرودونکی پلورونکی ته مراجعه وکړی پلورونکی مجبور دی چه صحیح اسناد چه د پیرودونکی لخوا د مال د تسلیم د اعتبار وړ وگړزیدای شي تهیه کری او هغه پیرودونکی ته ولیږی هغه مصارف چه ددی پانود تسلیم له ځنډیدو څخه کیږي په پلورونکی پوری اړه لری.

ماده ۶۷۹:

پلورونکی مجبور دی هغه معلومات چه د مارکونو د مال دباریدو او د مال دبار شوی بیړی د نېټې په باره کښې په لاس راوړی، ژر تر ژره پیرودونکی ته اطلاع ورکړی.

ماده ۶۸۰:

هغه پانې چه پیرودونکی ته لیږلی کیږي باید مکملی او منظمی وی. که

صورتیکه مندرجات اوراق به شرایط
مقاوله (سیف) مطابقت نکند،
مشتری میتواند مقاوله را فسخ و
طلب ضرر و زیان نماید.

ماده ۶۸۱:

مشتری مجبور است بعد از اینکه
اوراق متذکره در ماده (۶۸۰) به او
تسلیم میگردد، پس از ملاحظه
در ظرف چهار روز کار آنرا قبول و
یا رد نماید.

در حال رد اوراق اگر ثابت گردد
که رد بيموجب بوده است،
مشتری مجبور است ضرر و
زیان بايع را بپردازد.

بر عکس آن مشتری حق دارد
عقد را فسخ و ضرر و زیان آنرا
مطالبه نماید.

اگر مشتری اوراق را قبول کرده
باشد، تا وقتیکه حيله بايع به
اثبات نرسد و یا عدم مطابقت
امتع به مندرجات اوراق ظاهر
نگردد، مشتری نمیتواند عقد
را فسخ کند.

اگر مشتری اوراق را با ذکر
بعضی علل معینه تردید و یا با قید
اعتراض قبول نموده باشد، نمیتواند

د پايو مندرجات د (سیف) د مقاولی له
شرطونو سره مطابقت ونکړی،
پیرودونکی کولای شي چی مقاوله
فسخ کړی او زیان او ضرر وغواړی.

ماده ۶۸۱:

پیرودونکی مجبور دی وروسته له هغه
چه په (۶۸۰) ماده کښې ذکر شوی
پانې ده ته تسلیمېږی، وروسته له
کتني په څلورو ورځو کښې د هغو کار
قبول یا رد کړی.

د پايو د رد په حال کښې که ثابت شي
چه رد بي موجه دی، پیرودونکی
مجبور دی چه د پلورونکی ضرر او
زیان ورکړی.

ددی په عکس پیرودونکی حق
لری چه عقد فسخ کړی او زیان او
ضرر يې وغواړی.

که پیرودونکی پانې قبولی کړی وی،
تر هغه وخته پوری چه د پلورونکی
حيله اثبات نشي او یا د پايو له
مندرجاتو سره د مال نه مطابقت
څرگند نشي، پیرودونکی نشي کولای
چه عقد فسخ کړی.

که پیرودونکی پانې د ځینو ټاکلیو
علتونو له ذکر سره ردی کړی او یا يې
اعتراض له قید سره قبولی کړی وی

به استثنای علل معينه، اعتراض ديگرى بنمايد.

ماده ۶۸۲:

مشترى (سيف) پس از تسليم و قبولی اوراق متذکره ماده (۶۷۲) در صورتی که بر خلاف آن در مقاوله صراحتی موجود نباشد، مجبور است بدل اسناد را که راجع به قيمت مبيعه به او صادر شده فوراً بپردازد.

ماده ۶۸۳:

در وقت مواصلت کشتی نظر به شرائط کنسانمينت و مقاوله و اگر در مقاوله صراحتی موجود نباشد، قرار عرف و عادات محلی امتعه خارج ميشود.

مشرى مکلف است مطابق امتعه صادره از کشتی را با نمبر و مارک و کنتر مارک و شرائط باربندي مندرجه اوراق معاینه نماید. اگر در اثر خطای بايع تعيين و تشخيص امتعه ممکن نگردد، مشترى ميتواند عقد را فسخ نماید.

نشی، کولای چه پرته له پاکلو علتونو بل اعتراض وکړی.

ماده ۶۸۲:

د (سيف) پيرونکی په (۶۷۲) ماده کښې د ذکر شويو پاڼو له تسليم او قبولی څخه وروسته (په دی صورت چه د هغه په خلاف په مقاوله کښې کوم صراحت موجود نه وی) مجبور دی د هغو اسنادو بدل چه د مبيعی د قيمت په خصوص کښې ده ته صادر شوی دی ژر تر ژره ورکړی.

ماده ۶۸۳:

د بيړی د رسيدو په وخت کښې نظر کنسانمينت او مقاولی ته او که په مقاوله کښې کوم صراحت موجود نه وی، د محلی عرف او عاداتو له مخې مال ايستل کيږي.

پيرونکی مکلف دی چه له لمبر او مارک او کنتر مارک او په پاڼو کښې د بار بندي له شرائطو سره سم له بيړی څخه د صادر شوی مال مطابق وگوری. که د پلورونکی د خطا په اثر د مال تعيين او تشخيص ممکن نه شي، پيرونکی کولای شي چه عقد فسخ کړی.

ماده ۶۸۴:

که د لیږلی مال او د مقاولی د موضوع د مال ترمنځ تفاوت د صفت له حیثه له معمولی اندازې څخه تیری ونکړی پیروونکی مکلف دی چه مال قبول کړی مگر د پوهو کسانو د نظریې له مخې له قیمت څخه د یوی اندازی تنزیل غوښتنه وکړي. هغه اندازه چه له قیمت څخه تنزیل کیږی، که د هغه په خلاف کوم صراحت موجود نه وی، په بندر کښې د جاری عرف او عاداتو له مخې تخلیه، تعیین او تقدیر کیږي.

ماده ۶۸۴:

اگر تفاوت بین امتعه مرسوله و امتعه موضوع مقاوله از حیث صفت از اندازه معمول تجاوز نکند، مشتری مکلف است امتعه را قبول ولی میتواند به اساس نظریه اهل خبره تنزیل یک مقدار از قیمت را مطالبه نماید. مقداریکه از قیمت تنزیل میشود، هرگاه بر خلاف آن صراحتی موجود نباشد، نظر به عرف و عادات جاریه در بندر تخلیه، تعیین و تقدیر میشود.

ماده ۶۸۵:

په دې خصوص کښې د شرط قید چه د مال بدل د تخلیې په وخت کښې د تول له مخې د اعتبار وړ دی، ممکن دی په دی صورت کښې نظر د مقاولی مندرجاتو ته مؤقتي بیجک جوړېږي چه د مال له باریدونه وروسته پیروونکی ته لیږل کیږي او د مبیعی قیمت په سلو کښې تر ۷۵ څخه تر (نوی) پوری په مربوطه اسنادو کښې چه پیروونکی ته لیږل کیږي پیش بینی کیږي.

ماده ۶۸۵:

قید شرط مبنی بر اینکه بدل امتعه در حین تخلیه از روی وزن معتبر است ممکن میباشد. در این صورت نظر به مندرجات مقاوله بیجک مؤقتی تنظیم میگردد که بعد از حمل امتعه بمشتری ارسال میشود و قیمت مبیعه به اندازه فیصد هفتاد و پنج الی نود در اسناد مربوطه که به مشتری ارسال میشود پیش بینی میگردد.

وروسته له هغه چه د داپرو خواوو یا د هغو د نمایندگانو په حضور د مقصد په بندر کښې د مال تول تعیین شو، نو قطعی (حقیقی) بیجک جوړېږي.

بعد از اینکه در حضور طرفین و یا نمایندگان آنها وزن امتعه در بندر مقصد تعیین گردید، بیجک قطعی (حقیقی) تنظیم میشود.

تفاوت در بین دو بیجک در ظرف هشت روز از تاریخ قبولی امتعه از طرف مشتری تادیبه و یا از طرف بایع اعاده میشود.

ماده ۶۸۶:

اگر در مقاوله قید (تخمیناً) موجود باشد، در صورتیکه مبیعه شامل به تمام محموله کشتی باشد، ده فیصد و در حالیکه مبیعه جزئی از محموله کشتی باشد، پنج فیصد کمتر و یا زیادتراً از مقداریکه مقاوله شده قابل تقسیم است. در صورت تعیین مقدار قطعی، مشتری حق دارد تمام مقدار معین را که در مقاوله ذکر شده طلب نماید. ولسی بایع از خسارات طبیعی و بحری که در اثناء سفر به مبیعه وارد میشود، مسئول نمیباشد. قیمت مقدار کمبودی و یا اضافی ایکه در هر دو حال ظاهر گردد نظر به رواج روز و محل اخراج امتعه از کشتی تعیین و تسویه میشود.

اگر تثبیت وزن حقیقی امتعه از حیث افتادن یک قسمت آن به بحر و یا از سبب تر شدن ممکن نشود، بیجک موقتاً اعتبار دارد.

دو بیجکونو ترمنخ تفاوت د مال د قبولی له نبتی خخه په اتو ورخو کښې د پیروونکی له خوا ورکاوه یا د پلورونکی له خوا اعاده کیږي.

ماده ۶۸۶:

که په مقاوله کښې د (تخمیناً) قید موجود وی، په دی صورت چه مبیعه د بیړی په ټول بار شوی مال شامله وی، په سلوکښې لس او په دی حال کښې چه مبیعه د بیړی له بار شوی مال خخه یوه برخه وی نو په سلو کښې پنځه لږی یا زیاتی له هغې اندازی خخه چه مقاوله شوی دی د تسلیم وړ دی. د قطعی اندازی د تعیین په صورت پیروونکی حق لری چه ټول هغه معین مقدار چه په مقاوله کښې ذکر شوی دی وغواړی مگر پلورونکی له طبیعی او بحری خساراتو خخه چه په سفر کښې مبیعی ته پینښیږی مسئول نه دی د لږوالی یا زیاتوالی د اندازی قیمت چه په دواړو احوالو کښې څرگند شي، نظر د محل ورځنې رواج ته له بیړی خخه د مال ایستل تعیین او تسویه کیږي.

که د مال د حقیقی تول تثبیت د هغه دیوې برخې په بحر کښې د لویدلو له حیثه او یا د لمدیدلو په سبب ممکن نشي، موقتاً بیجک اعتبار لری.

ماده ۶۸۷:

که په مقاله کښې دا ډول شرطونه پيش بيني شي چه د مال باريده وڅخه وروسته خساري يواځې په پلورونکي پوري اړه لري او يا د معاملي عقد د مقصد محل ته په سالم ډول د بېرې تر رسيدلو پوري معطله پاتي کړي او يا پيرودونکي د نموني په خوښولو کښې چه د عقد په وخت کښې تسليم شوي وي مختار وگڼي، په دې حال کښې د (سيف) د پلورني د مقالولي ماهيت تغيير مومي او معامله د هغې بيع په شکل چه د تخليبي په محل کښې د مال په تسليم پوري مشروطه وي تبديليږي.

ماده ۶۸۷:

اگر در مقاله شرايطي پيش بيني شود که خسارات بعد از حمل مال منحصراً به بايع مربوط است و يا عقد معامله را ملتوي به وصول کشتي بطور سالم به محل مقصد قرار دهد و يا مشتري را به پسند و عدم پسند نمونه که در حين عقد تسليم شده مختار بشناسد، درين حال ماهيت مقاله فروش (سيف) تغيير خورده و معامله به شکل بيعي که مشروط به تسليم مال به محل تخليه است تبديل ميگردد.

څلورم فصل

تجارتی پورونه

فصل چهارم

قرض تجارتي

ماده ۶۸۸:

ددې دپاره چه پور تجارتي وگڼل شي، شرط دي چه تجارتي چارو کښې د صرفيدلو دپاره پور اخیستي شوي وي.

ماده ۶۸۸:

برای اینکه قرض تجارتي محسوب شود، شرط است به مقصد صرف شدن در امور تجارتي استقرار شده باشد.

ماده ۶۸۹:

د جنس پور لکه د نقد غوندي د تجارتي پور په حيث جائز دي.

ماده ۶۸۹:

قرض جنس مانند نقد بحيث قرض تجارتي جائز است.

ماده ۶۹۰:

پورکونکي مجبور دي کوم شي چه

ماده ۶۹۰:

قرض کننده مجبور است چيزي را که

قرض میگیرد، در وقت معین با همان نوع و وصف اعاده کند.

ماده ۶۹۱:

شخصیکه غیر از قرض بنابر سبب دیگری به دادن پول و یا جنس مجبور باشد، میتواند پول و یا جنس را بشکل قرض تجارتي با دائن فیصله کند.

ماده ۶۹۲:

قرض تجارتي همیشه تابع تکت پولی است مگر اینکه بر خلاف آن بین طرفین فیصله شده باشد.

ماده ۶۹۳:

اگر مقدار تکت پولی در قرار داد تعیین نشده باشد، چنین معلوم میشود که طرفین به تادیه تکت پولی قانونی موافقت نموده اند.

ماده ۶۹۴:

اگر مدت قرض کمتر از یک سال باشد، تکت پولی در روز اعاده قرض پرداخته میشود و اگر مدت از یک سال متجاوز باشد، تادیه تکت پولی در آخر سال لازم میآید مگر اینکه طرفین بر خلاف آن موافقه نموده باشند.

پور اخلی، به تاكلی وخت یی په همغه نوع او وصف بیرته ورکړی.

ماده ۶۹۱:

هغه شخص چه پرته له پوره په بل کوم سبب د پول یا جنس په ورکړه مجبور وی کولای شي چه پول یا جنس د تجارتي پور په شکل له پوروال سره فیصله کړی.

ماده ۶۹۲:

تجارتي پور تل د تکت پولی تابع دی مگر دا چه د هغه په خلاف د دواړو خواوو په منخ کښې فیصله شوی وی.

ماده ۶۹۳:

که د تکت پولی اندازه په قرارداد کښې تاكلی شوی نه وی، داسی بلل کیږي چه دواړو خواوو د قانونی تکت پولی په ورکړه موافقت کړی دی.

ماده ۶۹۴:

که د پور موده له یوه کال څخه لږه وی، تکت پولی د پور د بیرته ورکولو په ورځ ورکوله کیږي او که موده له یو کال څخه زیاته وی، د تکت پولی ورکړه د کال په پای کښې لازم کیږي مگر داچه دواړو خواوو د هغه په خلاف موافقه کړی وی.

ماده ۶۹۵:

که ددواړو خواوو په منځ کېښي د ورکړې موده ټاکلی شوی وی، پوروال نشي کولای چه د وعدی له رسیدلونه پخوا پوروی په ورکړه مجبور کړي.

ماده ۶۹۵:

اگر در بین طرفین مدت تأدیه تعیین گردیده باشد، دائن نمیتواند مدیون را قبل از به سر رسیدن وعده به تأدیه اجبار نماید.

ماده ۶۹۶:

د جنس اندازه او قیمت چه د تجارتي چارو دپاره پور کېږي، ددی قانون د (۶۰۹) مادی د ثبوتیه اسبابو په ذریعه د اثبات وړ دی.

ماده ۶۹۶:

مقدار و قیمت جنسیکه برای امور تجارتي قرض میشود، ذریعه اسباب ثبوتیه ماده (۶۰۹) این قانون قابل اثبات است.

پنجم فصل

تجارتی رهن

فصل پنجم

رهن تجارتي

ماده ۶۹۷:

ددې دپاره چه تجارتي رهن و گنیل شي لازم دی چه د تجارت په مقصد شوی وی.

ماده ۶۹۷:

برای اینکه رهن تجارتي محسوب شود لازم است که به مقصد تجارتي بعمل آمده باشد.

ماده ۶۹۸:

عقد کوونکی کولای شي چه په اتفاق سره قرار وکړي چه گرو شوی مال دی دریم شخص ته وسپارل شي.

ماده ۶۹۸:

عاقدين ميتوانند بالاتفاق قرار دهند که مال مرهون به شخص ثالث توديع شود.

ماده ۶۹۹:

د تجارتي رهن ثبوت ددی اصولنامی له (۶۲۴) مادی سره سم کېږي.

ماده ۶۹۹:

ثبوت رهن تجارتي مطابق ماده (۶۲۴) این قانون بعمل می آید.

که د رهن پور له (پنځو سوو افغانو) څخه زیات وی، باید د تجارتي ثبت په

اگر دین رهن متجاوز از (پنج صد افغانی) باشد، باید به دائره ثبت

دائرة کښې ثبت او تصدیق شي.

تجارتی ثبت و تصدیق شود.

۷۰۰ ماده:

ماده ۷۰۰:

د براتونو، حجتونو او نورو تجارتی اسنادو رهن جائز دی د نوم لرونکو اسنادو رهن د مربوطه شرکت په دفتر کښې ثبت او قید کیږي.

رهن برات ها، حجت ها و دیگر اسناد تجارتی جایز است. رهن اسناد با نام در دفاتر شرکت مربوط ثبت و قید میشود.

۷۰۱ ماده:

ماده ۷۰۱:

پوروال له مرهون مال څخه دخپل حق په استیفا کښې نظر نورو پوروالو ته ترجیحاً وړاندی دی.

داین در استیفای حق خود از مال مرهون نظر به دائنین دیگر ترجیحاً مقدم است.

په مرهون مال کښې د پوروال د ترجیح حق یواځې په دی صورت چه مرهون مال پخپله دپوروال په لاس کښې یا د طرفینو په اتفاق د دریم شخص په لاس کښې وی، معتبر دی.

حق ترجیح دائن در مال مرهون تنها در صورتیکه مال مرهون در دست خود دائن و یا به اتفاق طرفین در دست شخص ثالث باشد، معتبر است.

په دی حال کښې چه گرو شوی مالونه د پوروال او کمیشن کار په مغازه یا د گمرک په تحویلخانو کښې موجود وی، داسی گڼل کیږي چه د پوروال په تصرف کښې دی. همدا ډول که د گرو شویو مالونو له رسیدلو څخه پخوا په یوه بارنامه کښې چه پوروال ته ورکړی شوی ده او یا د حمل او نقل په یوه مقاوله نامه کښې چه قید شوی وی چه (په مقابل کښې تضمین ورکړی شوی دی) نو گرو شوی مالونه د پوروال په

در حالیکه اموال مرهونه در مغازه های دائن و کمیشن کار و یا در تحویل خانه های گمرک موجود باشد، چنان محسوب میشود که در تحت تصرف دائن است. همچنین اگر قبل از وصول اموال مرهونه به یک بارنامه که به داین داده شده است و یا در یک مقاوله نامه حمل و نقل قید شده باشد که (در مقابل تضمین داده شده است)، اموال مرهونه در تصرف

تصرف کڻبي فرضي پري.

دائن فرض ميشود.

۷۰۲ ماده:

پوروال مجبور دي چه د گرو مال د ښي ساتني دپاره لږم تدبيرونه ونيسي پوروال مکلف دي چه د خپل حق د استيفا دپاره د وعدې په راتگ کښي قانوني اقدامات وکړي.

ماده ۷۰۲:

داين مجبور است براي حسن محافظه مال مرهون تدابير لږمه را اتخاذ نمايد. دائن مکلف است در حلول وعده براي استيفاء حق خود اقدامات قانوني را بعمل بياورد.

پوروپي مکلف دي چه برسیره په خپل پور ټول هغه مصارف چه پوروال د گرو مال د ساتني دپاره گاللي دي هم ورکړي.

مديون مکلف است که علاوه از دين خود تمام مصارفي را که داين براي حفظه مال مرهون متحمل شده نيز تاديه بدارد.

همدا ډول بايد پوروال د هغو مصارفو حسابونه چه په دې مقصد يې کړي دي پوروپي ته ورکړي.

همچنان بايد دائن حسابات مصارفي را که به اين مقصد نموده؛ به مديون بدهد.

۷۰۳ ماده:

په دې صورت چه د هغه په خلاف کوم شرط مقرر شوي نه وي، پوروال مکلف دي چه دټولو هغو حقوقو چه پوروپي يې د اسهامو په شيانو او د مرهون پور په اسناد ولري حمايه وکړي.

ماده ۷۰۳:

در صورتیکه بر خلاف آن شرطی مقرر نشده باشد، دائن مکلف است تمام حقوقی را که مديون بالاي اشياء اسهام و اسناد قرض مرهون داراست، حمايه کند.

۷۰۴ ماده:

که د مرهون پور د اسنادو او د اسهامو د شيانو قيمت په سلو کښي له لسو نه زيات تنزل وکړي، پوروال کولای شي چه د هغو پوره کول له پوروپي څخه وغواړي، مگر دا چه

ماده ۷۰۴:

اگر قيمت اشياء سهام و اسناد قرض مرهونه زياده از ده فيصد تنزل کند، دائن ميتواند تکميل آنرا از مديون تقاضا نمايد، مگر اينکه

بر خلاف آن بين طرفين
موافقه شده باشد.

در صورتیکه مديون اين خواهش را
قبول نکند و يا در قبول آن تأخير
نمايد، د اين ميتواند مال مرهون را
مطابق ماده (۶۵۵) به فروش برساند.

ماده ۷۰۵:

در حال رهن اشياء مماثل و يا
اسهام و اسناد قرض اگر مثل آنها
داده شود حکم رهن در اين مورد
نيز جاري است.

ماده ۷۰۶:

در صورتیکه مديون در مدت
به سر رسيدن وعده تمام دين
را که ذريعه رهن بدست آورده
است تادييه نکند، د اين
ميتواند در فروش مال مرهون
اقدام ورزد.

برای اين مقصد د اين به محکمه
تجارتی مربوط مراجعه و اجازه فروش
مال مرهون را خواهش ميدارد.

در اثر اين خواهش کيفيت فوراً
ذريعه محکمه به مديون و اگر رهن
بحساب مديون از طرف شخص
ثالث بعمل آمده باشد، به شخص
ثالث نيز تبليغ ميشود که اگر

د هغه به خلاف د دواړو خواوو په منځ
کښې موافقه شوی وی.

په دې صورت چه پورورپی دا غوښتنه
قبوله نکړی او يايې په قبول کښې ځنډ
وکړی پوروال کولای شي مرهون مال له
(۶۵۵) مادې سره سم وپلوری.

ماده ۷۰۵:

د مماثلو شيانو او يا د پور اسنادو او
اسهامو د گرو په حال کښې که دهغو
مثل ورکړ شي، په دې مورد کښې رهن
هم جاري دی.

ماده ۷۰۶:

په دې صورت چه پورورپی د
وعدې د پوره کيدو په وخت کښې
ټول هغه پور چه د رهن په ذريعه
يې په لاس راوړی دی ورنکړی،
پوروال کولای شي د مرهون مال په
پلورنه کښې اقدام وکړی.

ددې مقصد دپاره پوروال مربوطی
تجارتی محکمې ته مراجعه کوی او د
مرهون مال دپلورنی اجازه غواړی.

ددې غوښتنې په اثر کيفيت
ژرتريزه د محکمې په ذريعه
پورورپی ته او که رهن د پورورپی په
حساب د دريم شخص له خوا شوی
وی دريم شخص ته هم تبليغ کيږي

اعتراضی داشته باشند، در ظرف سه روز اطلاع دهند.

بعد از مرور سه روز اگر از طرف مدیون و یا شخص ثالث اعتراضی وارد نشود، محکمه تجارتي دربارهٔ فروش مال مرهون قراری اتخاذ میکند اگر دربارهٔ فروش دو مقاوله نامه قیدی موجود باشد، مطابق آن و الامطابق مادهٔ (۶۵۵) در فروش مال اقدام میشود.

این قرار تا وقتی که به مدیون و یا شخص ثالثی که به حساب مدیون رهن داده باشد تبلیغ نگردد، اجراء شده نمیتواند.

در تبلیغ محل ساعت و روز اجرای فروش (و اینکه اگر بر علیه قرار محکمه از تاریخ تبلیغ در ظرف سه روز از طرف داین در محکمه اعتراضی واقع نشود، قطعیت پیدا خواهد کرد) ذکر میشود.

در صورت وقوع اعتراض از تاریخ وصول اعتراض نامه در ظرف هشت روز محکمه مؤظف است به مسئله رسیدگی و قرار خود

چه که کوم اعتراض ولری په دریو ورځو کښې اطلاع ورکړی.

وروسته له دریو ورځو تېرېدو څخه که د پورې له خوا او یا د دریم شخص له خوا کوم اعتراض ونکړي شي نو تجارتي محکمه د مرهون مال د پلورنې په خصوص کښې امر ورکوی. که د پلورنې په باره کښې په مقاوله نامه کښې کوم قید موجود وی، د هغه سره سم او که نه له (۶۵۵) مادې سره سم د مال په پلورنه کښې اقدام کېږي.

دا قرار تر هغه وخت پورې چه پورې یا هغه دریم شخص ته چه د پورې په حساب یې رهن ورکړی وی تبلیغ ونشي، اجراء کیدای نشي.

په تبلیغ کښې محل، ساعت او د پلورنې د اجراء ورځ (او داچه که د محکمی په قرار باندې د تبلیغ له نېټې څخه په دریو ورځو کښې دننه د پوروال له خوا په محکمه کښې کوم اعتراض پېښ نشي، قطعیت به ومومی) ذکر کېږي.

د اعتراض د وقوع په صورت د اعتراض نامې د رسیدو له نېټې څخه په اتو ورځو کښې محکمه مؤظف ده چه په مسئله کښې غور وکړی او خپل

قرار صادر کړی.

را صادر کند.

ماده ۷۰۷:

په دې حال کې چې په پورورپی یا هغه شخص چه د پورورپی په حساب یې رهن ورکړی وی د محکمی په منطقه کې چې د استوګني ځای نه لری او یا ئې د استوګني ځای نه وی تعیین کړی نو تبلیغ د محکمی د محل په جریده کې چېرې.

ماده ۷۰۷:

در حالیکه مديون و یا شخصیکه به حساب مديون رهن داده باشد در داخل حوزه اقامتگاه نداشته و یا اقامتگاهی تعیین نکرده باشد، تبلیغ در جریده محل محکمه نشر میشود.

که د محکمی په محل کې چېرې جریده نه وی نو تبلیغ د محکمی په مناسب ځای کې چېرې خپول کېږي. د (۷۰۶) مادی ټاکلی موده د اعتراض په خصوص کې چې د مسافې د لیرې والی په سبب زیاتیدای شي.

ماده ۷۰۸:

اگر در محل محکمه جریده نباشد، تبلیغ در موضع مناسب محکمه تعلیق میگردد. مدت معینه ماده (۷۰۶) راجع به اعتراض را به سبب بعد مسافه نمیتوان تزئید کرد.

ماده ۷۰۸:

هغه حقوق چه له پخوانیو موادو سره سم پوروال ته ورکړی شوی دی، د پورورپی یا د هغه شخص د وفات په صورت چه د پورورپی په حساب یې رهن ورکړی وی له منځ څخه نه ځی.

ماده ۷۰۸:

حقوقیکه مطابق مواد سابقه به داین داده شده است در صورت وفات و افلاس مديون و یا شخصیکه به حساب مديون رهن داده باشد از بین نمیروند.

ماده ۷۰۹:

د داسی شرط ټاکل چه پوروال له مرهون مال څخه د پور له استیفا څخه محروم او یا په پلورنه کې چې د قانونی مراسمو له استفادی څخه منع کړی د

ماده ۷۰۹:

تعیین چنان شرطیکه داین را از استیفاي دین از مال مرهون محروم و یا در فروش از استفاده مراسم قانونی ممنوع سازد (در

حال عدم تادیبه دین از طرف
مدیون، باطل است.

ماده ۷۱۰:

معاملات رهن امتعه که به
مکازین عمومی (گدام) تودیع
میشود، تابع احکام فصل
مخصوص این قانون است که
راجع به مکازین های عمومی
بحث میکند.

فصل ششم
حواله طلبات

ماده ۷۱۱:

داین میتواند بدون موافقه
مدیون طلب خود را بدیگری
حواله دهد، مگر اینکه نظر به
ماهیت معامله و یا شرایط
مقاوله ممنوع باشد.

شخصیکه طلب به او حواله شده،
از تاریخ حواله حقوقاً حیثیت شخص
حواله دهنده را دارا میشود. اگر در
متن سند راجع به حواله نکردن
طلب قیدی وجود نداشته باشد و
شخص ثالث حواله را قبول نماید،
در مقابل حواله گیرنده
نمیتواند ادعا کند که او با داین
اولی خود راجع به حواله نکردن طلب

پوروپی له خوا د پور د نه ورکړی په
حال کښې باطل دي.

ماده ۷۱۰:

د هغه مال د رهن معاملات چه
مکازین (گدام) ته سپارل کیږي
ددی اصولنامی د مخصوص
فصل د احکامو تابع دی چه د
عمومی مکازینونو په خصوص
کښې بحث کوی.

شپږم فصل
د طلباتو حواله

ماده ۷۱۱:

پوروال کولای شي چه بی د پوروپی له
موافقی څخه د خپل طلب حواله بل
چاته ورکړی، مگر داچه د معاملی د
ماهیت او یا د مقاولې د شرطونو له
مخې ممنوع وی.

هغه شخص چه طلب دده په حواله شوی
دی د حوالی له نېټې څخه حقوقاً د
حواله ورکوونکی شخص حیثیت
مومی. که د سند په متن کښې د طلب
د نه حواله کولو په خصوص کښې کوم
قید موجود نه وی او دریم شخص
حواله قبوله کړی نو حواله کوونکی دا
ادعا نشي کولای چه ده له خپل لمړنی
پوروال سره د طلب د نه حواله کولو په

خصوص کنبې کوم شرط ایښی و.

شرطی گذاشته بود.

۷۱۲ ماده:

دهغه طلب حواله چه علت ئی فعلاً موجود وی مگر په راتلونکی وخت کنبې تحقق کوی جائز دی.

ماده ۷۱۲:

حواله طلبیکه علت آن فعلاً موجود ولی در آینده تحقق مینماید جایز است.

۷۱۳ ماده:

ترهغه وخته پوری چه دطلب حواله په لیکنه سره ونشي له اعتبار څخه ساقطه ده.

ماده ۷۱۳:

تا وقتیکه حواله طلب تحریراً صورت نگیرد از اعتبار ساقط است.

۷۱۴ ماده:

پخوا له هغه چه دطلب دحوالی دپوروال له خوا پوروری ته اطلاع ورکړه شي که پوروری پورلومړنی پوروال ته ورکړی دهغه شخص په مقابل کنبې چه پورهغه ته ور حواله شوی دی، بری دی.

ماده ۷۱۴:

قبل از آنکه حواله طلب از طرف داین به مدیون اطلاع گردد اگر مدیون دین را به داین اولی تأدیسه کند در مقابل شخصیکه طلب باو حواله داده شده است بری میباشد.

۷۱۵ ماده:

که په دې باره کنبې چه پور په کوم شخص پورې اړه نیسی اختلاف پیدا شي، پوروری کولای شي هغه مبلغ چه پور ورباندې دی حقیقی پوروال ته چه ثابت شي یا امین شخص ته د محکمی په ذریعه وسپاری.

ماده ۷۱۵:

اگر درباره اینکه طلب به کدام شخص عاید است اختلافی موجود شود، مدیون میتواند مبلغی را که مقروض است به داین حقیقی که ثابت شود و یا شخص امین توسط محکمه تودیع نماید.

که چېرې پوروری سره له دی چه لدی اختلافه خبر وی خپل پور پرته له هغه چا چه حقیقی خاوند دی بل ته ورکړی،

هرگاه مدیون با وجود معلومات از اختلاف مذکور دین خود را بغیر از شخصیکه صاحب حقیقی است تأدیسه

نماید، در مقابل شخص حواله داده شده بری شده نمیتواند.

اگر دربارهٔ ارتباط دین دعوی بظهور رسیده و میعاد منقضی گردیده باشد، هر یک از طرفین میتواند مدیون را وادار سازد که مقدار دین را رسماً تودیع نماید.

مادهٔ ۷۱۶:

در صورتیکه مدیون از حواله اطلاع حاصل نماید، میتواند حق اعتراضی را که در مقابل داین اولی دارا میباشد عیناً در مقابل کسیکه طلب به او حواله داده شده است نیز استعمال نماید.

هرگاه مدیون در مقابل داین دارای طلبی بوده باشد که هنوز میعاد آن به سر نرسیده، میتواند این طلب را در مقابل شخصیکه طلب به او حواله داده شده است محاسبه نماید.

مادهٔ ۷۱۷:

حواله و طلب حق رجحان و سایر حقوق فرعی را که از طلب ناشی میشود نیز شامل میباشد، ولی اگر این حقوق منحصر شخص داین باشد، حواله نمیتواند آن را دربر بگیرد.

داین مکلف است سند طلب را به

د حواله ورکری شوی شخص په مقابل کښې يې غاړه نشي خلاصيدای.

که د پور د اړي لړلو په خصوص کښې دعوی څرگنده شوی او موده تیره شوی وی، هر یو طرف کولای شي چه پورورپی دی ته اړ کړی چه د پور اندازه رسماً وسپاری.

ماده ۷۱۶:

که پورورپی له حوالی څخه خبر شي، کولای شي چه د هغه اعتراض حق چه د لمړنۍ پوروال په مقابل کښې يې لری کټ مټ د هغه چا په مقابل کښې چه پور هغه ته ورحواله شوی دی هم استعمال کړی.

که چېرې پورورپی په پوروال باندی داسی پور ولری چه وعده لانه وی پوره شوی، کولای شي چه دا پور له هغه شخص سره چه پور هغه ته ورحواله شوی دی، حساب کړی.

ماده ۷۱۷:

د رجحان او نورو فرعی حقوقو حواله او طلب چه له پور څخه پیدا کیږي هم شامل دی مگر که دا حقوق خاص په پوروال پوری منحصر وی نو په حواله کښې ئې نشي راتلای.

پوروال مکلف دی د پور سند هغه

کسيکه طلب به او حواله گردیده و ساير وسايل ثبوتيه را تهيه و تسليم نمايد و برای اينکه شخص حواله گیرنده بتواند از مديون استيفاء دين نمايد، معلومات لازم را به او اعطاء کند.

تکت پولی هائيکه بر حواله مترتب ميشود، به اصل طلب قابل تاديه است.

ماده ۷۱۸:

اگر حواله طلب در مقابل عوض اجرا گردیده باشد، شخصيکه طلب را حواله داده است بايد ضامن موجوديت طلب باشد.

ولی اگر حواله دهنده صراحتاً تعهد نکرده باشد، مسئول عسرت مالی مديون نيست.

اگر یک شخص طلب خود را که بالاي ديگری دارد بلا عوض انتقال داده باشد، از عدم وجود و يا حصول طلب مسئول نميشود.

ماده ۷۱۹:

اگر شخص طلبی را که بالاي شخص ديگری دارد بغرض ادای دين به دائن خود حواله داده و مقداری را که بايد از دينش وضع

چاته چه پور هغه ته حواله شوی او نور ثبوتيه مسایل تهيه او تسليم کړی او ددې دپاره چه حواله اخیستونکی شخص وکولای شي له پوروی څخه پور واخلی، لږمه معلومات هغه ته ورکړی.

هغه تکت پولی چه په حواله باندي مرتب کيږي، له اصل پور سره د ورکړی وړ دی.

ماده ۷۱۸:

که د پور حواله د عوض په مقابل کښي اجرا شوی وی نو هغه څوک چه د پور حواله يې ورکړی ده بايد د پور د موجوديت ضامن وی.

مگر که حواله ورکوونکی صراحتاً تعهد نه وی کړی، د پوروی د مالی عسرت مسئول نه دی.

که يوه شخص خپل پور ته چه په بل چايې لری بي له عوضه انتقال ورکړی وی، د پور له نه وجود يا د طلب له حصول څخه نه مسئول کيږي.

ماده ۷۱۹:

که کوم شخص هغه پور چه په بل چا يې لری د پور د ادا کولو په غرض پوروال ته حواله کړی او هغه اندازه چه بايد له پور څخه يې وضع شي ټاکلی نه وی نو

هغه څوک چه حواله ورکړي شوی ده مکلف دی چه هغه مبلغ چه حقیقتاً يې له پورورپی څخه اخیستی دی په خپل پور کښې محسوب کړی.

۷۲۰ ماده:

هغه څوک چه د پور حواله ورکوی که د حواله اخیستونکی په مقابل کښې ضامن وی، باید چه د پور د طلب بدل او ټکت پولی چه د حوالی په مقابل کښې يې اخیستی دی سره د حوالی او ددعوی له مصارفو (که يې په پور وړی کړی وی او بی نتیجې پاتی شوی وی) بیرته ورکړی.

اووم فصل
جاری حساب

۷۲۱ ماده:

جاری حساب عبارت له هغې مقاولې څخه دی چه د هغې په اساس عاقدین طرفونه په متقابل ډول داسی قبولی چه خپل هغه پورونه چه نقدو پولونو څخه یا له هغو مالونو څخه پیدا کيږي چه ملکیت يې د انتقال وړ وی، په انفرادی صورت یو له بله نه غواړی بلکه حساب قلم په قلم په دبت او کريدت کی معامله کوی او د حساب پاتی یوله بله غواړی.

شود تعیین نکرده باشد، کسیکه طلب به او حواله داده شده مکلف است مبلغی را که حقیقتاً از مدیون اخذ نموده به دین خود محسوب کند.

ماده ۷۲۰:

شخصیکه طلب را حواله میدهد اگر در مقابل حواله گیرنده ضامن باشد، باید بدل طلب و ټکت پولی را که در مقابل حواله گرفته با مصارف حواله دعوی (اگر علیه مدیون اقامه نموده و بی نتیجه مانده باشد) اعاده کند.

فصل هفتم
حساب جاری

ماده ۷۲۱:

حساب جاری عبارت از مقاوله ایست که به اساس آن طرفین عاقدین متقابلاً قبول میکنند که طلبات خود را از یکدیگر چه ناشی از پول نقد و چه متولد از اموالیکه ملکیت آن قابل انتقال باشد، بصورت انفرادی از همدیگر مطالبه نمی نمایند، بلکه حساب را قلم به قلم به دبت و کريدت معامله و بقیه حساب را از یکدیگر تقاضا میکنند.

۷۲۲ مادہ:

د جاري حساب د مقاولی احکام په لاندې ډول دی:

مادۀ ۷۲۲:

احکام مقاوله حساب جاري قرار ذيل است:

- ۱- د هغو مالونو ملکیت چه د جاري حساب په ضمن کښې د ورکړې (دبت) په حساب قيد پړې اخیستونکی ته منتقل کېږي.
- ۲- په دې حال کښې چه د دواړو خواوو ترمنځ د جاري حساب د مقاولی له عقد څخه پخوا کومه معامله چه په جاري حساب قيد شوی وی (ترهغه وخته پورې چه د هغه په خلاف شرط شوی نه وی) پخوانۍ معامله تجدید شوی گڼله کېږي.
- ۳- تجارتي سند په جاري حساب په هغه وخت کښې اجرا کېدای شي چه ورکړه یې مسلمه وی.
- ۴- د کريدت او دبت پاتي حسابونه چه یو له بله وضع کېږي، د هغو ورکړه ضروری ده.
- ۵- هغه مبلغ چه دیوه تن د کريدت په ستون کښې قيد شوی وی له همغی نېټې څخه د کريدت کوونکی په گټه او د دبت په ضرر چه د ټکټ پولۍ تابع دی محسوبيږي.
- ۱- ملکیت اموالیکه در ضمن حساب جاري به حساب داد (دبت) قيد میگردد بطرف گیرنده منتقل میشود.
- ۲- در حالیکه قبل از عقد مقاوله حساب جاري در بین طرفین معامله به حساب جاري قيد شده باشد (تا وقتیکه خلاف آن شرط نشده باشد) معامله سابقه تجدید شده محسوب میگردد.
- ۳- سند تجارتي به حساب جاري وقتی صورت گرفته میتواند که تأديه آن مسلم باشد.
- ۴- بقیه حسابات کريدت و دبت که از هم وضع میگردد، واجب التأديه میباشد.
- ۵- مبلغیکه در ستون کريدت یک نفر قيد شده باشد، از همان تاریخ به مفاد کريدت کننده وبه ضرر دبت که تابع ټکټ پولی میباشد محسوب میگردد.

۷۲۳ ماده:

اگر بدل سند تجارتيکه در فقره سوم ماده (۷۲۲) ذکر است تحصيل نشود بمالك اعاده و قيد آن حذف ميشود.

که دهغه تجارتي سند بدل چه د ۷۲۲ ماده په فقره کښې ذکر دی تحصيل نشي، مالک ته بيرته ورکول کيږي او قيد يې حذفیږي.

۷۲۴ ماده:

موجوديت حساب جاري بين طرفين، مانع تقاضای کمیشن و مصارف متفرعه آن نميگردد.

۷۲۴ ماده: ددواړو خواوو په مخ کښې جاري حساب د کمیشن او دهغه د متفرعه مصارفو د غوښتنې نه مانع کيږي.

۷۲۵ ماده:

حساب جاري در تاريخيکه به اساس مقاوله و يا عرف معين است، بسته شده و تفاوت بين دبت و کريدت تثبيت ميشود.

۷۲۵ ماده: جاري حساب په هغې نېټې کښې چه د مقاولی یا عرف له مخې ټاکلی دی، تاپه کيږي او د دبت او کريدت ترمنځ توپير تثبیتيږي.

اگر درين باره مقاوله و يا عرف تجارتي موجود نباشد، اخير حوت هر سال برای جانبين بحیث تاريخ بسته شدن حساب جاري اعتبار دارد.

که په دې باره کښې مقاوله یا تجارتي عرف موجود نه وی، د هر کال د حوت په پای کښې ددواړو خواوو دپاره د جاري حساب ترلو د نېټې په حیث اعتبار لری.

۷۲۶ ماده:

باقی حساب که در نتیجه دبت و کريدت تثبيت ميشود، از همان تاريخ تابع تکت پولی ميباشد.

۷۲۶ ماده: پاتي حساب چه د دبت او کريدت په نتیجه کښې تثبیت کيږي له همغې نېټې څخه د ټکت پولی تابع دی.

۷۲۷ ماده:

طرفين ميتوانند در تبديل تکت پولی به سرمايه و تعيين

۷۲۷ ماده: دواړه خواوی کولای شي چه په پانگه باندي د ټکت پولی په تبديل او

زمان میزان حساب جاری و
تکت پولی و اندازه کمیشن
مقاوله نمایند.

مادۀ ۷۲۸:

نقود و اموالیکه به مقصد
صرف در کار معین و یا جداگانه
تسلیم داده میشود داخل
حساب جاری نمیگردد.

مادۀ ۷۲۹:

تمام اقلام دبت و کريدت که در
حساب جاری داخل است، قابل
تجزیه نمیباشد.

قبل از بسته شدن حساب هیچ یکی از
طرفین داین و مدیون شمرده نمیشود.

وضعیت حقوقی طرفین را تنها قطع
حساب تعیین می نماید.

مادۀ ۷۳۰:

حجر نقود و اموال داخل
حساب جاری وقتی اعتبار دارد
که بقیه حساب در وقت قطع
شدن به نفع حساب محجور
ظهور کرده باشد.

مادۀ ۷۳۱:

مقاولات حساب جاری نظر به علل
ذیل قانوناً فسخ شمرده میشود:

د تکت پولی او د جاری حساب د
وخت په ټاکلو او دکمیشن په اندازه
کښې مقاوله وکړی.

مادۀ ۷۲۸:

هغه روپی او مالونه چه د ټاکلی
کار او ځانگړی کار کښې د مصرف په
مقصد ورکول کيږي په جاری حساب
کښې نه داخلېږی.

مادۀ ۷۲۹:

د دبت او کريدت ټول قلمونه چه په
جاری حساب کښې داخل دی، د
تجزیې وړ نه دی.

د حساب له ټولونه پخوا هیڅ یو
طرف پوروال او پوروی نه گڼل کيږي.

د دواړو خواوو حقوقی وضعیت
یواځې د حساب قطع ټاکي.

مادۀ ۷۳۰:

د هغو نقودو او مالونو حجر چه په
جاری حساب کښې داخل وی هغه
وخت اعتبار لری چه پاتی حساب د
قطع کیدو په وخت کښې د محجور د
حساب په گټه څرگند شوی وی.

مادۀ ۷۳۱:

د جاری حساب مقاولی نظر لاندنیو
علتو ته اصولاً فسخ بلل کيږي:

- ۱- د مقاولی د ټاکلی مودی ختم.
- ۱- ختم مدت معینه مقاوله.
- ۲- د دواړو خواوو په موافقه.
- ۲- به موافقه طرفین.
- ۳- د یوه طرف له خوا د مقاولی فسخ په دې صورت چه په مقاوله کښې نه وی منع شوی.
- ۳- فسخ مقاوله از جانب یکی از طرفین در صورتیکه در مقاوله منع نشده باشد.
- ۴- د یوه طرف افلاس.
- ۴- افلاس یکی از طرفین.

۷۳۲ ماده:

ماده ۷۳۲:

د یوه طرف د فوت یا محجوریت په صورت کښې بل طرف حق لری چه محکمی ته په مراجعی سره د جاری حساب د مقاولی فسخ وغواری.

در صورت فوت و یا محجوریت یکی از طرفین، طرف دیگر حق دارد که با مراجعه به محکمه فسخ مقاوله حساب جاری را تقاضا نماید.

۷۳۳ ماده:

ماده ۷۳۳:

د جاری حساب مقاوله یواځې له تجارتي اسنادو سره اثباتیدای شي.

مقاوله حساب جاری تنها با اسناد تجارتي اثبات شده میتواند.

۷۳۴ ماده:

ماده ۷۳۴:

په جاری حساب کښې د دبت او کريدت قید د هغه عقد حق چه دبت او کريدت پیدا کوی او یا هغه حقوق چه طرفین یې ددی معاملی د دعوی او مدافعی په متعلق لری نه ساقطوی.

قید دبت و کريدت در حساب جاری حق عقدیکه دبت و کريدت را بوجود می آورد و یا حقوقی را که طرفین متعلق به دعوی و مدافعه این معامله دارند، ساقط نمیسازد.

که عقد یا معامله باطله کړه شي نو هغه قلم چه په هغې پوری اړه لری له حساب خخه وضع کیرې که په عقد کښې په خلاف ددی کوم شرط موجود

اگر عقد و یا معامله ابطال شود قلم مربوط بآن از حساب وضع میشود. اگر در عقد بر خلاف شرطی وجود داشته باشد مطابق آن

وی له هغه سره سم تگ کيږي.

رفتار ميشود.

ماده ۷۳۵:

د ټکټ پولۍ د پاتو او د جاري حساب د تصفيې چه د دواړو خواوو په رضا او يا د قانون په حکم ټاکلی کيږي او يا سهو او تکرار او د حقيقت په خلاف د قلمونو درجولو دعوی له پنځو کالو له تيريدونه وروسته ساقطيږي.

ماده ۷۳۵:

د عاوی تصفيۀ حساب جاري و بقايای تکت پولی که به رضای جانبين و يا حکم قانون تعيين ميشود و يا سهو و تکرار و درج اقلام خلاف حقيقت بعد از مرور پنج سال ساقط ميشود.

اتم فصل

عمومي گدامونو ته سپارنی

فصل هشتم

توديعات به گدام های عمومي

ماده ۷۳۶:

هغه محلونه چې د خلقو ذخيږي او مالونه د ودیعی یا رهن په صورت قبلوی او په مقابل کښي يې اصولي رسيدونه خپلو معامله لرونکو ته ورکوی عمومي گدامونه بلل کيږي.

ماده ۷۳۶:

محل هائيکه ذخاير و امتعه مردم را بصورت ودیعه یا رهن قبول کرده و در مقابل آن رسيدهای اصولی بمعامله داران خود ميدهند گدام های عمومي ناميده ميشوند.

ماده ۷۳۷:

د عمومي گدامونو احکام د هغو محلونو په باره کښي چې بی د سند، له ورکولو يواځي د مالونو د ودیعی د قبلولو د پاره افتتاح کيږي نه تطبيقيږي.

ماده ۷۳۷:

احکام گدام های عمومي درباره محل هائيکه بدون دادن سند تنها برای قبول ودیعه اموال افتتاح ميگردد تطبيق نميشود.

ماده ۷۳۸:

د قبض سند چې عمومي گدامونو ته د مودوعه ذخيرو او مالونو په مقابل کښي ورکول کيږي بايد دا لاندې

ماده ۷۳۸:

سند قبض که در مقابل امتعه و ذخاير مودوعه به گدام های عمومي داده ميشود بايد دارای تشریحات

- تشریحات ولری: ذیل باشد:
- ۱- د تودیع کوونکی نوم او کسب او د استوگنې ځای.
- ۱- اسم و شغل و اقامتگاه تودیع کننده.
- ۲- د هغه گدام نوم چې شیان ورته سپارلی شوی دی.
- ۲- اسم گدام که اشیا بآن تودیع شده است.
- ۳- د سپارل شویو شیانو د جنس د پیژندلو او اندازې او قیمت دپاره لازمه خصوصیات.
- ۳- خصوصیات لازمه برای فهمیدن جنس، مقدار و قیمت اشیا مودوعه.
- ۴- د سپارل شویو شیانو د مالیو محصولات او د گمرک د رسومو ورکول او یا نه ورکول او هغه توضیحات چې آیا مالونه بیمه شوی دی که نه، د بیمې په صورت د هغو د خصوصیاتو ذکر.
- ۴- تأدیبه و یا عدم تأدیة مالیات و محصولات و رسوم گمرک اشیا مودوعه و توضیحاتیکه آیا اموال بیمه شده است یا نه، در صورت بیمه ذکر خصوصیات آن.
- ماده ۷۳۹:
- د رهن (ورانت) سند هم کت مټ د (۷۳۸) مادې داخل تشریحات لری او د قبض له سند سره ضمیمه کیږي.
- ماده ۷۳۹:
- سند رهن (ورانت) نیز عیناً دارای تشریحات مندرجۀ ماده (۷۳۸) بوده وبه سند قبض ضمیمه میشود.
- ماده ۷۴۰:
- د معاملاتو د سندونو کاپي په اصولی صورت د عمومی گدامونو د پانډو په جمله کښې په مرتب ډول ساتلی کیږي.
- ماده ۷۴۰:
- کاپي اسناد معاملات بصورت اصولی در جمله اوراق گدام های عمومی مرتب و حفظ می گردد.
- ماده ۷۴۱:
- د قبض او ورانت سند د تودیع
- ماده ۷۴۱:
- سند قبض و ورانت به نام تودیع

کننده و یا شخص ثالث که از طرف تودیع کننده تعیین میگردد تنظیم میشود.

ماده ۷۴۲:

حامل سند قبض و ورائت میتواند اشیاء مودوعه را به تفریق رسید مطالبه نماید و یا رسید عمومی خود را به تفریق هر جنس رسید تقاضا کند درین صورت مصارف تهیه اسناد بدمه تقاضا کننده است و رسید عمومی که قبلاً اخذ داشته است باطل میشود.

ماده ۸۴۳:

سند قبض و (ورانت) علیحده علیحده و یا مشترکاً بصورت ظهر نویسی قابل انتقال است ظهر نویسی باید دارای تاریخ همان روزی باشد که اجرا شده است.

ماده ۷۴۴:

از ظهر نویسی احکام ذیل بوجود می آید:

۱- ظهر نویسی مشترک سند قبض و (ورانت) ملکیت اموال را منتقل میسازد.

۲- تنها ظهر نویسی ورائت باعث گروی اموال به شخصی میگردد که

کوکونکی یا دریم شخص په نامه چې د تودیع کوونکی له خوا ټاکل کیږي جوړیږي.

ماده ۷۴۲:

د قبض او ورائت د سند حامل کولای شي چې سپارلی شوی شيان د رسید په تفریق و غواړي او یا د هر جنس په تفریق خپل عمومي رسید و غواړي په دې صورت د اسنادو جوړولو مصارف د تقاضا کوونکی په غاړه دي او هغه عمومي رسید چې پخوا يې په لاس راوړي دی باطلیږي.

ماده ۷۴۳:

د قبض او (ورانت) سند ځانځانته او یا په گډه سره د شالیکني (ظهر نویسی) په صورت د انتقال وړدی. شالیکنه باید د هغې ورځې نېټه ولري چې اجراء شوی ده.

ماده ۷۴۴:

له شالیکني څخه لاندېني احکام پیدا کیږي:

۱- د قبض او (ورانت) د سند گډه شالیکنه د مالونو ملکیت منتقل کوي.

۲- یواځې د ورائت په شالیکنه د مالونو د گروي باعث هغه چاته کیږي

چي ورائت ورته نقل شوی دی.

ورانت باو انتقال یافته است.

۳- یواځي د قبض د سند په شاليکنه (په دی شرط چي د ورائت د حامل حق محفوظ پاتی شي) د سپارل شويو مالونو او ذخيرو ملکیت انتقالوی.

۳- تنها ظهر نویسی سند قبض (بشرطیکه حق حامل ورائت محفوظ بماند) ملکیت امتعه و ذخایر مودوعه را انتقال می دهد.

ماده ۷۴۵:

د ورائت په شاليکنه باید د پور او د تکت پولی اندازه او د مودی د راتگ نېټه ولری.

ظهر نویسی ورائت باید محتوی مقدار دین و تکت پولی و تاریخ حلول موعد باشد.

ماده ۷۴۶:

د ورائت د په شاليکنی تشریحات کت مټ د قبض په سند کښي هم داخل او په شاليکونکی يي لاس لیکوی.

تشریحات ظهر نویسی ورائت عیناً در سند قبض نیز درج و ظهر نویس امضا می نماید.

ماده ۷۴۷:

ورانت او د قبض سند په گډه سره د سپینی شاليکنی په صورت ظهر نویسی کیدای شي.

ورانت و سند قبض مشترکاً بصورت ظهر نویسی سفید میتواند ظهر نویسی شود.

ماده ۷۴۸:

په عمومی گدامونو کښي د سپارل شويو ذخيرو او مالونو تر مراقبت لاندې نیول، توقیف یا رهن جائز نه دی. مگر د ورائت او د قبض د سند د ضیاع او یا د میراث

تحت مراقبت گرفتن توقیف و یا رهن اموال و ذخائر مودوعه به گدام های عمومی جایز نمی باشد، مگر در صورت ضیاع ورائت و سند قبض و یا اختلاف از

رهگذر ميراث و افلاس که درينصورت به امر و قرارمحکمه رفتار ميشود.

ماده ۷۴۹:

حامل یک سند قبض که از ورائت تفریق گردیده باشد می تواند دینی را که ذریعه ورائت تأمین گردیده با تکت پولی های آن تا حلول موعد به گدام های عمومی تودیع و قبل از حلول وعده اشیا را از مکازین خارج نماید.

مبلغیکه تودیع ميشود در مقابل اعاده ورائت به حامل آن داده ميشود.

ماده ۷۵۰:

سند قبضیکه از ورائت تفریق شده حامل آن اگر بخواهد میتواند یک قسمتی از اموال و ذخایر مودوعه به گدام عمومی را با تودیع یک مقدار پول متناسب به مجموع دیونی که از همان قسمت اموال در اول مرحله تحت مسئولیت مکازین تأمین شده است واپس بگیرد.

ماده ۷۵۱:

حامل ورائت در صورتیکه در بسر

او افلاس له مخی د اختلاف په صورت چي په دی حال کښي د محکمی په امر او قرار رفتار کيږي.

ماده ۷۴۹:

د قبض د يوه سند حامل چي له ورائت څخه جلا شوی وی کولای شي هغه پور چي د ورائت په ذریعه تأمین شوی وی سره د هغو له تکت پولیو د مودی تر رسیدلو عمومی گدامونو ته وسپاری او د وعدی له رسید لونه پخوا شیان له گدامونو څخه وپاسی.

هغه مبلغ چي سپارل کيږي د ورائت د اعادي په مقابل کښي حامل ته ورکول کيږي.

ماده ۷۵۰:

د قبض هغه سند چي له ورائت څخه جلا شوی وی حامل يې که وغواړي کولای شي عمومی گدام ته د سپارل شويو مالونو او ذخيرو يوه برخه سره د يوی متناسبی اندازی پیسو له سپارني هغو ټولو پورونو ته چي د مالونو له همغی برخی څخه په لومړي مرحله کښي د گدامونو تر مسئولیت لاندې تأمین شوی دی بیرته واخلي.

ماده ۷۵۱:

د ورائت حامل په دی صورت چي د ده

رسیدن موعد طلب او تسويه نشده باشد مانند حامل برات ميتواند مال مرهون را طبق احکام رهن تجارتي ده روز بعد از اعتراض بفروش برساند.

ماده ۷۵۲:

احوال مندرجه ماده (۷۴۸) مانع فروش نميشود اما قيمت الی قرار قطعی بحیث و ديعه در گدام می ماند.

ماده ۷۵۳:

اجوره گدام و مصارفیکه برای تأدیة محصولات گمرکی و یا سائر محصولات اموال و ذخایر از جانب گدام های عمومی ميشود در استیفا از مال مرهون حق اولیت دارد.

ماده ۷۵۴:

پولی که از مال مرهون بدست می آید بعد از وضع مصارف و اجوره متذکره ماده (۷۵۳) بقیه برای تسويه معامله با حامل سند در گدام می ماند.

ماده ۷۵۵:

حامل و رانت وقتی می تواند به مدیون و یا به ظهر نویس های آن

د طلب د مودی په پسر رسیدلو کنبې تسويه نه وی شوی لکه د برات د حامل غوندی کولای شي گرومال د تجارتي رهن له احکامو سره سم له اعتراض څخه لس ورځې وروسته وپلوري.

ماده ۷۵۲:

په (۷۴۸) ماده کنبې داخل احوال د پلورنی مانع نه کیږي. مگر قيمت تر قطعی قرار پورې په گدام کنبې د ودیعی په حیث پاتی کیږي.

ماده ۷۵۳:

د گدام اجوره او هغه مصارف چې د مالونو او ذخیرو د گمرکی او نورو محصولاتو د ورکړې د پاره د عمومی گدامونو له خوا کیږي له مرهون مال څخه په استیفا کنبې د اولیت حق لری.

ماده ۷۵۴:

هغه پول چې له مرهون مال څخه په لاس راځی وروسته د (۷۵۳) مادې د ذکر شویو مصارفو او اجوری له وضع نور د سند له حامل سره د معاملی د تسویې د پاره په گدام کنبې پاتی کیږي.

ماده ۷۵۵:

د و رانت حامل هغه وخت کولای شي پوروری او یا د هغه په شالیگونکی ته

مراجعة وکړې چې د مرهون مال پلورنه د هغه د پور بسه ونکړي.

ماده: ۷۵۶

د قبض او (ورانت) حامل د هغې زمانې د تیریدو تابع دی چې د برات په خصوص کېنې مقرر شویده په شالیکونکی ته د مراجعې د پاره د ذخیرو او مالونو د پلورنې ورځ د زمانې د تیریدو مبدأ حسابیږي.

ماده: ۷۵۷

د هغه وړانت حامل چې اعتراض يې نه دی کړی او یا يې په قانونی موده کېنې د مرهونو مالونو په پلورنه اقدام نه وی کړی د شالیکونکو په مقابل کېنې خپل ټول حقوق له لاسه باسی مگر د پورپورې په برابر دده د دعوی حق پاتی کیږي.

ماده: ۷۵۸

هغه حامل چې د قبض سند یا وړانت ضایع کوی د ملکیت د اثبات او ضمانت ورکولو په شرط کولای شي چې د تجارتي واک لرونکی محکمې له اجازې او په محلی جریدو کېنې له اعلان او له هغې موده، تیریدو نه وروسته چې د اعتراض د پاره ټاکلی شوی ده د هغو مثنی وغواړی که د له لاسه وتلي وړانت وعده سرته رسیدلی

مراجعة نماید که فروش مال مرهون طلب او را کفایت نکند.

ماده ۷۵۶:

اسناد قبض و (ورانت) تابع آن مرور زمانی می باشد که در خصوص برات مقرر شده است برای مراجعه به ظهنویس ها مبدأ مرور زمان روز فروش اموال و ذخایر حساب میشود.

ماده ۷۵۷:

حامل وړانتیکه اعتراض ننموده و یا در مدت قانونی بفروش اموال مرهون اقدام نکرده باشد همه حقوق خود را در مقابل ظهر نویس ها ضایع میکنند اما در برابر مدیون حق دعوی او باقی می ماند.

ماده ۷۵۸:

حاملیکه سند قبض و یا وړانت را ضایع میکند بشرط اثبات مالکیت و دادن ضمانت می تواند پس از اجازه محکمه صلاحیتدار تجارتي و بعد از اعلان به جراید محلی و مرور مدتیکه برای اعتراض تعیین شده مثنی آنرا مطالبه نماید اگر وعده وړانت ضایع شده بسر رسیده باشد به

اساس تقاضای حامل محکمه
میتواند دربارهٔ تسویه دین اجازه
بدهد اگر اجازه متعلق به گدام و
ورانت باشد کیفیت هم بگدام
وهم به مديون اولی ابلاغ
میشود مالک گدام و مديون می
توانند در مقابل اجازه محکمه
اعتراض نمایند.

در این صورت محکمه دربارهٔ
اعتراض فوراً حکم صادر میکند
اگر حکم به نفع دائن باشد
موقتاً تحت اجراً گرفته میشود
ولی تا وقتی که اعلام محکمه کسب
قطعیت میکند مبلغیکه از
فروش مال مرهون حاصل
میشود بامر محکمه به محل
مصون تودیع میشود.

ماده ۷۵۹:

اصول و شرایط تأسیس گدام های
عمومی و اموال قابل تودیع به
اساس هدایت یا لایحه های
مخصوصه تعیین میشود.

فصل نهم وکالت تجارتي

ماده ۷۶۰:

موضوع وکالت تجارتي اجرای

وی د حامل د غوښتنې په اساس
محکمه کولای شي چې د پور د تسويې
د پاره اجازه ورکړي. که اجازه په گدام
اوورانت پورې اړه ولری نو کیفیت هم
گدام او هم لمړنی پورورپی ته
ابلاغیږي. د گدام خاوند او پورورپی
کولای شي چې د محکمی د اجازې په
مقابل کښې اعتراض وکړي.

په دی صورت محکمه د اعتراض په
باره کښې فوراً حکم صادروی، که
حکم د پور وال په گټه وی په مؤقت
ډول تر اجراً لاندې نیول کیږي مگر
تر هغه وخته پوری چې د محکمی
اعلان قطعیت مومی هغه مبلغ چې د
مرهون مال له پلورنې څخه په لاس
راځی د محکمی په امر په یوه مصون
محل کښې ایښودلی کیږي.

ماده ۷۵۹:

د عمومی گدامونو د تأسیس او د
سپارنی وړمالو نو اصول او شرطونه د
مخصوصو لایحو او هدایت په اساس
ټاکل کیږي.

فصل نهم تجارتي وکالت

ماده ۷۶۰:

د تجارتي وکالت موضوع د مؤکل په

معاملات تجارتي است بنام و حساب مؤكل وكالت تجارتي بلا اجرت اجراء شده نمي‌تواند.

ماده ۷۶۱:

وكالت تجارتي ولو اينكه محتوى الفاظ و تعبيرات عموميه باشد تا وقتيكه صراحت مخصوص موجود نباشد نمي‌تواند شامل معاملات غير تجارتي باشد.

اگر وكيل درباره بعضي از امور مربوطه به يك كار از مؤكل خود هدايت گرفته باشد وكالت در قسمت هاي متبقيه همان كار بر اعتبار خود باقى است.

وكالت براي يك كار معين داده ميشود همه معاملاتي را كه براي اجراي اين كار لازم است بدون تذكر جداگانه در بر ميگيرد.

ماده ۷۶۲:

تاجر ميتواند وكالتي را كه باو سپرده ميشود قبول و يا ترديد كند ولي در حال ترديد مجبور است:

اول: كيفيت را بدون فوت وقت اطلاع دهد.

نامه او حساب سره د تجارتي معاملاتو اجرا ده تجارتي وكالت بي اجرت اجراء كيداي نشي.

ماده ۷۶۱:

تجارتي وكالت كه خه هم عمومي الفاظ او تعبيرات ولري ترهغه وخته چي مخصوص صراحت موجود نه وي په غير تجارتي معاملاتو كښي شاملېداي نشي.

كه وكيل د ځينو مربوطو كارونو په باره كښي له خپل مؤكل څخه په يوه كار كښي هدايت اخيستي وي د هغه كار په پاتي برخو كښي د هغه وكالت پخپل اعتبار پاتي دي.

وكالت د يوه ټاكلي كار دپاره وركول كيږي ټول هغه معاملات چي د دي كار د اجرا دپاره لازم دي بي له ځانگړي يادوني په دغه وكالت كښي شامل دي.

ماده ۷۶۲:

تاجر كولای شي هغه وكالت چي ده ته سپارل كيږي قبول يا رد كړي مگر د ترديد په حال كښي مجبور دي چي:

اول: بي د وخت له فوته د كيفيت اطلاع وركړي.

دوم: الی وصول خبر تردید به مؤکل تدابیر لازم را برای محافظه اموال و وقایه مؤکل از خساره اتخاذ نماید بر عکس آن مجبور به جبران خساره متولده است.

ماده ۷۶۳:

اگر مؤکل بعد از وصول خبر تردید در یک زمانیکه بمسافه متناسب باشد شخص دیگری را تعیین ننماید وکیل می تواند بر طبق ماده (۶۵۵) به محکمه مراجعه و تعیین شخص امین را برای محافظه اموال خواهش نماید و علاوه تقاضا کند که اندازه مصارف اجازه فروش را از اموال مربوطه اعطا کند.

ماده ۷۶۴:

اگر وکیل علائم واضحی مشاهده نماید که دال بر خساره اموال در اثنای سفر باشد مکلف است تا برای تأمین دعوی مؤکل علیه نقل دهنده اشیاء خسارات را کشف و تدابیر لازم را حتی الامکان برای محافظه اموال اتخاذ نماید در صورت وجود خطر تلف شدن کامل اشیاء مطابق

دوهم: مؤکل ته د تردید د خبر تر رسیدلو پوری د مال د ساتنی او له خساری خخه د مؤکل د گوبنی دپاره لازم تدبیرونه ونیسی. د دې په عکس د پېښې شوی خساری په جبران مجبور دی.

ماده ۷۶۳:

که مؤکل د تردید د خبر رسیدلونه وروسته په یو زمان کښې چې متناسبه مسافه وی کوم بل شخص ونه ټاکې وکیل کولای شي چې له (۶۵۵) مادې سره سم محکمی ته مراجعه وکړي او د مالونو د ساتنی د پاره د یوه امین شخص ټاکل وغواړي برسیره په هغه تقاضا وکړي چې د مصارفو په اندازه له مربوطو مالونو خخه د پلورنی اجازه ورکړي.

ماده ۷۶۴:

که وکیل واضحی علامی وویښی چې په سفر کښې د مالونو په خساره دلالت کوی مکلف دی ترڅو د شیانو په نقل ورکونکی باندي د مؤکل د دعوی د تأمین د پاره خساری کشفی کړي او د مالونو د ساتنی د پاره تروسی پوری لازم تدبیرونه ونیسی. د شیانو د کامله تلفیدو د خطر د وجود په صورت دې د محکمی په اجازه له (۶۵۵) مادې سره

ماده (۶۵۵) به اجازه محکمه آنرا بفروش رسانیده و کیفیت را بلا معطلی به مؤکل اطلاع بدهد بر عکس و کیل به جبران خساره متولده از اهماال خود مسئول است.

ماده ۷۶۵:

هرگاه اموالیکه بمقصد فروش بوکیل فرستاده میشود سریع الفساد و یا معروض به تغییراتی باشد که خطر تنزیل قیمت ایجاب کند و برای استیذان از مؤکل وقت مساعد موجود نباشد و یا خود مؤکل در دادن از آن معطلی کند و کیل باساس امر محکمه ذی صلاحیت مطابق ماده (۶۵۵) در فروش اموال اقدام می نماید.

ماده ۷۶۶:

وکیل مجبور است تمام احوالی را که باعث تعدیل و یا رفع وکالت شده باشد به مؤکل اطلاع دهد.

ماده ۷۶۷:

وکیل از خساره وارده در اشیائیکه بحساب مؤکل در نزد او میباشند در صورتی مسئول است که خسارات وارده در اثر احوال فوق العاده و یا

سم هغه ویلوری او کیفیت دی بی له خنده مؤکل ته اطلاع ورکری که نه وکیل د خپلی بی پروایی له کبله د پېښې شوی خساری په ورکړه مجبور دی.

ماده ۷۶۵:

که چېرې هغه مالونه چې د پلورنی په مقصد وکیل ته ورلیږل کیږي ژر فاسدیږي یا تغییر مومی چې د قیمت د ټیټوالی خطر ایجاب کړی او له مؤکل څخه د اجازی غوښتلو وخت مساعد نه وي او یا پخپله مؤکل په اجازه ورکولو کښې خنډ وکړی وکیل د واک لرونکی محکمی په امر له (۶۵۵) مادې سره سم د مالونو په پلورنه کښې اقدام کوی.

ماده ۷۶۶:

وکیل مجبور دی د ټولو هغو احوالو څخه چې د وکالت د تعدیل او یا رفع باعث شوی وی مؤکل ته اطلاع ورکړی.

ماده ۷۶۷:

وکیل په هغو شیانو کښې له پېښو شویو خسارو څخه چې د مؤکل په حساب له ده سره وی په دې صورت مسئول دی چې پېښې شوی خساری د فوق العاده احوالو

اسباب مجبوره و يا ناقص موجوده در خود اشياء بوجود نيامده باشد.

ماده ۷۶۸:

وكيل مؤظف است در زمان معقول و مناسب پول مؤكل را تسليم و ارسال نمايد و اگر اين وظيفه را ايفا نكند مجبور است از همان تاريخ تكت پولی تأديه و عند الايجاب خساره وارده را جداگانه جبران نمايد.

ماده ۷۶۹:

وكيل نميتواند به اوامر صريح و قطعی مؤكل مخالفت كند بر عكس مجبور به جبران خساره ميشود كه از اين حيث توليد ميگردد ولی اگر اجرائى و كالت نظر به امريه مؤكل خساره كلی را برای مؤكل محقق ميگرداند به استيذان مؤكل معامله را تأخير داده ميتواند.

ماده ۷۷۰:

در معاملاتيكه هدايت صريح مؤكل موجود نباشد و وكيل معامله را تا هدايت مؤكل تأخير داده ميتواند ولی اگر فوريت كار برای استيذان مؤكل مساعد نباشد و يا وكيل اجازه داشته

او يا د مجبره اسبابو او يا پخپله په شيانو كښې د موجوده نقصانو په اثر نه وی پيدا شوی.

ماده ۷۶۸:

وكيل مؤظف دی چې په مناسب او معقول وخت كښې د مؤكل روپۍ واخلی او وروپې ليرې او كه دا وظيفه اجراء نكړی نو مجبور دی چې له همغی نېټې څخه تكت پولی وركړی او د ايجاب له مخې پېښه شوی خساره جلا وركړی.

ماده ۷۶۹:

وكيل نشي كولای چې د مؤكل له صريح او قطعی امر وڅخه مخالفت وكړی او كه نه په هغې خساری وركولو باندي مجبورېږی چې له دې لارې پيدا كيږي مگر كه د وكالت اجراء نظر د مؤكل امريې ته د مؤكل د پاره كلی خساره پېښوی د مؤكل په اجازه معامله ځنډولی شي.

ماده ۷۷۰:

په هغو معاملاتو كښې چې د مؤكل صريح هدايت موجود نه وی و وكيل معامله د مؤكل تر هدايت پورې ځنډولی شي مگر كه د كار فوريت د مؤكل تر استيذان پورې وخت ونه لری او يا وكيل اجازه ولری ترڅو د گټورو

باشد تا در دائره شرايط مفیده حرکت کند درين حال ميتواند با بصيرت معامله را اجراء نمايد.

ماده ۷۷۱:

وکیل مجبور است بعد از ايفای وکالت کیفیت را بلا تأخير به مؤکل اطلاع دهد اگر وکیل از حدود وکالت خود تجاوز کرده باشد در صورتیکه مؤکل بعد از اطلاع از معامله در زمان لازم جواب ندهد مثل این است که موافقه کرده است.

ماده ۷۷۲:

اگر وکیل مبلغی را که بحساب مؤکل گرفته برای مقاصد معينه استعمال نمايد طوريکه از تاريخ گرفتن پول مجبور به پرداخت تکت پولی است همچنين مسئول جبران خساره عدم ايفای وکالت هم میباشد و اگر حيله و خدعه بکار برده باشد مورد تعقیبات جزائیه نیز قرار خواهد گرفت.

ماده ۷۷۳:

اشخاص ثالث که با وکیل مقاوله عقد نموده اند وکالت نامه مطالبه نمایند وکیل مجبور است آنرا ارائه نماید و

شرايطو په دائره کنبې حرکت وکوی په دی حال کنبې کولای شي چې په ډیر فکر سره خپله معامله اجراء کړی.

ماده ۷۷۱:

وکیل مجبور دی چې وروسته د وکالت له اجراء کولونه بی له ځنده مؤکل ته اطلاع ورکړی که وکیل د خپل وکالت له حدودو څخه تیری کړی وي نوکه مؤکل له معاملی څخه له اطلاع وروسته په لازم وخت کنبې ځواب ورنکړی داسی گنل کیږي چې موافقه یې کړی ده.

ماده ۷۷۲:

که وکیل هغه مبلغ چې د مؤکل په حساب یې اخیستی دی د ټاکلی مقصد د پاره استعمال نکړی په هغه ډول چې د روپو د اخیستلو له نبتې نه د ټکت پولې په ورکړی مجبور دی په همدې شان د وکالت د نه اجراء کولو د خساری له جبران څخه هم مسئول دی او که حيله او چل یې کړی وی تر جزائې تعقیباتو لاندې به هم راشي.

ماده ۷۷۳:

که دریم کسان چې له وکیل سره مقاوله ترلې ده وکالت نامه وغواړی وکیل مجبور دی چې هغه ورته بنکاره کړی

الاشخاص ثالث می توانند از عقد رجوع کند اگر وکیل اثبات کند که اشخاص ثالث در حین عقد از هدایات مؤکل بوکیل مطلع بوده اند از عقد رجوع نمی توانند.

ماده ۷۷۴:

اگر وکالت کسیکه بحیث وکیل و یا ممثل یک شخص حرکت میکند حقیقت پیدا نکند و یا معامله را که خارج صلاحیت انجام نموده است از طرف مؤکل تصویب نشود بالذات مسئول همان معامله است.

ماده ۷۷۵:

مؤکل مکلف است و سائل لازمه اجرای وکالت را برای وکیل فراهم سازد مگر اینکه خلاف آن در مقاله قبول شده باشد.

ماده ۷۷۶:

اجرت وکالت در صورت عدم وجود مقاله از طرف محکمه نظر به عرف و احوال و شرایط وکالت تعیین می شود.

ماده ۷۷۷:

طلبات وکیل از مؤکل در ضمن اجرای وکالت در صورتی مرجح است که این طلبات پول پیشگی

او که نه دریم کسان کولای شی چې له عقد خخه رجوع وکړی که وکیل اثبات کړی چې دریم کسان د عقد په وخت کښې د مؤکل له هدایت خخه خبر وو نو له عقد خخه رجوع نشي کولای.

ماده ۷۷۴:

که د هغه چا وکالت چې د یوه شخص د وکیل یا ممثل په حیث حرکت کوی حقیقت پیدا نکړی او یا هغه معامله چې له واک خخه د باندې یې اجراء کړی ده د مؤکل له خوا تصویب نشي پخپله دی د هغې معاملی مسئول دی.

ماده ۷۷۵:

مؤکل مکلف دی چې وکیل د پاره د وکالت د اجراء لازم وسایل راغونډ کړی مگر دا چې په مقاله کښې د هغه په خلاف قبول شوی وی.

ماده ۷۷۶:

د وکالت اجرت په دی صورت چې مقاله ترمنځ نه وی د محکمی له خوا نظر د وکالت عرف او احوالو او شرایطو ته ټاکل کیږي.

ماده ۷۷۷:

د وکالت د اجراء په ضمن کښې له مؤکل خخه د وکیل طلبات په دې صورت مرجح دی چې دا طلبات د

استقراض و برات صادر شده در مقابل مال موضوع وکالت و یا اجرت وکالت و مبالغیکه به اشکال دیگر راجع بموضوع وکالت قرض گرفته میشود تولید شده باشد. اگر اشیای مؤکل از طرف وکیل فروخته شده باشد مصارف مربوط را میتواند از قیمت اشیا مرجحاً تحصیل نماید.

ماده ۷۷۸:

برای اینکه ترجیح متذکره ماده (۷۷۷) صورت گرفته بتواند لازم است تا وکیل طلبات خود را که بالای مؤکل دارد ذریعه محکمه به مؤکل تبلیغ بدارد و در تبلیغ علاوه نماید که اگر در ظرف پنج روز مؤکل دین خود را تسویه ننماید بفروش اموالیکه حق ترجیح دارد اقدام می‌ورزد مؤکل حق دارد باین تبلیغ اعتراض و وکیل را به محکمه دعوت نماید. مؤکل مجبور است این اعتراض را در ظرف سه روز از تاریخ تبلیغی که به او شده توسط محکمه به اطلاع وکیل برساند.

اگر مؤکل در محل اقامتگاه وکیل کدام اقامتگاهی نداشته باشد مدت

وکالت موضوع د مال او یا د وکالت د اجرت په مقابل کښې پېشکۍ روپۍ استقراض او برات صادر شوی وی او هغه روپۍ چې د وکالت د موضوع په خصوص کښې په نورو شکلونو پور اخیستل کېږي پیدا شوی وی. که د مؤکل شیان د وکیل له خوا پلورل شوی وی کولای شي چې مربوط مصارف د شیانو له قیمت څخه مرجحاً تحصیل کړي.

ماده ۷۷۸:

لپاره د دې چې په (۷۷۷) ماده کښې ذکر شوی ترجیح صورت ونیولی شي لازم دی ترڅو خپل طلبات چې په مؤکل یې لری د محکمی په ذریعه مؤکل ته تبلیغ کړي او په تبلیغ کښې زیات کړي چې که مؤکل په پنځو ورځو کښې خپل پور تسویه نکړي د هغو مالونو په پلور نه کښې چې د ترجیح حق لری اقدام کوی مؤکل حق لری چې په دی تبلیغ اعتراف وکړي او وکیل محکمی ته وغواړي، مؤکل مجبور دی له هغې نېټې څخه چې ده ته یې تبلیغ شوی دی دا اعتراض په موده د درې ورځو کښې د محکمی په ذریعه وکیل ته ورسوی.

که مؤکل د وکیل د استوګنې په محل کښې استوګنځی ونه لری د اعتراض

موده په لاندې ډول اوږدېږي:

اعتراض قرار ذیل تمدید میشود:

که د مؤکل د استوګنې ځای د محکمې په حوزه کېنې وی د اعتراض موده شل ورځې او که مؤکل په کوم یوه ولایت کېنې اوسېږي د اعتراض موده یې څلوېښت ورځې ده.

هرگاه محل اقامت مؤکل در حوزه محکمه باشد مدت اعتراض بیست روز و اگر مؤکل در یکی از ولایات مقیم باشد مدت اعتراض چهل روز است.

که مؤکل په د باندېنو ملکونو کېنې استوګنه ولری د اعتراض موده یې عبارت له هغو مودو څخه ده چې د حقوقی محاکماتو په اصولو کېنې مقررې شوی ده.

اگر مؤکل در ممالک اجنبیه اقامت داشته باشد مدت اعتراض عبارت از مدت های است که در اصول محاکمات حقوقی مقرر شده است.

د مودې د تیریدو یا د اعتراضاتو د تردید په صورت وکیل کولای شي چې د څېړنې موضوع مالونه د (۶۵۵) مادی له احکامو سره سم وپلوری.

در صورت مرور مدت و یا تردید اعتراضات وکیل میتواند اموال موضوع بحث را بر طبق احکام ماده (۶۵۵) بفروش رساند.

۷۷۹ ماده:

د یوه معین کار د پاره د متعددو وکیلانو د ټاکلو په حال کېنې که د هغو د عمل اشتراک د ټاکلو په حال کېنې که د هغو د عمل اشتراک تصریح شوی نه وی نوهریود بل د نشتوالی په صورت د معاملی د اجرا واک لری او که د وکیلانو د کار اشتراک تصریح شي او د هغو د ځینو له خوا وکالت قبول نشي.

ماده ۷۷۹:

در حال تعیین وکلای متعدد برای کار معین هرگاه اشتراک عمل آنها تصریح نشده باشد هر کدام در صورت عدم وجود دیگری صلاحیت اجرای معامله را دارد اگر اشتراک عمل وکلاء تصریح شود و از طرف بعضی آنها وکالت قبول نگردد.

هغه وکیلان چې اکثریت لری کولای

وکلائیکه اکثریت دارند میتوانند

شي چي وکالت قبول کړي او معامله پای ته ورسوي.

وکالت را قبول و معامله را انجام دهند.

۷۸۰ ماده:

که مؤکل بی له معقول سبب څخه وکیل عزل کړي او یا هغه کارچي د وکیل له خوا تعهد شوی دی د وکیل د گونښه توب او استعفی په اثر تکمیل نشي نو هغه طرف چي د دې امر باعث کيږي مکلف دی چي د مقابل طرف د خساری تاوان ورکړي.

در صورت عدم سبب معقول اگر مؤکل وکیل را عزل نموده و یا کاریکه از طرف وکیل تعهد گردیده است در اثر کناره گیری و استعفاي وکیل تکمیل نشود طرفیکه باعث این امر میشود مکلف است خساره طرف مقابل را جبران نماید.

۷۸۱ ماده:

که د وکیل او یا مؤکل د افلاس، وفات او یا تقصیر په اثر وکالت خاتمه وموی نو وکیل یا هغه چاته چي د هغه قایم مقام کيږي د کار د تکمیل د اجرت په تناسب حق الزحمه ورکوله کيږي.

اگر در اثر افلاس یا وفات و یا تقصیر مؤکل و یا وکیل وکالت خاتمه یابد به وکیل و یا کسیکه قایم مقام آن میشود به تناسب اجرت تکمیل کار حق الزحمه داده میشود.

لسم فصل
کمیسیون کاری

فصل دهم
کمیسیون کاری

۷۸۲ ماده:

هغه څوک چي تجارتي معاملات په خپل نامه او د معاملی د خاوند (امر) په حساب د یو اجرت په مقابل کښي د عاداتی کسب په حیث اجرا کوی (کمیسیون کار) او هغه مقاوله چي د معاملی د خاوند او د کمیسیون

شخصیکه معاملات تجارتي را بنام خود و بحساب صاحب معامله (امر) در مقابل یک اجرت بحیث کسب معتاده اجرا میکند (کمیسیون کار) و مقاوله که در بین صاحب معامله و کمیسیون

کار منعقد میگردد (مقاله کمیشن)
نامیده میشود.

ماده ۷۸۳:

اگر صاحب معامله اجرای آنرا
بنام خود صراحتاً شرط گذاشته
باشد این مقاله تابع احکام
وکالت تجارتی است.

ماده ۷۸۴:

هرگاه در این فصل احکام
مخصوصه راجع به حقوق و
وجائب متقابله آمر و کمیشن
کار موجود نباشد احکام وکالت
تطبيق میشود.

ماده ۷۸۵:

حقوق و وجائب ناشی از
معامله کمیشن منحصراً
متعلق به کمیشن کار است نه آمر
و اشخاص ثالث.

ماده ۷۸۶:

کمیشن کار مکلف است اموری را
که صراحتاً و یا ضمناً قبول کرده
است اجرا و اكمال نماید کمیشن
کاریکه بدون استناد به اسباب
قانونیه مندرجه مواد (۷۸۹) و
(۷۹۰) امور محوله را اجرا و انجام
نمی کند مجبور است خسارات

کار ترمنخ ترله کیبری (دکمیشن
مقاله) بلله کیبری.

ماده ۷۸۳:

که د معاملې خاوند د هغې اجراء
په خپل نامه صراحتاً شرط ایښی
وی دا مقاله د تجارتی وکالت د
احکامو تابع ده.

ماده ۷۸۴:

که په دی فصل کښې د آمر او
کمیشن کار د متقابله حقوقو او
وجایو په خصوص کښې مخصوص
احکام موجود نه وی نود وکالت
احکام تطبيق کیږي.

ماده ۷۸۵:

د کمیشن له معاملی څخه پیدا
شوی حقوق او وجایب خاص په
کمیشن کار پوری اړه لری نه په آمر
او دریم شخص پوری.

ماده ۷۸۶:

کمیشن کار مکلف دی هغه کارونه
چې صراحتاً یا ضمناً یې قبول
کړی دی اجرا او ترسره کړي. هغه
کمیشن کار چې بی د (۷۸۹)
او (۷۹۰) مادو داخلو قانونیه
اسبابو له استناده محول شوی جاری
نه اجرا کوی مجبور دی چې د آمر د

خسارو تاوان ورکړي.

آمر را جبران کند.

ماده ۷۸۷:

د آمر فوت د کمیشن د مقاولی د فسخ باعث نگرځې حقوق او وجایب ورثی ته منتقل کیږي.

ماده ۷۸۷:

فوت آمر باعث فسخ مقاوله کمیشن نمیگردد حقوق و وجایب به ورثه منتقل میشود.

ماده ۷۸۸:

آمر نشي کولای د کمیشن له داسی مقاولی څخه چې د کمیشن کار له خوا قبوله شوی وی رجوع وکړي.

ماده ۷۸۸:

آمر نمیتواند از چنان مقاوله کمیشن که از طرف کمیشن کار قبول شده رجوع نماید.

ماده ۷۸۹:

که محققه وی چې د کمیشن د موضوع اجراً د بل چایه ذریعه ممکن نه ده او یا د بل شخص په ذریعه د آمر د پاره مشکلات او خساره پیدا کړي نو کمیشن کار نشي کولای چې له خپلی مقاولی څخه رجوع وکړي.

ماده ۷۸۹:

اگر محقق باشد که اجرای موضوع کمیشن بذریعه کسی دیگر ممکن نباشد و یا توسط شخص دیگر برای آمر مشکلات و خساره تولید کند کمیشن کار نمیتواند از مقاوله خود رجوع نماید.

ماده ۷۹۰:

په دی صورت چې د کمیشن د مقاولی د مقرراتو اجراً په روپوپوری تړلی وی او آمر په پوره اندازه نه وی لیرلی او یا دا چې بیان یې کړی وی چې مقتضی روپی دی د کمیشن کار له خوا ورکړلی شي مگر د هغو د ورکړی کیفیت د کمیشن کار د آمر له خوا تصریح شوی نه وی کمیشن کار کولای شي چې تل د کمیشن له مقاولی

ماده ۷۹۰:

در صورتیکه اجرای مقررات مقاوله کمیشن وابسته به پول بوده و آمر به اندازه کافی نفرستاده باشد و یا اینکه بیان نموده باشد که پول مقتضی از طرف کمیشن کار داده شود ولسی چگونگی تأدیه آن از طرف آمر کمیشن کار تصریح نشده باشد کمیشن کار میتواند همیشه از مقاوله

خسخه رجوع وکړی او یا د مقالولی
اجراً تال کړی.

۷۹۱ ماده:

که د کمیشن د مقالولی د مالونو
اټکلی قیمت په دومره اندازه لږ وی
چې د نقلیه وسایلو بسنه ونکړی نو
کمیشن کار مجبور دی چې بی له تاله
آمر ته د دغه کیفیت اطلاع ورکړی
برسېره په دې د دی مالونو د تسلیمی
د پاره کولای شي چې له (۶۵۵) مادې
سره سم له محکمی خسخه د یوه امین
شخص ټاکل وغواړی.

۷۹۲ ماده:

کمیشن کار مکلف دی په هغو
معاملاتو چې د هغو د اجراً تعهد کوی
داسی دقت او بیداری په کار واچوی
چې له یوه بڼه تاجر خسخه په خپلو
شخصی چارو کښې څرگندېږي د
مؤکل د گټو ساتنه، د امرونو په ځای
کول مؤکل ته د تصمیم نیولو د پاره په
مناسب وخت او زمان کښې د معاملی
د مقتضی مطالبو اطلاع او په تیره
بیاد کمیشن او په اسنادو او
تسلیمی باندي د مستند حساب د
ورکولو په خصوص کښې اطلاع او د
حاصلو گټو بی له تاله لیرل د کمیشن
کار د وظیفو جزء دی.

کمیشن رجوع و یا اجرای مقاله را
به تعویق اندازد.

۷۹۱ ماده:

اگر قیمت تخمینی اموال موضوع
مقاله کمیشن به اندازه کم باشد
که مصارف نقلیه را تکافو نکند
کمیشن کار مجبور است کیفیت را
بدون معطلی به آمر اطلاع دهد. بر
علاوه برای تسلیمی اموال مذکور
میتواند تعیین شخص امین را
از محکمه بر طبق ماده (۶۵۵)
مطالبه نماید.

۷۹۲ ماده:

کمیشن کار مکلف است در
معاملاتی که اجرای آن را تعهد می
نماید دقت و بصیرتی را بکار
ببرد که یک تاجر خوب در امور
شخصی خویش ابراز می دارد
حفظ منافع مؤکل، ایفای اوامر
اطلاع مطالب مقتضی معامله در
وقت و زمان مناسب برای اتخاذ
تصمیم به مؤکل و بالخاصه
اطلاع راجع به کمیشن و
اعطای حساب مستند به اسناد
تسلیمی و یا ارسال بلا معطلی
منافع حاصله جزء وظایف کمیشن
کار است.

۷۹۳ ماده:

که کمیشن کار سره له دا ډول تیری او د صلاحیت د بد استعماله معامله پایته ورسوی چې د مؤکل په ضرر تمامه شي دا معامله په خپله د کمیشن کار په باره کښې اعتبار لری مگر هغه دې ته نشي اړ کولای چې د (۷۹۶ او ۷۹۷) مادو د ذکر شویو شرایطو په اساس معامله په خپل حساب قبوله کړی.

۷۹۳ ماده:

اگر کمیشن کار با تجاوز و یا سوء استعمال صلاحیت معامله را انجام دهد که به ضرر مؤکل تمام شود این معامله در مورد خود کمیشن کار اعتبار دارد ولی آمر را وادار ساخته نمیتواند که باساس شرایط متذکره مواد (۷۹۶ و ۷۹۷) معامله را بحساب خود قبول کند.

۷۹۴ ماده:

د مؤکل له امرنو او هدایاتو څخه د کمیشن کار د تخلف په اثر د عقد د باطلو ادعا خاص په آمر پوری اړه لری په کمیشن کار او دریمو کسانو پوری تعلق نه لری.

۷۹۴ ماده:

ادعای بطلان عقد در اثر تخلف کمیشن کار از اوامر و هدایات مؤکل منحصر به آمر بوده به کمیشن کار و اشخاص ثالث تعلق ندارد.

۷۹۵ ماده:

تر هغه وخته پوری چې آمر امر نه وی ورکړی کمیشن کار مجبور نه دی چې د کمیشن د مقاولې د موضوع مالونه بیمه کړی.

۷۹۵ ماده:

تا وقتیکه آمر امری نداده باشد کمیشن کار مجبور نیست اموال موضوع مقاوله کمیشن را بیمه بنماید.

۷۹۶ ماده:

که کمیشن کار د هغو مالونو چې پیرودل کیږي د جنس او ټاکلیو اوصافو په خصوص کښې د آمر له هدایاتو څخه تخلف وکړي آمر مجبور ندی چې هغه قبول کړی.

۷۹۶ ماده:

اگر کمیشن کار از هدایات آمر در باره جنس و اوصاف معینه اموالیکه خریداری میشود تخلف ورزد آمر مجبور نیست آنرا قبول کند.

اگر تخلف در خریداری زیاد تر از آنچه امر معین کرده از طرف کمیشن کار بعمل آید مؤکل میتواند زیادتى را به کمیشن کار واگذاشته و مقدار معینه را قبول نماید.

ماده ۷۹۷:

اگر کمیشن کار اموال موضوع مقاوله را نازل تر از قیمت معینه فروش و یا بلندتر از قیمت معینه خریداری کند امر نخواهد این معامله را بحساب خود قبول نماید در اینصورت مکلف است به مجرد وصول خبر قبول و یا عدم قبول خود را به کمیشن کار اطلاع دهد اگر چنین نکند طوری محسوب میشود که معامله را قبول کرده است، معذک اگر کمیشن کار در ضمن اجرای عمل اظهار نماید که تفاوت قیمت را علیحده می پردازد امر مکلف به قبول معامله اجراء شده است.

اگر کمیشن کار از قیمت معینه امر مخالفت کرده امر از این حیث دچار خساره شده باشد امر میتواند جبران خساره را مطالبه نماید.

ماده ۷۹۸:

هرگاه کمیشن کار نظر بشرایط

که د کمیشن کار له خوا له هغې اندازی خخه چې امر ټاکلی ده په پیرو دلو کښې زیات مخالفت وکړې مؤکل کولای شي چې هغه زیادت کمیشن کار ته پرېږدی او ټاکلی اندازه قبوله کړي.

ماده ۷۹۷:

که کمیشن کار د مقاولی د موضوع مالونه له ټاکلی قیمت خخه ټیټ وپلوری او یا یې له ټاکلی قیمت خخه لوړ وپیری او امر ونه غواړی چې دا معامله په خپل حساب کښې قبوله کړی پدی صورت کښې مکلف دی چې د خبر د رسید لو سره سم د خپلی قبولی یا نه قبولی خخه کمیشن کار ته اطلاع ورکړی او که داسې ونکړې داسی گڼل کیږي چې معامله یې قبول کړی ده، سره له دې کمیشن کار د کار د اجرا په ترڅ کښې ووايي چې د قیمت تفاوت جلاور کوی، امر د اجرا شوی معاملی په قبولو مکلف دی.

که کمیشن کار د امر له ټاکلی قیمت خخه مخالفت وکړې او امر له دې لاری په خساره اخته شوي وی امر کولای شي چې د خساری تاوان وغواړی.

ماده ۷۹۸:

که کمیشن کار نظر د امر ټاکلیو

معینه آمر معامله را با شرایط مساعد تری انجام داده باشد منافع اضافی متعلق به آمر است.

ماده ۷۹۹:

حساباتی را که کمیشن کار میدهد باید با مندرجات دفاتر مطابقت داشته باشد. کمیشن کاریکه به آمر خود بر خلاف حقیقت ورقه حساب داده و یا در این ورقه نرخ اشیا و شرایط مقاولات منعقدہ را با سوء نیت تغییر میدهد و مصارف غیر و یا مخارج اضافہ از مقدار حقیقی را قید می نماید حق مطالبه اجرت او ساقط و از نتایج معاملات اجراء شده شخصاً مسؤل میشود.

ماده ۸۰۰:

کمیشن کاریکه بدون اجازه آمر به اشخاص ثالث پول پیشکی و یا اعتبار می دهد چنان محسوب میگردد که قبول کرده که نفع و ضرر معامله به او متعلق است.

اگر در محل اجرای معامله عرف تجارتی مقتضی باشد که برای تادیبه قیمت بمشتری مهلت داده شود در حالیکه بر خلاف آن امر نباشد کمیشن

شرایطو ته معامله په مساعدو شرایطو پای ته رسولی وی اضافه گتپې په آمر پوری اړه لری.

ماده ۷۹۹:

هغه حسابو نه چې کمیشن کار یې ورکوی باید د دفترونو له مندرجاتو سره مطابقت ولری. هغه کمیشن کار چې خپل آمر ته د حقیقت په خلاف د حساب پانه ورکوی او یا په دی پانه کښې د شیانو نرخ او د منعقدہ مقاولاتو شرایطو ته د بدنیت له مخې تغییر ورکوی او غیر واقعی مصارف او یا له حقیقی اندازی څخه زیات مخارج قید وی د ده د اجرت غوښتنې حق ساقط او د اجراء شویو معاملاتو له نتایجو څخه شخصاً مسؤل یې.

ماده ۸۰۰:

هغه کمیشن کار چې بی د آمر له اجازی دریمو کسانو ته پیشکی پیسی او یا اعتبار ورکوی داسی گڼل کیږي چې قبوله کړی یې ده چې گټه او ضرر د معاملی په ده پوری اړه لری.

که د معاملی د اجراء په محل کښې تجارتی عرف مقتضی وی چې د قیمت د ورکړې د پاره دی پیروونکی ته مهلت ورکړشي په دی حال کښې چې د هغه په خلاف د آمر امر نه

کار می تواند مهلت را بالذات اعطا نماید.

ماده ۸۰۱:

کمیسیون کار اگر بفروش نسبه مجاز هم باشد نمی تواند به اشخاصیکه به عدم اقتدار مالی و بد معامله گي معروف اند مال امر را به فروش برساند.

ماده ۸۰۲:

کمیسیون کاریکه به اجازه امر اموال او را به صورت نسبه می فروشد مکلف است به تعقیب اجرای معامله اسامی مشتریان را به امر اطلاع نمایند و بر عکس فروش مذکور نقدي محسوب میشود.

ماده ۸۰۳:

کمیسیون کاریکه خرید برات را بدمه گرفته باشد باید حین ظهر نویسی برات بدون کدام قید و شرط آنرا به امر منتقل سازد.

ماده ۸۰۴:

کمیسیون کار از لحاظ دیون مربوط به اشخاص ثالث که طرف معامله اش میباشد در مقابل امر مسئول نیست ولی اگر بر خلاف آن مقاوله و یا عرف تجارتي موجود

وی کمیسیون کار کولای شي چې پخپله مهلت ورکړي.

ماده ۸۰۱:

کمیسیون کار که خه هم په پور ورکولو اجازه ولری نشي کولای په هغو کسانو چې په ناتوانی او بد معامله گي مشهور دی د امر مال وپلوری.

ماده ۸۰۲:

هغه کمیسیون کار چې د امر په اجازه د هغه مالونه په پور سره پلوری مکلف دی چې د معاملی له اجراء نه وروسته د پیروندنکو د نومونو خخه امر ته اطلاع ورکړي او که داسی ونکړي نو دا پلورنه نقدي بلله کیږي.

ماده ۸۰۳:

هغه کمیسیون کار چې د برات پیرونده یې په غاړه اخیستی وی باید د برات د شالیکني په وخت کښې بی له کوم قید او شرط خخه هغه امر ته منتقل کړي.

ماده ۸۰۴:

کمیسیون کار له دریمو کسانو سره د مربوطو پور ونوله وجي چې د ده معامله ورسره ده د امر په مقابل کښې مسئول نه دی. مگر که د هغه په خلاف تجارتي عرف یا مقاوله

باشد کمیشن کار بدرجه اشخاص ثالث مسئول میباشد در اینصورت کمیشن کار در برابر این مسئولیت باخذ یک اجرت علیحده مستحق میباشد.

ماده ۸۰۵:

کمیشن کار بعد از اكمال معامله متعهدده حق مطالبه اجرت را دارد در معامله ای که از طرف کمیشن کار اداره شده ولی در اثر عوامل مربوط به شخص آمر به نتیجه نمی رسد نیز حق طلب اجرت را دارا میباشد برای معاملاتیکه در نتیجه علل دیگری عقیم می ماند کمیشن کار می تواند باندازه زحمتی که متحمل شده نظر به عرف محلی تقاضای جبران نماید.

ماده ۸۰۶:

کمیشن کار می تواند پول های پیشکی و مصارف را با تکت پولی آن قبل از اكمال وظیفه کمیشن کاری مطالبه کند در این صورت مجبور است حسابی مستند به اسناد به آمر بدهد.

مصرف نقلیه و گدام در جزء مصارف کمیشن کار قابل قلمداد است، ولی

موجوده وی نوکمیشن کار د دریمو کسانوپه درجه مسئول دی په دی صورت کمیشن کار د دی مسئولیت په مقابل کنبی د یوه ځانگړی اجرت د اخیستلو مستحق دی.

ماده ۸۰۵:

کمیشن کار وروسته د تعهد کړی معاملی له اكمال څخه د اجرت د غوښتنې حق لری په هغې معاملی کنبی چې د کمیشن کار له خوا اداره شوی وی مگر په خپله په آمر پوری د مربوطو عواملو په اثر نتیجی ته نه رسیږی هم د اجرت د غوښتنې حق لری د هغو معاملاتو د پاره چې د نورو علتونو په نتیجه کنبی بی اجرا پاتی کیږی کمیشن کار کولای شي د هغه زیار په اندازه چې ایستلی یی دی نظر محلی عرف سره سم تاوان وغواړی.

ماده ۸۰۶:

کمیشن کار کولای شي چې پخوا د کمیشن کاری د وظیفی له اكمال نه پیشکی پیسی او مصارف سره د هغو له تکت پولی وغواړی په دی صورت کنبی دی مجبور دی چې په اسنادو مستند حساب آمر ته ورکړی.

د نقلیه او گدام مصرف د کمیشن کار د مصارفو په جزء کنبی د قلمداد وړ

دی، مگر د مستخدمینو (مامورینو) اجرت په هغه کښې شاملیدای نشي.

اجرت مستخدمین (مامورین) در آن شامل شده نمیتواند.

۸۰۷ ماده:

هغه کمیشن کار چې د بیه لرونکو پاڼو او یا د ټاکلی نرخ لرونکو مالونو پلورونه او پیروونه یې په بورس یا بازار کښې په غاړه اخیستی وی په دی حال کښې چې د هغه په خلاف د آمر امر موجود نه وی کولای شي کوم شي چې پیری د پلورونکی په صفت له خپل مال څخه ورکړي او کوم شي چی پلوری د پیروونکی په حیث یې ځانته واخلي په دی صورت کمیشن کار مجبور دی چې د بورس یا بازار د ټاکلی نرخ له مخې حساب ورکړي په دی صورت آمر ته د کمیشن کاری، د وظیفی په ځای کولو د اطلاع نېټه د معاملی د اجراء نېټه بلله کیږي د نورو خصوصیاتو په باره کښې د تجارتي بیعی احکام تطبیق کیږي.

ماده ۸۰۷:

کمیشن کار یکه بیع و شرای اوراق بهادار و یا امتعه دارای نرخ معین در بورس و یا بازار را متعهد شده باشد در حالیکه بر خلاف آن امر امر موجود نباشد می تواند چیزی را که می خرد به صفت بایع از مال خود اعطاء و شی را که می فروشد به حیث مشتری برای خود اخذ نماید درینصورت کمیشن کار مجبور است که نظر به نرخ معینه بورس و یا بازار حساب بدهد تاریخ اطلاع ایفای وظیفه کمیشن کاری به این صورت به آمر تاریخ اجرای معامله محسوب میشود. درباره خصوصیات دیگر احکام بیع تجارتي تطبیق میشود.

د مقاولی په ذریعه د دې مادې حکم په آمر باندي تعدیلیدای نشي.

حکم این ماده توسط مقاوله بر علیه آمر تعدیل شده نمیتواند.

۸۰۸ ماده:

په دی صورت چې د کمیشن کاری معامله د (۸۰۷) مادی په ترتیب اجرا شي کمیشن کار د کمیشن او عادی مصارفو اخیستلو مستحق دی.

ماده ۸۰۸:

در صورتیکه معامله کمیشن کاری به ترتیب ماده (۸۰۷) اجرا شود کمیشن کار مستحق اخذ کمیشن و مصارف عادی میباشد.

۸۰۹ مادہ:

کميشن کار کولای شي چي خپل طلب د (۷۷۷) مادي له مخې له هغو پيسو څخه چي د معاملي د اجرا په نتيجه کښي يې د آمر په حساب په لاس راوړي دی (دده د آمر د پوروالثو په مقابل کښي) ترجيحاً پوره کړي.

۸۰۹ مادہ:

کميشن کار می تواند طلب خود را به اساس ماده (۷۷۷) از مبالغه که در نتیجه اجرای معامله به حساب آمر تحصيل می کند (در مقابل آمر و دائنين او) ترجيحاً استيفاء نماید.

۸۱۰ مادہ:

که کميشن کار د کميشن معامله چي له (۸۰۷) مادي سره اجرا کړي ده بی د هغه شخص له تصريح څخه چي معامله يې ورسره کړي ده آمر ته اطلاع ورکړي آمر حق لري چي دا د پلورني او پيرونسي معامله د کميشن کار په حساب اجرا شوي وگڼي.

۸۱۰ مادہ:

اگر کميشن کار معامله کميشن را که بر طبق ماده (۸۰۷) اجرا نموده بدون تصريح شخص طرف معامله به آمر اطلاع نماید آمر حق دارد اين معامله بيع و شراء را به حساب کميشن کار اجراء شده تلقي کند.

۸۱۱ مادہ:

ترهغه وخته پوري چي کميشن کار ته صريحاً اجازه نه وي، نشي کولای چي د خپل آمر د مال مارک تبديل کړي.

۸۱۱ مادہ:

تا وقتیکه کميشن کار صريحاً مجاز نباشد نمی تواند مارک امتعه آمر خویشرا تبديل کند.

۸۱۲ مادہ:

که يوه معامله د متعددو آمرينو د مالونو په باره کښي اجرا شي کميشن کار مؤظف دی چي خپلو دفترونو کښي د مالونو مالک په صريح صورت قيد کړي.

۸۱۲ مادہ:

اگر يک معامله درباره اموال آمريين متعدد اجراء گردد کميشن کار مؤظف است در دفاتر خویش مالک اموال را بصورت صريح قيد نماید.

یوولسم فصل
د نقلیاتو کمیشن کاري

فصل یازدهم
کمیشن کاری نقلیات

۸۱۳ ماده:

هغه څوک چې په خپل نامه او د امر په حساب يې د تجارت د مال د حمل او نقل کسب غوره کړی وی د نقلیاتو کمیشن کار بلل کيږي.

ماده ۸۱۳:

شخصيکه بنام خود و حساب آمر حمل و نقل مال التجاره را بحیث پیشه اتخاذ کرده باشد کمیشن کار نقلیات نامیده میشود.

۸۱۴ ماده:

د نقلیاتو کمیشن کار نشي کولای چې له هغه اجرت نه زیات چې له وړونکی سره يې قرارداد کړی دی د امر په حساب قید کړی.

ماده ۸۱۴:

کمیشن کار نقلیات نمیتواند بیش از اجرتی را که با نقل دهنده قرارداد کرده به حساب آمر قید کند.

۸۱۵ ماده:

د نقلیاتو کمیشن کار د اجرت د غوښتنې حق هغه وخت پیدا کوی چې مالونه يې نقل کوونکی ته تسلیم کړی وی.

ماده ۸۱۵:

کمیشن کار نقلیات وقتی حق مطالبه اجرت را پیدا میکند که اموال را به نقل دهنده تسلیم کرده باشد.

۸۱۶ ماده:

د نقلیاتو د سند یا د هغه علم او خبر چې د نقلیاتو د سند قایم مقام وی او

ماده ۸۱۶:

ارائه سند نقلیات علم و خبری که قایم مقام سند نقلیات باشد

رسید قبض تودیع اموال به گدام و مکازین وسیله اثبات اموال بدست کمیشن کار است از حیث مصارف نقلیات و اجرت کمیشن کار است از حیث مصارف نقلیات و اجرت کمیشن و پولهای پیشکی این اموال در نزد کمیشن کار بحیث گروهی دانسته میشود.

ماده ۸۱۷:

هرگاه کمیشن کاران متعدد یکی بعد دیگر در نقل اموال وساطت نموده باشند کمیشن کارانیکه مؤخرأً وساطت نموده اند مجبورند حقوق کمیشن کاران پیش تر از خود را مخصوصاً حق رهن آنها را بر اموالیکه نقل داده شده تأمین نمایند.

اگر طلب یک کمیشن کار از طرف کمیشن کار متعاقب تأمین شود حق رهن کمیشن کار اولی به کمیشن کار متعاقب انتقال می یابد.

ماده ۸۱۸:

در صورتیکه کمیشن کار نقلیات اجرت نقل دهند را تادیه نماید حقوق او بخودش انتقال میکند.

دغه رنگه گدام او مکازینو ته د مالونو د سپارنی د قبض درسید بنکاره کول د کمیشن کار په لاس کښې د مالونو د اثبات وسیله ده دغه مالونه د نقلیاتو د لگښتونو او د کمیشن د اجرت او د پیشکی پیسو له حیثه له کمیشن کار سره د گروهی په حیث گڼل کیږي.

ماده ۸۱۷:

که متعددو کمیشن کارانو یوله بل نه وروسته د مالونو په نقل کښې وساطت کړی وی نو هغه کمیشن کاران چې وروسته یې وساطت کړی دی مجبور دی چې له دوی نه د پخوا کمیشن کارانو حقوق او خاص بیاد هغوی د رهن حق په هغو مالونو باندې چې نقل ورکړی شوی دی تأمین کړی.

که د یوه کمیشن کار طلب د وروستی کمیشن کار له خوا تأمین شي د لومړی کمیشن کار د رهن حق وروستی کمیشن کار ته نقل کیږي.

ماده ۸۱۸:

په دې صورت چې د نقلیاتو کمیشن کار د نقل ورکوونکی اجرت ورکړی حقوق یې په خپله ده ته نقلیږي.

۸۱۹ مادہ:

په دې صورت چي د هغه په خلاف کومه مقاوله موجوده نه وي د نقلیاتو کمیشن کار کولای شي چي مالونه د خپلو وسایلو په ذریعه نقل کړي.

۸۱۹ مادہ:

در صورتیکه بر خلاف آن مقاوله موجود نباشد کمیشن کار نقلیات میتواند اموال را ذریعه وسایل خود نقل دهد.

که د آمر د غوښتنې له امله د نقلیاتو کمیشن کار علم او خبر د هغه په نامه سره تنظیم او صادر کړي وی او یا د نقلیې اجرت او مصارف یې په یوه ټاکلی مبلغ په مقطوع صورت فیصله کړي وی په دی حال کښې د خپل آمر په مقابل کښې حقوقاً د نقل ورکونکي حیثیت پیدا کوی.

هرگاه کمیشن کار نقلیات علم و خبر را نظر به تقاضای آمر بنام او تنظیم و صادر نموده باشد و یا اجرت نقلیه و مصارف را بیک مبلغ معین بصورت مقطوع فیصله کرده باشد درین حال در مقابل آمر خود حقوقاً حیثیت نقل دهنده را پیدا میکند.

۸۲۰ مادہ:

د نقلیاتو د کمیشن کار مسئولیت وروسته له هغې نېټې څخه چي مالونه د مرسل الیه له خوا اخیستل شوی وی له یو کال نه وروسته ساقطیږي.

۸۲۰ مادہ:

مسئولیت کمیشن کار نقلیات یک سال بعد از تاریخیکه اموال از طرف مرسل الیه تسلیم گرفته میشود ساقط میگردد.

که هغه ټول مالونه چي د نقل تعهد یې شوی وی ضایع شوی وی نود زمانی تیریدل له هغې نېټې څخه شروع کیږي چي مالونه سپارل کیده.

اگر اموالیکه نقل آن تعهد شده کاملاً ضایع شده باشد مرور زمان از تاریخیکه اموال تسلیم داده میشود آغاز میگردد.

که مالونه د کمیشن کار دچم او حیلې په اثر ورک ښوول شوی وی او یا خراب او ناقص شي یا ناوخته ورسپارل شوی وی د کمیشن کار

هرگاه اموال در اثر حيله کمیشن کار گم شده وانمود شده و یا ناقص و خراب گردد و یا ناوقت تر تسلیم داده شده باشد مسئولیت کمیشن

کار در ظرف مدت‌های معینه فوق
ساقط نمیگردد.

مسئولیت په پورتنیو ټاکلیو مودو
کښې نه ساقطیږي.

فصل دوازدهم نقلیات

حصه اول احکام عمومی

ماده ۸۲۱:

تعهد حمل و نقل اموال و یا
اشخاص در خشکه و دریا و فضاء
در مقابل اجرت از طرف نقل
دهنده بنام مقاوله نقلیات
خوانده میشود.

ماده ۸۲۲:

مقررات این فصل بر اشخاصیکه
معاملات نقلیات را پیشه خود
نساخته و بصورت عارضی در نقل
اموال و اشخاص تعهداتی بنمایند نیز
تطبیق میگردد.

ماده ۸۲۳:

تمام دعاوی ناشی از مقاوله
نقل با شمول دعوی استرداد
اجرت خلاف حقیقت
نقلیات بعد از مرور یک سال
ساقط میگردد.

این مدت در نقل اموال از روز

دولسم فصل نقلیات

لومړۍ برخه عمومی احکام

۸۲۱ ماده:

د نقل ورکوونکی له خوا د اجرت په
مقابل کښې په وچه او دریا او فضا
کښې د مالونو او یا اشخاصو د حمل
او نقل تعهد د نقلیاتو د مقاولی په
نامه بلل کیږي.

۸۲۲ ماده:

د دې فصل مقررات په هغو کسانو چې
د نقلیاتو معاملی یې خپل کسب نه
وی گرځولی او په عارضی صورت د
مالونو او اشخاصو په نقلو لو کښې
تعهدونه وکړي هم تطبیق کیږي.

۸۲۳ ماده:

ټولی هغه دعوی چې د نقل له مقاولی
څخه پیدا کیږي د نقلیاتو د خلاف
حقیقت اجرت د استرداد د دعوی په
شمول د یوه کال له تیرېدلو څخه
وروسته ساقطیږي.

دا موده د مالونو په نقل کښې د سپار

تسليم و در نقل اشخاص از تاريخ مواصلت شروع ميشود اگر اموال تماماً ضايع گرديده و يا اشخاص مواصلت ننموده باشند مدت مرور زمان از تاريخيکه اموال تسليم و اشخاص مواصلت می نمود حساب می گردد.

اگر ثابت شود که اموال از رهگذر حيله نقل دهنده ضايع شده يا نقص نموده و يا ناوقت تر تسليم شده مسئوليت نقل دهنده در ظرف مدتهاي فوق ساقط نمیشود.

حصه دوم نقل اموال

ماده ۸۲۴:

در صورتیکه نقل دهنده تقاضا کرده باشد مرسل مکلف بدادن سند نقلیه در دو نسخه میباشد ممکن است مقاوله نقلیه بموافق طرفین بدون سند نقلیه با تسليمی اموال به نقل دهنده بعمل آید.

ماده ۸۲۵:

سند نقلیات باید محتوی شرایط ذیل باشد:

لوله ورخي او د اشخاصو په نقل کښې د رسيدلوله نېټې څخه شروع کېږي. که مالونه ټول ضايع شوی وی او يا اشخاص نه وی رسيدلی نوموډې تېرېدل له هغې نېټې څخه چې مالونه تسليميدل او اشخاص رسيدل حسابېږي.

که ثابت شي چې مالونه د نقل ورکوونکی د چم او د حيلی له مخې ضايع شوی دی يا يې نقص کړی دی يا ناوخته سپارل شوی دی نو د نقل د ورکوونکی مسئوليت په پورتنیو موډو کې نه ساقطېږي.

دوه يمه برخه دمالونو نقل

ماده ۸۲۴:

په دې صورت چې نقل ورکوونکی تقاضا کړی وی لېږونکی مکلف دی چې د نقلیې سند په دوو نسخو کې ورکړی ممکن دی چې د نقلیې مقاوله د دواړو خواوو په موافقه بی د نقلیې له سنده نقل ورکوونکی ته د مالونو په تسليمی سره وشي.

ماده ۸۲۵:

د نقلیاتو سند باید د لاندې شرایط ولری:

- ۱- د مرسل اليه آدرس د مالونو د لېږنې ځای، د مال د تحویلي په خصوص کښې شرح مېنې په (امر) او یا د اقتضا له مخې (حامل ته).
- ۱- آدرس مرسل اليه محل ارسال اموال شرحی دایر بر تحویلی مال مېنې بر (امر) و یا عند الاقتضاء به (حامل).
- ۲- د ظرفیت د تول قید او د مالونو شمیر او که مالونه د پاکټ په صورت وی د پاکټ لمبرونه سره د باربندي له علامو او وصف.
- ۲- قید وزن ظرفیت، و عدد اموال، و اگر اموال بصورت پاکت باشد نمبرهای پاکت با علامات و وصف باربندي.
- ۳- د مرسل هویت او د استوگنې ځای.
- ۳- هویت و اقامتگاه مرسل.
- ۴- د نقل ورکونکی هویت او د استوگنې ځای.
- ۴- هویت و اقامتگاه نقل دهنده.
- ۵- د نقلیاتو د اجرت اندازه او که اجرت یې ورکړی وی د هغه توضیح.
- ۵- مقدار اجرت نقلیات و اگر اجرت پرداخته شده باشد توضیح آن.
- ۶- د نقل ورکولو د اجراء موده.
- ۶- مدت اجرای نقل دادن.
- ۷- نور هغه خصوصیات چې د طرفینو په منځ کښې ټاکل شوی وی.
- ۷- خصوصیات دیگریکه در بین طرفین قرار داده شده باشد.
- ۸- هغه ضرر او مسئولیت چې د دې شرایطو د کوم یوه له نه درجېدو څخه پېښ شي او یاله دې پاس موادو څخه یو سهواً درج نشي او یا له حقیقت څخه مخالف قید شي په لېږونکی پوری اړه لری.
- ۸- ضرر و مسئولیتی که از رهگذر عدم درج یکی از این شرایط وارد شود و یا یکی از مواد فوق سهواً درج نشود و یا مخالف حقیقت قید شود عاید به مرسل است.
- که هغه مالونه چې نقل کول کېږي لکه
- اگر اموالیکه نقل داده میشود

خطرناک از قبیل باروت و مواد انقلابیه باشد مرسلیکه این کیفیت را به اطلاع نمی رساند مجبور به جبران خساره است که ازین رهگذر وارد میشود.

ماده ۸۲۶:

مرسل مجبور است اوراق گمرکی و اسناد دیگر را که برای نقل اموال بکار می آید به نقل دهنده تودیع کند هرگاه این اوراق و اسناد منظم و به حقیقت موافق و تکمیل نباشد مرسل از آن مسئول است.

ماده ۸۲۷:

اگر سند نقلیات تنظیم نگردیده باشد نقل دهنده در صورت درخواست مرسل مکلف است علم و خبری که در آن خصوصیات سند نقلیات درج باشد ترتیب و امضاء نموده بمرسل تسلیم نماید.

ماده ۸۲۸:

یک نسخه سند نقلیات بعد از امضاء از طرف مرسل به نقل دهنده تودیع و با اموال یکجا فرستاده میشود نسخه دیگر بامضای نقل دهنده به مرسل اعاده میگردد.

باروت او نور چاود بدونکی مواد خطرناک وی نو هغه لیرونکی چې د کیفیت اطلاع نه ورکوی د هغې خساری په تاوان ورکولو باندي مجبور دی چې ددې له امله پېښیږي.

ماده ۸۲۶:

لیرونکی مجبور دی چې گمرکی پانې او نور اسناد چې د مالو نو د نقل د پاره په کار کیږي نقل کوونکی ته وسپاری که چېرې دا پانې او اسناد منظم او له حقیقت سره سم تکمیل نه وی نو لیرونکی یې مسئول دی.

ماده ۸۲۷:

که د نقلیاتو سند تنظیم شوی نه وی نقل ورکوونکی د لیرونکی د غوښتنې په صورت کې مکلف دی هغه علم او خبر چې په هغه کښې د نقلیاتو د سند خصوصیات درج وی ترتیب اولاس لیک کړي او لیرونکی ته یې وروسپاری.

ماده ۸۲۸:

د نقلیاتو د سند یوه نسخه د لیرونکی ترلاسیک وروسته نقل ورکوونکی ته سپارل کیږي او له مالونو سره یو ځای لیږل کیږي بله نسخه یې د نقل ورکوونکی په لاس لیک سره لیرونکی ته اعاده کیږي.

اگر سند نقلیات محرر به امر و یا حامل باشد ظهر نویسی و یا تسلیمی آن حکم نقل ملکیت اموال را دارد.

شکل و نتایج ظهر نویسی تابع همان احکامی است که درباره اسناد تجارتي وضع شده است.

ماده ۸۲۹:

اگر نقل دهنده درباره وضعیت اموال و اخذ اشیاء در سند نقلیات و یا در ورقه علیحده که بموجب اشیاء را قبول کرده شرحی قید نکرده باشد چنین محسوب می شود که عدم وجود نقص ظاهری اموال را تصدیق کرده است.

معذالک اگر نقل دهنده اموال را بدون اعتراض هم قبول کرده باشد میتواند ادعا و اثبات کند که نقایص غیر ظاهر و غیر قابل ادراک در آن وجود داشته باشد.

ماده ۸۳۰:

نقل دهنده مجبور است مطابق امری که در باره ارسالی اموال باو داده شده است رفتار نماید باستثنای احوال فوق العاده و مجبره که خودش باقتضای احوال

که د نقلیاتو سند په امر او یا حامل لیکلی شوی وی د هغه په شالیکنه او یا تسلیمی د مالونو د ملکیت د نقل حکم لری.

په شا د لیکنی شکل او نتیجی د هغو احکامو تابع دی چې د تجارتي اسنادو په باره کښي وضع شوی دی.

ماده ۸۲۹:

که نقل کوونکی د مالونو د وضعیت او د شیانو د اخیستلو په باره کښي د نقلیاتو په سند او یا په بیله پايه کښي چې د هغو له مخي يې شيان قبول کړي وی کومه شرح نه وی قید کړی داسی گڼل کیږي چې د مالونو د ظاهري نقص نشتوالی يې تصدیق کړی دی.

سره له دی که نقل کوونکی مالونه بی له اعتراضه هم قبول کړی وی کولای شي چې دا دعوی او اثبات وکړي چې پت او نه لیدونکی نقصانونه په هغو کښي موجود دی.

ماده ۸۳۰:

نقل وړکوونکی مجبور دی له هغه امر سره سم چې د مالونو د لیږنی په باره کښي ده ته ورکړی شوی دی تگ وکړي پرته له فوق العاده او مجبره احوالو چې پخپله دی د احوالو په اقتضا سره

اقدام کولای شي.

اقدام میتواند.

۸۳۱ ماده:

ماده ۸۳۱:

که چپرې د شيانو نقل د هغه فوق العاده حالت او مجبره سبب په اثر چې په دواړو خواوو پوری اړه نلری امکان ونه لری او یا وځنډیږی نو نقل ورکوونکی ته اطلاع ورکړی.

هرگاه نقل اشیاء باثر حالت فوق العاده و سبب مجبره که بطرفین ارتباط نداشته باشد ممکن نگردد و یا بتأخیر افتد نقل دهنده مجبور است کیفیت را فوراً بمرسل اطلاع دهد.

پدی صورت کی لیرونکی کولای شي چې د نقلیاتو د سند نسخه چې نقل ورکوونکی لاس لیک کړیدی اعاده کړی او هغه تسویه چې په (۸۳۴) ماده کښې پیش بینی شوی ده معموله کړی او مقاوله فسخ کړی.

در این صورت مرسل میتواند نسخه سند نقلیات را که نقل دهنده امضاء کرده است اعاده کند و تسویه را که در ماده (۸۳۴) پیش بینی شده معمول داشته و مقاوله را فسخ نماید.

۸۳۲ ماده:

ماده ۸۳۲:

لیرونکی لکه چې له (۸۳۴) او (۸۳۵) مادی سره سم حق لری (د تاوان ورکولو سره) نقلیات پال او شیان مسترد کړی همدا ډول واک لری چې بی له مرسل الیه څخه شیان بل ته تسلیم کړی او یا په بل ډول په هغو کښې تصرف وکړی. مگر نقل ورکوونکی له هغې نښې څخه چې شیان مطلوبه محل ته رسیدلی او مرسل الیه د هغو د تسلیمی تقاضا کړی وی او یا له هغې ورځې څخه چې مرسل الیه د نقلیاتو سند تسلیم کړی او یا نقل ورکوونکی

مرسل چنانچه (مطابق مواد - ۸۳۴ و ۸۳۵) حق دارد با پرداخت غرامت نقلیات را معطل و اشیاء را استرداد کند همچنان صلاحیت دارد بدون از مرسل الیه اشیاء را بدیگری تسلیم و یا طور دیگری در آن تصرف نماید ولی نقل دهنده از تاریخیکه اشیاء به محل مطلوبه واصل شده و مرسل الیه تقاضای تسلیمی آن را کرده باشد یا از روزیکه مرسل الیه سند نقلیات را تسلیم شده و یا نقل دهنده

مرسل اليه را مطلع نموده باشد
نقل دهنده مکلف با اجرای اوامر
مرسل نميباشد.

اگر سند نقلیات در وجه حامل
و یا محرر به امر باشد نقل دهنده
تنها مکلف به اجرای اوامر
شخصی است که سند نقلیات امضا
شده از طرف نقل دهنده را ارائه و
تسلیم نماید.

ماده ۸۳۳:

اگر نظر به هدايات جديد مرسل
و یا مرسل اليه مسافه که طی
میشود و یا مدت نقل زیاد شود
نقل دهنده حق دارد به تناسب
زیادت مسافه و مدت اجرت کرایه و
مصارفی را که در این راه متحمل
شده است تقاضا نماید.

ماده ۸۳۴:

اگر سفر نظر به احوال فوق العاده و
اسباب مجبره که به هیچ یکی از
طرفین مربوط نباشد قطع گردد
نقل دهنده حق طلب کرایه را نسبت
به قطع مسافه و استیفاء مصارفی
را که متحمل گشته دارا می باشد.

اگر در اثر احوال فوق العاده و اسباب
مجبره به نقل شروع نشده باشد نقل

مرسل اليه خبر کړې وی نو نقل
ورکوونکی د لیږونکی د امر و نو په
اجرا مکلف نه دی.

که د نقلیاتو سند د حامل په وجه یا
محرر په امر وی نو نقل ورکوونکی
یواځې د هغه شخص د امر و نو په اجرا
مکلف دی چې د نقلیاتو لاس لیک
شوی سند د نقل ورکوونکی له خوا
بنکاره او تسلیم کړی.

ماده ۸۳۳:

که د مرسل یا مرسل اليه د نویو
هداياتو له مخې هغه مسافه چې وهله
کيږي او یا د نقل موده زیاته شي نقل
ورکوونکی حق لری چې د مسافي او
مودی د زیاتو الي په تناسب هغه کرایه
او مصارف و غواړی چې په دې لاره
کښې یې گاللی وی.

ماده ۸۳۴:

که سفر د فوق العاده احوالو او مجبره
اسبابو له مخې چې په دې دواړو طرفو
باندې اړه نه لری قطع شي نو نقل
ورکوونکی د مسافی د قطع د باری د
هغو مصارفو لاس ته راوړلو په نسبت
چې گاللی یې دی د غوښتنې حق لری.

که د فوق العاده احوالو او مجبره
اسبابو له امله په وړلو سره پیل نه وی

دهنده مستحق اجرت نمیگردد ولی حق دارد مصارف حمل و نقل و غیره مصارف ضروریه را که متحمل شده مطالبه نماید.

ماده ۸۳۵:

اگر حمل به تقاضای مرسل الیه قطع شده باشد مواد ذیل اجرا میشود:

۱- اگر وسیله نقلیه قبل از حرکت توقیف شود مرسل نصف اجوره مقرر و مصارف حمل و تخلیه را با مصارف ضروری دیگریکه از طرف نقل دهنده بعمل آمده باشد متحمل میشود.

۲- اگر وسیله نقلیه بعد از حرکت معطل شده باشد مرسل مکلف است تمام اجرت نقلیه و مصارف تخلیه را با مصارفیکه در اعاده اموال بوی بعمل آمده تحمل کند.

ماده ۸۳۶:

نقل دهنده مکلف است اموال را نظر بمدت مقرره مقاله و یا عرف تجارتي و در صورت عدم آن در ظرف یک مدت معقول نقل بدهد.

ماده ۸۳۷:

اگر اموال بعد از مدت معین

شوی نو وروونکی د اجرت حق نلری لیکن حق لری چي د وړلو، تشونو او نورو هغو ضروري لگښتونو غوښتنه وکړي چي گاللی یې دی.

ماده ۸۳۵:

که باریدل د مرسل الیه په تقاضا قطع شوی وی لاندنی مواد اجرا کیږي:

۱- که د نقلیې وسیله پخوا له حرکت څخه توقیف شي مرسل د مقرره اجوری نیمايي او د باریدو او خالی کولو مصارف سره له هغو نورو ضروری مصارفو چي د نقل وړکونکی له خوا شوی وی متحمل کیږي.

۲- که نقلیه وسیله وروسته له حرکت ته تال شوی وی مرسل مکلف دی چي د نقلیه ټول اجرت او د تخلیې مصارف سره له هغو مصارفو چي د مال په اعاده کښي له ده نه شوی وی په غاړه واخلي.

ماده ۸۳۶:

نقل وړکونکی مکلف دی چي مالونه د مقاولی د مقررې مودی یا تجارتي عرف له مخي او که داسی نه وی په یوه معقوله موده کښي نقل کړي.

ماده ۸۳۷:

که مالونه وروسته له ټاکلی مودی

واصل گـرـدد طرف مربوط
معامله میتواند به تناسب مدت
تأخیر ادعای تنزیل را در اجرت
نقلیه بنماید.

هرگاه مدت تأخیر از دو چند
مدت معینه مقاوله تجاوز نماید
حق اجرت نقلیات تماماً ساقط
میشود و نقل دهنده از خساراتیکه
از این سبب باثبات برسد مسئول
است مقررراتیکه راجع بعدم
مسئولیت نقل دهنده در مقاوله
درج گردد کان لم یکن است. اگر
نقل دهنده اثبات کند که سبب
معطلی مرسل و مرسل الیه و
یا سبب مجبره فوق العاده
بوده است از تأخیر وصول اموال
مسئول نمیشود.

وانمود فقدان و یا عدم کفاف
وسایط نقلیه برای تأخیر عذر
شمرده نمیشود.

ماده ۸۳۸:

نقل دهنده از تاریخ تسلیم اموال
الی تاریخ تسلیم آن به مرسل
الیه از هر نوع ضایعات و خسارات
وارده مسئول است.

ولی اگر نقل دهنده ضیاع و خساره را

ورسیري د معاملی مربوط طرف کولای
شي چي د تأخیر د مودی په
تناسب د نقلیسی په اجرت کنبی د
تنزیل ادعا وکړي.

که د تأخیر موده د مقاولې له ټاکلی
مودی څخه یو په دوه تیری وکړي نو د
نقلیاتو د اجرت ټول حق ساقطیږي او
نقل ورکوونکی له هغو خسارو څخه
چې له دې سببه په اثبات ورسیري
مسئول دی. هغه مقررات چې د نقل
ورکوونکی د نه مسئولیت په خصوص
کنبی په مقاوله کنبی درج شي کان لم
یکن گڼل کیږي که د نقل ورکوونکی
اثبات کړي چې د معطلی سبب مرسل
او مرسل الیه او یا مجبره او فوق
العاده سبب دی د مالونو د رسیدو له
تأخیر څخه مسئول نه دی.

د تأخیر د پاره د نقلیه وسایطو
ورکه یانه کفاف بنودل عذر نه
بلل کیږي.

ماده ۸۳۸:

نقل ورکوونکی د مالونو د تسلیم له
نېټې څخه مرسل الیه ته د ورتسلیمولو
تر نېټې پوری د هر ډول پېښ شویو
ضایعاتو او خساراتو مسئول دی.

مگر که نقل ورکوونکی د هغو ضایع

کیدل او خساری په لاندنیو دلایلو ثابت کړی له مسئولیت څخه وزی:

۱- فوق العاده احوال او مجبره سبب.

۲- په مالونو کښې ذاتی عیبونه او نقصانونه او یا د هغو باربندی.

۳- د هغې ضیاع- خساری ثبوت چې د مرسل او یا مرسل الیه له اعمالو او هدایاتو څخه وی یواځې د دریمې فقرې په ضیاع او خساره کښې که مال ټول ضایع شوی هم وی نقل ورکوونکی په پوره ډول د اجوری مستحق دی، په (۱) او (۲) موادو کښې که د مالونو یوه برخه تلف شوی وی نقل ورکوونکی د پاتې برخې د اجوری اخیستلو مستحق دی.

۳- ثبوت ضیاع خساره که ناشی از اعمال و هدایات مرسل و یا مرسل الیه بوده باشد. تنها در ضیاع و خساره فقره سوم اگر مال تماماً ضایع هم شود نقل دهنده بصورت پوره مستحق اجوره میباشد در موارد (۱) و (۲) اگر قسمتی از اموال تلف شده باشد نقل دهنده مستحق اخذ اجوره قسمت متباقی می باشد.

ماده ۸۳۹:

مسئولیت نقل دهنده در نقل اموال از تاریخیکه اموال را بدان مقصد تسلیم میشود آغاز مییابد.

ماده ۸۴۰:

در اشیائیکه در اثنای نقل حجم و وزن آن کم میشود نقل دهنده میتواند مقدار فیصدی تناقص آنرا قبلاً معین و موافقه طرف معامله را کتباً حاصل کند.

۸۳۹ ماده:

د نقل ورکوونکی مسئولیت د مالونو په نقل کښې له هغې نېټې څخه شروع کیږي چې په دی مقصد یې د مالونو په بارولو پیل کړی وی.

۸۴۰ ماده:

په هغو شیانو کښې چې حجم او تول یې کمېږي نقل ورکوونکی کولای شي چې د هغو تناقص فیصدی اندازه د مخه وټاکي او معامله کوونکی موافقه په لیکنه سره لاس ته راوړي.

در صورتیکه اموال در بسته ها تقسیم شده باشد این مسئولیت برای هر کدام آنها جداگانه تحدید شده باشد.

اگر مرسل و یا مرسل الیه اثبات کند که کمبودی از ماهیت اشیاء نشئت نکرده بلکه در اثر علت دیگری بوجود آمده و یا کمبود کمتر از آن مقداری است که معین شده، آنگاه موضوع تحدید مسئولیت بی تأثیر می ماند.

ماده ۸۴۱:

نقل دهنده از افعال و خطا های تمام نقل دهندگان دیگر که قایم مقام او میشود و آنهاییکه با وی معاونت می کنند و یا کسانیکه نقل اموال را به آنها سپرده است الی تسلیمی اشیاء بمرسل الیه مسئول میباشد.

ماده ۸۴۲:

خساره ضیاع اشیاء نظر به قیمت مندرجه سند نقلیات و اگر در سند نقلیات قیمت ذکر نشده باشد نظر به قیمت جاری مال در محل تسلیم تعیین میگردد.

ضرر خساره اشیاء نظر به

په دې صورت چې مالونه په انډیو کبني تقسیم شوی وی دا مسئولیت دوی هر یوه ته ځانگړی تحدید پدای شي.

که مرسل یا مرسل الیه اثبات کړي چې لږوالی د شيانو د ماهیت څخه نه دی پیدا شوی بلکه د بل علت په اثر پیدا شوی دی او یا لږوالی له هغې اندازې څخه کم دی چې ټاکلی شوی ده. پدی وخت کبني د مسئولیت د تحدید موضوع بی تاثیر پاتی کيږي.

ماده ۸۴۱:

نقل ورکونکی د نورو ټولو هغو نقل ورکونکو سره د ده قایم مقام کيږي او هغو کسانو سره چې له ده سره مرسته کوی او یا هغو کسانو سره چې د مالونو نقل یې هغوته سپارلی دی مرسل الیه ته د شيانو تر تسلیمی پوری مسئول دی.

ماده ۸۴۲:

د شيانو د ضیاع خساره نظر د نقلیاتو د سند مندرجه قیمت ته او که د نقلیاتو په سند کبني قیمت نه وی ذکر شوی نظر د مال جاری قیمت ته د تسلیم په محل کبني ټاکل کيږي.

د شيانو د خساری ضرر نظر د

هغه لومړنی قیمت توپیرته چې د مال له تسلیمی څخه پخوايي د تسلیم په محل کښې وجود درلود او هغه قیمت چې د مالونو له خساری څخه وروسته د تسلیم په محل کښې مروج دی تثبیتېږي.

۸۴۳ ماده:

د شيانو د ضیاع او زیانمنیدو په صورت نقل کوونکی د هغو قیمتونو چې منلی يې دی تضمین کوی د مسافرینو د مالونو ضرر چې بی د ماهیت او قیمت له اظهاره نقل ورکوونکی ته سپاری نظر د هری پېښې او شخص خصوصی احوالوته تعیین او تثبیتېږي.

نقل ورکوونکی د قیمت لرونکو شيانو له ضیاع او ضرر څخه لکه نقدی، حجت، سهمونه د پور سندونه او نوری هغه پانې او سندونه چې د سپارنی په وخت کښې د هغې اطلاع نه ورکوله کیږي مسئول نه دی.

سره له دی په دی صورت چې په ضیاع او ضرر کښې د نقل ورکوونکی حيله او یا فاحش تقصیر ثابت شي د هغو ټولو په ورکړه مکلف دی.

تفاوت قیمت اولی که قبل از تسلیمی مال در محل تسلیم وجود داشت و قتی که بعد از خساره اموال در محل تسلیم مروج است تثبیت میگردد.

ماده ۸۴۳:

در صورت ضیاع و یا خساره مند شدن اشیاء نقل دهنده قیمت های را که قبول کرده تضمین میکند ضرر اموال مسافرین که بدون اظهار ماهیت و قیمت به نقل دهنده تودیع میکند نظر به احوال خصوصی هر واقعه و شخص تعیین و تثبیت می شود.

نقل دهنده از ضرر و ضیاع اشیاء ذیقیمت نقود، حجت، سهام، سندات قرض و دیگر اوراق و اسنادیکه در حین تودیع با او اطلاع داده نمیشود مسئول نمیشد.

معذک در صورتیکه حيله و یا تقصیر فاحش نقل دهنده در ضیاع و ضرر به ثبوت رسد مکلف بتادیه تمام آن می باشد.

۸۴۴ ماده:

هغه نقل ورکوونکی چې له لومړي نقل ورکوونکی څخه وروسته د شيانو نقل ته ملاتړي په ټولو هغو پورونو کېنې چې د منقولو مالونو او د نقلیې د سند له تسليم څخه وروسته پيدا کېږي د لومړي نقل ورکوونکی قايم مقام دی او کولای شي چې د نقلیې په سند او يا په يوه بله پاڼه کېنې د هغو شيانو د وضع کیفیت چې په تسليم ورکړي شوی دی درج او قيد کړي که يې رعايت ونکړي نو د (۸۲۹) مادې حکم ورباندې تطبيق کېږي.

۸۴۴ ماده:

نقل دهندگانیکه بعد از نقل دهندۀ اول به نقل اشیاء مبادرت می ورزند در تمام دیونیکه پس از تسلیم اموال منقول و سند نقلیه بوجود می آید قايم مقام نقل دهندۀ اول میباشند و می توانند در سند نقلیه و یا یکورقه دیگر چگونگی وضع اشیائیرا که تسلیم داده شده است درج و قيد نمایند در عدم رعايت حکم مادۀ (۸۲۹) تطبيق میشود.

۸۴۵ ماده:

نقل ورکوونکی مجبور دی د هغو شيانو له رسيدو څخه چې نقل ورکاوه کېږي مرسل ته اطلاع ورکړي.

۸۴۵ ماده:

نقل دهنده مجبور است از وصول اشیائیکه نقل داده می شود به مرسل اطلاع دهد.

۸۴۶ ماده:

نقل ورکوونکی مجبور دی هغه هدايات چې د شيانو له رسيدو څخه پخوا د شيانو د ساتنې په خصوص کېنې د مرسل اليه له خواده ته ورکړي شوی دی اجراء کړي.

۸۴۶ ماده:

نقل دهندۀ را که قبل از وصول اشیاء از طرف مرسل اليه راجع به محافظت اشیاء به او داده میشود اجراء نماید.

مرسل اليه کولای شي چې د شيانو له رسيدو نه وروسته او يا په هغه صورت چې د نقلیه سند او يا دا ډول علم او خبر حامل وی چې هغه د سند قايم

مرسل اليه ميتواند بعد از وصول اشیاء و يا در صورتیکه حامل سند نقلیه و يا علم و خبری باشد که قايم مقام سند واقع گردد

بعد از مرور تاریخ وصول اموال تمام حقوق آنرا بشمول دعوی جبران خساره که خواه بر له او و یا بر له اشخاص ثالث باشد از نقل دهنده مطالبه نماید.

حامل یک سند نقلیه محرر بحامل و یا محرر بامر بحیث مرسل الیه تلقی میشود.

ماده ۸۴۷:

در صورتیکه خلاف آن مقاوله موجود نباشد اجرت نقلیه با مصارف دیگر بعد از تسلیمی اشیاء در محل مقصود نظر به سند نقلیات از جانب مرسل الیه تادیه میشود.

ماده ۸۴۸:

شخصیکه برای تسلیمی اشیاء نقل شده رجوع می کند در صورتیکه نتواند بدهی خود را تادیه بدارد نقل دهنده مجبور به تسلیم اشیاء نمی باشد اگر در مقدار بدهی اختلافی واقع شود مرسل الیه مقداری را که بحیث قرض بدمه خود قبول دارد تسویه می نماید و راجع به اجرت باقیمانده اگر آنرا به یک بانک معتبر و یا شخص امنیتی تودیع

مقام واقع شی وروسته د مالونو د رسیدود نپتهی له تیریدود هغو تولو حقوق سره د خساری او تاوانه که د ده د پاره وی او که د دریمو کسانو د پاره له نقل کونکی خخه وغواری.

د نقلیه د یوه سند حامل محرر په حامل او یا محرر په امر د مرسل الیه په حیث گنل کیږي.

ماده ۸۴۷:

په دی صورت چې په خلاف یې مقاوله موجوده نه وی د نقلیه اجرت سره له نورو مصارفو په ټاکل شوی حساب کښې د شیانو له تسلیمی نه وروسته د نقلیاتو د سند له مخې د مرسل الیه له خوا ورکول کیږي.

ماده ۸۴۸:

هغه شوک چې د نقل شویو شیانو د تسلیمی د پاره رجوع کوی په دې صورت چې ونشي کولای خپله اجوره ورکړی نقل ورکونکی په تسلیم مجبور نه دی که د اجوری په اندازه کښې اختلاف پینښ شي نو مرسل الیه هغه اندازه چې د پورپه ډول یې په ځان قبوله کړی ده تسویه کوی او د پاتی اجرت په خصوص کښې که هغه یوه معتبر بانک ته او یا امین شخص ته وسپاری

نماید در اینحال نقل دهنده مجبور بتسلیم اشیاء میگردد.

نقل دهنده مجبور نیست قبل از اعاده نسخه ثانی سند نقلیات که خواه محرر به نام و خواه در وجه حامل و یا محرر به امر بوده و دارای امضاء وی باشد اشیاء را تسلیم نماید.

ماده ۸۴۹:

نقل دهنده میتواند برای حصول تمام طلباتی که از مقاوله نقلیه نشئت می نماید اموال را نگاه دارد. اگر نقل دهنده گمان متعدد باشند نقل دهنده آخرین حقوق نقل دهنده گمان اولی را صیانت می کند مبلغی که نظر بماده (۸۴۸) از جانب مرسل الیه به امانت تودیع می گردد از نقطه نظر حق نگهداری نقل دهنده کم اشیاء را دارد.

ماده ۸۵۰:

اگر نقل دهنده آخرین اشیاء را بدون (تقاضای تودیع طلبات به امانت) واستیفاء حق خودش و نقل دهنده گمان ماقبل و یا مرسل را تسلیم نماید. از مبالغ صرف شده و یا دیون مرسل و یا نقل دهندگان اولی

په دی حال کنسبی نقل ورکونکی د شیانو په تسلیم مجبوریری.

نقل ورکونکی مجبور نه دی چې د نقلیاتو د سند د دوهمی نسخی له اعادی څخه پخوا که په نوم لیکل شوی وی او که د حامل په وجه او که په امر لیکلی وی شیان تسلیم کړی.

ماده ۸۴۹:

نقل ورکونکی کولای شي چې د هغو ټولو طلباتو د په لاس راوړلو دپاره چې د نقلیه له مقاولی څخه پیدا کیري مالونه وساتی که نقل ورکونکی متعدد دوی نوروستنی نقل ورکونکی د لومړنیو نقل ورکونکو حقوق ساتی هغه مبلغ چې د (۸۴۸) مادی له مخې د مرسل الیه له خوا امانت سپارلی کیري نظر د نقل ورکونکی د ساتنی حق ته د شیانو حکم لری.

ماده ۸۵۰:

که وروستنی نقل ورکونکی شیان بی د (امانت ته د طلباتو د سپارنی له تقاضا) څخه او بی د خپل او د پخوا نیو نقل ورکونکو او د مرسل د حق له په لاس راوړلو څخه تسلیم کړی نودلگېدلو پیسو او د لومړنیو نقل ورکونکو او یا د مرسل د پورونو

مسئول گنبل کيڀري.

مسئول شمردده ميشود.

مگر په مرسل اليه باندې پخپله د ده د رجوع حق به ساتلی پاتی شي.

ولی حق رجوع خود او به مرسل اليه محفوظ خواهد ماند.

۸۵۱ ماده:

که د شيانو د تسليم په وخت کښې هغه خارجي علامی چې په خساره دلالت وکوي موجودی هم نه وی مرسل اليه حق لری چې د هغو اوضاع او اوصاف د نقل ورکوونکی په حضور او يا د تجارتي محکمی په ذريعه د تسليم په خای کښې معاینه کړی دا حق نقل ورکوونکی هم لری.

۸۵۱ ماده:

اگر در حين تسليم اشیاء علامات خارجي که دلالت بر خساره کند موجود هم نباشد مرسل اليه حق دارد اوضاع و اوصاف آن را در حضور نقل دهندده و يا ذريعه محکمه تجارتي محل تسليم معاینه کند اين حق را نقل دهندده نیز دارا میباشد.

ددې ډول معاینی مصارف په هغه طرف پوری اړه لری چې د معاینی غوښتنه کوی مگر که هغه مصارف چې د مرسل اليه له خوا تسويه کيږي اصلا په نقل ورکوونکی پوری اړه ولری او د نقلیه له ضیاع او خساری څخه پیدا شوی وی له نقل ورکوونکی څخه اخیستل کېدای شي.

مصارف اینطور معاینه مربوط به طرفی است که تقاضای معاینه را می نماید ولی اگر مصارفی که از طرف مرسل اليه تسويه ميشود اصلا متعلق به نقل دهندده بوده و از ضیاع و خساره نقلیه ناشی باشد از نقل دهندده گرفته شده ميتواند.

۸۵۲ ماده:

د تاوان دعوی چې په نقل ورکوونکی باندې اقامه کيږي ممکن دی چې په لومړنیو او يا وروستنیو نقل ورکوونکو باندې هم وشي که ثابت شي چې ضیاع او خساره په هغه وخت

۸۵۲ ماده:

دعاوی غرامت که علیه نقل دهندده اقامه می شود ممکن است که علیه نقل دهندده گان اولی و يا آخری هم به عمل آید اگر ثابت شود که خساره و ضیاع در مدتی

صورت گرفته که نقل دهنده دیگری مال را تسلیم شده بود در سلسله انتقال اموال دعوی علیه او متوجه خواهد شد.

اگر نقل دهنده به سبب اعمالیکه به آن مسئول شمرده نمی شود خساره را جبران کرده باشد یا از این جهت مورت تقاضا و دعوی واقع شده باشد حق رجوع او به نقل دهنده ما قبل و یا نقل دهندگان دیگر که بدین سلسله مسئولیت دارنده محفوظ می باشد.

اگر نقل دهنده که باید از خساره و ضیاع مسئول باشد تعیین شده نتواند ضرر وارده در بین همه نقل دهندگان متناسب به حصه اجرت ایشان تقسیم میشود.

معذلتک اگر نقل دهنده ثابت کند که خساره وارده در مدت نقل مربوط او بوقوع نه پیوسته از اشتراک در جبران خساره معاف است.

ماده ۸۵۳:

در صورتیکه نقل دهنده مرسل الیه را پیدا نکند و یا

کبنی پیننه شویده چپ بل نقل ورکونکی مال تسلیم کری و نو د مالو نو د انتقال په لپ کبنی به دعوی ده ته متوجه شی.

که کوم نقل ورکونکی د هغو چارو په سبب چپ په هغو سره مسئول نه بلل کیږي د یوی خساری تاوان گاللی وی له دی جهته د دعوی تقاضا ورباندې شوی وی نو په لومړنیو نقل ورکونو چپ په دی لپ کبنی مسئولیت لری د رجوع حق ساتلی دی.

که هغه نقل ورکونکی چپ باید له خساری او ضیاع څخه مسئول وی معلوم نکړی شی پینن شوی زیان د ټولو نقل ورکونکو په منځ کبنی د دوی د اجرت د برخی په تناسب ویشل کیږي.

سره له دی که نقل ورکونکی ثابت کری چپ پیننه شوی خساره د نقل د هغې مودی په وخت کبنی چپ په ده پوری یې اړه درلوده نه ده پیننه شوی د خساری په تاوان کبنی له گډون څخه معاف دی.

ماده ۸۵۳:

په دی صورت چپ نقل ورکونکی مرسل الیه پیدا نکړی او یا مرسل الیه

مرسل اليه از قبولی اشیاء امتناع ورزد و یا در قبولی مال معطلی کند و یا یک سبب دیگریکه مانع تسلیم شود بوقوع آید نقل دهنده مکلف است فوراً کیفیت را بمرسل ابلاغ و بجواب او انتظار بکشد اگر امکان اطلاع بمرسل موجود نباشد و یا مرسل در جواب معطلی کند و یا هدایتی دهد که اجرای آن غیر ممکن باشد نقل دهنده می تواند به محکمه تجارتی محلی مراجعه و اشیاء را به تشخیص محکمه به شخص امین تسلیم دهد. خطر و ضرریکه این گونه اشیاء به آن مواجه می باشد متعلق به مرسل است. اشیاء سریع الفساد بوده و در مدت اطلاع وقوع ضرر به مرسل مضمرباشد نقل دهنده بر طبق حکم ماده (۶۵۵) رفتار و اجوره نقلیات و مصارف واقعی را از ماحصل آن استیفاء می کند نقل دهنده مؤظف است تا در کوتاه ترین مدت از کیفیت موضوع به مرسل و مرسل اليه اطلاع دهد در غیر این صورت مورد تقاضای جبران ضرر واقع شده می تواند.

ماده ۸۵۴:

در صورت وجود اوضاع ماده

د شیانو له قبولی خخه منع راوپی او یا د مال په قبولی کښې ځنډ وکړي یا یوبل دا ډول سبب چې د تسلیم مانع شي پېښ شي نقل ورکوونکی مکلف دی چې ډرترږه کیفیت مرسل اليه ته ابلاغ کړي او ځواب ته يې انتظار وباسی که مرسل اليه ته د ابلاغ امکان نه وی او یا مرسل اليه په ځواب کښې معطلی وکړي او یا داسی هدایت ورکړي چې د هغه اجراً ممکنه نه وی نقل ورکوونکی کولای شي چې محلی تجارتی محکمی ته مراجعه وکړي او شیان د محکمی په تشخیص امین شخص ته تسلیم کړي هغه خطر او ضرر چې دا ډول شیان ورسره مخامخ کيږي په مرسل پوری اړه لری شیان ډر فا سدیدونکی وی او د اطلاع په موده کښې د ضرر پېښېدل په مرسل پوری مضمروی نو نقل ورکوونکی به له (۶۵۵) مادی سره سم تگ کوی او د نقلیاتو اجوره او واقعی مصارف به د هغو له ما حصول خخه پوره کوی نقل ورکوونکی مؤظف دی چې په ډیره لنډه موده کښې د موضوع له کیفیت خخه مرسل او مرسل اليه ته اطلاع ورکړي او که داسی ونکړي نو د ضرر تاوان ورځني غوښتل کیدای شي.

ماده ۸۵۴:

د (۸۵۳) مادی د اوضاع د وجود په

(۸۵۳) نقل دهنده مجبور است در نقل اشیاء و حفاظه منافع مالک از سرعت و بصیرت کار بگيرد در غیر آن به جبران خساره که از این حیث به مالک می رسد مکلف می باشد.

ماده ۸۵۵:

تسویه اجوره نقلیات و قبولی بلا شرط اشیاء حق دعوی را علیه نقل دهنده ساقط میگرداند.

معذلک اگر خساره اشیاء قبل از قبولی توسط اهل خبره ایکه محکمه تعیین کرده تثبیت شده باشد حق دعوی مرسل الیه علیه نقل دهنده ساقط نمیشود اگر حین قبولی اشیاء امکان فهمیدن ضیاع و یا نقص آن موجود نباشد بعد از قبولی و تسویه اجوره نقلیات نیز نظر به مواد آتی حق دعوی علیه نقل دهنده محفوظ می ماند:

۱- اگر اثبات شود که ضیاع و خساره در بین مدتی که اشیاء را نقل دهنده اخذ و به مرسل الیه تسلیم کرده واقع شده.

صورت نقل ورکونکی مجبور دی چي د شیانو په نقل او د مالک د گټو په ساتنه کښې له چالاکۍ او بیداری څخه کار واخلی او که داسی نشي نو د هغې خساری په تاوان ورکولو چي له همدې لاری مالک ته رسیږي مکلف دی.

ماده ۸۵۵:

د نقلیاتو د اجورې تسویه او د شیانو بلا شرطه قبولی په نقل ورکونکی د دعوی حق ساقطوی.

سره له دې که د شیانو خساره له قبولی څخه پخوا د هغو کارپوهانو په ذریعه چي محکمې ټاکلی وی تثبیت شوی وی په نقل ورکونکی باندې د مرسل الیه د دعوی حق نه ساقطیږي. که د شیانو د قبولی په وخت کښې د هغو د ضیاع او یا نقص پیژندلو امکان نه وی د نقلیاتو د اجورې ترسویی او قبولی وروسته هم نظر لاندې موادو ته په نقل ورکونکی باندې د دعوی حق ساتلی پاتي کیږي:

۱- که دا اثبات شي چي دغه ضیاع او خساره د هغې مودې په منځ کښې چي شیان نقل ورکونکی اخیستی او مرسل الیه ته یې تسلیم کړی پېښه شوی ده.

۲- اگر معاینه و تدقیق اشیاء هشت روز بعد از فهمیدن ضرر و قبول اشیاء توسط اهل خبره شده باشد. در صورتیکه خساره و ضرر ناشی از حيله و یا تقصیر فاحش نقل دهنده باشد نامبرده نمیتواند ادعای سقوط حق دعوی را بنماید.

حصه سوم
ترانسپورت اشخاص

ماده ۸۵۶:

مسافرین مکلف اند اصولیرا که نقل دهنده برای تنظیم خدمات نقلیه وضع میکند رعایت نمایند.

ماده ۸۵۷:

اگر سفر بعد از عقد و قبل از حرکت معطل گردد احکام ذیل تطبیق میشود:

۱- اگر مسافر در وقت معینه در محل حرکت حاضر شده نتواند حق دارد به وسایل نقل دهنده متعاقب حرکت نماید.

۲- اگر مسافر از عزیمت انصراف کند مستحق استرداد کرایه شمرده نمیشود.

۲- که د شیانو معاینه او تدقیق د هغو په ضرر باندي له پوهیدلو او قبولی. څخه اته ورځې وروسته د پوهو کسانو په ذریعه شوی وی په دی صورت چې ضرر او خساره د نقل ورکوونکی له حیلې او فاحش تقصیر څخه پیدا شوی وی نوموړی نشي کولای چې د دعوی د حق د سقوط ادعا وکوی.

درپیمه برخه
د اشخاصو ترانسپورت

ماده ۸۵۶:

مسافرین مکلف دی هغه اصول چې نقل ورکوونکی یې د نقلیه خدمتونو د تنظیم د پاره وضع کوی رعایت کړی.

ماده ۸۵۷:

که سفر وروسته له عقد او پخوا له حرکت څخه معطل شي لاندنی احکام تطبیق کیږي:

۱- که مسافر په ټاکلی وخت د حرکت ځای ته ونشي رسید لای نوداحق لری چې په نورو هغو نقلیه وسائلو کبسي چې وروسته ځي حرکت وکړي.

۲- که مسافر له تگ څخه منصرف شي د کرایي د بیرته اخیستلو حق نلری.

۳- اگر سفر از رهگذر فوت یا مریضی و یا علل مجبره معطل شود مقاوله کرایه مسترد میگردد.

۴- اگر سفر نظر به علل مجبره متعلق به لوازم نقلیه و یا بدون تقصیر طرفین اجراً شده نتواند عقد (بدون اینکه طرفین مجبور به پرداخت جبران باشند) فسخ میگردد ولی اگر نقل دهنده کرایه را قبلاً اخذ کرده باشد در این حال مجبور به اعاده است.

۵- اگر سفر در اثر عمل و تقصیر نقل دهنده معطل گردیده باشد مسافر می تواند کرایه پرداخته شده را استرداد و طلب جبران خساره نماید.

ماده ۸۵۸:

اگر سفر بعد از عقد و حرکت دچار انقطاع گردد (بشرطیکه مقاوله ای بر خلاف آن نشده باشد) احکام ذیل تطبیق میشود.

۱- اگر مسافر در ضمن راه به خواهش خود از حرکت منصرف شود مجبور به تادیه تمام کرایه است.

۲- اگر نقل دهنده از دوام سفر

۳- که سفر فوت یا مریض او یا مجبره علتونو له مخی معطل شی د کرایای مقاوله مسترد پری.

۴- که سفر نظر مجبره علتو ته په نقلیه لوازم پوری اړه ولری او یا بی د دواړو خواوو له تقصیره اجراً نشي نو عقد (بی له دی چې دواړه خواوی د تاوان په ورکولو مجبوری شی) فسخ کیږي مگر که نقل ورکونکی لاله پخوا څخه کرایه اخیستی وی په دی حال کښې په بیرته ورکولو باندي مجبور دی.

۵- که سفر د نقل ورکونکی د عمل او تقصیر په اثر معطل شوی وی مسافر کولای شی چې ورکړی شوی کرایه بیرته واخلی او د خسارې تاوان وغواړی.

ماده ۸۵۸:

که سفر وروسته له عقد او حرکت څخه له انقطاع سره مخامخ شي (په دی شرط چې د هغه په خلاف کومه مقاوله نه وی شوی) لاندې احکام تطبیق کیږي:

۱- که مسافر په لیار کښې په خپله خوښه له حرکت څخه منصرف شي نو د ټولی کرایې په ورکړه مجبور دی.

۲- که نقل ورکونکی د سفر له دوام

منصرف و یا مسافر در اثر
تقصیر نقل دهنده مجبور به
توقف در نیمه راه شود مجبور به
تادیه کرایه نمیشد.

و اگر مسافر کرایه را قبلاً
پرداخته باشد میتواند
تمام آنرا استرداد و طالب
جبران خساره شود.

۳- اگر سفر از رهگذر سبب
شخصی که مربوط به مسافر
باشد و یا علل مجبره که متعلق
به وسایل نقلیه باشد دچار
انقطاع گردد کرایه متناسب به
مسافه قطع شده پرداخته
میشود. در این صورت هیچ یکی
از طرفین مجبور بجران خساره
بدیگری نیست.

ماده ۸۵۹:

اگر نقل دهنده در اثنای سفر در
محلیکه در تعرفه آن نباشد
توقف نماید و یا از راه معینه
انحراف و راه دیگری را تعقیب
کند یا به صورت دیگری مواصلت راه
بمحل مقصود به تأخیر بیاندازد

خخه منصرف شی او یا مسافر د نقل
ورکونکی د تقصیر په اثر په نیمه لاره
کښې په توقف مجبور شی په کرایه
ورکولو مجبور نه دی.

او که مسافر ټوله کرایه لاله پخوا
خخه ورکړي وي کولای شي چې
هغه ټوله بېرته واخلي او د
خسارې تاوان وغواړي.

۳- که سفر د شخصي سبب له مخې
چې په مسافر پوری اړه ولری او یا د
مجبره علتونو له لاری وی چې په نقلیه
وسایلو پوری اړه ولری دانقطاع سره
مخامخ شي د وهلی شوی مسافی په
تناسب کرایه ورکوله کیږي. په
دې صورت کښې یووبل ته د
خساری د تاوان په ورکولو هیڅ یو
طرف نه مجبورېږي.

ماده ۸۵۹:

که نقل ورکونکی د سفر په وخت
کښې په داسی محل کښې چې د ده په
تعرفه کښې نه وی توقف وکړي او یا
ټاکلی لاره پریردی په بله داسی لاره
روان شي او یا په بل صورت چې د
مقصود محل ته رسیدلی وځنډیږی

مسافر حق دارد مقاوله را فسخ و طلب جبران خساره نمايد.

اگر نقل دهنده بر علاوه مسافرين اشياء و امتعه ديگرى را نيز نقل ميدهد ميتوانند مدتى را كه مقتضى تخليه امتعه و اشياء است معطل شود. حكم اين ماده در صورتى قابل تطبيق است كه بر خلاف آن قراردادى وجود نداشته باشد.

ماده ۸۶۰:

اگر سفر دامت به امر حكومت يا ترميم ضروريه وسايل نقليه و يا خطر آتى كه مانع دوام حركت گردد بتأخير افتد (در صورتيكه در بين طرفين عقد خصوصى موجود نباشد) احكام ذيل تطبيق ميگردد:

۱- اگر مسافر نخواهد انتظار رفع مانع و ختم ترميم را بكشد ميتواند بعد از پرداختن كرايه نقليه متناسب بمسافه قطع شده مقاوله را فسخ كند.

۲- اگر مسافر بخواهد انتظار بكشد همان كرايه معينه را

مسافر حق لرى چي مقاوله فسخ كرى او د خسارى تاوان و غوارى.

كه نقل وركوونكى برسيره په مسافرينو نورشيان او مالونه هم نقلوى كيدائ شي هغه موده چي د مالونواو شيا نو د تخليه كولو دپاره پكار ده معطل شي د دي مادى حكم په دي صورت د تطبيق وردى چي د هغه په خلاف كوم قرارداد موجود نه وى.

ماده ۸۶۰:

كه سفر د حكومت دامر او يا د نقليه وسايلو د ضرورى ترميم او يا د هغو خطراتو له مخي چي د حركت د دوام مانع شي وځنډيږي (په دي صورت چي د دواړو خواوو په منځ كښي خصوصى عقد موجود نه وى) لاندنى احكام تطبيق كيږي:

۱- كه مسافر ونه غواړي چي د مانع تر رفع كيدو او د ترميم تر ختم پوري انتظار وباسي نو كولاى شي چي د قطع شوى مسافى په تناسب د نقليه باړي له وركولونه وروسته مقاوله فسخ كرى.

۲- كه مسافر و غواړي چي انتظار وباسي نو همغه ټاكلې

خواهد پرداخت ولی اگر در کرایه نقلیه خوراکه هم شامل باشد مسافر در مدت توقف مصرف خوراک خود را شخصاً تحمل میکند.

ماده ۸۶۱:

مسافر برای باگاژ و اشیاء شخصی خویش (اگر بر خلاف آن مقاوله موجود نباشد) مجبور به پرداخت کرایه جداگانه نیست.

نقل دهنده از خساره و ضیاع وارده به اشیاء مسافری نظر به احکام متذکره مواد (۸۳۸-۸۴۳) مسئول میباشد.

نقل دهنده از ضیاع اشیائیکه نزد خود مسافری است مسئول نیست.

ماده ۸۶۲:

نقل دهنده حق دارد برای استیفاء کرایه و مصارف خوراکه مسافر باگاژوی را توقیف نماید.

ماده ۸۶۳:

نقل دهنده در اثنای سفر از حوادثیکه بمسافرین واقع

باره به ورکری مگر که د نقلیه په باره کبني خورا که هم شامله وی مسافر د توقف په مودو کبني د خوراکی مصرف له خانه کوی.

ماده ۸۶۱:

مسافر د خپلو بگاژ او شخصي شيانو د پاره (که د هغه په خلاف مقاوله موجوده نه وی) په ځانگړي پاره ورکولو مجبور نه دی.

نقل ورکونکی د مسافرینو شيانو ته له خساری او ضیاع پيښیدو څخه د (۸۳۸) او (۸۴۳) مادو د احکامو له مخې مسئول دی.

نقل ورکونکی د هغو شيانو له ضیاع څخه چې پخپله له مسافرینو سره وی مسئول نه دی.

ماده ۸۶۲:

نقل ورکونکی حق لری چې د خپلی باری او د مسافر د خوراکی د مصارفو د پوره کولو دپاره د ده بگاژ توقیف کړی.

ماده ۸۶۳:

نقل ورکونکی د سفر په وخت کبني له هغو پيښو څخه چې مسافرینوته

میشود (بشرطیکه ثابت نشود که واقع از عمل و تقصیر نقل دهنده و یا اشخاصیکه مستقیماً بوی مربوط اند صادر شده) مسئول نمی باشد.

ماده ۸۶۴:

اگر مسافر در اثنای سفر وفات کند نقل دهنده برای صیانت منافع ورثه باگاز و اشیای متعلقه او الی زمان تسلیم آن به اشخاص صالحه مؤظف می باشد.

اگر یکی از مربوطین متوفی در آنجا وجود داشته باشد برای مراتبه اجرای این معامله میتواند مداخله و از نقل دهنده راجع بموجودی ما ترک متوفی اظهارنامه ای تقاضا کند.

ماده ۸۶۵:

انتظام داخل وسیله نقلیه وظیفه نقل دهنده است تا مراقبت کند که اشخاص چیزهائیرا که باعث تولید زحمت و خساره به مسافرین میشود با خود حمل ندارند. بر عکس اگر ازین رویه به مسافرین خساره برسد نقل دهنده مجبور بجبران است.

رسیبری (به دی شرط) چې ثابت نشي چې پيښه د نقل وركوونكي له عمل او تقصير او يا هغو اشخاصو څخه چې مستقيماً په ده پوري اړه لري صادره شوي ده) مسئول نه دی.

ماده ۸۶۴:

که مسافر د سفر په منځ کې شي نقل وركوونكي د ورثي د منافعو بگاڙ او متعلقه شيانو د ساتنې دپاره صالحه اشخاصو ته د هغو تر تسليم پوري مؤظف دی.

که د مړي له مربوطينو څخه کوم يوهلته موجود وي د دې معاملي د اجراء د مراقبت د پاره مداخله کولای شي او د مړي د مال د موجودي په خصوص کېنې له نقل کوونكي څخه اظهار نامه غوښتي شي.

ماده ۸۶۵:

په نقلیه وسیله کېنې دننه انتظام د نقل وركوونكي وظیفه ده د نقل وركوونكي دا وظیفه ده ترڅو مراقبت وكړي چې مسافرين هغه شيان چې مسافر ينوته زحمت او خساره پيښوي له ځان سره بارنكړي د دې په عكس كه له دې رويي څخه مسافرينو ته خساره ورسېږي نقل وركوونكي په تاوان وركولو مجبور دی.

ديار لسم فصل

بيمه

لومړۍ برخه

د بيمې عمومي احكام

ماده ۸۶۶:

بيمه يو عقد دی چې د بيمې مؤسسه يې د اجرت په مقابل کښې د افرادو د خسارو او ضايعاتو تاوان چې د مجبره اسبابو او ټاکليو پيښو نه پيدا شوي وي (په يوه اندازه پيسو ورکولو تعهد کوي).

ماده ۸۶۷:

د بيمې دا اختلافاتو په خصوص کښې د دی اصولنامي احكام (په دې صورت چې د بيمې په مقاوله کښې د هغو په خلاف کوم صراحت نه وي) . تطبيق کيږي.

فصل سيزدهم

بيمه

حصه اول

احكام عمومي بيمه

ماده ۸۶۶:

بيمه عقدي است که مؤسسه بيمه در مقابل اجرت جبران خسارات و ضايعات افراد را که ناشی از وقوع حوادث معينه و اسباب مجبره باشد (باعطای یک مقدار پول) تعهد ميکند .

ماده ۸۶۷:

در مورد اختلافات بيمه احكام اين قانون (در صورتیکه بر خلاف آن در مقاوله بيمه صراحتی نباشد) تطبيق ميگردد .

دوه يمه برخه

دمالونو بيمه

ماده ۸۶۸:

مالونه د مالک، د مالک د پوروال، د مرتهن، مستاجر او ټولو هغو کسانو له خوا چې په ساتنه کښې يې واقعاً ذينفع وي او يا د دوی د وکیل او نماينده له خوا بيمه کيدای شي.

حصه دوم

بيمه اموال

ماده ۸۶۸:

اموال از طرف مالک داین، مالک مرتهن، مستاجر و تمام کسانیکه در محافظه آن واقعاً ذینفع باشند و یا وکیل و نماينده آنها بيمه شده ميتواند .

۸۶۹ ماده:

یو شخص کولای شي چی د بل شخص په نامه او حساب د بیمې مقاوله وکړې مگر که داشخص دا واک ونه لری چې د هغه چاله خوا چې د هغه په نامه او حساب یې عمل کړی دی نمایندگي وکړې نو د بیمې د (برینیوم) له اجرت څخه شخصاً مسؤل دی.

۸۶۹ ماده:

یک شخص می تواند بنام و حساب شخص دیگری مقاوله بیمه را عقد نماید ولی اگر آن شخص صلاحیت نداشته باشد از کسیکه بنام و حساب او عمل کرده است نمایندگی نماید از اجرت (برینیوم) بیمه شخصاً مسؤل میباشد.

۸۷۰ ماده:

هغه بیمه چې په وکالت سره منعقده کیږي که د مؤکل لخوا قبوله شي داسی گڼله کیږي چې وکیل د وکالت له شرطونو سره سم تگ کړی دی.

۸۷۰ ماده:

بیمه ایکه بالوکاله منعقد میگردد اگر از طرف مؤکل قبول شود چنین محسوب میگردد که وکیل بر وفق شرایط وکالت رفتار نموده است.

که مؤکل د بیمې د شرطونو په خصوص کښي کوم هدایت نه وی ورکړی وکیل مؤظف دی چې د بیمې مقاوله، له هغو شرایطو سره سمه چې د بیمې د مقاولې د اجراء په ځای کښې عرف او رواج ولری وتری. که د بیمې له شرایطو څخه ونشي پوهیدای چې مقاوله د بل شخص په نامه او حساب ترلی شوی ده داسی گڼله کیږي چې

اگر مؤکل راجع به شرایط بیمه هدایتی نداده باشد وکیل مؤظف است مقاوله بیمه را بر طبق شرائطیکه عرفاً در محل اجرای مقاوله بیمه مروج است منعقد نماید. اگر از شرایط مقاوله بیمه استفهام شده نتواند که مقاوله بنام و حساب شخص دیگری منعقد گردیده است چنین محسوب میشود که

مقاوله بنام و حساب شخص عاقد
منعقد شده است.

ماده ۸۷۱:

داین میتواند دین خود را در
مقابل احتمال عجز مدیون از
تادیه بیمه نماید.

دراينصورت (هرگاه بر خلاف آن
مقاوله ای موجود نباشد) مؤسسه
بیمه میتواند مطالبه نماید که
داین در وهله اول به اموال
مدیون مراجعه و با فروش آن
استیفای دین خویش را بنماید.

ماده ۸۷۲:

داینیکه اموال منقول و غیرمنقول
مدیون راتحت مراقبه و یا به گرو
گرفته و یا در مراجعه به این اموال
دارای حق امتیازی باشد اگر این
اموال بیمه شده باشد غرامتی که
در صورت وقوع خساره تادیه
میگردد عوض اموال بیمه شده که
به طلبات دائنین متعلق است
محسوب میشود.

ماده ۸۷۳:

اگر امتیازیکه دائنین به مال
بیمه شده دارند متفاوت باشد در
صورت عدم کفاف قیمت مال

مقاوله د عاقد شخص په نامه او
حساب منعقدہ شوی ده.

ماده ۸۷۱:

پوروال کولای شي چې خپل پور له
ورکړې څخه د پورورې د عجز د
احتمال په مقابل کېنې بیمه کړي.

پدې صورت (که په خلاف یې کومه
مقاوله موجوده نه وي) د بیمې مؤسسه
داغوښتنه او مطالبه کولای شي چې
پوروال په لومړي سرکېنې د پورورې
مال ته مراجعه وکړي او یا د هغه د مال
له پلورنې څخه خپل پور لاس ته راوړي.

ماده ۸۷۲:

هغه پوروال چې د پورورې منقول او
غیر منقول مالونه یې تر مراقبت لاندې
نیولی یا په گرو اخیستی وی او یا دی
مالونو ته په مراجعه کېنې د امتیاز
حق ولری که دا مالونه بیمه شوی وی
هغه تاوان چې د خساری پېښیدلو په
صورت ورکاوه کیږي د بیمه شویو
مالونو عوض چې د پوروالنو په
طلباتو پورې اړه لری محسوبیږي.

ماده ۸۷۳:

که هغه امتیاز چې پور والان یې په بیمه
شوی مال لری متفاوت وی نوکه دهغه
پوروال د پور د اداء د پاره چې امتیاز

برای ادای طلبات دائیکه امتیاز
او مؤخر است نمی تواند به بیمه آن
مال اقدام نماید.

ماده ۸۷۴:

خسارات ناشی از اعمال
خلاف قانون و یا مغایر
آداب حسنه و اخلاق عمومی
بیمه شده نمیتواند.

ماده ۸۷۵:

در عقد مقاوله بیمه شونده و یا
شخصیکه بطور مشروط از بیمه
منتفع میگردد اگر از وقوع تهلکه
واقف بوده باشد و یا مؤسسه
بیمه از عدم امکان وقوع تهلکه
مطلع باشد مقاوله بیمه باطل
محسوب میگردد. در صورت اول
الذکر مؤسسه بیمه میتواند
اجوره بیمه را مطالبه نماید.

ماده ۸۷۶:

مؤسسه بیمه فقط به جبران
ضرریکه حقیقتاً به بیمه شونده
رسیده مکلف میباشد بنابراین
اگر بدل بیمه از قیمت مال
تجاوز نماید بیمه شونده از قیمت
اضافی استفاده نمیتواند.

اگر بدل بیمه نظر باین

بیمه وروستی دی د مال قیمت کفاف
ونکری نشی کولای چي د هغه مال
بیمي ته اقدام وکړي.

ماده ۸۷۴:

هغه خسارې چي له قانون څخه د
مخالفو چارو او یا له بنو آدابو او
عمومي اخلاقو د مخالفت څخه پیدا
شوي وي بیمه کیدی نشي.

ماده ۸۷۵:

د بیمه کید ونکو د بیمې په مقاوله
کښې او یا هغه شخص چي په مشروط
ډول له بیمې څخه گټه اخلی که د
تهلکې له پېښې نه خبر وي او یا د
بیمې مؤسسه د تهلکې د پېښې له نه
امکان څخه مطلع وی نود بیمې مقاوله
باطله گڼله کیږي. په لومړنی صورت
کښې د بیمې مؤسسه کولای شي چي د
بیمې اجوره وغواړی.

ماده ۸۷۶:

د بیمې مؤسسه فقط د هغه ضرر
په تاوان چي په رښتیا سره بیمه
کېدونکی ته رسېدلی وی مکلفه ده
نوکه د بیمې بدل د مال له قیمت څخه
تیری وکړي بیمه کیدونکی له زیات
قیمت څخه استفاده نشي کولای.

که د بیمې بدل د دي قاعدې له مخې

قاعده نسبت بقيمت مال کمتر گردد اجوره بيمه نيز تنزِيل و قسمت تحصيل شده اضافی اجوره اعاده ميگردد اما اگر قيمت بيمه از جانب اهل خبره (که به اتفاق طرفين انتخاب شده) بدواً تقدیر و طرفين آنرا قبول کرده باشند مؤسسه بيمه نمی تواند نسبت به اين قيمت اعتراض نمايد.

ماده ۸۷۷:

مؤسسه بيمه هر وقتیکه خواسته باشد می تواند برای تحقيق قيمت مال بيمه شده را معاینه نمايد.

ماده ۸۷۸:

مالیکه تمام قيمت آن از جانب یک مؤسسه بيمه شده باشد از طرف همان مؤسسه در برابر عین خطرات دوباره بيمه شده نمیتواند اگر تمام قيمت مال بيمه شده در مقاله قبلی معین شده نتواند برای قيمت بقیه مال یک و یا چند مرتبه جاز است. به اين صورت مؤسسات بيمه که بعداً مال را بيمه کرده باشند از قيمت باقی مانده باعتبار تاريخ مقاله مسئول ميگردند.

مقاولاتیکه در عین یک روز بعمل

نظر د مال قيمت ته لږ شي د بيمې اجوره هم ټيټيږي او د اجوری زیاته تحصيل شوی برخه بیرته ورکوله کيږي. مگر که د بيمې قيمت د کارپوهو کسانو له خوا (چه د دواړو خواوو په اتفاق ټاکلی شوی وی) لاله پخوا څخه اندازه شوی او دواړو خواوو هغه قبول کړی وی د بيمې مؤسسه نشي کولای چې د دې قيمت په نسبت اعتراض وکړي.

ماده ۸۷۷:

د بيمې مؤسسه هر وخت که وغواړی کولای شي چې د قيمت د تحقيق دپاره بيمه شوی مال معاینه کړي.

ماده ۸۷۸:

هغه مال چې ټول قيمت يې د يوې مؤسسې له خوا بيمه شوی وی د همغې مؤسسې له خوا د عین خطراتو په مقابل کښې بيا بيمه کيدای نشي که د بيمه شوی مال ټول قيمت په پخوانی مقاله کښې ونشي ټاکلی د پاتې مال د قيمت د پاره يو يا څو ځلې بيمه جائزه ده پدې صورت د بيمې مؤسسې چې وروسته له هغه يې مال بيمه کړی وی له پاتې قيمت څخه د مقاولی د نېټې په اعتبار مسؤلی دی.

هغه مقاولې چې په عین يوه ورځ کښې

شوی وی داسی گڼلی کڼېږي چې په یوه زمان کڼېږي منعقدې شوی دی.

آمده باشند چنین محسوب میشوند که در یک زمان منعقد شده اند.

۸۷۹ ماده:

که یو مال د متعددو مؤسسو له خوا اوپه عین زمان کڼېږي د عین خطراتو د پاره بیمه شوی وی منعقدی شوی مقالولی د بیمه شوی مال د قیمت په اندازه اعتبار لری پدې صورت د بیمې هره یوه مؤسسه نظر مجموعی قیمت ته د مال د بدل په تناسب مسئوله بلله کڼېږي.

۸۷۹ ماده:

اگر یک مال از جانب مؤسسات متعدد و در عین زمان برای عین خطرات بیمه شده باشد مقاولات منعقد به اندازه قیمت مال بیمه شده اعتبار دارد. باین صورت هر یکی از مؤسسات بیمه نظر به قیمت مجموعی بتناسب بدل مال مسئول شمرده میشوند.

۸۸۰ ماده:

که یو مال د خپل قیمت یواځې د یوی برخې د پاره بیمه شوی وی د قسمی خساری د پېښې په حال کڼېږي (پدی شرط چې د هغه په خلاف مقالوله نه وی شوی)، د بیمې مؤسسه د مال د هماغی برخې د قیمت د تاوان مسئوله ده چې بیمه شوی ده.

۸۸۰ ماده:

اگر یک مال تنها برای یک قسمت قیمت خود بیمه شده باشد در حال وقوع خساره قسمی (بشرطیکه خلاف آن مقالوله نشده باشد) مؤسسۀ بیمه مسئول جبران قیمت همان قسمت مال است که بیمه گردیده.

۸۸۱ ماده:

هغه مال چې ټول قیمت یې بیمه شوی وی په لاندنیو احوالو کڼېږي د عین خطراتو د پاره د هغه بیمه جائزه ده:

۸۸۱ ماده:

مالیکه تمام قیمت آن بیمه شده باشد در احوال ذیل برای عین خطرات بیمه آن جائز است.

۱- پدی صورت چې د مربوطه بیمې د مؤسساتو رضایت حاصل شوی وی پدې حال کڼېږي د بیمې ټولې

۱- در صورتیکه رضایت مؤسسات بیمه مربوط حاصل شده باشد در این صورت همه

مقاولات بیمه چنان فرض
میشود که در یک زمان عقد
شده و در صورت وقوع خساره
جبران آن به نسبتیکه در ماده
(۸۷۹) ذکر شده از طرف مؤسسات
بیمه تادیه میگردد.

۲- اگر بیمه کننده حقوق
مؤسسه بیمه مقدم را به مؤسسه
بیمه مؤخر انتقال داده و یا از آن
ابراء نموده باشد باید صورت
این انتقال در مقاله بیمه مؤخر
تصریح شود بر عکس آن
مقاله بی اثر تلقی میگردد.

۳- اگر شرط شده باشد که
مؤسسه بیمه مؤخر مسئول
جبران نیست که مؤسسه بیمه مقدم
آنها تادیه نکرده است، در این
صورت نیز باید کیفیت در
مقاله نامه مؤخر بر طبق مقاله
مقدم تصریح گردد.

ماده ۸۸۲:

بیمه شونده در زمان عقد مقاله
بیمه مجبور است تمام خصوصیات
را که موجب برائت از مقاله و
یا تزئید اجرت بیمه گردد
بمؤسسه بیمه اطلاع دهد
سکوت و یا جواب ناقص و خلاف

مقاولی داسی فرضیږي چې په یوه
زمان کښې عقد شوی دي. او د
خسارې د پېښېدو په صورت د هغې
تاوان په هغه نسبت چې په (۸۷۹) ماده
کښې ذکر شوی دې د بیمې د
مؤساتو له خوا ورکول کیږي.

۲- که بیمه کوونکی د بیمې د
لومړنۍ مؤسسې حقوق د بیمې
وروستۍ مؤسسې ته انتقال کړی وی
او یا یې له هغو نه ابراء کړی وی باید د
دې انتقال صورت د وروستۍ بیمې په
مقاله کښې تصریح شي او که داسی
نشي نودغه مقاله بی اثره بلله کیږي.

۳- که شرط شوی وی چې د وروستۍ
بیمې مؤسسه د هغه تاوان مسئوله ده
چې د پخوانۍ بیمې مؤسسې هغه نه
دی ورکړی، نو پدې صورت کښې باید
کیفیت په وروستۍ مقاله کښې لکه
د لومړي مقالې په شان تصریح او
بنکاره شي.

۸۸۲ ماده:

بیمه کیدونکی د بیمې د مقالې د
عقد په وخت کښې مجبور دی چې د
ټولو هغو خصوصیاتو څخه چې د بیمې
د اجرت له زیاتوالی او مقالې څخه د
برائت موجب وگرځي د بیمې مؤسسې
ته اطلاع ورکړی د بیمه کیدونکی

حقيقت بيمه شونده على الرغم سوال مؤسسه بيمه و عدم وقوف مؤسسه بيمه از حقيقت باعث فسخ مقاوله ميگردد. ولي اگر در ظرف سه ماه از تاريخ اطلاع به حقيقت مؤسسه بيمه حق فسخ خود را استعمال نکند اين حق ساقط ميشود در صورت ثبوت سوء نيت از طرف بيمه شونده مؤسسه بيمه در اخذ اجرت مستحق ميباشد.

باستثنای مواردیکه در لست مربوط مقاوله بيمه در مقاوله سئالات مؤسسه بيمه از طرف بيمه شونده خانه پری شده جواب و تعهد داده ميشود ديگر هيچگونه مسئولیتی به بيمه شونده متوجه نميگردد.

ماده ۸۸۳:

اگر امکان وقوع خطر قبل از ظهور مسئولیت مؤسسه بيمه و بدون از دخل و تأثیر بيمه شونده و يا کسيکه انتفاع او از بيمه مشروط است از بين برود، مؤسسه بيمه مستحق اجرت نميشود.

ماده ۸۸۴:

بيمه شونده می تواند قبل از

سکوت او ناقص او له حقيقت نه خلاف خواب د بيمی د مؤسسې نه خبرول د مقاولی د فسخ باعث گرځي. مگر که په حقيقت باندي د خبريدو له نېټې څخه په دريو مياشتو کښې د بيمی مؤسسه د خپلی فسخ حق استعمال نکړی دا حق يې ساقطېږي د بيمه کيدونکی له خوا د بد نيت د ثبوت په صورت د بيمی مؤسسه د اجرت اخيستلو حق لری.

پرتله له هغو مواردو چې د بيمه کيدونکی له خوا د بيمی د پوښتنو په مقابل کښې د بيمی د مقاولی په مربوطه لست کښې خانه پری شوی خواب او تعهد ورکول کېږي نور هيڅ ډول مسئولیت بيمه کيدونکی ته نه متوجه کېږي.

ماده ۸۸۳:

که د خطر د وقوع امکان د بيمی د مؤسسې د مسئولیت له بنکاره کيدونه پخوا او بی د بيمه کيدونکی او يا هغه چا له دخل او تأثیر څخه چې د هغه گټه اخيستل له بيمی څخه مشروط دی له منځه ولاړ شي د بيمی مؤسسه د اجرت حق نه لری.

ماده ۸۸۴:

بيمه کيدونکی کولای شي د بيمی د

وقوع مسئوليت مؤسسه بیمه
مقاوله را تماماً و یا قسمأ فسخ کند،
در این صورت مؤسسه بیمه مستحق
نصف اجرت میشود.

ماده ۸۸۵:

در صورتیکه بر خلاف آن شرطی
موجود نباشد مؤسسه بیمه
ضامن جبران خساراتیست که از
اعمال غیر ارادی بیمه شونده
یا کسیکه بصورت مشروط از
بیمه نفع میبرد یا آنهائیکه
مؤسسه بیمه حقوقاً
مسئول اعمال شان میباشد
بوجود می آید.

ولی به هیچ صورت مؤسسه بیمه
مجبور نیست خساراتی را جبران کند
که از حيله بیمه شونده و یا
کسیکه بصورت مشروط از بیمه نفع
میبرد نشئت نموده باشد.

همچنین در صورتیکه خلاف آن
در مقاوله تصریح نشده باشد
مؤسسه بیمه در عیب که در مال
بیمه شده بوقوع می آید مجبور
بجبران نمی باشد.

ماده ۸۸۶:

بیمه شونده مجبور است در ظرف

مؤسسه د مسئولیت له وقوع خخه
پخوا توله مقاوله یا د مقاولی یوه برخه
فسخ کړی په دی صورت د بیمی
مؤسسه د نیم اجرت مستحقه کیري.

ماده ۸۸۵:

په داسی صورت کښې چې په خلاف
یې کوم شرط موجود نه وی د بیمی
مؤسسه د هغو خسارو د تاوان ضامنه
ده چې د بیمه کېدونکی یا هغه چا د
غیر ارادی اعمالو خخه چې په مشروط
صورت له بیمی خخه گټه وړی یا د
هغو کسانو د غیر ارادی اعمالو خخه
چې د بیمی مؤسسه د دوی د اعمالو
حقوقاً مسؤله ده پیدا کیري.

مگر په هیچ صورت د بیمی مؤسسه
مجبوره نه ده چې د هغو خسارو تاوان
ورکړی چې د بیمه کېدو نکي یا هغه
چاله حیلې خخه پیدا شوی وی چې په
مشروط ډول له بیمی خخه گټه وړی.

همداډول په دې صورت چې په خلاف
یې په مقاوله کښې تصریح نه وی شوی
د بیمی مؤسسه په هغه عیب کښې چې
په بیمه شوی مال کښې پیښېږي په
تاوان ورکو لو مجبوره نه ده.

ماده ۸۸۶:

بیمه کېدونکی مجبور دی چې د هغه

پنج روز از تاريخ وقوف به خطر يکه بيمه به آن تعلق دارد مؤسسه بيمه را مطلع سازد. علاوه بر آن بيمه شونده مکلف است راجع به جلوگیری از وقوع خساره و يا تنقيص و تخفيف آن تدابير لازم را اتخاذ نمايد.

شروط يکه مخالف اين اساس برله بيمه شونده در مقاوله نامه درج ميشود کان لم يکن است اگر مصارف تدابير متاخذه بي تأثير هم مانده باشد مؤسسه بيمه مکلف به تاديه آن است ولي اگر بيمه به مجموع قيمت مال تعلق نداشته باشد مصارف به تناسب بدل بيمه با مجموع قيمت مال پرداخته ميشود.

ماده ۸۸۷:

اگر بيمه شونده با تثبيت به حيله و يا تقصير سنگين رعايت مکلفيتهاي ماده (۸۸۶) را نکند حقوق بيمه خود را از دست ميدهد.

ماده ۸۸۸:

اگر يک مال مطابق ماده (۸۷۹) از طرف مؤسسات متعدد بيمه، بيمه شده باشد در حال وقوع خساره بيمه کننده مجبور است

خطر د خبر بدو له نبتي خخه چي بيمه په هغه پوری اړه لری په پنخو ورخو کښي د بيمې مؤسسه خبره کړي. برسیره په هغه بيمه کيدونکی مکلف دی چي د خساری د پېښيدو د مخ نیوی او يا تنقيص او تخفيف په خصوص کښي لارم تدبيرونه ونیسی.

هغه شرطونه چي له دی اساس نه مخالف د بيمه کيدونکی په پلو په مقاوله نامه کښي داخليري داسی دی لکه چي هيخ نه وی. که د نيول شويو تدبيرونه مصارف بي تاثيره پاتی شوی هم وی د بيمې مؤسسه د هغو په ورکړه مکلفه ده مگر که بيمه د مال په ټول قيمت اړه ونلری نومصارف د بيمې د بدل په تناسب، د مال له مجموع قيمت سره ورکول کيري.

ماده ۸۸۷:

که بيمه کيدونکی سره له تثبيت په ډير سخت تقصير او حيله د (۸۸۶) مادی د مکلفيتونو رعايت ونکړي د خپلی بيمې حقوق له لاسه ورکوي.

ماده ۸۸۸:

که يومال له (۸۷۹) مادی سره سم د بيمې د متعددو مؤسسو له خوا بيمه شوی وی د خساری د پېښيدو په حال کښي بيمه کوونکی مجبور دی چي په

در ظرف مدت معينه ماده (۸۸۶) بهر يك از مؤسسات بيمه كيفيت خساره و مقاولتى را كه درباره همين مال عقد نموده اطلاع نمايد.

ماده ۸۸۹:

در صورتيكه خلاف آن مشروط نشده باشد هر مؤسسه بيمه مسئول خساراتى است كه از لحاظ تلف و تغيير بر اشياء موضوع بيمه وارد شده باشد باستثناء حالت جنگ و عصيان.

ماده ۸۹۰:

هرگاه يكي از خطرآتى كه مطابق ماده (۸۸۹) مؤسسه بيمه مسئول آن است از مقاوله استثناء شده باشد و خساره اى از آنجهت وارد شود اثبات اينكه خساره واقعه از خطرات استثنائيه بوجود آمده مربوط به مؤسسه بيمه مى باشد.

ماده ۸۹۱:

در صورتيكه بر خلاف آن مشروط نباشد مؤسسه بيمه از خطرآتيكه از تاريخ وقوع عقد بعمل مى آيد مسئول است اگر مدت دوام اين مسئوليت در

(۸۸۶) ماده كنى به تاكلى موده كنى د بيمى هرى يوى مؤسسې ته د خسارى او هغو مقاولتو د كيفيت څخه چې د همدى مال په باره كنى يې عقد كړى دى اطلاع وركړى.

ماده ۸۸۹:

په دى صورت چې د هغه په خلاف مشروط شوى نه وى د بيمى هره مؤسسه د هغو خسارو مسئوله ده چې د تلفيدو او تغيير په لحاظ د بيمى د موضوع شيانوته رسيدلى وى پرته د جنگ او عصيان له حالته.

ماده ۸۹۰:

كه كوم يو له هغو خطرآتو نه چې له (۸۸۹) مادى سره سم د بيمى مؤسسه د هغو مسئوله ده له مقاولى څخه استثناء شوى وى او كومه خساره چې له دغو خطرآتو څخه پيښه شي د دى اثبات چې پيښه شوى خساره له استثنائيه خطرآتو څخه پيدا شوى ده د بيمى په مؤسسه پورې اړه لرى.

ماده ۸۹۱:

په دې صورت چې د هغو په خلاف مشروط نه وى د بيمى مؤسسه له هغو خطرآتو څخه چې د عقد د وقوع له نېټې نه پيدا كيرې مسئوله ده. كه د دى مسئوليت د دوام موده په

مقاولہ تصريح نشده باشد
باساس عرف محلی از طرف
محکمه تعيين ميشود.

ماده ۸۹۲:

مؤسسه بیمه از تاريخيکه
مسئوليت بیمه شروع ميشود
مستحق اجرت می باشد.

ماده ۸۹۳:

اجرت بیمه ممکن است به پول
نقد به جنسیکه نقداً قابل
تقدیر باشد نقداً و یا به اقساط
ماهانہ و سالانہ تأدیه شود
ولی اگر بر خلاف آن موافقه نشده
باشد اجرت بیمه در وقتیکه
مسئوليت بیمه شروع ميشود نقداً
قابل پرداخت است.

ماده ۸۹۴:

اگر اجرت بیمه و طرز تأدیه آن
فیصله نشده باشد نظر به عرف و
مشخصات محلی از طرف
محکمه تعیین ميشود.

ماده ۸۹۵:

بدل بیمه نظر به قیمت مال بیمه
شده تثبیت ميشود. اگر قیمت
مال از بیمه اضافه باشد بدل در
صورتی پرداخته ميشود که مال

مقاولہ کنبی تصريح شوی نه وی نود
محلی عرف له مخی د محکمی له خوا
تا کله کیري.

ماده ۸۹۲:

د بیمی مؤسسه له هغی نبتی
خخه چي د بیمی مسئوليت شروع
کیري د اجرت مستحقه ده.

ماده ۸۹۳:

د بیمی اجرت ممکن دی په نقدو
پیسو په هغه جنس چي نقداً د
تقدیر وردی په نقد ډول او یا په
میاشتنیو او کالنیو قسطو ورکړشي.
مگر که د هغه په خلاف موافقه نه وی
شوی د بیمی اجرت په هغه وخت کنبی
چي د بیمی مسئوليت شروع کیري
نقداً د ورکړی وړ دی.

ماده ۸۹۴:

که د بیمی اجرت او د هغی د ورکړی
صورت فیصله شوی نه وی نو د محلی
عرف او مقتضیاتو له مخی د محکمی
له خوا تا کله کیري.

ماده ۸۹۵:

د بیمی بدل نظر د بیمه شوی مال
قیمت ته تثبیت کیري. که د مال قیمت
د بیمی له بدل خخه زیات وی نو بدل
په دی صورت کاوه کیري چي بیمه

بيمه شده تماماً تلف شده باشد مقدار جبران در صورت اتلاف قسمي مال (اگر بر خلاف آن مقاوله نشده باشد) بدل بيمه به تناسب مجموع قيمت مال تعيين ميشود.

ماده ۸۹۶:

اگر قيمت ماليکه بيمه شده در مقاوله نامه قيد نشده باشد بيمه کننده مجبور است قيمت مال را در حال وقوع خطر اثبات نمايد در صورتيکه محکمه لازم داند براي قناعت خود ميتواند بيمه کننده را قسم بدهد اگر بيمه کننده ادعا نمايد که قيمت مال بيمه شده کمتر از قيمت نوشته شده در مقاوله ميباشد مجبور است ادعاي خود را اثبات نمايد.

ولي اگر قيمت مال بيمه شده قبل از وقوع خطر ذريعه اهل خبره (که بانتيخاب جانين معين ميشود) تخمين شده و حيله بيمه کننده در آن خصوص باثبات نرسد مؤسسه بيمه نمي تواند راجع به اين قيمت اعتراض نمايد.

ماده ۸۹۷:

بعد از آنکه مؤسسه بيمه بدل

شوي مال تول تلف شوي وي د تاوان اندازه د مال يوي برخي د اتلاف په صورت (که په خلاف يي مقاوله نه وي شوي) د بيمې بدل د مال د تول قيمت په تناسب تاکل کيږي.

ماده ۸۹۶:

که د هغه مال قيمت چې بيمه شوي دي په مقاوله نامه کښې نه وي قيد شوي بيمه کوونکي مجبور دي چې د مال قيمت د خطر د وقوع په حال کښې اثبات کړي په دي صورت چې محکمه يي لازم وبولي د خپل قناعت د پاره کولاي شي چې بيمه کوونکي ته قسم ورکړي که بيمه کوونکي ادعا وکړي چې د بيمه شوي مال قيمت په مقاوله کښې د ليکلي شوي قيمت نه لږدي مجبور دي چې خپله ادعا اثبات کړي.

مگر که د بيمه شوي مال قيمت پخوا د خطر له وقوع څخه د کارپوهو کسانو په ذريعه (چه د دواړو خواوو په انتتخاب تاکل کيږي) اټکل شوي او د بيمه کوونکي حيله په هغه خصوص کښې په اثبات ونه رسيږي د بيمې مؤسسه نشي کولاي چې د دي قيمت په خصوص کښې اعتراض وکړي.

ماده ۸۹۷:

وروسته له هغه چې د بيمې مؤسسه د

بیمه را تادیه نماید حقوقاً
قایم مقام بیمه کننده میگردد.
بنابراین اگر بیمه کننده در
مقابل اشخاص ثالث حق دعوی
خساره را داشته باشد این حق به
تناسب و جهیکه مؤسسه بیمه
تعهد تادیه میکند به مؤسسه بیمه
انتقال می یابد.

اگر بیمه کننده حقوق خود را که
مطابق فقره اول فوق به مؤسسه
بیمه منتقل میگردد اخلال
کند و یا موجبات اخلال آنرا
فراهم نماید در مقابل مؤسسه
بیمه مسئول میباشد.

ماده ۸۹۸:

مقاله بیمه با اساس (پالیسی
بیمه) و یا تحریریکه قایم مقام
مقاله باشد اثبات میشود
مقاله بدو نسخه تنظیم
میگردد و بر علاوه قید تاریخ و
امضاء طرفین محتوی مواد
آتی میباشد:

۱- اسم و اقامتگاه مؤسسه بیمه و
بیمه شونده.

۲- موضوع بیمه.

بیمه بدل ورکری حقوقاً د بیمه
کوونکی قایم مقام گرخی. نو په دې
اساس که بیمه کوونکی د دریمو
کسانو په مقابل کنبې د خساری د
دعوی حق ولری دا حق د ځینو روپو په
تناسب چې د بیمې مؤسسه یې د
ورکری تعهد کوی د بیمې مؤسسې ته
انتقال مومی.

که بیمه کوونکی خپل حقوق چې
له پاس لومړی فقری سره سم د بیمې
مؤسسې ته منتقل کیږي اخلال
کړی او یا د هغود اخلال موجبات
راغونډ کړی د بیمې د مؤسسې په
مقابل کنبې مسئول دی.

ماده ۸۹۸:

د بیمې مقاله د بیمې د (پالیسی) په
اساس او یا د هغې لیکنی په اساس
چې د مقالوی قایم مقام وی اثباتیږي.
مقاله په دوو نسخه کنبې تنظیمیږي
او برسیره په هغه لاندنیو موادو کنبې د
دواړو خواوو لاسلیک او د نېټې قید
داخل وی:

۱- د بیمې د مؤسسې او د بیمه
کیدونکی نوم او د رسیدلو ځای.

۲- د بیمې موضوع.

۳- جبران خطراتيڪه مؤسسہ
بيمه تعهد نموده با تاريخ
ابتداء و ختم آن.

۴- بدل بيمه.

۵- مقدار و زمان و محل تاديہ
اجرت بيمه.

۶- تمام احوال و عواملیکه
ماهيت خطرات متعهده
مؤسسہ بيمه را تعيين بتواند.

تبصره:

مقاوله بيمه باسم يا امر بيمه
کننده و يا به حامل آن تنظيم
شده می تواند.

ماده ۸۹۹:

در صورتیکه خلاف آن مشروط
نباشد مؤسسہ بيمه مجبور است
مقاوله بيمه را مستقيماً بين بيمه
کننده و يا وکیل او و مؤسسہ بيمه
منعقد گردیده در ظرف بيست و
چهار ساعت از تاريخ عقد و اگر
مقاوله توسط دلال عقد شده
باشد منتها در ظرف ده روز از
تاريخ عقد به بيمه کننده
تفويض نمايد. بر عکس آن بيمه
کننده ميتواند از مؤسسہ
بيمه و دلالیکه وساطت

۳- د هغو خطراتو تاوان چي د بيمې
مؤسسې يې تعهد کړی وی. سره د هغو
د شروع او د ختم له نېټې.

۴- د بيمې بدل.

۵- د بيمې د اجرت د ورکړې اندازه
وخت او محل.

۶- ټول هغه احوال او عوامل چي د
بيمې د مؤسسې د متعهده خطراتو
ماهيت وټاکلی شي.

تبصره:

د بيمې مقاوله د بيمه کوونکی په نامه
يا امر او يا د هغې په حامل تنظيم
کيدای شي.

۸۹۹ ماده:

په دې صورت چي په خلاف يې
مشروط نه وی د بيمې مؤسسہ مجبوره
ده چي د بيمې مقاوله په مستقيم ډول
د بيمه کوونکی او يا د ده د وکیل او د
بيمې د مؤسسې ترمنځ منعقد شوی د
عقد له نېټې څخه په ۲۴ ساعتو
کښي او که مقاوله د دلال په ذريعه
عقد شوی وی د عقد له نېټې څخه
منتها په لسو ورځو کښي بيمه
کوونکی ته وسپاری د دې په عکس
بيمه کوونکی کولای شي چي د بيمې
له مؤسسې او هغه دلال څخه چي

نموده ضرر و زيان وارده خود
را مطالبه نمايد.

ماده ۹۰۰:

مؤسسه بیمه ميتواند مالی را
که بیمه می نمايد تحت هر
شرطیکه بخواهد مجدداً بیمه
نمايد، هم چنان بیمه کننده نیز
اجرت بیمه را بیمه ميتواند.

ماده ۹۰۱:

اجرت بیمه در اقامتگاه بیمه
کننده تادیه ميشود ولی اگر
در مقاوله شرطی دائر بر
تأدیة اجرت بیمه در
اقامتگاه مؤسسه بیمه و
یا نماینده آن موجود باشد
معتبر است.

ولی علی الرغم این شرط اگر
اجرت بیمه بالفعل در
اقامتگاه بیمه کننده تأدیة
شده باشد شرط تأدیة اجرت
بیمه در اقامتگاه مؤسسه
بیمه بی اثر است.

ماده ۹۰۲:

در صورتیکه بیمه کننده اجرت
بیمه را در حین مقاوله نداده
باشد و با اجرت ملتوی و یا

منحکریتوب يي کړی دی خپل پيښ
شوی زيان او ضرر وغواری.

ماده ۹۰۰:

د بیمې مؤسسه کولای شي هغه مال
چې بیمه کوی يې تر هر شرط لاندې
چې وغواری سر له سره بیمه کړی
همداول بیمه کوونکی هم د بیمې
اجرت بیمه کولای شي.

ماده ۹۰۱:

د بیمې اجرت د بیمه کوونکی په
استوگنځي کښې ورکول کيږي مگر
که د بیمې د مؤسسې او یا د هغې د
نماینده په استوگنځي کښې د
بیمې د اجرت د ورکړې په خصوص
کښې کوم شرط په مقاوله کښې
موجود وی معتبر دی.

مگر د دی شرط په خلاف که د
بیمې اجرت بالفعل د بیمه کوونکی
په استوگنځي کښې ورکړی شوی
وی د بیمې د مؤسسې په استوگنځي
کښې د بیمې د اجرت د ورکړې شرط
بی اثره دی.

ماده ۹۰۲:

په دې صورت چې بیمه کوونکی د
بیمې اجرت د مقاولی په وخت
کښې نه وی ورکړی او اجرت

تابع به اقساط گردیده باشد اگر بیمه کننده این اجرت و یا قسط آن را در انقضاء مدت تادیه نکرده باشد مؤسسه بیمه یک اخطار رسمی ذریعه مکتوب راجستری با و ارسال می کند در صورت عدم تادیه اجرت و یا اقساط در ظرف یک ماه مقاوله بیمه فسخ شمرده میشود.

شرطیکه بر خلاف این حکم علیه بیمه کننده در مقاوله درج گردد باطل است.

ماده ۹۰۳:

در مقاولات بیمه که برای سنوات متعدده منعقد میگردد اگر در تعیین مقدار اجرت بیمه عوامل مخصوصه که وخامت خطر را تزئید میکنند در نظر گرفته شده باشد در صورتیکه این عوامل بعداً از بین برود بیمه کننده میتواند تخفیف اجرت را برای سالهای مربوط مطالبه نماید.

ماده ۹۰۴:

اگر قبل از ختم خطراتیکه بیمه بآن تعلق دارد مؤسسه بیمه و یا در صورتیکه اجرت

ملتوی او یا د اقساطو تابع شوی وی نوکه بیمه کوونکی دغه اجرت او یا د هغه قسط د مودی د تپردونه وروسته نه وی ورکپی نو د بیمی مؤسسه یو رسمی اخطار د راجستری لیک په مل هغه ته ورلیږي د اجرت یا اقساطو د نه ورکپی په صورت د یوی میاشتی په مودی کښي د بیمی مقاوله فسخ گڼله کيږي.

هغه شرط چې د دې حکم په خلاف پر بیمه کوونکی باندي په مقاوله کښي درج شي باطل دی.

ماده ۹۰۳:

د بیمی په مقاولاتو کښي چې د ډیرو کلو د پاره منعقده کيږي که د بیمی د اجرت د اندازی په ټاکلو کښي داسی مخصوص عوامل چې د خطر وخامت زیاتوی په نظر کښي نیولی شوی وی په دی حال کښي چې دا عوامل وروسته له منځه ووزی بیمه کوونکی کولای شي چې د مربوطو کلو د پاره د اجرت تخفیف وغواړی.

ماده ۹۰۴:

که د هغو خطراتو له ختم نه پخوا چې بیمه په هغو پوری اړه لری د بیمی مؤسسه او په دی صورت چې د بیمی

بیمه هنوز تأدیہ نشده باشد بیمه کننده افلاس کند و یا به نحو دیگری از تأدیہ عاجز آید طرف مقابل میتواند به مجموع دارائی او مراجعه و در اجرای تعهد تأمینات بخواهد انگر در ظرف سه روز از تاریخ وقوع تقاضاً تأمینات داده نشود طرفیکه به مجموع دارائی طرف مقابل مراجعه کرده است میتواند مقاوله را فسخ نماید.

ماده ۹۰۵:

انگر در اثناء مدت مقاوله کسیکه مال او بیمه شده در اثر علتی تبدیل شده باشد در صورتیکه بر خلاف آن در مقاوله مشروط نباشد تمام حقوق و وجایب ناشی از بیمه از تاریخیکه مال باو تعلق دارد به صاحب جدید انتقال می یابد. ولی مؤسسه بیمه می تواند برای اجرت بیمه بمالک اول مال مراجعه نماید.

ماده ۹۰۶:

اگر بیمه کننده بدون موافقه مؤسسه بیمه محل خطرات و یا وضعیت مال بیمه شده را که در زمان مقاوله

اجرت لانه وی ورکری شوی بیمه کونکی افلاس وکری او یا په بل صورت له ورکری خخه عاجز راشی مقابل طرف کولای شی چې ده ټولی دارایی ته مراجعه وکری او د تعهد په اجرا کنبی تأمینات وغواری، که د تقاضا د وقوع له نبتی خخه په دری ورځو کنبی تأمینات ورنکړل شی نو هغه طرف چې د مقابلې خوايې ټولی دارایی ته مراجعه کری ده کولای شی چې مقاوله فسخ کری.

ماده ۹۰۵:

که د مقاولی د مودې په منخ کنبی هغه څوک چې مال یې بیمه شوی دی د کوم علت په اثر تبدیل شوی وی په دی صورت چې د هغه په خلاف په مقاوله کنبی مشروط نه وی ټول هغه حقوق او وجایب چې له بیمې خخه پیدا شوی وی له هغې نبتی خخه چې مال په ده پوری اړه لری نوی خاوند ته انتقال مومی مگر د بیمې مؤسسه کولای شی چې د بیمې د اجرت د پاره د مال لومړی مالک ته مراجعه وکری.

ماده ۹۰۶:

که بیمه کونکی بی د بیمې د مؤسسې له موافقی نه د خطراتو محل او یا د بیمه شوی مال وضعیت چې د

داشت تبدیل نماید و این تبدلات دارای ماهیتی باشد که در صورت وجود آن در حین مقاولة مانع اجراً و یا تحت شرایط سنگین تری باعث اجرای مقاولة از طرف بیمه شود مؤسسه بیمه میتواند مقاولة را فسخ نماید کسیکه این تبدلات را بوجود می آورد اگر در ظرف هشت روز کیفیت را به اداره بیمه ابلاغ کند در صورتیکه مؤسسه بیمه در ظرف همان هشت روز حق فسخ خود را استعمال نماید بیمه دوام میکند.

ماده ۹۰۷:

مبلغ اجرت بیمه اگر تا دو سال تادیه نشده باشد از مال بیمه شده ترجیحاً استیفا میشود حق ترجیح درین باره نسبت به دیون مرجحه دیگر مقدم تر است.

حصه سوم
بیمه حریق

ماده ۹۰۸:

مؤسسه بیمه ضامن جبیره تمام خساراتی است که از رهگذر حریق به اموال منقول و غیر منقول بیمه شده عاید شود.

مقاولة په وخت کښې بې درلود تبدیل کړې او یا دا تبدلات داسې ماهیت ولری چې د هغه د وجود په صورت د مقاولة په وخت کښې د اجراً مانع او یا د بیمې له خوا تر درندو شرایطو لاندې د مقاولة د اجراء باعث شي د بیمې مؤسسه کولای شي چې مقاولة فسخ کړې نوهغه څوک چې دا تبدلات پیدا کوی که په اتو ورځو کښې کیفیت د بیمې اداری ته ابلاغ کړې او د بیمې مؤسسه په همغو اتوو ورځو کښې د خپلې فسخ حق استعمال نکړې بیمه دوام کوی.

ماده ۹۰۷:

که د بیمې د اجرت مبلغ تردوو کالو پوری ورکړی شوی نه وی له بیمه شوی مال نه ترجیحاً اخیستل کيږي. په دې باره کښې د ترجیح حق نسبت نورو مرجحه پورونو ته لومړی دی.

در بیمه برخه
د سوخېدلو بیمه

ماده ۹۰۸:

د بیمې مؤسسه د هغو ټولو خسارو د تاوان ضامن ده چې بیمه شوی منقولو او غیر منقولو مالونو ته د سوخېدلو له لازی پېښ شي.

مؤسسۂ بیمه ضامن جبیره خسارۂ حریق قصدی که بیمه کننده اصلاً و یا فرعاً در آن ذیدخل باشد شده نمیتواند.

ماده ۹۰۹:

خسارات آتی در صورتیکه بر خلاف آن مقاوله موجود نباشد حکم خساراتی را دارد که از حادثۂ حریق نشئت میکند:

۱- مصارف ناشی از هر نوع وسائلیکه بغرض انطفای حریق استعمال می شود مثل مصرف جلوگیری از حرارت، دود، بخار یا تدابیر دیگر برای نجات مثل نقل اشیاء بیمه شده از یک محل به محل دیگر یا انهدام کلی و یا قسمی عمارت بیمه شده که در صورت لزوم به مقصد جلوگیری از توسعه حریق صورت میگیرد.

۲- خسارات ناشی از آتش، صاعقه، انفلاق، حوادث مشابه آن ولو اینکه باعث حریق هم نشده باشد.

ماده ۹۱۰:

مقاوله که در خصوص بیمه اموال منقول و غیر منقول در مقابل

د بیمی مؤسسہ د قصدی سوخو لو د خساری د تاوان چي بیمه کوونکی پکښې اصلاً یا فرعاً د خل لری ضامنہ کیدای نشي.

ماده ۹۰۹:

دا لاندې خساری په دې صورت چي د هغو په خلاف مقاوله موجوده نه وی د هغو خسارو حکم لری چي له اور اخیستو څخه پیدا کیږي:

۱- له هر هغه ډول وسائلو نه پیدا شوی مصارف چي د اور مړ کولو په غرض استعمالیږي لکه د تاو، لوگی او بخار د مخنیوی مصارف یا د نجات د پاره نور تدبیرونه لکه د بیمه شوی شیانو نقل له یوه ځای څخه بل ځای ته یا د بیمه شوی کوټو د ټول یا لږ نړېدل چي د لزوم په صورت د اور د خپرېدو د مخنیوی په مقصد مصرف کیږي.

۲- هغه خساری چي له اور، ټکی، چاودنی او ددی په شان نورو پېښونو پیدا شوی وی که څه هم د اور باعث نه وی شوی.

ماده ۹۱۰:

هغه مقاوله چي د حریق په مقابل کښې د منقولو او غیر منقولو مالونو په

حريق منعقد ميگردد بر علاوه خصوصيات ماده (۸۹۸) بايد محتوي معلومات ذيل باشد:

۱- محل و نوع تعمير و طرز استعمال عمارتيکه بيمه ميشود.

۲- در صورتیکه موضوع بيمه اشياء باشد محل عمارتيکه اين اشياء در آن موجود ميباشد با طرز تعمير و استعمال آن.

ماده ۹۱۱:

خساره قسمی که بیک عمارت بيمه شده از حادثه حريق عايد ميشود باساس مقايسه قيمت های عمارت پيش از حادثه حريق و بعد از آن تثبيت ميگردد.

خساره ناشی از حريق یک عمارت بيمه شده به ترتيبی که بدل آن تاديه گردد جبران ميشود. اگر تعمير و يا ترميم یک عمارتيکه کاملاً و يا قسماً حريق گرديده به اساس مقاوله تعيين شده باشد در ظرف یک مدتيکه اتفاق طرفين حاصل شود بعمل می آيد. در صورت عدم اتفاق طرفين مدت از طرف

خصوص کنبی ترله کيری برسیره د (۸۹۸) مادی په خصوصياتو بايد د لاندنی معلومات ولری:

۱- د هغی ودانی. های او د جوړښت ډول او استعمال طریقه چې بيمه کيری.

۲- په دې صورت چې د بيمې موضوع شيان وی نو د هغې ودانی. محل چې داشيان پکنبی موجود وی د هغه د ودانی. د طرز او استعماله سره.

۹۱۱ ماده:

قسمی خساره چې یوی بيمه شوی ودانی. ته داور له پېښې څخه رسيری د سوځېدو له پېښې نه پخوا د ودانی. د قيمتونو او پس له هغه د مقایسې په اساس تثبيت کيری.

هغه خساره چې د یوی بيمه شوی ودانی. له اور اخیستلو څخه پیدا کيری په هغه ترتيب چې بدل یې ورکړی شي جبران کيری که د یوی ټولی ودانی. جوړول یا یې ترميمول چې کامله یا یوه برخه یې سوځیدلی وی د مقاولی په اساس ټاکلی شوی وی په یوه موده کنبی چې د دواړو خواوو اتفاق ورباندې حاصل شي کيری او که د دواړو خواوو اتفاق ورباندې رانشی

نوموده د محکمی له خوا ټاکله کیري که چېرې مصارف د بیمې د مؤسسې له خوا ورکړل شي بیمه کوونکی یې په جوړولو او ترمیمو لو مکلف دی. او د بیمې مؤسسه حق لری د هغو مصارفو د طرز چې په ورکړه یې مجبوره ده مراقبت وکړي.

۹۱۲ ماده:

هغه څوک چې د بل شخص په حساب د یوه مال په خصوص کښې د تصرف حق ولری کولای شي چې د حریق د خطراتو په مقابل کښې ټول یا یوه برخه بیمه کړي. دغه راز هغه څوک چې په هر صفت مال په لاس کښې ولری کولای شي چې د سوخیدولو د خطراتو په مقابل کښې چې د ده له شخصی قصور څخه پیدا شوی او د بل شخص په مقابل کښې د ده د حقوقی مسئولیت موجب وی بیمه کړي.

۹۱۳ ماده:

د (۹۱۲) مادې د تحقق په صورت د بیمې له هغه جبران څخه چې د بیمې مؤسسسه د بیمه کوونکی په مقابل کښې د هغه په ورکړه مجبوره ده د استیفا صلاحیت خاص په هغو کسانو پوری اړه لری چې بیمه کوونکی د هغو په مقابل کښې مسئول دی د بیمه کوونکی پوروالان نشي کولای چې د

محکمه تعیین میگردد. هرگاه مصارف از طرف مؤسسه بیمه داده شود بیمه کننده مکلف به ترمیم و تعمیر است. و مؤسسه بیمه حق دارد طرز مصارف را که مجبور به تادیه آن میباشد مراقبه نماید.

ماده ۹۱۲:

کسیکه بحساب شخص دیگری حق تصرف را راجع بمالی واجد است میتواند آن را در مقابل خطرات حریق کلی یا قسمی بیمه نماید هم چنین کسیکه به هر صفتی ذوالید مالی باشد میتواند در مقابل خطرات سوختن که در نتیجه قصور شخصی او نشئت کرده و موجب مسئولیت حقوقی او در مقابل شخص دیگری باشد بیمه کند.

ماده ۹۱۳:

در صورت تحقق ماده (۹۱۲) صلاحیت استیفاء از جبران بیمه مؤسسسه بیمه مجبور به پرداخت آن در مقابل بیمه کننده منحصر باشخاص است که بیمه کننده در مقابل آن مسئول میباشد دائنین بیمه کننده نمی توانند از این جبران بیمه

بیمي لدې جبران څخه استفاده وکړي.

استفاده نمایند.

۹۱۴ ماده:

پدې صورت چې په خلاف يې کومه مقاوله موجوده نه وي بیمه کونکي حق لری هغه شيان چې زیانمن شوی دی د بیمې مؤسسې ته پرېږدي او بدل يې وغواړي.

ماده ۹۱۴:

در صورتیکه بر خلاف آن مقاوله موجود نباشد بیمه کننده حق دارد اشیائی را که خساره مند شده به مؤسسه بیمه ترک و بدل آن را مطالبه نماید.

څلورمه برخه

د ترانسپورت بیمه

حصه چهارم

بیمه ترانسپورت

۹۱۵ ماده:

د هغو شيانو په بیمه کښې چې په وچه او يا غير له بحر څخه په اوبو کښې چلند کوي که په خلاف يې مقاوله موجوده نه وي د بیمې مؤسسه له هغې نېټې څخه چې شيان نقل ورکونکي ته ورتسليمېږي بيا ترهغه وخته پوری چې د نقل ورکونکي له خوا مرسل اليه ته ورتسليمېږي له هغو خسارو څخه چې د هر علت په اثر پېښې شي مسئول دی.

ماده ۹۱۵:

در بیمه اشیائیکه در خشکه و یا در آبهای غیر از بحر نقل داده میشود هرگاه بر خلاف آن مقاوله موجود نباشد مؤسسه بیمه از تاریخیکه اشیاء به نقل دهنده تسلیم داده میشود الی زمانیکه از طرف نقل دهنده به مرسل اليه تسلیم میگردد از خساراتیکه در اثر هر علتی معروض شود مسئول است.

۹۱۶ ماده:

د بیمې بدل برسیره د بیمه شوی مال په محلی قیمت نقل ورکونکي ته د تسلیم په وخت کښې د نقلیاتو اجرت اونور هغه مصارف دی چې د مقصود ځای ته د مال د رسیدو د پاره لږمېږي.

ماده ۹۱۶:

بدل بیمه بر علاوه قیمت محلی مال بیمه شده در زمان تسلیم به نقل دهنده شامل اجرت نقلیات و دیگر مصارفاتى است که برای وصول مال به محل مقصود لازم میگردد.

منصفانه او له عرف سره سم مفاد مقصود ځای ته د مال د رسیدو په حال کېنې پدې شرط چې د بیمې په مقاله کېنې جلا درج شي، کولای شي د بیمې په بدل کېنې داخلي شي.

منصفانه او له عرف سره سم مفاد مقصود ځای ته د مال د رسیدو په حال کېنې پدې شرط چې د بیمې په مقاله کېنې جلا درج شي، کولای شي د بیمې په بدل کېنې داخلي شي.

ماده ۹۱۷:

۹۱۷ ماده:

مقاله بیمه نقلیات بر علاوه خصوصیات معینه ماده (۸۹۸) محتوی مواد آتی نیز میباشد:

د نقلیاتو د بیمې مقاله برسیره د (۸۹۸) مادې په ټاکلیو خصوصیاتو دا لاندنی مواد هم لری:

۱- وسائلیکه مال ذریعه آن نقل میشود و راهیکه در اثنای نقل تعقیب میگردد.

۱- هغه وسیلې چې د هغو په ذریعه مال نقلیږي او هغه لاز چې د نقل په وخت کېنې تعقیبولی شي.

۲- اسم و عنوان تجارتي نقل دهنده.

۲- د نقل ورکونکی نوم او تجارتي عنوان.

۳- هرگاه از طرف مرسل اليه و نقل دهنده برای نقل مدتی معین شده باشد قید این مدت.

۳- که چېرې د مرسل اليه او نقل ورکونکی له خوا د نقل د پاره کومه موده ټاکلی شوی وی ددې مودې قید.

۴- محل تحویلی اشیاء به نقل دهنده و محل تسلیم به مرسل اليه.

۴- نقل ورکونکی ته د شيانو د تحویلی ځای او مرسل اليه ته د تسلیم ځای.

ماده ۹۱۸:

۹۱۸ ماده:

مؤسسه بیمه ضامن جبران خساراتی میباشد که از حیلہ و تقصیر مامورین مؤظف اجرای نقلیات بوقوع می آید.

د بیمې مؤسسه د هغو خسارو د تاوان ضامن ده چې د نقلیاتو د اجراء د مؤظفو مامورینو له حیلې او تقصیر څخه پېنې شي.

۹۱۹ مادہ:

که نقلیات مؤقتاً قطع شي او يالاز او د نقلیاتو وسیله تبدیله شي د بیمې مقاوله نه فسخ کيږي.

مادۀ ۹۱۹:

اگر نقلیات مؤقتاً قطع گردد و یا راه و وسیله نقلیات تبدیل شود مقاوله بیمه فسخ نمیشود.

پنځمه برخه

د حیات بیمه

حصه پنجم

بیمه حیات

۹۲۰ مادہ:

د یوه شخص حیات یاد ده له خوا او یا د دریم شخص له خوا بیمه کیدای شي، مگر د بیمې د عقد د صحت د پاره شرط دی چې دریم شخص د بیمه شوی سړی د ژوند په اوږدو کښې گټه ولری، د محجور او یا لیونی د صحی حیات د بیمې مقاوله جائزه ده مگر د دوی په مړینې پوری مشروط او مقیده بیمه تړل باطل دی په دواړو صورتو کښې که چیری فوت واقع شي نو د بیمې د اجرت نیمايې چې د مړینې له نېټې څخه له بیمه کوونکي څخه اخیستی شوی دی بیرته ورکاوه کيږي.

مادۀ ۹۲۰:

حیات یک شخص یا از طرف خودش و یا از جانب یک شخص ثالث بیمه شده میتواند، ولی برای صحت عقد بیمه شرط است که شخص ثالث در دوام حیات بیمه شونده ذینفع باشد مقاوله بیمه حیات صحی محجور و یا مجنون جایز است ولی انعقاد بیمه مشروط و مقید به فوت آنها به باطل میباشد در هر دو صورت هرگاه فوت واقع شود مناصفہ اجرت بیمه که تا تاریخ وفات از بیمه کننده گرفته شده است مسترد میگردد.

۹۲۱ مادہ:

د بیمې مؤسسه کولای شي چې د یو شخص د فوت احتمال په یوه ټاکلی موده او یا د مقاولې په ټاکلیو احوالو او شرایطو کښې دده د ټاکلی مودې زیاتوالی بیمه کړی.

مادۀ ۹۲۱:

مؤسسۀ بیمه میتواند احتمال فوق یک شخص را در یک مدت معین و یا در احوال و شرایط معینۀ مقاوله ما زاد مدت معینه او را بیمه نماید.

۹۲۲ مادہ:

د حیات د بیمې په مقاوله کښې بر سیره د (۸۹۸) مادې په داخلو خصوصیاتو د هغه چا چې د حیات بیمه کېږي نوم، سن کسب او د روغتیا درجه دې داخله شي، دامقاوله ممکنه ده په نوم او یا امر لیکل شوی وی مگر د حامل په وجه کیدای نشي.

۹۲۲ مادہ:

د مقاوله بیمه حیات علاوه بر خصوصیات مندرجه ماده (۸۹۸) اسم، سن پيشه و درجه صحتمندي کسيکه بیمه حیات ميشود درج گردد این مقاوله ممکن است محرر باسم و یا امر باشد ولی در وجه حامل شده نمی تواند.

۹۲۳ مادہ:

هغه څوک چې د ده حیات بیمه شوی دی که چېرې د مقاولې په وخت کښې مرثي بیمه اعتبار نلری.

۹۲۳ مادہ:

شخصيکه حیات او بیمه شده هرگاه در حين مقاوله وفات نماید بیمه اعتبار ندارد.

۹۲۴ مادہ:

د بیمې د اجرت د نه ورکړې په صورت د (۹۰۲) مادې حکم معتبر دی او د بیمې مؤسسه اړه نه ده چې لدې حیثه دعوی وکړي.

۹۲۴ مادہ:

در صورت عدم تادیه اجرت بیمه حکم ماده (۹۰۲) معتبر بوده و مؤسسه بیمه احتیاج ندارد از این حیث اقامه دعوی کند.

که بیمه کېدونکی د دریو کالو د پوره کیدو څخه د مخه له بیمې څخه رجوع وکړي ترڅو چې خپل تعهد اجرا کړي نشي کولای هغه اجرت یا بدل چې ورکړی یې دی د بیمې له مؤسسې نه وغواړی.

اگر بیمه شونده قبل از ختم سه سال از بیمه رجوع کند تا تعهد خود را اجرا نماید نمیتواند اجرت و یا بدلی را که داده است از مؤسسه بیمه مطالبه نماید.

که چېرې بیمه کېدونکی وروسته له هغه چې له درې کاله اجرت نه زیات یې ورکړی وی او له بیمې نه رجوع

هرگاه بیمه شونده بعد از اینکه زیادتیر از سه سال اجرت را تادیه کرده از بیمه رجوع نماید می تواند بعد از

تخفيف مصرف معادل به فيصد يك
مجموع اجرت ۲ بر ۳ متباقي را
مطالبه نمايد.

ماده ۹۲۵:

انتحار کسی که حیات خود را در
مقابل خطر وفات بیمه میکند
موجب تادیه ای برای مؤسسه
بیمه نمی گردد. ولی اگر انتحار
تحت احوالیکه سالب اراده و ادراک
است بوقوع آمده باشد باعتبار بیمه
خللی وارد نمیشود.

کسی که انتفاع او از بیمه
بصورت مشروط باشد اگر در
قتل شخص بیمه شونده اصلاً و
یا فرعاً ذیدخل بوده محکوم شده
باشد از بیمه استفاده نمیتواند و
وجه مربوط به محکوم به ورثه مقتول
تعلق میگيرد.

ماده ۹۲۶:

یک شخص طوریکه میتواند
حیات خود را با مبلغی که
خواسته باشد بیمه نماید
توسط مؤسسات متعدد بیمه
نیز بدون مقید بودن به مقدار
بدل بیمه میتواند.

و کړې کولای شي چې د مصرف له
تخفيف نه وروسته د پاتی ۲ پر ۳ ټول
اجرت په سلو کښې یو معادل وغواړي.

ماده ۹۲۵:

د هغه چې انتحار چې د وفات د خطر
په مقابل کښې خپل حیات بیمه کوی د
بیمې مؤسسې ته د ورکړې موجب نه
گرځي. مگر که دغه انتحار ترهغو
احوالو لاندې وی چې ارادې او ادراک
سلبوو نکي وی نو د بیمې اعتبار ته
کوم خلل نه پېښېږي.

هغه څوک چې گټه یې له بیمې څخه په
مشروط صورت وی که د بیمه
کیدونکي شخص په قتل کښې اصلاً
یا فرعاً ذی دخل وی محکوم شوی وی
له بیمې څخه استفاده نشي کولای او په
محکوم پوری مربوطه وجه د مقتول په
ورثه پورې تعلق نیسی.

ماده ۹۲۶:

یو شخص لکه څرنګه چې کولای
شي خپل حیات په هغه مبلغ سره
چې زړه یې وی بیمه کړي د بیمې د
متعددو مؤسسو په ذریعه بی لډې چې
ځان د بیمې د بدل په مقدار مقید
کړي بیمه کولی شي.

۹۲۷ ماده:

د بیمې له مؤسسې څخه د حیات د بیمې له مقاولې نه د پیدا شوی گټو او له حقوقو څخه د استیفا او د غوښتنې صلاحیت چې د دریم شخص په گټه عقد کیرې مستقیماً په همغه شخص پوری اړه لری.

۹۲۷ ماده:

صلاحیت مطالبه و استیفاء حقوق و منافع ناشی از مقاوله بیمه حیات از مؤسسۀ بیمه که به نفع یک شخص ثالث عقد میشود مستقیماً مربوط به همان شخص است.

که د بیمې په مقاوله کښې د دریم شخص د وراثت په نسبت تصریح هم شوی وی له لمړۍ فقرې سره سم دا شخص د بیمې د مؤسسې په مقابل کښې د حقوقو او گټو لرونکی دی. میره او ماندینه کولای شي د عین مقاولی له مخې یو د بل په حیات دوه متقابلې بیمې عقد کړی.

اگر در مقاوله بیمه نسبت وراثت شخص ثالث تصریح هم شده باشد مطابق فقره اول مستقیماً شخص مذکور در مقابل مؤسسۀ بیمه دارای حقوق و منافع میباشد. زوج و زوجه می توانند به اساس عین مقاوله بر حیات یک دیگر دو بیمه متقابل عقد نمایند.

۹۲۸ ماده:

بیمه کیدونکی لکه څنگه چې کولای شي له بیمې څخه د گټې اخیستلو د حق لرونکی د مقاولې په وخت کی وټاکي د مقاولې له تر لونه وروسته یې هم ټاکلی شي.

۹۲۸ ماده:

بیمه شونده طوری که میتواند شخص دارای حق انتفاع از بیمه را در حین مقاوله تعیین نماید. بعد از انعقاد مقاوله نیز تعیین میتواند.

بیمه کیدونکی کولای شي وروسته د هغه شخص له ټاکلو چې گټه اخیستل یې له بیمې څخه مشروط وی هغه تبدیل کړی مگر که بیمه کیدونکی د بیمې په مقاوله کښې تعهد کړی وی چې د تبدیل حق نه لری او مقاوله یې

بیمه شونده میتواند بعد از تعیین شخصیکه انتفاع او از بیمه مشروط میباشد وی را تبدیل بکند ولی اگر بیمه شونده در مقاوله بیمه تعهد کرده باشد که حق تبدیل را ندارد و

مقاوله را به شخصيکه انتفاع او از بيمه مشروط است تسليم داده باشد نمی تواند آن شخص را تبديل کند.

ماده ۹۲۹:

در حال افلاس و يا تصفيه معاملات مؤسسه بيمه حق مطالبه آنهائیکه هنوز به اساس مقاولات معتبر بيمه ذينفع ميباشد منحصر به اعاده اجرت بدون تکت پولی است که الی روز صدور حکم افلاس و يا تصفيه برای هر مقاوله تاديه شده است.

ماده ۹۳۰:

بيمه شونده بدون اطلاع مؤسسه بيمه می تواند در افغانستان و در هر طرف دنيا در هوا، بحر و خشکه مسافرت نمايد.

مقاوله بيمه حیات در وقت صلح و در اثنای سفر بری هائیکه شامل سوقيات مسلح باشد و يا در حین وقوع عصيان، اغتشاش، محاربات داخلی و بحرانات ملکی معتبر ميباشد تنها در حین وقوع محاربه با یک دولت اجنبی (در صورتیکه بر خلاف آن شرطی

هغه شخص ته چې گته اخیستل يې له بيمې څخه مشروط دی ورتسليم کړی وی نونشي کولای چې هغه شخص تبديل کړی.

ماده ۹۲۹:

د بيمې د مؤسسې د معاملاتو د تصفيې او يا افلاس په حال کېنې د هغو کسانو د غوښتنې حق چې تر اوسه د بيمې د معتبرو مقاولو په اساس د نفع خاوند دی بيله تکت پولی څخه داجرت په اعاده منحصر دی چې د هرې مقاولې د پاره د تصفيې او يا دافلاس د حکم د صدور تر ورځې پورې ورکړی شوی دی.

ماده ۹۳۰:

بيمه کيدونکی بی د بيمې د مؤسسې له اطلاع نه کولای شي په افغانستان او د دنيا په نورو خواوو کېنې په هوا، بحر او وچه کېنې مسافرت وکړي.

د حیات د بيمې مقاوله د صلح په وخت کېنې او د هغو سفربريو په ترڅ کېنې چې مسلح سوقيات پکېنې وی او يا د داخلی جگړو، اغتشاش او عصيان او ملکی بحرانونو په وخت کېنې معتبره ده يواځې له يوه پردی دولت سره د جنگ پېښيدو په وخت کېنې (پدې صورت چې په خلاف يې کوم شرط نه

نباشد) مقاوله منقطع ميگرده در اين حال اجرتيکه در پيش بيني وقوع وفات تحصيل شده باشد بدون تکت پولی اعاده ميشود.

ماده ۹۳۱:

عقد بیمه باساس تونتین (Tontine) یعنی تادیه باقساط معین از طرف شرکاً باين مقصد که آنهائیکه حیات دارند در تاریخ معینی تقسیم شود).

حصه ششم
بیمه حوادث

ماده ۹۳۲:

بیمه در مقابل حادثه عبارت از مقاوله ایست که باساس آن مؤسسه بیمه تعهد میکند که در مقابل تادیه یک اجرت معین در حال وقوع یک حادثه مثل مریضی یا عارضه مغل منافع مادی و کار و عمل و یا وفات بیمه شونده در اثر تصادفیکه ماهیت و نوعیت آن تعریف شده باشد و یا محرومیت مؤقتی یا دائمی بیمه شونده از قدرت و امکان کار سرمایه معین یا عایدی تادیه میدارد این تادیه یا به بیمه شونده بعمل آید یا به وارثین و اشخاص معین و

وي) مقاوله منقطع کيری پدی حال کنبی هغه اجرت چې د وفات دپینبېدو په پيش بيني کنبی تحصيل شوی وی بی له تکت پولی څخه اعاده کیري.

ماده ۹۳۱:

د بیمې عقد د تونتین (Tontine) یعنی د شریکانو له خوا په معینو اقساطو سره دې د پاره تادیه کول چې د هغو اشخاصو په منخ کنبی چې ژوندی دی په ټاکلی نېټه وویشلی شي.

شپږمه برخه
د پېښو بیمه

ماده ۹۳۲:

د پېښې په مقابل کنبی بیمه عبارت له هغې مقاولی څخه ده چې د هغې له مخې د بیمې مؤسسه تعهد کوی چې د یوه ټاکلی اجرت د ورکړې په مقابل کنبی د یوې حادثې د پېښېدو په حال کنبی لکه مریضی یا د مادي گټو او کار او عمل مخله عارضه او یا د هغه تصادف په اثر چې ماهیت او نوعیت یې تعریف شوی وی د بیمه کیدونکی وفات او یا د بیمه کیدونکی د کار له قدرت او امکان څخه مؤقتی یا دائمی محرومیت ټاکلی پانگه یا عاید ورکوی دا ورکړه دې یا بیمه شوی ته وشي یا دی هغو وارثینو او متعددو

متعددی که حقوقاً قایم مقام او گردیده باشند.

حادثه طوریکه ممکن است مستقیماً از طرف بیمه شونده منعقد شود همچنین شخص ثالثی میتواند بر له یک شخص و یا اشخاص متعدد به عقد آن بپردازد. مقاوله بیمه حادثه راجع بیک هیئت و جمعیت نیز ممکن است. در این صورت ضرور نیست اسامی اشخاصیکه در مقابل حادثه بیمه میشوند تصریح گردد فقط ذکر پیشه و یا ماموریت کافی است.

ماده ۹۳۳:

بیمه های حوادث طوریکه ممکن است درباره جبران ضررهائیکه بیمه شونده در نتیجه حادثه معروض آن میگردد عقد شود بمقصد تلافی غراماتیکه بیمه شونده در اثر حادثه مجبور تسویه آن بدیگری میباشد نیز ممکن است.

ماده ۹۳۴:

در بیمه های حوادث مؤسسه مجبور است در حین وقوع سنه حادثه ذیل غرامت مندرجه در مقاوله را قرار

تاکلیو اشخاصو ته وشي چي حقوقاً د ده قایم مقام گرزیدلی وی.

پېښه دي لکه څنگه چې ممکنه ده په مستقیم ډول د بیمه کیدونکی له خوا منعقدده شي همدا ډول دریم شخص کولای شي چې د یوه شخص او یا د متعددو اشخاصو په گټه عقد وتری د یوه هیئت او جمعیت په خصوص کښې د حادثې د بیمې مقاوله هم ممکنه ده په دی خصوص کښې د هغو کسانو د نومونو چې د حادثې په مقابل کښې بیمه کیري تصریح ضرور نه ده یواځې د کسب او یا ماموریت ذکر کافی دی.

ماده ۹۳۳:

د حوادثو بیمې څنگه چې ممکنه ده د هغو ضررونو د تاوان په باره کښې وی چې بیمه کېدونکی د حادثې په نتیجه کښې د هغو سره مخامخ کیري عقد شي د هغو تاوانو د تلافی په مقصد چې بیمه کېدونکی د حادثې په اثر بل ته د تاوان په ورکولو مجبور دی هم ممکن دی.

ماده ۹۳۴:

د حوادثو په بیمو کښې د بیمې مؤسسه مجبوره ده چې لاندنۍ حادثې د کال د وقوع په وخت کښې په مقاوله کښې مندرجه تاوان په

لاندې ډول ورکړی:

آتی بېر دازد:

۱- په دی صورت چې حادثه د مرگ باعث شي که مرگ ژر وی او که په موده د یو کال کښې د حادثې د وقوع له نېټې څخه پېښ شوی وی.

۱- په دی صورت چې حادثه د مرگ باعث شي که مرگ ژر وی او که په موده د یو کال کښې د حادثې د وقوع له نېټې څخه پېښ شوی وی.

۲- په دی حال کښې چې حادثه د دایمی معلولیت موجب شوی وی.

۲- په دی حال کښې چې حادثه د دایمی معلولیت موجب شوی وی.

۳- په دی صورت چې حادثه د کار له قدرت څخه د موقتی محرومیت سبب شوی وی بیمه کیدونکی ته به په ورځنی حساب د محرومیت د مودی تر دوام پوری تاوان ورکاوه کیږي.

۳- په دی صورت چې حادثه د کار له قدرت څخه د موقتی محرومیت سبب شوی وی بیمه کیدونکی ته به په ورځنی حساب د محرومیت د مودی تر دوام پوری تاوان ورکاوه کیږي.

ماده ۹۳۵:

ماده ۹۳۵:

در صورتیکه بر خلاف آن شرط نشده باشد مؤسسه بیمه مجبور است بر علاوه غرامت مندرجه در مقاوله اجرت تداوی را که بیمه شونده حقیقتاً صرف کرده است نیز تادیه نماید.

په دی صورت چې په خلاف یې شرط شوی نه وی د بیمې مؤسسه مجبوره ده برسیره د مقاولی په مندرجه تاوان د تداوی اجرت چې بیمه کېدونکی په رښتیا سره صرف کړی وی هم ورکړی.

ماده ۹۳۶:

ماده ۹۳۶:

اخذ تضمینات بیمه شونده از مؤسسه بیمه در نتیجه خطای شخص ثالث حق مراجعه بیمه شونده را به شخص ثالث ساقط نمی سازد شخص ثالث مجبور است بدون در نظر گرفتن بیمه

د بیمې له مؤسسې څخه د بیمه کېدونکی د تضمیناتو اخیستل د دریم شخص د خطا په نتیجه کښې په دریم شخص باندې د بیمه کېدونکی د مراجعی حق نه ساقطوی. دریم شخص مجبور دی چې بی د بیمې په نظر

ضرر شخص معروض به حادثه را
جبران کند.

کښې نيولو په حادثه اخته شوی شخص
ته د ضرر تاوان ورکړی.

در مسایل ديگر بیمه حوادث
احکام وارد بیمه حیات
تطبیق میشود.

د حادثو د بیمې په نورو مسایلو
کښې د حیات د بیمې راغلی
احکام تطبیق کيږي.

حصه هفتم
بیمه زراعتی

اوومه برخه
زراعتی بیمه

ماده ۹۳۷:

هر نوع محصول درو شده و یا
درو نشده در هر وقت سال بیمه
شده میتواند.

ماده ۹۳۷:

هر ډول ربېل شوی او یا ولاړ
محصول د کال په هر وخت کښې بیمه
کېدای شي.

ماده ۹۳۸:

بیمه های زراعتی برای زمانیکه
عقد میشود اعتبار دارد که
بعد از جبران خسارات نیز
بیمه در مقابل یک خساره ثانی
دوام میکند.

ماده ۹۳۸:

زراعتی بیمې د هغې زمانی د پاره
چې عقد کيږي اعتبار لری چې د
خسارو د تاوان له ورکولو نه وروسته
هم بیمه د یوې دوهمې خساری په
مقابل کښې دوام کوی.

خسارات ذریعه ممیز که از
جانب طرفین گماشته میشود
تقدیر و تثبیت میگردد.

خساری د ممیز په ذریعه چې له
دواړو خواوو نه ټاکل کيږي اندازه
او تثبیت کيږي.

ماده ۹۳۹:

مدت دوام بیمه در شرکت های
بیمه زراعتی که باسناد اعتماد
متقابل دایر میگردد مدت دوام
شرکت است ولی هم شرکت و هم

ماده ۹۳۹:

د زراعتی بیمې په شرکتو کښې د
بیمې د دوام موده چې د متقابل
اعتماد په اساس دایری کيږي د
شرکت د دوام موده ده مگر هم

سهمداران می توانند در ختم هر سال مقاوله را فسخ نمایند شرائطیکه بر خلاف این حکم وضع میشود کان لم یکن است.

ماده ۹۴۰:

بیمه تمام حیوانات زراعتی و اهلی در مقابل هر نوع مرض ساری و حادثه جائر است.

حصه هشتم
بیمه سرقت

ماده ۹۴۱:

به منظور حمایه اشخاص از سرقت و یا اشخاصیکه در اثر سرقت معروض خساره و مسئولیت مالی قرار میگیرند ممکن است علیه سرقت مقاوله بیمه عقد نمود.

حصه نهم
مرور زمان

ماده ۹۴۲:

هر نوع دعوائیکه از مقاوله بیمه بوجود می آید بعد از دو سال از تاریخ وقوع اختلاف ساقط میشود.

ماده ۹۴۳:

بعد از نشر این اصولنامه، اصولنامه

شرکت او هم سهم لرونکی کولای شی چې د هر کال په پای کښې مقاوله فسخ کړې هغه شرایط چې د دی حکم په خلاف وضع کيږي اعتبار نه لری.

ماده ۹۴۰:

د ټولو زراعتی او اهلی حیواناتو بیمه د هر ډول پوری کیدونکی ناروغی او حادثې په مقابل کښې جائزه ده.

اتمه برخه
د غلا بیمه

ماده ۹۴۱:

له غلا څخه د اشخاصو د ساتنی په منظور او یا هغه اشخاص چې د غلا په اثر په خساره او مالی مسئولیت اخته کيږي ممکنه ده چې په غلا باندي د بیمې مقاوله وتړی.

نهمه برخه
د زمانی تېرېدل

ماده ۹۴۲:

هر ډول دعوې چې د بیمې له مقاولی څخه پیدا کيږي د اختلاف د پېښېدو له نېټې نه وروسته له دوو کالو څخه ساقطیږي.

ماده ۹۴۳:

وروسته د دې اصولنامی له خپرېدو

های ذیل ملغی و این قانون جانشین آنها میباشد.

خخه لاندې نوری اصولنامی لغوه او دا اصولنامه د هغو په ځای د اجرا ورده:

۱- اصولنامه دفاتر تجارتي.

۱- د تجارتي د فترونو اصولنامه.

۲- اصول نامه دلالي.

۲- د دلالي اصولنامه.

۳- اصول نامه تجارتي.

۳- تجارتي اصولنامه.

۴- اصول نامه ثبت تجارتي.

۴- د تجارتي ثبت اصولنامه.

ماده ۹۴۴:

ماده ۹۴۴:

این قانون دو ماه بعد از تاریخ نشر معتبر میباشد.

دا اصولنامه د خپرېدو له نېټې څخه دوي مياشتي وروسته د اعتبار ورده.

ماده ۹۴۵:

ماده ۹۴۵:

به اجرا و تطبيق این قانون وزارت اقتصاد ملی مؤظف است.

د دې اصولنامې په اجراء او تطبيق د ملي اقتصاد وزارت مؤظف دي.

انفاذ و اجرای اصولنامه هذا را در جمله سائر اصولات مملکتی امر و اراده مینمائیم. مؤرخه ۲۱ برج قوس ۱۳۳۴ شمسی مطابق ۲۰ ماه ربیع الثانی ۱۳۷۵ قمری.

دنورو مملکتی اصولوپه جمله کبني د دې اصولنامې د اجراء او انفاذ امر او اراده کوو د ۱۳۳۴ لمریز کال د قوس ۲۱ نېټه د ۱۳۷۵ قمری کال د ربیع الثانی د مياشتي له ۲۹ سره سم.

تعديلات قانون تجارت

د تجارت د اصولنامې
تعديلوڼه

د افغانستان جمهوريت د جمهور رئيس
فرمان

فرمان
رئيس جمهور جمهوريت افغانستان

گڼه: ۴۰۰

شماره: ۴۰۰

نېټه: ۱۳۶۷/۴/۸

مؤرخ: ۱۳۶۷/۴/۸

د تجارت د قانون په ۲۷۷ او ۴۵۸
مادو کې د زياتوالي او تعديل د توشېح
په هکله

د باره توشېح درمورد ايزاد
و تعديل مواد ۲۷۷ و ۴۵۸ قانون
تجارت

د افغانستان د جمهوريت د اساسي
قانون د (۷۵) مادې د (۲) فقرې د
حکم سره سم د تجارت د قانون په
۲۷۷ او ۴۵۸ مادو کې کوم زياتوالي
او تعديل چې د ۱۳۶۷ د غبرگولي د
۶ نېټې په فوق العاده غونډه کې د
انقلابي شورا له خوا د (۱۱) گڼې
مصوبې په ترڅ کې په دوو مادو کې
تصويب شويدي توشېح کوم.

مطابق به حکم فقره (۲) ماده
(۷۵) قانون اساسي جمهوري
افغانستان، ايزاد و تعديل مواد
۲۷۷ و ۴۵۸ قانون تجارت را که
بتاريخ ۶ جوزای ۱۳۶۷ درجلسه فوق
العاده از طرف شورای انقلابی
طی مصوبه شماره (۱۱) بداخل
دو ماده به تصويب رسیده،
توشیح میدارم.

دا فرمان په نوموړي قانون کې
د زياتوالي او تعديل په باب د
افغانستان د جمهوريت د انقلابي
شورا له مصوبي سره يوځاي په
رسمي جريده کې دخپريدو لپاره د
افغانستان جمهوريت د عدليي
وزارت ته دې واستول شي.

اين فرمان همراه با مصوبه
شورای انقلابی جمهوری
افغانستان در باره ايزاد و
تعديل قانون متذکره
جهت نشر در جريده رسمی
بوزارت عدلیه جمهوری
افغانستان گسیل گردد.

دكتور نجيب الله
د افغانستان جمهور رئيس

دكتور نجيب الله
رئيس جمهور افغانستان

د افغانستان د جمهوريت د انقلابي
شورا مصوبه

مصوبه شورای انقلابی جمهوری
افغانستان

گڼه: (۱۱)

شماره: (۱۱)

نېټه: ۱۳۶۷/۳/۶

تاریخ: ۱۳۶۷/۳/۶

د تجارت د قانون په (۲۷۷ او ۴۵۸) مادو کې د زیاتوالی او تعدیل په هکله

د مورد ایزاد و تعدیل مواد (۲۷۷) و (۴۵۸) قانون تجارت

د افغانستان جمهوریت انقلابی
شورا د افغانستان جمهوریت د
اساسی قانون د (۱۴۶) مادی د حکم
پر بنسټ تصویبوی:

شورای انقلابی جمهوری
افغانستان به تاسی از حکم ماده
(۱۴۶) قانون اساسی جمهوری
افغانستان تصویب میدارد:

لومړۍ ماده:

ماده اول:

د (۲۷۷ او ۴۵۸) مادو په پای کی
لاندی متن ور زیات شی:

متن ذیل در اخیر مواد (۲۷۷) و
(۴۵۸) ایزاد گردد:

۱- تولیدی او خدماتی خصوصی
تشبثات چی د کورنی او بهرنی
خصوصی پانگه اچونی د قانون پر
اساس د افغانستان په جمهوریت کی
تاسیس او ثبت کیږی د دغه قانون د
حکمونو تابع نه دی.

۱- تشبثات خصوصی تولیدی و
خدماتی که به اساس قانون سرمایه
گذاری خصوصی داخلی و خارجی
در جمهوری افغانستان تاسیس و
ثبت میگردند تابع احکام این
قانون نمی باشد.

۲- د لمتد تجارتی شرکت د سوداگری
د وزارت په اجازه جوړیږی د اجازی په
غوښتنلیک کی لږمه ده چی د ټولو
شریکانو او یا د هغوی د تصدیق شویو
وکیلانو لاسلیک درج شی.

۲- شرکت لمتد تجارتی به
اجازه وزارت تجارت تشکیل
می یابد، در درخواست اجازه لږم
است که امضاء تمام شرکاء و یا وکیل
های مصدق شان درج گردد.

تمام سرمايه شرکت لمتد تجارتی بايد تعهد و اقلأ نصف آن تاديه شده باشد.

تشبثات خصوصي توليدي و خدماتي بر طبق قانون سرمايه گذاري خصوصي داخلي و خارجي جمهوري افغانستان بعد از منظوري کميسيون دايمي کميته اجرائيوي شوراي وزيران در امور سرمايه گذاري خصوصي داخلي و خارجي تشکيل شده ميتواند.

ماده دوم:

اين مصوبه متکي بحکم فقرة (۱) ماده (۸۱) قانون اساسي جمهوري افغانستان به رئيس جمهوري ارائه و بعد از توشيح نافذ و در جريده رسمي نشر گردد.

تعديل و ايزاد فوق اصولنامه تجارت در جريده رسمي شماره (۶۷۶) مؤرخ ۱۳۶۷/۷/۲۹ نشر گرديده است.

د لمتد تجارتی شرکت توله پانگه بايد په غاړه واخيستله شی او لږ تر لږه نيمايي يی ورکړی شی.

تولیدی او خدماتی خصوصی تشبثات د افغانستان د جمهوریت د کورنی او بهرنی خصوصی پانگه اچونی د قانون سره سم د کورنی او بهرنی خصوصی پانگه اچونې په چارو کی د وزیرانو شورا د اجرائیوی کمیټی د دايمي کميسيون له منظوري نه وروسته را منخته کيدای شی.

دوه يمه ماده:

دغه مصوبه د افغانستان د جمهوريت د اساسی قانون د (۸۱) مادې د (۱) فقری د حکم پر بنسټ جمهور رئيس ته دی وړاندی شی او له توشیح نه وروسته نافذه او په رسمي جريده کی دی خپره شی.

د تجارت د اصولنامی پورتنی زیاتوالی او تعديل د ۱۳۶۷ هـ.ش کال دتلی د میاشتی په ۲۹ نېټه درسمی جريدی په (۶۷۶) گڼه کې خپور شوی دی.